

KJØBENHAVNS
RAADHUS
BIBLIOTHEK

EXLI BRIS

KØBENHAVNS KIRKESAG OG MENIGHEDEN.

Nr. 1.

A P R I L

1922.

Paa Grund af Lock-ouden er nærværende Nr. af vort Blad c. 7 Uger forsinket.

Til Indledning.

Det har ikke været let for undertegnede at sige Ja til Forretningsudvalgets og Bestyrelsens Kald til Sekretærgerningen. Der var saa meget, man skulde slippe, baade selve Præstegerningen og Tjenesten i Aldersro Sogn og Menighed, som jeg har haft i over 13 Aar, og hvor vi netop stod ved et af Maa-lene: Opførelsen af Taksigelseskirken.

Men ogsaa selve Opgaven er svær at gaa til. Kirkesagen er jo i de senere Aar kommet en Del tilbage. De store Dyr-tidsudbetalinger har slugt Midlerne. Og nu staar vi over for den Opgave at faa udskilt 10 à 12 nye Sogne og faa opført Kirker til dem. Og samtidig skal vi have 10 midlertidige eller ufuldførte Kirker bygget færdige — en Opgave, de enkelte Menigheder næppe vil kunne magte uden Hjælp fra Kirkesagens Central.

Selv om det heldigvis ikke er Sekretæren, som har Ansvaret for denne Opgaves Løsning, bliver det alligevel en ret stor Byrde, der kommer til at hvile paa ham. Og saa meldte det gamle Spørgsmaal sig: hvo er dertil dygtig?

Men trods alt har Kirkesagen saa stor en Plads i mit Hjærte, at jeg ikke har turdet unddrage mig dette Kald; jeg har jo tjent den i alle de 19 Aar, jeg har været Præst.

Jeg tager derfor Gerningen — og dermed ogsaa Redaktionen af dette lille Blad — op i Jesu Navn. Og hvis det ikke er ubeskedent beder jeg Kirkesagens Venner: lad mig for Sagens Skyld faa en Plads i Eders Forbøn.

Charles Nielsen.

Januar.

Kaldskapellan ved Brorsons Kirke, I. C. Poulsen, udnævnes til Sognepræst for Sdr. Felding. Frisør A. Marott udnævnes til Kordegn ved Kingos Kirke. Fragtmand Jørgensen vælges til Kasserer for Absalons Kirke.

Februar.

Til Frederiksholms Kirke bygges en Sidebygning. Møde med Præsterne ved Kirkefondets Kirker og deres Hustruer.

Cand. theol. A. M. Jensen udnævnes til præsteviet Medhjælper ved Anna Kirke. Sognepræst for Randbøl Mart. Berg udnævnes til Kaldskapellan ved Luther Kirke. Graver P. Thomsen ved Esajas Kirke fratræder og Fabrikant Chr. Jørgensen udnævnes i hans Sted. Graver ved Luther Kirke J. Døssing fratræder og Diakon H. E. Petersen udnævnes i hans Sted. Direktør M. Kjær vælges til Kasserer for Elias Kirken i Stedet for Direktør Aug. Petersen. Medlem af Kapernaums Kirkes Bestyrelse Malermester Oppenhagen udtræder.

Marts.

Residerende Kapellan ved Frihavns Kirken Carl Jespersen udnævnes til Sognepræst for Brønshøj. Kordegn ved Davids Kirke H. Chr. Hansen fratræder og Forvalter Vald. Hansen udnævnes i hans Sted.

April.

Følgende præsteviede Medhjælper-Embeder omdannes til Kaldskapellanier: Ved Bethlehems, Annas, Kingos, Simeons, Kapernaums, Davids, Hans Tavsens, Filips, Nathanaels, Absalons og Timotheus Kirken.

Præsteviet Medhjælper ved Aldersro Kirke, A. Nørfelt, udnævnes til præsteviet Medhjælper ved Elias Kirke. Sognepræst for Nr. Felding-Tvis Jens Nielsen udnævnes til Kaldskapellan ved Brorsons Kirke. Graver ved Timotheus Kirke Chr. Thomassen fratræder og Fabriksarbejder Carl V. Christensen udnævnes i hans Sted. Tømrer H. N. Rasmussen vælges til Medlem af Kapernaums Kirkebestyrelse.

Maj.

Professor Martin Nyrop dør. Store Bededagskollekten indgaar med 115,357 Kr. 70 Øre. Kirkefondets Sekretær, Pastor Chr. Seidelin, udnævnes til residerende Kapellan ved Mariendals Kirke. Præsteviet Medhjælper ved Sions Kirke, Ed. Brabrand, udnævnes til præsteviet Medhjælper ved Aldersro Kirke. Residerende Kapellan ved Klosterkirken i Horsens,

A. Ohlmann, udnævnes til residerende Kapellan ved Frihavns Kirke. Sognepræst for Tvede-Linde, Talleruphuus, udnævnes til præsteviet Medhjælper ved Brorsons Kirke.

Juli.

Præsteviet Medhjælper for Gladsaxe-Herlev, Th. Leth, udnævnes til Sognepræst for det nye Sogn, Søborggaard. Provst Helweg Larsen udnævnes til Sognepræst for Timotheus Kirke.

August.

Besøg af Medlemmerne af Malmø Præsteselskab. Kaldskapellan ved Filips Kirke, Konr. Hvidt, udnævnes til Sognepræst for Ballum-Ikast. Cand. theol. V. Joensen udnævnes til præsteviet Medhjælper ved Nazaret Kirke.

September.

Anna Kirken udvides med en Del af den endelige Kirkes Skib. Præsteviet Medhjælper ved Jesus Kirken, Viktor Larsen, udnævnes til Andenpræst for Tyrstrup og Jerndrup. Graver ved Hans Tavsens Kirke, N. Larsen, fratræder og Arbejdsmand Jens Christensen udnævnes i hans Sted.

Oktober.

14. Oktober: 25 Aars Dagen for Kirkefondets Stiftelse. Jubilæet fejres i Forbindelse med Bestyrelsesmødet den 26. og 27. ved en Takkegudstjeneste i Vor Frue Kirke, hvor Professor H. Westergaard og Stiftsprovst H. Ussing taler. Tillige udgives i samme Anledning Bogen: Det københavnske Kirkefonds 24 Kirker, hvori Præsterne ved disse gør Rede for Arbejdet i Sognene.

Ved Bestyrelsesmødet vælges til Medlemmer af Bestyrelsen: Kontorchef i Justitsministeriet L. N. Hvidt, Installatør S. P. Christensen og Pastor Chr. Seidelin. Til Medlemmer af Forretningsudvalget genvælges Kontorchef Bangert, Sognepræst N. Juhl og Kontorchef Sivertsen. Dr. med. P. D. Koch ønsker at trække sig tilbage, i hans Sted vælges Kordegn Dueholm. Til Suppleanter til Forretningsudvalget vælges Kontorchef L. N. Hvidt og Installatør S. P. Christensen. Kordegn Foss ved Filips Kirken fratræder. Graver ved Bethlehems Kirke, S. E. Nielsen, fratræder og Bogbinder Albr. Oehler ch udnævnes i hans Sted. Organist ved Hans Tavsens Kirke, Alfr. Strandquist, fratræder og Frk. Margrethe Laub Hansen udnævnes i hans Sted.

November.

Sognepræst ved Aldersro Kirke, Charles Nielsen, overtager Stillingen som Kirkefondets Sekretær. Cand. theol. Pon-

toppidan udnævnes til Kaldskapellan ved Filips Kirke. Kaldskapellan ved Kingo Kirke, Bitsch, udnævnes til Sognepræst for Horne-Asdal. Sognepræst for Bredstrup, H. Ehrhardt, udnævnes til præsteviet Medhjælper ved Jesuskirken. Organist ved Nathanaels Kirke, Haakon Andersen, fratræder. Organist ved Nazaret Kirke, Johs. Würtz, fratræder. Medlem af Kirkefondets Bestyrelse, Kammerherre S. Barner, dør.

December.

Kaldskapellan ved Davids Kirke, G. Sparsø, udnævnes til Sognepræst for Sdr. Vissing. Kordegn ved Anna Kirke, M. Poulsen, fratræder. Bymissionær Søren Hansen udnævnes til Kordegn ved Filips Kirke. Frk. Vita Halgreen udnævnes til Organist ved Nathanaels Kirke. Organist Bendt Pedersen udnævnes til Organist ved Nazaret Kirke. I afd. Kammerherre Barners Sted indvælges Installatør S. P. Christensen i Elias Kirkens Bestyrelse.

Ny Sogneudskillelse.

Under 26. Januar har det — paa Kirkeministeriets derom nedlagte allerunderdanigste Forestilling — behaget Hans Majestæt Kongen allernaadigst at bifalde:

1. at Grøndalsvænges Kirkedistrikt udskilles i kirkelig Henseende fra Brønshøj Sogn og oprettes til et selvstændigt Sogn med den nuværende Distriktskirke som midlertidig Sognekirke.
2. at der tillægges dette Sogn Navnet Grøndals Sogn.
3. at der forbeholdes Beboerne af Grøndals Sogn, indtil en egentlig Sognekirke er opført og indviet, Adgang til at benytte Brønshøj Kirke til kirkelige Handlinger,
4. at der gives det københavnske Kirkefond, der som Ejer af den nuværende midlertidige Kirke har paataget sig Pligten til at udrede Udgifterne ved dennes Vedligeholdelse og Drift, Tilsagn om, at det til enhver Tid skal være berettiget til at forbeholde sig den halve Brug af Kirken enten til Fordel for en Valgmenighed, som med dets Tilslutning maatte ønskes stiftet — iøvrigt paa de i Lovgivningen om Valgmenigheder overhovedet samt i de kongelige Resolutioner af 26. Februar 1908 og 28. December 1915 angivne Vilkaar — eller til Fordel for en med dets Tilslutning i Henhold til Lov om Menighedsraad af 10. Maj 1912 § 30 ansat Andenpræst.

Kirkesagens Venner glæder sig over hvert Skridt vi kommer frem ad Sognedelingens Vej. Denne Gang er det et Stykke af det udstrakte og i Befolkningsantal stedse voksende Brønshøj Sogn, der ved Ministeriets Imødekommenhed er

blevet udskilt som særligt Sogn om den lille Barakkirke i Grøndalsvænge. Brønshøj havde ved Folketællingen 1. Febr. 1921 14030 Mennesker; den Gang havde Distriktet, der nu er blevet Sogn, 3,783 Mennesker, men siden er det vokset, saa der nu bor ca. 6,000 Mennesker. Pastor Kalf, som har arbejdet derude siden Oktober 1918, da den lille Kirke blev indviet, og som nu er udnævnt til dens Sognepræst, og den Menighed, der har sluttet Kreds om Guds Riges Sag derude, har nu faaet et længe næret Ønske opfyldt. Maatte Guds Velsignelse følge med Arbejdet i det nye Sogn!

Grænserne for dette er: Grøndals Aa—Borups Allé—Frederikssundsvej—Bellahøjvej—den projekterede Vej fra Bellahøjvej til Godthaabsvej—Godthaabsvej til Vanløse Sognegrænse.

Store Bededags Kollekten.

Under de trykkede Tidsforhold lister den Bekymring sig let frem i Sindet: Kan vi holde de frivillige Gaver til de store Virksomheder i Guds Rige oppe paa samme Højde, hvorpaa de har staaet i de sidste Aar? For Kirkesagens Vedkommende gælder det først og fremmest Kollekten Store Bededag. Den kulminerede i 1919 med 121,853 Kr., gik i 1920 ned til 112,425 Kr. og i 1921 atter op til 115,357 Kr. I det sidste Beløb er der for første Gang medtaget Kollekten i det genvundne Sønderjylland — ialt godt 4,000 Kr. Drages dette fra, bliver der altsaa en lille Nedgang at notere fra 1920. Og nu melder som sagt Begymringen sig: vil Nedgangen fortsættes, eller kan vi atter komme fremad. Naar vi tænker paa de vanskelige Tider, forstaar vi sikkert let, at skal vi under disse Forhold fremad, saa maa vi gøre et yderligere Arbejde derfor. Vi kan minde Mennesker om, at de i Tide lægger lidt til Side til denne Kollekt. Og Kirkesagens mange Venner blandt Danmarks Præster kan fortælle deres Menigheder lidt om Sagen og interessere dem for den. Netop nu, da vi efter længere Tids Stilstand er kommet noget tilbage, men atter har „fri Bane“, vilde det betyde saa meget, om vore Venner udover Landet vilde arbejde for en Fremgang i Kollektens Størrelse og saaledes vise os, at det er deres Vilje, at vi skal fremad til Løsningen af de store Opgaver herinde — fremad i Jesu Navn i Arbejdet for Sjæles Frelse i vor store Hovedstad.

Charles Nielsen.

Sammenkomst med Præsterne ved Kirkefondets Kirker og deres Hustruer

Mandag den 30. Januar Kl. 7½ i K. F. U. M.

Kirkefondet har altid haft megen Glæde af disse aarlige Sammenkomster med Præsterne ved vore Kirker og deres Hustruer. Vi har Indtryk af, at saa mange, der kan, kommer til Stede og er glade ved at mødes baade for at høre Foredraget, deltage i Forhandlingen og for det indbyrdes Samværs Skyld.

I Aar var det Professor Westergaard, der indledede over Emnet: „Hvad er naaet og hvad er endnu ikke virkeliggjort af Kirkesagens oprindelige Program.“ Foredraget findes aftrykt nedenunder.

Efter at man havde spist til Aften ledede Biskop Ostensfeld Diskussionen, som blev meget livlig og interessant og sikkert kunde være fortsat betydelig længere, end Tiden tillod det.

Kirkefondets Møde den 30. Januar 1922.

„Men dette bør I ikke være uvidende om, I Elskelige, at en Dag er for Herren som tusinde Aar og tusinde Aar som en Dag. Herren forhaler ikke Forjættelsen, som nogle agte det for en Forhaling, men han har Langmodighed med os.“

Disse Ord af Apostelen Peter er jo sagt i en anden Anledning end den, der har samlet os i Aften. Apostelen har vendt sit Øje mod de Ting, som skal komme, mod den nye Himmel og den nye Jord. Men det er jo dog saaledes, at Guds Ord har Ærinde til alt, hvad vi lever i her paa Jord, og det gælder, at Livet her og Livet hisset har den nøjeste Forbindelse med hinanden, som Roden nede i Jorden og Stængelen og Bladene oppe i Lyset. Og saa har vi da ogsaa Lov til at tage det Ord frem i Aften, naar der er Tale om Kirkesagen og dens Opgaver.

Det var i Slutningen af 80erne, at Kirkesagen blev til. Den fødtes under Indtryk af den dybe aandelige Nød i Danmarks Hovedstad med den stærkt voksende Befolkning, og i Følelsen af al den Elendighed, som derfra spredtes ud over vort Folk. Den blev baaret frem af Længselen efter at se de troende indenfor Folkekirken samlede til en Enhed i fast Slagsorden, styrkende hverandre, knyttede sammen i den fælles Tro, i Kærlighed og indbyrdes Tillid, i fuld Bevidsthed om de kristnes store Ansvar, de store Opgaver og de store Forjættelser.

Vi ventede store Ting af Gud. Og naar vi ser tilbage paa den svundne Menneskealder, saa maa vi erkende, at Gud gav os meget. Han gav os saa store Gaver, at det klinger som et Æventyr. Vi har god Grund til at se derpaa med undrende Tak. Herren indfrie de sine Løfter og han forhaalede ikke sine Forjættelser. Kirke rejste sig ved Kirke. Ganske vist, der er adskillige af disse Kirkehuse, der er fattige og tarvelige: Menighedslokaler, som er taget i midlertidig Brug, Kokolitskirker og Træbarakker. Men det er dog Kirkehuse, og hvert af dem er et Centrum for Arbejdet for Guds Rige, og der er vokset en Ansvarsfølelse op i Menigheden, en Længsel efter at bygge færdigt og udfylde alt, hvad der mangler, et Ønske om at skabe nye Centrere for Arbejdet, hvor Befolkningens Vækst stiller Krav derom. Denne Ansvarsfølelse er Kirkesagens egentlige Landvinding. Uden denne vilde Kirkesagen aldrig have vundet Fremgang, den er Pant paa, at der endnu kan gøres store Erobring.

Herren har ikke forhalet sine Forjættelser. Vi har Grund til at sige Tak, fordi Folkekirken ikke længere staar værgeløs; vi faar atter og atter Vidnesbyrd om, at de troende indenfor Folkekirken er sig deres Kraft bevidst. Ja denne Ansvarsfølelse har bredt sig fra København til andre Byer i Skandinavien, til Stockholm, Kristiania og Bergen. Hvor rigt har Gud ikke indfriet sine Forjættelser. Det kunde under Verdenskrigen se ud, som om Bølgerne skulde slaa sammen over os, men Gud førte os ogsaa gennem disse trange Aar, med alle deres Vanskeligheder og Pengebekymringer, saa at der er fri Bane til at arbejde videre for den store Sag.

Vi ventede store Ting af Gud, og han svigtede os ikke. Hvis der er noget vi savner, som vi ikke endnu har set opfyldt, har vi saa ikke Lov til at tro, at det findes i de mørke Taager, der indhyller Fremtiden, stolende paa dette, at Gud ikke forhaaler sine Forjættelser, men han har helt andre Tidsbestemmelser end vi, at for ham er en Dag som tusinde Aar og tusinde Aar som en Dag.

Thi vore Ønsker og Længsler tog ikke alene Sigte paa de ydre Fremskridt, Kirkebyggeriet og alt hvad dermed staar i Forbindelse, nej vi tænkte ogsaa paa Fremskridt i *Aandens Verden*, indad til i den enkelte Menneskesjæl, og i Fællesskabet, i Menighedens Liv. Det er denne Side af Sagen, jeg gerne vil dvæle ved i Aften.

Jeg vil i denne Sammenhæng minde om de syv Punkter, hvormed vi dengang blæste til Kamp. De blev til under megen Alvor og megen Bøn. Det ene Udkast efter det andet blev formet og forandret, indtil de syv Punkter tilsidst havde faaet den Skikkelse, hvori de blev udsendt.

De kræver de troendes Sammenslutning til et virkeligt Samfundsliv, i bevidst personlig Bekendelse, et Fællesskab til

indbyrdes Støtte og Opdragelse, hvorved de kunde modnes til Arbejdet for Guds Rige. Som en nødvendig Betingelse for dette maatte de store Sogne deles ved et maalbevidst Arbejde. Indenfor hvert af Sognene maatte da Arbejdet for Guds Rige organiseres, idet der ved Præstens Side stod en Kreds af kristelig udviklede Lægmænd, der hjalp til Varetagelsen af den vidt forgrenede Virksomhed.

Naar vi tænker paa alt dette, saa skal vi ikke glemme, at de Menighedssamfund, vi nu er saa fortrolige med, dengang var noget nyt, som de fleste Mennesker stod spørgende og uforstaaende overfor. Menighedssamfundene er en Nydannelse, som hænger nøje sammen med Kirkesagen. Ogsaa paa dette Punkt hørte Menighedens Herre vor Bøn. Rundt om i den store By er der vokset Menighedssamfund frem baade ved Kirkefondets Kirker og andetsteds. Alt Menneskeværk er jo smaat og skrøbeligt. Og det kan ikke nægtes, at denne Nydannelse endnu mangler meget. Der kan navnlig anføres to Ting.

Den *første* Indvending, der kan rettes mod de københavnske Menighedssamfund er denne, at de i for ringe Grad er blevet Centrum for det aandelige Liv og Virksomheden for Guds Riges Udbredelse. En dyberegaaende Betragtning vilde sikkert vise, at saaledes er det ikke overalt, at der er Samfund, der virkelig, i menneskelig Skrøbelighed, søger at naa Idealet, og som under stor Offervillighed og inderlig Bøn ærlig søger at planlægge Arbejdet for Guds Rige og at føre det igennem.

Men der er altsaa her et Spørgsmaal, som ethvert Menighedssamfund bør rette til sig selv, et Emne for Bøn, der altid maa melde sig. Det er jo lettere at bede om noget rent ydre, da kan man bedre finde Ord og holde Tanken fast, men lad os kun bede, som de der véd, at Aanden træder frem for os med sine udsigelige Sukke. Der er vel ogsaa mange alvorlige Mennesker, der daglig med Inderlighed beder: Komme dit Rige, og som dog kun dunkelt og uklart aner Dybderne i denne Bøn. Om blot nogle faa Mænd og Kvinder i et Samfund vil samle sig i stadig Bøn om, at det, der mangler, maa blive afhjulpeth, saa vil de ikke forgæves banke paa hos Naadens Gud, naar de komme til ham med deres uklare Ønsker og Længsler. Sikkert er der intet Menighedssamfund, der mangler Betingelserne for at naa fremad til langt større ydre og indre Kraft; men en nødvendig Betingelse for at faa Kraften er at bede om den. Det er den forunderlige Rigdom i Menneskelivet, at Gud i sin Naade vil bruge os til sine Medarbejdere, og i dette Arbejde indtager Bønnens Arbejde en første Plads.

Men der er ogsaa et *andet* Punkt, hvor vi trænger til at se Fremskridt. Naar vi dengang saa ind i Fremtiden var der et

Syn, der stod for vort Øje. Vi tænkte os at de enkelte Menighedssamfund, idet de hver for sig søgte Uddybelse og Kraft til at løse alle de lokale Opgaver, der paahvilede dem, samtidig søgte Fællesskab med andre Samfund til Løsning af Opgaver, der har videre Sigte. Gennem et saadant Fællesskab ventede vi, at der skulde ske store Ting; Folkekirken skulde modnes til at staa imod kommende onde Dage, hvad enten nu Forbindelsen med Staten ophørte eller ej. Ogsaa nu staaar dette Syn for vort Øje, naar vi staaar og spejder ind i Fremtidens Land, det som vi ældre nu ikke venter selv at komme ind i, men som er den næste Slægts Arbejdsfelt. Men her synes det mig at briste ikke saa lidt. Det er som om hvert lille Menighedssamfund er en Kirke for sig, der lever sit eget Liv uden i nogen synderlig Grad at lade sig paavirke af andre Samfund. De er Bærere af en vis Independentisme. Det er godt at have Selvstændighedstrang, men Selvstændigheden bør ikke udelukke fra Forbindelse med andre Samfund. Det er som med det enkelte Menneske. Først og fremmest gælder det for ham som den enkelte at være i Livsforbindelse med Gud, men dernæst ogsaa at mærke Aandens Enhed, Fællesskabet med andre, som har fundet Fred paa samme Vis ved Korsets Fod. Saaledes bør heller ikke det enkelte Samfund unddrage sig fra Forbindelse med de andre og Paavirkning derfra.

Ogsaa her kan vi sige, at det kan være vanskeligt, ja tilsyneladende umuligt at se Vejen fremad og forme det, vi ønsker i Bønnens Sprog. Men uklart og famlende som vort Hjertesuk vil stige frem mod det høje, vil ogsaa her Bønnens Arbejde hjælpe til den Klarhed, vi trænger til.

Mange alvorlige Kristne har i vore Dage en knugende Følelse af, at vi er ved at gaa i Staa, at vi har naaet, hvad der kan naaes, at Guds Menighed overalt, hvor den prøver paa at naa frem, støder paa en uigennemtrængelig Mur. Jeg hører til de Optimister, der er af en helt modsat Mening. Jeg véd at Tiderne er strenge; nu som før en Menneskealder siden hviler der mørke Skyer over Landene. Verdenskrigen har ikke gjort Forholdene bedre. Den har fremmet Nydelsesyften og Begærligheden, den har dræbt mange Tilskyndelser til at søge opad mod Lyset. Men den har jo dog ikke kunnet dræbe Udødeligheden; dybt nede paa Bunden af den udødelige Sjel boer nu som før Evighedsgnistens Evigheds slængsel, der afføder det dybe Hjertesuk efter et Livsindhold ud over det daglige Slid og Slæb og ud over Pjanket.

Og naar mange Mennesker sukker og siger: Herren tøver med at komme, og Gud forhæler sine Forjættelser, nu vel, saa lad os gaa i Bøn, i inderlig udholdende Bøn til vor langmodige Gud og bede om hans Hjælp.

Det staaar for mig saaledes, at det, som det maa komme

an paa, om vi skal naa fremad *udad* til, det er dette, at vi maa søge fremad *indad* til. Først og fremmest indad til i vor egen Sjæl, den enkelte for Guds Ansigt, bedende ham om Helligaandens Klarhed og Kraft i alt, hvad der møder os. Men dernæst ogsaa i Samfundet. Vi maa bede om en Kraftfornyelse, saa det enkelte Medlem føler sig mere i Gæld til Helheden, har større Glæde, faar mere aandelig Næring ved Samlivet med de andre, større Ansvarsfølelse overfor dem, han kommer i Berøring med. Og naar Gud da i sin store Naade forunder et Menighedssamfund en saadan Kraftfornyelse, saa det kan gaa frem i sin Gerning med større Mod og Haab end for og faa den Glæde at se Frugten deraf, lad det saa ogsaa give andre Samfund Del i sin Rigdom, saa at de enkelte Samfund staar fast sammen, udvekslede med hverandre alt, hvad de ejer af godt, styrkende hverandre i Tilliden til Kirkens fælles Herre, rede til at hjælpe hinanden med Raad og Daad, inderlig sammenknyttede og dog hver for sig byggende paa sin selvstændige Udvikling.

Vor store langmodige Gud vil hjælpe os i alt dette, naar vi beder ham derom; vi kan trygt stole paa, at han vil staa ved sine Forjættelser.

Harald Westergaard.

Testamentarisk Gave.

Kirkefondet har haft den Glæde at modtage 5,100 Kr. i Østifternes Kreditforenings Obligationer i Arv efter afdøde Professor P. C. V. Hansen.

Da Professor Hansen døde i 1918 arvede Kirkefondet 9,100 Kr. og fik tillige Tilsagn om 2 Kapitaler paa hver ca. 5000 Kr., naar de Rentenydende var døde.

Lysbilleder.

En Serie Lysbilleder, der fremstiller Kirkefondets Kirker, som de ser ud baade udvendig og indvendig kan faas paa Kontoret til Brug ved Foredrag om Sagen.

Et nyt Kaldskapellani.

I Januar Maaned er der blevet oprettet et nyt Kaldskapellani ved Nazaret Kirke i Stedet for Stillingen som ord. Medhjælper. Pastor Joensen, som har beklædt denne Stilling, er udnævnt til Kaldskapellan.

Udnævnelser.

Under 15. Januar er Graver Ludv. Alb. Svendsen udnævnt til Kordegn ved Anna Kirke, og under 27. Marts er Fængselsbetjent Josva Hilmer Thelle udnævnt til Kordegn ved Blaagaards Kirke.

Bidragsliste for November 1921.

E. H. 200. Et Honorar 50. Diæter 36. Frk. Jespersen 10. Fru Admiralinde Garde 10. Ved Sognepræst Lütken: fra en unævnt i Idom 150. Ved Muremester Andersen: A. H. 10, Frk. R. Schleppegrell 10. Ved Sognepræst Hjorth: fra Hylleholt Menighed: Andel i Høstoffer i Anl. af Jubilæet 25. Ved Pastor Th. Leth: Møder i Ennerslev 60,65, Vraaby 43,75, Haarlev 110,55, Hellested 40,60. Ved Pastor C. H. Leth: Møder i Ellsborg 37,85, i Sjørlev 77,35, Langaa 126,35, Horsens 13, Gaarslev 153, Gaverslund 162,75.

Aarsbidrag: Grosserer C. Delbanco, Stockholm, 35. Landsdommer Hørring, Viborg, 40. Frk. M. Meyer 1.

Kvartalsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Ialt: Kr. 1407,85.

Bidragsliste for December 1921.

A. 10. Chr. Junge, Hjarup, 9. Indsamlet ved Hofboghandler Prior 65. Diæter 108. B. og H. W. 100. Frk. Else Andersen 5. Frk. K. Juhler, Holeby, 3. Direktør C. A. Iversen 20. Gaardejer Albert Nielsen, Sejlstrup, 10. Benthe Marie 25. C. D. P. 5. Blomsterhandler Carl Petersen 25. F. B. 1000. M. K. 10. Uden Mrk. 100. Indsamlet ved Kristeligt Dagblad 61. D. D. 1000. Diæter 126. Dr. Kühl 10. Lærer Hansen, Grøftemark, 25. M. 100. Ved Sognepræst Pedersen: indsamlet i Taagerup-Thorslunde Kirker 6. Ved Sognepræst Quistgaard: Møder i Vallekilde Valgmenighed 48, Ubberup Valgmenighed 74,85, Ondløse 40. Ved Pastor Brus: Møder i Svallerup 41,13, Grevinge 38,63. Ved Pastor Nedermark: Møder i Reerslev 85, Ubby 25,24. Ved Pastor Charles Nielsen: Møde i Uggerløse 121,11. Ved Sognepræst M. Th. Nielsen: Møder i Nidløse 40,63, Kirke-Eskildstrup 38,50, Tersløse 117,05, Skjellebjerg 40,50. Ved Pastor Aug. Andersen: Møder i Aulum 568,15, Sinding 87,55, Nøvling 57,50, Vildbjerg 181,90, Hering 375,56, Faurholdt 71,28, Ikast 138,70, Timring 253,62, Tiphede 155,75. Ved Pastor Otto Schrøder: Møder i Gørlev 156, Bakkendrup 16,06, Sejserø 227,75, Vallekilde 31,05. Ved Pastor Bjerregaard: Møder i Kallundborg 282,65, Tømmerup 64,15, Værsløv 19,50, Bregninge 67,10, Aarby 45,21. Ved Sognepræst Svelmø-Thomsen: Møder i Nykøbing Sj. 52,72, Højby 36, Vig 39,80, Egebjerg 28,94, Faarevejle 23,72. Ved Sognepræst Kent: Møde i Gislinge 18. Ved Sognepræst M. Gruc: Møder i Hjembæk 43,50, Rørby 109,54, Refsnæs 1, Ørslev 76,25, Soelbjerg 67,70, Gjerslev 63,95, Følleslev 205. Ved Sognepræst Schousboe: Møder i Asmindrup 45, Buttrup 20,75, Sdr. Jernløse 23,60, Nr. Jernløse 28,60, Viskinde 77,30. Ved Sognepræst Teiler: Møder i Tolløse 82,55, Tostrup 48,45. — Ved Provst Helweg Larsen: Møder i Holmstrup 45,30, Jyderup 84,47.

Aarsbidrag: Komtesse Th. Moltke 5. Østersøgades Gymnasium 5. Direktør C. A. Iversen 10. Fh. Manufakturhandler Edv. Holm 2. Lærer E. A. Jacobs 5. Frk. M. Bruun 2. Frk. E. Bruun 2. Thehandler H. P. Sundorph 5. Grosserer W. R. Tidemand 20. Etatsraadinde

Adolph 10. Sognepræst P. Oldenburg 10. Kaptajn G. Brandt 2. Dr. phil. L. Moltesen 6. I. A. 50. Frk. Bayer 60.

Halvaarsbidrag: Dr. med. C. U. Maaløe 25. Frk. A. Langhoff. Rungsted, 50.

Særlige Gaver: Taksigelseskirken: Ved Pastor Aaholm, Roskilde, 10.

Anna Kirken: Frk. Anna Rothe 10.

Ialt Kr. 7844,26.

Bidragsliste for Januar 1922.

Fru Ellen Hansen 40. Frk. Marie Købke 10. *** 200. Indsamlet ved Hofboghandler Aage Prior 44. Frk. Friis 2. ? 1. Ved Pastor Winckler Hansen: Af Rigshospitalets Kirkebøsse 40. Ved Pastor Otto Schrøder: i Hørve Missionshus 48,42. Nedlagt i St. Jacobs Kirkebøsse 2. Ved stud. theol. P. Tobiasen: i Føvling 38,70, Stenderup 17, Brørup 38,72, Holsted 41,65, Hirtshals 96, Mygdal 90,25, Asdal 53, Horne 142,18.

Aarsbidrag: Frk. Koefoed 10. Professor Ammundsen 25. Enkefru A. Rode 5. Slotsgartner Paludan 4. Godsforvalter Christov, Jettehøj. 25. Fru A. Bartholin 3. Frk. M. Lange 5. Hørkræmmer A. Sørensen 5. Overretssagfører A. Delbanco 25. Sagfører A. Mørk 10. Frk. Petersen 2. Grevinde A. Reventlow 10. Inspektør Larsen 2. Grosse-
rer Chr. Herm. Petersen 10. Frk. Jonquieres 10. Frk. H. Hviid 2. Frk. Ingrid Tychsen 10. Apotheker A. Ruge, Maribo, 20. Professor-
inde Tidemand Christensen 5. Søster Marie Møller 1. C. og V. B. 50.

Halvaarsbidrag: H. og M. K. 10.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Ialt Kr. 1155,22.

Bidragsliste for Februar 1922.

Fr. G. 10. Nytaarsgave 13. Fru F. Tuxen 50. A. D. 3. Ved Pastor C. H. Leth: Møder i Karrebæk 50, Tornvang Missionshus 78,22, Val-
lensved 39,70. Ved Pastor Joensen: Møder i Terslev 95, 63, Ørslev 34,10. Ved Pastor A. M. Olsen: Møder i Skelskør Missionshus 35,67, Kirkehelsinge 59,45, Havrebjerg Missionshus 43,35, Marvede 34, Hyl-
linge 21, Haldagerlille 66,50, Tjustrup 103,80, Kirkerup 28,15. Ved Pastor Chr. Seidelin: Møder i Høm 35,08, Kværkeby 33, Vigersted 25, Jydstrup 23,49, Øde Førsløv 35,99. Ved Pastor Ch. Nielsen: Møde i Haslev 230,76. Ved Pastor Johs. Jørgensen: Møder i Magleby 27,40, Flakkebjerg 19,80, Ørslev 40,50, Grimlinge 33,85. Ved Pastor Jens Nielsen: Møder i Munkebjerg 50,35, Slaglille 16,65, Alsted 41,90, Bringstrup 15,90, Herlufsholm 85,56, Boeslunde 23,70. Ved Pastor M. Th. Nielsen: Møder i Broby 38,25, Lyngø 48. Ved Pastor H. Drejøe: Møde i Sorø 120. Ved Pastor V. Joensen: Møder i Stenmagle 80,50, Stenlille 44,37.

Aarsbidrag: Kontreadmiral C. F. Koefoed 100. Læge N. Chr. Schmidt og Hustru 50.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Ialt Kr. 1990,62.

*Det københavnske Kirkefonds Sekretariat og Kasserer-
kontor (Telf. Byen 3788), Badstuestræde 17¹, er aabent
daglig fra 10—4 (Lørdag til 2), for Udbetaling dog kun
fra 10—2.*

INDHOLD: Til Indledning. — Aaret 1921. — Ny Sogneudskillelse. — Store Bededags-
kollekten. — Sammenkomst med Kirkefondets Præster. — Kirkefondets Møde 30. Jan. —
Testamentariske Gaver. — Lysbillede. — Et nyt Kaldskapellani. — Udnævnelser. — Gaver.

Udgivet af „Det københavnske Kirkefond“. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Spuhr & Siebuhrs Bogtrykkeri, St. Regnegade 19.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 2.

Maj

1922.

STORE BEDEDAG kalder Københavns Kirkesag paa Kærligheden og Offerviljen hos alle sine Venner med det gamle Spørgsmaal: *Hvad gør du for mig?* Vi trænger netop i Aar til en meget stor Kollekt. Og vi véd, at Tiderne ikke er gode. Men vi stoler paa, at Guds Menighed i Danmark gennem Kollekten vil give os et Svar, der kan opmuntre os til at gaa fremad i Herrens Navn.

Harald Westergaard.

Er Rammerne i Orden?

Hvordan skal man bedømme Kirkens Stilling i København, og hvad har særlig Kirkesagen naaet?

Der er dem, som paa et saadant Spørgsmaal vilde svare: vi har naaet at faa Rammerne i Orden, at sætte en levende Begyndelse i Gang gennem de smaa Menigheders Liv og Arbejde, men vi mangler det store aandelige Gennembrud, den store Tilslutning fra Befolkningens Side.

Et saadant Svar er ikke uden Sandhed, men rammer alligevel ikke helt Virkeligheden.

Det er ikke rigtigt, at vi er saa forholdsvis langt fremme med det ydre og staar saa forholdsvis langt tilbage med

det indre — at der er mere af Skal end af Kærne. Thi for det første er der jo her et organisk Forhold til Stede mellem ydre og indre Værdier. Alle disse Kirkehuse, som er rejst, er ikke blot noget »udvortes«, men de er Frugt af en aandelig Bevægelse. Og ligesom Skallen indeslutter og værner om Kærnen, saaledes indeslutter og værner de hver for sig Gudslivets Rigdom i en levende Menighed.

Og for det andet er disse Menigheders Indsats ikke saa ringe, som mange vurderer den til. De smaa Menigheders Arbejde er som Surdejgen i Sognene, og der gøres gennem dem en frelsende og bevarende Gerning af omfattende Art: Søndags-Skolearbejdet, F. D. F., Spejderbevægelsen, K. F. U. M. og K. F. U. K. staar alle i Gæld til Sognearbejdet, ja bygger deres Fremgang og Vækst paa dette. Og paa lignende Maade er dette Arbejde Fundamentet for Barmhjerthighedsarbejdet blandt fattige og syge, for Redningsarbejdet gennem Indre Mission, det blaa Kors, Kvindehjælpen og andre Virksomheder af denne Art. Og tillige er de gennem Bøn og Offer med til at bære vor Kirkes Missionsarbejde blandt Hedninger, Muhammedanere og Jøder.

Vi skal derfor ikke tænke ringe om de smaa Menigheder, hvis Medlemmer ofrer af Tid og Kraft og Penge, for at Guds Rige maa komme blandt os.

Men sikkert er det, at der endnu er langt igen, før Op-gaven er løst — at store Dele af Soggenes Befolkning er ganske uberørte og fremmede for Guds Rige, og at der hersker en sørgelig Uvidenhed og en Mængde mærkværdige Fordomme mod levende Kristendom i store Kredse af den københavnske Befolkning. Og dog — der er Bedring ogsaa i dette Forhold. Kirken er ved at vinde en Stilling i Befolkningen, som den aldrig kunde have vundet, hvis Kirkesagen ikke havde slaaet de store Sogne i Stykker og faaet de smaa Kirker rejst, saa det hele kom de enkelte nærmere ind paa Livet.

Men stiller det sig saaledes bedre med »det indre«, end mange forhastede Kritikere mener, saa stiller det sig paa den anden Side ikke nær saa godt med det ydre, som de tror. *Rammerne* er ikke paa langt nær i Orden; selv det beskedne Krav: Sogne paa 10,000 Mennesker med to Præster, er ikke sket Fyldest. Og dog véd enhver, som har prøvet det, hvor uoverkommeligt det er at være Sjælesørger for 5000 Mennesker. Der *maa* blive meget forsømt, selv hvor man gør sit bedste.

6 københavnske Sogne har endnu over 20,000 Indbyggere, 4 mellem 15 og 20,000, 22 mellem 10 og 15,000. Der maa endnu ske en halv Snes Sogneudskillelser med til-

svarende nye Kirker, før det beskedne Maal, der ligger i ovennævnte Krav, er naaet. Og desuden maa de midlertidige Kirker afløses; de er ikke i Længden skikkede til at være Rammer om Menighedens Liv og Arbejde. De er kun en Nødhjælp; og mange Steder hindres og sinkes Arbejdet for Sjælens Frelse, fordi disse Rammer ikke er i Orden. De følgende smaa Artikler her i Bladet vil nu fortælle om Arbejdet for at faa disse Rammer i Orden. Læs dem med Eftertanke og spørg Dig selv, om her ikke er en Sag, der er værd at ofre noget rigeligt til, og som har Ret til at vente, at ethvert dansk Kristenmenneske vil støtte den med sin Bøn og sine Gaver, fordi det gælder Kirkens Arbejde i Danmarks Hovedstad, en udsat Front, hvor der staar en afgørende Kamp, hvis Udfald paa mange Maader vil blive af Betydning for hele Jesu Kristi Kirkes Arbejde i vort Folk.

Nu kommer St. Bededag og sætter vor Kærlighed til Kirkesagen paa Prøve: Hvad vil du ofre for den? Og hvad vil du gøre af Arbejde for at hjælpe andre til at se dens Storhed og Betydning?

Charles Nielsen.

En paatænkt Sogneudskillelse.

Kirkefondet har vist mig den Tillid at anmode mig om at paabegynde en Sognegrønning i *Davids Sogns østlige Del*, der med Kirkeministeriets forventede Velvilje tænkes udskilt som et særligt Sogn, og Sekretæren har bedt mig om at skrive nogle Linjer om Planerne for det nye Arbejde.

Meget kan der jo i Sagens Natur ikke skrives — alt staar jo endnu i Forberedelsernes Tegn. Det *nuværende* Sogn tæller 16—17,000 Mennesker, og af disse bor de 7000 i den østlige Del, d. v. s. øst for Løgstørgade, der gaar som en Diagonal gennem Sognet, og som vil blive den nye Sognegrænse mod Vest.

I det paatænkte Sogn, der vil strække sig til Kalkbrænderihavnen, er der endnu Plads til 4 à 5000 Mennesker, og saa snart Byggefærdigheden bliver gunstige, vil der hurtigt rejse sig nye Husrækker.

Det er da forstaaeligt, at der er god Grund til snarest muligt at faa dannet et nyt Sogn om en ny Kirke. Kirkefondet har da ogsaa købt en godt beliggende Kirkegrund paa Hjørnet af Vardegade og Øresundsgade; Kirketaarnet vil kunne ses fra Østerbrogade og maaske ude fra Sundet.

Paa Grunden skal der først rejses et *Menighedshus med indviet Kirkesal*, saaledes at denne senere kan sættes i di-

rekte Forbindelse med Kirken, naar denne ad Aare bliver rejst.

Men nu *Pengene!* Ja, foreløbig er de jo endnu i de »forkerte Lommer«, men saa sandt hele den københavnske Kirkesag er af Gud, der hidtil saa forunderligt har vel-signet den, saa tør vi nok tro, at den trofaste Gud ogsaa vil hjælpe os med at faa de nødvendige Midler. En dejlig Opmuntring var det, at jeg kunde medtage en Gave paa 5 à 600 Kr. fra Venner i Esajas Menighed, og at Davids Menighed paa min Indsættelsesdag skænkede ca. 300 Kr. i Kirkens Bøsser, skønt det var lige før Paaskedag, da der skulde ofres paa Altret til Kirkens Drift, hvor der indkom ca. 600 Kr.

Jeg har kun mødt aabne Hjerter i det nye Sogn, og det synes ogsaa, at Tanken om den nye Kirke møder megen Forstaaelse. Vi begynder derfor med godt Mod under Bøn om Guds Naade og i Tro paa hans herlige Forjættelser.

R Grünfeld.

Filips Kirke.

I 1913, da vort lille Gibshus havde staaet i 6 Aar, gik en Komité i Gang med at samle Midler ind til en større og varig Kirke. Maalet for Indsamlingen var den Gang 80,000 Kr. For den Sum kunde der — til Nød — bygges en Kirke med 400 Siddepladser og dertil et beskedent Menighedshus. Det var den Gang. Nu 9 Aar efter ejer vi kontant 140,000 Kr. og i Haabet en Del mere, i forskellige Fonds (til det store Kirkeinventar — Orgel, Klokker, Døbefont, Prædikestol) hen mod 10,000 Kr. med grundet Haab om 5000 Kr. til. Vi er altsaa oppe paa det dobbelte af Kalkulationen i 1913 — og har endnu ingen Kirke. Endsige Menighedshus. Det viser, at det er svært at følge med Tiden.

Imidlertid: nu skal det være. Om Gud vil, begynder vi at bygge i dette Foraar. Kirken vel at mærke; kun Kirken. Menighedshuset maa vente til senere.

Der er tvingende Grunde til at bygge. Ganske vist fik vi i Begyndelsen af Vinteren lagt vort Taarn i Bandage, en Kæmpeforbinding, der forhaabentlig i længere Tid skulde sikre Kirkegængere Passage ud og ind, og ganske vist er det meget dyrt at bygge endnu, men Ulemperne ved vort lille Rum er altfor følelige, og Sognet vokser, og nye Kirkeplaner skimtes. Arkitekt Rue (sen.) har givet os en smuk Tegning i gotisk Landsbykirkestil. Vi glæder os til den hvide Kirke i de frie, grønne Omgivelser paa Kastрупvej.

Altsaa: vi bygger til Foraaret.

Det var et Øjeblik fuldt af Bevægelse og Stemning, da Kirkekomitéen 16de Marts vedtog dette. Der var enkelte, vægtige Indvendinger, der rejste sig mod denne Beslutning. Kirken med sine 450 Siddepladser vil jo koste 200,000 Kr. Dertil kommer Varmeanlægget, og det *store* Kirkeinventar indgaar ikke i dette Beløb. Det vil sige, vi mangler 75,000 Kr. + adskillige andre Tusinder i at eje en gældfri Kirke. Men vi haaber jo, at Arkitektens Overslag er meget forsigtigt (dette vil de nærmeste Uger vise). Vi haaber jo paa, at et kommende Prisfald skal bringe Byggesummen dog noget ned. Og vi bygger i Tro paa, at Resten kan skaffes, naar vi først er i Gang. (Skulde Tilbudene overstige ca. 200,000 Kr., mener vi ikke, vi tør begynde i Aar.) Det vil maaske interessere Venner og Medstridende at høre, at langt de fleste Penge er indkommen fra selve Sognet. Men fra gamle Venner i Thy har jeg dels hentet, dels gennem en Komité med Folketingsmand Fibiger som Formand faaet tilsendt 4500 Kr., 5600 Kr er skænket fra Sundby Sogn, 600 Kr. fra Nathanaels Sogn, 4700 Kr. fik vi fra et udensogns Dødsbo, ca. 4000 Kr. fra fjernere og nærmere Venner af Filip. Det giver ca. 20,000 Kr. De 130,000 Kr. har vi faaet dér, hvor vi sagtens skal hente Resten: fra Filips Sogn. Dog staar det udensogns Læsere af dette frit for at lette vore Byrder.

Vi glæder os til at rykke ind i vor nye Bygning. Trods alle vore Synder staar vi som Menighed i Vækstens Tegn, glade over Samfundet, vi har med vor Frelser, og glade for Arbejdet, han betror os i vort store Sogn.

20de April 1922.

Hans Drejøe,
Sognepræst.

Hans Tausens Kirken. Islands Brygges Sogn.

Kirkefondsarbejde bliver i hvert Fald i de nye Sogne altid et brydsomt Arbejde, men netop derfor ofte et meget lykkeligt Arbejde. Thi det er en stor Tifredsstillelse at se med sine egne Øjne, at Hindringer ryddes til Side, og at der i hvert Fald dog begynder at gro *noget*, hvor der før var goldt og bart.

Det har været en haard Tørn, de 9 Aar, Kirkefondet har arbejdet paa Islands Brygge; men det tør dog sikkert siges, at her er Grøde og Groning i Gerningen. Jeg tror ikke, at man mange Steder paa Landet oplever et tilnærmel-

sesvis saa rigt Menighedsliv, som vi finder her i København, det er jo ikke bare 10 eller 20, men det er flere hundrede Mennesker, der ved deres personlige Ofre er med til at bygge Kirke og Menighedsliv op herinde, det binder sammen paa en ganske særlig Maade.

Vi har nu i godt 6 Aar haft vor lille Kirke, Hans Tavsens Kirken; men i Løbet af de sidste 3 Aar har vi samlet saa mange Penge sammen i Sognet, at vi venter at kunne begynde at bygge den store og haardt tiltrængte Kirke, saa snart Arbejdsforholdene kommer til Ro.

Det københavnske Kirkefond har i alle de Aar, vi har haft den lille Kirke, afholdt Udgifterne til Kirkens Drift, saa Menigheden har kunnet samle sig om de mange Opgaver, der ligger for i et stort Sogn (13,000 Mennesker), og om Kirkebyggeriet.

Det er vort Haab og Forventning, at Kirkefondet nu bliver i Stand til at tilskyde de sidste 10—20,000, som vi kommer til at mangle for at fuldføre Kirken. Men skal dette naas, maa den danske Menighed give Kirkefondet en god Gave paa Store Bededag.

A. Quistgaard,

Sognepræst ved Hans Tavsens Kirken.

En Kirkesags-Opgave i Nathanaels Sogn.

Allerede for Aar tilbage har der været Planer fremme om en Deling af det stærkt voksende Nathanaels Sogn, og en Indsamling til et Kirkelokale blev i al Stilfærdighed paabegyndt med Tanken paa en Udskillelse af Sognets vestligste Del. Krigtidens Vanskeligheder og andre Forhold medførte imidlertid, at Indsamlingen kun gik langsomt, og den stærke Bebyggelse, der efterhaanden fandt Sted ogsaa i Sognets østlige Del, ledte Tankerne hen paa en Sogneudskillelse til denne Side (omkring Kirkegrunden ved Lergravsvej) som en nærmere liggende Mulighed. I Løbet af det sidste halve Aar har disse Overvejelser antaget fastere Form, idet man nu har planlagt og paabegyndt Arbejdet paa at faa en østlig Sogneudskillelse gennemført i en forhaabentlig ikke altfor fjern Fremtid. Opgaven er ogsaa paa-trængende nok, da Sognet ved sidste Folketælling havde naaet et Indbyggerantal af 21,146, og Bebyggelsen vedbliven-de fortsættes. Selv med en Formindskelse af Sognet som den paatænkte bliver der endda 12—13,000 Mennesker tilbage i det gamle Sogn med Udsigt til yderligere Tilvækst i Løbet af faa Aar.

Det er Tanken, at Kirkefondet skulde bidrage til Opførelsen af det nye Kirkelokale med ca. Halvdelen af Beløbet; Resten skal saa Menigheden prøve paa at skaffe dels fra Sognet selv, dels fra Venner i andre Sogne. Disse Linier kunde muligvis bidrage til, at nogle af dette Blads Læsere følte sig tilskyndede til at være med heri; det er sikkert en sund og rigtig Betragtning, at Kirkesagens Opgaver ikke skal løses udelukkende af dem, der er komne til at bo i de voksende Sogne, men at ogsaa Menighederne i de gunstigere stillede Bydele bør tage deres Del af Ansvaret for en forsvarelig Ordning af de kirkelige Tilstande i vor By. Særligt er der vistnok Grund til at fremhæve dette, naar det — som her — drejer sig om Deling af et Forstadssogn, hvis Befolkning gennemgaaende er alt andet end velstillet, saa at en snarlig Tilvejebringelse af de nødvendige Midler vil være vanskelig eller umulig, hvis ikke der kommer betydelig Hjælp udefra. Skulde ikke f. Eks. 4—5 Menigheds-kredse i de lidt mere velstillede Sogne kunne faa Lyst at bidrage hver 5—6000 Kr. til denne Opgaves Løsning? Til-sagn om Støtte vil med Tak blive modtaget baade af Kirkefondet og af Nathanaels Kirkes Præster.

Th. Lomholt Thomsen.

Taksigelseskirken.

Denne Kirke skulde staa som et Vidnesbyrd om den danske Menigheds Taknemlighed mod Gud for hans Førelse med vort Folk under Verdenskrigen — at Danmark blev skaanet og endda gik ud af den store Krise med den nordlige Del af Sønderjylland føjet til Riget.

Det blev bestemt, at den skulde rejses i Aldersro Sogn som en Afløser af den lille Kokolithkirke. Og vi gik i Gang med Indsamlingen, der blev støttet ved, at en kgl. Resolution bestemte, at de Præster, der maatte ønske det, indsamlede til den paa Genforeningsdagens Gudstjenester.

Indsamlingen har til Dato indbragt 256,423 Kr., hvortil kommer Sogneindsamlingen i Aldersro Sogn ca. 24,000 Kr., ialt ca. 280,000 Kr., hvorfra gaar Udgifter paa ca. 15,000 Kr. Til Raadighed haves altsaa ca. 265,000 Kr. Skønt dette er en smuk, stor Sum, har Komitéen været enig om, at vi skulde jo gerne have en lidt anselig og prydelig Kirke, som svarede til Navnet, den bar.

Desuden har Forhandlingerne om Grund hidtil ikke givet det ønskede Resultat. Allerhelst vilde vi, at den

skulde ligge i et Hjørne af Fælleden, hvor den kunde komme til at ligge frit ved Fælledparken. Og Krigsministeriet har stillet os en Grund i Udsigt, men Københavns Magistrat har vægret sig ved at hæve en paa Grunden hvilende Servitut om, at den ikke maa bebygges.

Saa snart vi faar Spørgsmaalet om Grunden ordnet, vil der blive udskrevet en Konkurrence om Kirkebygningens Opførelse.

Og saa snart Projektet er antaget, vil vi atter henvende os til Menigheden for at faa indsamlet, hvad der maatte komme til at mangle. Og saa haaber vi, at Gaverne igen vil flyde som før. Thi, som en glad Giver skrev paa Randen af en Postanvisning:

Her er da en Sag, hvor alle bør med
i Tak til Gud for den vundne Fred.
Hvor stor eller ringe end saa er din Virken,
hver Dansk en Sten til Taksigelseskirken.

Undertegnede, som har tjent Aldersro Menighed som Præst fra dens Grundlæggelse, og som fik Tanken om Taksigelseskirken allerede i 1915, vilde gerne have Lov til at gennemføre denne Sag, selv om det ikke bliver mig, der kommer til at øve Præstegerning i den og ud fra den — som jeg havde tænkt og haabet.

Aldersro Menighed trænger meget til, at denne Kirke snart skal rejse sig. Maatte Gud rydde Vanskelighederne til Side og jævne vor Vej, saa det kan ske!

Charles Nielsen.

Frederiksholm Sogn.

Det var ingen ringe Hjælp i Arbejdet, da vi i Vinteren 1921 fik bygget vor lille Menighedssal som Tilbygning til vor Barakkirke. Det har vist sig, at den har gjort god Fyldest baade til de forskellige Smaamøder og som Udvidelse af Kirken. Baade Pladsen og Luften er bleven bedre til vore Gudstjenester. Og naar vi kaldte sammen til Fest, kunde vi samles først om Ordet i Kirken og saa bagefter gaa ind til de dækkede Kaffeborde i Menighedssalen. Og herinde samles baade K. F. U. K. og K. F. U. M. hyggeligt og hjemligt og vokser sig stærkere og gladere i den samme fælles Herre og Mester.

Og nu er der naaet et nyt Maal. Vort Kirkedistrikt, Frederiksholm, er nu fra første April udskilt fra Modersognet,

Jesuskirkens Sogn, som selvstændigt Sogn, Frederiksholm Sogn. Jeg kan sige her, at vi har i den forløbne Tid tit og ofte mærket Modersognets rige Forstaaelse og Kærlighed, og vi tror, at de ikke vil glemme os, naar vi nu skal staa paa egne Ben. — Ja, det er en Glæde for os, at vi nu er bleven »vort eget Sogn«; men samtidig er ogsaa *Ansvar*et vokset paa forskellig Vis. Med den nye Tilvækst i Foraaret vil Sognet være oppe paa ca. 4000 Mennesker. Allerede nu har vi, særlig ved Konfirmationer, i høj Grad følt Savnet af en større Kirke. Og naar nu Sognet yderligere udvider sig i dette Aar, saa maa Spørgsmaalet nødvendigvis fremstaa: Hvad nu? Herpaa kan vi endnu ikke give Svar. Men vi følger allerede paa dette Tidspunkt, at her er et Spørgsmaal, vi maa gaa frem for Herrens Ansigt med i ydmyg Bøn og Forventning. Og vi tror, at Herren i sin Time skal lukke nye Døre og Veje op for os. — Vi véd, at han er trofast.

Frederiksholm, den 21de April 1922.

C. H. Leth.

Anna-Kirken.

Et Skridt nærmere Maalet, men endnu langt igen, før Anna Sogn har faaet sin Kirke.

Stor var Glæden i 1914, da Menigheden kunde tage den første Trediedel af Anna Kirken i Brug som Kirkesal. Ca. 45,000 Kr. havde Bygningen kostet, og alt var betalt. Der var *Plads til ca. 230*, naar alt toges i Brug, men saa var Kirkesalen ogsaa overfyldt.

Det varede imidlertid ikke ret mange Aar, før Pladsen blev for lille, ikke alene ved særlige Lejligheder, men selv ved almindelige Gudstjenester, og hvad værre var, Menighedsarbejdet, der her i København spiller saa stor en Rolle, kunde ikke faa Plads indenfor de snævre Rammer, og hertil kom, at Sognet i Aarene 1919—1921 ved Opførelse af Nybygninger voksede med rivende Hast, ialt ca. 4 à 5000 Mennesker tilflyttede Sognet.

Det truede med en Katastrofe, der blev altfor lidt Plads i Kirkesalen, og flere af Menighedsarbejdets Grene kunde ikke udfolde sig af Mangel paa Plads.

Efter megen Forberedelse ved Bøn og Samtaler de troende imellem besluttede vi os til at udvide. Vi manglede 30,000 Kr. for at kunne gennemføre vor Plan; vi forsøgte Henvendelse til Venner ude omkring, og enkelte hjalp os; men naar det lykkedes os at gennemføre Udvidelsen, skyl-

des det dels Anna-Komitéens store Hjælp, dels en velsignet Offervillighed og Enighed indenfor Menigheden, saa vi nu har alt betalt. Udvidelsen kostede ialt 85,000 Kr.

Derfor var der Fest og Glæde og Hjertens Tak over Menigheden den 4de September 1921, da vi tog Udvidelsen i Brug. Udvidelsen er en Del af det endelige Kirkeskib, ført op i halv Højde og midlertidig afsluttet samt bygget saaledes, at Tilbygningen ved Gudstjenester og Møder kan sættes i Forbindelse med Kirkesalen. Vi har herved faaet *Plads til ialt 450—500* ved vore Gudstjenester og opnaaet, at der kan holdes Møder tre Steder samtidig i »Anna Kirken« — og *dog kan det knibe med Plads* ved vore Gudstjenester baade ved Konfirmation, ved særlige Lejligheder og paa Kirkens Højtidsdage.

Derfor beder vi alle Vennerne ud over Danmark: *Hjælp os at faa fuldført Anna Kirken*, Sognet trænger dertil, Arbejdet kræver det, og Menighedslivet gør det meget ønskeligt; thi det er overordentlig vanskeligt for Menigheden baade at bygge Kirke og skaffe de mange, mange Penge til Menighedsarbejdet, mindst 15,000 Kr. om Aaret — og særlig da her, hvor der er megen Fattigdom og ingen Rigdom paa jordisk Gods.

Vi er kun halvt færdige med at bygge og næppe nok det. For at fuldføre Kirken, saa den ikke alene giver rigeligere Plads til Gudstjenesterne, men ogsaa til Menighedsarbejdets mange forskellige Grene, vil selv med de nedadgaende Priser kræves ca. 175,000 Kr.

Det svimler for os, naar vi tænker paa disse Summer, der helt skal indgaa som Kærlighedsgaver, men *Gud er naadig*, og *Gud er rig*, og det er vor Tro, at han, ligesom han gav os alt, hvad vi havde nødig for at udvide, saaledes ogsaa, naar hans Time er inde, *vil skænke os, hvad Fuldførelsen koster*, og det er vort Haab og vor Bøn, at alle vore trofaste Venner ud over Landet vedblivende vil *ofre kærligt og rigeligt til Guds Riges store Sag i vor Hovedstad.*

Hørsholmsgade 30, København, den 22de April 1922.

Mads Grue,
Sognepræst.

Kirken i Skammekrogen.

Bethlehemskirken, som i Aar paa Store Bededag holder sin 33 Aars Fødselsdag, er Kirken i Skammekrogen. Der har jo ogsaa nok været og er endnu en hel Del for Kirken at skamme sig over. Der kan derfor maaske være noget

symbolsk i det, at Kirken, da den begyndte at vaagne til nyt Liv og nyt Arbejde her i Byen, straks stillede sig hen i Skammekrogen.

Bethlehems Menighed ønsker nu saa mindeligt (og har ønsket det i mange Aar) at faa Lov til at komme ud af denne Krog. Det er ikke noget pragtfuldt, vi attraar. Det er ikke en dominerende Plads, det er ikke en fornem tilbagetrukken Stilling, som de gamle Kirker i Byen har den. Vi mener ikke, at Kirken skal trække sig fornemt tilbage, heller ikke at den skal dominere, men at den skal tjene, saaledes som Kristus levede paa Jorden for at tjene. Kristus skal nu være Herre, men Kirken skal være hans og Menneskers Tjener. Derfor ønsker vi, at Kirken skal have sin Plads midt i det pulserende Liv. Derfor glæder vi os over at have sikret en Kirkegrund paa Aaboulevard, hvor Kirkens Facade kommer til at ligge lige i Husrækken, let at se, let at finde ind i, ogsaa paa et kort Besøg for at bede paa Vejen til eller fra Arbejde paa en Hverdag.

Der er indsamlet til den nye Kirke ca. 135,000 Kr. (deraf har Foreningen til Opførelse af smaa Kirker samlet op imod $\frac{3}{4}$). Vi beder om flere Penge, men dog først og fremmest om, at der maatte aabne sig Mulighed for at begynde at bygge, f. Eks. ved at der skaffedes Bolig til de ca. 10 Familier, hvis Hjem maa rives ned, for at vi kan komme til at bygge.

Naar vi tænker os ind i Fremtiden, tænker vi os en Kirke med rigelige og gode Menighedslokaler. I et Kvarter med mange fattige og meget smaa Hjem skulde Kirken gerne kunne yde et Hjem og en Samlingsplads med Hygge og Vederkvægelse og Hvile og alt, hvad der kan drage Sindet opad og samle det fra alt, hvad der spreder.

Foreløbig har vi maattet længes og savne, saa længe at vi sommetider har været ved at blive helt trætte og modløse derved. Endnu staar vi i Skammekrogen, maatte vi dog snart faa Lov til at komme ud i det fri!

Chr. Svelmøe-Thomsen.

En ny Kirke i Blaagaards Sogn.

27de August 1905 blev en midlertidig, lille, uanselig Kokolithkirke indviet som Sognekirke for det fra St. Johannes Sogn udskilte Blaagaards Sogn.

Paa en let overskuelig Firkant mellem Dosseringen, Nørrebrogade, Slotsgade og Korsgade bor der over 10,000 Mennesker. Det er væsentlig fagorganiserede Arbejdere, ik-

ke noget udpræget Fattigsogn. Faa har for lidt, men endnu færre for meget.

Kirken ligger midt i Sognet i et Indhak ved Blaagaardsplads, der nu er smykket med Kaj Nielsens noget barokke Skulptur. Absolut ideelt i Sognet ligger den, men utilladelig upraktisk som midlertidig Kirke, klemt ned mellem høje Huse, fladt paa Jorden med mange Aars Jorddunster gemt inde i Kirken.

Alligevel er det lykkedes at faa samlet en lille (i Forhold til Kirken stor) trofast og offervillig Menighed, der gennem et forgrenet Menighedsarbejde virker ud i det tæt beboede Sogn.

Dette Arbejde sigter paa de unge og paa de gamle og som et Blaa Kors Redningsarbejde paa de forhulede. Saaledes stiller nemlig Sognet Krav til os. Vi har jo Blaagaardsplads, der er en Tumleplads for Børn, en Fristelsesplads for de unge og desuden med sine Bænke en Friluftsbæverning for løse Eksistenser. Som troende Mennesker kan vi ikke færdes paa Sognets og Kvarterets Centralplads uden at tvinges af Kristi Kærlighed til at gøre et Arbejde her, saa vidt Evner og Kræfter og Midler rækker.

Søndagsskole, Syskole, K. F. U. K. og et ikke lille F. D. F. har vi, og vi magter det — i Forhold til de uhyre beskedne Pladsforhold.

Og de gamle! Der er næppe Tvivl om, at Blaagaards Sogn er det Sogn i København, som er rigest paa gamle Mennesker, mere end 1300 paa over 60 Aar. Her er et Arbejde i Gang med det faste Maal at bringe de gamle Jesu Kristi ubegribelig store Frelsestilbud, inden Døden naar dem. Men til et forsvarligt Arbejde her skulde der to eller helst tre kvindelige Sognemissionærer, som hver kunde faa deres Bolig i en Ejendom med over 40 gamle Mennesker. Og her og herudfra skulde der gøres Jesu Kristi Gerning blandt dem, som har haft deres bedste Levetid, da Kirkenøden var størst og St. Johannes Sogn f. Eks. havde over 70,000 Mennesker, og derfor nu staar saa underlig hjælpeløse overfor dette med Synd og Naade.

Men skal Arbejdet blandt unge og gamle og drikkældige, og skal — først og fremmest — Evangeliets forsvarlige Forkyndelse i det folketætte Sogn magtes, maa vi have langt bedre Arbejdskaar. Vi maa have en Kirke, der svarer til det Sogn, den skal ligge i, og til det Arbejde, der skal gøres i Sognet.

Nu har vi sukket og sukket i Aarene, der gik: »Faar vi ikke snart en ny Kirke?« Nu har vi spinket og sparet for at kunne ofre med vore smaa Midler til en ny Kirke for-

uden til det meget Menighedsarbejde. Nu har vi brugt vor Tid og har samlet ind — og 36,000 Kroner er der til den nye Kirke. Og nu har vi — nogle Stykker — lagt vore Hænder i hinandens og sammen i Guds stærke Haand og vil prøve ved organiseret Sogneindsamling at faa Summen fordoblet paa tre Aar. Og vi glæder os over, at Venner udensogets fra med Biskop og Stiftsprovst i Spidsen vil hjælpe os til endnu mere, saa vi kan vove at tænke den Tanke — trods vanskelige Tider — at faa lagt Grundstenen til Arkitekt A. Clemmensens smukke Blaagaards Kirke den 27de August 1925. Saa har ogsaa den lille »Papæske«, som den kaldes, staaet i 20 Aar.

Der skal bygges! ja, der *skal* bygges nu. Det er begyndt at fænge i os med det gamle Korsfarerløsen: »Gud vil det!« Ja, men kom saa og hjælp os med Opmuntringsgaver foruden dem, der i de sidste Dage saa stille og uopfordret er kommet ind.

Blaagaards Sogn, den 21de April 1922.

Otto Schrøder,
Præst.

Fra Fredens Kirke.

Med Tak til Gud kan vi anføre som en Kendsgerning, at der ved adskillige Lejligheder kan samles saa mange i vore Menighedslokaler, at det har været ugørligt at rumme dem, og navnlig har det største af Lokalerne — Menighedssalen — i lang Tid vist sig at være for lille, hvorfor det jo maatte virke hæmmende paa Arbejdet, naar Folk maatte gaa uden at kunne faa Plads. Derfor har det frivillige Menighedsraad i Forstaaelse med Menighedssamfundet set det som en Opgave, Herren har lagt hen til det at søge tilvejebragt en Udvidelse af Menighedslokalerne, for at Pladsmanglen ikke skulde være en Hindring for at faa saa mange som muligt i Tale ved Møderne.

Efter Forhandling med Kirkefondet er Forberedelserne da nu truffet til en Udvidelse af Menighedshuset ved en Tilbygning mod Syd vinkelret paa Hovedbygningen. Herved vil Menighedssalens Størrelse forøges i Forholdet 7:4, saa der kan blive c. 250 Siddepladser. I Stuen vil der herved (ved Siden af Sakristiet) blive et nyt Menighedslokale, som skal bruges til mindre Møder. Denne Tilbygning vil efter Bestemmelsen blive opført i Sommer, og skulde med Montering kunne gøres færdig for c. 22,000 Kr.

Baade fra Menighedssamfundets og fra de egentlige Kirkefolks Side har denne Sag mødt megen Forstaaelse, og denne har givet sig Udslag i ikke faa baade større og mindre Gaver. For-

uden c. 1400 Kr. kontant er der tegnet c. 300 aarlige Bidrag paa 10 Kr. i 3 Aar, og da vi er overbevist om, at Spørgsmaalets Løsning ikke maa opsættes, begynder vi nu paa Arbejdet og tror, at de nødvendige Midler vil komme ind. Vi har saa ofte haft Grund til at sige Tak for de hjælpsomme Hænder, der har været udrakte mod Gerningen i vort fattige Sogn, og ikke mindst for Offervilligheden, saa vi er vis paa, at vi heller ikke nu skal blive skuffede, men at dette lille Kirkefondsarbejde skal blive fuldført til Fremme for Guds Riges Arbejde i vort Sogn.

Kirkens Præster.

Grøndals Sogn.

Under 26. Januar udskiltes Grøndalsvængets Distrikt af Brønshøj Sogn i kirkelig Henseende som et særskilt Sogn med den nuværende Trækirke som midlertidig Sognekirke.

Da Distriktet i Slutningen af 1917 udskiltes fra Brønshøj Sogn som særskilt Distrikt, var her ca. 200 Huse med henvend 1300 Mennesker, ellers nøgne Marker. I 1918 opførte Kirkefondet en midlertidig Trækirke, og ud fra denne er Arbejdet i de forløbne Aar sket. Det nye Grøndals Sogn rummer nu vel godt 6000 Mennesker. En stærk Vækst, der ventes fortsat i den kommende Sommer, og som naturligvis i høj Grad præger og vanskeliggør Arbejdet, idet en Mængde nye Mennesker paa een Gang flytter til alle Vegne fra.

Med Sogneudskillelsen er jo naaet et Maal, men det betyder kun, at nye Maal nu træder i Forgrunden og trænger stærkere paa end før. Blandt disse Maal maa først og fremmest nævnes Opførelsen af en Stenkirke, helst i Landsbykirkestil, da det vil passe bedst til Omgivelserne.

Der er af Kirkeministeriet om den nuværende Sognekirke brugt Udtrykket „midlertidig“, og hvor rammende dette er, vil enhver forstaa, naar man betænker, at Grøndalskirken uimodsagt hører til de mindste og udadtil grimme Kirker i København, idet den præsenterer sig som en grønmalet, firkantet Kasse, 17 Meter lang og 5 Meter bred, med et næsten fladt Tag tækket med rødmalet Pap. I sit Indre er Kirken hyggelig og køn, men da der kun er 125 Siddepladser og nogle faa Staa-pladser, vil den jo hurtig blive alt for lille nu, da Sognet rummer saa mange Mennesker. Det er derfor paatrængende nødvendigt baade af Pladshensyn og af Anstændighedshensyn, at en ny Kirke snarest muligt bliver bygget.

Et andet Maal, der ogsaa trænger sig paa nu, er Ansættelsen af en Hjælpepræst, idet den hurtige Vækst i Befolkningstallet gør det i høj Grad ønskeligt, at der saa snart som muligt bliver to Præster i Sognet.

Men skal disse Maal naas i en overskuelig Fremtid, kræves der mange Penge, og derfor ser vi ogsaa herude i Grøndals Sogn med spændt Forventning hen til St. Bededag med Haab og Bøn om, at den danske Menighed den Dag vil give det københavnske Kirkefond en god Gave, saa vi ikke paa Grund af Pengemangel skal blive afskaarne fra at se vore Ønsker opfyldes.

Tilbage staar det store altoverskyggende Maal, som har været fra den første Dag, Arbejdet blev begyndt herude, og altid vil staa lige lysende og krævende: at hjælpe Mennesker til at leve Livet med Gud. Hvor langt vi der er naaet, kan kun Gud selv dømme om, og kun i Tillid til hans Hjælp kan vi Mennesker der prøve at gøre et ærligt og alvorligt Arbejde. *H. K. Kalf.*

Simeons Sogn.

Et af de Steder, hvor der de sidste Aar er bygget mest, er uden Tvivl Simeons Sogn paa Nørrebro. Naar vi hører og læser, at Byggeriet ligger stille i disse Aar, da ved vi godt, at det er en sørgelig Sandhed, hvis Følger Befolkningen lider under lige saa vel her som andensteds. Men vi fristes stundom til at glemme det ved at se, hvorledes det ene store Bygningskompleks rejser sig efter det andet her i Sognet. Snart er det Arbejdernes kooperative Byggeförening, snart er det Nørrebros Andelsboligselskab, og mest er det Københavns Kommune, der bygger herude. Det er den gamle Lammefælle, der bebygges. — Sognets Befolkningssantal er i Løbet af ganske faa Aar vokset saa stærkt, at der ved sidste Folketælling blev talt godt 18,000 Mennesker. Siden da er der taget 3 nye mægtige Karréer i Brug, saa vi nu sikkert er et Stykke over de 20,000.

Efter dette vil det være indlysende, at en Deling af Simeons Sogn er en tvingende Nødvendighed. —

Imidlertid er Udviklingen foregaaet i et saa hastigt Tempo, at der indtil nu kun er gjort lidt for at forberede en saadan Sogneudskillelse. Dertil kommer, at det jo kun er 8 Aar siden, at den nye Simeonskirke blev færdig. Og et vist Pusterum skal vel til, inden man tager fat i det samme Sogn paa en saadan ny stor Opgave.

Nu har imidlertid Københavns Kirkefond købt en Byggegrund paa et Sted, der vil være centralt beliggende i det nye Sogn, der engang (forhaabentlig inden alt for længe!) skal udskilles. — Simeons Sogn har allerede i længere Tid været delt i to Distrikter med Jagtvejen som Grænse. Det nuværende andet Distrikt, der begrænses af Jagtvejen, Tagensvej, Raadmandsgade, Allergade, Nørrebrogade, vil naturligt kunne udskilles som et nyt Sogn. Her er mellem 9 og 10,000 Mennesker.

Nu har vi altsaa en Byggegrund, ganske vist med den Be-

stemmelse vedhæftet, at der først maa bygges paa den i Efteraaret 1923. — Men Penge har vi ingen af (bortset fra nogle faa Hundrede Kroner, skænket af kærlige Mennesker, der ikke har kunnet vente paa, at den store Indsamling kom i Gang). Vi er nu i Færd med at danne en Indsamlingskomité. Men Sagnet er fattigt. Vi kan ikke vente i kort Tid at indsamle mange Penge. Derfor maa vi bede om Hjælp fra alle Kirkesagens Venner. Hvad vi kan bygge, vil jo afhænge af, hvor mange Penge vi faar at bygge for.

Med Hensyn til selve Menighedsarbejdet i et nyt Sogn kan det siges, at vi allerede nu har „Rammerne“ i Orden, da 2. Distrikt gennem mange Aar har haft sit selvstændige Menighedsarbejde. Menighedssamfundet i Simeons II er 14 Aar gammelt, og ud herfra har vi de sædvanlige Arbejder i Gang: Menigheds- og Sygepleje, Blaa Kors, Bladmission, Arbejde blandt Børn, Unge og Gamle o. s. v. — De, der skal gøre et Arbejde i det nye Sogn skal altsaa ikke begynde helt paa Bund.

Maatte det nye Sogn med den nye Kirke nu ikke lade vente for længe paa sig. Menigheden længes. Og for 2 Præster at skulle arbejde med en Befolkning paa 20,000 Mennesker og derover er ikke blot en utilfredsstillende, men i Længden en ganske uholdbar Situation.

20. April. 1922.

K. Bjerregaard,
Kaldskapellan ved Simeons Kirke.

Den danske Menigheds Ansvar.

De foregaaende Artikler har skildret nogle af Kirkesagens Opgaver i Øjeblikket. Forhaabentlig har alle dette Blads Læsere forstaaet, at der stadig er Liv og Vækst i Sagen. Vi tænker slet ikke paa at slaa os til Ro med det, der er naaet.

Nu vilde jeg gerne slutte denne Oversigt med at sige: vi stoler paa, at den levende Menighed i Danmark slutter Kreds om Kirkesagen i stedse stigende Grad.

At Sagen maa faa sin faste, sikre Plads i de troendes Forbøn.

Og at Offerviljen overfor den maa blive levende, saa det ikke bliver en Karrigheds Gave, men et Kærlighedens Offer, den danske Menighed bringer Kirkesagen paa Store Bededag — trods de sløje Tider.

Maatte enhver, som læser dette, føle sit personlige Ansvar for Medarbejdet i denne Sag. Saa skal det lykkes, at vi ogsaa gennem Store Bededags Kollekten faar Midler i Hænde til at virkeliggøre nogle af de store Planer.

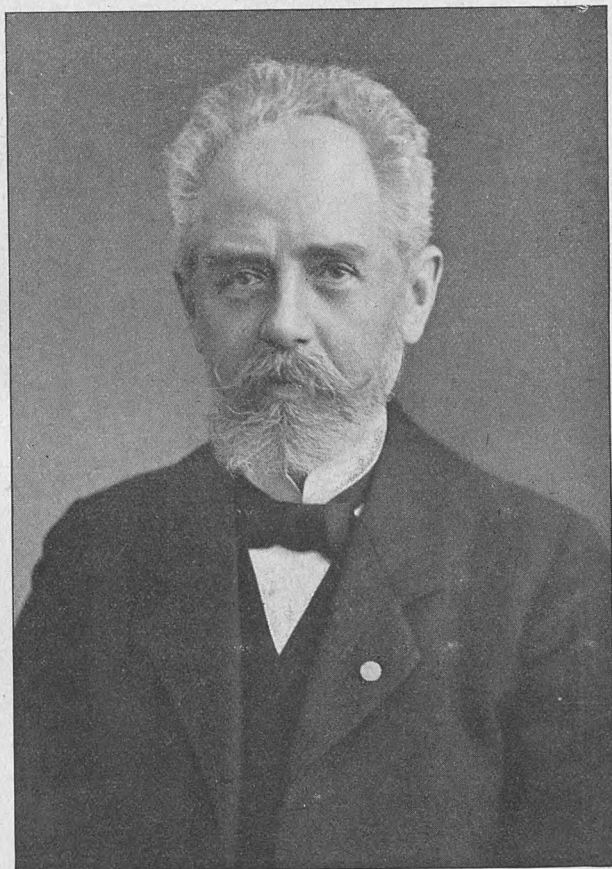
Tak til enhver, der vil hjælpe os! *Charles Nielsen.*

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 3.

Juni

1922.

CONRAD BANGERT

Conrad Bangert.

Efter nogen Tids haabløs Sygdom er Conrad Bangert kaldt bort, 70 Aar gammel. I en Menneskealder har han virket for Kirkesagen i København. Han var med i Syvmands-Udvalget til Kirkesagens Fremme, som i 1890 efter lang Tids Forberedelse traadte frem for Menigheden. Han var allerede dengang velkendt i vide Kredse. Hans Virksomhed i K. F. U. M. havde givet hans Navn en god Klang, og det var mange, der kaldte paa ham for at drage Nytte af hans store Arbejdskraft og ualmindelige praktiske Sans. Det var ikke nogen Sinecure, han paatog sig, da han gik ind i Lægmandsudvalget. Tidlig og silde syslede hans Tanker med Sagen, og hans rige Initiativ gjorde sig bestandig gældende under Arbejdet. Og hans Interesse for Sagen svækkedes ikke med Aarene. Da han sidste Vinter trak sig tilbage fra sin Stilling i Østifternes Kreditforening, hvor han havde virket i en lang Aarrække, glædede derfor alle hans Medarbejdere sig til at drage Nytte af de Kræfter, han nu fik frigivet; og det var en Opbyggelse at se den Friskhed og Kraft, han nu udfoldede, altid fuld af Planer og altid rede til at gøre et Indskud af Arbejde. Endnu paa sit Dødsleje syslede han ivrigt med Sagen, som overhovedet alt, hvad der havde Betydning i Arbejdet for Guds Rige, laa ham stærkt paa Siinde. Men det var kun kort Tid, vi fik Lov at glæde os over denne hans forøgede Deltagelse i Arbejdet, efter at han var blevet frigjort i Kreditforeningen. Længe har han formodentlig baaret paa den Sygdom, som lagde ham i Graven, inden den gav sig tydelig til Kende, og nu udviklede sig med rivende Hast. Det har sikkert været svært for ham at blive afskaaret fra den Gerning, han elskede; men stille og ydmyg tog han imod Sygdommen som en Tilskikkelse fra Gud, og han laa paa sit Dødsleje i en Tryghed og Fred, som maatte opbygge alle, der saa ham.

Han er nu altsaa ikke mere iblandt os, og det er ikke nogen Floskel, naar det siges om ham, at han vil blive savnet dybt af alle sine Medarbejdere i Kirkesagen. Han vil ikke blot blive savnet for sin store Dygtighed og rige Erfaring, men ogsaa som en trofast Ven, hvis milde og kærlige Sind altid kom hans Medarbejdere i Møde.

Harald Westergaard.

Kontorchef Bangert.

Af Pastor Chr. Seidelin.

Første Gang, jeg mindes at have truffet den Mand, som senere blev mig en trofast og kær Ven, var i Det Københavnske Kirkefonds Forretningsudvalg. Paa sit Felt havde han en enestaaende Indflydelse paa Forhandlingerne her, ikke blot fordi han var en af Fædrene, en af „de Syv“, der stiftede „Udvalget for Kirkesagens Fremme i København“ i 1890, men ogsaa paa Grund af sine sikkert medfødte, og gennem Arbejdet i Østifternes Kreditforening stærkt udviklede Evner paa Ejendomshandelens Omraade. I de 10 Aar, jeg var Sekretær, er der ikke købt en Kirkegrund, ikke bygget nogen Kirke, som skulde tilhøre Kirkefondet, uden at Bangert først havde godkendt Købekontrakten eller Tegningerne til Kirken. Og saadan har det vel været fra Begyndelsen, thi jeg mærkede hurtigt, at det var en gammel Tradition, da jeg i 1911 overtog Sekretærstillingen. „Hvad siger Bangert?“ var det staaende Spørgsmaal i Forretningsudvalget i alle herhen hørende Sager, og sagde Bangert Ja, blev Grunden købt eller Kirketegningerne indsendt til Ministeriet, men sagde han Nej, blev det Hele til Papirkurvsføde. Og altid var han ude om sig efter nye Kirkegrunde; næppe begyndte man et større Bygningsprojekt i en eller anden Del af Byen, før Bangert, som jo paa dette Omraade havde Forbindelser alle Vegne, vidste Besked derom og fik erhvervet en Kirkegrund i det ny opvoksende Kvarter; en Gang har vi, takket være hans Omtanke, drevet det til at have købt Kirkegrunden, forinden Udstykningsplanerne blev offentliggjort i Aviserne. Og kunde han ikke købe sig frem, saa bad han sig igennem, saa Sælgeren af sig selv kom, tog sit Afslag tilbage og tilbød Salg paany. Bangert var i mange Aar Kirkefondets ulønnede, men selvskrevne Forretningsfører, uden at dette Navn nogensinde er anvendt paa ham. Han var paa dette Omraade en Gave fra Gud til Kirkesagen. Hvad skulde vi have gjort uden ham! Og hans store Betydning fremgaar maaske ligesaa tydeligt af, at der vel næppe findes en eneste kirkelig Institution i København, som ikke ved Køb og Salg er tyet til Brug af hans Evner. Pastor Ricard talte ved Begravelsen om Bangerts Betydning for K. F. U. M., baade om hans Evner og hans barnlige Tillid til Guds Forsorg; jeg er vis paa, at ogsaa K. F. U. K. og Kirkelig Forening for Indre Mission i København er med i Takken for, hvad Gud gav os i Bangert.

Man maatte kende ham i hans Hjem for at faa det rigtige Billede af ham frem. Omgivet af en trofast Hustrus og 2 smaa Pigers — som snart er store Piger — Kærlighed levede han et lykkeligt og rigt Hjemliv, og ikke mindst var hans Glæde, naar de store Børn, som hver har deres eget Hjem, kom paa Besøg. Det er rigtigt, som Sønnen sagde ved hans Kiste, at her i Hjemmet traf han sin Fader med Bibelen foran sig, baade den Gang, Børnene var smaa, og senere, da de blev voksne. Og hans Hjemliv var præget deraf. Og her udfoldede han alle de fine Interesser, som Gud havde givet ham i Vuggegave. Hvem af os har ikke set ham kæle for de udstoppede udenlandske Fugle, naar en Sending lige var kommen til ham for derefter at blive fordelt til forskellige Universiteter i Europa, af hvilke han har forsynet ét saa rigeligt, at Værelset med Samlingen bærer hans Navn. Hvem husker ikke den Kærlighed, hvormed han fremviste sin Samling af tropiske Sommerfugle. Eller hans Malerier! Hvor kunde vi nyde sammen Solskinnet hen over en Kos Ryg eller en Aftenstemning ved en Indsø, eller Flodlandskabet i det tropiske Land, eller en snedækket Alpetop! Uvilkaarligt blev han Midtpunktet i Selskabet; man bændede sig om ham, og snart førte han Samtalen fra de ovennævnte Interesser over paa det, som fyldte hans Sjæl Dag og Nat: Guds Riges Fremme. Med Hensyn til Menighedsarbejdet var han jo helt igennem Kirkefundsmand: Præsten skal være Prædikant og Sjælesørger, Menighedens læge Mænd og Kvinder skal overtage alt det praktiske Arbejde. Hellerup Menighed har i en Aarrække høstet Gavn af hans Tanker og Erfaringer, og han sparede aldrig sig selv; snart var han den menige Soldat, snart Fører og Igangsætter, altid villig til at give sig selv hen for at hjælpe andre. Endnu saa sent som to Døgn før han døde, udviklede han for min Hustru en stor Plan om Guds Riges Fremme i vor store By, hvis Hovedpointe var Enhed mellem Kirkens Førere som den eneste Vej til at opnaa den Enhed blandt de kristne, uden hvilken de udenforstaaende efter Jesu eget Ord ikke kan komme til Tro paa Jesus. Han havde ladet Guds Aand gennemsyre hele sit Liv, derfor var han den gennemfne Karakter, elskelig i sit Hjem, trofast i Venskab.

Under hans sidste Sygeleje fik jeg den ubegribelige Forret at sidde ved hans Seng hver Aften. Han ventede, at jeg skulde komme, og jeg kom og bragte ham et Ord fra den Bibelbog, som havde været hans Rettesnor for Livet fra hans Ungdomsdage. Og da hændte det ikke saa sjældent, at han overtog Førerskabet — døds-

mærket, som han var — byggede Bønnen paa det oplæste Ord og bad for alle sine Kære. Endnu talte han ogsaa om Guds Riges Fremme, og K. F. U. M. — hans Ungdoms Kærlighed — laa ham paa Sinde til det sidste.

Da hans Legeme var saa svækket, at han det meste af Dagen laa hen i en Døs, kunde hans Aand endnu samle sig saaledes til Bøn og Forbøn, at han huskede alle sine Kære, endog den nyfødte Dattersøn. Og her ved dette elskelige Guds barns Dødsleje oplevede vi paany at se, at Aanden endnu er stærk til Bøn, selv efter at Legemet er brudt sammen. Han døde, som han levede — i Bøn til sin Frelser.

Pinselørdag begravede vi hans trætte Legeme ude paa den yndige Søllerød Kirkegaard. Toner, fulde af Fred og Tak og Glæde lød ved hans Baare, thi vi vidste jo, at han var gaaet ind for at holde Pinse for sin Guds Ansigt, og dér skal vi møde vor Ven igen. Gud trøste hans Hustru og Børn.

Kollekten St. Bededag.

Det vil sikkert have stor Interesse for alle Kirkesagens Venner at høre lidt om, hvorledes det stiller sig med Indsamlingen Store Bededag. Imidlertid kan der endnu intet siges med Sikkerhed om det samlede Resultat, da de 5 af de 7 Stifter ikke endnu har ladet høre fra sig — det tager jo lang Tid, inden alle Pengene kommer fra Præster til Provster og fra disse til Bispekontorerne. Fra et af Stifterne har vi et Par Gange modtaget store à conto Beløb, men da der ingen Liste medfulgte, kan vi intet konstatere m. H. t. Fremgang eller Tilbagegang.

Fra Sjællands Stift har vi derimod saa nogenlunde Rede paa Forholdene. Og her viser det glædelige sig, at der ikke synes at være Tilbagegang i det samlede Resultat af Kollekten.

Og København—Frederiksberg er endda gaaet en lille Smule frem fra i Fjor. Det er jo da ogsaa en Æressag for os herinde at bringe Offeret til Kirkesagen saa højt op som muligt, da Arbejdet først og direkte kommer Hovedstaden til Gode.

Jeg meddeler nedenfor en Opgørelse af Indsamlingens hidtidige Resultat og sætter Tallene fra i Fjor ved Siden til Sammenligning.

København: Vor Frue Provsti.

	1922	1921
Vor Frue Kirke	505 02	929 02
Trinitatis	178 28	109 25
Helligaands	153 30	212 57
St. Petri	14 26	11 04
St. Andreas	350 00	290 00
St. Johannes	85 00	105 30
Nazareth	365 00	410 00
Fredens	145 00	423 18
Helligkors	252 01	179 25
Bethlehems	139 00	116 32
Brorsons	(+ 100 Rmk.) 267 28	703 59
Blaagaards	125 00	58 00
St. Stefans	73 00	64 73
Anna	165 27	138 00
Kingo	127 00	100 00
Simeons	118 53	116 00
Kapernaums	160 00	184 10
Brønshøj	200 00	32 80
Vanløse	86 40	55 00
Rigshospitalet	40 00	
Vartov	93 10	81 73
Abel Kathrine	15 00	16 00
St. Lukasstiftelsen	133 50	119 22
Grøndals	35 17	52 10
	<hr/>	<hr/>
	3826 12	4507 20

Holmens Provsti.

Holmens	555 00	334 77
Garnisons	1100 00	800 00
St. Pauls	40 00	50 00
Frederiks	25 00	80 00
St. Jakobs	137 50	136 21
Luther	125 00	167 39
Sions	217 00	202 28
Dauids	202 00	170 00
Aldersro	182 56	112 00
Esajas	550 00	501 70
Frihavns	361 73	550 00
Citadellet	15 00	32 00
Vor Frelsers	50 58	37 03
Christians	140 00	200 00
Sundby	100 00	93 00
Filips	271 25	334 49

	1922	1921
Nathanaels	187 62	197 81
Hans Tausens	83 00	106 11
	<hr/>	<hr/>
	4343 24	4104 79

Vestre Provsti.

St. Matthæus	19 96	46 48
Elias	1660 00	1302 00
Maria	154 00	203 00
Gethsemane	416 00	400 00
Apostel	131 71	136 00
Krist	100 56	150 00
Jesuskirken	370 00	207 14
Timotheus	80 00	140 00
Absalon	121 15	94 54
Frederiksholm	100 12	87 50
	<hr/>	<hr/>
	3153 50	2766 66

Samlet Indtægt i København: 1922: 11,322 Kr. 86 Øre.
1921: 11,378 Kr. 65 Øre.

Frederiksberg.

	1922	1921
Frederiksberg	372 23	346 37
St. Lukas	103 42	109 23
Solbjerg	1329 37	1324 66
St. Thomas	34 00	
Mariendals nordre Distrikt	603 05	90 00
Godthaab	350 65	229 00
St. Marcus	62 91	35 14
Emmaus	190 37	142 00
Immanuel	60 00	
	<hr/>	<hr/>
	3106 00	2276 40

Samlet Indtægt fra Frederiksberg: 1922: 3106 Kr. 1921:
2276 Kr. 40 Øre.

Den samlede Fremgang for København-Frederiksberg er saaledes 773 Kr. 81 Øre. Højeste Kollekt i Kbh.-Frbrg. naaede Elias-kirken med 1660 Kr.

Sjællands Stift.

For de Provstiers Vedkommende, hvorfra Beløbet er indsendt, ser Opgørelsen saaledes ud:

	1922	1921
Sokkelunds Herred	2638 55	2320 16
Lynge-Kronborg H.	1356 39	1484 39
Horns-Ølstykke m. fl. H.	837 67	1170 83
Holbo-Strø H.	1425 36	1663 53
Arts-Løve H.	2131 75	2184 20
Tusse-Merløse H.	1611 25	1774 12
Ringsted-Alsted H.	2445 80	1400 69
Slagelse H.	706 68	537 81
Vestre og Østre-Flakkebjerg H.	1816 86	1552 07
Bjeverkov-Fakse-Stevns H.	1300 00	1475 00
Hammer H.	327 97	338 60
Tybjerg H.	760 90	818 59
Bornholms v. Provsti	870 01	842 32
	<hr/>	<hr/>
	18229 19	17562 31

Den samlede Fremgang for de sjællandske Provstier, som har indsendt Kollekten, er saaledes 666 Kr. 88 Øre. Højst uden for København naaede Haslev med 1426 Kr.

Naar vi tager de vanskelige Tider i Betragtning, maa disse Tal fylde os med Tak til Gud og Mennesker; thi de er et nyt Vidnesbyrd om, at Kærligheden til Københavns Kirkesag har dybe Rødder i Menigheden i Danmark.

Nu haaber vi jo paa, at de andre Stifter følger Trop og ikke svigter; men derom kan vi intet sikkert sige foreløbig. Foreløbig kun en Tak til enhver, der har hjulpet os til et godt Resultat af Indsamlingen St. Bededag.

Charles Nielsen.

Et nyt Kaldskapellani.

Under 25. Marts er der oprettet et nyt Kaldskapellani ved Aldersro Kirke i Stedet for Stillingen som personlig ordineret Medhjælper hos Sognepræsten. Dermed er saa alle de Andenpræstestillinger, der tidligere var Medhjælperstillinger overgaaet til at blive Embeder.

Udnævnelser.

Under 23. Marts er hidtilværende res. Kapellan for Østervold Sogn, Rolf Grünfeld af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Kaldskapellan ved Davids Kirke.

Under 1. April er hidtilværende Kaldskapellan ved Jesus Kirken, Christian Hornemann Leth af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Sognepræst ved Frederiksholms Kirke.

Under 27. Maj er Sognepræst for Hjerm Menighed i Ribe Stift, Karmark Vilhelm Tonsgaard udnævnt af Hans Majestæt Kongen til residerende Kapellan for Østervold Sogn.

Pastor Tonsgaard har jo tidligere i mange Aar arbejdet herinde baade som Sekretær ved Indre Mission og som Præst ved Kirkefondets Kirker (Kapernaums og Fredens Kirker).

Under 31. Maj er hidtilværende præsteviet midlertidig Medhjælper hos Sognepræsten ved Jesuskirken i København, Jens Henry Sonne Ehrhardt, af Hans Majestæt Kongen beskikket til Kaldskapellan ved samme Kirke.

Under 1. Juni er cand. theol. p. t. Kordegnsvikar i St. Johannes Sogn, Einar Brasen, udnævnt af Hans Majestæt Kongen til Kaldskapellan ved Aldersro Kirke.

Overtilsynet for det københavnske Kirkefonds Kirker har fra 1. April ansat Snedkermester Laurits J. C. Krapper som Kordegn ved Grøndals Kirke.

Overtilsynet har fra 1. April ansat Skræder Einar Blond som Graver ved Grøndals Kirke.

Overtilsynet har fra 1. April ansat Organist Ove Klitgaard som Organist ved Grøndals Kirke.

Overtilsynet har d. 1. Juni kaldet Pianosnedker Laurits Jørgensen til Graver ved Hans Tausens Kirke.

Overtilsynet har den 1. Juni kaldet Organistvikar Frøken Emma Diderichsen til Organist ved Filips Kirke.

Overtilsynet har den 1. Juni kaldet Bogholder Karl Pedersen til Kordegn ved Frederiksholms Kirke.

Overtilsynet har den 1. Juni kaldet Organist Peter Richard Henriksen til Organist ved Frederiksholms Kirke.

En ny Kirkekomité.

Der er nu dannet en Komité for Opførelse af en ny Kirke i Si-meons Sogn II. Distrikt. Sognet er paa over 20,000 Mennesker og vokser med rivende Fart. Præsterne er overbebyrdet med Arbejde og er tillige under det Tryk, som følger med, naar den Op-gave, der stilles, er saa langt større end de Kræfter, man har, selv om man bruger dem til det yderste.

Desuden har II. Distrikt — den Del af Sognet, der ligger Nord for Jagtvej — allerede i mange Aar haft sit selvstændige Menighedsarbejde, sit eget Menighedssamfund, sit eget Ungdomsarbejde og Blaa Kors, sin egen Søndagsskole og Menighedspleje.

Det er da ikke underligt, at man nu længes efter at faa sin egen Kirke. Kirkefondet har købt Grund derude; og fra 1923 er denne til Disposition. Pastor Bjerregaard, som har været II. Distrikts Præst i de sidste 4 Aar, har derfor nu rejst Byggesagen og faaet en Kirkekomité dannet.

Den bestaar af følgende Mænd og Kvinder, dels fra Sognet, dels udensogns fra: Biskop Ostenfeld, Fru Dr. Marner, Fru Fabrikant Rubow, kgl. Hof-Broncestøber Rasmussen, Overintendant T. M. Brofeldt, Porcellænshandler Schmidt, Kontorchef Petersen, Direktør Hugo Petersen, Pastor Malmstrøm, Chocoladefabrikant Hansen, Bogbinder Lundberg, Forvalter Petersen, Portner Nikolajsen, Overbetjent Jepsen, Maskinfabrikant Hansen, Barber Seerup, Arkitekt Jørgen Jepsen, Manufakturhandler Skjold Jensen, Fru Christensen, Stabsassistent i „Kirkens Korshær“ Frøken Emilie Larsen, Fuldmægtig Jacob Petersen, Maler Jacobsen, Ingeniør Kühl, Frøken M. Fjeldgaard, Repræsentant Witt Petersen, Postbud Valum, Inspektionsbetjent Petersen, Snedker Christensen, Kontorbud Thor Hansen, Sygeplejerske Frøken A. Hviid, Kommunelærer Bondesen, Fuldmægtig Bredahl, Kommunelærerinde Frøken G. Axø, Søster Inga, Fru Petersen, Vognmand Hansen, Viceinspektrice, Frøken Huusmann, Plejemoder Frøken H. Nielsen, Pastor Bjerregaard og Sekretær ved Kirkefondet, Pastor Charles Nielsen.

I Komitéens første Møde drøftedes Planer og de forskellige Muligheder; desuden valgtes til Formand Pastor Bjerregaard, til Næstformand Manufakturhandler Skjold Jensen, til Kasserer Fuldmægtig Jacob Petersen, til Sekretær Fuldmægtig Bredahl. Disse 4 danner ogsaa Forretningsudvalget, hvori desuden følgende har Sæde: Arkitekt Jørgen Jepsen, Kontorchef Petersen og Pastor Charles Nielsen.

Alle de her nævnte modtager Gaver til Kirkens Opførelse. Saadanne kan ogsaa indsendes til Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17, K.

Maatte Guds Velsignelse nu hvile over det Arbejde, her er begyndt!

Charles Nielsen.

Den nye Filipkirke.

Byggekomitéen har vedtaget at begynde Opførelsen af Kirken nu, uagtet Overslag og Tilbud andrager en noget større Sum end beregnet. Dels trænger Sognet meget til den ny Kirke, dels har

der været talt saa meget om og indsamlet saa meget til denne ude i Sognet, at dettes Beboere længes efter at se Planen virkeliggjort. Og endelig er Tilbuddene trods alt saa favorable, at det er usikkert, om det bliver meget billigere at bygge, hvis man venter.

Men der vil komme til at mangle en hel Del Penge, inden man naar Maalet. Antageligt vil man behøve ca. 80,000 Kroner foruden det, der er indsamlet. Kirkefondet haaber, at det vil være i Stand til at yde et Tilskud. Men Kirkesagens mange Venner vil sikkert ogsaa forstaa, at her er der Grund til at hjælpe, og indsende Deres Gave enten til Pastor Drejøe eller her til Kontoret, Badstuestræde 17 (mrk. til den ny Filips Kirke).

Charles Nielsen.

Noter.

Sekretæren har faaet Orlov til 12. September. Han er bortrejst til de forenede Stater, hvor han ogsaa vil holde Foredrag om Kirkesagen i København for de dansk-amerikanske Menigheder. Forhaabentlig kan der ogsaa paa den Maade knyttes Baand mellem Moder-Menigheden og disse.

Kontoret holdes i Sommermaanederne Juni—August incl. kun aabent 10—2.

Kirkefondets Bestyrelsesmøde i Aar er ansat til 24. og 25. Oktober.

Testamentarisk Gave.

Kirkefondet har haft den Glæde at modtage 50,000 Kr. i Arv efter afdøde Proprietær Grut-Hansen.

Lysbilleder.

En Serie Lysbilleder, der fremstiller Kirkefondets Kirker, som de ser ud baade udvendig og indvendig, kan faas paa Kontoret til Brug ved Foredrag om Sagen.

Bidragsliste for Marts 1922.

Ved Direktør Borgen: Frk. E. Oppermann 5. Ved Pastor Nordermark: Møde i Korsør 162,84. Ved Indre Mission: Uden Mrk. 25. Ved Indre Mission: Ved Pastor Beck, Stenmagle 2. **Ialt Kr. 194,84.**

Bidragsliste for April 1922.

Professor Harald Westergaard og Frue 100. Ved Pastor Svelmøe Thomsen: i Fodby 18,55. P. og V. K. 3. Bankfuldmægtig Nielsen 20. Frk. Sophie Haagensen 5. Ved Pastor Jens Nielsen: i Flade 21,17, Jordsby 30. Sejerslev 98,90, Ejerslev 56,35.

Aarsbidrag. Frk. Franziska Grüner 16. Havnemester C. A. Bonde 3. Departementchef Schlichtkrull 10. Professor, Dr. E. Warming 20. Frk. S. Schiøttz Jensen 5. Frk. Carøe 2. Fru Hvidt 10. Fru Leuning 5. Frk. Klubien 5. Frk. Hee 5. Frkn. Moberg 10. Cigarhandler Nielsen 10. Stabssergent Fremming 3. Fru Tetens 10. J. L. 20. Enkefru Hjorth 10. Frk. Debell 2. Frk. Schleppegrell 10. Fuldmægtig Tyge Steen 20.

Halvaarsbidrag. Adjunkt V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Enkefru Friis 3. Frk. Storck 2,50. Boghandler Gade Svendsen 5. Kontorchef Sivertsen 25.

Kvartaarsbidrag. Glarmester Hansen 1,30. **Ialt Kr. 588,77.**

Det Københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—2. Tlf. Byen 3788.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat og Kassererkontor (Tlf. Byen 3788), Badstuestræde 17¹, er i Sommermaanederne aabent daglig fra 10—2.

INDHOLD: Harald Westergaard; Conrad Bangert. — Chr. Seidelin: Kontorchef Bangert. — Charles Nielsen: Kollekten St. Bededag. — Et nyt Kaldskapellani. — Ud nævnelser. — Charles Nielsen: En ny Kirkekomité. — Charles Nielsen: Den nye Filipkirke. — Noter. — Testamentarisk Gave. — Lysbilleder. — Bidragslister. — Meddelelser.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Duplex-Trykkeriet (Hansen & Sick).

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 4.

September

1922.

Kirkekollekten Store Bededag 12. Maj 1922.

Som det fremgaar af efterstaaende Meddelelser, indbragte indeværende Aars Store Bededags Kollekt Kirkefondet 102,000 Kr. Da Danmark i det sidste Aarstid har været hjem-søgt af store økonomiske Vanskeligheder, var der al Grund til at vente en meget stor Nedgang i Udbyttet af Kirkekollekten, der i Fjor var naaet op til 115,000 Kr. At Nedgangen ikke har været større, vidner om den Trofasthed og Kærlighed, hvormed den københavnske Kirkesag omfattes af saa store Kredse indenfor den danske Menighed. Der var derved vist Kirkesagens Forkæmpere en Tillid, som vi ikke kan være taknemlige nok for. Tager man. Prisnedgangen med i Betragtning, maa det endogsaa siges, at Kirkekollekten i Aar er højere end i Rekordaaret 1921.

Det er netop i Øjeblikket af største Betydning for Kirkefondet at faa en saadan Støtte, idet en Mængde Opgaver med stor Styrke kræver en Løsning. Det ligger allerede deri, at adskillige lokale Menigheder med stor Iver og Offervillighed arbejder for at fuldføre ufuldendte Kirker eller erstatte midlertidige Kirker med varige Bygninger. Disse Bestræbelser trænger i høj Grad til Hjælp, for at Menighederne ikke skal segne under Byrden. Men navnlig gælder det om at faa nye Udgangspunkter for Arbejdet for Guds Rige i den store og stærkt voksende By. Fra Folketællingen i Februar 1916 til Tællingen i 1921 er Hovedstaden og dens Forstæder vokset med 13,000 om Aaret, og dertil kommer, at Bebyggelsen bliver mere og mere spredt. Det gælder derfor om stadig at være paa Vagt for at skaffe nye Byggegrunde og sætte Arbejde i Gang for Evangeliets Udbredelse i alle disse nye Kvarterer. Det er vort inderlige Haab, at Kirkefondet under dette sit Arbejde skal vise sig den store Tillid værdig, der saaledes er vist det, og bidrage sit til at styrke Folkekirken og værne vort Folk mod de mange nedbrydende Tendenser, som netop i vore Dage i saa høj Grad gør sig gældende, og det ikke mindst i Storbyerne.

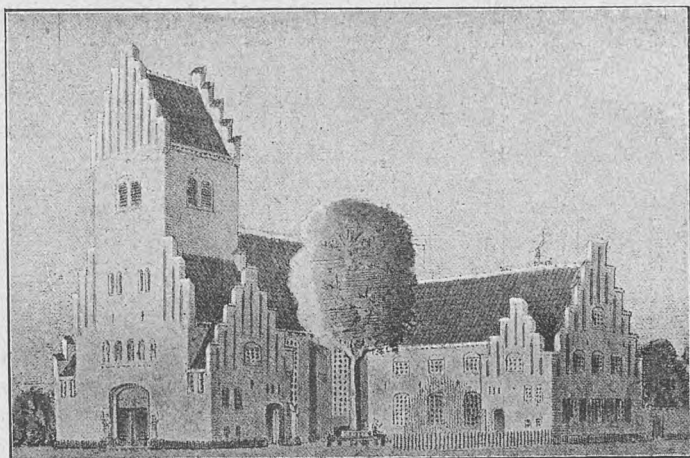
Harald Westergaard.

Den nye Filips Kirke.

Det vil sikkert interessere vore Læsere at se, hvordan den nye Filips Kirke vil tage sig ud, naar den engang staar rejst i sin fuldt færdige Skikkelse.

Grundstenen er nu lagt og Arbejdet begyndt under Arkitekt Rues Ledelse.

Kirken vil foreløbig blive bygget uden den Sidefløj, som ses paa vort Billede, og som er tænkt som Menighedshus; den vil komme til at rumme 400 Mennesker; det vil altsaa blive en smuk og anselig Kirkebygning, fra hvis høje, takkede Taarn Klokkerne forhaabentlig snart vil lyde ude paa Amager.

Bagved denne Kendsgerning ligger en Del Aars stort Arbejde og Udholdenhed — det er et meget smukt Resultat, Filips Menighed nu ved Offervillighed og Kærlighed til Sagen har naaet til.

De har derude 155,000 Kr., men skal endnu bruge 15,000 Kr., inden Kirken staar under Tag, og saa skal der bruges Penge til Inventar, Varmeanlæg o. s. v.

Gaver vil altsaa være meget kærkomne; vi tager med Glæde mod dem her paa Kontoret (Badstuestræde 17). Pastor Dreieæs Adresse er Amagerbrogade 245.

Den Dag, Søndag den 2den Juli, da Grundstenen til Filips Kirke blev lagt i straalende Solskin og under smeldende Flag, var en stor Fest- og Glædesdag for Guds Menighed i Filips Sogn og for de mange gamle Filips-Venner, som, nu bortflyttede, havde sat hinanden Stævne den Dag. Ialt var

der mødt 5—600 Mennesker. Blandt dem Kirkens første Sognepræst, Repræsentanter fra Luthersk Missionsforening, fra de tilgrænsende Menigheder (Sognepræsterne Lomholt Thomsen og Quistgaard, Pastor Brenk) i København og paa Amager. Af Skolens Mænd Skoledirektør Fossing, Skoleinspektør Petersen o. fl.; Kirkekomitéen, Menighedsraadsmedlemmer (nuværende og tidligere), Repræsentanter for Kirkefondet (Prof. Westergaard, Frk. Blædel), Pressefolk o. s. v., o. s. v.

Overretssagfører Lauritzen, Forretningsudvalgets Formand, bød Velkommen, og til Harmoniumsledsagelse blev afsunget Salme 326 (et Udvalg af Versene). Pastor Dreieø oplæste det Dokument, der skulde nedlægges under Grundstenen, talte derefter over 1. Kor. 3, 11 (Talen kan læses nedenunder), nedlagde derefter det nu i en Blykapsel indesluttede Dokument og indmurede den første Sten i den treenige Guds Navn. Saa sang vi Salme 332 V. 2 og 3, og Professor Westergaard talte derefter varmt over 1. Pet. 2, 4 ff — den levende Grundsten og de levende Stene — og murede derefter den anden Sten. Saa læste Gaardejer Jacobsen, en af de ældste i Filip, og den, paa hvis Jord Kirken ligger, Davids 84. Salme og talte i Tilslutning hertil om Kirken som Hjemmet for Guds Børn og om det evige Hjem — og murede den 3. Sten. Saa sang vi: »Paa Jerusalem det ny«. Pastor Dreieø bekendte Troen, hvorefter Forsamlingen langsomt opløstes.

Tale ved Grundstensnedlæggelsen til Filips Kirke d. 2. Juli 1922.

1. Kor. 3, 11: »Ingen kan lægge en anden Grundvold end den, der er lagt, Jesus Kristus.«

Dette er en Glædesdag for den Menighed, der Søndag efter Søndag samler sig om Gudstjenesten i vor lave Kirkehytte her ved Siden af, og en Glædesdag ogsaa for mange andre herude, som vel i og for sig staar Filips Kirken fjernere, men dog med levende Tilfredshed vil spørge, at vi nu er naaet saa vidt. For jeg haaber jo, at hun havde Ret — en af Kirkens ukendte Venner her — der sagde: »Dette Arbejde vil virke samlende paa os i Filips Sogn.«

En Tak vil jeg gerne bringe de mange, hvis Arbejde og Offervillighed det skyldes, at vi i Dag er samlede til Fest. Der er ydet meget af mange Mennesker: Store og rigelige Gaver og mange, mange smaa Gaver er kommet til os. Mange trofaste Indsamlere har gaaet mange Trin for at samle

Gaverne sammen. Og bagved er der gjort et stort og mønster-værdigt organiseret Arbejde. Der er jo nogle blandt os, som Dag for Dag har levet med denne Opgave. Jeg skal ikke nævne Navnene paa de mange offervillige Givere og trofaste Arbejdere. Kun et Par Navne maa jeg minde om. Der er Gaardejer Jacobsen og hans Hustru. Deres Navne vil for lange Tider være knyttede til Filips Kirke, fordi denne Kirke vil være en Del af deres Livsværk og et Udtryk for deres Trofasthed og Kærlighed til Guds Rige i dette Sogn. Og saa er der vor gamle Kordegn, Niels Foss. Sygdom hindrer ham i at være til Stede. Men han er her med alle sine Tanker.

»Ingen kan lægge en anden Grundvold end den, der er lagt, Jesus Kristus.«

Ham tænker jeg paa, nu jeg ser Fundamenternes stærke Omrids af det, der skal rejse sig i de kommende Aar. Vi undres over, hvor stor og statelig den nye Kirke vil hæve sig over den gamle Kirke, og det er en frydelig Tanke, at over dette Sted skal hvide Mure rejse sig og over vore Hoveder samles til Hvælvinger. Men *hans* er Huset, og til hans Ære skal det fyldes af Orgelbrus og af en Menigheds Lovsang. Og her, netop paa dette Sted, skal Bekendelsen af hans Frelsernavn lyde, og Daaben udføres, og i Rundingen bag mig skal han dække det hellige Bord for os, og lige overfor, hvor jeg staar, skal en enkelt Røst hæve sig, naar alt er bleven stille, og i hans Navn forkynde Frelsens Vej ind til Gud. Alt dette er frydeligt at tænke paa; men frydeligst dog den Tanke, at her skal rejses Helligdomme for Gud i Menneskehjeter, hvor *han* blev Grundvolden. — Det tænker jeg paa, naar jeg i Dag ser, hvordan den Grundplan, Bygmesteren tegnede for os, hæver sig i den støbte Syld, og naar jeg staar ved den første lille Stump Murværk — ja da tænker jeg paa Kristus — Grundvolden.

»Ingen kan lægge anden Grundvold end den, der er lagt, Jesus Kristus.«

Og saa gaar min Tanke *tilbage*. Jeg tænker paa den Plan til en Kirke, som Kristus efterlod sig. Thi det var jo Arven, han efterlod: Kirkeplanen. Om *den* Kirke er det jo, vi hele Tiden synger i Dag: »Tusind Aar stod Kristi Kirke« og »Paa Jerusalem det ny«. Et Udkast til en Kirke gav han, hvis Fundament skulde strække sig over hele Verden og gennem alle Tider, en Kirkeplan med uforgængelige Mure og himmelhøje Hvælvinger, mens Højaltret taber sig i Evighedens Lys. For den Kirke vilde han være Grundvolden. Og den Kirke, vi bygger i Dag, er aandelig forstaaet et lille Led i Kristi Kirkeplan.

Tillæg til Københavns Kirkesag og Menigheden.

Indsamlet til »Det københavnske Kirkefond«

ved

Kirkekollekten Alm. Bededag 1922.

<i>Sjællands Stift.</i>		Elias Kirke	1700 00	Jyllinge-Gundsø-	
Vor Frue Kirke..	505 02	Maria Kirke	154 00	magle	21 80
Trinitatis Kirke..	178 28	Absalons Kirke..	121 15	Hvalsø-Særløse ..	68 26
Helligaandskirken	153 30	Frederiksh. Kirke	100 12	Kirkesaaby-Kid-	
St. Petri Kirke..	14 26	Timotheus Kirke.	90 00	serup	28 70
St. Andreas Kirke	350 00	Frederiksberg K.	372 23	Rye-Sonnerup ..	40 00
St. Johannes K.	85 00	St. Lukas Kirke	103 42	Hyllinge-Lyngby .	31 00
Nazaret Kirke ..	365 00	Frederiksberg St.		Sæby-Gjershøj ..	86 62
Fredens Kirke ..	145 00	Markus Kirke .	62 91	Greve-Kildebrønde	63 00
Helligkors Kirke.	252 01	Mariendals Kirke	603 05	Rerslev-Vindinge .	25 00
Brorsons Kirke..	268 78	Godthaabs Kirke	300 65	Snoldelev-Tune..	126 36
Bethlehems Kirke	141 00	Emmaus Kirke		Karlsunde-Karl-	
Blaagaards Kirke	125 00	(Diakonissest.).	190 37	strup	71 35
St. Stefans Kirke	73 00	St. Thomas Kirke	34 00	Havdrup-Solrød .	32 00
Kingos Kirke ..	127 00	Solbjerg Kirke ..	1329 37	Jersi-Skensved ..	356 30
Simeons Kirke ..	118 53	Kbhvns. Valgm. .	60 00	Køge-Øsemagle .	127 53
Kapernaums K. . .	160 00	Messias Kirken . .	202 00	Gadstrup-Syv ..	24 50
Brønshøj Kirke..	200 00	Taarnbø	44 95	Ørsted-Daastrup.	148 00
Vanløse Kirke ..	86 40	Kastrup	51 71	Borup-Kimmers-	
Vartov Kirke....	93 10	St. Magleby-		lev	12 70
Abel Kathrine K.	15 00	Dragør	77 85	Ejby-Dalby	40 00
Annas Kirke	165 27	Hvidovre	11 59	Højelse-Lellinge .	22 00
St. Lukas Stift...	133 52	Rødovre	28 65	St. Olai Kirke,	
Grøndals Kirke..	35 17	Gladsakse-Herløv-		Helsingør	81 00
Rigshospitalets K.	40 00	Bagsværd	315 35	St. Maria Kirke,	
Holmens Kirke..	555 00	Gjentofte	279 21	ibd.	130 00
Garnisons Kirke .	1100 00	Hellerup	785 00	Tikøb-Gurre ..	186 35
St. Pauls Kirke..	40 00	Ordrup	148 81	Hornbæk-Helle-	
Frederiks Kirke .	25 00	Lyngby	204 84	bæk	173 00
St. Jakobs Kirke	137 50	Taarbæk	30 00	Asminderød-Grøn-	
Aldersro Kirke ..	192 56	Søllerød-Vedbæk .	193 59	holt-Fredensb. .	80 00
Sions Kirke	217 00	Skovshoved	25 00	Humblebæk	31 87
Davids Kirke	202 00	Brønby-V. og Ø.	60 00	Karlebo m. Nivaa	98 70
Esajas Kirke . . .	550 00	Søborg	240 00	Bloustrød-Lillerød	102 70
Frihagens Kirken.	361 73	Glostrup	90 00	Birkerød-Høster-	
Luther Kirken . .	125 00	Hersted Ø. og V.	6 25	køb	160 00
Citadellets Kirke.	15 00	Vallensbæk	46 00	Hørsholm-Rung-	
Vor Frelzers K. . .	50 58	Thorslunde-Ishøj.	44 90	sted	336 00
Kristians Kirken.	140 00	Høje Taastrup . .	74 13	Egebæksvang ..	75 47
Nathanaels Kirke	187 62	Sengeløse	16 00	Gjerlev-Draaby ..	218 50
Sundby Kirke . . .	100 00	Ballerup-Maaløv .	70 11	Gjerlev-Draaby	
Filips Kirke	271 25	Værløse	27 00	Kapellani	15 00
Hans Tavsens K.	83 00	Roskilde Domk. . .	243 00	Skuldelev-Selsø ..	38 00
St. Nicolaj Kirke-		Vor Frue Kirke,		Skibby	57 00
bygning	31 23	St. Jørgensbjerg	73 25	Ferslev-Vellerup .	18 20
St. Matthæus K.	19 96	Herslev-Gjevning-		Ourø	16 00
Krist Kirke	100 56	ge	44 00	Snodstrup	12 80
Gethsemane K. . .	416 00	Kornerup-Svo-		Ølstykke	25 75
Apostel Kirke ..	131 71	gerslev	22 00	Stenløse-Viksø ..	52 00
Jesus Kirke	370 00	Himmelev	24 65	Slagslunde-Gand-	
		Hvedstrup-Fløng .	31 00	løse	16 10

Farum	74 22	N. Jernløse-Kvanløse	105 00	Slotsbjergby-Sludstrup	20 00
Hillerød-Herlev ..	151 00	S. Jernløse-Søstrup	30 00	Stillinge	40 75
Lynge-Uggeløse ..	55 05	Tølløse	55 50	Vemmelev-Hemmershøj	25 00
Slangerup-Uvelse .	135 00	Aagerup	22 00	Boeslunde	48 00
Græse-Sigerslev ..	3 80	Asmindrup-Grandløse	117 10	Skelskør	212 74
Hjørlande	9 00	Soderup-Eskildstrup	77 25	Egeslevmagle	80 00
Frederikssund-Oppeundby ..	40 25	Tostrup	68 95	Høve-Flakkebjerg	68 90
Esbønderup-Vilingerød	48 20	Uggerløse	145 00	Skørpinge-Faarstrup	12 00
Søborg	65 35	Ondløse-Søndersted	45 40	Sørbymagle-Kirkerup	27 00
Gilleleje	82 00	Følleslev-Sørslev	100 00	Gimlinge	35 00
Græsted	323 25	Bregninge-Bjergsted	60 00	Haarslev-Tingjelling	94 80
Maarum	107 00	Viskinde-Aun sø	58 50	Hyllested-Venslev-Holsteinborg	415 00
Helsing-Valby ..	66 00	Vørslev	32 30	Ørslev-Bjerre	22 50
Blidstrup	92 75	Jordløse	28 00	Tjæreby	15 40
Vejby-Tibirke ..	65 00	Vallekilde-Hørve	126 00	Magleby	31 65
Ramløse-Annise	36 35	Sejersø	110 00	Agersø	20 00
Tjæreby-Alsønderup	94 50	Nykøbing Sj.-Rørvig	35 00	Tjustrup-Haldagerlille	82 55
Skævinge-Gjørløse	37 00	Odden	100 00	Krummerup-Fuglebjerg	220 00
Strø	21 00	Højby-Lumbsoas	53 30	Førslev	35 00
Kregome-Vinderød-Frederiksværk	218 55	Vig-Asminderup	65 00	Vallensved	21 00
Melby	44 41	Egebjerg	24 00	Marvede-Hyllinge	24 00
Thorup-Lynæs ..	124 00	Grevinge	38 60	Kvislemark-Fuierendal	178 00
Kallundborg	142 50	Asnæs	42 00	Karrebæk	78 00
Valgmenigh. i Usherup og Gjørlov	120 00	Faarevejle	32 15	Fodby	17 00
Tømmerup	73 75	Ringsted-Benløse	186 00	Herlufsholm	126 32
Aarby	56 00	Jydstrup-Valsø lille	6 25	Fakse	33 85
Rørby	35 00	Vigersted-Kværkeby	30 00	Hylleholt	125 00
Udby	135 00	Nordrup-Farringløse	64 50	Spjellerup-Smerup	55 50
Svallerup	40 00	Vetterslev-Hømb.	51 00	Karise-Alslev	41 00
St. og L. Fuglede	40 00	Førslev-Sneslev	60 00	Vemmetofte Kloster	48 15
Søby-Hallenslev	50 00	Haslev-Frerslev	1426 00	Dalby-Tureby	340 00
Buerup	15 00	Testrup	90 00	Kongsted	13 00
Rerslev-Rudsvedby	281 00	Sorø	88 00	Ulso-Østeregede	20 00
Tersløse-Skjellebjerg	150 05	Pedersborg-Kinderstofte	40 00	Roholte	26 85
Ørslev-Solbjerg	138 85	Lynge-Braaby	160 00	Lidemark-Bjeversov	92 10
Havrebjerg-Gudum	17 00	Alsted-Fjenneslev	20 25	Vollerslev-Gjorslev	30 00
Gjerslev	118 10	Munkebjergby-Bromme	30 00	Herfølge	43 65
Finderup	70 25	Gyrstinge-Flintestrup	65 00	Sædder-Ingelstrup	6 25
Gjørlev-Bakken-drup	308 50	Stenmagle-Stenlille	119 55	Valløby-Taarnby	35 00
Helsing-Drøsselbjerg-Rersø	125 75	Bringstrup-Sigersted	9 25	Haarlev-Himlingsøje	75 00
Nidløse	115 00	St. Mikkel's Kirke, Slagelse	227 00	Enderslev-Vraaby	30 40
Hørby	70 00	St. Peders Kirke, ibd.	45 00	Storehedinge	55 00
Hagedst-Gislinge	115 00	Heininge	20 00	Højrup	27 55
Kundby	100 00	Korsør-Taarnborg	253 00	Magleby	63 20
Hjembæk-Svinninge	50 00	Sønderup-Nordrup	47 93	Strøby-Varpelev	68 00
Jyderup-Holmstrup	100 00			Hellested	50 00
Stiftsbjergby-Mørke	128 80			Lyderslev-Frøslev	5 50
Skamstrup-Frydendal	65 00			Lilleh-Havnelev	5 00
Holbæk-Merløse	242 70			Holtug	10 00
Butterup-Tudse	53 55			Toksværd	28 36

Rønnebæk-Ol- strup	23 00	Odense Valgmgh.	50 00	Kjøng-Glamsbjerg	93 75
Nestelsø-Mogen- strup	46 00	Paarup	25 00	Flemløse	83 92
Vejlø-Vestereges- borg	50 00	Korup-Ubberud .	47 00	Haarby-Løgis- mose	60 00
Hammer	84 00	Brendekilde-Bel- linge	9 00	Dreslette	132 55
Lundby	30 00	Stenløse-Fangel .	25 00	Sønderby	10 80
Kjøng-Svinø	40 00	Verninge	80 00	Helnæs	50 10
Sværdborg	26 61	Tommerup	129 00	Middelfart	255 35
Næstved	185 00	Brylle	39 00	Kavslunde	18 35
Vesteregede-Braa- by	146 50	Vissenbjerg	100 00	Vejlby	180 85
Aversi-Tybjerg ..	13 00	Kjerteminde-Drig- strup	138 20	Strib-Røjle Skov.	81 35
Herlufmagle	70 25	Munkebo	27 85	Asperup-Rorslev .	95 00
Fensmark-Rislev .	28 00	Kjølstrup	60 00	Brenderup	44 56
Skjelby-Gunners- lev	127 40	Agedrup	25 00	Fjelsted-Harn- drup	31 90
Glumsø-Bavelse .	23 00	Marslev-Birkende.	41 00	Gjelsted-Rørup .	81 00
Næsby-Tyvelse ..	147 75	Rynkeby-Revning- ge	32 00	Balslev-Ejby	15 00
Sandby-Vrang- strup	20 00	Viby	140 00	Nørre Aaby- indslev	90 00
Præstø-Skibbinge.	45 10	Mesinge	23 00	Gamborg	21 25
Vordingborg	123 12	Dalby-Stubberup .	23 75	Udby	14 00
Kastrup	11 00	Seden-Aasum ..	12 00	Føens-Ørslev ..	21 00
Jungshoved	86 00	Fraugde	90 22	Husby	30 00
Everdrup	103 75	Allerup-Davinde .	41 90	St. Nikolaj Kirke, Svendborg	164 60
Snesere	124 00	Sønder Næraa ..	152 75	Vor Frue Kirke, Svendborg	40 40
Borse-Beldringe .	36 06	Valgm. i S. Næraa	68 00	Tved	10 00
Allerslev	36 72	N. Lyndelse-Høj- by	27 00	Skaarup	75 00
Udby-Ørslev	60 45	Nr. Søby-Heden .	53 00	St. Jørgens-Sørup	54 50
Østeregesborg ..	50 00	Norup-Hasmark .	15 00	Egense	17 00
Mern	12 00	Skeby-Otterup ..	24 00	Ø. Skjerninge- Hundstrup ..	16 00
Kallehave-Stens- by	32 55	Hjadstrup	26 00	Ollerup-Kirkeby .	80 00
Kjeldby	40 00	Lunde	32 00	Stenstrup-Lunde .	78 00
Elmelunde	9 75	Lundby-Stige ..	53 00	Kværndrup	20 00
Magleby	10 00	Allesø-Næsbyho- vedbroby	10 00	Turø	40 54
Damsholte	26 00	Krogshølle	20 75	Bregninge-Valde- mar Slots Kapel	33 50
Fanebjerg	28 90	N. Næraa-Beders- lev	8 45	Landet	9 00
Nyord	10 00	Grindløse-Klinte .	16 00	Bjerreby	10 00
Rønne-Knudsker .	342 00	Uggerslev-N. Høj- rup	12 10	Drejø-Skarø Be- dehus	15 90
Hasle-Rutsker ..	44 11	Skamby	12 00	Strynø	138 00
Olsker-Allinge- Sandvig	227 90	Bogense	34 50	Faaborg-Diennis- se	226 00
Isbker-Svaneke ..	150 00	Skovby-Ore	14 00	V. Aaby-Aastrup.	10 00
Bodilsker	56 00	Guldbjerg-N. Sandager	15 00	Brahettrolleborg- Krarup	69 00
Nekso	210 00	Ejlby-Melby	16 70	Herringe-Gjeste- lev	141 25
Aaker-Aakirke- by	115 00	Særslev	13 00	Espe-Vantinge ..	44 00
Nyker	65 00	Haarslev	90 00	Allested-Vejle ..	41 55
Nylarsker	57 00	Veflinge	17 50	Nørre Broby	43 50
Vestermariæ	33 00	Vigerslev-Langesø Skovkapel	50 00	Sønder Broby ..	24 00
Klemensker	85 00	Søndersø	21 00	Øster Hæsinge ..	20 75
Rø	16 00	Assens	190 00	V. Hæsinge- Sandholts-Lyn- delse	45 25
Østerlarsker-Gud- hjem	52 00	Kjærum	47 10	Jordløse-Haastrup	33 00
Østermarie	7 00	Baagø	10 00	Svanninge	40 00
Povelsker	50 00	Gamtofte	42 75	Horne	111 70
Christiansø	10 00	Søby-Thurup ..	75 00	Avernakø	10 00
		Barløse	42 00	Nyborg-Hjulby .	95 23
		Sandager-Holevad	39 00	Aunslev-Bovense .	25 00
		Tanderup	15 00		
		Kjerte	12 00		
		Skydebjerg-Aarup	38 00		
		Ørsted-Orté	20 77		

Fyens Stift.

Vor Frue Kirke, Odense	112 30
Vor Frelzers K., ibd.	113 40

Flødstrup-Ullerslev	58 40.	Nakskov-Branderslev	83 00	Horbelev-Falkerslev	48 90
Skjellerup-Ellinge	24 40	Sandby	52 00	Aastrup	45 00
Kullerup-Refsvinge	30 00	Købelev	152 88	Kippinge-Brarup ..	70 00
Vindinge-Holckenh. Kapel ..	33 00	Vindeby	19 00		
Frørup-Taarup ..	20 00	Utterslev	151 35	<i>Aalborg Stift.</i>	
Ørbæk	53 00	Herrederkirke-Lille Løjtofte ..	5 00	Budolphi Kirke i Aalborg	148 76
Herrested med Krist Kapel p. Ravnholt	18 00	Horslunde-Nordlunde m. Nøbel	36 40	Vor Frelseres Kirke ibd.	235 50
Søllinge-Hellerup. S. Højrup-Aarslev	13 40	Halsted-Aunede ..	13 30	Vor Frue Kirke ibd.	216 70
Ringe	61 00	Maribo-Hilested ..	95 00	S. Tranders	8 00
Ryslinge Valgmh. Ryslinge	101 50	Rødby-Ringsebølle	49 00	N. Tranders-Vejgaard	12 22
Aislev-Ellested ..	74 50	Errindslev-Olstrup	50 00	N. Sundby-Hvorup	88 44
Svingde	22 00	Fuglse-Krønge ..	10 00	Vadum	15 00
Langaa-Øksendrup	50 00	Holeby-Bursø ..	20 00	Aaby-Vedsted ..	48 00
Øure-Vejstrup ..	22 20	Nebbelunde-Sædder	110 00	Biersted	20 00
Hesselager	45 00	Tirsted-Vejleby ..	173 15	Hammer-Horsens. .	144 65
Gudme-Brudager. .	43 40	Østofte	23 50	Sulsted-Ajstrup ..	73 60
Gudbjerg	57 00	Bandholm	28 00	V. Hassing-Ø. Hassing-Gaaser. .	36 00
Grundtv. Valgmegnigh. i Ryslinge	260 00	Fejø	9 00	Ulsted	20 00
Rudkøbing	160 00	Ask	40 00	Hals med Hov ..	33 90
Skrobelev	28 00	Skjørringe	5 00	Hæstrup-Vrejlev ..	32 90
Simmerbølle	56 10	Sakskøbing	65 00	Løkken-Fureby ..	31 00
Tranekjær	16 00	Nysted-Vantore ..	41 10	Vejby-Sejlstrup ..	27 25
Tullebølle	70 50	Herredslev	13 00	Vraa-Emb	38 00
Bødstrup	17 00	Hunseby	32 25	Øster Brønderslev-Hallund ..	112 00
Snøde-Stoense ..	46 00	Vaabensted-Engestofte	15 00	Børglum	12 00
Hou	48 00	Vigsnæs	5 25	Vester Brønderslev-Serridslev ..	79 00
Longelse-Fuglsbølle	59 00	Slemminge-Fjelde	37 00	Vrensted-Tise ..	26 00
Lindelse	20 75	Majbølle	23 00	Saltum-Alstrup ..	25 00
Humble-Ristinge og Kjædeby		Døllefeld-Musse	5 00	Gjøll	72 00
Kapeller	48 20	Thoreby	35 00	Sæby	172 56
Tryggelev-Fodslette	21 00	Ø. Ulslev-Godsted	15 00	Understed-Karup ..	79 30
Magleby-Bagenkop	27 79	Vester Ulslev ..	2 00	Torslev-Lendum-Ø. Vraa	121 50
Ærøskøbing	75 00	Kjettinge-Bregninge	68 00	Skjæve	21 65
Marstal-Omme ..	190 15	Stubbekøbing-Maglebrænde ..	38 00	Albæk-Lyngsaa ..	131 70
Bregninge	22 00	Torkildstrup-Lillebrænde	25 00	Voer-Agersted, Dorf	117 00
Søby	36 30	Gundslev	37 00	Hellevad-Ørum ..	77 20
Rise	77 00	Nørre Vedby m. Gyldenbjerg ..	22 00	Dronninglund-Hjallerup	266 47
Tranderup	43 00	Nørre Alslev	75 00	Asaa-Meltholt ..	100 00
		Vaalse	17 55	Hjørring	263 10
		Stadager-Nørre Kirkeby	5 00	St. Olai Kirke ibd.	106 30
		Tingsted	47 15	Ugilt	29 65
		Bogø	17 00	Taars m. Morild	66 00
		Nykøbing-Systofte	166 00	Sindal-Astrup ..	269 28
		Veggerløse	75 00	Bjergby-Mygdal ..	30 00
		Skjelby-Gjedesby-Gjedser ..	113 00	Horne-Asdal-Hirtshals	78 75
		S. Kirkeby-S. Alslev	25 00	Tornby-Vidstrup ..	24 75
		Karleby-Horreby. .	30 55	Skallerup-Vennebjerg	35 00
		Nørre Ørslev ..	40 00	Rubjerg-Lyngby ..	22 00
				Jelstrup-Maarup ..	40 45
				Harridslev-Rakkeby	61 25

Frederikshavn ..	242 00	Karby-Rakkeby ..	211 25	Højslev-Lundø ..	60 00
Skagen-Hulsig ..	182 50	Ø. Assels-V. Assels	95 00	Ørsløvkloster ..	26 18
Raabjerg m. Aalbæk ..	42 50	Solbjerg-Sundby ..	60 00	Taarup-Kvols ..	18 00
Tversted-Sørig-Uggerby ..	92 00	Galtrup-Ø. Jølby.	111 60	Kobberup	61 00
Mosbjerg-Bindslev ..	156 00	Tødsø-Erslev ..	21 10	Fly	49 00
Aasted-Skjærum ..	75 60			Borris-Gammelstrup-Feldingbjerg ..	90 00
Flade-Gjærum-Bangsostrand ..	133 56	<i>Viborg Stift.</i>		Gunderup-Nøvling ..	15 05
Byrum-Vesterø p. Læsø ..	168 35	Viborg Domkirke	181 00	Romdrup-Klarup ..	25 00
Kollerup-Hjortdal	35 00	Asmild-Tapdrup ..	129 45	Vrove-Resen-Vrindsted ..	55 00
Kjettrup-Gjøttrup	70 80	Vindum-Brandstrup ..	110 00	Ferslev-Dal-Volsted ..	11 00
Tømmerby-Lild	55 25	Hjormind-Le-Hjorthede ..	102 40	Gudum-Lille Vorde ..	83 00
Klim-Torup-Vrist.	66 05	Bjerring-Mammen	122 00	Storvorde-Seglflod ..	165 56
Lerup-Tranum m. Koldsmose ..	15 95	V. Velling-Skjern	22 45	Nibe-Vokslev ..	67 00
Øsløs-Vesløs-Arup	31 45	Ø. Velling-Helstrup-Grensted ..	20 00	Buderup-Gravlev ..	26 00
Broust-Langeslund ..	280 46	Langaa-Vinge-Taarup ..	57 45	Aardestrup-Haverslev ..	20 67
Torslev-Svenstrup	63 65	Tjele-Vinge ..	70 49	Sønderup-Suldrup ..	20 00
Haverslev-Skræm.	64 20	Ørum-Viskum		Als-Hurup ..	20 00
Aggersb.-Bejstrup ..	9 35	Vejrum ..	214 12	Skelund-Visborg ..	90 00
Øland ..	24 15	Vorning-Kvorning-Hammershøj ..	72 18	Vive-Rostrup ..	32 00
Thisted-Tilsted ..	261 50	Norbæk-Sønderbæk-Læsten ..	29 45	Ove-Valsgaard ..	21 45
Sjorring-Torsted ..	139 60	Bjerregrav-Aalum	11 60	Astrup-Storarden ..	27 00
Skjoldborg-Kallerup ..	100 00	Taanum-Hornbæk	45 00	Rold-Vebstrup ..	16 00
Vang-Torup ..	6 20	Vesterhølle med Svingelbjerg ..	146 00	Øis-Hørby-Døstrup ..	35 00
Hundborg-Janne- rup-Vorupør ..	190 25	Gjedsted-Fjelsø ..	148 00	Hadsund ..	32 00
Rær-Hansted-Vigso ..	22 50	Simested-Testrup.	80 75	Bælum-Solbjerg ..	12 00
Nors-Tved ..	48 00	Hvam-Hvilsom ..	65 00	St. Brøndum-Siem-Thorup ..	12 50
Hillerslev-Kaastrup ..	85 56	Tostrup-Roum ..	39 00	V. Hornum-Flejsborg ..	25 00
Hundstrup-Østerild ..	23 75	Hersom-Bjerregrav-Kleitrup ..	80 00	Ulstrup-Gundersted ..	41 00
Hjardemaal-Hjardemaal Klit ..	54 25	Laastrup-Skals ..	66 20	Aars-Havbro ..	426 75
Vestervig-Agger- Thyborøn ..	246 45	Ulbjerg-Lynderup	43 80	Brørstrup-Ravnkilde ..	60 15
Boddum-Ydby ..	229 35	Dollerup-Finderup-Ravnstrup ..	46 42	Skivum-Giver ..	52 00
Helligsø-Gjettrup ..	47 90	Vorde-Fiskebæk-Rømlund ..	75 00	Strandby-Farsø ..	281 50
Hvidbjerg-Lyngs ..	388 00	Rødning-Løvel-Pederstrup ..	81 00	Ullits-Follum ..	22 00
Søndbjerg-Ødby ..	265 00	Vammen-Lendum-Bigum ..	24 00	Louns-Alstrup ..	55 00
Jegindø ..	100 00	Selde-Aasted ..	36 35	Gislum-Vonsild ..	305 00
Snedsted ..	74 00	Junget-Thorum ..	25 00	Rørbæk-Grynderup-Stenild ..	53 15
Nørhaa-Stenbjerg.	55 00	Tise ..	28 00	Tisted, Binderup-Durup ..	270 00
Sønderhaa-Hørsted ..	108 00	Skive-Resen ..	198 75	Løgsted-Løgstor ..	32 00
Harring-Stagstrup ..	54 85	Hem-Hindborg-Dølby ..	90 00	Vilsted-Vindblæs ..	115 00
Skyum-Hørdum ..	58 75	Oddense-Otting ..	30 00	Sebber Kloster, Aistrup ..	70 15
Visby-Heltborg ..	100 00	Brøndum-Hvidbjerg ..	20 00	Næsborg-Kor-num ..	50 31
Bedsted-Grurup ..	79 20	Durup-Tøndering ..	44 00	Farstrup-Lundby ..	24 00
Hassing-Villerslev ..	97 15	Roslev-Rybjerg ..	25 00	Malle-Rånum ..	102 60
Hvidbjerg-Ørum-Lodbjerg ..	86 00	Hjerk-Harre ..	36 85	Salling-Outrup ..	90 00
Nykøbing-Løderup-Elso ..	340 62	Nautrup-Sælby-Vile ..	59 45	Overlade-Hyllebbjerg ..	75 75
Frøsløv-Møllerup ..	32 50	Fuur ..	120 35		
		Balling-Volling ..	24 75		
		Haasum-Ramsing.	18 00		
		Lime ..	26 25		

Aarhus Stift.		Klovborg-Tyr-		Kolind-Ebdrup-	
Vor Frue Kirke,		sting	65 00	Skarresø	76 53
Aarhus	222 20	Ring-Føvling . .	125 00	Holbæk-Udby . .	35 00
St. Johannes Kir-		Vrads	31 25	Voer-Estruplund .	112 00
ke ibd. med		Grædstrup	65 35	Ørsted	94 00
Christians K. . . .	90 00	Tønning-Træden .	70 00	Vivild-Vejlby . .	646 82
Aaby	45 00	Them-Brande . . .	28 00	Gjesing-Nørager .	100 00
Vejlby	23 80	Norre Snede	40 00	Virring-Essenbæk .	52 94
Brabrand-Aars-		Ejstrup-Gludsted .	60 00	Fausing-Auning . .	181 00
lev	90 00	Tørring-Hammer .	75 00	Mariemalene-	
Tilst-Kasted	28 15	Linnerup-Aale . . .	36 00	Koed	17 00
Saksild-Nølev	29 00	St. Mortens Kirke		Ø. Alling-V. Al-	
Odder	136 75	i Randers	176 00	ling	63 00
Hundslund	24 50	Hospitalskirken . .	70 68	Aarslev-Hørning . .	38 29
Ørting-Falling	24 50	St. Peders Kirke		Hvilsager-Lime . .	128 95
Gylling	25 00	i Randers	300 00	Mygind-Krogs-	
Viby	22 71	Borup	10 25	bæk-Skjørring . .	34 00
Holme-Tranbjerg . .	21 00	Gimming-Lem	10 00	Grenaa-Gammel-	
Maarslet	15 60	Harridslev-Albæk .	19 35	sogn	344 00
Beder-Malling	60 00	Støvringgaard		Hammelev-Enslev .	17 31
Lyngaa-Skjød	36 00	Klosters Kapel . . .	16 00	Karlby-Voldby . .	99 25
Viten-Haldum-		Haslund-Ølst	15 17	Veggerslev-Viller-	
Hadsten	32 00	Vårum-Ørum	13 00	sø	11 75
Lading	24 00	Laurbjerg-Ler-		Gjerrild-Hemmed . .	52 25
Faarup-Sabro	32 00	bjerg	5 00	Rimsø-Kastbjerg . .	140 10
Soften-Foldby	70 00	Voldum-Rud	35 00	Fjellerup-Glæs-	
Sjelle-Skjørring . . .	21 00	Galten-Vissing . . .	10 30	borg	138 00
Skiyholme-Skov-		Ødum-Hadbjerg . . .	24 50	Ørum-Ginnerup . .	255 00
by	18 00	V. Tørslev-Sven-		Nimtofte-Tø-	
Østbirk	21 75	strup	15 00	strup	117 90
Yding-Taaning-		Asfærg-Faarup . . .	25 00	Anholt	8 00
Ovsted	25 00	Kousted-Raasted . .	16 00	Højborg-Elsborg . .	58 35
Kattrup-Ørriids-		Spentrup-Gassum . .	54 48	Gronbæk-Svo-	
lev-Tolstrup	47 00	Hald-Kjerby	24 00	strup	143 25
Hylke	17 00	Tvede-Linde	60 00	Levring-Hørup . . .	99 40
Lundum	34 75	Udbynder-Kast-		Hinge-Vinderslev . .	183 50
Vær-Nebel	43 30	bjerg	35 00	Frederiks-Karup . .	122 14
Gangsted-Sovind . . .	31 25	Dalbynder-Dal-		Serup-Lemming . . .	43 50
Horsens, Vor		byover	11 25	Engesvang	75 00
Frelser's Kirke . . .	250 00	Raaby-Sodrting . . .	28 75	Hvorslev-Gjer-	
Klosterk. ibd.	440 00	Øster Tørslev	32 50	ning	17 50
Tamdrup	21 00	Gjerlev-Enslev . . .	100 00	Vellev	14 00
Nim-Underup	32 80	Mariager	104 00	Vejerslev-Aidt-	
Hvirring	31 00	Falslev-Vindblæs . .	32 00	Torsø	31 25
Hornborg	108 25	Hvonom-Snæ-		Koldby	30 00
Endelave	50 00	bum	41 00	Tranbjerg-Ørby . .	120 90
Skanderborg-		Hem-Sem	15 00	Besser	28 25
Skanderup-Stil-		Thorsager-Breg-		Onsbjerg	78 21
ling	130 00	net	300 00	Nordby	51 00
Blegind-Hørning . . .	11 00	Mørke	126 00	Tunø	15 00
Adslev-Mesing	7 60	Hjortshøj-Egaa . . .	77 00	Nebsager-Bjerre . .	92 25
Dover-Ry	12 00	Skjødstrup	124 00	Ørum-Daugaard . . .	222 00
Venge	10 50	Mejlby	12 00	Staub-Hornum . . .	103 10
Hammel-Voldby-		Ebeltoft-Draaby-		Barrit-Vrigsted . . .	28 00
Søby	74 34	Handrup	80 00	As-Klaking-	
Gjern-Skanderup . . .	140 80	Agri-Egens	112 00	Juelsminde	47 00
Dallerup-Laasby . . .	45 00	Knebel-Rolse	117 00	Raarup-Klejs	115 00
Alling-Tulstrup . . .	67 40	Tved	15 00	Skjolde	105 35
Silkeborg	70 00	Vestofte	25 00	Glud-Hjarnø	81 10
Linaa-Voel	100 00	Helgenæs	6 00	Torsted	24 00
Skorup-Tvilum	60 80	Aalsøe-Hoed	60 00	Tyrsted-Uth	81 00
Røgen-Sporup	28 00	Lyngby-Albøge	31 38	Løsning-Korning . .	76 00
Rye	33 00	Hyllested-Rosmus . .	12 00	Hedensted-St.	
S. Vissing-Voer		Tirstrup-Fuglslev .	30 00	Dalby	160 00
Ladegaard	77 00	Feldballe-Nød-		Engom	22 20
Vinding-Bryrup	31 25	ager	147 90		

Ribe Stift.

Domkirken i Ribe	244 00	Bølling-Sædding .	63 25	Sunds-Ilskov ..	146 80
St. Catharinæ Kir-		Borris-Faster ..	241 65	Rind-Kølkær ..	51 00
ke ibd.	42 35	Videbæk	93 00	Herning	557 03
Seem	11 00	Hanning-Finde-		Snejbjerg-Tør-	
Hjortlund-Kalvs-		rup	169 00	ring	163 25
lund	35 00	Staby	60 00	S. Felding-Trold-	
Vester Vedsted ..	40 00	Ulvborg-Ulfkjær .	119 18	hede	161 75
Farup	23 25	Idom-Raasted ..	17 00	Arnborg-Skibbild.	62 00
Mandø	11 60	N. Felding-Tvis..	118 76	Skarrild-S. Kars-	
Aastrup-Starup .	129 80	Ringkøbing-Rin-		tofte	29 70
Gjørding-Vejrup .	76 03	dom	250 00	Bording-Chri-	
Bramminge	29 97	Velling	10 00	stianshede	105 70
Darum	40 00	Hee-No	53 00	Assing	188 50
Vilslev-Hunderup.	45 00	N. Omme-Ørnhøj	150 00	Studsgaard-	
Obbekjær	7 00	Thorsted-Hover .	25 00	Haunstrup	94 50
Holsted	44 40	Stadil-Vedersø ..	42 00	Isenvad	56 00
Brørup	110 92	Tim-Madum	80 00	Simmelkjær	58 00
Føvling-Stende-		Gammelsohn-Ny-		Trinitatis Kirke i	
rup	84 30	sogn p. Holms-		Fredericia ..	130 00
Lindknud-Hov-		land	103 30	Vinding-Skjærup.	40 00
borg	60 00	Frimenigh. for		Vejlby	10 00
Verst-Bække	22 00	Ringkøbing og		St. Michaelis K.	
Vejen-Læborg ..	38 15	Omegn	44 00	i Fredericia-Er-	
Gjesten	61 70	Brejning-Væg-		ritsø	760 00
Anst	176 55	gerskilde	56 50	Bredstrup	106 45
Skanderup	450 00	Lemvig-Nørlem .	496 17	Taulov	290 70
Hjarup	100 00	Nørre Nissum ..	217 00	Gaverslund	30 00
Vamdrup	360 30	Tørring-Heldum .	125 00	Smidstrup	141 00
Seest	137 11	Lomborg-Rom ..	42 50	Pjedsted	122 35
Vorbasse	121 00	Bøvling-Flynder .	471 50	Gaarslev	140 00
Hejnsvig	222 00	Møborg-Nes	207 40	Højen-Jerlev ..	140 00
Hodde-Tistrup ..	78 95	Gudum-Fabjerg .	296 35	Egtved	77 00
Strelluf-Beisnap .	80 00	Harboøre-Eng-		Ødsted	18 50
Andsager	246 50	bjerg	446 47	Kolding m. Søn-	
Varde	207 70	Hygom-Hove ..	124 00	dervang	398 82
Lunde-Outrup ..	92 50	Vandborg	93 65	Harte-Bramdrup.	70 00
Aal-Børsmose ..	185 10	Dybe-Ramme-		Eltang-Vilstrup-	
Ho-Oksby-Mose-		Ferring	64 00	N. Bjert	52 00
vraa	4 50	Fjaltring-Træs .	50 00	Herslev	80 50
Hemme-Lønne ..	30 00	Venø	76 00	Alminde-Viuf ..	35 51
Grimstrup-Nykir-		Holstebro-Maa-		Ø. Starup-V. Ne-	
ke	50 00	bjerg	497 63	bel	61 00
Faaborg-Aarre ..	25 00	Mejrup	110 00	Vonsild-Dalby ..	256 00
Sneum-Tjæreborg	21 00	Borbjerg-Hogager		Bjert	288 40
Jerne-Skads	75 00	Kapel	80 00	St. Stenderup ..	221 00
Sions K., Esbjerg	533 18	Hjermer-Fjeldborg.	300 30	Hejls	30 00
Vor Frelsers K.		Struer-Gimsing .	291 75	Ødis	25 00
ibd.	208 75	Vejrum	80 00	Vejstrup	33 60
Alslev-Hostrup ..	45 60	Ølby-Asp-Fau-		Taps	100 00
Guldager	38 00	sing	194 00	St. Nicolaj Kirke	
Nordby	165 00	Vem-Gjørding-		i Vejle	456 50
S. Bork—N. Bork	131 50	Bur	136 00	Vor Frelsers Kir-	
Hemmet-S. Vium	121 00	Estvad-Rønbjerg .	55 00	ke ibd.	473 11
Lønborg-Egvad-		Sal-Vinderup ..	212 55	Hornstrup-Bred-	
Tarm	428 84	Ryde-Hanbjerg .	191 00	balle	22 00
Strellev	45 00	Sevel-Trandum ..	165 70	Øster Snede	207 40
Hoven-Ilderhede .	41 36	Haderup-Over		'Grejs	115 00
N. Vium-Herborg	44 40	Feldborg Kapel	129 90	Uldum-Lange-	
Vorgod-Fjelster-		Grove	50 10	skov	130 00
vang	156 00	Ejsing	44 50	Hvejsel-Ildved ..	81 00
Lem-Ølstrup ..	110 75	Aulum-Hodsager .	1080 00	Nykirke	10 00
Dejbjerg	60 00	Vildbjerg-Nøv-		Givskud	14 00
Staining	44 00	ling	301 30	S. Omme	146 12
Skjern	520 25	Timring-Tiphede .	305 80	Ringgive-Lange-	
		Ørre-Sinding ..	346 10	lund	50 00
		Gjellerup	254 00	Give	105 00

Gadbjerg-Lindeballe	40 00	Tyrstrup-Hjernedrup	96 00	Den tyske Menighed ibd. ..	40 00
Bredsten	30 30	Linstrup-Hjerting.	7 00	Kegnæs	35 00
Skibet	58 50	Hygum	28 30	Augustenborg ..	11 22
Nørup	95 00	Fole	18 50	Ulkebøl	13 85
Jellinge-Hover ..	85 00	Agerskov	14 00	Assenballe	17 00
Kollerup-Vindelev	43 00	Bovlund Frimgh.	42 00	Tandslet	75 00
Randbøl	60 00	Bevtoft-Tislund ..	34 10	Lysabild	76 37
Thyregod-Vester ..	72 00	Branderup	22 50	Hørup	45 19
Blaahøj-Filskov ..	47 00	Toftlund	62 00	Notmark	14 00
		Gram	16 00	Svenstrup	8 10
		Nustrup	17 00	Harnbjerg	11 30
		Hviding	20 00	Broager I	25 00
<i>De sønderjydske Landsdele.</i>		Rejsby	5 25	Broager II	45 65
Den danske Menighed i Haderslev	177 30	Brøns	22 55	Sottrup	30 00
Den tyske Menighed ibd. ..	15 00	Roager-Vedder ..	36 41	Ullerup	52 00
Gl. Haderslev ..	45 21	Spandet	11 00	Den danske Menighed i Tønder	68 00
Aastrup	2 50	Arrild	35 00	Den tyske Menighed ibd. ..	10 25
Hoptrup	43 00	Højrup	20 00	Møgeltonder	45 55
Moltrup-Bjering	89 00	Skærbæk	65 95	Abild	42 00
Øsby	35 00	Den danske Menigh. i Aabenraa	98 00	Løgumkloster ..	30 00
Vilstrup	43 75	Løjt	74 77	Nørre Løgum ..	35 00
Hammelev	19 00	Bjolderup	37 11	Brede	15 95
Sommersted	143 53	Rise	50 00	Døstrup	44 00
Magstrup	30 00	Hellevad	17 45	Mjolden	150 10
Vojens-Jegerup ..	10 00	Øster Løgum ..	5 00	Ballum-Ikast ..	298 84
Øksenvad	12 30	Varnæs	55 00	Højer	11 30
Jels	70 00	Ensted	25 00	Emmerlev-Hjerpsted	120 00
Vedsted	8 00	Felsted	12 25	Bylderup	16 74
Tyrstrup Andenpræstekreds ..	108 10	Rinkenæs	22 00	Højst	32 00
Skodborg	35 00	Graasten	25 00	Hostrup	30 00
Skrave	10 75	Kværs	55 00	Ravsted	38 80
Aller	60 00	Bov	41 50	Tinglev	40 28
		Bedsted	52 35		
		Den danske Menighed i Sønderborg	300 00		

Sammendrag.

København-Frederiksberg	Kr.	14,473.61
Det øvrige Sjællands Stift	-	22,925.87
Fyens Stift	-	8,086.33
Lolland-Falsters Stift	-	2,616.37
Aalborg Stift	-	9,271.38
Viborg Stift	-	6,107.28
Aarhus Stift	-	11,344.45
Ribe Stift	-	23,417.61
De sønderjydske Landsdele	-	3,929.92
Den danske Menighed i Hamborg 1000 Mark	-	16.00
		<hr/>
	Kr.	102,188,82

København, i September 1922.

For Københavns Kirkefond

J. A. Vøhtz.
Kasserer.

Han er Grundvolden.

Javel, vi véd det nok. Kirken har sin historiske Basis: Apostle og Profeter er Fundamentet, et ydmygt og stærkt Fundament, for Kristi Kirke. Og dog, det er ikke paa denne Grund, den tilsidst hviler. Dens Grundvold er overhistorisk, den hviler i en Kendsgerning af usynlig Art: Kristus. Saaledes som Grundstenen, vi i Dag lægger, snart vil være skjult og ukendelig, saaledes Kristus i den store Kirkebygning. Hans Død, hans Opstandelse og evige Liv i Gud — det bygger vi paa.

Til hans Ære rejses denne Kirke, og som en ringe Gave til hans Sag gives den. Det er ikke bare for at stille et folkekirkeligt Behov, at vi bygger den, skønt dette Behov er til Stede. Det er heller ikke blot for ud fra dette Sted at indskærpe religiøse Sandheder, som nødigt maatte dø, at vi har taget os dette Arbejde paa. Vi bygger til hans Ære og stiller Huset i hans, den levendes, Tjeneste, han, som mægter at levendegøre ved den Frelse, han bringer. Og naar vi har nævnet Ordet om, at han er Grundvolden, da betyder det ikke blot, at vi erkender hans Tankers levende Magt og vil lade disse Tanker herske over os og vil være hans Disciple. Nej — det er ham selv, vi tror paa, hans Kærlighed, vi oplevede og oplever. Og vi beder ham, at *han selv* vil være med i og lede og vedkende sig Arbejdet, her skal udføres, være Livets Grund for Menigheden, der bekender ham, og blive det for flere og flere — til Liv og Fred og evig Salighed. Amen.

Med Ord og Aand byg her en Fløj
af Helgenkirken himmelhøj,
med Rum til alle Sjæle.

Amen.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening.

Gravstedsafdelingen.

For de fleste Mennesker er det af stor Betydning, at deres eget eller deres kæres Gravsteder bliver forsvarlig vedligeholdt. Det var derfor en virkelig Trang, Kirkefondet søgte at imødekomme, da det i Aaret 1900 stiftede sin Afdeling for Gravstedslegater.

Mod at indbetale en Kapital én Gang for alle sikrer man sig, at ens Gravsted bliver vedligeholdt. Der holdes Tilsyn med det, det istandsættes, naar det tiltrænges, der plantes nye Blomster etc. Hertil bruges Renten af Kapitalen. Naar Tiden er udløbet, i hvilken Gravstedet er købt, tilfalder Ka-

pitalen Kirkefondet. Det bliver altsaa en Gave til Kirkefondet, man saaledes giver.

Man kan gøre det paa forskellig Maade. Legatet kan stiftes ifølge en testamentarisk Bestemmelse, men man kan ogsaa indbetale Kapitalen allerede i levende Live, idet Vedkommende da sædvanlig beholder Renten og selv vedligeholder Gravstedet, saalænge han eller hun lever.

De indkomne Kapitaler bestyres af Bikubens Forvaltningsafdeling, hvorved der ydes Legatstifteren en Betryggelse for, at Kapitalen bevares og Renterne anvendes paa rette Maade, medens Forbindelsen med Kirkefondet er en Garanti for, at Legaterne ogsaa virkelig i sin Tid kommer Kirken til Gode.

Hvis nogen, der læser dette, skulde faa Lyst til at anvende Penge i dette Øjemed, beder vi Dem henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17, hvor vi med Glæde giver alle Oplysninger.

Regnskab for 1921.

Indtægt:

Testament. Gravstedsleg.	Kr. 11.805,00
Renter	- 3.229,90
	Kr. 15.034,90

Udgift:

Gravsteders Vedligeholdelse	Kr. 1.837,00
Til Gravstedejere, der selv vedligeholder Gravsteder ..	- 197,75
Henlagt til Gravstedsskøders Fornyelse	- 7,11
Overført til Konto for Gravstedslegater	- 11.805,00
Administrationsudgifter	- 193,09
Aarets Overskud.....	- 994,95
	Kr. 15.034,90

Balance:

Obligations Konto 31. Decbr. 1920	Kr. 52.275,71
Indkøbt i 1921 ÷ udtrukne	- 19.169,35
	Kr. 71.445,06
Kassebeholdning 31. Decbr. 1921	- 1.870,37
	Kr. 73.315,43
Gravstedslegater modt. indt. 31. Dec. 1920	Kr. 56.015,79
Ny overtagne i 1921	- 11.805,00
	Kr. 67.820,79
Konto for et Gravstedsskødes Fornyelse	- 184,98
Overskuds Konto	- 5.309,66
	Kr. 73.315,43

Obligationsbeholdning 31. Decbr. 1921.

3½ %	Østifternes Kreditforenings Obligat.	Kr.	400,00
4 %	Østifternes Kreditforenings Obligat.	-	11.200,00
4½ %	Østifternes Kreditforenings Obligat.	-	12.000,00
4½ %	Vest- og sønderjydsk Kredif. Obligat.	-	500,00
4 %	Vest- og sønderjydsk Kredif. Obligat.	-	5.000,00
4½ %	Østift. Landkreditkasse Obligat.	-	13.100,00
4 %	Jydsk Landejend. Kreditfor. Obligat.	-	4.000,00
4½ %	Jydsk Landejend. Kreditfor. Obligat.	-	9.000,00
4 %	Husejernes Kreditkasse Obligat.	-	12.000,00
4½ %	Husejernes Kreditkasse Obligat.	-	500,00
5 %	Grundejernes Hypothekfor. Obligat.	-	400,00
5 %	Københavns Hypothekfor. Obligat.	-	2.000,00
4½ %	Sønderjyllands Kreditfor. Obligat.	-	6.000,00
5 %	Panteobligation for Frk. Herholdt	-	6.000,00
		Kr.	82.100,00
	Indkøbspris	-	71.445,00

Kordegñ Thorvald Hemmingsen.

Søndag den 11te Juni hjemkaldte Herren Kordegñ ved Absalonskirken Thorvald Hemmingsen. Kun ca. 1½ Aar var han ansat ved Kirken, en altfor kort Tid, til at han rigtig kunde gro fast iblandt os. Han levede sit Liv med Gud i megen Bøn, det er hans skønne Eftermæle af dem, som kendte ham bedst. Og med den Kraft, han fik ovenfra, bar han mange Byrder. Og Byrderne øgede hans Hjemlængsel.

At han blev begravet fra Eliaskirken, var kun naturligt; dér havde han hørt hjemme gennem mange Aar. Han efterlader sig Enke med to smaa Børn, som nok kunde trænge til Venners Forbøn.

Anton Teiler,

Sognepræst ved Absalonskirken.

Udnævnelser.

Under 14de Juni er cand. theol. Johs. Beyer Wiberg af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Kaldskapellan ved Kapernaums Kirke.

Under 1ste Juli er hidtilværende uordineret Medhjælper ved Kingo Kirke Poul Strange Hansen af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Kaldskapellan ved samme Kirke.

Under 30te Juni er hidtilværende Kaldskapellan ved Ti-motheus Kirke Bjørn Warring af Hans Majestæt Kongen ud-nævnt til Sognepræst for Stadager og Nr. Kirkeby.

Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker har fra 1ste Juli ansat Guldsmed Thorkild Hansen som Gra-ver ved Frederiksholms Kirken.

Bidragsliste for Maj 1922.

D. L. i Anledning af St. Bededag 5. M. K. 10. I. F. Hansen 35. Fru Lund 10. Kontreadmiral V. F. Koefoed 500. Sognepræst Lomholt Thom-sen 5. E. Dahl, Grinsberg, 5. Agnete 10. Benedikt Westergaard 10. Uden Mrk. 5. I Anledning af Store Bededag: fra Arbejderne paa Skovtofte 121. P. O. 10. Uden Mærke 10. Albert Nielsen, Sejlstrup, 100. Else Nielsen, Sejlstrup, 10. En Dame 10. Indremissionær A. Bethelsen, Korsør, 5. Kan-tor Bech Jensen, Holbæk, 20. Ved Pastor Charles Nielsen: Møder i Fakse 181,33, i Tyrstrup 181. Ved Sognepræst Fibiger: Møde i Is-høj 30.

Aarsbidrag: Sognepræst C. Berthelsen, Starup, 10. Frk. A. Moltke Leth 10.

Halvaarsbidrag: D. L. 5.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Særlige Gaver: Dansk Missionsselskab fra S. L. 40.

I alt 1343 Kr. 33 Øre.

Bidragsliste for Juni 1922.

K. 5. Fru Petersen i Anledning af St. Bededag 1. M. Jensen, Feld-balle, 10. Ved Pastor Holger Larsen: To anonyme og eget Bidrag 50. Ved Stiftsprovst Hoffmeyer: fra en uævnt 2. C. C. 50. L. B. 200.

Aarsbidrag: V. B. 10. Fru Blichfeldt 15. Skoleinspektør Bauer 2.

Halvaarsbidrag: Dr. Maaløe 25. Frk. A. Langhoff, Hørsholm, 50.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: *Den nye Filips Kirke:* Indsamlet ved Sognepræst Ræbild, Noddebo, 31,50. F. B. 100. *Den ny Kirke i Davids Sogn:* F. B. 100. *Den ny Kirke i Nathanaels Sogn:* F. B. 100. *Den ny Hans Tavsens Kirke:* F. B. 100. *Den ny Grøndals Kirke:* F. B. 100. *Den ny Frederiks-holms Kirke:* F. B. 100. *Den ny Blaagaards Kirke:* F. B. 100. *Den ny Bethlehems Kirke:* F. B. 100. *Den ny Kirke i Simeons Sogn:* F. B. 100. *Taksigelseskirken:* F. B. 100. *Fuldførelsen af Anna Kirke:* F. B. 100. *Ud-videlsen af Fredens Kirke:* F. B. 100.

I alt 1652 Kr. 80 Øre.

Bidragsliste for Juli 1922.

»Manden« 10,51. Baronesse Bille-Brahe 50. Frk. Petra Friis 2. Lær-er N. P. Larsen, Straasø Skole, 3. Emma Larsen 5. Ved Sognepræst Nielsen, Esbjerg: fra en anonym i Anledning af St. Bededag 10. Ved K. F. U. M.s Soldaterhjem: fra en Dame i Jylland 5. Ved Indre Mis-sion: fra Venner i Molbjerg og Ø. Hornum 26,50. Ved Sognepræst Mo-gensen, Knebel: fra en taknemlig Giver 50.

Aarsbidrag: Fru Wright 5.

I alt 167 Kr. 01 Øre.

INDHOLD: *Harald Westergaard:* Kirkekollekten Store Bededag 12. Maj 1922. — *Den nye Filips Kirke.* — *Hans Dreioe:* Tale ved Grundstensnedlæggelsen til Filips Kirke d. 2. Juli 1922. — *Gravstedsafdelingen.* — *Anton Teiler:* Kordegn Thorvald Hemmingsen. — *Udnævnelser.* — *Bidragslister.*

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 5.

Oktober

1922.

Bestyrelsesmødet.

Tirsdag den 24de og Onsdag den 25de Oktober samles Det københavnske Kirkefonds Bestyrelse til sit aarlige Møde. Fra hele Landet kommer vore og Menighedernes Tillidsmænd sammen med de københavnske Kirkefondsmenigheders valgte Repræsentanter til denne aarlige Raadslagning. Ogsaa i Aar foreligger der vigtige Sager til Afgørelse. Vi beder derfor alle Kirkesagens mange Venner om at indeslutte disse Dages Møder i trofast og indtrængende Forbøn om, at Herren selv vil lede dem saaledes, at hans Riges Sag fremmes i vor store Hovedstad gennem de Planer, der lægges, og de Beslutninger, der tages, saa det maa blive Sjæle til Frelse og hans Navn til Ære.

Charles Nielsen.

Den nye Kirke i Simeons Sogn.

Der er dannet en Komité for Opførelsen af en ny Kirke i Simeons Sogn. Den 1ste September 1908, altsaa for 14 Aar siden, begyndte der et særligt Distriktsarbejde i den Del af Sognet, som nu skal udskilles. Det er da ikke for tidligt, at dette store Distrikt nu faar sin egen Kirke. Komitéen har udsendt følgende Opraab:

Der er kun gaaet 8 Aar, siden den nye Simeons Kirke i Sjællandsgade paa Nørrebro blev indviet. Men allerede nu er Simeons Sogn vokset saa stærkt, at der er Trang til en Sognedeling og en Kirke til. Befolkningstallet er ca. 20,000, og der er projekteret nye store Byggeføretagender, der hurtigt vil bringe Tallet endnu højere op.

Lige fra Københavns Kirkesags Begyndelse har Maalet jo været: højst 10,000 Mennesker i et Sogn om een Kirke med to Præster. Simeons Sogn er altsaa rigelig stort til at deles i to Sogne. Det er en Selvfølge, at meget Arbejde maa blive forsømt i et saa stort Sogn med kun to Præster, selv

om Lægfolket i Menigheden trofast arbejder med. — Derfor bør Sognet snarest deles. Men dette kræver en ny Kirke i det Distrikt, der skal udskilles, det nuværende Simeons Sogns II Distrikt, der begrænses af Nørrebrogade, Jagtvejen, Tagensvej, Raadmandsgade og Allersgade, og har ca. 2450 Beboelseslejligheder med mellem 9 og 10,000 Mennesker. — Dette Distrikt har allerede i adskillige Aar haft sit eget selvstændige Menighedsarbejde: Menighedssamfund, Menigheds- og Sygepleje, Arbejde blandt Børn, unge og gamle o. s. v. —

Nu er undertegnede traadt sammen i en Komité for at søge Midler tilvejebragt til Opførelse af en Kirke eller et Kirkelokale paa en af Det københavnske Kirkefond erhvervet Grund, der ligger centralt i Distriktet.

Paa det nuværende Tidspunkt er det vanskeligt at udtale sig om Byggeplanerne, da det jo i høj Grad vil afhænge af de Midler, Komitéen kommer til at raade over, hvornaar og hvorledes der kan bygges. — Men vi tillader os herved at fremkomme med en indtrængende Opfordring til at yde Bidrag til Sagens Virkeliggørelse.

Først og fremmest henvender vi os til Sognets Beboere. De ser, hvorledes Sognet vokser med Kæmpeskridt, og det er dem, det gaar ud over, naar Kirken kun daarligt kan magte sin Opgave. De har i første Række Ansvaret i denne Sag og skal umiddelbart høste Gavn af den paatænkte Opgaves Løsning.

Men vor Opfordring skulde række videre. Da Sognet gennemgaaende beboes af Smaakaarsfolk og saaledes næppe alene i en overskuelig Fremtid vil være i Stand til at rejse Kirken, beder vi andre, særlig inden for de Menigheder, der ikke selv har nogen Byggesag, om at hjælpe os at bygge vor Kirke og saaledes være med til at fremme Guds Riges Sag i vor store By.

København, i September 1922.

Gerda Axø,
Kommunelærerinde,
Tibirkegade 15¹.

P. N. Bondesen,
Kommunelærer,
Jagtvej 135².

T. M. Brofeldt,
Overintendant, Revisor i Komitéen,
Ydunsgade 1².

H. P. Christensen,
Snedker, P. D. Løvs Allé 14.

K. Bjerregaard,
Præst ved Simeons Kirke, Formand
for Komitéen og Forretningsud-
valget, Jagtvej 133¹.

A. Bredahl,
Fuldmægtig, Forretningsudvalgets
Sekretær, Jagtvej 104¹.

Fru Marie Christensen,
Husmoder i K. F. U. K.,
Frejsgade 1¹.

Frk. M. Fjeldgaard,
Møllegade 28 C².

E. S. Hansen,
Fabrikant, Jagtvej 135.

P. Hansen,
Vognmand, Jagtvej 141.

Fernanda Husmann,
Viceinspektrice ved
Raadmandsgades Skole.

Maler Axel Jacobsen,
Tagensvej 5².

Jørgen V. Jepsen,
Architekt, Medlem af Forretningsud-
valget, Forhaabningsholms Allé 15,

Emilie Larsen,
Stabsassistent i Kirkens Korshær,
Rosenborggade 7³.

Axel Malmstrøm,
Præst, Sekretær for Kirkelig For-
ening for Indre Mission i Køben-
havn, Refsnæsgade 33.

H. Nicolaisen,
Portner,
Prinsesse Charlottegade 34.

Helga Nielsen,
Forstanderinde, Jagtvej 129.

Fru Magdalene Pedersen,
Jagtvej 135¹.

H. Petersen,
pens. Inspektionsbetjent,
F. F. Ulriksgade 9¹.

J. Petersen,
Fuldmægtig, Komitéens Kasserer,
Medlem af Forretningsudvalget,
Langøgade 8, Str.

Carl Rasmussen,
Hof-Broncestøber,
Raadmandsgade 16.

Svend Schmidt,
Porcellænshandler, Jagtvej 125².

Vilh. Skjoldjensen,
Manufakturhandler, Næstformand i Komitéen og Forretningsudvalget,
Nørrebrogade 116.

H. P. Valum,
Postbud, Thorsgade 117, St.

H. G. M. Hansen,
Fabrikant, Revisor i Komitéen,
Jagtvej 87.

Thor Hansen,
Kontorbud, Raadmandsgade 24.

A. Hviiid,
Sygeplejerske,
De gamle By.

Chr. Jepsen,
Overpolitibetjent, Jagtvej 135³.

Johan Kühll,
Røntgeningeniør, Tagensvej 1.

Joh. F. Lundberg,
Bogbinder, Jagtvej 65³.

Fru Julie Marner,
Nørrebrogade 122¹.

Charles Nielsen,
Præst, Sekretær ved Det københavnske Kirkefond, Medlem af Forretningsudvalget, Badstuestræde 17.

H. Ostenfeld,
Biskop.

Chr. H. Petersen,
Forvalter, Tagensvej 9².

Hugo Petersen,
Direktør,
Mathildevej 22.

P. Th. Petersen,
Kontorchef,
Medlem af Forretningsudvalget,
Jagtvej 115.

Fru A. Rubow,
Svanemøllevvej 58.

A. Seerup,
Barbermester, Jagtvej 115².

Søster Inga,
Menighedssygeplejerske i Simeons
Sogns II, Jagtvej 99³.

C. Witt Petersen,
Handelsrejsende, Nørrebrogade 194.

Bidrag modtages med Tak af Komitéens Medlemmer.

Ovenstaaende anbefales af:

Augusta Carstensen,
Viceinspektrice ved Stevngade
Skole, Medlem af Menighedsraadet
i Simeons Sogn.

C. Geleff,
Skoleinspektør,
Stevngade 38.

Palline Lübbes,
Medlem af Menighedsraadet i
Simeons Sogn, Odins Tværgade 2⁴.

P. Meyer,
Kordeg, n,
Jagtvej 119¹.

Ferd. Munck,
Sognepræst, Provst,
Ordrup, Charlottenlund.

H. Schjørring,
Sognepræst, Lemvig,
tidl. Præst ved Simeons Kirke.

Jens Smith,
Ingeniør, Medlem af Menigheds-
raadet i Simeons Sogn,
Nørrebrogade 166³.

Peter Thomsen,
Organist ved Simeons Kirke,
Blaagaardsgade 15².

Henry Ussing,
Stiftsprovst.

Frithiof Frandsen,
Sognepræst for Simeons Sogn,
Nørrebrogade 118.

Nielsine Jansen,
fhv. Assistent ved Statsbanerne,
Medlem af Menighedsraadet i
Simeons Sogn, Nørrebrogade 40¹.

Alfred Marner,
Overlæge,
Jagtvej 87².

M. Mogensen,
Sognepræst, Knebel,
tidl. Præst ved Simeons Kirke.

M. P. Nøring,
Skoleinspektør,
Raadmandsgade 22.

Søster Kirstine Simonsen,
tidl. Menighedssygeplejerske,
Medlem af Menighedsraadet i
Simeons Sogn.

F. Sprechler,
Apoteker,
Nørrebrogade 142.

Jens Viggo Thorsen,
Journalfører i Skattedepartementet,
Medlem af Menighedsraadet i
Simeons Sogn, Frejsgade 13¹.

Harald Westergaard,
Professor v. Københavns Universitet,
Formand for
Kirkefondets Forretningsudvalg.

Selvfølgelig kan Gaver til den nye Kirke ogsaa sendes til
Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17, K.

Fra Fredens Sogn.

Kirkefondets Sekretær har ønsket, at vi skulde fortælle
lidt om vore Oplevelser, særlig om vor sidste Fest i Anled-
ning af vor udvidede Menighedssal.

Fredens Kirkes Historie har til Tider været ret bevæget.
Der vil ogsaa i den Krans af Minder, som vor Kirke har
samlet, være visne Blade, paa hvilke vi maa skrive: Herre,
tilgiv. Men har Erfaringerne været dyrekøbte, saa er de dog

vundne, og Herren har forunderligt lært Menigheden, at indbyrdes Kærlighed og ubrødeligt Sammenhold er det første og vigtigste i vort Arbejde.

De store indensogns ydre Opgaver, f. Eks. at bygge Kirke, har ikke været stillet Fredens Menighed; men mindre Opgaver har stadig virket samlende og kaldende paa alle Kræfter. Nu sidst Udvidelsen af Menighedssalen.

Som Arbejdet har formet sig her i København i de sidste 25 Aar, vil en Kirkefondskirke aldrig blive bygget alene, men altid i Forbindelse med Menighedshus. Vi har ogsaa hele Tiden haft en Sal med ca. 150 Siddepladser, men da der er over 300 indtegnede Samfundsmedlemmer, siger det sig selv, at en større Sal var savnet stærkt. Og da vi tillige gerne vilde skaffe K. F. U. K. deres eget Hjem, blev det under Bøn vedtaget at sige det paa tilskyndende Maade i Menighedssamfundet. Medlemmerne tegnede sig straks for ca. 10,000 Kr., altsammen i smaa Bidrag. Senere kom en anonym Gave paa 1000 Kr. og en testamentarisk Gave paa 1000 Kr. m. m. Og da de Døtre, der gerne vil være gode Børn, altid gaar til deres Mo'r i afgørende Spørgsmaal, henvendte vi os selvfølgelig til Kirkefondet og fik ved dets Hjælp rejst et Laan paa 15,000 Kr. paa de lempeligste Vilkaar. Vi skylder Professor Westergaard og Kommandør Vøhtz stor Tak derfor.

Den 24de September kunde vi samles for første Gang paa vor nye Sal. En Kantate blev sunget, og Pastor Ege talte over 1. Kong. 8, 28: Men du, Herre, lad dine Øjne være opladte over dette Hus Nat og Dag og over dette Sted, hvorom du har sagt: Mit Navn skal være der for at høre paa den Bøn, som din Tjener Israel beder.

Efter Indvielsen bragte Professor Harald Westergaard Hilsen fra Kirkefondet og talte om Velsignelsen ved at være Lemmer paa det samme Legeme, hvis Hoved er Kristus. Efter Pausen fik to af de ældste Arbejdere i Menigheden, Mejerist Andersen og Papirhandler Larsen Ordet, og Pastor Olsen sluttede Festen ud fra 118. Salme, Vers 19—25.

Mandag Aften havde vi saa det første Møde paa Salen, hvortil alle, der havde arbejdet paa Huset, og en stor Kreds af Kirkens Venner fra Sognet var indbudt. Stiftsprovst Using gjorde os den Glæde at tale, og hans alvorlige, dybt vækkende Vidnesbyrd om, hvad man skal gøre for at blive frelst, ud fra Ap. Gern. 16, 30—31, gjorde et stærkt Indtryk paa Forsamlingen, der havde fyldt Salen til sidste Plads.

Vi sluttede derpaa med Tak til Vennerne, der havde bragt deres Gave, og til Arkitekt Rishede for Ledelsen af Arbejdet og til Mesteren og Svendene, der havde udført deres Gerning omhyggeligt og præcist. *Kirkens Præster.*

Vælgerlisterne ved Kirkefondets Kirker.

Det kan maaske have nogen Interesse at se, hvordan det forholder sig med Indtegningen paa Menighedsraads-vælgerlisterne ved Kirkefondets Kirker. Vi bringer derfor Tallene fra i Aar og til Sammenligning ogsaa dem fra 1920.

	1922			1920		
	Mænd	Kvinder	Ialt	Mænd	Kvinder	Ialt
Absalons Sogn	121	131	252	28	43	71
Aldersro Sogn	170	219	389	48	75	123
Anna Sogn	135	196	331	35	97	132
Apostel Sogn	73	132	205	18	68	86
Bethlehems Sogn	90	217	307	34	151	185
Blaagaards Sogn	436	620	1056	296	406	702
Brorsons Sogn	138	235	373	36	100	136
Dauids Sogn	146	190	336	34	65	99
Elias Sogn	143	294	437	50	128	178
Esajas Sogn	175	292	467	45	122	167
Filips Sogn	179	187	366	38	51	89
Fredens Sogn	129	289	418			149
Frederiksholms Sogn	48	55	103	17	29	46
Frihavns Sogn	198	358	556	39	98	137
Gethsemane Sogn	137	166	303	29	34	63
Grøndals Sogn	59	65	124	13	17	30
Hans Tavsens Sogn	151	174	325	33	50	83
Kapernaums Sogn	129	142	271	34	63	97
Kingo Sogn	137	197	334	19	36	55
Luther Sogn	198	159	357	17	40	57
Nathanael Sogn	216	285	501	42	80	122
Nazaret Sogn	77	161	238	33	104	137
Simeons Sogn	284	526	810	93	241	334
Timotheus Sogn	156	195	351	24	34	58
			(1916:	89	97	186)

10 Aars Dagen for Rosenvængets Sogns Oprettelse.

Søndag den 1ste Oktober 1922 var 10 Aarsdagen for Rosenvængets Sogns Oprettelse, I denne Anledning formede Højmessen sig som en Festgudstjeneste. Luther-Kirken var smykket som aldrig før. En Blæserkvartet under Ledelse af en af Gardens Overhornblæsere faldt ind lige efter Klokker-nes Ringen med en Koral (»Vor Gud han er saa fast en

Borg«) og ledsagede i det hele Orgelet under Salmesangen. Pastor Skettrup talte ud fra Dagens Evangelium om den Betydning, en Dag kan faa i et Menneskes som i en Menigheds Liv, naar den bliver Mesterens Dag.

En dejlig Overraskelse var beredt Menigheden, idet Hr. Direktør Wald. S. Jensen og Frue i Dagens Anledning havde skænket Kirken 2 herlige Malmkandelabre, anbragte paa Korsranken hver paa sin Side af Trappen. Kandelabrene, der hver er forsynede med 9 elektriske Lys i Stearinlysform, er udførte efter en Tegning, der fandtes blandt Professor Martin Nyrops efterladte Tegninger til Luther Kirken. De er af storartet Virkning. Luther-Kirkens i Forvejen sjældent skønne Kirkerum er bleven endnu skønnere.

En god Taksigelsens Stund havde vi i den fyldte, skønne Kirke.

Om Aftenen Kl. 7 samledes Menighedssamfundet sammen med Præster og Repræsentanter fra Østerbros Menigheder og fra Det københavnske Kirkefond til en Andagtsstund i Kirken. Samværet fortsattes derefter ved Kaffeordene i Menighedshusets største Sal. Vi fik denne Aften mange gode Opmuntringsord til Fremtidens Arbejde.

En god Dag, som vi sent vil glemme. »Herrens Ære« havde været Dagens Omkvæd.

Et Par historiske Oplysninger:

Rosenvængets Sogn blev udskilt med ca. 13,000 Mennesker fra St. Jakobs Sogn den 1ste Oktober 1912, men uden Kirke eller Menighedshus. Den 23de August 1914 blev Grundstenen lagt til Luther-Kirken. Den 20de December 1914 blev den største af Menighedshusets 2 Sale indviet til Kirkebrug under Navn af Luther-Kirkens Kirkesal (250 Siddepladser). Den 15de December 1918 blev Luther-Kirken indviet (800 Siddepladser). Kirken har kostet ca. 400,000 Kr. Den er bygget af Professor Martin Nyrop og Arkitekt Jul. Smith.

Anton Skettrup.

Vore Landsmænd i Amerika.

Naar vi tænker paa vort Folk, maa vi ikke glemme, at der bor over $\frac{1}{2}$ Million Danske i »De forenede Stater«. De fleste af disse opsuges forholdsvis hurtigt i Folkelegemet derovre; mange af dem har ikke meget tilovers for »det gamle Land«, der ogsaa er det »lille og fattige Land«; for saa vidt de søger Kirken, gaar de ind i amerikansk Menighedsliv.

Men der er dog ogsaa en stor Flok, som ikke ringeagter eller øder den aandelige Arv, som de tog med sig hjemme fra

Danmark. De lader sig ikke uden videre sluge af Begejstringen for de store og fremmede Forhold, men slutter sig sammen for at værne det bedste i den danske Arv. De forstaar, at den aandelige Kultur er ringere derovre end herhjemme, hvad man jo heller ikke kan undres over, naar man betænker, hvor ung den amerikanske Kultur er, og hvor blandet Befolkningen er.

Denne vaagne Flok har nu i over 50 Aar med store personlige Ofre opretholdt deres eget Kirke- og Menighedsliv, bygget deres Kirker, uddannet og lønnet deres Præster og udfoldet et stort Arbejde baade blandt vore Landsmænd derovre og ude blandt Hedningerne. Til vor Beskæmmelse maa det siges, at de har haft saare lille Støtte eller Forstaaelse herhjemmefra. Den danske Kirke har ikke vist meget Modersind overfor sine Børn i det fremmede.

Imidlertid har de faaet Kræfter til at magte Opgaven alene — selv om den maaske kunde være blevet endnu bedre løst, hvis de havde faaet mere Hjælp herhjemme fra.

En Kirkespaltning indtraadte for godt 25 Aar siden, idet »den forenede Kirke« dannedes ved Siden af »den danske Kirke«; men de to Frikirker har arbejdet sig frem til broderlig Forstaaelse og vil maaske en Gang kunne forenes.

Undertegnede har i Sommer holdt nogle og tyve Gudstjenester og Møder i forskellige Menigheder i vidt adskilte Egne fra Stillehavskysten til Atlanterhavskysten. Ved saa at sige dem alle har jeg fortalt om Københavns Kirkesag, som interesserede dem meget, og som de jo ogsaa har særlige Forudsætninger for at kunne vurdere. Det var rørende at mærke deres Kærlighed til »det gamle Land«, og Gang paa Gang fik jeg af Præst og Menighed Paalæg om at hilse Menigheden herhjemme. Idet jeg nu gennem Kirkefondets Blad bringer denne Hilsen, vilde jeg gerne tilføje: Glem ikke vore Landsmænd i det fremmede, men lad dem faa en Plads i Menighedens Forbøn! I Menighedsforbønnen efter Prædikenen om Søndagen burde de Danske i Amerika have deres faste Plads.

Charles Nielsen.

Udnævnelser.

Under 20de September er cand., theol. Kr. Obelitz af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Kaldskapellan ved Timotheus Kirke.

Overtilsynet for Det københavnske Kirkefondets Kirker har fra 1ste September ansat Bogholder S. A. Andersen som Kordegn ved Absalons Kirke.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 6.

November

1922.

Biskop Gabriel Koch.

Den 3die November er Biskop G. Koch afgaaet ved Døden. Den danske Kirke har mistet en af sine bedste Mænd, og det københavnske Kirkefond en af sine gamle, trofaste Venner. Han har været Medlem af Kirkefondets Bestyrelse fra Begyndelsen, og kom han i de senere Aar kun sjældent med til Bestyrelsesmøderne, fordi hans store Livsgerning bandt ham til Vestjylland, bevarede han dog sin Kærlighed til Sagen (den, som allerede var født i hans Hjerte ved hans Deltagelse i det fremspirende Missionsliv herinde i hans unge Aar) og fulgte »med sin lange Kikkert« for Øje og med et varmt Hjertes Deltagelse Begivenhedernes Gang i Hovedstaden.

Naar han deltog i vore Forhandlinger, blev han altid hørt med stor Opmærksomhed. Klog, besindig og retfærdig stræbte han altid at forene Hensynet til Folkets Kirke i dens Helhed med det frie Menighedslivs Ret og Krav. Saaledes ogsaa i det kirkelige Udvalg 1904, hvor han havde Hovedæren for, at vi har faaet Loven om *Andenpræster*, og ligeledes ved den eneste Lejlighed, hvor han kom til at tage mere direkte aktiv Del i Kirkefondets Kamp.

Det var i 1907, da der i det kirkelige Udvalg arbejdedes paa et Lovforslag om »Bestyrelse af Kirker«, hvis Regler kunde blive vanskelige nok for Kirkefondets Arbejde. I den Anledning samledes hele Bestyrelsen til et ekstraordinært to Dages Møde i København i August Maaned. Her førtes Stillingens Alvor dybt, fra Kirkesagens Forkæmperes Side stillede forskellige — deriblandt ogsaa nogle for stærke — Krav, og Biskop Koch gav et djærvt og indgribende Indlæg i Forhandlingen. Ved Aftenmødets Slutning nedsattes der et Udvalg for at forelægge Forslag til Afgørelserne den næste Dag. Biskop Koch var selvskrevet Medlem deraf. Og i en sildig Aftentime drøftedes her de vanskelige Spørgsmaal. Klokken blev henad 11, og man var ikke længere, end at man indsaa, at det var umuligt at formulere endelige Forslag, før man havde Klarhed over, hvad Ministeriet kunde gaa

med til. Da fremkom det dristige Forslag med det samme at opsøge Departementschef Damkier. Gennem Telefon gav denne Samtykke hertil, og ved 11-Tiden begav et Underudvalg paa 3 (Biskop Koch, Højesteretssagfører Møldrup og jeg) sig til hans Bolig, hvor det gennem en meget varm Forhandling lykkedes at naa til en fælles Aftale, der næste Dag vedtoges enstemmigt af Kirkefondets Bestyrelse, og som derefter blev Grundlaget for den Fred, der sluttedes angaaende disse Spørgsmaal under det kirkelige Udvalgs paafølgende Samling i Oktober 1907.

Det er bekendt nok, at Departementschef Damkier har en stor Del af Æren for denne Fred. Biskop Koch har ogsaa sin Del deraf. Det københavnske Kirkefond vil bevare hans Navn i taknemlig Erindring.

Henry Ussing.

Bestyrelsesmødet i 1922.

Bestyrelsesmødet blev i Aar afholdt Tirsdag den 24de og Onsdag den 25de Oktober.

De allerfleste af Bestyrelsens Medlemmer var mødt, da man samledes den første Dag i K. F. U. M.s Bygning.

Efter at Salmen: »Dybt hælder Aaret i sin Gang« var afsunget, aabnede *Biskop Ostenfeld* Mødet med Oplæsning af 1ste Peter 1²²—2⁵ og Bøn.

Biskoppen mindedes derefter de to Bestyrelsesmedlemmer, der i det sidste Aar var kaldt bort: *Kontorchef Bangert*, der som en af de 7 havde været med fra Kirkesagens Begyndelse, og som ved sin store Udholdenhed, sin Kærlighed til Sagen og sin praktiske Sans havde betydet mere end de fleste, og vilde blive meget vanskelig at erstatte. Ogsaa i *Kammerherre Barner* havde Kirkesagen mistet en trofast Ven; han var altid til Stede ved Bestyrelsesmøderne, saalænge hans Kræfter slog til. Medens Biskoppen udtalte et: Ære være deres Minde! rejste Forsamlingen sig.

Professor Westergaard aflagde Beretning om Arbejdet i det forløbne Aar. Han udtalte sin Glæde og Tak over den Ansvarsfølelse og den Offervillighed, der præger vore Menigheder, og mindedes de Festsdage i det forløbne Aar, da Menighedshuset i Fredens Sogn blev indviet og Grundstenen nedlagt til den nye Filips Kirke. Kirkefondet haaber nu, da de store Lønninger ikke mere tynger, at kunne træde hjælpende til de mange Steder, hvor nye Fremstød skal gøres, og

allerede er i fuld Gang. Endelig udtrykte Professor Westergaard Kirkefondets Tak til de Mænd, der paa den mest of-fervillige Maade hvert Aar hjælper med mange praktiske Spørgsmaal: Overretssagfører *Helweg-Larsen*, de to Revisorer *V. Busch* og *Aage Holm*, Tømrermester *Kornerup Koch* og Domkantor *E. Bangert*.

Kommandør Vøltz fremlagde *Regnskabet for 1921 og Budgettet for 1923*. Begge Dele blev godkendt.

Til *Medlemmer af Bestyrelsen* valgtes: Diakon Dueholm, Fabrikant Vilh. Gravesen og Fuldmægtig, cand. jur. Oluf Skjærbæk.

Til *Medlemmer af Forretningsudvalget* genvalgtes Stiftsprovst Ussing, Fuldmægtig Carl Rasmussen og Diakon Dueholm. I Stedet for Kontorchef Bangert valgtes Kontorchef L. N. Hvidt.

Endelig genvalgtes til *Suppleanter til Forretningsudvalget* Sognepræst E. With og Murermester Andersen, og Fabrikant Vilh. Gravesen indvalgte.

Sekretæren gav en Oversigt over Kirkesagens øjeblikkelige Stilling og fremlagde paa Grundlag af dette Planer for de næste Aar; men herfor vil der blive gjort Rede i et følgende Nr.

Forretningsudvalget havde anmodet Sognepræst Im. Bang, Haslev, om at indlede en Forhandling over et Emne, som han formulerede saaledes: »*Hvad kan Kirkesagen med Rette vente af sine Venner, og ganske særlig af sin Bestyrelse?*«

Pastor Bang samlede sit Foredrag i 3 Punkter:

1. Kirkesagen har Ret til at vente kærlig Forstaaelse af sine Venner.
2. Kirkesagen har Ret til at kræve et Kærlighedens Arbejde og den Forbøn, som følger deraf.
3. Kirkesagen har Ret til at vente Kærlighedens vaagne Øje overfor mulige Farer, der kan true.

Foredraget gav Anledning til en meget livlig Forhandling, som fortsattes den 2den Dag, og hvori en Mængde af Bestyrelsens Medlemmer deltog. Den drejede sig væsentligt om det 3die af de ovennævnte Punkter, som ogsaa Indlederen særlig havde fremhævet. Der fremkom mange udmærkede Indlæg, som interesserede Forsamlingen meget.

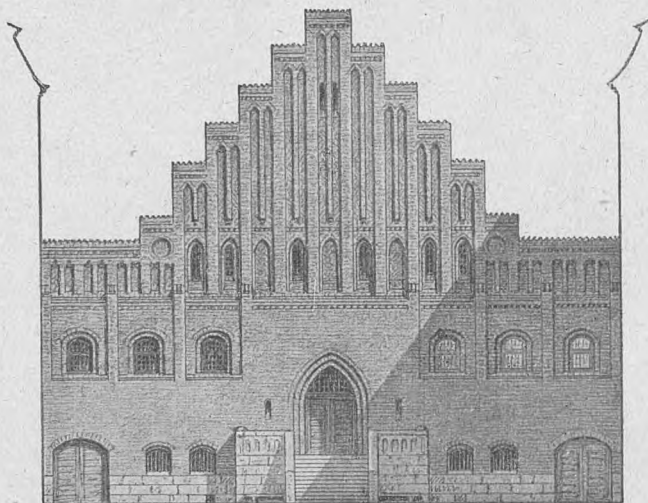
Endelig blev *Fordelingen af Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondenslegat* godkendt, og der gaves Forretningsudvalget Bemyndigelse til at træffe bindende Aftale angaaende Kirkefondets Stilling til nævnte Legat i Fremtiden.

Da Dagsordenen var udtømt, gjorde Forstander ved Diakonskolen i Aarhus *Johs. Hoff* Rede for Diakonsagen og fremlagde Spørgsmaalet om Diakoners eventuelle Anvendelse i københavnsk Menighedsarbejde. Tiden var imidler-

tid da saa fremskreden, at en Forhandling ikke kunde paa-begyndes.

Mødet sluttedes af Professor Westergaard. Det er vort Haab og vor Bøn, at dette Møde maa bringe Velsignelse og bære Frugt i den store Sag, vi arbejder for.

En ny Blaagaards Kirke.

»Aldrig har der været saadan Frimodighed og Glæde i Arbejdet for at faa en ny Kirke paa Blaagaardsplads som netop nu. I denne Eftersommer er Pengene bogstavelig strømmet ind til os baade fra Sognet og fra hele Landet.

Over 3000 Kroner i Gaver er der kommet paa mindre end to Maaneder foruden ca. 800 Kroner i Renter.

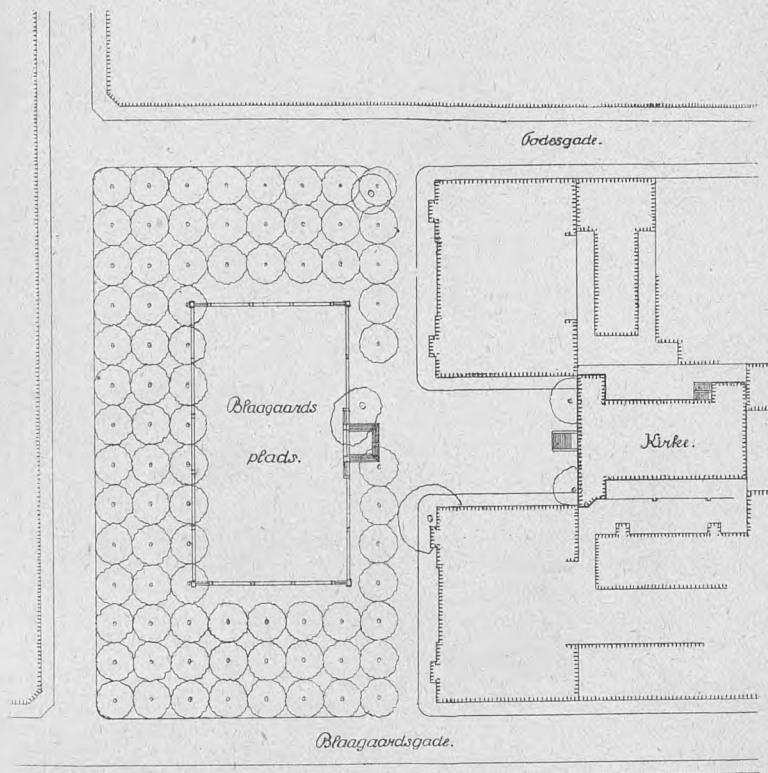
Det er en god og smuk Start for en Indsamling i saa økonomisk vanskelige Tider, og det viser en kærlig Forstaaelse for den Sag hos mange Venner, og det kan vi ikke sige Tak nok for.

Selvfølgelig er der langt igen, men den gode Begyndelse har saa stor Betydning til Opmuntring, og med Tillid ser vi nu fremad.«

Saaledes kunde vi indlede et »Flyveblad« om vor Kirkesag, der blev udsendt i Oktobers Begyndelse. Og kort efter modtog vi en Gave paa 8000 Kr. fra Københavns Kirkefond.

Vort Arbejde for at faa rejst en ny Kirke i Stedet for den

midlertidige har taget Fart igen, efter at der i August ved den midlertidige Kirkes 17 Aarsdag blev udsendt dette Op-
raab:

En ny Kirke paa Blaagaards Plads.

I Aaret 1905 indviedes en lille Kokolitkirke paa Blaagaardsplads. Den skulde tjene som Sognekirke for det ny udskilte Blaagaards Sogn, indtil der kunde blive Udvej for Opførelsen af en varig Stenkirke.

En lille Kreds i Blaagaards Sogn har i længere Tid arbejdet for at samle Midler til en saadan. Tegningerne til Kirken med tilhørende Menighedslokaler er udarbejdede af den kendte Arkitekt A. Clemmensen.

Det er lykkedes at tilvejebringe 36,000 Kr., og Vennerne i Sognet har Tillid til at kunne faa Summen fordoblet i Løbet af 3 Aar.

Med de gamle Priser vilde det saa kunne forsvares at lægge Grundstenen til den nye Kirke og saaledes følge det

hævdvundne Princip, at Menigheden selv i hvert Sogn skaffer den varige Kirkebygning.

Men som Forholdene nu er, vil der kræves mindst 100,000 Kr. til, og da Sognet er fattigt, vil Opgaven ikke kunne løses, hvis Venner af Kirkesagen i Land og By ikke vil træde hjælpende til.

Derfor er vi undertegnede traadt sammen og opfordrer — tillige med Sognekomiteéen — alle, hvem den københavnske Kirkesag ligger paa Sinde, til at staa os bi.

Gaver modtages med Tak af enhver af os.

August 1922.

H. Ostenfeld,
Biskop.

Chr. Ludwigs,
Biskop.

Dr. H. Ussing,
Stiftsprovst.

Vilh. Kold,
Sognepræst ved Brorsons Kirke.

Olfert Ricard,
Sognepræst ved Garnisons Kirke.

Chr. Welding,
Sognepræst ved Helligaands Kirke.

Vi i Sognekomiteéen slutter os med Glæde til dette Opraab og beder alle baade i og udenfor Blaagaards Sogn om at hjælpe os til inden tre Aar at faa lagt Grundstenen til en ny Blaagaardskirke, der kan staa Maal med det Arbejde, der er at gøre i et Hovedstadssogn paa 10,000 Mennesker, og vi modtager med Tak Gaver.

August 1922.

O. Soph. Bentzen,
Vinhandler,
Nørrebrogade 11, Kasserer.

Th. Buchhave,
Fotograf,
Nørrebrogade 27.

J. Haunstrup Clemmensen,
Trikotagehandler,
Nørrebrogade 35.

O. Facius,
Grosserer,
Vesselsgade 13.

Chr. Gottschalck-Hansen,
Sognepræst,
Blegdamsvej 10.

Wm. Poulsen,
Transportarbejder,
Webersgade 15.

Otto Schrøder,
Præst,
Vesselsgade 13, Sekretær.

Harald Westergaard,
Professor ved Universitetet,
Scherfigsvej 3, Formand.

Dette Opraab kan sikkert finde mange Venner hele Landet over. Vi ligger ikke paa den lade Side selv, men samler flittigt og trofast ind her i Sognet. Men vi magter saa lidt i disse vanskelige Tider, og derfor maa vi vinde de *mange* Venner.

Vi vil gerne være Kælebarnet nu i Københavns Kirkesag,

1. fordi vi saa længe har nøjedes med en lille, uanselig og skrøbelig midlertidig Kirke,
2. fordi vort Sogn er i Storbyens Centrum; ja, midt i den indre By mangler der endnu en Stenkirke, og
3. fordi Kirken ligger paa Blaagaardsplads, hvor Københavns Arbejdere samles. Hvad mon de egentlig mener om os, der stiller i mange Aar med en »Papæske« af en Kirke paa Blaagaardsplads.

I manges Navn beder vi: kære Venner, hjælp os!

Otto Schrøder,
Præst i Blaagaards Sogn.

Lidt om Regnskab for 1921.

Der blev paa Bestyrelsesmødet fra forskellig Side udtalt Glæde over det Regnskab, Kirkefondet i Aar kunde fremlægge. Vi har ogsaa al Grund til at være taknemmelige over Resultatet; Store Bededagskollekten naaede op paa 115,357 Kr., i testamentariske Gaver fik vi 9000 Kr., og fra Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat 35,000 Kr. Regnskabet balancerer med 330,080 Kr. Vi har haft den Glæde, at to af vore Kirker er blevet selvunderholdende, nemlig Kingo og Timotheus Kirke, saaledes at vi nu har 15 selvunderholdende og 9 ikke selvunderholdende Kirker. Disse 9 har faaet et Tilskud fra Kirkefondets Hovedkasse paa 22,438 Kr.

Anna Kirken har kunnet opføre en Tilbygning til Kirken, der har kostet 82,836 Kr.; ogsaa Frederiksholms Kirken har maattet udvide sit Kirkelokale, da ogsaa Pladsen dér var blevet alt for begrænset. Disse Poster skyldes det bl. a., at vor Formue er blevet forøget med 128,982 Kr.

Vi har i en Række Aar været stærkt tyngede af de store Dyrtids- og Lønningsudbetalinger, der forbrugte næsten alle Midler, saa at vi maatte laane Penge for at klare de nødvendige smaa Fremstød. — Men det lysner nu, vi er blevet aflastede for Lønningerne, og den sidste Rest af Dyrtidsudbetalinger til Kirkefunktionærene har vi betalt i 1921 med 28,120 Kr., hvoraf Kirkeministeriet har refunderet os 10,000 Kroner.

Vi haaber snart at kunne betale en Del af paa den Gæld, vi har maattet gøre, og vi haaber ogsaa at kunne hjælpe vore Menigheder at fuldføre de Opgaver, de har sat sig. — Ja, vil Menigheden i Danmark vedblivende støtte os saa trofast og kærligt, som den har gjort indtil nu, tror vi paa, at vor Sag skal gaa fremad og sætte Spor i Virkeliggørelsen af mange af de Planer, der nu lægges, og som ved Guds Hjælp skal blive til Velsignelse for vor store Hovedstad.

Arven efter Proprietær Grut-Hansen.

Det har været en stor Glæde for Kirkefondets Forretningsudvalg og Bestyrelse at modtage en Arv paa 50,000 Kr. i Boet efter Proprietær Grut-Hansen. En saadan testamentarisk Bestemmelse vidner om Testators Kærlighed til og Trofasthed mod den københavnske Kirkesag, og tillige om Kærlighedens Omsigt, der forstod, at den store Sag og de mange Opgaver kræver store Midler.

Det er før sket i Kirkesagens Historie, at en stor Arv er kommet netop paa et Tidspunkt, da der var haardt Brug for den. Og saaledes har ogsaa denne store Gave nu sat os i Stand til at hjælpe Kirkesagen fremad i flere Sogne, hvor der trængtes til Hjælp. Beløbet er fordelt saaledes, at Filips og Natanaels Sogne hvert har faaet 10,000 Kroner, Blaa-gaards, Davids og Simeons Sogne hvert 8000 Kroner, Hans Tausens Kirke 5000 Kroner og Frederiksholms Kirke 1000 Kroner. Da vi staar overfor Opgaver, hvis Løsning vil koste flere Millioner Kroner, maa vi haabe, at Kirkesagen har mange trofaste og forstaaende Venner, som vil følge Proprietær Grut-Hansens smukke Eksempel, saaledes at vi ogsaa ad den Vej kunde faa større og mindre Summer til Raadighed, saa Arbejdet stadig kunde føres fremad.

Charles Nielsen.

Udtrukne Obligationer.

Ved den aarlige Udtrækning af Obligationer blev følgende Nr. udtrukne: Laan af 1900: Nr. 6, Nr. 66 og Nr. 72.

Bidragsliste for August 1922.

Ved Sognepræst K. Jensen: inds. i Sjørslev og Almind Kirker 33. Enkefru Hviid 25.

Aarsbidrag: Fru Grønbech 15.
Ialt 73 Kr.

Bidragsliste for September 1922.

Af »Kristeligt Dagblad«s Overskud 500. Indsamlet ved »Kristeligt Dagblad« 373,02. M. L. 20. Ved Pastor Ch. Nielsen: i Glostrup 40. Ved Sognepræst A. Fibiger: i Nykøbing Mors 441. Ved Sognepræst G. Engberg: i K. F. U. M. Marstal 108,53.

Aarsbidrag: Sognepræst P. Oldenburg 10. Fru J. Asmussen 10. Frk. A. L. Jantzen 5.

Halvaarsbidrag: H. og M. K. 10.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Særlige Gaver: Dansk Missionsselskab: M. L. 20.

Ialt 1542 Kr. 55 Øre.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Duplex-Trykkeriet (Hansen & Sick).

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 7.

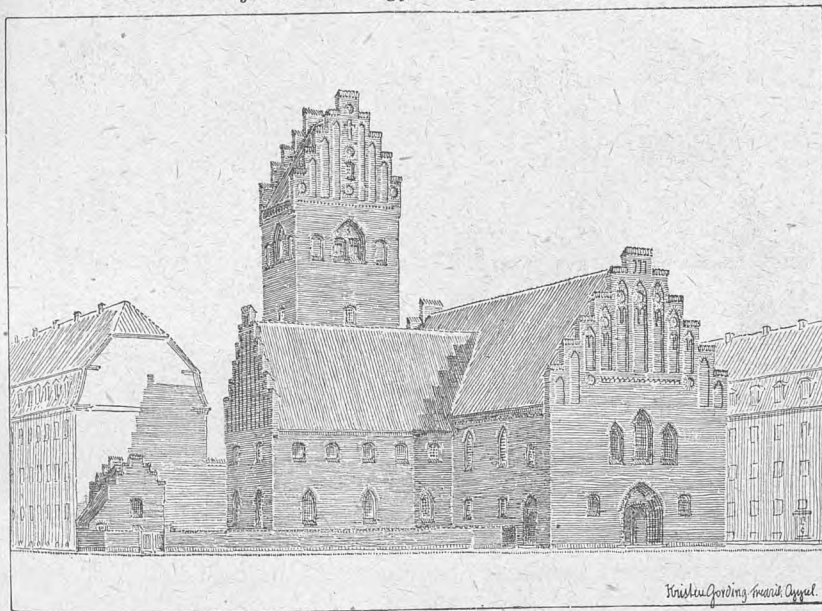
December

1922.

Hans Tausens Kirken.

1ste April 1923 venter vi at kunne begynde at rejse Murene til den store Hans Tausens Kirke. Det er da nøjagtig 10 Aar siden, Kirkefondsarbejdet begyndte herude.

Den lille Hans Tausens Kirke blev indviet 2¹/₂ Aar efter at Distriktsarbejdet var begyndt paa Bryggen. Da Menig-

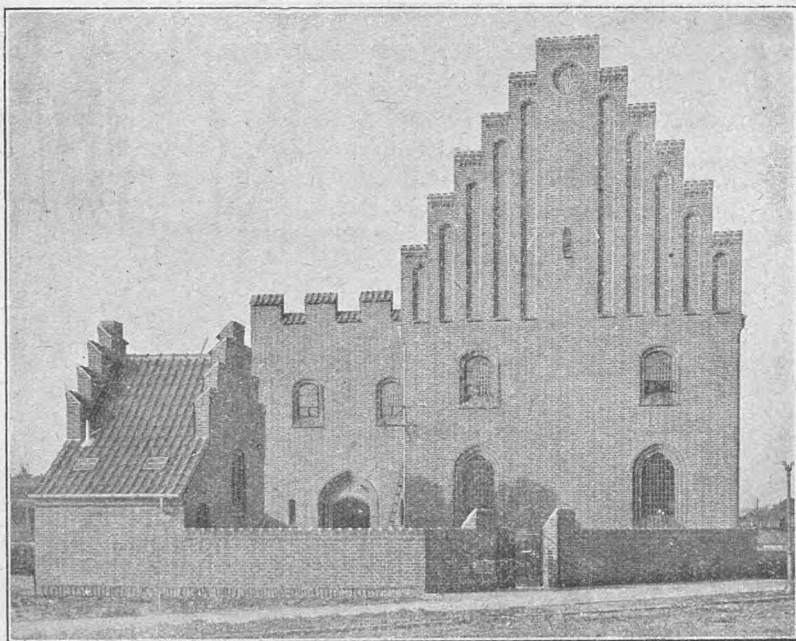
Den kommende Hans Tausens Kirke.

heden var saa ny, formaaede den kun at yde 12,000 Kr. til Kirken, der ialt kostede 62,000 Kr. (deraf Grunden 20,000 Kr.). Men Danmarks Præster gav os 40,000 Kr. og Kirkefondet 10,000 Kr.

Trods Pladsmangel i vor lille, hyggelige Kirke turde vi ikke sætte Arbejdet i Gang med Indsamling til den store Kirke, saa længe Krigen varede; men i Januar 1919 udsendte

vi et Opraab til Sognet om at yde Bidrag. Vort Maal var at samle 50,000 Kr. i Løbet af 5 Aar; men allerede nu raader vi over ca. 100,000 Kr. Deraf har Sognekomiteén dog kun samlet 70,000 Kr. Kirkefondet har givet os 10,000 Kr., Hans Tausens Slægten 5000 Kr., en udensogns Arv ca. 5000 Kr. og Danmarks Præster ca. 10,000 Kr.

Kirken kommer til at koste ca. 170,000 Kr. Naar vi slipper saa forholdsvis billigt igennem, skyldes det, at vor

Den nuværende Hans Tausens Kirke.

Hovedentreprenør og andre Haandværkere og Leverandører her fra Sognet har vist stor Uegennytte i deres Tilbud til os.

I Løbet af Sommeren er Fundamenteringen tilendbragt, saa alt er rede til at begynde Byggeriet til April, saa Kirken kan staa færdig i Efteraaret 1924.

Men vi mangler altsaa 70,000 Kr. i den Sum, Kirken skal koste.

Deraf regner vi med at skaffe 40,000 Kr. her fra Sognet, idet vi gaar ud fra, at Bidragene vil stige noget herude, naar man ser Kirkemurene rejse sig. Af Danmarks Præster er der tegnet knap 5000 Kr. udover, hvad de allerede har ydet. *Men vi mangler saaledes endnu 25,000 Kr.*

Jeg banker derfor dristigt paa hos de mange Hundrede danske Præster, som endnu intet Bidrag har givet til Hans

Tausens Kirken. Vel véd jeg, at Præsternes Kaar er trange, men vi beder jo ikke om store Summer; Bidragene herfra Sognet er væsentlig kommet i Smaaportioner fra Smaakaarsfolk, og var der 1000 danske Præster, der hver gav os 25 Kr., vilde vi være til Vejs Ende med denne Kirkesag.

Præstekomiteéen bestaar af Provst Schousboe, Mariakirken (Formand), Pastor Chr. Henriksen, Frue Kirke (*Kasserer, St. Kannikestræde 13, K.*), Professor Edv. Geismar, Sognepræsterne P. Skak Barfod, M. Th. Nielsen, Kirkefondets Sekretær, Pastor Ch. Nielsen samt de to Præster i Islands Brygges Sogn.

Naar den store Kirke er rejst, vil den nuværende Kirkesal blive Menighedssal med Fløjdøre ind til Hovedkirken, saa den ved særlige Lejligheder kan bruges som Sideskib til Kirken.

A. Quistgaard,
Sognepræst ved Hans Tausens Kirken,
Thorshavnsgade 28⁴, B.

Oberst Christian Keyper,

som efter længere Tids Svagelighed afgik ved Døden den 26de November i en Alder af 89 Aar, var fra den første Tid med blandt den Kreds af Mænd, som med Forstaaelse og Kærlighed sluttede sig til Arbejdet for Københavns Kirkesag. Han hørte nærmest til de stille i Landet, og hans betydeligste Indsats i kirkeligt Arbejde kom til at ligge andesteds. Men han nærede en varm og trofast Interesse baade for den Virksomhed, der udgik fra Udvalget for Kirkesagens Fremme og siden fra Kirkefondet, i hvis Arbejde han tog aktiv Del, da i sin Tid Ti-Øres Indsamlingen blev startet. Det var særlig ham, der tog Initiativet til denne Indsamling, hvis Hovedkasserer han ogsaa var. Oberst Keyper var Medlem af Kirkefondets Bestyrelse fra dets Stiftelse; saa længe hans Helbred tillod det, deltog han i Bestyrelsens Møder, og man var aldrig i Tvivl om, hvor man havde ham, men kunde med Sikkerhed regne paa hans Støtte til det, som var i Overensstemmelse med Grundtankerne i Kirkesagsarbejdet.

P. D. Koch.

De uløste Opgaver.

Man møder undertiden, særlig ude paa Landet, den Misforstaaelse, at Kirkesagens Opgave i det store og hele er løst. Og at det, som staar tilbage, ikke er mere end, at Menigheden i København i det væsentlige kan klare det selv.

Det er imidlertid en fuldstændig Misforstaaelse. Vi har i Virkeligheden langt tilbage. To Faktorer har særlig bevirket, at Opgaven i Øjeblikket er saa vældig, som den er. Den ene er Byens voldsomme Vækst; 55,000 Mennesker alene i Femaaret 1916—21. Hovedparten af denne Vækst repræsenterer Indvandring fra Provinsen. 33,000 Mennesker (18,000 Kvinder, 15,000 Mænd) søgte herind i nævnte Femaar. Alene af den Grund er der en vis Retfærdighed i, at Provinsens Menigheder hjælper os med at sørge for en forsvarlig kirkelig Betjening herinde gennem fortsat Sogndeling og Opførelse af nye Kirker.

Den anden Faktor er Krigsaarene og Depressionen efter disse, som har bevirket, at vi ikke kunde komme saa hurtigt og saa langt frem, som vi gerne vilde.

Derfor er de uløste Opgaver i Øjeblikket saa vældige.

7 københavnske Sogne har over 20,000 Indbyggere (St. Andreas, St. Johannes, Simeons, Sundby, Nathanaels, Kristkirkens og Sions), 3 har over 15,000 Indbyggere (Davids, Matthæus, St. Pauls), 22 Sogne har mellem 10 og 15,000 Mennesker, og flere af disse har meget nær 15,000.

For at naa Kirkefonds-Normalsognet paa de 10,000 Mennesker maa der *mindst* 10 nye Sogndelinger til. Det vil sige, at der maa samles Midler ind til Opførelse af 10 nye Kirker. Og selv om man vil begynde smaat og nøjes med at opføre Menighedshuse og indvie disses store Sal til Kirkebrug, vil det dog blive meget store Beløb, som skal skaffes til Veje.

Men dermed er Opgaven med at bringe de ydre Rammer i Orden ikke løst. Tilbage staar Fuldførelsen af 3 Kirker, af hvilke kun Menighedshuset er opført, medens den egentlige Kirkebygning mangler (Timotheus, Hans Tausens og Anna Kirke) og Erstatningen af 7 midlertidige Kirker med varige Bygninger: 3 Kokolithkirker (Blaagaards, Filips og Aldersro Kirker), 1 Trækirke (Absalonskirke), 2 Barakker (Frederiksholm og Grøndals Kirke) og Kirkesagens Moderkirke, den lille Bethlehems Kirke i Blaagaardsgade.

Ogsaa her gælder det altsaa 10 nye Kirker.

Af disse kan dog de 4 ventes rejst uden større Tilskud fra Kirkefondets Side.

Det gælder *Filips Kirke* i Sundbyerne, til hvilken Grundstenen er lagt i Sommer, og som nu er ved at hæve sin imponerende Taarnfacade for Enden af Højdevej ved Siden af den lille Kokolithkirke, der har gjort Tjeneste siden 1907. Sogn og Menighed derude har vist stor Offervillighed. Ca. 125,000 Kroner er samlet indensogns, 20,000 Kr. udensogns, og Kirkefondet har nylig tilskudt 10,000 Kr. Der mangler dog endnu ca. 60,000 Kr.

Det gælder fremdeles Kirken paa Islands Brygge, *Hans*

Tausens Kirke. Menighedshuset, som nu bruges som Kirke, har med Grunden kostet 62,000 Kr. Deraf har danske Præster givet de 40,000 Kr., Menigheden derude de 12,000 Kr. og Kirkefondet 10,000 Kr. Der er i Sognet til Kirkens Fuldførelse indsamlet ca. 70,000 Kr., og man venter, at der i indensogns Bidrag endnu vil indgaa ca. 40,000 Kr. Ved en udensogns Arv er indgaaet 5000 Kr., Hans Tausens Slægt har givet ca. 5000 Kr., danske Præster ca. 10,000 Kr. og Kirkefondet 10,000 Kr. Til Foraaret haaber man at kunne lægge Grundstenen. Iøvrigt henviser jeg herom til foranstaaende Stykke af Pastor Quistgaard.

Til *Bethlehems Kirke* har »Foreningen til Opførelse af smaa Kirker i København« indsamlet godt 90,000 Kr., Sogn og Menighed har samlet ca. 35,000 Kr., og Kirkefondet har erhvervet en dyr Byggegrund paa Aaboulevarden. Her lægger imidlertid de fortvivlede Boligforhold i København store Hindringer i Vejen; der ligger nemlig et Beboelseshus paa Kirkegrunden. Dette kan selvfølgelig under den nuværende Bolignød ikke nedrives. Og derfor er Opførelsen af Kirken udsendt paa uvis Tid, skønt man har de fleste af de nødvendige Midler.

Endelig er der til Afløsning af *Aldersro Kirke* indsamlet ca. 270,000 Kr. til »*Taksigelseskirken*«. De 242,000 Kr. er indkommet i Bidrag fra hele Landet, Resten er indsamlet af Menigheden i Sognet. Naar der ikke endnu er taget fat paa Opførelsen af denne Kirke, skyldes det dels, at man ikke har villet bygge, saalænge Byggepriserne var saa abnormt høje, dels at Forhandlingerne om den bedst beliggende Byggegrund endnu ikke er tilendebragt.

Af de 6 andre midlertidige Kirker er Anna Kirken naaet videst, idet den allerede i Fjor har udvidet sin Kirkesal med en tilbygget Menighedssal, saaledes at der er bygget for ca. 150,000 Kr. Men til Fuldførelsen af Arkitekt Jensen Klints kønne Kirkeplan vil behøves et endnu større Beløb. Og foreløbig staar man her omtrent paa bar Bund.

Blaagaards Kirken paa Blaagaards Plads har paany med Kraft rejst sin Indsamling og er naaet til en Sum af ca. 60,000 Kr.; men dette repræsenterer kun ca. Trediedelen af det Beløb, som vil medgaa til Opførelsen af den af Arkitekt Clemmensen tegnede Kirke.

Timotheus Kirke har i Aar faaet sin Præstebolig opført; men til Opførelsen af den Kirke, som skal forbinde denne og Menighedshuset, hvor Gudstjenesten nu holdes, er der endnu kun et meget lille Beløb indsamlet.

Til Afløsning af Trækirken paa Sdr. Boulevard, *Absalons Kirke*, er der ogsaa kun en lille Sum til Raadighed.

Og de to *Barak-Kirker*, som trænger saa haardt til Afløsning, har endnu kun meget smaa Beløb indsamlet til denne.

Det er ikke underligt, at Menigheder og Præster ved de midlertidige Kirker længes efter mere tidssvarende Arbejdskaar. Kirkens Arbejde kan godt begyndes under de smaa Forhold, som de midlertidige Kirker byder. Men der kommer et Punkt, da Arbejdet sprænger de snævre Rammer og kræver Plads. Og er man saa henvist til at bruge Kirke og Sakristi — og nogle af de midlertidige Kirker har end ikke det sidste — vil det komme dertil, at de forskellige Grene af Menighedsarbejdet ikke kan komme til at udfolde sig; ikke mindst vil dette gælde Ungdomsarbejdet i dets forskellige Afdelinger. Netop naar Arbejdet lykkes, vil det sprænge Rammerne, og Lederne maa sige til sig selv, at nu kan det ikke nytte at udvide Arbejdet, før der bliver Plads. Men derved mistes kostbar Tid og kostbare Muligheder for Guds Rige. Vi kan derfor ikke fra Kirkesagens Ledelses Side forsvare at stille os paa det Standpunkt: Sognene maa bygge deres Kirker selv. Det vil tage alt for lang Tid for københavnske Forstadssogne at magte denne Opgave.

Her maa Fællesskabet i den danske Kirke vise sig deri, at de Menigheder, som ikke selv har nogen Kirkesag, fordi de *har* Kirker at samles i, støtter de kæmpende Menigheder inde i Landets store Hovedstad og hjælper dem med at faa de fornødne Kirker bygget, saaledes at ogsaa Hovedstadens Indbyggere kan blive sømmeligt og forsvarligt betjent med Evangeliet. Det er et af Livstegnene i den danske Kirke, at den i en Aarrække har været sig dette Ansvar bevidst og arbejdet og ofret saaledes, at der siden 1889 har kunnet rejse sig 40 nye Kirker i Storkøbenhavn. Hvis dette ikke var sket, vilde det jo ogsaa have været ude med Folkekirken og dens Arbejde herinde. Vi maa derfor ikke gaa i Staa, men se at faa Opgaverne løst. Og det er uforsvarligt at tøve, baade naar det gælder Delingen af de alt for store Sogne, og naar det drejer sig om Afløsningen af de midlertidige Kirker.

Naar det gælder disse ydre Sager, er det jo for en stor Del Pengene, det kommer an paa. At give et helt paalideligt Skøn over, hvor meget der kræves for at faa Opgaverne løst, er ikke muligt. Men for noget over en Million Kroner vil Afløsningen af de midlertidige Kirker sandsynligvis kunne gennemføres. Og for en lignende Sum vil der kunne opføres 10 Menighedshuse med indviet Kirkesal i 10 nye Sogne. Det maatte saa blive en Fremtidsopgave at faa disse 10 nye midlertidige Kirker erstattet. Selv om de Menigheder, der skal have de nye Kirker, kan og bør skaffe en meget stor Del af den store Sum, der skal til, vil de dog ikke kunne undvære Hjælpen udefra, hvis Maalet skal naas i nogenlunde nær Fremtid.

Derfor beder Kirkefondet, om Menigheden ud over Lan-

det netop i disse Aar vil hjælpe os med rigelige Gaver, saa vi kan komme frem igen.

Jeg skal pege paa nogle Veje, ad hvilke dette kan ske.

1) Ved en stor Forøgelse af Kirkekollekten paa Store Bededag. Hvis alle, lærd og læg, som forstaar Betydningen af Københavns Kirkesag og vil tjene den efter Evne, gør, hvad der kan gøres for at faa denne Indsamling forberedt paa det bedste, vil den sikkert kunne bringes meget op.

Dette skal dog ikke siges, uden at der med det samme siges Tak for al Trofasthed mod Kirkesagens St. Bededags-kollekt, saadan som den har vist sig ogsaa i de sidste vanskelige Aar.

2) Ved at der rundt om i Sognene dannes Kvindekredse under »Foreningen til Opførelse af smaa Kirker i København«. For en troende Kvinde, som forstaar denne Sags Betydning for hele vort Folk, vil det ikke være saa svært at samle en Kreds af ligesindede Kvinder i Sognet og faa dem til at tegne sig for et aarligt Bidrag til denne Forening; et Par Gange om Aaret kunde Kredsen samles til Møde og høre nyt fra Kirkesagen. De fornødne Blade og Skrifter skal nok blive tilsendt en saadan Kreds her fra Kirkefondets Kontor og fra den nævnte Forening.

3) Ved at skrive ind til Kontoret (Badstuestræde 17), om en Præst herindefra maa komme og holde Møde for Kirkesagen, fortælle om den og indsamle en Gave til den.

Her inde fra skriver vi undertiden ud til Sognene og beder om, at vi maa faa Lov til at komme. Men det kan selvfølgelig kun blive sjældent, at vi henvender os, naar vi efterhaanden skal naa at faa besøgt hele Landet. Vi beder derfor særlig Præsterne: tag godt mod en saadan Henvendelse, naar den kommer.

4) Endelig haaber vi paa, at de københavnske Menigheder, som ikke selv har Kirkesag, vil komme de Menigheder til Hjælp, som strider for at faa Kirker bygget. Vi har tænkt os det under den Form, at man distriktsvis slog sig sammen om at hjælpe en saadan Menighed i Distriktet.

Kirkesagen vil i en Aarrække komme til at stille ret store Krav til sine Venners Offervilje. Men den har altid haft en stor Plads i Guds Folks Hjerte. Lad den faa Lov at beholde den og til stadig at vinde sig flere Venner. Og tag den saadan med ind i Forbøn, at vi ret kan mærke, hvorledes den bæres frem af den bedende og arbejdende Menighed i Danmark.

De mange nye Kirker er jo ikke Maalet; de er kun Midler. Og de nye Præster, der vil behøves, er kun Redskaber, nødvendige Redskaber, som vi maa lære at bede frem, saa Gud sender dem Kaldet til Gerningen herinde. Nej, Maalet er Sjælenes Frelse og Guds Menigheds Opbyggelse paa den sande Grundvold for Livet i Jesus Kristus, vor Herre.

Charles Nielsen.

Bidragsliste for Oktober 1922.

E. E. A. 100. Frk. Math. Ravens, Odense, 120. Ved Murermester Johs. Andersen: A. H. 10. Frk. Margr. Jespersen 10. Ved Sognepræst Holt: Graveren i Løgumkloster 5. Ved Sognepræst Holtvig: Høstoffer fra Hillerslev 20. Ved Pastor Aug. Andersen: i Frederiksborg Slotskirke 331,40. Ved Pastor Charles Nielsen: i Vejleby 171,10, Tirsted 98,45, Rødby 88,47, Stokkemarke 202,75, Nebbelunde 116. Ved Sognepræst A. Fibiger: i Varde 270. Ved Pastor Charles Nielsen: i Melby 123,50. Ved Sognepræst Th. Leth: i Blidstrup 46. Ved Sognepræst M. Th. Nielsen: i Slangerup 41,55, i Uvelse 43. Ved Sognepræst Ginnerkov: Andel i Høstoffer fra Hasle, Skejby og Lisbjerg Kirker 10.

Aarsbidrag: Vinhandler P. Jørgensen 10. Manufakturhandler Krarup 20. Fuldmægtig I. D. Sørensen 4. Grosserer Th. Plum 20. Fru Rasmussen 10. Frk. C. Wesche 5. Enkefru S. Høeg 10. Frk. Johanne Gørtz 10. Grosserer Brinkmann 10. Fru Pastorinde Saxo Larsen, Skelskør, 10. Frk. Møller, Sygehjemmet, Ordrup, 5.

Halvaarsbidrag: Kontorchef Sivertsen 25. Adjunkt V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Boghandler Gade Svendsen 5. Enkefru Friis 3.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Den nye Kirke i Simeons Sogn: S. A. 10. Den nye Blaagaards Kirke: S. P. L. 6.

Ialt 1994 Kr. 52 Øre.

Bidragsliste for November 1922.

XXX 200. E. 1000. Ved Provst H. N. Høigaard: Enkefru Bach, Gedsted, 5. Ved Sognepræst Fangel: Indsamlet i Vinding og Vind Kirker 130. Ved Sognepræst Kiilerich: Høstoffer fra Ø. Hornum 53. Ved Sognepræst Grue: i Skibby 82,75, Gjerlev 76,65, Snodstrup 40,85. Ved Pastor Otto Schrøder: i Bloustrød 32,45, Lillerød 27,50, Tikjøb 66,55, Karlebo Missionshus 76,44. Ved Pastor Ch. Nielsen: i Ramløse 5,20, Gilleleje 42, Hornbæk 93,51, Valby 104,70, Græsted 148,40. Ved Sognepræst Svømmø-Thomsen: i Tibirke 64,25, Vejby 28,25. Ved Sognepræst N. Juhl: i Humlebæk 54,76. Ved Sognepræst C. H. Leth: i Lynæs 60, Thorup 42,27, Strø 33, Lille Lyndby 40,05, en Trediedel af Høstoffer i Lille Lyndby 43. Ved Pastor Jens Nielsen: i Hvam 11,50, Gedsted 51,20, Aalestrup 61,10, Vesterbølle 103,85, Svingelbjerg 39,50. Ved Pastor Ch. Nielsen: i Frederiksværk 74,07, St. Olai Kirke i Helsingør 166,18. Ved Sognepræst A. Skettrup: i Sigerslev Vester 13,66, Græse 25,30. Ved Sognepræst A. Teiler: i Maarum 90. Ved Sognepræst Rich. Thomsen: i Lyng 50, Hjørunde 117,38, Skuldelev 27,34. Ved Sognepræst E. Ege: i Esbønderup 36,65. Ved Sognepræst M. Th. Nielsen: i Ferslev 37,40, i Ølstykke 28,27. Ved Pastor Ch. Nielsen: i Frederikssund 120,06.

Aarsbidrag: Frk. M. Meyer 1. Enkefru M. Bech 10.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Særlige Gaver: Til en ny Blaagaards Kirke: Ved Stiftsprovst Hoffmeyer: af Frederiksberg Kirkes Menigheds Høstoffer 50. Birken 10. Til en ny Kirke i Simeons Sogn: Ved Stiftsprovst Hoffmeyer: af Frederiksberg Kirkes Menigheds Høstoffer 50.

Ialt 3730 Kr. 04 Øre.

INDHOLD: A. *Quistgaard:* Hans Tausens Kirken. — P. D. *Koch:* Oberst Keyper. — Ch. *Nielsen:* De uløste Opgaver. — Bidragslister.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 8.

Januar

1923.

Aaret, som svandt.

Naar vi skal gøre Regnskabet op om Kirkesagens Tab og Vinding i 1922, maa vi først standse ved nogle Dødsfald. Tre af Bestyrelsens Medlemmer, der alle har gjort en Indsats i Kirkesagen, blev kaldt bort: Biskop Gabriel Koch, Oberst Chr. Keyper og Kontorchef Conrad Bangert. De vil alle savnes, ikke mindst den sidste, der var Medlem af Forretningsudvalget og en Autoritet i alle Sager angaaende Køb af Grunde til nye Kirker. Han var ogsaa en af »Kirkesagens Fædre«, en af de syv, der dannede Udvalget for Kirkesagens Fremme i København. En anden af disse syv, Grosserer Johan V. Adolph, er forlængst gaaet ind til Hvilen. De andre fem har vi ved Guds Naade endnu iblandt os.

Kirkesagen er ikke ung længere; maatte den under sin Vækst bevare noget af den Ungdomskraft og Begejstring, som prægede dens Fædre, og stadig gøre nye Erobringer.

Aarets Vinding var Oprettelse af to nye Sogne, Grøndals og Frederiksholms Sogn, Opførelse af to Præsteboliger i Kapernaums og Timoteus Sogne, Udvidelse af Menighedshuset ved Fredens Kirke og Paabegyndelsen af den nye Filips Kirkes Opførelse.

Forøvrigt kan Aaret nærmest karakteriseres som de nye Begyndelsers Aar. I Davids Sogn blev Arbejdet begyndt for en Sogneudskillelse og Opførelse af en ny Kirke. I Natanaels Sogn blev der dannet et Udvalg, som tog Arbejdet op for en Udskillelse af Sognets østlige Del og Opførelse af en ny Kirke der. I Simeons Sogn tog en Kirkekomié en lignende Opgave op: Udskillelse af II Distrikt som Sogn for sig selv og Rejsning af en ny Kirke; Sogneindsamlingen til denne gav for første Aar 14,500 Kr. Dermed er Arbejdet for Deling af tre af Byens største Sogne kommet i Gang. Dertil kommer, at Delingen af Jesuskirkens Sogn i Valby ved Trekronergadekvarterets Udskillelse blev planlagt og Sagen rejst under Tilslutning i Menigheden derude, og at Arbejdet for en Deling af det store Kristkirkens Sogn ved Udskillelse af Sognets søndre Del blev forberedt i Aarets Slutning. Og

i Blaagaards Sogn rejste man paany med Kraft Indsamlingen til den nye Kirke.

Det gror i Kirkesagen; maatte Herren give de nye Spirer Vækst!

Paa Aarets Vindingskonto maa vi ogsaa opføre Arven paa 50,000 Kr. efter Proprietær Grut-Hansen — et Vidnesbyrd om Trofasthed hos en af Kirkesagens Venner, som derigenem taler ogsaa efter sin Død.

Og endelig maa vi paa den Konto opføre Store Bededagskollekten: 102,188 Kr. Udvortes set betyder denne Sum en Tilbagegang fra 115,357 Kr. i 1921, 112,425 Kr. i 1920 og 121,853 Kr. i 1919. Men ser man den paa Baggrund af Pengeskuffens i det svundne Aar og i Forhold til Pengenes større Købeevne, da bliver den et nyt og dejligt Vidnesbyrd om Menighedens Trofasthed mod den store Sag. Og derfor skal denne Oversigt slutte med en Hjærtens Tak til alle Kirkesagens Venner ud over Landet for trofast Støtte i Forbøn og Offer; men tillige med en Bøn: Venner, bliv ikke trætte, men arbejd med os i Bøn og Offer; der ligger store Opgaver for, som vil kræve mange Penge, hvis de skal gennemføres; hold derfor ud og husk, at det gælder Sjæleenes Frelse inde i vor store Hovedstad, at der kan blive beredt Vej for Jesus til Hjærterne.

Charles Nielsen.

1922.

Oversigt.

Januar: Arbejdet for en Deling af Natanaels Sogn optages.

Stillingen som ordineret Medhjælper ved Nazarethkirken omdannes til Kaldskapellani.

Grøndalsvænge Kirkedistrikt udskilles fra Brønshøj Sogn og oprettes til selvstændigt Sogn med Navnet Grøndals Sogn.

Kirkefondets Præster samles til Forhandling om Emnet — indledet af Professor Westergaard —: Hvad er naaet, og hvad er endnu ikke virkeliggjort af Kirkesagens oprindelige Program.

Februar: Gudstjenester i Kirker i Sorø Amt.

Marts: Stillingen som ordineret Medhjælper ved Aldersro Kirke omdannes til Kaldskapellani.

Delingen af Davids Sogn forberedes ved Pastor Grünfeldts Ansættelse i Kaldskapellaniet ved Kirken.

April: Frederiksholms Kirkedistrikt udskilles fra Jesuskirkens Sogn og oprettes til selvstændigt Sogn med Navnet Frederiksholms Sogn.

Maj: Medlem af Kirkefondets Forretningsudvalg, Kontorchef Conrad Bangert dør.

Store Bededagskollekten giver 102,188 Kr. 82 Øre.

Der dannes en Komité for Opførelse af en ny Kirke i Simeons Sogns II Distrikt med dettes Udskillelse som særligt Sogn for Øje.

Juni: Kordegn ved Absalons Kirke, Th. Hemmingsen, dør.

Kirkefondet modtager efter afdøde Proprietær Grut-Hansen en Arv paa 50,000 Kr.

Juli: Grundstenen lægges til den ny Filips Kirke.

August: Sognekomitéen for Opførelse af Blaagaards Kirke udsender et nyt Opraab, anbefalet af et udensogns Udvalg.

September: Fredens Kirkes Menighed tager sin nybyggede Udvidelse af Menighedshuset i Brug.

Præsteboligen ved Timoteus Kirke fuldføres.

Komitéen for den nye Kirke i Simeons Sogn udsender sit Opraab.

Oktober: Rosenvængets Sogn fejrer 10 Aars Fest for sin Oprettelse.

Kirkefondet holder sit aarlige Bestyrelsesmøde. Til Medlemmer af Bestyrelsen vælges Diakon Dueholm, Fabrikant Vilh. Gravesen og Fuldmægtig, cand. jur. Oluf Skjærbæk.

Til Medlemmer af Forretningsudvalget genvælges Stiftsprovst H. Ussing, Fuldmægtig Carl Rasmussen og Diakon Dueholm og nyvælges Kontorchef i Justitsministeriet L. N. Hvidt.

Til Suppleanter til Forretningsudvalget genvælges Sognepræst E. With, Murermester Johannes Andersen og nyvælges Fabrikant Vilh. Gravesen.

November: Biskop Gabriel Koch og Oberst Christian Keyper, begge Medlemmer af Kirkefondets Bestyrelse, dør.

Gudstjenester i Kirker i Frederiksborg Amt.

December: Gudstjenester i Kirker i Præstø Amt.

Malermester N. A. Nielsen forærer Kirkefondet en Grund i Søborg.

Nyvalg af Bestyrelsesmedlemmer ved Kirkefondets Kirker.

Personskifter ved Kirkefondets Kirker i 1922.

P r æ s t e r: Pastor *Biering-Sørensen*, Rudkøbing, til Sognepræst ved Aldersro Kirke. Præsteviet Medhjælper ved Aldersro Kirke *Edu. Brabrand* til Sognepræst for Ørre-Sinding. Cand. theol. *Ejner Brasen* til Kaldskapellan ved Aldersro Kirke. Residerende Kapellan ved Esajas Kirke *R. Grünfeld* til Kaldskapellan ved Davids Kirke. Sognepræst for Hjerm *K. Tonsgaard* til residerende Kapellan ved Esajas Kirke. Kaldskapellan ved Jesus Kirke *C. H. Leth* til Sognepræst ved Frederiksholms Kirke. Præsteviet Medhjælper ved Brønshøj Kirke *H. K. Kalf* til Sognepræst for Grøndals Kirke. Cand. theol. *N. C. Petersen* til præsteviet Medhjælper ved Grøndals Kirke. Kaldskapellan ved Kapernaums Kirke *Kr. Krarup* til Sognepræst for Harring-Stagstrup. Cand. theol. *Johs. Wi-berg* til Kaldskapellan ved Kapernaums Kirke. Cand. theol. *Strange-Hansen* til Kaldskapellan ved Kingo Kirke. Præsteviet Medhjælper ved Nazaret Kirke *K. V. Joensen* til Kaldskapellan ved samme Kirke. Kaldskapellan ved Timotheus Kirke *Bjørn Warring* til Sognepræst for Stadager-Nr. Kirkeby. Cand. theol. *V. Obelitz* til Kaldskapellan ved Timotheus Kirke.

K o r d é g n e: Graver *Ludv. Svendsen* til Anna Kirke. Fængselsbetjent *Hilmer Thelle* til Blaagaards Kirke. Bogholder *Karl Pedersen* til Frederiksholms Kirke. Snedkermester *Laur. Krapper* til Grøndals Kirke. Bogholder *S. A. Andersen* til Absalons Kirke.

G r a v e r e: Guldsmed *Thorkild Hansen* til Frederiksholms Kirke. Pianosnedker *Laur. Jørgensen* til Hans Tavsens Kirke.

O r g a n i s t e r: Frk. *Emma Diderichsen* til Filips Kirke.

Bønnens Plads i de helliges Samfund.

(Ved Menighedsforbundets Bedemøde i „Bethesda“ d. 9. Januar 1923).

Naar vi i den 3. Trosartikel bekender vor Tro paa „den hellige almindelige Kirke, de helliges Samfund“, tænker vi ved dette sidste ikke paa nogen ydre Sammenslutning af Mennesker i Menigheds-samfund, men paa det aandelige Fællesskab, som bestaar mellem alle troende Mennesker i Verden. Vi tror, at alle Guds Børn Jorden over, uanset Raceforskæl, Nationalitetsforskæl og alle andre Skel og uanset, hvilken Del af Herrens Menighed, de tilhører, gør de samme aandelige Erfaringer og Oplevelser af Faderens Trofasthed,

Sønnens Naade og Fred og Aandens Liv og Glæde. Som vi synger: fælles om hans Liv og Fred, Lys og Kraft og Herlighed.

Det er „de helliges Samfund“ eller Fællesskab, Udtrykket for, at alle Guds Børn i Verden har den samme Fader, den samme Frelser og den samme Aand til Helliggører.

Vi er fælles om Riget. Vi er Rigets Børn. Der er kun eet Guds Rige paa Jorden, der er kun een Kirke — alle de troende indenfor alle Kirkesamfund; og disse har alle Del i det aandelige Fællesskab. Vi tror paa de helliges Samfund.

Men det er med denne Tro, som med saa meget andet indenfor den kristne Tro, at den ikke altid har Magt i os, og at vi ikke altid opfatter den saa dybt og sandt, som vi skulde. Vi er meget tilbøjelige til at „stirre paa vort eget“, til at være begrænsede og snævre i vort Syn paa andre, og til kun at ville have Samfund med dem, der i eet og alt er enige med os. Vi maa „udvide vore Hjerter“, hvis det skal være Alvor med Troen paa de helliges Samfund.

Vi er mere tilbøjelige til at se paa det, der skiller os fra andre troende end paa det meget større, der forener os med dem.

Og det er da det første, jeg vil sige om Bønnens og de helliges Samfund: *Bønnen lukker Hjerterne op for de helliges Samfund. Bønnen staar ved Indgangen til de helliges Samfund.* Man kan ikke sige, at Bønnen er Kilden til de helliges Samfund. Det er ikke født af Bøn, men af selve Troens Samfund med Gud. Kilden til de helliges Samfund er Oplevelsen af Frelsen i Kristus. Er man i Samfund med ham, er man med det samme gennem ham i Samfund med alle Guds Børn i Verden; thi man er blevet en Gren paa Vintræet, et Lem paa Kristi Legem, som er Menigheden.

Men Bønnens Opgave er at holde Sindet aabent for den Velsignelse, som det er at kende sig i Samfundet med de hellige, saa det ikke i Egenkærlighed og Hovmod lukker sig for de andre. Bønnen udvider Hjærtet. Den kalder det rene Sind frem i os. Den dræber de selviske og hovmodige Tanker og hjælper os til Ydmyghed. Det er kun „sammen med alle de hellige“, at vi kan formaa at begribe, hvad der er Længden og Bredden og Dybden og Højden i Guds Kærlighed, og kende Kristi Kærlighed, der overgaar al Erkendelse (Efs. 3, 18).

Vi kender alle noget til, hvor det kan hjælpe os i vort Forhold til et andet Menneske, hvis vi kan komme paa Knæ med ham eller hende. De Forskelle og Modsætninger, som truede med at skille Hjerterne, forsvinder i Fællesskabet, naar vi er sammen inde for Herrens Aasyn. Det store faar Lov til at være stort og det smaa Lov til at være smaat. Perspektivet forandres; og det, man ikke kunde tale sig til Rette om, kan man bede sig til Rette med.

Fællesskabet sejrer over Særstandpunkterne, Enheden over Forskellene.

Af Naturen er vi alle mest tilbøjelige til at betone Forskellene.

Vi ser det jo i de Lande, hvor Mennesker af forskellig Race lever sammen i det borgerlige Samfund. Der er en vis Uvilje hos hvide overfor de sorte og de gule og omvendt. Og selv om de er troende og bedende hellige Mennesker, kniber det med at faa nogen rigtig Følelse af Samfund med dem.

Det er paa en Maade lettere for os, som har de farvede paa Afstand. Men vi driver dog Mission iblandt dem. Og vor Kirke har Dattermenigheder ude i Indien og Kina. Glæder vi os rigtig over det? Lever vi rigtig i de helliges Fællesskab med dem, saa deres Glæder og Sorger finder Deltagelse hos os? Eller er der ikke hos mange i vore Menigheder herhjemme en vis „Seen ned“ paa disse farvede, som om de ikke var Mennesker af samme Slags som vi, med samme Evner og Kræfter, med samme Synder og Svagheder og med samme Trang til en Frelser? Det er dog vistnok en af Grundene til, at mange har saa lidt Kærlighed til Hedningemissionen, og at den for andre staar som noget saa ekstraordinært og mærkværdigt, mens det jo i Virkeligheden kun er vor jævne, simple Pligt og Skyldighed, at vi bringer Evangeliet ud til andre.

Mere mærker vi til Nationalitetsforskellen. Det kniber med at have det rette Sind overfor vore tyske Trosfæller f. Eks. Ikke mindst i Sønderjylland, hvor man har lidt under tysk Regimente. Og dog ser vi heldigvis ogsaa dernede, at Enhed i den fælles Tro er stærkere end Splittelse i de forskellige Nationaliteter. Og det er vel noget af det, som gør det sønderjydske Spørgsmaal saa indviklet, at levende Kristendom gaar paa tværs af nationale Delingslinjer.

Men der er en Uvilje at overvinde mod Tyskere, og hvis den ikke var der, vilde de sikkert mærke mere til de helliges Samfund, ikke mindst i denne Tid derved, at Menighederne herhjemme kom dem til Hjælp i deres Nød.

Saa er der de konfessionelle Skel mellem troende kristne af forskellige Kirkesamfund. Skønt vi er forenede i den ene Herre, i Troens Lydighed mod ham, er vore Opfattelser af mangt og meget i den kristne Lære vidt forskellige. Vi skal ikke vige en Tomme fra Sandheden, saaledes som vi erkender den i vor evangelisk-lutherske Kirke. Vejen til, „at de alle maa blive eet“, er ikke, at vi fra alle Sider slaar af paa vort eget og klipper det til saaledes, at vi kommer de andres Lære i Møde. Det er Utroskab mod Sandheden og mod den Lære-Type, vi fik overleveret. Men vi skal anerkende den Kendsgerning, at andre troende har andre Opfattelser, saa vi ikke af den Grund frakender dem Brodernavn. Der vilde jo ikke være Sandhed i vor Deltagelse i den evangeliske Alliances Bedeuge, hvis vi ikke anerkender Brodersamfundet med Guds Børn i de andre protestantiske Kirkeafdelinger. Og dette Brodersamfund maa selvfølgelig strække sig ud ogsaa til alle sande troende i Katholicismen, selv om de ikke vil anerkende vort Kirkesamfund. Men denne Stilling: Hjærternes Troskab mod Sandheden, saa vi ikke viger fra det evangelisk-lutherske og Hjør-

ternes Troskab mod Kærligheden, saa vi ikke frakender anderledes tænkende Guds Børn Brodernavnet — den er det ikke let for os at bevare.

Endelig er det de sociale Skel mellem rig og fattig, mellem dannet og mindre dannet. De strækker sig jo helt ind i vore Menighedssamfund. Det gamle Ord siger, at lige Børn leger bedst; og der er jo en vis Tendens til Kastedeling i vort Samfund. Der skal Kristi Aand have saa megen Magt i os, at vi ikke falder for Fristelsen til at vise Persons Anseelse og maale med forskelligt Maal, men staa med Brodersind mod alle troende.

Overfor alle disse Skel gælder: *Bøn* lukker Hjerterne op for de helliges Samfund; den nedbryder Skrankerne.

Det gælder ogsaa de helliges Fællesskab i vore Menighedssamfund. Ogsaa i dem kan jo de personlige Forskelle gøre sig stærkt gældende — vi er da heldigvis ikke ens. Og der kan undertiden mærkes en vis Spænding mellem unge og gamle, en vis gensidig Kritik, Forskellen i Stand og Stilling, i Udvikling og Dannelse, i timelige Kaar og i aandelige Forudsætninger kan ogsaa vise sig.

Der er intet galt i, at man slutter sig nærmere til nogle end til andre, og at de, som særlig passer for hinanden, finder hinanden.

Men det er galt, hvis der opstaar „Kliker“, som holder sammen indbyrdes og sondrer sig ud fra Fællesskabet. Thi saa er Fællesskabet ved at skrumpes ind til Fællesskab mellem nogle faa paa Bekostning af „de helliges Samfund“. Den Menighed, i hvilken der ikke indadtil er Enhed i Herren, er lammet i sin Gerning udadtil. Thi om den kan man ikke sige: Se hvor de elske hverandre. Derfor bad Herren: at de alle maa være eet, for at Verden maa tro.

Derfor gælder det om at staa i Aandens Samfund med alle dem i Menigheden, der hører Herren til. Og hvis der er noget mellem dig og din Broder, da gør efter Herrens Bud i Bjergrædiken: Først Forligelse, saa Gudstjeneste (Matth. 5, 23 flg.) Det er en Ydmygelse. Men Kraften til den faar du i Bøn.

Saaledes lukker Bønnen Sindet op for „de helliges Samfund“.

Men tillige er Bønnen selv en Del af „de helliges Samfund“. Den hører til de Livskilder, hvorom Apostelmenigheden samlede sig (Ap. G. 2, 42). Herrens Bøn — Fadervor — var i Oldkirken de troendes Bøn, der kun blev bedt i Menighedens Forsamling — ikke naar udenforstaaende var til Stede. Og i den er der hele Tiden Tale om vi og vor og os — altsaa om Samfund — ikke om jeg og min og mig. Fællesskabet ved Gudstjenesten er for en stor Del Fællesskab i Bøn, Taksigelse, Lovprisning. Bønnen i Jesu Navn skiller bedende Guds Børn fra alle andre bedende og forener dem i Navnet.

Den Menighed, i hvilken Bønnen ret har Magt, har Betingelsen for at leve det rigeste Fællesliv. Ogsaa fordi Naademidlernes Vir-

ken er saa dybt afhængig af Bønnen. Troens Bøn er som Haanden, der tager mod Guds Velsignelse i Ordet og ved Nadverbor-det. Jo mere Bøn — jo dybere Virkning af Ord og Sakramenter — des rigere Vækst i Naaden, des skønnere Kristenliv.

Derfor maa vi ogsaa give Bønnen god Plads i vore Gudstjenester og ved Menighedssamfundets Møder. Den maa ikke blive blot som et Buk for vor Herre til Begyndelse og Slutning, men der maa gives Lejlighed til Bøn, fri Bøn, stille Bøn, fælles Lov og Tak, fælles Forbøn for Guds Riges Gerning. Der mangler meget i, at Tilbedelse og Taksigelse, Bøn og Forbøn har faaet den Plads, der tilkommer dem. Og vi bør forberede os til Deltagelse i Fælleslivet gennem Bøn, saa vi har været i Bøn, inden vi gaar i Kirke eller til Menighedsmøde.

Men Bønnen er ikke blot en Del af de helliges Fællesskab, den er ogsaa *det store Middel til at bevare og udvide de helliges Fællesskab*. Jeg tænker særlig her paa *Forbønnen*. Naar vi bede: Dit Rige komme, bede for Hedningers, Muhammedaners og Jøders Frelse, følger Anvisningen om at bede Høstens Herre drive Arbejdere ud, retter os efter Formaningene til at bede for Arbejderne derude, at Ordets Dør maa aabnes dem — ja saa er vi i Bønnens hellige Fællesskab med Herren, der arbejder paa at udbrede Riget og faa stedse flere ind i „de helliges Samfund“. Og naar vi er i Bøn for Sjæle herhjemme, der er borte fra deres Herre og ude i Verden, saa arbejder vi paa at drage ogsaa dem ind i „de helliges Samfund“. Og jo mere det er os om at gøre, des mere bliver vor Bøn for andre til en Strid, en Kamp, en Udholdenhedsprøve, der i alt Fald bliver os selv til Velsignelse efter Ordet i Lucas 10, 5—6 „er der der en Fredens Søn, saa kommer eders Fred over ham, ellers vender den tilbage til eder selv“. Og saaledes skal vi jo ogsaa vise Brodersindet overfor dem, der er ved at glide og snuble iblandt os: „Dersom nogen ser sin Broder begaa Synd, som ikke er til Døden, *han skal bede og give ham Liv* (1. Joh. 5, 16). „Beder for hverandre, at I maa læges“ (Jac. 5, 16). Det er Bønnens aktive Tjeneste for de helliges Samfund — der ikke blot bereder Sindet for dette, men opbygger og udvikler det gennem den gensidige Forbøn for hverandre. Maatte Bønnen faa en stor Plads i vort Menighedsliv! Ikke blot i Enkeltmenigheden, saa de helliges Samfund kendes klart i den, men ogsaa i hele vor Kirke — og i vore københavnske Menigheder, saa de fik Lyst til at samles til Fællesmøder og tage fælles Tag i det store fælles Arbejde — ikke blot i Hedningemissionen, men ogsaa i Arbejdet for at gøre vor By til en kristen By — i indre Missions og i Kirkesagens store fælles Arbejde, ogsaa saaledes, at de Menigheder, der ikke selv mangler Kirke og Menighedshus, gjorde fælles Sag med dem, der mangler og prøvede paa at hjælpe dem til at faa. Men det naas nok, naar blot Bønnen faar den rette Plads iblandt os!

Det første officielle protestantiske Kirkemøde og dets praktiske Følger.

Danmark og Hjælpen til vore udenlandske Trosfæller.

I Dagene 10.—12. August i Fjor afholdtes det første officielle protestantiske Kirkemøde, som Kirkehistorien kender. Fra alle europæiske Lande, som har protestantiske Kirker, var der mødt befuldmægtigede Repræsentanter frem, gennemgaaende Lederne indenfor hver Kirke. Ialt 72 Repræsentanter for 37 europæiske Kirker i 20 Lande. Men desuden var Amerikas protestantiske Kirker fyldigt repræsenterede; f. Eks. mødte Præsidenten for de sammensluttede lutherske Kirker i U. S. A., Norsk-Amerikaneren Dr. Lauritz Larsen. Og Anledningen til dette historiske Møde var Nøden i Europa. Hvad kan der yderligere gøres for at frelse vore Trosfællers Liv fra Hungersnød og vore Trosfællers Kirker fra Ruin — det var Kirkemødets alvorlige Problemer.

Danmark havde Æren af at være Vært for Kirkemødet. Det blev holdt i Bethesda. Og der var et forunderligt Aandsfællesskab mellem Deltagerne, til Trods for de mange forskellige Nationaliteter. Da vi sluttede Mødet, sang vi først en engelsk Salme, læste saa Pinseberetningen i Ap. Gern. 2 paa Tysk og holdt derefter et Bedemøde, hvor enhver efter Tur bad paa sit Sprog — Dansk, Tysk, Polsk (vi forstod kun Ordet Jesus), Fransk o. s. v. — en gammel dansk Præst lyste Herrens Velsignelse, vi læste 1. Kor. 13 paa Fransk og sluttede med »Ein' feste Burg ist unser Gott«, sunget af alle, Franskmand og Polakker saavel som Tyskere og Østrigere, og med en Kraft, som skulde Jerikos Mure falde.

Og nu arbejdes der i alle de protestantiske Kirker, som kan hjælpe, paa at skaffe Midler til dem, som lider. Først og fremmest lukker Amerikas Protestanter op for deres Kirkekasser, og en Strøm af Dollars vandrer over Atlanterhavet ind i det sultende Europa. Men ogsaa Schweiz, Holland, Norge og Sverrig er i fuld Gang med Indsamlinger.

Her i Danmark har vi dannet Komitéen »Nødhjælpen til Europas evangeliske Kirker«, som paa Lohses Forlag har udsendt et lille Skrift med samme Titel om Nøden og om Hjælpen (det faas i Boghandelen). Endnu fyldigere Besked faar man i Skriftet »Zur Lage des europäischen Protestantismus«, som kun faas hos den danske Komités Sekretær, Pastor Axel Malmstrøm, Bethesda, København (Pris: 2 Kr. + Porto). Komitéen beder de Menigheder og Institutioner, som vil være med i Kærlighedens Tjeneste overfor »Troens Egne«, om at overtage hver 2 Menigheder eller Institutioner i Udlandet og sende hver af disse to en maanedlig Gave. Foreløbig har 35 Menigheder og Institutioner meldt sig. Man

faar de to Menigheder opgivet ved Henvendelse til *Nødhjælpens* Kontor, Bernstorffsgade 21, Kbhvn. B., som besvarer alle Forespørgsler og ekspederer alle Gaver og Breve til de fremmede.

Skriv til Kontoret, bed om 2 Menigheder, læg Sagen frem i Menighedssamfundet, bed de Medlemmer, som har Hjerte for Sagen, give f. Eks. 1 Krone maanedlig, saml den første Gave, skriv et Brev til hver af de fremmede Menigheder (Sproget skal ikke være klassisk; det er Hjertelaget og ikke Grammatiken, som er Hovedsagen), send det hele til Bernstorffsgade 21 til Kassereren i Komitéen, Forlagsboghandler *O. Lohse* — og vent saa! En Dag kommer der fra 2 fremmede Menigheder en rørende Skrivelse, som nok skal varme Hjerterne op!

Tag derfor trøstigt fat i Guds Navn!

Alfred Th. Jørgensen.

Et Par Bøger.

To smaa, gode Bøger af forhenværende Kirkesagspræster er udkommet for nylig. Den ene, som har særlig Interesse for alle Kirkesagens Venner, er Pastor Villads Christensens Skildring af *Friis-Hansen som Sognepræst*. Forfatteren, der har arbejdet i 4 Aar i Gethsemane Sogn, er nu Sognepræst i Allinge-Olsker, de Sogne, hvor Friis-Hansen i 7 Aar virkede til saa stor Velsignelse, inden han i Begyndelsen af 1897 tog Kirkesagsarbejdet op herinde. Bogen er et udmærket Supplement til Pastor Fibigers store Bog om Friis-Hansen, idet den navnlig behandler hans Præstegerning paa Bornholm; Skildringen er saglig, solidt underbygget og støtter sig for en stor Del paa, hvad Forfatteren har hørt fortælle af Folk i og udenfor Sognene, som selv havde oplevet denne Tid. Den giver et dygtigt tegnet og livfuldt Billede af en trofast og nidkær Præst. Bogen er tilegnet Menigheden i Olsker-Allinge som Minde om dens gamle Præst og bærer som et Slags Motto Friis-Hansens Selvkaraktistik, indført i Embedsbogen af hans Eftermand: »Forøvrigt en ordinær Person, der paa en ubegribelig Maade er i stand til at elske Jesus højere end sig selv og er bleven optændt af een eneste Lidenskab, at faa Mennesker frelst fra det almindelige Liv i og med Verden ind i den korsfæstedes Naade. Andet er der ikke.« Det er nok ogsaa det vigtigste for en Præst, hvis han skal bære Frugt i Herrens Gerning.

Den anden Bog er af Pastor Skak Barfod, der har været Præst ved Kapernaums Kirken og nu er i Moltrup i Sønderjylland. Den hedder: *Uforsagt* og bestaar af nogle korte »Ta-

ler til de yngste« over Søndagevangelierne. De bringer Ordet paa en saadan Maade, at Drengene kan faa Udbytte deraf, og giver ved deres mange smaa Eksempler og Fortællinger ogsaa Forældre, Søndagsskolearbejdere og Ungdomsarbejdere en nyttig Haandsrækning.

Ch. N.

Fra Nathanaels Sogn.

I en lille Konkurrence, som Kirkekomitéen for Opførelsen af en Kirke i den østlige Del af Nathanaels Sogn havde udkrevet, sejrede Arkitekt Thomas Havning. Vi haaber i et følgende Nummer at kunne bringe et Billede af den af ham tegnede Kirke.

Nu mangler vi blot Midlerne til at rejse Kirken for. Maatte de snart komme!

Ny Kirkegrund.

Allerede for et Par Aar siden tilbød Hr. Malermester N. A. Nielsen at forære Kirkefondet en Grund ude ved Grønnemosegaard i Søborg — et Tilbud, vi med Glæde modtog.

Der er nu oprettet Gavebrev og Skøde paa Grunden, der er ca. 8,900 □ Alen. Det er Tanken med Tiden at opføre en Kirke paa Grunden, naar en Sogneudskillelse bliver nødvendig i det stærkt voksende Søborg Kvarter.

Store Bededag.

Store Bededag falder i Aar paa den 27de April.

Det er da slet ikke for tidligt at minde Kirkesagens Venner om, at denne Dag vil blive af stor Betydning for Arbejdet. Thi af dens Indsamlings Resultat afhænger det for en væsentlig Del, hvor langt vi skal naa frem i Arbejdet med at faa skabt bedre Betingelser for Guds Riges Liv og Gerning i vor store By.

En saa vigtig Indsamlings Resultat skulde nødvendig i større Grad være overladt til ydre Omstændigheders Indflydelse, om. f. Eks. Vejret er lidt mere eller mindre godt. Og det behøver den heller ikke at blive, blot vi træffer Forberedelser i Tide baade med Hensyn til vor egen Given og med Hensyn til at faa saa mange som muligt opmuntrede til at tage et Tag med for at faa Kirkesagen ført videre.

Særligt ligger der her en Opgave for de mange Præster, der er Kirkesagens trofaste Medarbejdere.

Maatte vi naa et godt Resultat ogsaa i Aar!

Charles Nielsen.

Testamentarisk Gave.

Kirkefondet har haft den Glæde ved Direktør Chr. Iversen at modtage en testamentarisk Gave fra afdøde Enkefru Julie Aline Ludoiska Jensen, født Iversen, paa 1250 Kr.

Bidragsliste for December 1922.

Cand. pharm. S. E. Hansen, Fakse, 50. Hr. Mortensen 5. Professor Harald Westergaard og Frue 100. Lærer I. C. Hansen, Grøftemark, 20. Frk. K. Juhler, Holeby, 3. Doktor Kühl 10. J. F. Jantzen og Hustru 30. Blomsterhandler Carl Petersen 25. M. K. 10. D. 1000. Fru Güntelberg 10. Missionær Poul Lange og Hustru 10. Frk. Sophie Haagensen 5. Frk. Petra Friis 2. M. 100. Frk. Clara Rasmussen 5. Ved Sognepræst A. Quistgaard: i Værlose 45, Helsingø 90,50. Ved Pastor Pontoppidan: i Præstø 67,50, Skibbinge 55,80. Ved Pastor Charles Nielsen: i Højrup 57,50, Storehedinge 107,70, Lyderslev 58,40, Vordingborg 65,01. Ved Pastor A. M. Jensen: i Sandby 58,50, Aversi 12,67, Næsby 45, Broby 30. Ved Kommandør J. A. Vøhtz: i Dejbjerg 64, Hanning 71,13, Lønborg Missionshus 40, Tarm 68, Egvad 40. Ved Sognepræst Biering-Sørensen: i Everdrup 81,91, Roholte 30. Ved Pastor Schwarz-Nielsen: i Vemmetofte 32,15, Smerup 28, Valløby 19,75, Toksværd 73,65, Mern 33,50. Ved Pastor Charles Nielsen: i Sædder 64,20. Ved Pastor Johs. Jørgensen: i Gunderslev 39,50, Snesere 61,80, Allerslev 46,65, Kallehave 34,92, Udby 73, Kastrup 16,91, Sværdborg 74,45. Ved Pastor Aug. Andersen: i Seest 214,38, Hjarup 118,80, Skjeldbjerg 43, Vorbasse 67,50, Andst 161,20, Grene 156,35. Ved Pastor Ch. Nedermark: i Kongsted 177,61, Braaby 117,38, Enderslev 38,45, Thureby 77,57. Ved Sognepræst M. Grue: i Glumsø 24,47, Gjørslev 76,20, Karise 34,07, Himlingøje (til Anna Kirken) 20, Haarlev (til Anna Kirken) 60. Ved Pastor H. K. Hein: i Jungshoved Missionshus 30,75, Elmelunde 29,85, Magleby 36,15. Ved Pastor Wiberg: i Tjæreby-Alsønderup 70, Kjeldby 52, Borre 38,05, Baarse 37. Ved Pastor Martin Berg: i Frederikshaab Missionshus 108,82, Hejnsvig 72, Aast 23, Grønbjerg Missionshus 56,20, Give 35.

Aarsbidrag: I. A. 50. Grosserer C. Delbanco, Stockholm, 35. Komtesse Th. Moltke 5. Østersøgades Gymnasium 5. Direktør C. A. Iversen 10. Fhv. Manufakturhandler Edv. Holm 2. Frk. M. Bruun 2. Frk. E. Bruun 2. Thehandler H. P. Sundorph 5. Kaptajn G. Brandt 2. Lærer Jacobs 5. Frk. Bayer 60. Dr. Moltesen 6. Frk. Koefoed 10.

Halvaarsbidrag: D. L. 5. Frk. A. Krarup 5. Dr. med. C. U. Maaløe 25. Frk. Langhoff, Hørsholm, 50.

Særlige Gaver: Til *Blaagaards Kirken*: J. F. Jantzen og Hustru 25. Frkn. E. og G. Gjødesen 10. Til *Anna Kirken*: Frk. Anna Rothe 10. Ialt 5,376 Kr. 90 Øre.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat og Kassererkontor (Tlf. Byen 3788), Badstuestræde 17¹, er aabent daglig fra 10—4 (Lørdag til 2), for Udbetaling dog kun fra 10—2.

INDHOLD: *Charles Nielsen*: Aaret, som svandt. — Oversigt. — Personskifter ved Kirkefondets Kirker i 1922. — *Charles Nielsen*: Bønnens Plads i de helliges Samfund. — *Alfred Th. Jørgensen*: Det første officielle protestantiske Kirkemøde og dets praktiske Følger. — Danmark og Hjælpen til vore udenlandske Trosfæller. — *Charles Nielsen*: Et Par Bøger. — Fra Nathanaels Sogn. — Ny Kirkegrund. — *Charles Nielsen*: Store Bededag. — Testamentarisk Gave. — Bidragsliste. — Meddelelser,

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 9.

Februar

1923.

Delingen af Davids Sogn.

Atter er Kirkesagen kommet et Skridt fremad. Et af de store Sogne, Davids Sogn paa Østerbro, er blevet delt. Sognets Folketal er antageligt ca. 17,000, men kan først opgives med fuld Nøjagtighed, naar Resultatet af Folketællingen 1ste Februar i Aar foreligger. Det nye Sogn, hvis Navn foreløbig er Davids østre Sogn, vil faa den mindre Halvdel af Folkemængden og vil rimeligvis blive paa ca. 7000 Indbyggere; men da der er Plads til yderligere Bebyggelse, vil det næppe vare længe, før det naar op paa 10,000.

Vi har Kirkegrund i det nye Sogn. Den ligger i Vardegade. Men vi har ingen Kirke, hverken en midlertidig eller en fuldført. Vi maa derfor være Ministeriet taknemlige for, at det har udvist den Imødekommenhed at udskille det nye Sogn paa Tilsagnet om, at en Kirke snarest muligt opføres paa Grunden, medens Davidskirken i Overgangstiden bliver Sognekirke for begge Sogne.

Den kongelige Resolution om Sognets Oprettelse er af 7de Februar. Dens Ordlyd følger:

»Paa Ministeriets derom nedlagte Forestilling har det den 7de d. M. behaget Hans Majestæt Kongen at bifalde:

1. at der af det nuværende Davids Sogn i København udskilles dels det Areal, der ligger indenfor følgende Linie: Løgstørgade, Viborggade, Hjørninggade og dens Forlængelse over Jernbanen, Frihavnsgitteret indtil Kalkbrænderihavnens Sydkaaj, denne Kajstrækning og Viadukten, Østbaneanegade og Middelfartsgade saaledes, at Grænselinien falder sammen med de ommeldte Gaders Midtlinie, hvilket Areal henlægges til et nyt Sogn, dels den Del af Frihavnen, der tidligere har hørt til Davids Sogn, hvilket Areal tillægges Cita-dels Sogn,

2. at der tillægges det nye Sogn Navnet Davids østre Sogn,

3. at det nye Sogns Menighed henvises til indtil videre at benytte Davids Kirke som Sognekirke,

4. at der gives det københavnske Kirkefond, der som

Ejer af den fremtidige, endnu uopførte Sognekirke har paa taget sig Pligten til at udrede Udgifterne ved dennes Vedligeholdelse og Drift, Tilsagn om, at det til enhver Tid skal være berettiget til at forbeholde sig den halve Brug af Kirken enten til Fordel for en Valgmenighed, som med dets Tilslutning maatte ønskes stiftet paa de i Lovgivningen om Valgmenigheder overhovedet samt de i allerhøjeste Resolutioner af 26de Februar 1908 og 28de December 1915 angivne Vilkaar eller til Fordel for en med Kirkefondets Tilslutning i Henhold til Lov om Menighedsraad af 30te Juni 1922 § 39 ansat Andenpræst.

5. at hidtilværende Kaldskapellan ved Davids Kirke her i Staden Rolf Grünfeld maa beskikkes til Sognepræst for Davids østre Sogns Menighed.«

Paa Grunden i Vardegade, som midlertidigt er udlejet til Grosserer Illum, ligger nogle Varehuse. Et af disse er af ham venligst stillet til vor Disposition. Det er ret rummeligt og kunde nok afgive Plads til ca. 500 Mennesker. Der har været Tanker om at indrette det til en Mødesal, maa-ske endda til en indviet Kirkesal; dette sidste vilde dog kræve et betydeligt Beløb, næppe mindre end ca. 15,000 Kroner. Det er ikke saa underligt, at Kirkekomitéen derude har foretrukket straks at gaa i Gang med Opførelsen af et Menighedshus, saaledes at disse Penge kom den endelige Kirkeplan til Gode i Stedet for at gives ud til midlertidige Foranstaltninger. Den har derfor ladet Tegning udarbejde til den nye Kirke med tilhørende Menighedshus. Det er Arkitekt Hvalsøe (Firma Wittmack & Hvalsøe) — K. F. U. K.s Hovedbygning og Absalonskirkens Bygmester — som har tegnet det nye Kirkekompleks. Vi haaber at kunne bringe et Billede af det i et senere Nummer af vort Blad.

Øverst i det paatænkte Menighedshus er der beregnet Bolig til Sognepræsten. Overslaget over Omkostningerne udgør, Inventar iberegnet, 80,000 Kroner.

Esajas Menighed har lovet 2000 Kroner aarlig i 5 Aar = 10,000 Kroner.

Da der ogsaa skal være Præstebolig i Menighedshuset, haaber man at kunne faa et fast Byggelaan paa 20,000 Kroner, som skal forrentes ved Sognepræstens Leieafgift. Resten venter man at faa ad forskellige Veje; bl. a. haaber man, at de øvrige Menigheder paa Østerbro vil give ca. 15,000 Kroner.

Esajas Menighed har jo givet det gode Eksempel. Og ogsaa Nazareth Menighed har tegnet sig for et fast maanedligt Beløb.

Det er Adoptionstanken, som hermed føres ud i Livet. Der har længe været talt om det kønne og naturlige i, at de

Menigheder, hvis Kirkeforhold er i Orden, kommer et Sogn og en Menighed til Hjælp, som mangler Kirke, adopterer den og som kærlige og gode Plejeforældre antager sig dens Trang.

Det er Esajaskirkens Sognepræst, Pastor N. Juhl, som har ført denne Tanke ud i Livet ved sammen med sit frivillige Menighedsraad at indbyde Repræsentanter for Menighederne paa Østerbro til et Møde om Sagen den 2den Februar. Der var mødt Repræsentanter fra Davids vestre Sogn, Frihavns, Nazareth og Rosenvængets Sogne, som alle lovede at ville virke for Sagen i deres Kreds; desuden forelaa der Tilsagn om Støtte fra St. Jakobs Menighed — den oprindelige Kirkebygger paa Østerbro. Og der forhandles med Citadels og Sions Sogne om Medvirken. De støttende Menigheder vil hver faa en Repræsentant i Kirkekomitéen for den nye Kirkes Opførelse.

Forhaabentlig vil det ventede Beløb indkomme paa denne Maade. Og hermed er tillige vist en Vej til Hjælp til Opgavernes Løsning ogsaa andensteds i vor store By.

Vi haaber, at baade Vesterbro, Sundbyerne og Nørrebro, ja ogsaa Menighederne i den indre By vil tage Adoptions-tanken op og paa denne Maade gøre et kraftigt Indskud i Arbejdet for Kirkesagens Løsning.

Paa Vesterbro trænger det store Kristsovn til snarlig Deling, paa Nørrebro er der baade Blaagaards Kirkes Opførelse og Rejsningen af en ny Kirke i Simeons Sogn — der er Ansøgning inde om dets Deling — i Sundbyerne er der den ny Kirke i Natanaels østre Sogn. Der er Opgaver nok — blot vi har Kærlighed nok og Kraft nok til at løse dem.

Charles Nielsen.

Sammenkomst med Præsterne ved Kirkefondets Kirker og deres Hustruer.

Mandag den 29. Januar Kl. 7^{1/2} i K. F. U. M.

Disse Sammenkomster, som Kirkefondet i en Række Aar har afholdt, har altid vundet megen Tilslutning. I Aar var det en Forsamling paa over Hundrede, der mødtes i K. F. U. M.s Ungdomssal — det største Antal Deltagere, vi endnu har haft den Glæde at se ved vore Præstemøder.

Kirkefondet havde anmodet Sognepræst Mar. Th. Nielsen om at indlede en Forhandling over Emnet: »Hvorledes faar vi vore Teltsnore strakt videre ud i Arbejdet herinde?« Et Referat af Foredraget findes nedenunder.

Efter at man havde spist til Aften, fulgte en Forhandling, der lededes af Biskop Ostenfeld.

»Hvorledes faar vi vore Teltsnøre strakt videre ud i
Arbejdet herinde?«

Udtrykket »vore Teltsnøre« er hentet fra Esajas Kap. 54, 2—3.

Vi véd, at da Profeten skrev disse Ord, var det under en Krisetid for Folket. Det levede i Landflygtighed i Babylon, og Fremtiden tegnede sig mørk og usikker. Den gamle Nationalreligion var brudt sammen, man var ved at komme bort fra den Tanke, at Israels Gud var den, der særlig skulde tage sig af Israels Folk. Noget nyt var ved at bryde frem; først var det nye af det onde; det var Materialismen og Lysten til denne Verden; men saa kom der ogsaa noget godt — man saa, at Israels Gud var hele Verdens Gud.

Profeten ser Frafaldet indenfor Judas Folk; men han ser ogsaa, at en Rest er bleven Herren tro, og denne har Fremtiden i Eje, thi hvor Gud er, dér er Fremtiden. Han vover saa at forkynde dette som et Budskab fra Gud, han raaber til de trofaste, at de skal strække Snorene langt ud, saa der kan blive god Plads i Teltet. Israels Folk er som en Beduin med mange Børn, der kræver megen Plads i Hjemmet. Profeten forjætter sit Folk en Fremtid, det skal vende tilbage til sit Land, Gud vil tilgive det dets Synder, og han vil lede dets Veje. Disse Ord blev talt i en mørk Tid. Men Profeten fik Ret. Det sidste Tempels Herlighed blev større end det førstes. Fremtiden kom til at tilhøre Israels Folk, fordi de stod med Gud.

Denne lille, historiske Indledning skal vi holde fast ved. — Profeten var en Mand fuld af Tro. Han har Tillid til Gud og føler derfor, at han har Lov til at se lyst paa sit Folks Fremtid. — En saadan Tro i Haab til Trods for, at alt kan se mørkt og tungt ud, har vi ogsaa Lov til at have, — den skal bære Sejren hjem — thi os hører Fremtiden til. Maaske nogle af Dem kender Historien om den alsiske Bønde, der efter 1864, mens han gravede Tørv, stødte paa en Baad fra den fjerne Oldtid. Han forstod, det var et betydningsfuldt Fund, men ogsaa, at talte han derom, vilde det gaa til Mu-seet i Kiel, — derfor tav han. Da han skulde dø, betroede han sin Søn Hemmeligheden, men tilføjede, at denne ikke maatte røbes, før Als engang blev dansk. — Bonden selv tav, og Sønnen tav, indtil Afstemningen havde fundet Sted, saa aabenbarede han Hemmeligheden, og vort Nationalmuseum bliver nu en stor Skat rigere.

Baade Fader og Søn havde en sikker Tro paa, at Retfærdigheden skulde sejre, og at Fremtiden hører Sandheden til. — Saadan en Tro skal vi have; den havde Friis-Hansen — jeg har hørt, at nogle i sin Tid indvendte, at Kirkerne skulde

ikke bygges saa store, for saa blev de jo slet ikke fulde; dertil svarede han: »Jo, vi skal netop have Kirkerne temmelig store; for der kommer engang en Vækkelse.« — Han havde Tro, derfor er hans Værk ogsaa blevet saa rigt vel-signet.

Han forstod det samme, som Profeten forstod, at Teltet skulde være stort og Teltsnorene spændes langt ud, for at Teltet kunde rumme mange.

Vi har det paa mange Maader ligesom de havde det dengang, vi kender til Frafaldene, vi har set Nationalismens Nederlag og har set, hvordan Materialismen har taget en stor Del af Pladsen. Men vi har ogsaa set, hvordan Materialismen bringer Fordærvelsen med sig.

Nu er der mange, der spørger om noget nyt, noget, der kan hjælpe dem til at faa mere ud af deres Liv; der er en Længsel, en Trang til noget bedre hos mange Mennesker.

Ansgar skrev mod Slutningen af sit Liv om, hvad der var udrettet her i Norden. Uden at fremhæve sig selv skrev han saadan: »Ved Kristi naadige Hjælp er Guds Rige nu grundfæstet baade hos Daner og Svear, og Præsterne gør deres Gerning uhindret.«

Guds Kirke her i vor By er ogsaa grundfæstet i den Form, vi helst ser — i Folkekirkens Form. Hvis man vil spørge, hvad Kirken var blevet til uden Kirkefondet, saa maa Svaret blive: »Folkekirkens Saga havde været ude i vor By.« Mange — ogsaa af dem, der ellers staar udenfor — har en Følelse af, at vi kan ikke undvære den. Naar man taler med de ældre, gaar deres Erfaringer tit ud paa, at dengang var Præsterne noget hindrede i at gøre deres Gerning. Saadan er det ikke nu. Maaske vil man sige: I har slaadt noget af — ja, maaske har nogle gjort det, jeg véd det ikke; men sandt er det, vi Præster staar med en vis Position ude i Sognene nu.

Der er flere aabne Døre nu, end vi kan gaa ind igennem. — Det gælder om, at vi naar længere frem, at vi strækker Teltsnorene endnu længere ud for at faa Plads til endnu flere.

For det første gælder det *de ydre Rammer*, for det andet *det indre Liv*. De ydre Rammer er ikke kommet helt i Orden endnu, vi mangle endnu 13—14 nye Kirker. Deraf vil 4 i en ikke fjern Fremtid staa der; 5 midlertidige Kirker maa vel i nogen Tid vedblive at være midlertidige; 4—5 andre Steder er man begyndt saa smaat; men alt der er endnu i sin Vorden.

Man begynder nu mange Steder med at bygge Menighedshuse, og det er godt; thi et moderne Kirkesagsarbejde i god Forstand kan ikke trives uden Menighedshuse. Vi, der

har dem og kan takke for dem, har Brug for dem og kan ikke tænke os at undvære dem. Det er ogsaa en Opgave, der skal løses.

Præsteboliger og Boliger til Kordegne er ogsaa vigtige. Det kan ikke betale sig at spille Tid med at bo udenfor sit Sogn.

Det er ikke blot Spild af Tid (jeg har 20 Minutters Vej til min Kirke at gaa og $\frac{1}{2}$ Time til den yderste Del af Sognet), men værre er det, at man let kommer til at staa fremmed i Sognet. Det er en Opgave, som ikke maa blive liggende; det samme vil komme til at gælde Boliger til Kordegnene.

I det ydre er der mange Opgaver endnu, København vil stadig vokse, og Opgaverne med Byen. *Hvor skal Pengene komme fra?* I den Retning er vi bedre stillede nu end for nogle Aar siden. Den nye Lønningslov er et vældigt Fremskridt. Pengene bliver derved frigjorte til Nybyggerarbejde. — Der er et Par Smaating, jeg gerne vil gøre opmærksom paa. Naar vi faar vore Skattebilletter, er der en Post, der hedder »til Kirkers Vedligeholdelse«, som vi skal betale. Vi giver altsaa Skat til andre Kirkers Vedligeholdelse, men Kirkefondets Kirker faar ikke Andel heri. Det er der noget underligt i, men maaske det ikke kan ændres.

Et andet Spørgsmaal er Kirkebøgerne; dem kunde vi dog maaske spare; det drejer sig vel om ca. 200 Kr. om Aaret for hver Kirke, der kommer Sognet som Helhed og ikke Menighedsarbejdet til Gode.

Hvad Pengene angaar, er der det glædelige ved dem, at man opdager Menneskers Kærlighed til deres egen Kirke og deres Offervillighed, og denne er slet ikke i Tilbagegang; naar man ser hen til Pengenes stigende Værdi, er den snarere i Fremgang. Man vil kunne finde Forstaaelse hos mange rundt omkring i Menighederne, naar der er en Sag, der skal løses.

Naar en ny Kirke skal bygges, betyder det meget, om de, der staar i Spidsen, har en Idé, saaledes som f. Eks. med Taksigelseskirken, Anna-Kirken og Luther-Kirken. Det gælder om at tage forstandigt fat; vi Præster duer ofte ikke dertil, men en fornuftig Lægmand er tit bedst. Til Kirkefondets Forretningsudvalg vil jeg sige, at i den Henseende kan det stole paa dets Præster, vi betragter os som Aktionærer og Kirkefondet som Direktør; vi skal gøre vor Del af Arbejdet, og vi vil være ganske solidariske med Kirkefondet i denne Sag.

Det, som er det sværeste, er at faa Huset bygget af levende Stene, at faa de store Masser i Tale, saa de føres gennem Omvendelsens Port og bliver helliggjorte Menne-

sker. Her rejser bl. a. den Vanskelighed sig, at vi er for faa Præster. Præstemangelen er et Onde for vor Kirke. Hvad kan vi gøre? Vi Præster maa ikke være bange for at sige, at Præstegerningen er en herlig Gerning. Maaske er vi nogle Stympere, men vi skal gaa paa alligevel og tro paa, at det var Gud, der gjorde os til Præster. Dette skal vi sige til de unge. Kirkefondets Forretningsudvalg maa se at komme ind i Studenterforbundet og sige til de unge: »Vi har Brug for jer, kom og tag fat.«

Da jeg var Student, hed det ofte blandt unge troende Studenter, at man kunde lige saa godt tjene Gud i en anden Stilling. Man kan naturligvis tjene Gud i andre Stillinger; men alligevel — Kirken kan ikke undvære Præsterne, og i denne Stilling kan vi gøre større Nytte for Gud end i hvilken som helst anden.

Der maa gøres noget for dem, der er begyndt at være Præster herinde. Det sker ikke sjældent, at de unge har en Følelse af, at de ikke magter det; da gælder det om, at vi kan opmuntre dem og sige til dem, at det vigtigste er, at de er Præster for Guds Ansigt.

Kommer man til et nyt Sted, møder der en ofte Vanskeligheder og Kritik fra Menighedens Side, fordi alt ikke gaar efter den gamle Plan.

Da gælder det om, at vi kan sige: »Vi staar og falder for Gud.« Noget af det, der tager Modet, er Splid i en Menighed. Der er intet saa ødelæggende; jeg tror, det er Satans bedste Middel. Der maa vi Præster ikke være bange for at sige, hvor Ret og Uret er. Vi kan ikke have Splid; de, der er Skyld deri, maa gaa, og er der nogle, der vil stille sig op i bengalsk Belysning, har vi ingen Brug for dem.

Man har i vor By vist en Følelse af, at der skal noget nyt til, man har set Materialismens ynkelige Fallit, vi behøver blot at nævne Navne som Alberti og Glückstadt. Mange tror paa, at Hjælpen skal komme fra Kirken. Vi ser det ude i Sognene. Mennesker vil have deres Børn i Kirke og i Søndagsskole, selv om det aldrig kunde falde dem ind selv at sætte deres Ben dér. Ungdomsarbejdet staar derfor i Forjættelsernes Tegn.

Vi lever paa mange Maader i en Epigontid; vi mærker det ikke blot i det kirkelige Arbejde, men ogsaa ellers. — Fædrene til Byens unge er indvandrede; de kom hertil med lidt Religiositet og en vis moralsk Ballast, — men Børnene mangler ofte begge Dele.

Der kom en Mor op til mig for at indmelde sit Barn til Konfirmationsforberedelse. Da jeg saa sagde, at hun maatte sørge for, at Barnet medbragte et »Nyt Testamente«,

spurgte hun, om det nødvendigvis skulde være nyt; de havde et gammelt derhjemme.

Selvretfærdigheden gror som en Paddehat, hvor Guds Ord er lagt paa Hylden. Manges Trøst er, at det gaar os vel ikke værre end de andre. Dette er Farisæismen i sin Negativitet. Der maa gøres et Arbejde, der kan gaa i Dybden.

Jeg er mig bevidst, at jeg kan ikke anvise nye Veje, men jeg kan minde om det, vi skal gøre — vi maa gaa de gamle Veje i Tro.

Jeg nævner *Gudstjenesten*. I en Ordinationstale sagde Biskoppen engang: »I skal slet ikke bryde jer om Resultaterne.« Jeg studsede lidt over det; men efter lidt nærmere Eftertanke gik det op for mig, at det var vist ganske rigtigt. Man skal prædike Ordet for Guds Ansigt og saa lade ham om Følgerne. Fremfor alt maa man ikke fiske efter Popularitet, det er noget af det forfærdeligste, jeg véd.

Saa nævner jeg *de kirkelige Handlinger*. Om dem vil jeg blot sige: »Lad os blive fri for fraskiltes Vielser.« — Jeg vier ikke fraskilte, og jeg tror, det er rigtigt. Jeg tror, at Præster mange Gange har hindret deres egen Gerning ved at vi fraskilte. Tænk derpaa. Vi siger til Mennesker, naar de bliver viiede, at hvad Gud har sammenføjet, skal Mennesker ikke adskille — og nogle Aar efter vies maaske den ene af de to til en anden.

Vi maa gøre en Ende derpaa nu.

Jeg har hørt sige, at Biskoppen af London uden videre har forbudt sine Præster at vi fraskilte. Jeg vilde ønske, at vor Biskop havde Myndighed til at kunne gøre det samme.

Og dernæst *Husbesøgene*. — Vi skal være trofaste paa dette Punkt; thi der er mange flere Døre aabnede, end vi kan magte at gaa ind igennem.

For det første skal vi helst mage det saaledes, at vi er velkomne en anden Gang. For det andet skal vi tænke, at det maaske er første og sidste Gang, man kan vise de Mennesker Sandhedens Vej. — Hvorledes kan De forlige disse 2 Ting? Det vilde jeg gerne høre nogle Udtalelser om.

Til sidst vil jeg nævne *Forbønnen*. — Vi skal arbejde, men Gud skal gøre det; lad os da gaa trøstigt fremad, muligt ad de gamle Baner, muligt ad nye, men gøre det trofast.

Jeg tænker paa Herrens Ord til Paulus, da han var i Korinth: »Frygt ikke, men tal og ti ikke, eftersom jeg er med dig, og ingen skal lægge Haand paa dig for at gøre dig noget ondt, thi jeg har meget Folk i denne By.«

Lad disse Ord saa være ogsaa vor Opmuntring og Vejledning.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

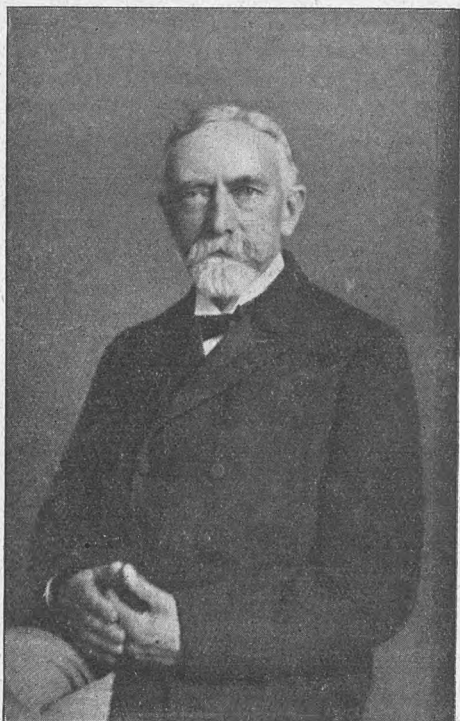
Nr. 10.

Marts

1923.

Fritz Bock.

Atter er en af Kirkesagens trofaste Venner kaldt bort. Onsdag den 14de Marts døde Kirkefondets tidligere Kasserer, Fabrikant Fritz Bock efter længere Tids Svagelighed, 71 Aar gammel.

Fritz Bocks Kærlighed til Kirkesagen strakte sig langt tilbage i Aarene; det var særlig gennem Nazareth Menighed, at han havde faaet denne Sag kær. Da Johan Adolph døde, overtog han med Beredvillighed det store Arbejde som Kirkefondets Kasserer, og han ledede dette Arbejde i ganske

den samme Aand som Adolph. Man vilde vanskelig kunne tænke sig nogen, der vilde være gaaet ind i denne Gerning med større Kærlighed og aandelig Sans. Men tilsidst tvang Sygdom ham til at opgive den, selv om han vedblev at følge Kirkesagen med den gamle, usvækkede Varme.

Der kom svære Tider for ham. Sygdommen lagde et aandeligt Tryk over ham, som i Aarevis kuede ham og berøvede ham Frejdigheden og Trosglæden. Men han vedblev at være den samme midt under Sygdommens tunge Prøvelser, lige mild og kærlig og hjertevarm. Og tilsidst lettede de tunge Skyer, saa at han atter kunde leve i den fulde Trosglæde. Da Døden meldte sig, var han fuldstændig klar over, hvor det bar hen, og han hvilede trygt i Troen paa Guds Naade. Og idet han samlede sine Tanker om alt, hvad han havde haft kær, mindedes han ogsaa sin Kærlighed til Kirkesagen, som han havde viet saa stor Kraft. Faa Timer før han lukkede sine Øjne, bad han en Bøn for Kirkesagen og det københavnske Kirkefond.

Saa vil da Kirkesagens Venner med Tak mindes Fritz Bock og tænke paa den Kærlighed, hvormed han omfattede Kirkefondet saavel som alt, hvad der tjente til Fremme af Guds Rige her i vort Land.

Harald Westergaard.

Store Bededag.

Den 27de April i Aar kommer Kirkefondets aarlige store Indsamlingsdag, af hvis Resultat saa meget afhænger.

Det myldrer frem med Opgaver. 4 af de store københavnske Sogne, et paa hver af Broerne, staar for Deling; et af dem er allerede blevet delt, men har ingen Kirke; og naar de tre andre, som hver især har over 20,000 Indb., ogsaa bliver delt, skal ogsaa de hver have en ny Kirke. Selv om vi alle 4 Steder i første Omgang kun bygger et Menighedshus eller en Krypt med indviet Kirkesal, vil Udgiften dertil blive ca. 350,000 Kr. Og da disse 4 Forstadssogne ikke mægter at løse Opgaven alene, hvis den da skal blive løst i nogenlunde nær Fremtid, maa de have Hjælp fra Kirkesagens Hovedkasse. Men om vi kan hjælpe, og hvor meget vi kan hjælpe — det afhænger for en stor Del af, hvad Indsamlingen St. Bededag vil give.

Men foruden disse 4 Sogne, som staar for Deling, er der jo mange andre Opgaver, som melder sig: Afløsningen af de midlertidige Kirker, der ikke længere kan gøre Fyldest, Opførelse af en Kirkesal i Brønshøj Sogn ude i Husum, Køb af Kirkegrunde i Byens Periferi, Ansættelse af Hjælpe-

præster, hvor Arbejdet er for overvældende, og meget andet, der burde gøres, men ikke kan blive gjort, hvis vi ikke faar de nødvendige Midler.

Vi maa derfor bede om en stor Kollekt i Aar. Den har været synkende de senere Aar; nu skulde den gerne stige igen. De daarlige Tider til Trods. Ofte er Guds Rige gaaet stærkest frem og har faaet de største Midler at arbejde med netop i de daarlige Tider.

Men det forudsætter jo en Kraftanspændelse fra alle Kirkesagens Venner, et fælles Løft, som kun kan ske, naar hver gør sit bedste.

Derfor beder vi alle vore mange Venner ud over Landet: Gør, hvad I kan; begynd at lægge lidt til Side, saa Dagen finder Eder rede til at give. Og tal om det med andre og faa dem interesserede. Særligt kan jo Sagens mange Venner blandt Præsterne gøre meget for at forberede Dagen ved at fortælle lidt om Sagen i Forvejen og ved at lægge Menighederne paa Sinde at være rede. Tak til enhver, som vil gøre, hvad han kan.

Charles Nielsen.

Kirkens frivillige Arbejde, dets Ret og Betydning.

Af Biskop *H. Ostenfeld.*

Oplæsning af Math. 9, 35 - 38.

I disse Ord ser vi tydeligt Jesu Evne til at se paa Mennesker ud fra et dobbelt Synspunkt. Der fortælles her, at han saa deres Trang, og at han ynkedes inderligt over dem. Og saa et Sekund efter siger han: »Beder Høstens Herre om, at han vil sende Arbejdere ud til sin Høst.« Jesus saa Trangen hos Mennesker, men han saa ogsaa, at der er noget, der duer, noget, der ikke maa lægges øde, men skal indsamles i Guds Lade.

Vi skal lære af ham at forene de to Synspunkter, og vi vil prøve at lægge den Betragtning til Grund for det, vi her skal tale om.

Kirken maa arbejde, det kan ikke være andet, den bestaar jo af dem, der er grebne af Kristus, og som derved har faaet en umistelig Værdi i deres Liv. Men alle de andre trænger til den samme Oplevelse. Gud har været god imod mig, det forpligter. Man skal ikke sidde og hygge sig med det, man har faaet, for saa stivner man, og det, der engang kom strømmende friskt til en, det løber bort igen. Nej, man skal prøve at være noget for andre. Det er sandt for den enkelte, men det er ogsaa sandt for Kirken. Kirken kan

ikke blot glæde sig over, hvad den har opnaaet, den maa ud at arbejde.

Kirkens Arbejde maa være *frivilligt*, og det maa gøres, som Carlyle engang sagde: »Det, du skal gøre, skal du gøre af hele din Sjæl.« Kirkens frivillige Arbejde kan tænkes paa forskellig Maade. Modsætningen er *det tvungne* — det tvungne er det, Staten arbejder med, det er den nødt til, det skal være i Orden, for at det hele kan gaa. Hele Kirken som saadan er fri, det at være Medlem af Folkekirken er en frivillig Sag. En af de Forandringer, som i 1915 blev foretaget i Grundloven, var, at § 77 blev ændret; der stod, at de, som ikke betaler til Kirken, skal betale til Skolen. Dette blev slettet, og jeg kan sige, at det var efter stærk Opfordring fra Kirkens Side. Paa vor Skattebillet staar opført under en særlig Rubrik, hvad vi skal yde til Kirken. Det betegner, at det er som Kirke-Medlemmer, vi betaler, ikke som Statsborgere.

Men det frivillige kan ogsaa have en anden Modsætning end det tvungne. Jeg vil kalde det *det institutionelle*, det, som er ordnet i bestemte Former.

Til det institutionelle hører *Gudstjenesten*, de *kirkelige Handlinger*, det er altsammen overleveret os fra Fædrene, og det har sin store Betydning for os, det skal ikke sættes til. Jeg vil ogsaa nævne *Religionsundervisningen*; den er muligvis tarvelig nok mange Steder, men vi kan dog ikke tænke os at undvære den.

Men ved Siden af dette institutionelle maa Kirken altid have et Felt, hvor den gør en ny Begyndelse; saaledes maa det være med enhver aandelig Bevægelse. Det gælder f. Eks. *Omsorgen for de unge*. Her maa Slægt efter Slægt spørge sig selv: hvordan kan vi bedst gøre det? Der kan ikke være faste Former, fordi hver ny Tid kræver en ny Maade.

Foruden det sædvanlige Arbejde maa der være det *frie Initiativ*; først da vil Arbejdet faa det rigtige Præg. Og i den Forbindelse maa jeg tale om *Københavns Kirkesag*. Det gik jo saadan, at København voksede og voksede, og ingen tænkte paa at sørge for den i kirkelig Henseende. Man ventede paa, at Autoriteterne — Ministeriet eller Biskoppen — skulde gøre noget; men der blev ingenting gjort. Saa blev Sagen rejst fra Menighedens Side. Da jeg for 30 Aar siden kom her til Byen, var det største Sogn paa 70.000 Mennesker. De kirkelige Handlinger foregik i Massevis, det var ikke sjældent, at der blev døbt 20 Børn ad Gangen, ved Bryllupper blev mange Par viede paa én Gang, og man saa ved Begravelser Kiste staa ved Kiste i Række. Det kunde ikke være anderledes, naar 2 Præster skulde sørge for alt i et saa mægtigt Sogn; men Forholdene var næsten uudholdelige.

Saa var det, at Menigheden selv tog fat, og det Arbejde begyndte, som vi kalder Københavns Kirkesag. Naar vi bliver gamle — hvis vi da bliver det —, saa skal vi gaa ud og vise vore Børnebørn de 30—40 Kirker, som Menigheden selv har rejst her i vor By, og vi skal fortælle dem om det Arbejde, der ligger bagved.

Menigheden indsaa, at det kunde ikke blive ved at gaa, bliver Hovedstaden afkristnet, vil det mærkes i hele Landet. »Hvis et Lem lider, lider hele Legemet.« Derfor maatte det blive Menigheden i hele Landet, der skulde tage fat. Dette forstaas ikke altid ude omkring. Derfor maa det understreges, at Københavns Kirkesag er ikke det ordinære kirkelige Arbejde herinde, dette bæres væsentlig af Menigheds-ligningen som ude i Landet, men det er *det frie kirkelige Initiativ*, som arbejder paa, at »Leddene kommer i Lave« der, hvor den store Befolkningstilvækst har bragt det ud af Lave. Og det er et Arbejde for de smaa i Samfundet, da det altid særlig vil blive dem, det kommer til at gaa ud over, naar Sognene bliver uforholdsmæssig store. Men jeg vil sige til Dem: Menigheden herinde unddrager sig ikke sin Pligt. Jeg kan tale af Erfaring, jeg har været med i Arbejdet for 2 Kirkers Opførelse. Jeg skal fortælle Dem lidt om, hvordan det gik til med den sidste. Da vi havde faaet Lukas Kirken opført, havde vi et lille Fond tilbage, og dette var i det stille i Løbet af en halv Snes Aar vokset til henved 20,000 Kr. Men da var Trangen til at faa endnu en Kirke blevet meget stor. Det lykkedes os at faa en godt beliggende Kirkegrund, og Planen gik ud paa at udskille et Sogn fra de store Frederiksberg og Lukas Sogne. I Frederiksberg Sogn havde de samlet ca. 15,000 Kr., og efterhaanden fik vi indsamlet alene fra vore egne Sogne 70,000 Kr.

Jeg fik en Opfordring til at tale i Jylland og samle Penge ind, men vi vilde skaffe det, vi manglede, selv. Ved den Tid blev Provst Glahn syg, og jeg stod temmelig alene om det hele. Jeg sammenkaldte et Komitémøde, hvor vi drøftede Situationen; nogle foreslog at udstede et offentlig Opraab, hvad jeg modsatte mig. I Stedet for sagde vi det i Kirkerne næste Søndag, det var Paaskedag. Jeg sagde ganske tørt, at vi havde 76,000 Kr., men skulde bruge 82,000, og vi vilde ikke indvie en Kirke med Gæld. Vi stolede paa, at den Gud, der gav os de 76,000, ogsaa vilde give os Resten. Jeg fik den Dag i Lukas Kirken 600 Kr., og i den følgende Uge strømmede der Penge ind, saaledes at jeg næste Søndag kunde fortælle, at nu manglede vi kun 600 Kr., og dem bad jeg Menigheden om. Jeg fik i Bøsserne 500 Kr., og desuden fik jeg, da jeg gik fra Kirke, en Anvisning paa 1000 Kr.

Jeg fortæller Dem alt dette for at vise, hvordan Gud hø-

rer vore Bønner, og for at De kan se, at Menigheden har lagt Ryg til, og vi har ofret for vor Kirkesag. Men vi kan ikke gøre det alene, det er en Sag, der gælder hele Landet. Og vi har langt fra Rammerne i Orden endnu, der er endnu Sogne paa 20,000 Mennesker. Selv om en Mand arbejder med hele sin Sjæl, kan han ikke overkomme det. Tænk Dem blot den Situation, at der sidder 20 Mennesker i Præstens Venteværelse. Noget kan ekspederes hurtigt, naar det blot gælder en Attest eller Underskrift, men i mange Tilfælde maa man have lidt Tid til at tale med Mennesker. Man kan ikke tale ud med et bedrøvet eller bekymret Menneske paa 5—10 Minutter, han maa ikke have Indtryk af, at Præsten ikke har Tid. Men alt dette er umuligt i de store Sogne. —

Vi henvender os med god Samvittighed til Menigheden i Danmark, for vi tør sige, at vi gør selv et Arbejde herinde. Vi skal ikke rose os, men vi har Lov til at glæde os, naar vi ser, hvad der er naaet. Der har rejst sig mange Kirker, og der er ingen lukkede Stole nu, som da jeg var Student, og man kunde staa og vente paa at faa Plads til sidste Salme før Prædikenen blev sunget.

Vi har Grund til at sige Gud Tak, og jeg kan sige, at det har været mit Livs Rigdom at være med i det Arbejde. Jeg tænker paa den gamle Missionær, som sagde: »Vi har ikke arbejdet, men vi har set Herren arbejde.« Jeg ønsker Guds Velsignelse over dette Møde, at det maa bidrage til, at Mennesker maa forstaa, at dette Arbejde er for hele den danske Menighed.

De sjællandske Byers Menighedsraad paa Besøg

Torsdag den 15. Februar 1923.

De Samvirkende Menighedsplejer og Københavns Kirkefond havde megen Glæde af den Indbydelse, de havde udsendt til Menighedsraadene i de sjællandske Provinsbyer til at komme herind en Dag for at se og høre om det Arbejde, der udgaar fra de to Institutioner.

Omkring 85 Deltagere havde meldt sig, desuden var adskillige Repræsentanter fra København kommet til Stede, saa det var en anelig Forsamling, der mødtes paa Marthahjemmet Kl. 12 $\frac{1}{2}$, hvor man straks satte sig til de dækkede Frokostborde. Professor Harald Westergaard bød Gæsterne Velkommen, og de samvirkende Menighedsplejers Sekretær, Dr. theol. Alfr. Th. Jørgensen,

holdt et kort men meget instruktivt Foredrag om Menighedsplejens store, vidt forgrenede Arbejde her i København.

Herefter forevistes Marthahjemmet, der under Søster Sabine Scheuers Ledelse er Central for Arbejdet blandt Børnene med Vuggestuer, Børnehaver, Børnepleje og Arbejdsstuer for Børn.

Derpaa gik man over i Brorsons Kirken, hvor Kirkens 3 Præster modtog de Fremmede, medens Organisten præluderede smukt paa Orgelet. Da alle havde taget Plads, sang man „Til Himlene rækker din Miskundhed, Gud“ og Biskop Ostenfeld traadte frem i Koret for at tale om „Kirkens frivillige Arbejde, dets Ret og Betydning“. Et Referat af Biskoppens Foredrag findes foran i Bladet. Sognepræst Kold fortalte Kirkens Tilblivelseshistorie. Den smukke Kirke med de udmærkede Menighedslokaler, hvor Urtekrammer Clausen var Selskabets Fører, vakte megen Beundring og Interesse. Endelig holdt Kirkefondets Sekretær, Pastor Ch. Nielsen, et Foredrag om „Kirkefondets Opgaver i den nærmeste Fremtid“.

Han dvælede først ved Kirkesagens store Fortid. Der er i de sidste 33 Aar indviet 40 nye Kirker i Storkøbenhavn, og da Frederikskirken tillige er bygget færdig og Kristianskirken og Citadelskirken er taget i Brug som Sognekirker, har Byen faktisk faaet 43 nye Sognekirker i 33 Aar. Det er dog kun de 24 af disse, som ejes og drives af Kirkefondet. Det livskraftige og offervillige Menighedsliv, som har dannet sig ved Kirkerne, er imidlertid noget endnu langt større end de mange nye Stenkirker. Det er Guds Segl under Anbefalingsbrevet — som Kirkesagen er — til Menigheden i Danmark.

Imidlertid kan vi ikke lægge os til Hvile paa, hvad der er udrettet. Der er langt frem, inden vi faar virkeliggjort Kirkesagens Program: en Kirke med to Præster til hver 10,000 Indbyggere. Storkøbenhavn — Frederiksberg og Gentofte Kommune indbefattet — har f. T. 8 Sogne med over 20,000 Indb., 6 med over 15,000, 25 med mellem 10 og 15,000 Indb. Alene i Københavns Kommune skal der mindst bygges 20 nye Kirker, hvis Kirkesagens Program skal gennemføres.

Den københavnske Menighed magter ikke dette alene. Menighederne ved Kirkefondets Kirker har foruden Kirkeskatten sidste Aar betalt over 100,000 Kr. til deres Kirkers Drift. Og Nøden i Forstadssognene stiller store Krav. De københavnske Menighedsplejer kostede i 1921 tæt ved 700,000 Kr. D. v. s. 12,000 Kr. aarligt for hver Kirke. Hver ny Kirke betyder ny Hjælp for de fattige.

Vi maa da bede hele den danske Menighed om Hjælp til de ny Kirkers Opførelse. Vi maa staa sammen i fælles Sag og fælles Ansvar, naar det gælder Guds Riges Komme til vor store Hovedstad. En afkristnet Hovedstad vil blive til ubodelig Skade for hele Danmarks Menighedsliv. Derfor maa hele den danske Menighed

slaa Kreds om Opgaven herinde og hjælpe Sagen frem ved Forbøn og Offer.

De Opgaver, som ligger for i nærmeste Fremtid er:

1. En ny Kirke i Davids Sogn (Østerbro), som lige er blevet delt. Foreløbig opføres et Menighedshus, beregnet til 80,000 Kr. med Præstebolig. Man har bedt Kirkefondet om 10,000 Kr. for 1923.
2. En ny Kirke i Simeons Sogn (Nørrebro), Sognet har over 20,000 Indb. Vi har indsendt Andragende om dets Deling. Kirkefondet skulde give Grunden (ca. 30,000 Kr.) og et Tilskud til Opførelse af et Menighedshus med indviet Kirkesal. Det fattige Sogn indsamlede ifjor ca. 15,000 Kr. til dette Formaal.
3. En ny Kirke i Natanaels Sogn (Sundbyerne), et Sogn paa godt 21,000 Indb. Arkitekt Havning har tegnet den ny Kirke, hvis Krypt skal opføres og tages i Brug foreløbig, indtil der bliver Raad til at bygge den hele Kirke. Foruden Grunden og de 10,000 Kr., som Kirkefondet har givet, venter man en betydelig Hjælp herfra, da Sognet ikke magter Opgaven uden denne.
4. En ny Kirke i Krist Sogn (Vesterbro). Kirkefondet er ved at erhverve en Byggegrund, paa hvilken et Menighedshus med indviet Kirkesal foreløbig skal rejses. Det vil sikkert mindst koste 75—80,000 Kr. foruden Grunden. Men Sognet har længe trængt til at deles. Det er Vesterbros største og har langt over 20,000 Indb.
5. Indbyggere i Husum i Brønshøj Sogn har bedt Kirkefondet om at hjælpe dem med at faa rejst en Kirkesal for de 3—4000 Mennesker, som bor derude; de har langt til Brønshøj lille Kirke (250 Siddepladser til Sognets 10,000 Indb.!) og det kan saa ske, at de slet ikke kan faa Plads, naar de kommer.
6. Erstatningskirker for de 10 midlertidige Kirker: Bethlehems Kirke (100,000 Kr. er indsamlet), de tre Kokolithkirker: Filips (under Bygning), Blaagaards (ca. 75,000 Kr. er indsamlet), Aldersro (Taksigelseskirken 280,000 Kr. er indsamlet), de to Barak-Kirker (Grøndals og Frederiksholm) — Absalonskirken og de tre Menighedshuse, der bruges som Kirker, men som snart maa have deres Kirkehuse opført: Timoteus, Hans Tausens og Anna Kirkerne.

Vi beder om Forstaaelse, Samarbejde, Forbøn og økonomisk Støtte. Det sidste bl. a. ved god Forberedelse af St. Bededags Indsamlingen, ved Dannelse af faste støttende Kredse i Landets Sogne og maaske saaledes, at enkelte Egne af Landet tog sig af bestemte Opgaver herinde.

Og vi takker for den Hjælp, vi fik indtil i Dag.

Efter Foredraget brød man op — udenfor Kirken ventede en Snes Automobiler, som skulde føre Gæsterne rundt til nogle af Kirkefondets Kirker.

Først til den ringeste af alle Kirkerne — Grøndals Kirken. Da Voghene holdt udenfor den lave Træ-Barak, var det vist de færreste af de Fremmede, der forstod, at dette virkelig var en Kirke, og der var almindelig Forundring over, at en Menighed i København kan nøjes med saa lidt. Naa, som Sognepræst Kalf sagde, Menigheden vil jo ogsaa meget nødig alt for længe nøjes med denne Kirke, den længes efter at faa lidt mere Plads og noget bedre Arbejdsvilkaar.

I Bjelkes Allé ligger Anna Kirken. Den egentlige Kirke er endnu ikke opført, men Menighedshuset blev bygget i 1914 og i 1921, da Pladsen var blevet alt for lille, byggedes en Tilbygning til Menighedslokaler. Sognepræst Grue fortalte om Kirken, der er opført af Arkitekt Jensen Klint og ganske præget af denne Bygmesters ejendommelige Stil. —

Det begyndte at mørkne, og Sneen faldt tættere, da Autombiltoget naaede Simeons Kirken. Det var af en mærkværdig smuk Virkning fra Nørrebros graa Gader at træde ind i den straalende oplyste Kirke. Ved Indgangen stod Sognepræst Frandsen og tog mod Gæsterne og førte dem ind i Kirken, medens Organisten spillede oppe paa Orgelet. Det var øjensynligt, at man gerne var blevet her lidt længere for at tage Kirkens mange smukke Prydelser i Øjesyn.

Men Tiden var knap. Man skulde endnu naa Aldersro Kirken ude paa Østerbro, hvor Sognepræst Biering-Sørensen, ligesom de andre Præster havde faaet nogle Minutter til at fortælle om sin Kirke. Man haaber her, at den lille Kokolit-Kirke snart maa blive afløst af Taksigelses-Kirken.

Nu gik Turen lige til Elias Kirken, og nu trængte vore Gæster ogsaa til at hvile lidt og faa noget at spise. Direktør Kjær fra Missionshotellet havde paa bedste Maade sørget for dem. I Kirkens smukke Krypt var Middagen parat, og den hyggelige Stemning, der herskede, de Taler der holdtes, gav Udtryk for, at de Fremmede var glade ved deres Besøg.

Desværre maatte nogle allerede bryde op, medens man spiste, men saa mange, der kunde, blev og samledes oppe i selve Elias-Kirken — Martin Nyrops dejlige Kirke. Og vore Gæster kunde vel næppe faa et smukkere Afskedsindtryk end de fik her, da den lille Kreds sang: „Hyggelig rolig, Gud er din Bolig“ og Sognepræst Fibiger talte ud fra den 84. Salme om Æren ved at tjene i Guds Hus, om Gud Herren, som er Sol og Skjold for sin Menighed.

Det blev en lang Dag for vore Gæster, men vi vil gerne bringe en Tak til alle dem, der trodsede Vinterkulde og Rejsebesværligheder og kom herind. Det er vort Haab, at denne Dag maa bidrage til at knytte Forbindelsen fastere mellem København og det øvrige Land, og at de Fremmede er rejst hjem med et fyldigt Indtryk af det store frivillige Arbejde, der gøres i vor Hovedstad. L. B.

Kirkefondets Udspring.

Den smukke Jubilæumsbog fra 1915 har jeg først nylig læst helt og med inderlig Glæde. Som rigtig Københavner har jeg fulgt og delvis ogsaa taget Del i den lykkelige Fremgang for Guds Rige i min egen Fødeby og det Fædreland, som jeg frivilligt kæmpede for i 1864 og siden ad andre Veje har stræbt efter at gavne paa mange Maader. Jeg vil derfor gerne hævde, at hin Bedrift og Guds Styrelse havde sin Begyndelse, sine første Spirer noget længere tilbage end 1886. Jeg vil lægge et Par Aar til, nemlig fra 1884.

1.—7. September holdt *Evangelisk Alliance* et Møde her i Kbhvn. i Bethesda. Det var vel egentlig den første store Forsamling hos os paa det aandelige Omraade. Adskillige, bl. a. af Grundtvigs Disciple, vilde ikke i Lag med Reformerte og andre fra vor Folkekirke adskilte Trossamfund, især naar Romerkirken ikke kunde komme med. Jeg husker, at Prof. Fr. Nielsen stærkt dadlede mig, fordi jeg havde skrevet under paa Opfordringen og selv skulde tale (om Ædruelighedssagen). Men jeg husker, at da jeg med en vis Selvfølelse gik op til Dr. Kalkar — som Formanden for det hele — og sagde, at jeg vilde lade mig optage paa Indbyderlisten, svarede han med den største Ro: „Jo, det kan De nok faa Lov til!“ Men hans rolige Svar viste sig som virkeligt svarende til Sammenkomstens Betydning. Hvor blev der ikke af Deltagerne og mange, der siden læste derom, banet nye Veje og aabnet videre Syn og dristigere Fremtidsplaner, end vi vel i Almindelighed kendte til.

I mit Diakonisseblad „Føbe“ skrev jeg umiddelbart derefter:

„Der blev holdt Taler, som baade ved de Mænds Personer, som holdt dem, og ved selve Indholdet var i den Grad fortrinlige, at det er en hel Begivenhed for dem, der har været Tilhørere derved; saaledes de, der holdtes af Professor Schaf fra New York, Prof. Godet fra Genf, Prof. Christlieb fra Bonn, Præsterne Dalton fra St. Peterborg, F. Flidner fra Madrid, Th. Monod fra Paris. Prof. *Christlieb* holdt ved Alliancens forrige Møde i Basel et Foredrag om Hedningemissionen, som ogsaa foreligger trykt paa Dansk, og som formodentlig hos flere end dette Blads Udgiver har vakt den første ret levende Forstaaelse og Interesse for Hedningemissionen. Denne Gang havde han valgt *Ligegyldigheden i de kristne Lande* at tale om, og oprullede et Billede navnlig af de kirkelige Tilstande i Tyskland, saa mørkt, at man nødig vilde tro paa dets Sandhed, dersom han ikke kunde bilægge det med Talbeviser helt igennem. Det betydningsfulde ved, at dette Foredrag blev holdt hos os, var netop, at vi næsten til hvert Ord maatte sige: *lige saa hos os!* Det var en Bodsprædiken i Tal af den allerkraftigste Art, og den skal med Guds Hjælp heller ikke have lydt forgæves.“

Saaledes skrev jeg dengang, under eller umiddelbart efter hine store Dage. I særlig Grad var jeg blevet grebet i Hjerte og Samvittighed ved — jeg var nær nok dertil — at fæste Blikket paa en Dame, der stod lænet med Ryggen op til Talerstolen i Bethedas store Sal, og som med strømmende Taarer fulgte ham Ord for Ord. Det var St. Jakobs-Præsten Peter Krags Hustru. Vist nok saa flere det samme og følte det samme som jeg, at sligt maatte bæres frem baade for Gud og for Mennesker, at vi dog ikke maatte forgaa i Vantro og Synd — vi som er et Folk med tusind-aarig Kristendom.

Jeg ser ogsaa, at jeg nævnes i Bogen ikke alene Side 45 som Stifter af de Samvirkende Menighedsplejer, — der saa nøje svarer til og forbinder sig med Kirkefondets Gerning, da Menighedsplejerne aldrig kunde faa tilnærmelsesvis saa megen Indflydelse, dersom Kæmpesognene ikke var blevet slaaede i Stykker — som jeg tilskyndede Præsten ved Matthæuskirken og maaske flere Præster til, — men ogsaa S. 124 som en af Sagens Venner i godt Selskab: P. Krag selv og de to vordende Biskopper Skat Rørdam og Christen Møller, der „udtalte deres Glæde over, at Lægmandene havde begyndt at røre paa sig og vilde tale med om Kirkens Liv“. Jeg husker, at jeg ved et vigtigt Møde tog til Orde mod min ellers gode Ven Jakob Paulli, hvorfor jeg fik et varmt Takkebrev fra Professor Westergaard.

Men dette med *Lægmandenes Fremtræden* og den Støtte, Sagen deri fandt, kunde maaske ogsaa have noget at gøre med hint store Kristenmøde. I min Beretning derom fortsætter jeg:

„En særegen Virkning gjorde det at høre nogle af de mange, til Dels fremragende og fornemme Lægmand, som Alliancen havde blandt sine Medlemmer, tage Ordet: Londons Lord-Mayor (Overborgmester), Grev Bernstorff fra Tyskland, en hollandsk Greve, helt bedækket med Ordener, en svejtsisk Oberst, en engelsk General og flere andre. Overtagelse af Formandspladsen, som ved hvert Møde tilfaldt en ny, Indledningsbønnen ved Mødernes Begyndelse, de forskellige Velkomst- og Afskedshilsener gav Anledning dertil. Det er nyt for os at høre Lægfolk, især af den fornemme Verden, sige, hvad vi kun er vante til at høre af Præster; det gør et nyt og stærkt Indtryk: dem kan man da ikke af-færdige ved at sige, at de er betalte for at prædike.“

Lad mig endnu tilføje noget af Slutningen paa denne Beretning: „Ogsaa i forskellige praktiske Spørgsmaal blev der givet Tilskyndelser og nedlagt Sædekorn, som nok skal bære deres Frugt: Søndagens Helligeholdelse, Søndagsskolegerningen, Ædruelighedssagen og Sædelighedens Fremme.“ Alle disse Opgaver har netop ved den Tid faaet deres Selskaber til hver enkelt Sags Fremme. Den første af dem, hvortil der var samlet en ret stor Mængde Mænd og Kvinder, som ved Sammenkalderens Klodsethed — han var udmærket i Naturvidenskab, men næppe som dansk

Præst — bragte det til, at vor „Forening til Søndagens rette Brug“ udelod Præster i Styrelsen, saa at det egentlig var et Brud derpaa, naar den et Par Gange lod mig repræsentere Danmark ved internationale Sammenkomster.

Kirkebygger-Syvstjernen var jo ogsaa ene Lægmand; først dens Udvidelse til Kirkefondet tog Præster op deri. Det maatte jo ogsaa blive det bedste og mest praktiske, at Præst og Læg fandt hinanden og hjalp hinanden.

N. Dalhoff.

Ny Bog.

Sognepræst M. Th. Nielsen har skrevet en Bog om Ansgar. Den er udkommet paa Lohses Forlag og skal senere blive anmeldt her i Bladet.

Bidragsliste for Januar Maaned 1923.

Cand. pharm. S. E. Hansen, Fakse, 100. Fuldmægtig Oluf Skjerbæk og Frue 20. Skolebestyrer M. Bjerregaard 5. Fru Thomsen 5. Hofboghandler Aage Prior 50. Nedlagt i St. Jacobs Kirken Fattighøse 2. Indsamlet ved »Kristeligt Dagblad« 55. K. Sørensen 20. Frk. Mimi Petersen 1. Ved Sognepræst Biering Sørensen: i Næstved 82,70, i Rønnebæk 22,75. Ved Sognepræst Im. Bang: i Holsteinborg Kirke 151,45.

Aarsbidrag: Frk. Franzisca Grüner 16. Apoteker A. Ruge, Maribo, 20. Slotsgartner Paludan, Gentofte, 4. Enkefru A. Rode, Hellerup, 5. Frk. M. Lange 5. Hørkræmmer A. Sørensen 5. Overretssagfører A. Delbanco 25. Sagfører A. Mørch 10. Frk. Petersen 2. Grevinde A. Reventlow 10. Professorinde Christensen 5. Inspektør Larsen 2. Diakonisse Marie Møller 1. Grosserer Chr. Herm. Petersen 10. Frk. Jonquières 10. Frk. H. Hviid 2. Godsforvalter Christov, Jettehøj, 25. Professor V. Ammundsen 25. Landsdommer Hørring, Viborg, 40. Fru Bartholin 3. Frk. Ingrid Tychsen 10.

Halbaarsbidrag: H. og M. K. 10.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Ialt Kr. 761,20.

Bidragsliste for Februar Maaned 1923.

A. G. 200. Fra Medlemmer af Sønderborg Menighedsraad 22. Fisker Josef Jensen, Bangsbostrand, 5. Hlvg. Chr., Vejle, 10. X. 10. A. D. 3. Ved Pastor Chl. Nielsen: i Strøby 40,30, Fuglebjerg 120,45, Tingjellinge 34, Haarslev 92,05, Hyllested 118,10, Egeslevmagle 144,60, Agersø 31,21, Omø 50,25. Ved Pastor H. K. Hein: i Stadager 32,49, Nr. Kirkeby 12,15, Eskildstrup 18,74. Ved Pastor Pontoppidan: i Haraldsted 18,55, Krogstrup 40,08, Kirkehelsing 95,55, Drøsselbjerg 33,25. Ved Sognepræst C. H. Leth: i Karleby 25,40, Veggerløse 47,75, Nr. Ørslev 42,65, Skelby 90, Gedesby 44. Ved Sognepræst Svelmø-Thomsen: i Magleby 49,10, Nykøbing F. 49,31, Gyldenbjerg 45,29, Horbelev 30,72, Aastrup 51,05. Ved Pastor Chl. Nielsen: fra Missionsuge i Kværkeby 13.

Aarsbidrag: Læge N. Chr. Schmidt og Hustru 50. Kontreadmiral V. F. Koefoed 100. Frk. M. Delbanco 5.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Særlige Gaver: Til Hans Tavsens Kirke: Ved Pastor H. K. Hein: i Idestrup 50, i Thestrup 59,70.

Ialt Kr. 1889,74.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 11.

April

1923.

Til

Harald Westergaard

den 19. April 1923.

Maaske min Stilling i Øjeblikket som Vikar for Kirkefondets fraværende Formand allerede berettiger mig til den Ære at komme først med min Lykønskning, ja at overbringe dig selve Kirkefondets Hilsen, dets Tak og Ønsker paa denne Dag. Men hellere endnu beraaber jeg mig paa, at jeg vel nok er den ældste af dine Venner, idet vi har kendt hinanden i over 60 Aar, og — hvad Kirkesagen angaar — har faaet Lov at staa ved din Side lige fra »Ringens« Tid,

da de allerførste famlende Spirer kæmpede sig frem i vore unge, uklare Hjerter.

Saa skal du da have en dybtfølt Hilsen paa denne Mærkedag fra det københavnske Kirkefond og alle dine Medarbejdere i dets store Sag, en Hilsen, hvis Indhold samler sig i dette:

vi takker Gud for dig.

Det kunde være fristende at fremdrage lysende, stærke Minder fra alle de Aar, vi har kæmpet sammen under Kirkesagens Banner. De melder sig af sig selv og hvisker: husker du dengang? mindes du det? Jeg skal dog nøjes med to. Husker du, dengang (i 1890) »Ringens« Korrespondance blev afbrudt snarere end afsluttet af dig med de Ord: »Jeg har ikke Tid at skrive mere, nu skal der handles!« Da blev du Føreren. Og husker du, da du samme Aar ved »Bethesda-mødet« i Aarhus talte om Københavns Kirkenød, saa det tændte i Hjerterne trindt om i Landet — da viste du, hvilken Magt Herren havde lagt i dit Ord.

Du blev vor Høvding, og du har været tro paa din Post. Du har ikke skaanet dig selv, men altid trukket din store Del af Læset i alle disse Aar. Du har kæmpet Bønnens Kamp. Du har ført Ordet for os alle. Du har midt i dit store Arbejde i Videnskabens Tjeneste altid haft Tid til at gaa, hvor Kirkesagen trængte til dig. Du har samlet os i den indbyrdes Kærligheds Aand til altid fornyet Enighed. Og du staar nu — da Aarsklokken ringer 7×10 — lige trofast, lige varm i Hjertet, lige villig til at kæmpe for Herrens Sag, som ogsaa er din.

Vi takker Gud for dig, og vi beder Kirkens Herre vel-signe dig fremdeles med Aands og Legems Kræfter til endnu at staa paa Høvdingens Plads og fuldende dit Livs Værk i Kirkens Tjeneste, Gud til Ære, vort Fædreland og Folk til rig Velsignelse.

Henry Ussing.

I Anledning af, at vor Fører, Professor Harald Westergaard fylder 70 Aar, gaar mine Tanker tilbage til Kirkesagens første Tid, da han med ungdommeligt Vovemod og i begejstret Tro lagde Haanden paa Ploven og trods Modstand fra Verden og — fra Gejstligheden i København trak de første Furer i Kirkesagens nu saa frugtbare Ager.

Det var en Glæde at følge ham. Han var ung og frisk, Vanskeligheder var kun til for ham for at overvindes; han havde en ejendommelig Maade at vinde Mennesker paa og at opnaa sine Maal med det gode. Den Vennekreds, som han samlede om sig til Arbejdet, betragtede ham som den selvskrevne Fører, men han søgte aldrig at herske over os. Jeg var den yngste i Kredsen, og til Tider kunde jeg vel spørge

mig selv, om jeg ogsaa hørte hjemme i dette Selskab; men den Kærlighed og Tillid, hvormed Vennerne og først og fremmest Harald Westergaard drog mig med ind i Arbejdet, gav mig altid ny Frimodighed.

Harald Westergaards uopslidelige Optimisme lyste over Gerningen. Modstand kunde kun staalsætte den. Vanskelighederne tjente kun til at slutte Kredsen tættere sammen og til at spænde Viljerne. Vi trængte til Vanskelighederne, og der kom gode, rolige Tider, da vi savnede dem.

I Forhandlinger med Autoriteter, med Præsterne, med Givere var Westergaard uvurderlig. Hans Arbejdskraft var udtømmelig, hans Glæde i Arbejdet smittende.

Naar han nu gaar ind i Støvets Aar, saa maa jeg bringe ham mit Hjertes Tak for den rige Ungdomstid, som han beredte mig ved det Venskab, der blev helliget ved Tjenesten for Guds Riges store Sag i vor Hovedstad.

H. O. Lange.

For mange Aar siden, det var i Kirkesagens allerførste Dage, besøgte Professor *Westergaard* jævnligt daværende Biskop *Fog* for at tale med ham om Kirkesagen og søge at vinde ham for dens Tanker, hvilket ogsaa lykkedes. Og som de en Dag sidder og taler sammen, udbryder den gamle Biskop: *Jeg holder saa meget af Dem!* Denne pludselige Given Luft for sine Tanker var vistnok ejendommelig for Biskop *Fog*; men alle, som kender Professor Westergaard, vil let forstaa den gamle Biskops Kærlighedserklæring.

Der er mange, som vil sige det samme, at vi holder saa meget af ham.

Og naar jeg nu ved 70 Aars Fødselsdagen med nogle faa Ord skal sige, hvad det er, der gør Professor Westergaard saa afholdt i vide Kredse, og navnlig da indenfor Menigheden, vil jeg først nævne *hans jævne og bramfri Færd*. Det er jo en kendt Sag, at Navnet *Harald Westergaard* er et af de fineste indenfor Videnskabens Verden, kendt og æret viden om; men Bæreren af dette Navn er tillige et af de jævreste og naturligste Mennesker, man kan møde paa sin Vej. Vi véd, hvilken Herre han har dette jævne og beskedne Væsen fra; og det er hans lysende Kærlighed til denne Herre, der først og fremmest drager Hjerterne til ham.

Saa er han *Trofastheden selv*. Det gælder overfor Virksomheder som overfor Personer. Af Virksomheder har vel ingen hans Hjerte som Københavns Kirkesag; han var den, der løftede Kirkesagens Fane, og han har visselig været en trofast Fanebærer gennem de mange Aar. Hvor har han ikke talt for denne Sag, og hvor har han ikke skrevet om den, og hvor mange Skridt har han ikke gaaet for at rydde Stene af Kirkesagens Vej! Det er næsten utroligt, hvad We-

stergaard kan overkomme af Arbejde; men hvor travlt han end har, han har altid Tid til at virke for Kirkesagen. Og som han elsker Kirkesagen, elsker han Præsterne ved Kirkefondets Kirker; vi, som var med fra den første Tid, har vel nok mærket det mest; da var vi nemlig saa faa, og der kunde selvfølgelig da blive mere af det personlige Forhold end siden, hvor vi blev saa mange.

Saa er der endnu én Ting, jeg maa nævne; det er hans *lyse, glade Sind, hans fornøjelige og gode Humør*. Det gør Samarbejdet med ham til en Fest, og hvor har vi ikke ofte noget af dette festlige over Forretningsudvalgets Møder under hans Ledelse! Professor Westergaard er nu den eneste i Forretningsudvalget fra det oprindelige »Udvalg til Kirkesagens Fremme«, men vi siger Gud Tak for, at vi har ham. Og vi haaber, at vi endnu længe maa beholde ham paa Formandspladsen, for *vi holder saa meget af ham*.

N. Juhl.

Københavns Kirkefond er et af de mange Eksempler paa, at kristeligt Lægmandsarbejde bliver velsignet af Gud, naar det »kalder til Kirke« og saaledes virker i bogstavelig Forstand opbyggende ved at drage Mennesker ind i Menigheden, samle dem om Døbefont, Alterbord, Prædikestol og Menighedsarbejde.

Dette har Harald Westergaard været med til ogsaa paa anden Maade end gennem selve Kirkefondet. Han har i en Aarrække været nøje knyttet til Hellerup Menighed og har ydet et vægtigt Bidrag til dens Vækst. Han har siddet i dens Bestyrelse; men end mere kendt er han blandt os fra de mange Gange, han har talt i vore Forsamlinger, hvor han altid holdt sig til den Regel, Bibelen (1. Pet. 4, 11) giver for Tale i Menigheden; vi er mange, som er ham meget taknemmelige for hans inderlige Forkyndelse af Guds Ord. Men Westergaard har sikkert ogsaa erfaret Sandheden af Jesu Ord: Saligt er det at give, hellere end at tage.

C. V. Prytz.

En Hyldest til Professor Westergaard! saaledes lød Sekretærens Opfordring. Mon der findes nogen Mand i Verden, hvem jeg hellere gav min Hyldest end Harald Westergaard! Første Gang, jeg traf ham, var den 7de December 1904, da jeg som Præst stillede mig til Kirkefondets Raadighed. Da jeg blev Sekretær i 1911, blev Samarbejdet med Professor Westergaard meget nøje. I 10½ Aar var vi som Formand og Sekretær som Hoved og Haand. Jeg mindes ikke en eneste Divergens fra disse 10½ Aar. Han sagde en Gang: en Formand véd nøjagtig saa meget, som hans Sekretær tillader. Fra det Øjeblik lod jeg ham vide endog de mindste

Enkeltheder. Der var stille Glæde paa Kontoret, naar Formanden kom; og naar han gik, var vi paany bleven opmuntret til at tjene i Herrens store Sag.

Westergaard er hædret i hele Europa som Videnskabsmand; men som Kirkefundsmand er han elsket i Stockholm, i Kristiania, i Bergen og i København af Præster og Lægmænd, som lærte at træde i hans Fodspor.

Gud kaldte: Byg min faldne Kirke i Danmarks Hovedstad! Westergaard sagde Ja, og han byggede, saa det spurgtes og efterfulgtes i Norden!

Saa længe der findes Gudsliv i Danmark, vil Harald Westergaards Navn blive opbevaret fra Slægt til Slægt i vort Land i taknemmelig Erindring om den Mand, som nu i 32 Aar har været Midtpunktet i Arbejdet for Kirkelivets Fremme i vor Hovedstad.

Chr. Seidelin.

Vi vandrer i Tro og ikke i Beskuelse, og dog virker det saa tilskyndende og styrkende for Troen, naar den undertiden slaar over i Beskuelse. Det Kendskab, Fredens Menighed og sikkert mange andre Menigheder i Aarenes Løb har faaet til Professor Harald Westergaard, har bragt Velsignelse i den Retning. Han har for os været Beviset paa Sandheden af Wexels kendte Vers:

Og Bønnen henter ned
Frå Himmelen Guds Fred,
Den henter Kraft og Styrke
Til Herren ret at dyrke,
Den henter Hjælp i Nøden.

Professorens Skikkelse og Færd kommer saa let frem for os, naar vi tænker paa et Menneske, over hvem Guds Fred hviler. Og vi aner, at Bønnen var Hemmeligheden ved hans sindige Kraft og sagtmodige Styrke, naar Dagene var trange baade for den enkelte Menighed og Kirkesagen som Helhed.

Professoren talte i vor Kirke St. Bededag 1918 om Bønnen i Jesu Navn, saa det huskes endnu. Det var, som saa Tilhørerne et Glimt af Guldskaalene med de helliges Bønner foran Tronen. Forunderligt kom det tilbage som Velsignelse for Professoren selv i et personligt Anliggende, hvor vi alle erfarede, at Bønnen henter Hjælp paa Nødens Dag.

Vi vil derfor saa gerne være med at takke og ære Gud paa Professorens 70aarige Fødselsdag og samtidig sige, at vi unge føler det som en Gave, men ogsaa som en hellig Forpligtelse at være i et Arbejde, hvor en saadan Mand ha-

Einar Ege.

Som den syvende og sidste vil ogsaa undertegnede være med til at flette Hæderskransen.

Selv om jeg er ny som Sekretær, har jeg dog tjent Kirkefondet som Præst i næsten 20 Aar, inden jeg overtog mit nuværende Arbejde. Og selv om vi en Gang imellem ude i Menighederne talte om, at Ledelsen var lovlig akademisk og ikke altid i Føling med Livets Krav i Sognearbejdet, saa var der aldrig nogen Kritik af vor Formand. Naar vi en enkelt Gang havde Lejlighed til at høre ham føre Ordet, var vi altid grebne af den dybe, fine Inderlighed, hvormed han frembar Vidnesbyrdet om, hvad der var blevet stort for hans Hjerte og havde hjulpet ham »fra Forargelse til Tro«. Hans stille, fine, harmoniske Skikkelse og hans bramfri Færden iblandt os gav en Følelse af Tryghed og Glæde ved at have ham som vor Sags Høvding. Og saadan har jeg ogsaa lært ham at kende, efter at jeg har overtaget Sekretariatet. Han kræver intet for sig selv, men alt for Herrens store Sag. Maatte Gud unde os den Naade endnu i mange Aar at have ham til vor Leder i Arbejdet for Guds Riges Fremme her i vor store By!

»De prisede Gud for mig,« skriver Paulus i Galaterbrevet. Der er mange, som priser Gud for Professor Harald Westergaard. Og det er det bedste Vidnesbyrd om, hvad han betyder i vor Kirke.

Hvordan skal vi hædre ham? Ja, Bestyrelsen har bragt ham sin Lykønskning og Hilsen. Men er der ikke en Maade, hvorpaa alle Kirkesagens Venner kunde være med? Jeg tror, jeg véd det. Der er næppe noget, som vil glæde ham mere, end *en rigtig stor Store-Bededags Kollekt*. Den vil være ham et Vidnesbyrd om, at den store Sag, han har givet saa meget af sin store Kraft og Evne, endnu har sin Plads i de troendes Hjerter. Den vil komme som en Tak fra Menigheden i Danmark for de 35 Aars Tjeneste, Harald Westergaard har gjort som Leder af denne store Bevægelse i den danske Kirke. Og den vil komme som et myndigt Tilsagn om, at vi ikke skal slaa os til Ro med det, der er naaet, men skal fremad paany i Jesu Kristi Navn. Saa lad os da hver paa sin Post tage Arbejdet op, for at dette Aars Kollekt trods de daarlige Tider maa blive stor og rig. Lad os gøre det ved selv at ofre og ved at arbejde for, at andre gør det.

Saa gør vi sikkert Kirkesagens Leder den største Glæde, vi kan gøre ham i hans Højtidsaar. *Charles Nielsen.*

Store Bededag.

Dette Nummer af vort Blad kommer ud lige før Store Bededag — den Dag i Kirkeåret, som i særlig Forstand er Kirkesagens Dag, og hvor alle Kirkesagens Venner ud over

Danmark har Lejlighed til at vise deres Kærlighed til den store Sag i Gerning. Ikke blot ved selv at bringe et Offer, med ogsaa ved at arbejde for, at andre gør det.

Mange spaar os, at Kollekten vil gaa ned. Tiderne er jo vanskelige. Og der er ikke saa mange Penge mellem Folk som før. Men naar det er saaledes, da stilles netop Kærligheden til Kirkesagen paa Prøve. Den enkelte maa spørge sig selv: hvad kan jeg ofre? Men tillige vil Kærligheden forstaa, at netop i saadanne Tider, da Pengene sidder mere fast end ellers, kan der være Brug for et personligt Arbejde for at lægge andre Sagens Storhed paa Sinde og faa dem med ind i de ofrendes Skare.

Kirkesagens mange trofaste Venner blandt Præsterne har i mange Aar gjort et stort Arbejde ved at forberede og anbefale denne Indsamling i deres Sogne. Den kongelige Resolution om Indsamlingen er stadig blevet fornyet siden 1896. Og det er meget faa Sogne i Danmark, der ikke har været med til at give deres Bidrag til Afhjælpsningen af Kirkenøden i København. Vi haaber, at Landets Menighedsraad, alle som eet, slutter Kreds om Indsamlingen fremdeles, og at Raadenes Medlemmer ogsaa personligt vil virke for den, hver paa sit Sted.

Og saa stoler vi paa alle de mange større eller mindre Samfund, hvorfra den store Strøm af Gaver er kommet. Og vi siger til alle: bliv ikke trætte! Men arbejd med ved Forbøn, Gaver og virksom Interesse! Saa kunde det være, at Tvivlerne blev beskæmmede, og at vi netop i de magre Aar kunde faa Lykke til at samle saa meget, at Kollekten steg i Stedet for at synke.

Kirkesagen trænger til det. Thi den staar i Øjeblikket overfor større Opgaver, end den har haft i mange Aar. Og i Tillid til, at vore Venner ikke vilde svigte, har vi givet Løfter om Støtte til adskillige Steder, hvor Arbejdet kræver det. Alene til den nye Kirke i Krist Sogn venter man, at Kirkefondet skal give 25,000 Kroner. Den skal gerne bygges i Aar, og Pengene skal altsaa skaffes snarest. Hans Tavsens Kirke har vi lovet 10,000 Kr. i Aar; saa har Komitéen lovet, at Grundstenen skal blive lagt i Foraaret. Til den nye Kirke i Davids Sogn har vi lovet 10,000 Kr. i Aar. Og Komitéerne for de nye Kirker i Simeons og Natanaels Sogne haaber ogsaa paa Tilskud. I Husum har de bedt os om 15,000 Kroner til en Kirkesal, og rundt om dukker stadig nye Opgaver op med Køb af Kirkegrunde og Udskillelse af Sogne. Vi trænger derfor netop nu til Menighedens Haandslag og Støtte gennem en særlig stor Gave. Det er saa trist, naar det, som er ved at gro op, skal forsættes og hindres i sin Vækst af Mangel paa Midler.

Derfor stoler vi paa, at alle vor Sags Venner vil yde os kraftig Hjælp, at de vil møde frem »Mand af Hus« til denne

aarlige Offergang og dermed tilkendegive, at de ikke vil Stilstand, men Fremgang for Guds Rige i vor store Hovedstad.

Tak for al Hjælp i Aarene, som svandt, og Tak for, at I ikke er blevne trætte, men vil være med fremdeles!

Charles Nielsen.

Den nye Kirke i Nathanaels østre Sogn.

Den 19de Marts 1899 indviedes Nathanaels Kirke i Holmbladsgade til Sognekirke for det fra Sundby Sogn udskilte Nathanaels Sogn.

Det er med Tak til Gud, vi ser tilbage paa de 24 Aar, der er gaaet siden da. Thi det er vitterligt, at gennem det Arbejde, der er udgaaet fra Nathanaels Kirke og Menighed, er mange blevet hjulpet baade timeligt og aandeligt. Et vidt forgrenet Menighedsarbejde har sat Frugt baade iblandt Børn, unge og gamle — vi behøver blot at minde om Søndagsskolen, de kristelige Ungdomsforeninger, Blaa Kors, Menighedsplejen, de gamles Hjem o. s. v.

Men, skønt der altid har været frivillige Arbejdere i alt det Arbejde, der udgik fra Kirken, viste det sig, at det var næsten umuligt at naa saa vidt ud, som det var paakrævet, da Sognet stadigt voksede — og voksede hurtigt. Fra Aar til Aar er Folketallet steget saaledes, at vi ved sidste Folketælling i 1921 var oppe paa et Antal af 21,146 Beboere og vel nu efter al Sandsynlighed ca. 22,000,

Allerede længe har derfor den Tanke været fremme at søge Sognet delt og en ny Kirke opført, for at den kirkelige Betjening derigennem kunde blive mere fyldestgørende.

Københavns Kirkefond har for Aar tilbage erhvervet en Byggegrund, beliggende mellem Ungarnsgade og Østrigsgade ud til Lergravsvejen. Denne Grund har Kirkefondet stillet til Raadighed for Nathanaels Menighed. Yderligere har Kirkefondet givet en Gave paa 10,000 Kr. til Hjælp til Opførelse af en ny Kirke paa Grunden og desuden til-sagt al mulig Støtte i Fremtiden.

Efter at Menighedsraadet i Nathanaels Sogn havde for-søgt at erhverve en anden, mere centralt beliggende Grund, men dette havde vist sig umuligt, har man nu besluttet at søge opført en Kirke paa Grunden ved Lergravsvejen. Denne Kirke er tænkt at skulle være Sognekirke for et selvstændigt Sogn, der af det gamle Nathanaels Sogn skulde omfatte den Øst for Midtlinjen af Mecklenborggade liggende Del.

Da der jo næppe er Mulighed for at faa hele Kirken opført i en overskuelig Fremtid, eftersom de hertil nødven-dige Midler alle skal skaffes ad privat Vej — *Stat og Kom-mune yder intet som helst Bidrag* — vil man søge at faa et midlertidigt Kirkelokale.

I en lille Konkurrence, der har været udskrevet blandt forskellige Arkitekter, blev et Kryptkirke-Projekt, der var indleveret af Arkitekt Thomas Havning, foretrukket. Det findes gengivet ovenfor. Man vil forsøge foreløbigt at faa Krypten bygget og indviet til midlertidig Kirke.

Ifølge Overslag, der er beregnet paa Grundlag af de nu-værende Priser paa Byggematerialier og Arbejds løn, vil Om-kostningerne ved denne Krypts Opførelse andrage ca. 110,000 Kr., maaske en Del mindre. Dette vil sikkert i man-ges Øre klinge uoverkommeligt; men det er ikke uover-kommeligt. Der findes i Nathanaels Sogn godt og vel 6000 Familier. Hvis hver Familie i Sognet derfor blot kunde og vilde ofre 10 Kr. aarlig i to Aar, havde vi rigeligt, hvad der skulde bruges. Vel véd vi godt, at der vil være adskillige Fa-milier, som i disse vanskelige Tider ikke vil kunne ofre saa mange Penge — men maaske noget mindre — og andre vil overhovedet intet kunne afse. Det er derfor vort Haab, at der maa være Sognebeboere, som har Sind og Evne til at undvære mere. Vi tvivler ikke derom. Forhaabentlig vil der ogsaa udenfor vort Sogn være Interesse og Offervillighed overfor denne Opgave.

Vi henvender os trygt til alle Beboerne i vort store Sogn med Bøn om at hjælpe os med Løsningen af denne Opgave, idet vi er overbeviste om, at enhver, der har nogen folke-kirkelig Forstaaelse, vil indse Nødvendigheden af Sognets Deling. Det er jo ikke bare et Hus af døde Stene, der skal

rejses. Nej, Erfaringen har vist, at overalt, hvor der rejser sig en Kirke i vor By, vaagner Mennesker til Forstaaelse af, at Troen maa vise sig virksom i Kærlighed; derfor vil der fra enhver Kirke udgaa ogsaa et socialt Arbejde til Gavn for fattige, syge og gamle.

Vi tager Sagen op i den Herres Navn, der skal tjenes ogsaa ved dette Kirkehus. Vi er overbeviste om, at det er hans Vilje, at vi skal lægge Haand paa dette Værk, selv om Tiderne er vanskelige i økonomisk Henseende.

København S., Marts 1923.

Menighedsraadet for Nathanaels Sogn.

Kirkesagen i Davids østre Sogn.

Siden Delingen af det oprindelige Davids Sogn fandt Sted den 7de Februar d. A., er Kirkesagen gaaet sin stille, men sikre Gang fremad, og Arbejdet har faaet fastere Former.

Den 9de Marts holdt »Kirkekomitéen for Opførelsen af Hans Egede Kirken« sit første, vellykkede Møde. Kirkekomitéen har følgende Sammensætning: *H. Christiansen**), Lagerist, Korsørgade 17; *J. Christiansen**), Chauffør, Aarhusgade 64; Enkepastorinde *Engelstoft*, Strandboulevard 98; *K. Groth*, Toldkontrollør, Strandboulevard 99; *R. Grünfeld**), Sognepræst (*Formand*), Lundsgade 5; *N. Hesbjerg*, Inspektionsbetjent, Aarhusgade 66; *H. Hindevad*, Klokker ved Rigshospitalet, Vardegade 19; *S. Jensen**), Formand, Koldinggade 18; *V. Jensen*, Gasværksarbejder, Aarhusgade 84; *Em. Jørgensen*, Løjtnant, Bogholder, N. Frihavsgade 30 (*Sekretær*); *Chr. Jørgensen*, Faaborggade 1; *H. Købke**), Fuldmægtig i Finansministeriet, Strandboulevard 112 (*Kasserer*); *Fr. Larsen**), Pramfører, Øresundsgade 82; *Wm. Larsen*, fhv. Lods, Vardegade 17; *Carl Lønberg**), Grosserer, Upsalagade 10 (Forretningsfører); *Ch. Nielsen*, Præst, Kirkefondets Sekretær, Badstuestræde 17; *I. C. Nielsen*, Repræsentant, Aarhusgade 99; *Frøken Joh. Nielsen**), Kolonialhandler, Strandboulevard 110; *Chr. Petersen*, Vicevært, Løgstørgade 20; *C. G. Rauff*, fh. Købmand, Koldinggade 39; *O. Sandberg*, fh. Grosserer, Strandboulevard 98; *Chr. Weile*, Bogtrykker, Øresundsgade 78. (De med * betegnede er Medlemmer af Forretningsudvalget.)

Ved Mødet bestemte man sig for snarest muligt at paa-begynde Arbejdet med Opførelsen af Menighedshuset med indviet Kirkesal (og Præstebolig i Etagen ovenover). Arkitekt *Hvalsøe* (Wittmaack & Hvalsøe) blev af Kirkekomitéen antaget som Arkitekt. Hans smukke og praktiske Udkast til

Kirken og Menighedshuset vil senere blive gengivet i nærværende Blad.

Foruden de i et tidligere Nummer af Kirkefondets Blad omtalte Gaver, dels fra Kirkefondet og dels fra selve det nye Sogn, har Kirkefondet yderligere bevilget 10,000 Kr., og »Foreningen til Opførelse af smaa Kirker i København« har sikret os Aarsindtægten for 1923: 10,000 Kr., hvilke betydelige Tilsagn vi har modtaget med den største Glæde og Taknemmelighed. Endvidere har den saakaldte *Adoptionstanke*, der for Østerbros Vedkommende ledes af Esajaskirkens Sognepræst, Pastor *N. Juhl*, vundet god Tilslutning. Esajas' Menighed gaar selv i Spidsen med det store og smukke Tilsagn om 2000 Kr. aarlig i 5 Aar, og fra flere andre Østerbromenigheder har vi allerede faaet Løfte om Støtte. Komiteen forbereder nu en *Sogneindsamling* snarest muligt, og en kort Redegørelse angaaende Sogneudskillelsen og Opførelsen af Menighedshuset er udgaaet til hvert Hjem i det nye Sogn.

Endnu skal tilføjes, at den 20de Marts stiftedes »*Hans Egede Kirkens Menighedssamfund*« med ca. 50 indskrevne Medlemmer og 14 Gæster ved et særdeles festligt og vellykket Møde i Davidskirken. Der var en rig Velsignelse over os, og vi vil altid mindes den Aften med Glæde og Tak til Gud, som gav os saa meget af sin Rigdom. Pastor *Ch. Nielsen*, der glædede os med at være til Stede, bragte en hjertelig Hilsen fra Kirkefondet med Ønsket om Guds Velsignelse over det nye Arbejde.

Der er i det nye Sogn en rig Arbejdsmark, og vi, der staar midt i Gerningen, synes, at »der er Foraar i Luften«, — der er baade Arbejdslyst og Arbejdsmod, og vi har den Tro, at Gud Herren i Naade vil lade Arbejdet lykkes.

R. Grünfeld.

Ansgar.

Det er i Aar 1100 Aar siden, at Ebo af Reims kom som Missionær til Danmark. Og vi nærmer os 1100-Aaret for Ansgars Komme, han, som Eftertiden har hædret med Betegnelsen Nordens Apostel.

Det er da ikke underligt, at Mindebøgerne om denne fromme og nidkære Tjener for Evangeliet er ved at komme. Der vil sikkert komme flere. Og det er kun godt, at forskellige tager Opgaverne op, forudsat at de bygger deres Skildringer op paa et alvorligt Arbejde med Studium af Kilderne.

Den første af disse Bøger er nu kommet. Den er skrevet af Kaper-naumskirkens Sognepræst Marius Th. Nielsen og hedder Ansgar — hans Tid og Værk. Det er en Bog paa 286 Sider med gode Illustrationer, udkommet paa O. Lohses Forlag.

Bogen falder i to Hovedafsnit. I det ene, Land og Folk, skildrer

Forfatteren Baggrunden for Ansgars Værk: Nordboernes Livsforhold, Religion, Samfundsliv, Familieliv og Karakter. Skildringen hviler paa et omhyggeligt Studium af herhen hørende Litteratur og er i visse Maader den interessanteste Del af Bogen. Der er paa disse 129 Sider i sammentrængt Form givet en Mængde Oplysninger om vore hedenske Forfædres Liv. Det meget Stof tynger ganske vist Fremstillingen enkelte Steder, saa den nærmer sig Opregning af Enkeltheder; og der er dunkle Ting, ikke mindst m. H. t. vore Forfædres religiøse Forestillinger, hvor Forskningen endnu ikke har naaet sikre Resultater. Men Stoffet er lagt frem, og selv om de mange Enkeltheder kan virke trættende, er det dog at foretrække for en mere glat Fremstilling, der lægger Stoffet til Rette efter Forfatterens Skøn og Fantasi. 2. Del af Bogen, Mand og Værk, hvis Hovedkilde er »Ansgars Liv«, forfattet af hans Efterfølger Rimbart og en anden Bremerklerk, er lettere læst og giver et skønt Billede af den ydmyge, selvfornægtende, flittige og udholdende Munk, der saa ofte blev vejledet gennem Syner og Drømme, og som i sin Beskedenhed samler Ebos og sit eget Missionsresultat i Ordene: »Nu er ved Kristi Naade Kristi Kirke grundlagt baade hos Daner og Svear, og Præsterne udøver deres Gerning uden Hindring.« Og saa nævner han kun sit eget Værk i Betegnelsen: »de øvrige Gerninger, Missionen vedrørende.«

Pastor M. Th. Nielsen fortjener Tak for sin gode og grundige Bog, som jeg gerne vil anbefale Kirkesagens Venner, at læse.

Ogsaa fordi Bogen er et Led i den københavnske Kirkesags Arbejde. Den vestlige Del af Kapernaums Sogn, Kvarteret omkring Vester-gardsvej, skulde nemlig gerne have en Kirke. Der bor her 3—4000 Mennesker, og der er Plads til mange flere. I nogle Aar har der ud fra en lille Træbarak været gjort et Arbejde med Søndagsskole og Møder. Nu skulde der ansættes en Præst, som kan tage dette særlige Arbejde op; det er Tanken at bygge en Ansgar Kirke derude, og denne Bog skulde bane Vej for Virkeliggørelsen af denne Plan og skaffe Midler til at bygge for.

Man støtter Kirkesagen ved at købe og sprede Bogen; og naar man har læst den, kan man, hvis man synes, at Ansgar fortjener en Kirke her i Byen, indsende en Gave til den til Kirkefondets Kontor eller til Pastor Nielsen. At der i Forvejen er en katolsk St. Ansgars Kirke, behøver jo ikke at hindre os i at opkalde en af vore Kirker efter ham. Thi han tilhører den hele Kirke og ikke den katolske alene; og selv om han var Katolik, var han i sit Grundsyn evangelisk og hvilede i Visheden om Syndernes Forladelse.

Charles Nielsen.

Har vi Kirker nok i København?

En lille Pjece med denne Titel er lige udkommet. Den er skrevet af Sekretæren og faas for 25 Øre paa Kirkefondets Kontor eller gennem O. Lohses Forlag, som har den i Kommission.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 12.

Juni

1923.

Den nye Hans Tavsens Kirke. Grundstensnedlæggelsen.

Trinitatis Søndag, den 27. Maj Kl. 2 samledes en Skare af Kirkesagens Venner med Hans Tavsens Kirkes Menighed for at lægge Grundstenen til den ny Kirke, som efter Planen skal staa færdig til Indvielse Advents Søndag 1924. Blandt de indbudte saas Professor Harald Westergaard med Frue, Professor Ed. Geismar og adskillige Præster, deriblandt Provst Schousboe, der er Formand for den Komité, som oprindeligt tog fat paa Opførelsen af Kirken som en ny »Præsternes Kirke«, rejst af danske Præster, der tidligere byggede Kristkirken paa Vesterbro. Væsentligst ved Præsternes Bidrag rejste den midlertidige Kirke sig: Menighedshuset med indviet Kirkesal, Kapel og Ringmur; den har nu gjort Tjeneste siden 1915.

Under de stærkt forringede Levekaar, som danske Præster har faaet, var det ikke til at vente, at de skulde magte at rejse selve Kirken foreløbig. Menigheden og Sognefolket i Islands Brygges Sogn har derfor taget Opgaven i sin Haand, og der ventes i alt at indkomme ca. 125,000 Kroner fra Sognet til den nye Kirke. Kirkefondet har givet 20,000 Kr. foruden 10,000 til den midlertidige Kirke, Hans Tavsens Slægt 5000 Kr., danske Præster 10,000 Kr., en udensogns Arv 5000 Kr.

Grundstensnedlæggelsen formede sig som en smuk Fest. Allerede den ydre Ramme med de mange smældende Dannebrogssflag, Børnene og Ungdommen oppe paa Stilladserne, de mange Tilskuere i den store Naboejendom, som fra Vinduer og Altaner lyttede til Taler og Sange, virkede festligt. Og Regnen blev borte, selv om Skyerne truede.

Menighedsraadets Næstformand, Grosserer Jensen, bød Velkommen, hvorefter Forsamlingen sang »Den signede Dag med Fryd vi ser«. Saa stod Stiftsprovst Ussing paa Talerstolen. Efter at have nedbedt Herrens Velsignelse over Værket, holdt han følgende Tale:

»Blomstre som en Rosengård skal de øde Vange.« Saaledes synger vi, og det er jo egentlig et Juleord, der klinger i Adventstiden. Men det bringer ogsaa et Pinsebudskab, saaledes som Esajas skildrer det: De skal hverken hungre eller tørste, og ingen Hede eller Sol skal stikke dem; thi deres Forbarmer skal føre dem og lede dem til Vandkilder (Esaj. 42, 10). Det er Vandet, der forvandler Ørkenen til frugtbart Land, saa den kommer til at blomstre som en Rosengård. Derfor er det en Pinsebøn, Brorson har givet os: Kom, Regn af det høje, lad Jorden oplives som Lilliedal!

Maatte denne Bøn altid stige op her paa dette Sted. Thi det er det, denne Kirke vil. Ingen Ørken er værre end en Hovedstads Stenørken, ingen Hede saa gold som Brostensageren, ingen Menneskehjertes saa udtørrede, som Hjerterne kan være hos Storbyens Beboere. Og dog tror vi, at det er muligt, at Ørkenen kan komme til at blomstre, naar Livskilderne fra Guds Hjerte faar Lov til at springe og Aandens frugtbare Regn kan falde i Strømme. Det sker næppe paa een Gang; men lidt efter lidt danner der sig Oaser i Ørkenen, hvor et levende Væld er begyndt at flyde. Derfor bygger vi Kirker trindt omkring i Storbyen, for at de mange Menigheder kan være som saadanne frugtbare Pletter midt i Ødet.

I Dag er det Grundstenen til Hans Tavsens Kirke, der skal lægges. Og naar jeg skal lægge den, er det vel bl. a., fordi jeg er Efterkommer af Hans Tavsens, hører til 13. Slægtled efter ham — længere er det ikke siden, at han levede. Hans Tavsens var født i en Ørkentid, hvor Herrens Ord var forstummet i hans Kirke; men da han selv havde fundet Livskilden, blev han kaldet af Gud til at lede de levende Vandstrømme ind over Danmark. Gid Hans Tavsens maa faa aandelige Efterkommere her; saa skal Ørkenen herude komme til at blomstre som en Rosengård!

Det er Trinitatis Søndag, eller som vi hellere skulde sige, Hellig Trefoldigheds Søndag, Kirkens gamle Fest for den treenige Gud, Faderen, Sønnen og den Helligaand. Denne Dag er særlig egnet til det, vi her har for, idet Grundstenen til en Kirke efter gammel Skik lægges i Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn. Men hvad betyder det?

Vi lægger den i Faderens Navn. Det betyder, at vi tror paa, at Guds Kærlighed er Livets Grund — at bag ved alt staar den Gud, der elsker Mennesker. Vi maa ned under den haarde og tørre Skorpe til Guds levende Kærlighed, ligesom vi maa bore ned til Grundvandet, der ogsaa findes under Storbyens Stenørken. Det Træ, der, som Holbergs gamle Kastanje i Stiftsprovstegaarden, kan skyde sine Rødder ned gennem den haarde, tørre Overflade, ned til Grundvandet, det gaar ikke ud og tørres hen, men skyder hvert Aar fri-ske Blade og Blomster.

Og vi lægger Grundstenen i Jesu Navn. Det betyder, at vi tror, at han er en Frelser for enhver Synder, som i Anger og Tro søger Hjælp hos ham, saa der ejheller i Storbyens Ørken findes den fortørrede og i Synd forhærdede Sjæl, som Jesus ikke kan frelse.

Og vi lægger den i Aandens Navn. Ikke i enhver Aands, men i Helligaandens. Der tales saa meget i vor Tid om Aand, ja, om »Aander«, men vi tror paa Aanden, der skaber det usynlige Guds Rige. Gid det altid maa erfares her ved Ordets Forkyndelse, ved Daab og ved Nadverbord, ja i alt, hvad der skal foretages i denne Kirke, at Aanden skaber Liv, saa Ørkenen maa blomstre som en Rosengård!

Saa er Grundstenen lagt paa det, som overgaar al Verdens Visdom, paa Guds Ordet, der viser Vej, hvor Verden gaar i Mørke. Gid Ordet aldrig maa fortones eller forstumme her i denne Kirke!

Og den er lagt paa det, der er mere end al Verdens Rigdom, paa Guds frelsende Naade i Jesus Kristus. Gid den altid maa være Grundvolden for dette Hus og gøre Islands Brygges Beboere rige i Gud.

Og den er lagt paa det, der har større Kraft end al Jordens Kræfter. Vor Tid taler saa meget om Kraft, men er saa underlig kraftesløs. Gid det her maa erfares, at Guds Kraft er stærk nok til at oprejse og omdanne Menneskeliv til hans Ære.

Som Grundstenen for Kirken lægges i den treenige Guds Navn, maa ogsaa *hver enkelt* Menneskesjæl lægge Grundstenen for sit personlige Liv i Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn. Og denne Grundsten har Gud selv lagt for os i vor Daab, Daaben i den treenige Guds Navn. Men ligesom det var en stakket Glæde, om vi lagde Grundsten i Dag, men ikke fik noget bygget paa den, saa er det det store, alvorlige Spørgsmaal til enhver af os: er der bygget noget op paa Daabens Grundvold, har Guds Aand faaet Lov at levendegøre Dit Hjerte? Men netop dertil skal jo ogsaa denne Kirke tjene, at Mennesker ved at høre Ordet og leve med i hans Menighed opbygges i Sandhed til Livet i Gud.

Og nu det sidste: Hovrlænge skal denne Kirke staa? Ingen af os véd det. Vi haaber længe; men maaske selve de sidste Tider med den sidste store Trængsel ikke er langt borte. Dog, det véd vi, at Dødsrigets Porte ikke skal faa Overhaand over Jesu Kristi Menighed. Gid der da ogsaa her indtil Enden maa samles en levende Menighed til Jesu Kristi Ære, en Brud, der med Glæde kan hilse Brudgommen, naar han kommer.

Kirkens Sognepræst, Pastor Quistgaard, tog derefter Ordet.

Det Dokument, vi i Dag indmurer under Grundstenen i Hans Tavsens Kirken, slutter saaledes:

Vi bygger denne Kirke til Guds Ære.

Vi bygger den, for at Evangeliet om vor korsfæstede og opstandne Herre og Frelser bedre maa naa ud i dette store Sogn.

Vi bygger med Tak til Barmhertighedens Fader og al Trøsts Gud, der gav sin Menighed rige Dage under trange Kaar i det lave Kirkehus, som vi nu skal forlade.

Ja, vi bygger til Guds Ære. Det er dog den dybeste og ædlesteste Trang i Menneskehjertet: at ære Gud.

Da Patriarken Jakob havde haft sin Drøm, hvor han saa Himlen aaben over sig og Guds Engle stige op og ned, og hvor Gud havde talt til ham, da rejste han om Morgen en et Alter til Guds Ære paa dette Sted, og han kaldte Stedet Betel, det betyder Guds Hus.

Og hvor *Kristi* Menighed har bredt sig over Jorden, dér har Kristenlivet altid givet sig Udslag ogsaa i dette, at man søgte at ære Gud ved at rejse Gudshuse og gøre dem saa skønne, som man evnede. Allerede Italiens Katakomber med deres fattige Smaakapeller vidner herom. Der har uøvede Hænder, saa godt de formaaede, udsmykket Altrene.

Og Middelalderens Kirker staar som storslaaede Monumenter for Menighedens religiøse Liv, baade de romanske Kirker, der ved hele Arkitekturen samler Sindet i Tilbedelse for Højalteret, og Gotikens vældige Katedraler, der med de dristigt svungne Buer og de himmelstræbende Taarne løfter Sindet opad mod Himlens Gud.

Enhver levende Bevægelse indenfor Kirken gav sig Udslag i, at man byggede Kirker til Guds Ære.

Den første Daad, Frans af Assisi øvede, var at bygge det lille Kapel nede i Dalen ved Assisi større. Selv tiggede han Stenene sammen oppe i Byen, og paa sine spinkle Skuldre bar han dem ned i Dalen. Saa murede han og sang til, og de vejfarende opfordrede han til at være med at bygge Guds Hus større.

Ogsaa vor Tid, vort Land og vor By har været præget af dette: der har været dem, der vilde ære Gud ved at bygge ham Kirkehuse.

Lad os dog holde fast ved dette midt i en Tid med megen Vantro og Ligeegyldighed: der var dog nogle, der ikke roligt kunde se paa, at Herrens Hus forfaldt. For en Menneskealder siden havde vi her i Byen mange store og skønne Kirker, Frue Kirke, Holmens Kirke og alle de andre gamle Kirker, men vi havde saa at sige ingen Kirker ude paa Broerne, dér hvor Byen voksede.

Saa tog disse troende Kvinder og Mænd fat; men det, der nødvendigvis mest maatte ligge dem paa Sinde, var: at Evan-

geliet om vor korsfæstede og opstandne Herre og Frelser bedre kunde naa ud til denne store By. De Kirker, der byggedes, var ofte meget fattige og tarvelige, selv mange kirkelige Mennesker forargedes over denne Fattigdom. Men det kunde nu ikke blive anderledes, Pengene skulde skaffes ad frivillig Vej, Stat og Kommune har intet givet os til at bygge Kirker for i København i det sidste Slægtled.

Men at ogsaa Trangen var der til at bygge skønne Kirker til Guds Ære, derom vidner den Kendsgerning, at den ene efter den anden af disse fattige Kirker har maattet vige for større og skønnere Kirker. Se paa Elias Kirken paa Vesterbros Torv, Esajas Kirken i Malmøgade, paa Grundtvigs Kirken paa Bispebjerg eller vor Søsterkirke, Filips Kirken, der nu rejser sig ude i det yderste Sundby.

Her paa Islands Brygge maatte vi ogsaa i disse første 7 Aar nøjes med en meget lille Kirke. Men vi havde den Lykke fra første Færd at have et dejligt Kirkerum at samles i. Og var der lavt til Loftet og trangt til Væggene, saa har Gud dog været god mod os i vor lille Kirke. Det er med Tak til Gud, vi forlader Kirkesalen, thi det synger i vore Hjerter: Hvor dyrebar er din Miskundhed, Gud, Menneskenes Børn søger Ly under dine Vingers Skygge.

Vi voksede sammen og blev en Menighed, vi lærte, at en Menigheds første og egentlige Opgave ved Gudstjenesten er at ære Gud ved af Hjertet at synge ham Lovsange. Og vi erfarede, at Kristne har kronede Dage.

Derfor gaar vi med Frimodighed ind til de større Forhold i den ny Kirke. Thi vel er det saadan, at enhver Kristen maa kende til Frygt og Bæven, fordi vi er Syndere; men da vi begyndte for godt 7 Aar siden, følte vi tillige Ængstelsen for det ukendte og vanskelige, thi vi vidste, at her i Sognet var en haard Jordbund at bryde igennem.

Men den Glæde har vi haft, at vor Kirkesag er blevet en Sognesag. Naar vi er naaet saa vidt, at vi i Dag kan lægge Grundstenen, saa skyldes det, at mange Hundrede af Sognefolkene ved deres Smaabidrag har skaffet Hovedsummen til Kirkens Fuldførelse tilveje. Sognekomiteén raader nu over ca. 110,000 Kr. i indbetalte eller tegnede Bidrag; vi mangler saaledes kun ca. 15,000 Kr. i de 125,000 Kr., som det var vort Maal at skaffe tilveje.

Men ogsaa udefra har vi faaet Hjælp — og det var nødvendigt — thi Kirken kommer til at koste 175,000 Kr. Baade Danmarks Præster, der i det væsentlige skaffede Midlerne til den lille Kirke — Hans Tavsens Slægt og det københavnske Kirkefond har hjulpet os. Men bliver ogsaa Hjælpen udefra ved at tilflyde os som hidtil, da er det vort Haab, at Kirken staar gældfri den Dag, den indvies.

Et Skaar i vor Glæde er det, at vi næppe evner ogsaa

at rejse Kirkens Taarn nu. Vi synes jo, at dette Kvarter med de høje Huse fortjente at faa et Kirketaarn, der beherskede det hele. Men Taarnet *kan* undværes, saa det skal kun være et lille Skaar i vor Glæde, og i Tillid til ham, der har hjulpet hidindtil, tror vi, at vi snart skal faa Lov til at sætte Kronen paa Værket.

At vi maatte ære Gud, det er vor Bøn. Ære ham ved Gudstjenesten i den ny Kirke, ære ham derved, at noget af hans Herligheds Glans lyser af os, naar vi gaar fra Kirken til vore Hjem og til vor daglige Dont. Ære ham saaledes, at det i nogen Maade maa opfyldes paa Menigheden her, hvad der siges om den første Menighed: at den havde Yndest hos hele Folket.

Efter at Forsamlingen havde sunget: »I al sin Glans nu straal Solen«, oplæste Pastor Quistgaard Grundstensdokumentet, der gav de historiske Oplysninger om Kirkens Opførelse. Dette indmuredes derefter af Stiftsprovst Ussing, Sognepræsten og Kirkens Værge, Murermester Harald Petersen, der hver lagde een Sten.

Efter Salmen: »Tør end nogen ihukomme Hjertets søde Morgendrøm« bekendte Pastor Quistgaard Daabspagten, bad Fadervor og lyste Velsignelsen, hvorpaa Forsamlingen sang det sidste Vers af »Kirken den er et gammelt Hus«.

Dermed var den smukke Højtidelighed til Ende; og Skaren spredte sig. En Del aflagde Besøg i den midlertidige Kirke og besaa denne.

Det var de skønne grundtvigske Salmer, der lød — en Forjættelse om, at det Samarbejde i Københavns Kirkesag under Kirkefondets Ledelse, som hidtil har fundet Sted, ogsaa i Fremtiden vil blive opretholdt af det grundtvigske Kirkefolk, trods alle Bestræbelser for at vanskeliggøre det, som i den seneste Tid er foretaget af enkelte Mænd indenfor denne Fløj af vor Kirke.

Maatte nu Midlerne til Fuldførelsen af Hans Tavsens Kirke strømme saa rigeligt ind, at der ogsaa kan blive Raad til at bygge Taarnet, som er beregnet at ville koste 25.000 Kroner!

Charles Nielsen.

Til Kirkefondets Bestyrelse.

Paa min 70 Aars Fødselsdag overraskedes jeg ved fra Kirkefondets Bestyrelse at modtage to dejlige Kobberstik, der altid vil være en Pryd for mit Hjem, og en Adresse, som paa den kærligste og smukkeste Maade knytter en hjertelig

Hilsen til mig sammen med Ønsker for den Sag, som jeg altid har elsket, og hvis Fremgang og Vækst er en af mit Livs store Oplevelser. Jeg beder alle Medlemmer af Kirkefondets Bestyrelse om at modtage min inderligste Tak for den overordentlig store Glæde, der saaledes blev mig beredt.
Harald Westergaard.

Store Bededags Kollekten.

Vi kan endnu ikke sige meget om, hvorledes Resultatet af Indsamlingen er blevet. Noget meget glædeligt kan vi dog fastslaa: København og Frederiksberg er gaaet over 2300 Kroner frem fra i Fjor. Jo større Ofre Storbyens Menigheder selv bringer, desto mere moralsk Ret har de til at kalde paa hele den danske Menigheds Støtte. Fremgangen her opvejer imidlertid ikke Tilbagegangen i de tre Stifter, hvorfra vi har faaet Opgørelse. Københavns Stift er bortset fra København-Frederiksberg gaaet noget over 400 Kr. ned siden i Fjor. Haderslev Stift er gaaet over 1300 Kr. tilbage og Ribe Stift over 1500. Strømpilen synes saaledes, hvad Menigheden ud over Landet angaar, at vise nedad, hvad man jo nok kunde frygte i Betragtning af det mindre gode Vejr St. Bededag og af det stærke økonomiske Tryk, hvorunder vi lider for Tiden.

Vi faar nu se, hvorledes det er gaaet i de andre Stifter. Vi haaber paa, at vi i det store og hele i al Fald har holdt Stillingen. Foreløbig kun en Tak til alle, som har hjulpet os.

Opgørelsen ser saaledes ud:

	1922	1923
Vor Frue Provsti	3,829	4,556
Holmens Provsti	4,384	4,668
Vestre Provsti	3,203	3,442
Frederiksberg Provsti	3,056	4,147
Ialt København-Frederiksberg	14,472	16,813

Københavns Stift.

Sokkelund H.	2,638	2,268
Smørum H.	434	565
Holbo-Strø H.	1,425	1,377
Lynge-Kronborg H.	1,455	1,445
Horns-Ølstykke	937	921
Bornholms vestre	870	758
Bornholms østre	650	650
	8,409	7,984

<i>Haderslev Stift.</i>		1922	1923
Bjerre-Hatting		1,157	800
Elbo-Holman		2,006	1,524
Haderslev		1,042	730
Ris-Sdr. Rangstrup		570	352
		<hr/>	<hr/>
		4,775	3,406

<i>Ribe Stift.</i>			
Nørvang-Tørrild		639	688
Ribe Herred		735	256
Malt, Anst, Slaugs H.		1,766	1,276
Øster-Vester Horne		925	874
Skads		1,161	1,042
Nr. Horne-Bølling		2,270	1,962
Ulfborg-Hind		1,128	966
		<hr/>	<hr/>
		8,624	7,064

Testamentarisk Gave.

Afdøde Fabrikant Fritz Bock, Kirkesagens trofaste Ven og en Tid lang Kirkefondets Kasserer, har i sit Testamente betænkt Kirkefondet med en Gave paa 15,000 Kr.

Fra vore Kirker.

Under 14. Februar er cand. theol. Siegfrid Sørensen af Hans Majestæt Kongen udnævnt til præsteviet Medhjælper ved Simeons Kirken.

Under 1. Marts er Kaldskapellan ved Davids Kirke R. Grünfeld af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Sognepræst for Davids østre Sogn.

Under 12. Marts er cand. theol. Niels Emil Jessen af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Kaldskapellan ved Bethlehems Kirken.

Under 19. Marts er Sognepræst for Gethsemane Kirke Richard Thomsen af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Sognepræst for Gladsakse.

Under 5. Maj er cand. theol. Carl Hanson af Hans Majestæt Kongen udnævnt til præsteviet Medhjælper ved Kapernaums Kirke.

Den 20. Maj er Organist ved Kapernaums Kirke H. Ostermann afgaaet ved Døden.

Udgivet af Det københavnske Kirkefond. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

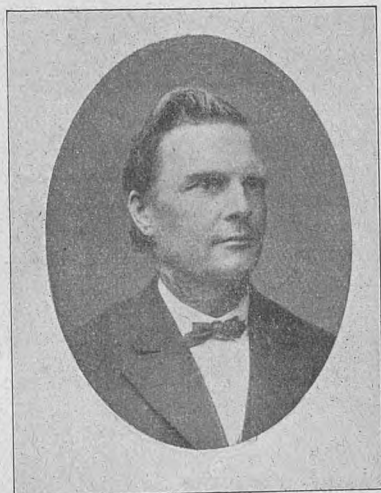
Nr. 13.

September.

1923.

Pastor Johannes Møller.

Den 16. Juli i Aar døde Danmarks næstældste Præst, fhv. res. Kapellan ved Vor Frue Kirke i Odense, Pastor Johannes Møller. Han var født 1832 og blev saaledes 91 Aar.

Hans Navn vil ikke blive glemt i Kirkesagens Historie. Thi det var ham, som paa Bethesdamødet i 1886 gav det Indlæg i Forhandlingen, der satte Arbejdet for de smaa Kirker i Gang. Han har selv i „Jubilæumsbogen“ i sit lille Stykke „Erindringer“ forklaret, hvorledes han ved den Lejlighed handlede under indre Tvang. Det var Gud, der brugte ham til at sætte noget stort i Gang; det var vel kommet paa anden Maade uden ham; det laa jo i Luften, saa at sige. Men ved ham kom det paa en velsignet Maade med en aandelig Begrundelse: „Søgnedelingen er nødvendig for en Menighedsordning, hvor de enkelte kan faa deres Plads i Menigheden“ og med det radikale Krav: Mangfoldige smaa Kirker, 60—70. Det betød noget mere at sige det den Gang end nu. Og saa forlangte

han, at man skulde begynde *straks*, blot med en enkelt Præst i en enkelt Firkant af et af de store Sogne, og selv om de kun kunde skaffe „en Trækirke eller en anden Bygning i en Baggaard at tale i.“ Ogsaa det var radikal Tale i de fleste af Tilhørernes Øren. Men den havde Sandhedens Magt i sig og gik mange til Hjerter. Derfor har Kirkesagens Venner Grund til at takke Gud for Præsten Johannes Møller.

Ære være hans Minde!

Charles Nielsen.

Ny Sogneudskillelse.

Vi har haft den Glæde at modtage følgende Skrivelse fra Kirkeministeriet:

Paa Ministeriets derom nedlagte Forestilling har det den 6. d. M. behaget Hans Majestæt Kongen at bifalde, 1) at den Del af Christkirken i København, der er beliggende syd for Ny Carlsbergvej, maa udskilles og oprettes til et selvstændigt Sogn under Navnet „Christkirkens søndre Sogn“, 2) at det nye Sogns Menighed, indtil der er opført en selvstændig Kirkebygning for det nye Sogn, henvises til at benytte Christkirken som Sognekirke, 3) at hidtilværende Kaldskapellan ved Christkirken Peder Herman Larsen maa beskikkes til Sognepræst for Christkirkens søndre Sogns Menighed.

Hvilket herved meddeles Kirkefondet, idet henvises til Sammes Andragende af 19. Marts d. A.

Vi er saaledes atter kommet et Skridt frem mod Kirkefondets Maal.

Kristsognet med den af Danmarks Præster skænkede Kirke ligger ude paa det tæt befolkede Vesterbro. Ved Folketællingen d. 1. Februar 1921 havde det 20,382 Indbyggere og i de to og et halvt Aar, der er gaaet siden, er det yderligere vokset, baade fordi der er opført nye Bygninger, og fordi Sammenstuvningen af Mennesker i de forhaanden værende er blevet større paa Grund af Bolignøden. Præsterne regner da ogsaa med, at Sognet tæller ca. 24,000 Indb.

Nu er den sydlige Del af Sognet, alt, hvad der ligger syd for Ny Carlsbergvej, udskilt som et selvstændigt Sogn. Det betyder ikke, at Sognet er halveret m. H. t. Indbyggerantal. Det nye Sogn har 7797 Indbyggere, vel sagtens en Tredjedel af det samlede Antal Indbyggere. Men i Udstrækning er det det største, og de fleste Muligheder for ny Bebyggelse er her. For Tiden er man bl. a. ved at tage et Ejendomskompleks i Brug, som tæller 20 Opgange og 250 Lejligheder. Regner man blot 4 Mennesker i hver af disse, giver det en samlet Sum af 1000 Mennesker. Det vil da næppe vare længe, før de 10,000 er naaet.

Foreløbig har det nye Sogn Ret til at benytte Kristkirken som Sognekirke; men denne Overgangstilstand skulde nødvendig vare længe, da Arbejdet i begge Sogne hæmmes derved. Derfor er man ogsaa ved at gaa i Gang med det nye Sogns nye Kirke: et Menighedshus med indviet Kirkesal, en Menighedssal og en Præstebolig. Der er nedsat en Komité i Sognet. I denne sidder Repræsentanter baade for Sognet, for Kirkefondet og for Vesterbros Menigheder. Disse har nemlig sammen med Vor Frue Menighed lovet at skaffe et Beløb paa ca. 30.000 Kroner til Veje til den nye Kirke. Det er „Adoptionstanken“ der her har baaret Frugt. Kirkefondet har lovet en lignende Sum, og i Sognet er der tegnet Bidrag til ca. 40.000 Kroner, hvoraf de ca. 20.000 er indbetalt. Vi haaber snart at kunne gaa i Gang med Opførelsen af den nye Kirke, som gerne skulde tages i Brug næste Foraar. Grunden til den er sikret, idet Kirkefondet af Københavns Kommune har købt et Areal skraas over for Jernbanestationen ved Vester Fælledvej, hvor Kirken vil komme til at ligge frit og godt.

Det er meget glædeligt, at vi nu er kommet saa vidt i denne Sag. Men der vil behøves en større Sum til den nye Kirke, end vi egentlig havde beregnet. Derfor vilde en Del Gaver til den være særligt kærkomne. Kirkesagens Venner har ofte før været rede til at hjælpe en Sag, der var nær ved at kunne gennemføres, helt igennem. Tak til enhver, som ogsaa i denne Sag vil give os en Haandsrækning.

Charles Nielsen.

Kirkefondets Hjælpeindsamling.

Ved Kirkefondets sidste Bestyrelsesmøde, i Oktober 1922, paa pegede undertegnede, hvad der endnu manglede m. H. t. at faa de ydre Rammer for Kirkens Arbejde herinde i Orden og paaviste, at der foruden 10 Erstatningskirker for vore 10 midlertidige Kirker, tiltrænges over en halv Snes nye Sognekirker, for at Kirkefondets-Standard'en: 1 Kirke til hver 10,000 Mennesker, kan blive naaet.

Fire af de midlertidige Kirker har det meste af, hvad de behøver for at fuldende deres Byggeplaner. Hans Tausens Kirke og Filips Kirke er under Opførelse; Bethlehems Kirke skal bygges af „Foreningen til Opførelse af smaa Kirker“, der har indsamlet 100,000 Kr. til dette Formaal; Aldersro Kirke skal afløses af Taksigelseskirken, hvis Komité nu raader over hen imod 300,000 Kroner.

Men til de 6 andre Erstatningskirker er der endnu ikke indkommet Beløb, som er store nok til at gennemføre Opgaven; videst er Blaagaards Kirke naaet, idet den nu har naaet en Sum af 80,000 Kr., hvoraf det sidste Aar alene har bragt ca. Halvdelen.

Men da der behøves det dobbelte Beløb, inden man kan begynde, og Sognet er fattigt, trænger den meget til Hjælp ude fra.

Jeg prøvede paa at gøre et Overslag over, hvad det vilde koste at gennemføre Opførelsen af de nødvendige Kirker og kom til det Resultat, at der *mindst* vilde behøves 1 Million Kroner til de 6 Erstatningskirker og mindst 1 Million Kroner til 10 nye Menighedshuse med indviet Kirkesal. Hvis man regnede med, at de paagældende Menigheder kunde skaffe Hælvdelene af Beløbet, vilde der blive 1 Million tilbage, som skulde bringes til Veje ved Bidrag fra Kirkesagens Venner ud paa Landet. Kunde der blot i 5 Aar skaffes 200,000 Kr. aarligt *udover* det, der nu indsamles, vilde vi staa nær ved Maalet.

Jeg prøvede ogsaa paa at anvise nogle Veje til at skaffe en saa stor Ekstra-Sum.

- a) En Forøgelse af Store-Bededagskollekten. Denne var i Budgettet sat til 85,000 Kroner, men maatte kunne bringes betydeligt højere op, hvis alle Kirkesagens Venner gjorde for den, hvad de kunde. Den blev i Aar ca. 95,000 Kroner, en stor og god Gave, men dog ca. 7000 Kr. mindre end ifjor. Paa Baggrund af de vanskelige Tider maa vi dog være taknemlige for, at Nedgangen ikke blev større.
- b) En Udvidelse af „Foreningen til Opførelse af smaa Kirker“, saa der dannedes flere Kredse rundt om i Danmark, Aarsindtægten, der nu er ca. 14,000 Kr., kunde paa den Maade forøges stærkt. Tillige maatte den saa ophøre med at opføre hele Kirker og i Stedet give Tilskud til de Kirker, der er under Opførelse. Det sidste er sket i Aar, idet den nye Kirke i Davids Sogn har faaet hele Aarsindtægten som Tilskud. Derimod er Foreningens Kredse ikke vokset meget i Tal.
- c) Mere Solidaritet mellem Menighederne herinde, saaledes at de, der ikke selv har Byggesag, hjælper de kirkebyggende Menigheder med at gennemføre Opgaven.

Her er det glædelige sket, at Østerbros Menigheder har slaet Kredse om den nye Kirke i Davids østre Sogn (Hans Egedes Kirke) og „adopteret“ denne Kirkesag, indtil den er løst.

Og paa samme Maade har Vesterbros Menigheder sammen med Vor Frue Menighed givet Tilsagn om at støtte Opførelsen af den ny Kirke i Krist søndre Sogn og tegnet sig for Bidrag i Forhold til deres Evne til at yde. Og lignende „Adoption“ vil forhaabentlig finde Sted til Fordel for den nye Simeons, den nye Natanaels og Blaagaards Kirke.

- d) Mere Tjeneste for den hele Kirkesag, saa Menighederne fandt sig i at undvære deres Præst en Gang eller to om Aaret, og Præsterne saa foretog Indsamlinger paa Landet. Blot hver af Kirkesagens 50 Præster skaffer 1000 Kr. om Aaret ved Indsamling, vil det være en stor Hjælp.
- e) Endelig nævnte jeg Muligheden for en Jubilæumsindsamling,

Tillæg til Københavns Kirkesag og Menigheden.

Indsamlet til »Det københavnske Kirkefond«

ved

Kirkekollekten Alm. Bededag 1923.

<i>Københavns Stift.</i>					
Vor Frue Kirke..	810 78	Frederiksh. Kirke	104 00	Blovstrød-Lille-	
Trinitatis Kirke .	137 06	Timotheus Kirke	100 27	rød	57 35
Helligaandskirken	200 00	Frederiksberg K.	492 32	Birkerød m. Hø-	
St. Andreas Kirke	250 00	St. Lucas Kirke	100 00	sterkøb	61 00
St. Johannes K.	100 00	Solbjerg Kirke..	1645 28	Hørsholm m.	
Nazaret Kirke ..	340 00	St. Thomas K...	30 00	Rungsted	270 00
Fredens Kirke ..	280 00	Mariendals ndr..	1130 00	Gerlev-Draaby ..	188 00
Helligkors Kirke	232 31	Godthaabs Kirke	433 00	Skuldelev-Selsø ..	34 50
Bronsons Kirke ..	478 21	St. Markus K...	146 23	Skibby	74 00
Bethlehems Kirke	151 00	Emmaus Kirke		Kyndby-Krog-	
Blaagaards Kirke	332 26	(Diakonissest.)	171 02	strup	20 00
St. Stefans Kirke	50 00	Taarndal	20 25	Ferslev-Vellerup..	15 00
Kings Kirke ..	125 00	Kastrup	62 00	Ovrø	10 50
Simeons Kirke ..	153 30	St. Magleby-		Skovkirken	16 00
Kapernaums K...	200 00	Dragør	111 30	Ølstykke	25 00
Brønshøj Kirke..	240 00	Hvidovre	10 27	Slagslunde-Gan-	
Vanløse Kirke ..	53 79	Rødovre	31 25	løse	10 25
Vartov Kirke ..	27 27	Gladsakse-Bag-		Farum	51 00
Abel Kathrine K.	20 00	sværd	220 55	Hospitalskirken i	
Annas Kirke ..	166 61	Herløv	37 45	Hillerød	240 00
St. Lukas Stift...	144 35	Søborg	254 30	Lynge-Uggerløse..	44 45
Grøndals Kirke..	45 00	Gentofte	296 22	Slangerup-Uvelse.	106 00
Rigshospitalets K.	20 00	Hellerup	464 00	Hjørnlunde	17 00
Holmens Kirke..	700 00	Maglegaard		Frederikssund-	
Garnisons Kirke	1365 00	(Messias)	135 00	Oppesundby ..	47 00
St. Pauls Kirke	95 00	Ordrup	256 09	Snodstrup	22 75
Frederiks Kirke..	80 00	Lundtofte	30 54	Esbønderup m.	
St. Jacobs Kirke	100 00	Lynghøj	238 00	Villingerød ..	34 00
Aldersro Kirke..	157 95	Taarbæk	20 00	Søborg-Gilleleje.	163 93
Luther Kirke ..	50 00	Søllerød-Vedbæk.	91 00	(Heraf 24 Kr. t.	
Sions Kirke	128 17	Brøndby-V. og Ø.	77 60	Hans Tavsens	
Davids Kirke ..	62 83	Glostrup	112 00	Kirke.)	
Davids øst. Sogn	37 50	Hersted-Ø. og V.	14 25	Græsted	276 50
Esajas Kirke ..	600 00	Torslunde-Ishøj .	44 00	Maarum	117 00
Frihavns Kirke ..	282 40	Høje Taastrup ..	66 90	Helsing-Valby ..	65 00
Vor Frelsers K.	28 82	Taastrup Nyk.	65 00	Blidstrup	72 35
Christians Kirke	183 57	Sengeløse	20 00	Vejby-Tilbirke ..	69 00
Hans Tavsens K.	89 93	Ballerup-Maaløv .	100 29	Ramløse-Annise ..	12 88
Citadels Kirke ..	58 00	Værløse	65 00	Tjæreby-Alsonde-	
Sundby Kirke	140 00	St. Mariæ Kirke,		rup	104 25
Filips Kirke	259 25	Helsingør	154 36	Skævinge-Gørløse	20 75
Nathanaels Kirke	200 00	St. Olaf Kirke,		Strø	20 00
St. Nicolai Kir-		Helsingør,	239 25	Lille Lyndby-Øl-	
kebygning	49 12	Tikøb m. Ege-		sted	45 75
St. Matthæus K.	88 33	bækvang	171 76	Kregome-Vinde-	
Krist Kirke	200 00	Hornbæk-Helle-		rød m. Frede-	
Gethsemane K...	234 00	bæk	180 00	riksværk	235 06
Apostel Kirke ..	162 46	Asminderød-Grøn-		Melby	41 50
Jesus Kirke	392 00	holt m. Fre-		Torup m. Lynæs	100 00
Elias Kirke	1855 00	densborg Slots-		Rønne-Knudsker..	241 30
Maria Kirke	210 00	kirke	161 23	Vestermariæ ..	22 50
Abсалons Kirke .	97 50	Karlebo m. Nivaa	150 42	Nylarsker	53 00
				Nyker	85 01

Vigerslev-Langesø		Ørbæk	133 00	Ellidshøj-Sven-	
Skovkapel	40 00	Herrsted	8 35	strup	4 00
Søndersø	14 40	Søllinge-Hellerup	42 97	Buderup-Gravlev	16 00
Assens	152 00	Sdr. Højrup-Aars-		Aardestrup-Ha-	
Kjærum	29 25	lev	32 00	verslev	17 10
Baagø-Brandsø	8 00	Ringe	100 00	Als-Hurup	20 00
Gamtofte	28 50	Ryslinge	21 00	Skelud-Visborg	75 00
Søby-Thurup	80 00	Gislev-Ellested	77 73	Vive-Rostrup	30 00
Barløse	54 00	Svindinge	10 00	Ove-Valsgaard	27 70
Sandager	11 25	Langaa-Øksen-		Astrup-Storarden	12 45
Tanderup	7 00	drup	20 00	Rold-Vebbestrup	50 00
Kjerte	12 00	Oure-Vejstrup	20 00	Øls-Hørby-Dø-	
Skydebjerg-Aarup	23 00	Hesselager	60 00	strup	33 00
Ørsted-Orte	12 35	Gudme-Brudager	56 45	Bælum-Solbjerg	18 50
Køng m. Glams-		Gudbjerg	105 00	St. Brøndum-Sim-	
bjerg	80 00	Grundtv. Valgme-		Torup	20 00
Flemløse	56 25	nigh. i Ryslinge	235 00	Gerding-Blen-	
Haarby	51 00	(til Hans Tav-		strup	95 00
Dreslette	158 55	sens Kirke.)		Hæstrup-Vrejlev	15 00
Sønderby	10 00	Rudkøbing	36 37	Løkken-Fureby	11 55
Helnæs	29 10	Skrobelev	29 00	Vejby-Sejlstруп	8 00
Middelfart	378 40	Simmerbølle	60 00	Vraa-Emb	26 00
Kavslunde	31 00	Tranekjær	22 50	Øster Brønders-	
Vejlby	207 00	Tullebølle	46 00	lev-Hallund	110 00
Asperup-Rorslev	62 00	Bødstrup	20 00	Børglum	14 00
Brenderup	68 00	Snøde-Stoense	56 00	Vester Brønders-	
Fjelsted-Harn-		Hou	32 00	lev-Serridslev	21 55
drup	31 60	Longelse-Fugls-		Vrensted-Tise	29 00
Gjelsted-Rorup	44 33	bølle	79 00	Saltum-Alstrup	20 00
Balslev-Ejby	20 00	Lindelse	16 75	Gjøl	55 00
Nørre Aaby-		Humble	44 25	Ingstrup-Hjer-	
Indslev	88 60	Tryggelev-Fod-		meslev	120 00
Gamborg	20 00	slette	27 25	Sæby	77 95
Udby	10 00	Magleby	20 00	Understed-Karup	85 60
Føns-Ørslev	17 00	Ærøskøbing	123 10	Lendum	10 00
Hushy	16 75	Marstal-Ommel	186 16	Albæk-Lyngsaa	100 00
St. Nikolaj Kirke,		Bregninge	22 00	Voer-Agersted-	
Svendborg	143 58	Søby	56 00	Dorf	122 00
Vor Frue Kirke,		Rise	132 17	Hellevad-Ørum	47 00
Svendborg	31 00	Tranderup	41 25	Dronninglund	149 04
Tved	15 00			Asaa-Melholt	125 00
Skaarup	146 00	<i>Aalborg Stift.</i>		Hjørring	175 00
Egense	4 30	Budolphi Kirke i		St. Olai Kirke	82 00
Ø. Skjerninge-		Aalborg	170 00	Taars	28 00
Hundstrup	12 00	Vor Frelses Kir-		Sindal-Astrup	299 00
Ollerup-Kirkeby	63 00	ke ibd.	136 26	Bjergby-Mygdal	57 00
Stenstrup-Lunde	52 00	Vor Frue Kirke		Horne-Asdal-	
Kværndrup	21 00	ibd.	16 00	Hirtshals	127 95
Turø	46 63	S. Tranders	9 00	Tornby-Vidstrup	12 00
Bregninge	47 00	N. Tranders-Vej-		Skallerup-Venne-	
Landet, Taasinge	10 00	gaard	25 00	bjerg	24 00
Bierreb. Taa-		N. Sundby-Hvo-		Rubjerg-Lyngby	25 00
singe	46 50	rup	92 21	Jelstrup-Maarup	50 00
Strynø	81 77	Aaby-Vedsted	64 77	Harridslev-Rak-	
Faaborg-Diernis-		Hammer-Horsens	106 40	keby	40 00
se	103 50	Sulsted-Ajstrup	25 00	Frederikshavn	252 00
Sønder Broby	136 25	V. Hassing-Ø.		Skagen-Hulsig	152 00
Nyborg-Hjulby	277 73	Hassing	30 00	Tversted-Uggerby	116 00
Aunslev-Bovense	34 00	Hals	38 11	Mosbjerg-Binds-	
Flødstrup-Ullers-		Gunderup-Nøv-		lev	120 55
lev	36 40	ling	21 25	Aasted-Skjærum	59 50
Skjellerup-Ellin-		Romdrup-Klarup	23 00	Tolne-Hørnsted	64 00
ge	29 85	Gudum-Lillevor-		Flade-Gærum-	
Kullerup-Refsvin-		de	79 60	Bangsbostrand	126 00
dinge	35 00	Storvorde-Sejl-		Byrum-Vesterø-	
Vindinge	27 00	flod	234 70	Hals	138 95
Frørup-Taarup	50 00	Nibe-Vokslev	100 00		

Kollerup-Hjortdal-Fjerritslev ..	86 21	Vindum-Brandstrup	85 00	Hornum-Flejsborg	30 30
Tømmerby-Lild ..	41 27	Bjerring-Mammen	241 95	Ulstrup-Gundersted	75 00
Lerup-Tranum m. Koldsmose	30 00	V. Velling-Skjern	29 00	Aars-Havbro ..	250 00
Broust-Langeslund	206 50	Ø. Velling-Helstrup-Grensted	16 35	Blære-Ejdrup ..	15 00
Torslev-Svenstrup	61 60	Langaa-Vinge-Taarup	32 00	Skivum-Giver ..	28 90
Haverslev-Skræm	43 00	Tjele-Vinge	68 75	Brorstrup-Ravnkilde	69 31
Aggersb.-Bejstrup	11 52	Ørum-Viskum-Vejrum	152 46	Strandby-Farsø ..	212 50
Øland	17 00	Vorning-Kvorning-Hammershøj	53 00	Ullits-Fovlum ..	20 55
Thisted-Tilsted ..	200 00	Nørbæk-Sønderbæk-Læsten ..	42 15	Lovns-Alstrup ..	45 00
Sjöring-Torsted	51 10	Bjerregrav-Aalum	11 30	Gislum-Vonsild ..	240 16
Skjoldborg-Kallerup	50 00	Taanum-Hornbæk	70 00	Tisted-Binderup-Durup	335 00
Vang-Torup ..	5 00	Vesterbølle med Svingelbjerg ..	133 00	Rørbæk-Grynderup-Stenild ..	80 85
Hundborg-Janerup-Vorupor ..	216 30	Gjedsted-Fjelsø	167 25	Ranum-Malle ..	200 90
Rær-Hansted-Vigso	53 00	Simsted-Testrup	94 00	Vilsted-VindblæsLøgsted	66 90
Nors-Tved	43 50	Hvam-Hvilsom ..	96 50	Sebber-Ajstrup ..	60 00
Hillerslev-Kaastrup	60 40	Tostrup-Roum ..	43 85	Næsborg-Kornum-Løgstor ..	107 00
Sennels	44 54	Hersom-Bjerregrav-Kleitrup ..	45 00	Salling-Ovtrup ..	25 00
Hundstrup-Østerild	14 00	Laastrup-Skals	78 10	Farstrup-Lundby	20 50
Hjardemaal	31 00	Ulbjerg-Lynderup	16 60	Avlum-Hodsager	790 13
Vestervig-Agger..	241 25	Dollerup-Finderup-Ravnstrup	20 46	Vildbjerg-Nøvling	550 00
Hurup	30 00	Verde-Fiskebæk-Romlund	75 00	Timring-Tiphede	152 50
Boddum-Ydby ..	26 00	Rødding-Løvel-Pederstrup ..	87 50	Ørre-Sinding ..	319 62
Helligsø-Gjettrup	303 30	Junget-Thorum	27 00	Gellerup	259 30
Hvidbjerg-Lyngs	500 57	Tise	6 00	Sunds	81 05
Søndbjerg-Odby..	241 25	Jebjerg-Lyby ..	12 25	Ikast-Faurholt ..	112 75
Jegindø	175 00	Skive-Resen	83 58	Rind-Kølkær ..	20 00
Snedsted	36 00	Hem-Hindborg-Dølby	100 00	Herning	570 00
Nørhaa	46 00	Oddense-Otting ..	35 00	Snebjerg-Tjørring	97 25
Sønderhaa-Hørsted	145 55	Brøndum-Hvidbjerg	20 00	Studsgaard-Havnstrup ..	128 50
Harring-Stagstrup	100 00	Durup-Tøndering	21 00	Sønder Felding	30 00
Skyum-Hørdum ..	31 00	Roslev-Rvbjerg ..	25 70	Assing	67 00
Visby-Helthborg ..	88 00	Nautrup-Vile ..	46 00	Ildershede	43 77
Bedsted-Grurup ..	62 00	Glvnsøre-Sæby ..	49 25	Skarrild-Kars-toft	50 00
Hassing-Villerslev	55 26	Rødding-Krejbjerg	156 50	Bording-Christianshede ..	64 55
Nykøbing-Løderup-Else ..	203 60	Balling-Volling ..	25 00	Isenvad	63 00
Froslev-Møllerup	31 10	Haasum-Ramsing	26 00	Simmelkær	76 25
Tæbring-Ovtrup ..	25 00	Lem-Vejby	25 00	Holstebro-Maabjerg	378 00
Karby-Rakkeby ..	137 00	Lim	22 00	Mejrup	70 00
Vejerslev-Blidstrup	15 80	Høislev-Dømmerby-Lundø	82 00	Borbjerg	100 00
Øster og Vester Assels	37 00	Ørslevkloster-Ørum	30 00	Hjerm-Feldborg..	260 00
Sejerslev	55 75	Taarup-Kvols	13 16	Struer-Gimsing..	208 90
Ejerslev-Jørsby..	123 50	Købberup-Feldingbjerg	90 00	Vejrum	100 00
Flade-Bjergby ..	35 00	Borris-Gammelstrup	50 00	Ølby-Asp-Fav-sing	260 90
Sølbjerg-Sundby	80 85	Vridsted-Fly-Iglsø	108 00	Gørding-Vem-Bur	94 40
Galtrup-Ø. Jølby.	101 50	Vrove-Resen ..	69 50	Estvad-Ronbjerg	61 00
<i>Viborg Stift.</i>					
Viborg Domkirke	175 88			Sal-Vinderup ..	224 35
Søndre Sogn ..	5 00			Ejsing	102 48
Asmild-Tapdrup	58 05			Ryde-Hanbjerg ..	188 00
Vinkel-Rind	16 40			Sevel-Trandum-Herrup	194 25
				Haderup-Over Feldborg	107 65
				Grove	22 35

Harboøre-Eng- berg-Thyborøn	340 35	Kløvborg-Tyr- sting	50 00	Karlby-Voldby ..	70 00
Hygom-Hove	143 00	Grædstrup	37 00	Veøerlev-Viller- sø	25 00
Vandborg-Ferring	72 60	Ring-Føvling	113 60	Gerrild-Hemmed	51 20
Dybe-Ramme	45 85	Tønning-Træden	15 00	Rimsø-Kastbjerg	250 00
Fjaltring-Trans	40 00	Tem-Brande	61 00	Fjellerup-Glæs- borg	160 00
Lemvig-Nørlem	500 00	Norre Snede	55 00	Ørum-Ginnerup	225 00
Nørre Nissum	300 00	Ejstrup-Glud- sted	48 70	Nimtofte-Tostrup	169 45
Lomborg-Rom	41 50	Tørring-Hammer	70 50	Anholt	25 00
Bøvling-Flynder	426 31	Vrads	51 30	Aalsø-Hod	53 07
Møborg-Nes	162 70	St. Mortens Kir- ke, Randers	141 50	Lyngby-Albøge	40 20
Gudum-Fabjerg	186 00	St. Peders Kirke, Randers	280 00	Hyllested-Ros- mus	10 00
Venø	32 00	Hospitalskirken, Randers	30 00	Tirstrup-Fugls- lev	40 00
<i>Aarhus Stift.</i>		Vorup	17 65	Feldballe-Nød- ager	121 60
St. Johannes Kirke, Aarhus	72 00	Borup	10 25	Kolind-Ebdrup- Skarresø	97 45
Vejlby	15 00	Gimming-Lem	9 75	Højbjerg-Elsborg	51 10
Saksild-Nørlev	63 00	Harridslev-Albæk	22 60	Grønbæk-Svo- strup	161 75
Odder	90 00	Støvring-Melle- rup	23 60	Levring-Hørup	80 50
Hundslund	15 40	Værum-Ørum	22 00	Hinge-Vinderslev	219 00
Ørting-Falling	17 50	Voldum-Rud	25 00	Frederiks-Karup	90 00
Gylling	35 00	Kovsted-Raasted	31 00	Serup-Lemming	41 80
Alrø	23 25	Søenstrup-Gassum	49 60	Engesvang	75 00
Viby	47 00	Hald-Kærby	26 00	Hvorslev-Gerning	11 45
Tiset	45 10	Glenstrup	28 00	Vellev	9 00
Maarslet	6 00	Tvede-Linde	16 00	Koldby	30 00
Beder-Malling	64 00	Udbyneder-Kast- bjerg	45 00	Tranebjerg-Ørby	36 73
Lyngaa-Skød	47 00	Dalbyner-Dal- byover	21 00	Besser	38 00
Lading	21 00	Øster Tørslev	19 00	Onsbjerg	58 00
Faarup-Sabro	22 00	Gerlev-Enslev	75 00	Nordby	25 00
Søften-Foldby	30 00	Mariager	75 00	Tunø	11 80
Sjelle-Skørring	20 00	Falslev	30 00	<i>Ribe Stift.</i>	
Østbirk-Yding	39 81	Hem-Sem	15 00	St. Catharinæ Kirke, Ribe	60 25
Ovsted-Taaning	10 00	Hvornum-Snæ- bum	49 25	Hjortlund-Kalvs- lund	22 00
Hylke	26 00	Torsager-Bregnet	200 00	Farup	12 00
Kattrup-Ørrids- lev-Tolstrup	28 00	Mørke	56 13	Mandø	15 35
Lundum-Hansted	54 00	Skødstrup	71 00	Aastrup-Starup	65 65
Vær-Nebel	51 75	Hjørtshøj-Egaa	28 00	Sdr. Gørding- Vejrup	41 00
Gangsted-Søvind	18 50	Todbiere-Mejlby	30 00	Bramminge	5 65
Klosterkirken, Horsens	289 00	Æbeltoft-Draaby	112 57	Vilslev-Hunde- rup	35 00
Vor Frelsers Kir- ke, Horsens	385 00	Agri-Egens	142 25	Holsted	23 22
Tamdrup	8 55	Knebel-Rolsø	124 00	Føvling-Stende- rup	32 85
Nim-Underup	44 00	Helgenæs	15 75	Lindknud	24 00
Hvirring-Hørn- borg	70 00	Holbæk-Udby	35 00	Vejen-Læborg	43 35
Endelave	70 00	Vor-Estruplund	126 00	Verst-Bække	22 00
Skanderborg- Skannerup-Stil- ling	50 50	Ørsted-Gjesing	110 00	Anst	180 10
Blegind-Hørning	21 00	Vivild-Vejlby	536 55	Skanderup	272 30
Adsløv-Mesing	25 70	Norager	37 10	Hjarup	162 75
Dover-Ry	13 00	Virring-Essen- bæk	27 00	Vamdrup	234 45
Gern-Skannerup	128 00	Favsing-Avning	117 00	Seest	100 00
Skorup-Tvilum	85 35	Mariemalene-Kod	18 50	Grindsted-Urup	122 00
Røgen-Sporup	42 00	Øster-Vester Al- ling-Hvilsager	96 25	Vorbasse	53 15
Dallerup-Lasby	31 00	Aarslev-Hørning	25 00	Hejnsvig	10 00
Alling-Tulstrup	50 00	Mygind-Krogs- bæk-Skørring	59 77	Hodde	31 65
Silkeborg	400 00	Grenaa	302 50	Ølgod-Strelluf- Beisnap	80 00
Linåa-Vol	50 00	Hammelev-Ens- lev	15 50		
Ry	11 00				
Sdr. Vissing-Vor- ladegaard	71 00				
Vinding-Bryrup	27 00				

Ansager	203 55	Blaahøj-Filskov..	51 20	Sommersted ..	20 10
Varde	160 00	Ringgive-Lange-		Skodborg	45 62
Janderup-Billum.	30 00	lund	30 00	Aller	86 00
Lunde-Ovtrup ..	80 00	Give	100 00	Fjelstrup	20 00
Kvong-Lyne ..	93 75	Gadbjerg-Linde-		Steppinge-Frørup	40 00
Aal-Børsmose ..	127 22	balle	35 00	Tyrnstrup-Hjern-	
Ho-Oksby-Mose-		Nørup	100 00	drup	138 00
vraa	68 50	Randbøl	62 00	Den danske Me-	
Grimstrup Ny-		Gram	6 00	nighed, Aaben-	
kirke	36 00	Rødning	81 75	raa	75 50
Sneum-Tjæreborg	26 32	Skrave	29 00	Hjordkær	20 15
Jerne-Skads	40 00	Hygom	25 70	Løjt	20 47
Vor Frelsers Kir-		Føle	20 00	Bjolderup	25 00
ke, Eshbjerg ..	386 74	Bevtoft-Tislund .	31 35	Ris	51 00
Sions Kirke, Es-		Branderup	16 50	Bedsted	33 80
bjerg	266 00	Toftlund	18 00	Hellevad-Egvad .	21 70
Brøndum-V. Ne-		Nustrup	30 75	Øster Løgum ..	5 00
bel	16 50	Skrydstrup	15 00	Varnæs	42 40
Alslev-Hostrup ..	40 55	Brøns	21 00	Ensted	12 00
Guldager	30 00	Roager-Vodder ..	13 80	Felsted	17 00
Nordby paa		Arrild	20 00	Rinkenæs	16 00
Fanø	200 00	Højrup	10 00	Kværns	30 00
Sonder og Nørre		Skærbæk	51 00	Graasten	20 00
Bork	108 30	Den danske Me-		Den danske Me-	
Hemmet og Søn-		nighed i Tøn-		nighed i Søn-	
der Vium	100 00	der	91 00	derborg	277 42
Lønborg-Egvad-		Den tyske Me-		Den tyske Me-	
Tarm	335 90	nighed i Tøn-		nighed i Søn-	
Aadum	31 00	der	10 30	derborg	15 00
Hoven	21 43	Ubjerg	4 00	Kegnæs	17 00
Sireller	39 00	Møgeltonder ..	35 00	Ketting	4 00
Vorgod-Fjelster-		Abild	46 82	Ulkebøl	15 00
vang-Troldhede	164 70	Løgumkloster ..	32 65	Notmark	23 35
Videbæk	40 00	Nr. Løgum	50 00	Tandslet	10 00
Nørre Vium-Her-		Brede	17 30	Lysabild	29 70
borg	44 00	Døstrup	22 00	Hørup	43 35
Lem-Ølstrup ..	63 75	Visby	41 10	Nørborg	15 00
Dejbjerg	58 00	Mjolden-Rande-		Svenstrup	5 00
Hanning-Finde-		rup	113 00	Havnbjerg	12 00
rup	150 00	Ballum-Ikast ..	187 55	Oksbøl	20 25
Stavning	38 00	Rømø	28 25	Sottrup	17 54
Skern	550 00	Daler	6 40	Ullerup	20 00
Bølling-Sæding ..	48 47	Emmerlev-Hjerp-		Trinitatis Kirke i	
Borris-Faster ..	169 45	sted	108 15	Fredericia ..	130 00
Husby-Staby ..	35 00	Bylderup	17 85	St. Michaelis Kir-	
Ulfborg-Ulfkær ..	54 00	Højst	30 00	ke i Fredericia	716 60
Idom-Raasted ..	75 00	Hostrup	27 20	Vejlby	8 50
Nr Felding-		Ravsted	30 67	Bredstrup	45 00
Tvis	114 00	Tinglev	75 00	Tavlov	150 00
Vinding	85 35			Gaverslund	20 00
Ringkøbing-Rin-		<i>Haderslev Stift.</i>		Vinding-Skærup..	26 75
dom	213 35	Den danske Me-		Smidstrup	96 50
He og No	63 50	nighed i Ha-		Pjedsted	95 00
Brejning-Væg-		derslev	192 10	Gaarslev	85 00
gerskilde	57 75	Den tyske Me-		Højen-Jerlev ..	95 65
Nr Omme-Ørn-		nighed i Ha-		Egtved	40 00
høj	78 00	derslev	15 00	Ødsted	15 00
Hover-Madam ..	20 00	Gammel Haders-		Kolding-Sønder-	
Gl. og Ny Sogn		lev	20 00	vang	683 13
Holmsland ..	91 00	Aastrup	7 50	Harte-Bramdrup.	45 88
Frimenigheden		Hoptrup	32 00	Eltang-Sdr. Vil-	
for Ringkø-		Moltrup-Bjerning	53 00	strup	30 00
bing og Omegn	45 00	Vilstrup	18 65	Herslev	63 00
Givskud	14 00	Vonsbæk	2 00	Alminde-Viurf ..	30 00
Nykirke-Venge ..	95 00	Magstrup	26 00	Ø. Starup-V. Ne-	
Tyregod-Vester ..	78 00	Oksenvad	17 00	bel	70 00
Sdr. Omme	123 15	Jels	73 00	Nr. Bjert	36 00

Vonsild-Dalby ..	220 00	Øster Snede	203 30	Barrit-Vrigsted ..	10 00
Bjert	190 00	Grejs-Sindbjerg .	108 00	Raarup-Klejs ..	15 00
Stenderup	148 00	Uldum-Langeskov	130 00	Skjolde	71 15
Hejls	32 00	Hvejsel-Ildved ..	39 20	Glud-Hjarnø ..	82 50
Ødis	11 75	Bredsten	30 00	Torsted	24 00
Taps	50 00	Skibet	43 00	Tyrsted-Udt	60 00
Nicolaj Kirke,		Jellinge-Hover ..	72 00	Ølsted	5 60
Vejle	336 60	Nebsager-Bjerre..	77 75	Løsning-Korning.	58 00
Vor Frelzers Kir-		Ørum-Dav-		Hedensted-St.	
ke, Vejle	346 00	gaard	164 00	Dalby	167 00
Hornstrup-Bred-		Stovby-Hornum .	28 00	Engom	37 00
balle	10 00				

Sammendrag.

København—Frederiksberg	16,815.89	Kr.
Øvrige Københavns Stift	7,996.06	-
Roskilde Stift	12,836.88	-
Lolland-Falsters Stift	2,242.32	-
Fyens Stift	8,082.03	-
Aalborg Stift	8,938.91	-
Viborg Stift	13,058.62	-
Aarhus Stift	8,890.68	-
Ribe Stift	8,430.24	-
Haderslev Stift	7,002.46	-
Den danske Menighed i Hamborg	13.00	-
	<hr/>	
	94,337.09	Kr.

Ialt er der indkommet 94,337.09 Kr. + Renter fra Roskilde Stift 31.80 Kr. ÷ Porto fra Aalborg Stift 0,18 Kr. = 94,368.71 Kr.

Desuden er der til Grundtvigs Kirken indkommet følgende Beløb: Fra Vorning, Kvorning og Hammershøj i Viborg Stift 2 Kr.; fra Hornslet og Rosenholms Kapel i Aarhus Stift 60,65 Kr.; fra Gammelsohn og Nysohn paa Holmsland i Ribe Stift 5 Kr.

København, i September 1923.

For Københavns Kirkefond

J. A. Vøhtz,
Kasserer.

saaledes at hvert Sogn i Danmark gav 100 Kr. om Aaret i 5 Aar.

Denne sidste Tanke om en Indsamling i alle Danmarks Sogne blev kort efter optaget fra anden Side.

Det var Provst Helweg-Larsen ved Timotheus Kirke, som i nogen Tid havde gaaet med Tanker om, hvorledes Kirkesagen kunde føres a jour gennem en landsomfattende Indsamling af faste Bidrag til nye Kirker, saaledes at vi fik de i Øjeblikket nødvendige Kirker opført.

Han foretog en Rejse ud til forskellige Steder i Landet for at prøve, hvorledes man vilde stille sig til en saadan Plan. Og han mødte Velvilje næsten alle Steder. Ved Samraad med Gaardejer P. Hedegaard fik Planen den Skikkelse, at hver Amt i Landet skulde prøve paa at rejse sin Kirke i Hovedstaden. Ved saaledes at give hver enkelt større Kreds en bestemt Opgave, fremmer man Forbindelsen mellem dem, der hjælper, og dem, der skal hjælpes, saa at det hele faar et mere personligt Præg.

Vi blev enige om, at dette nye Arbejde burde være selvstændigt, men paa den anden Side staa i nær Tilknnytning til Kirkefondet, hvilket ogsaa er udtrykt i Navnet: Kirkefondets Hjælpeindsamling.

Provst Helweg-Larsen henvendte sig nu til en Del kirkesagsinteresserede Mænd og Kvinder om at hjælpe Sagen frem og gaa ind i en Bestyrelse for den. Det gik glædeligt, kun et Par enkelte undslod sig, alle de andre erklærede sig villige.

Tillige fremlagde jeg Sagen i Kirkefondets Forretningsudvalg, som godkendte Planen og indvalgte Fuldmægtig Carl Rasmussen og mig i Bestyrelsen. Denne kom iøvrigt til at bestaa af følgende: Sognepræst Bang, Haslev, Installatør Christensen, København, Sekretær i Nationalbanken J. G. la Cour, København, Sognepræst Fibiger, Landstingsmedlem Fru Inger Gautier Schmit, Provst P. Helweg-Larsen, Generalsekretær, Pastor Olaf Jessen, Redaktør Kjærsgaard, Komtesse Henriette Knuth, Forlagsboghandler Lohse, Prokurist Johannes Malmstrøm, Provst Nordentoft, Enkefru Friis-Hansen, Pastor Tolderlund-Hansen, Provst Schousboe, Provst Winther, Søster Else Thomsen, Diakonissestiftelsen og Søster Bertine Stenstrup, Lukasstiftelsen.

Ved et Bestyrelsesmøde, som blev holdt den 30. April, konstituerede Bestyrelsen sig med Sognepræst Bang, Haslev, som Formand, Fru Gautier Schmit som Næstformand, Provst Helweg-Larsen som Sekretær og Sekretær i Nationalbanken J. G. la Cour som Kasserer; der nedsattes et Forretningsudvalg, som foruden de to sidstnævnte kom til at bestaa af Prokurist Johannes Malmstrøm, Fuldmægtig Carl Rasmussen og undertegnede.

Der vedtoges Vedtægter, ifølge hvilke Formaålet for Kirkefondets Hjælpeindsamling er at „skaffe Hjælp fra Menigheder i Danmark til at faa de nødvendige Kirker i København rejst i Tilslutning til det københavnske Kirkefond, som ejer Kirkerne.“

Formaalet søges naaet ved, at bestemte Dele af Landet samler sig — i Reglen amtsvis — om bestemte Kirker i København. De lokale Komitéer maa selv skaffe Halvdelen af de i ethvert Tilfælde nødvendige Midler; Indsamlingen sker i Hovedsagen gennem fasttegnede Bidrag fordelt paa højst 5 Aar. Bestyrelsen nedsætter i de enkelte Kredse (Amter) et Udvalg paa mindst 3 Medlemmer, hvilket Udvalg i Forbindelse med Bestyrelsen og den lokale Komité i København leder Arbejdet for Indsamlingen i de paagældende Kredse.

Provst Helweg-Larsen har paataget sig at berejse Landet for at søge disse Amtsudvalg dannet, og adskillige Steder er Sagen nu i Orden m. H. t. dette.

Repræsentanter for de københavnske Menigheder, som har Kirkesag, har været samlede til Møde om disse Planer d. 3. September.

Og det er Tanken at samle Medlemmerne af Amtsudvalgene herinde i Slutningen af Oktober.

Hvordan det skal gaa med disse Planer, afhænger for en stor Del af, om Indsamlingen kan blive godt organiseret. Man har tænkt sig maanedlige Bidrag á 50 Øre i 5 Aar = 30 Kr. fra hver, der tegner sig. Selvfølgelig kan de, der ønsker det, tegne sig for mere, men vi beder om de 50 Øre maanedlig og saa til Gengæld fra saa mange som muligt.

Maatte saa Gud og hans Menighed vedkende sig disse Planer, saa vi gennem deres Virkeliggørelse kunde naa frem til at faa Midlerne til de nødvendige nye Kirker!

Vi beder Kirkesagens Venner om at tage denne Sag op i trofast Forbøn.

Charles Nielsen.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening.

Gravstedsafdelingen.

For de fleste Mennesker er det af stor Betydning, at deres eget eller deres kæres Gravsteder bliver forsvarlig vedligeholdt. Det var derfor en virkelig Trang, Kirkefondet søgte at imødekomme, da det i Aaret 1900 stiftede sin Afdeling for Gravstedslegater.

Mod at indbetale en Kapital én Gang for alle sikrer man sig, at ens Gravsted bliver vedligeholdt. Der holdes Tilsyn med det, det istandsættes, naar det tiltrænges, der plantes nye Blomster etc. Hertil bruges Renten af Kapitalen. Naar Tiden er udløbet, i hvilken Gravstedet er købt, tilfalder Kapitalen Kirkefondet. Det bliver altsaa en Gave til Kirkefondet, man saaledes giver.

Man kan gøre det paa forskellig Maade. Legatet kan stiftes ifølge en testamentarisk Bestemmelse, men man kan ogsaa indbetale Kapitalen allerede i levende Live, idet Vedkommende da sædvanlig beholder Renten og selv vedligeholder Gravstedet, saa længe han eller hun lever.

De indkomne Kapitaler bestyres af Bikubens Forvaltningsafdeling, hvorved der ydes Legatstifteren en Betryggelse for, at Kapitalen bevares og Renterne anvendes paa rette Maade, medens Forbindelsen med Kirkefondet er en Garanti for, at Legaterne ogsaa virkelig i sin Tid kommer Kirken til Gode.

Hvis nogen, der læser dette, skulde faa Lyst til at anvende Penge i dette Øjemed, beder vi Dem henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17, hvor vi med Glæde giver alle Oplysninger.

Regnskab for 1922.

Indtægt.

	Kr. Ø.
Testament. Grastedsleg.	5975 00
Renter	3762 09
	Kr. 9737 09

Udgift.

	Kr. Ø.
Gravsteders Vedligeholdelse	2101 85
Til Gravstedsejere, der selv vedligeholder Gravst.	220 66
Henlagt til Gravstedsskøders Fornyelse	7 40
Overført til Konto for Grastedslegater	5975 00
Administrationsudgifter	129 27
Aarets Overskud	1302 91
	Kr. 9737 09

Balance.

	Kr. Ø.
Obligations Konto 31. Decbr. 1921	71445 06
Indkøb i 1922 ÷ udtrukne	4633 98
	76079 04
Kassebeholdning 31. Decbr. 1922	4521 70
	Kr. 80600 74
	Kr. Ø.
Gravstedslegater modt. til 31. Decbr. 1921	67820 79
Ny overtagne i 1922	5975 00
	73795 79
Konto for et Gravskødes Fornyelse	192 38
Overskuds Konto	6612 57
	Kr. 80600 74

Obligationsbeholdning 31. Decbr. 1922.

	Kr. Ø.
3½ % Østifternes Kreditforenings Obligat.	400 00
4 % — — — — —	11200 00
4½ % — — — — —	17000 00
4½ % Vest- og sønderjydsk Kreditt. —	500 00
4 % — — — — —	5000 00
4½ % Østift. Landkreditkasse Obligat.	13100 00
4 % Jydsk Landejend. Kreditt. Obligat.	6000 00
4½ % — — — — —	7000 00
4 % Husejernes Kreditkasse Obligat.	12000 00
4½ % — — — — —	500 00
5 % Grundejernes Hypothekfor. Obligat.	400 00
5 % Københavns Hypothekfor. Obligat	2000 00
4½ % Sønderjyllands Kreditfor. Obligat.	6000 00
5 % Panteobligation for Frk. Herholdt	6000 00
	Kr. 87100 00
	<u>Indkøbspris Kr. 76079 04</u>

Bidragliste for Marts Maaned 1923.

Niels Jensen, Sædding, 2. Ved Direktør Carl Borgen: Frk. E. Op-
permann 10. XXX 200. Fh. Sognepræst Ernst Olsen, Jyderup, 10. K.
T. 1000. Frk. Henriette Gardé 10. J. B. Iverus 300. A. M. 50. Ved
Sognepræst Fibiger: Jens Peter Sørensen, Dalby, 4. Ved Pastor M.
Berg: Pastor Skovsbo, Hou, 10, i Snøde Missionshus 121. Ved Sogne-
præst Th. Leth: i Ørnvej 162,40, Nr. Omme 103, Bregning 80,50,
Bryndum 42,85, Guldager 28, Efterslet fra Nr. Omme 2,25. Ved
Pastor Johs. Wiberg: i Nr. Alslev 30, Bogø 23, Stubbekøbing 30,85,
Brarup 23, Kippinge 37. Ved Pastor Chl. Nielsen: i Ulso 72,90.

Særlige Gaver: Lukasstiftelsen: J. B. Iverus 50.
Ialt 2402 Kr. 75 Øre.

Bidragliste for April Maaned 1923.

I Anledning af Professor Westergaards 70 Aars Fødselsdag: cand.
polit. Ove Lissner 50, K.+K. 10. I Anledning af Kongens Sølvbryl-
lup: A. W. Petersen, Holbæk, 100. Dameskræderinde, Frk. Sophie
Larsen 5. Frk. A. Moltke Krag 12. Boghandler Chr. Iversen 5. C. A. I.
100. Ved Sognepræst Fibiger: Indsamlet paa Vejlebjerg Sanatorium
151,25.

Aarsbidrag: Fuldmægtig Tyge Steen 20. Frk. Debell 2. Frk. Schlep-
pegrell, Glostrup, 10.

Halvaarsbidrag: Kontorchef Sivertsen 25.

Særlige Gaver: Til Anna Kirken: Fru Anna Christensen 10. Til
Taksigelseskirken: Sognepræst de Place, Serup, 28,70.

Ialt 528 Kr. 95 Øre.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—4 (Lørdag til 2).
Badstuestræde 17 1, Tlf. Byen 3788.

Udgivet af Det københavnske Kirkefond. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 14.

Oktober.

1923.

Ny Sogneudskillelse.

Kirkeministeriet har under 3die Oktober tilskrevet Kirkefondet saaledes:

Paa Ministeriets derom nedlagte Forestilling har det den 1ste d. M. behaget Hans Majestæt Kongen at bifalde, at den Del af Simeons Sogn i København, der begrænses af Nørrebrogade, Jagtvej, Tagensvej, Raadmandsgade og Allersgade, maa udskilles og oprettes til et selvstændigt Sogn under Navnet Samuels Sogn, at det nye Sogns Menighed henvises til, indtil der er opført en Kirkebygning, der kan anvendes som Sognekirke for det nye Sogn, at benytte Simeons Kirke som Sognekirke, at der gives det københavnske Kirkefond, der har paataget sig Pligten til at udrede Udgifterne ved den fremtidige Sognekirkes Vedligeholdelse og Drift, Tilsagn om, at Fondet til enhver Tid skal være berettiget til at forbeholde sig den halve Brug af Kirken enten til Fordel for en Valgmenighed, som med dets Tilslutning maatte ønskes stiftet paa de i Lovgivningen om Valgmenigheder overhovedet samt de i allerhøjeste Resolutioner af 26de Februar 1908 og 28de December 1915 angivne Vilkaar eller til Fordel for en med Kirkefondets Tilslutning ved Kirken i Henhold til Lov om Menighedsraad af 30te Juni 1922 § 39 ansat Andenpræst, at hidtilværende Kaldskapellan ved Simeons Kirke Kristen Jensen Bjerregaard maa beskikkes til Sognepræst for Samuels Sogns Menighed, alt fra 1ste Oktober d. A. at regne.

Dermed har vi faaet Aarets tredie Sognedeling. Det store Simeons Sogn med betydeligt over 20.000 Beboere er blevet spaltet i to Sogne, hvoraf det nye Samuels Sogn med ca. 9000 Beboere bliver det mindste.

Ligesom ved de to andre Sogneudskillelser i Aar — i Davids og Kristkirkens Sogne — er det nye Sogn her udskilt, uagtet det endnu ikke har nogen Kirke. Vi er Kirkeministeriet megen Tak skyldige, fordi det har taget dette Hensyn til Kirkefondets Arbejdskaar i Øjeblikket. Det fremmer jo i høj Grad Arbejdet for de nye Kirker baade derved, at Sogdenes præstelige Betjening forøges, og derved, at de

nye Kirkers Nødvendighed understreges stærkt. Paa den anden Side bliver det en Æressag for os at faa de nye Kirker rejst saa snart som muligt. Det skylder vi Ministeriet, og det skylder vi ogsaa de Sogne, fra hvilke Udskillelsen er sket, og hvis Kirker vi foreløbig delvis maa lægge Beslag paa som midlertidige Sognekirker ogsaa for de nye Sogne.

De to andre Steder er vi nu saa vidt, at vi den 29de Oktober haaber at kunne lægge Grundstenen til den nye Hans Egedes Kirke i Davids Østre Sogn, og at vi ogsaa haaber snart at kunne lægge Grundsten til den nye Kirke i Kristkirkens søndre Sogn. Det er trukket lidt i Langdrag med den sidste, fordi det viste sig, at den projekterede midlertidige Kirke blev dyrere, end vi havde beregnet, hvorfor Tegningerne maatte omarbejdes noget, for at vi kunde naa ned til en lavere Byggesum.

Med Hensyn til den nye Kirke i Simeons Sogn, Samuels Kirke, stiller Sagen sig saaledes, at der er ført Forhandlinger om Erhvervelse af en anden Grund, som er bedre beliggende end den, vi har til Disposition. Dette Spørgsmaal vil forhaabentlig klare sig i Løbet af kort Tid. Kirkekomitéen raader i Øjeblikket over ca. 34,000 Kroner og venter i Løbet af det kommende Aar at kunne skaffe endnu 15—16,000 Kr. fra Sognet og fra københavnske Menigheder, som vil »adoptere« Samuels Kirke. Menighedsrepræsentanter fra disse Sogne har holdt et Møde om Sagen, og Pastor Anders Christensen fra Trinitatis Kirke blev valgt til Formand for et Udvalg, der vil tage sig af denne Sag.

Desuden haaber man paa Kirkefondets Hjelpeindsamling, der begynder at virke fra 1924, og hvorfra man gerne i Løbet af dette Aar skulde faa en betydelig Hjælp.

Endelig stoler man paa, at Kirkefondet vil være i Stand til at yde et større Tilskud til Sagen i 1924.

I bedste Tilfælde vil man være i Stand til at lægge Grundstenen til den nye Kirke i Foraaret 1924 og tage den i Brug hen imod Jul samme Aar. Skal der bygges paa den Grund, vi i Øjeblikket raader over, maa det blive en Krypt, som vi begynder med, da Arealet er for lille til at give Plads baade til Kirke og Menighedshus. Faar vi den anden Grund, behøver vi næppe af Hensyn til Pladsen at lægge Menighedslokalerne med den indviede Kirkesal i en Krypt. En anden Sag er, om det ikke alligevel maa gøres af Hensyn til Bekostningerne, da det er billigst at bygge paa denne Maade.

Den nye Sogneudskillelse medfører, at Pastor Bjerregaard, der hidtil har været Kaldskapellan ved Simeons Kirke, er udnævnt til Sognepræst for Samuels Sogn. Derved er Kirkens Kaldskapellani blevet ledigt. I dette vil Pastor Lænkholm, som blev ordineret den 7de ds., blive konstitueret og

forhaabentlig senere ansat. Pastor Sigfred Sørensen, der hidtil har været ordineret Medhjælper hos Sognepræsten ved Simeons Kirke, søger nu over til det nye Sogn som ordineret Medhjælper hos Sognepræst Bjerregaard. Naar dette gaar i Orden, vil hvert af de to nye Sogne have to Præster. Der er saaledes Muligheder for et mere effektivt Sognearbejde i begge Sogne, selv om Arbejdet i Overgangstiden vil hæmmes noget dels derved, at de 4 Præster kun har en Kirke, dels derved, at Præsterne ved Samuels Kirke vil blive stærkt optagne af Arbejdet med Indsamlingen til den nye Kirke, som bl. a. vil medføre en hel Del Rejser ud til de Menigheder paa Landet, der vil støtte Opførelsen af Samuels Kirke. Ulemperne ved den fælles Brug af Simeons Kirke i Overgangstiden kan der maaske bødes noget paa, hvis det nye Sogn kan »laane Hus« i en af Nabokirkerne et Par Gange om Maaneden. Menigheden i det nye Samuels Sogn har allerede i mange Aar været selvstændig og haft sit eget Menighedsarbejde i Gang paa de mange forskellige Felter, hvorpaa en københavnsk Menighed virker. Ikke underligt, at den nu glæder sig over at have naaet det Maal, den længe har arbejdet hen imod, at faa Sognet udskilt. Maatte den nu ogsaa snart naa det næste, den midlertidige Kirke, der danner Begyndelsen til den endelige!

Vil nogen af Kirkesagens Venner sende en Opmuntringsgave, der kan hjælpe Sagen lidt fremad, er Pastor Bjerregaards Adresse Jagtvej 133, Kbhvn. L. Den kan ogsaa sendes til Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17, Kbhvn. K.

Charles Nielsen.

Thorvald Plum.

Mellem dem, der for en Menneskealder siden underskrev de »syv Punkter«, som danner Udgangspunktet for Kirkesagen i København, var nys afdøde Grosserer Thorvald Plum. Han tog hjertelig Del i de Overvejelser, som førte til Udarbejdelse af dette Program, og da Udvalget til Kirkesagens Fremme blev dannet, ydede han Sagen en uvurderlig Tjeneste, idet det skyldtes ham, at *Johan Adolph* sluttede sig til Udvalget. Hans Virksomhed i Menighedens Tjeneste kom senere hen til at falde paa andre Omraader, og derom er der blevet talt andre Steder, men der er Grund til ogsaa at mindes ham med Tak som en af dem, der i sin Tid fik Kirkesagen i Gang.

Harald Westergaard.

Kirkefondets Bestyrelsesmøde

holdes i Aar den 23de og 24de Oktober. Det er den eneste Gang om Aaret, at Bestyrelsen samles, og der ligger vigtige Emner for til Forhandling. Vi beder derfor alle Kirkesagens Venner om at huske Bestyrelsesmødet i Forbøn.

Ordination.

Søndag d. 7. Oktober blev 11 unge Theologer indviede til Præstegerningen af Biskop Ostenfeld. Da ikke mindre end 5 af dem faar deres første Præstegerning ved Kirkefondets Kirker, er der god Grund til at omtale den hellige Handling ogsaa her i vort Blad.

Den foregik i Eliaskirkens skønne og lyse Rum, overværet af en talrig Forsamling, hvis Flertal tilhørte Kirkens Menighed, som ved denne Lejlighed ikke blot var mødt frem, fordi den skulde laane Hus til Højtideligheden, men ogsaa fordi en af Ordinanderne, Pastor Agger, skulde optage Præstegerningen ved Kirken som Pastor Fibigers Medhjælper. Pastor Nørfelt bad Indgængsbønnen. Menigheden sang Nordal Bruns rige Bøn: Aand over Aander, kom ned fra det høje, og Pastor Andersen forrettede Altertjenesten, begyndende med den Syndsbekendelse, som hører med til Eliaskirkens Gudstjenesteordning.

Pastor Fibiger intimerede over 1. Kong. 19, 19—21, Elisas Kaldelse og dvælede særligt ved, at alle de unge Ordinander paa en enkelt nær, skulde være Medhjælpere, ligesom Elisa blev kaldet til at være Medhjælper for Elias. Iøvrigt fremhævede han paa en baade ejendommelig og levende Maade Indvielsens Betydning.

Under Ordinationssalmen gik Biskoppen og de 11 Ordinander op foran det rigt smykkede Alter. Udgangspunktet for Biskoppens Tale var Matth. Ev. 6, 33: Søger først Guds Rige og hans Retfærdighed, saa skal alle disse Ting gives Eder i Tilgift. Biskoppen betonedede, at selve Ordets Velkendthed rummede en Fare for, at man kom for hurtigt forbi det og betonedede, at det gjaldt den rette Forstaaelse af 3 af Ordets Betegnelser: „alle disse Ting“, „Guds Rige“ og det lille Ord: *først*. Navnlig understregede han, at Ordet først har med Tal at gøre, og at ethvert Regnestykke bliver forkert, hvis man forbytter Tallene; saaledes bliver ogsaa Livets Facit galt, hvis man glemmer at sætte Guds Rige først. Dette Ord var ikke blot en Formaning, men en Livslov. Han foretog derefter Indvielsen, og den smukke Handling afsluttedes med Altergang for Ordinanderne og deres Familier. Pastor Fibiger og Pastor Andersen tjente for Borde, iført straalende hvide Messehagler. Gudstjenesten var i det hele rig paa Skønhedsindtryk; men vor lutheriske Kirke er jo heller ikke puritansk; den husker, at Guds Rige

ogsaa er Skønhedens Rige. Naar Kravet om „Aand og Sandhed“ blot bliver stillet først, vil en rigere Liturgi ikke drage Gudstjenesten ned i Formvæsnet, men højne og forskønne den.

De fem unge Præster, som gik ind til Gerningen ved Kirkefondets Kirker, er Christian Peter Agger, Medhjælper ved Elias Kirke, Svend Austin Hansen, Medhjælper i Davids østre Sogn, Poul Hjorth Lange, Medhjælper ved Nazaret Kirke, Kai Lænkholm, Medhjælper ved Simeons Kirke og Niels Gammeltoft Hansen, Medhjælper i Kristkirkens søndre Sogn.

Vi lykønsker dem og byder dem velkommen til Arbejdet herinde.

Charles Nielsen.

Udnævnelser ved vore Kirker.

Under 11. Juni er residerende Kapellan for Nykøbing-Lødderup, *Alfr. Th. Biørn-Lorenzen* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Sognepræst for Gethsemane Kirke.

Under 28. Juni er Sognepræst for Sejerø, *Anders Viggo Poul Høyer Christensen* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Kaldskapellan ved Davids Kirke.

Under 1. Juli er cand. theol. *Otto Johs. Sørensen* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til præsteviet Medhjælper ved Timotheus Kirken.

Under 6. August er Kaldskapellan ved Krist Kirken, *Peder Herman Larsen* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Sognepræst for Krist Kirkens søndre Sogn.

Under 3. September er cand. theol. *Svend Austin Hansen* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til præsteviet Medhjælper i Davids østre Sogn.

Under 13. September er cand. theol. *Poul Hjorth Lange* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til præsteviet Medhjælper ved Nazaret Kirke.

Under 24. September er præsteviet Medhjælper ved Elias Kirke *Alfred Norfelt* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til præsteviet Medhjælper ved St. Lukas Stiftelse.

Under 1. Oktober er Kaldskapellan ved Simeons Kirke, *Kr. Jensen Bjerregaard* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Sognepræst for Samuels Sogn.

Under 1. Oktober er cand. theol. *Chr. Peter Agger* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til præsteviet Medhjælper ved Elias Kirke.

Under 6. Oktober er cand. theol. *Niels Gammeltoft Hansen* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til præsteviet Medhjælper i Krist Kirkens søndre Sogn.

Under 6. Oktober er cand. theol. *Kai Lænkholm* af Hans Maje-
stæt Kongen udnævnt til præsteviet Medhjælper ved Simeons
Kirke.

Under 1. September har Overtilsynet for Det Københavnske
Kirkefonds Kirker ansat Grosserer *Th. Hjaltason* som Kordegn for
Davids østre Sogn.

Under 1. Juli har Overtilsynet for Det Københavnske Kirke-
fonds Kirker ansat Organist *Knud Malmstrøm* som Organist ved
Kapernaums Kirke.

Udtrukne Obligationer.

Ved den årlige Udtrækning af Obligationer blev følgende Nr.
udtrukne: Laan af 1900: Nr. 50, Nr. 63 og Nr. 79.

Bidragliste for Maj Maaned 1923.

M. og V. S. 10. Julie og Harald 20. Ved Sognepræst C. H. Leth: Hen-
ning 5. Fra Samfundet i Tingsted i Anl. af Store Bededag 40. Fru
K. Dahl, Nyvanggaard, Fyn, 5. Pastor Sødergreen, Upsala, 14,30.
Ole Olsen og Hustru i Anl. af Store Bededag 25. Frk. Cecilie Ol-
sen 6. M. og S. K. 10. Ved Sognepræst Fibiger: Uden Mærke 5. I
Anl. af Store Bededag: fra Sognepræst C. Bertelsen, Starup, 10.
Sognepræst Hassing, Kollerup, 5. Gaardejer N. Lauritsen, Hygum, 5.
Ved Sognepræst Madsen: En Unævnt i Krejbjerg 5. M. K. 10. Fru
Lund, Martensens Allé, 10. Ved Provst Winther: Prokurator R.
Andersen 10. M. N. 5. Uden Mrk. 3,50. Uden Mrk. 10. Gaardejer
Alb. Nielsen, Sejlstrupgaard, 100. A. Hh. 10. T. J. 12. V. B. 5. Ved
Sognepræst Faulenborg: Frk. Julie Wittrup, Hjerter, 6. I Anled-
ning af Professor Westergaards 70 Aars Fødselsdag 28,25. Fra en
Kone i Nazaret Sogn 5. Ved Pastor Charles Nielsen: i Fur 130,25,
i Missionshuset i Ringsted 30. Ved Købmand Carl Hansen: Ind-
samlet i Missionshuset i Lendum paa Store Bededag 90.

Aarsbidrag: Frk. A. Krarup 10. Havnemester C. A. Bonde 3.
J. L. 20. Departementschef Schlichtkrull 10. Professor, Dr. E.
Warmin 20. Enkefru Emil Hjorth 10. Frk. S. Schjøtt Jensen 5.
Frk. Carøe 2. Fru Hvidt 10. Fru Leuning 5. Frk. Klubien 5. Frk.
Hee 5. Frkn. Moberg 10. Cigarhandler Nielsen 10. Stabssergent
Fremming 3. Fru Tetens 10.

Halvaarsbidrag: Adjunkt V. Balslev 2,50. Professor Torm 3.
Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Enke-
fru Friis 3. Boghandler Gade Svendsen 5.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til Ansgar Kirken: Sognepræst Schou, Thors-
ager, 25. *Til Anna Kirken:* a 10.

Ialt 835 Kr. 60 Øre.

Bidragliste for Juni Maaned 1923.

Komtesse E. Bille Brahe 50. Overretssagfører F. V. L. Bentzen
200. 10 pCt., Ribe, 192. Fru Anna Hansen 5. Frk. Wimpffen 50.
D. L. 5. H. J. Steffensen 3. Frk. Petra Friis 2. Fru Trolle 20. Ved
Pastor Seidelin: gennem Frk. Nyholm: R. M. 12.

Aarsbidrag: Fru Blichfeld 15. Skoleinspektør Bauer 2.
Halvaarsbidrag: Frk. A. Langhoff, Hørsholm, 50. Dr. med. C. U. Maaløe 25. H. og M. K. 10.
Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.
Særlige Gaver: *Til Taksigelseskirken:* cand. theol. Niels Aage Barfoed 25. *Til Filips Kirken:* Ved Provst Ræbild: Indsamlet i Nøddebo 30.
Ialt 697 Kr. 30 Øre.

Bidragsliste for Juli Maaned 1923.

Ved Sognepræst Buch, Vor Frue Landsogn, Odense: J. M. M. 10. Ved Indre Mission: M. Wiwe, Aalestrup, 10. Indre Missions Venner i N. Næraa 21. Indre Missions Venner i Ubberud 25. Ved Pastor Charles Nielsen: i Ordrup Kirke 261,55.
Aarsbidrag: Fru M. Wright 5. Frk. A. L. Jantzen 5. Fru Grønbech 15.
Særlige Gaver: *Taksigelses Kirken:* Købmand L. H. Larsen 50. *Bethlehems Kirken:* Fru Grønbech 5.
Ialt 407 Kr. 55 Øre.

Bidragsliste for August Maaned 1923.

Fra en taknemmelig Giver i Vr. 50. Indsamlet ved Kristeligt Dagblad 88,48. Roteman Alm, Stockholm, 25. Ved Pastor Charles Nielsen: Andel i Udsalg i Rubbelykke Præstegaardshave 50, i Fur 138,50, i Selde 7,85. Ved Pastor Isager: Indsamlet i Vesterø Kirke 13,50.
Ialt 373 Kr. 33 Øre.

Bidragsliste for September Maaned 1923.

Ved Sognepræst Anders Christensen 3. J. P. 50. Frk. Bayer 75. Frk. Julie Esche 5. Indsamlet af de Ferslewske Blade 10. Ved Pastor Jens Nielsen: i Gudhjem 77,85, Østerlars 59,60, Ibsker 43,25, Svaneke 91,14, Aakirkeby 67. Ved Pastor Charles Nielsen: i Nyelars 23, Pedersker 88,17, Nexø 103,03, Bodilsker 104,35, Poulsker 125, Allinge 67, Olsker 51,50, Rø 20, Vestermariæ 14,50, Nyker 63, Klemsker 79, Rønne 94,02.
Aarsbidrag: Fru Asmussen 10.
Særlige Gaver: *Til Ansgars Kirke:* Pastor H. Hornbeck 15.
Ialt 1339 Kr. 41 Øre.

Bidrag til Kirken paa Vestergaardsvej (Ansgarskirken).

Paa Emmauskirkens Alter 5,00. Pastor Nielsens Konfirmander 89,00. Kollekt i Kapernaumskirken Nytaarsnat 61,30. Avlsbruger Kofod, Ibsker, 25,00. Fabrikant Aarup 25,00. Direktør H. H. Schou, Knabstrup, 100,00. Erik Hvidberg 10,00. Børge Hansen 5,00. Holger Andersen 2,00. Hans Hansen 5,00. Kaj Schmidt 5,00. Frk. Chr. Bjerre 10,00. Brygger Hansen 5,00. Fru M. Jeppesen 50,00. Pastor Marius Hansen 12,00. Pastor Schrøder 7,00. Mekaniker Larsen 10,00. Pastor Nikolajsen, Storvorde, 5,00. Sypige N. Mandbjerg, Harboøre, 14,00. Pastor Knudsen, Middelfart, 5,00. Pastor Larsen, Middelfart 20,00. Bud Niels Poulsen 25,00. Pastor P. M. og Hustru 25,00. »En god Idé« 25,00. En Bibelkreds 12,00. Pastor Varming, Aargab, 12,00. Candidat Hauge, Dianalund, 5,00. Pastor Petersen, Østofte, 5,00. O. Svendsen 12,00. Pastor Henriksen 12,00. Pastor Grünfeld 12,00. Pastor Laursen, Vestervig, 39,50. Pastor Andersen, Skjern, 12,00.

Pastor Kastrup, Ørslev, 10,00. »For en Bog T.« 25,00. Pastor Schou, Thorsager, 25,00. Brorsons Menighedssamf. 500,00. Urtekr. Clausen 12,00. J. H. 15,00. Urtekræmmer S. Hansen 11,00. Familien Wæver 8,00. Anonym 3,00. Pastor Schülein 15,00. Pastor Mørch, Sdr. Næraa, 5,00. X i Herringe Prg. 20,00. Ved P. Møller, Rimsø, 12,00. Pastor Boas, Nyord, 6,00. Pastor Pedersen, Herslev, 12,00. Biskop Gøtzsche, Viborg, 12,00. Pastor Modeweg-Hansen, Ørbæk, 12,00. Pastor Sejer- sen, Hedensted, 15,00. Pastor Søndergaard-Jensen, Bjerring, 12,00. Provst boeck, Lønborg, 12,00. Pastor Andersen, Sønderho, 10,00. N. Jensen, Sæding, 12,00. Pastor Poulsen, Salling, 25,00. Provst Chris- tensen, Sahl, 12,00. Overportør Hansen, Odense, 8,00. Pastor Wit- ter, Asmindrup, 10,00. Pastor Nielsen Lund, Møborg, 15,00. Pastor With, Krogsbølle, 14,00. Pastor Windfeld, Hyllested, 20,00. Pastor Andersen, Ho, 7,25. Pastor Manniche, Fredericia, 5,00. Pastor Meis- ner, Taps, 12,00. Pastor Popp, Hygum, 17,00. Pastor Løwe, Dams- holte, 17,00. Pastor Steenstrup, blidstrup, 5,75. Pastor Knudsen, Bylderup 5,00. Frederiksborg Kirkes Menighedsfond 100,00. Handels- gartner Carlsen-Skiødt 10,00. Kapernaums Kirkebøsse 51,00. Pastor Smith, Kegnæs, 5,00. Pastor Starup, Vaabensted, 5,00. Pastor Han- sen, Agedrup, 10,00. Pastor Olsen, Aabybro, 8,00. Pastor Bagger, Asnæs, 5,00. Ved Pastor Wiberg: Møder i Harboøre og Tyborøn 219,00. Samme ved Møde i Snødelev 20,00. Pastor Johannes Ring, Givskud, 5,00. Pastor Kjersgaard, Udbynder, 10,00. Pastor Willesen, Agri, 15,00. Pastorinde E. Bülow, Nr. Ørslev, 12,00. Pastor Carl Hornbech, Fredericia, 22,75. Pastor Johansen, Levring, 11,50. Pastor Dannemand-Jensen, Magleby-Klippinge, 3,50. Frk. Rostrup 12,00. Pastor Sadolin 10,00. Ved Pastor A. Andersen, Arrild Sogn, 15,00. Gudstjeneste i Taulov Kirke ved Pastor H. R. Hansen 41,00. Mis- sionær Laursen, Ringkøbing, 5,00. Pastor Kring, Havdrup, 12,50. Pas- tor Ravn, Nyborg, 20,00. Frk. Rigmor Jessen 12,00. ^{1/20} Høstoffer fra Gjellerup Menighed 50,00. Pastor H. Hornbech 15. Fru M. Han- sen 5,00. Otto Lauritsen 3,00. Pastor Hansen, Præstø, 10,00. Pastor Vendt, Ulsø, 10,00. Pastor Sommer, Skivum, 12,00. Endvidere solgt 62 Ansgarbøger 314,50.

Ialt 2653 Kr. 55 Øre.

Alle bidragydere bringes en hjertelig Tak.

Paa Komitéens Vegne
Th. S. Reith,
Kirkens Kasserer.
Vestergaardsvej 28 A¹.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—4 (Lørdag til 2).
Badstuestræde 17 ¹, Tlf. Byen 3788.

Det Københavnske Kirkefondets Legat- og Tontinforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—4 (Lørdag til 2), Byen 3788.

INDHOLD: *Charles Nielsen*: Ny Sogneudskillelse. — *Harald Westergaard*; Thorvald Plum. — Kirkefondets Bestyrelsesmøde. — *Charles Nielsen*: Ordination. — Udnævnelser ved vore Kirker. — Udtrukne Obligationer. — Bidragslister. — Meddelelser.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

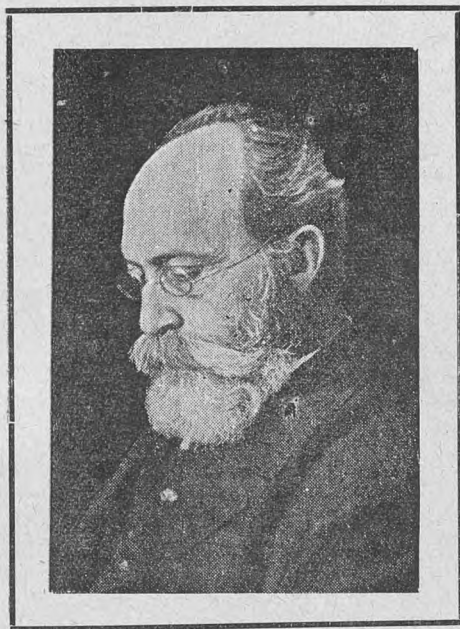
Nr. 15.

November.

1923.

Carl Borgen.

Den 25de Oktober døde Direktør Carl Borgen. I ham har Københavns Kirkesag mistet en af sine ældste og bedste Venner. Han hørte med i Kredsen af de 7 Lægmænd, som rejste Herrens Banner herinde i vor store Hovedstad. Man har undertiden spurgit, hvilken enkelt af disse 7, der var den betydeligste og gav den største Indsats. Selve Spørgsmaalet, rejst i denne Form, er forkert stillet, thi det, som var Hemmeligheden ved de 7's Arbejde, var, at de udfyldte hinanden; de var optagne af at hjælpe hinanden og fordele Arbejdet imellem sig. For nogle Aar siden hørte jeg en Englænder sige, idet han udtalte sig om en af sine Medarbejdere: »Han

er af den Slags, som, naar noget skal gøres, ikke ringer i Telefonen til 2—3 andre for at give dem Besked, men han gør det selv.« Jeg maatte den Gang uvilkaarlig tænke paa Borgen. Skulde der ordnes noget, var der et Stykke Arbejde, som andre maaske syntes var kedeligt, een Ting var sikker: Borgen skulde nok byde sig til. Han skyede ingen Ulejlighed. Han ordnede Kirkeindvielser, og naar han stod for Ledelsen, kunde man være tryk for, at det »klappede«. Han glemte aldrig de smaa Ting, som kan synes ubetydelige, men hvis Mangel alligevel volder Forstyrrelse og efterlader et Savn.

Og hans varme Hjerte tilskyndede ham til at arbejde med i Guds Riges Opgaver, hvor hans Hjælp tiltrængtes, og baade Magdalenesagen og Blaa Kors's Arbejde havde i ham en trofast Ven. I det sidstnævnte Arbejde tog han ikke alene Del i Styrelses- og Organisationsarbejde, men ogsaa i høj Grad i Arbejdet for den enkelte. Den travle, stærkt optagne Mand havde gennem mange Aar altid Tid til at give Møde paa sin Blaa Kors Aften og Tid til at gaa ud for at søge efter den enkelte. Og man vilde vist undres, naar man vidste, hvad han har ofret baade af Tid og Penge paa at komme Mennesker til Hjælp for at rejse dem op.

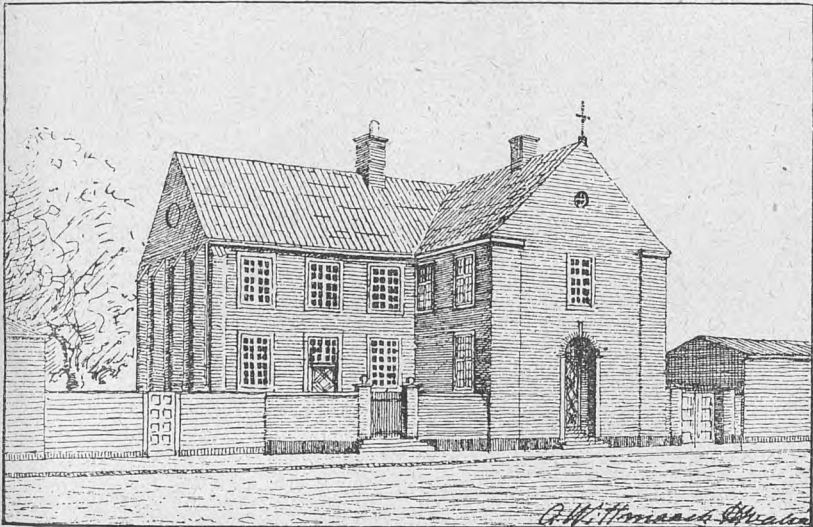
Som Personlighed var han den hjertelige, kærlige og umiddelbare Mand. Ingen, som havde været sammen med ham, maaske kun i meget kort Tid, var i den ringeste Tvivl om, hvor hans aandelige Stade var. Han var sin Tro bekendt paa en kærlig, vindende Maade. Stridsspørgsmaal havde han ikke stor Interesse af, men saa meget større Interesse i Arbejdet for at redde Mennesker.

Og over de store Opgaver, som kaldte paa ham ikke alene indenfor Guds Riges Omraade, men ogsaa paa hans særlige menneskelige Virkefelt i Forsikringsarbejdet, glemte han ikke sine nærmeste Omgivelser. Ingen kunde være et mere trofast Menighedsmedlem end Borgen, ikke alene som aandelig hørende hjemme der, hentende Næring for sit aandelige Liv gennem Forkyndelsen og ved Nadverbordet, men ogsaa som et virksomt tjenende Medlem. Ved festlige Lejligheder, naar Kirken var overfyldt, var hans Plads ikke, som man kunde mene om en af de ældste i Menigheden, langt oppe i Kirken, men den var nede ved Døren, og hans Glæde var det at hjælpe Mennesker til Sæde i Kirken — ja, det var hans egentlige Glæde at bringe Mennesker til Sæde i Guds Menighed. Da den Menighed, han tilhørte, havde bestaaet i 25 Aar, var det ham, der fik udgivet en lille Bog, som fortalte denne Menigheds Historie, den gamle Historie, om Sennepsfrøet, som voksede op. Grundtonen gennem den lille Bog var det, han sluttede den med: Tak og Pris til Gud, hvem Æren alene tilkommer. Og med de samme Tanker vil Kirkesagens Venner mindes Carl Borgen. *H. Ostenfeld.*

Hans Egedes Kirkens Menighedshus. Grundstensnedlæggelsen.

Den 29de Oktober var en Festdag for Menigheden i Davids østre Sogn. Allerede nu, et halvt Aar efter Sogneudskillelsen, var man naaet saa vidt i Arbejdet for at faa rejst et Menighedshus, at Grundstenen kunde nedlægges til den Kirke, der skal bære Hans Egedes Navn.

Det var en stor Skare Mennesker, der i den smukke Efteraarsmorgen samledes ude paa Kirkefondets Byggegrund i Vardegade. Vejret var lyst og festligt, og over For-

Menighedshuset til Hans Egedes Kirke.

samlingen var der en lys Glæde over, at man igen var naaet et Stykke frem i Kirkesagens Arbejde.

Da Klokkeren var 10, tonede Salmen: »Aand over Aander, kom ned fra det høje« ud over Pladsen. Sognepræst Grünfeld bød Velkommen. Han mindedes et Udtryk af Profeten Nehemias, at »Guds gode Haand var over dem« — saaledes havde man ogsaa følt det herude, lige fra Arbejdet for denne Sag var begyndt.

Derpaa oplæste Grosserer Carl Lønberg Grundstensdokumentet, hvis Beretning indledes med Ordene fra den 127. Salme: »Dersom Herren ikke bygger Huset, da arbejder de forgæves, som bygger derpaa.« Paa selve Grundstenen havde man ønsket, at der skulde staa: »Dig, Gud, til Ære.«

Saa traadte Biskop Ostenfeld frem for at nedlægge den

første Sten. Biskoppen talte over den 117. Salme — den første Tekst, Hans Egede prædikede over, da han i Aaret 1721 var kommet til Grønland —, og udtalte Ønsket om, at der ogsaa i denne Kirke maatte komme til at lyde den ægte Lovsang, som er en Genlyd af Guds store Velgerninger mod os.

Professor Harald Westergaard nedlagde den anden Sten, iden han henviste til Verset i den 118. Salme: »Den Sten, som Bygningsmændene forkastede, er bleven til en Hovedhjørnestein.«

Og medens Pastor Grünfeld fremsagde de tre første Bøner i Fadervor, nedlagde han den tredie Sten.

Saa lød højt og stærkt Grundtvigs mægtige Salme: »Stif-

Den fuldførte Hans Egedes Kirke.

tet Guds Søn har paa Jorden et aandeligt Rige,« og efter at Pastor Austin Hansen havde afsluttet, var den smukke Højtidelighed forbi. — Den havde ikke varet længe, men under den Stilhed, hvormed Forsamlingen lyttede til de Ord, der blev talt, under den stærke Sang, der lød, følte, i hvor høj Grad alle havde taget Del i denne Grundstensnedlæggelse.

Bestyrelsesmødet i 1923.

Den 23de og 24de Oktober var Kirkefondets store Bestyrelse samlet i K. F. U. M.s Bygning til det aarlige Bestyrelsesmøde.

Mødet aabnedes med, at man sang Salmen »Har Haand du lagt paa Herrens Plov« og at Biskop Ostenfeld læste Matth. Ev. 9, 35—38.

Biskoppen mindedes derpaa de 3 Medlemmer af Bestyrelsen, som i Aarets Løb var døde: Kirkefondets tidligere

Kasserer, *Fabrikant Fritz Bock*, der ikke i saa mange Aar fik Lov at staa i Kirkefondets Arbejde, men som var kommet ind netop paa et Tidspunkt, da der trængtes haardt til ham efter Grosserer Adolphs Død. *Oberst Keyper* og *Biskop G. Koch* havde været med til Kirkefondets Stiftelse, de var begge Mænd, der havde sat dybe Spor indenfor Guds Riges Arbejde.

Endnu nævnede Biskoppen 2 Mænd, der er gaaet bort det sidste Aar, og som ogsaa har gjort deres Indsats i Kirkesagens Arbejde — nemlig Grosserer *Thorvald Plum* og Pastor *Johs. Møller*. Grosserer Plum var mellem dem, der underskrev de 7 Punkter, som danner Udgangspunktet for Kirkesagen i København, og det var Pastor Møller, som paa Bethesdamødet i 1886 talte de stærke Ord om Nødvendigheden af Sognedelinger og Opførelse af mange smaa Kirker.

Medens Biskoppen udtalte et: »Ære være deres Minde,« rejste Forsamlingen sig.

Professor Westergaard aflagde Beretning om Arbejdet i det forløbne Aar. Han udtalte sin Glæde over, at Kærligheden til Kirkesagen er vokset rundt i Sognene, der er Liv i det praktiske Arbejde, derom vidner blandt andet de 3 Sogneudskillelser, der for nylig har fundet Sted: Davids østre Sogn er udskilt fra Davids Sogn, Krist Kirkens søndre Sogn er udskilt fra Krist Kirkens Sogn og Samuels Sogn fra Simeons Sogn.

Professoren udtrykte sin Taknemlighed over den nye Hjælpeindsamling, der vil søge at skaffe Midler fra hele Landet til Opførelsen af Kirker i København.

Han rettede til Slut en hjertelig Tak til vore Konsulenter, Overretssagfører *Alb. Helweg-Larsen*, Tømrermester *Kornerup Koch* og Revisorerne *V. Busch* og *Aage Holm*.

Sekretæren, *Pastor Charles Nielsen* gjorde derefter Rede for Kirkesagens Stilling i de københavnske Sogne. Da vi tænker, en saadan oplysende Redegørelse ogsaa har Interesse i videre Kredse, findes den aftrykt i nærværende Nr. af vort Blad.

Regnskabet for 1922 og Budget for 1924 fremlagdes af Kassereren, Kommandør *J. A. Vøhtz*; begge Dele godkendtes.

Paa Forretningsudvalgets Opfordring blev Biskop *Valdemar Ammundsen* og Provst *Johs. Nordentoft* enstemmigt indvalgt i Bestyrelsen.

Til Næstformand i Forretningsudvalget genvalgtes Professor *Harald Westergaard* og til Kasserer Kommandør *J. A. Vøhtz*, og endelig genvalgtes til Medlemmer af Forretningsudvalget Stiftsprovst *H. Ussing*, Fuldmægtig *Carl Rasmussen* og Diakon *Dueholm*.

Fordelingen af Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat godkendtes.

Forretningsudvalget havde anmodet Sognepræst *Ege* ved Fredens Kirke om at indlede en Forhandling om: »Den aandelige Stilling i Øjeblikket i vore Sogne og Menigheder.« Et Referat af dette Foredrag vil senere komme her i Bladet. Det gav Anledning til en livlig og interessant Forhandling.

Endnu en Forhandling indlededes af Provst P. Helweg-Larsen, nemlig om Kirkefondets Hjælpeindsamling. For denne har Sekretæren allerede i et tidligere Nr. af Bladet gjort Rede.

Endelig forhandlede man Kirkefondets Stilling til Grundtvigs Kirken, og man vedtog at yde et Tilskud til denne Kirkes Opførelse af de begrænsede Midler, Kirkefondet raader over, under Forudsætning af, at Kirken bliver en Sognekirke, og fra det Tidspunkt, da dette Spørgsmaal er ordnet.

Da Mødet var forbi og man atter skiltes, var det med en stærk Følelse af, at de Forhandlinger, der var førte, vilde blive frugtbringende for vort Arbejde, og med Tak til Gud, der havde velsignet dette Møde for os.

Til Orientering.

Kirkesagens Stilling i Sognene.

Jeg skulde give en Oversigt over Kirkesagens Stilling i Sognene herinde, saaledes som den er i Øjeblikket.

Og jeg vil da begynde med at sige, at Opgaverne myldrer frem, og at der er megen Lyst rundt om i Menighederne til at føre Sagen videre. Over en halv Snes Steder tumler man med Byggeri eller Byggeplaner. Og flere andre Steder er det ved at komme. Der er i høj Grad *Liv* i Kirkesagen for Øjeblikket — hvad denne Side angaar.

Jeg skal give en kort Oversigt.

Vi begynder mod Nord i det store *Sions Sogn*, der strækker sig langs Strandvejen ud til Byens Grænse mod Hellerup — paa den anden Side Hellerup Jernbanestation. Her bor over 20,000 Mennesker, og Sognekirken ligger i Sognets Ydergrænse mod Syd. Gennem Forhandling med Menighedsraadet derude er vi nu naaet saa langt, at dette eenstemmigt har vedtaget, at Sognet bør deles i et nordre og et søndre Sogn, saaledes at alt Nord for Svanemølleviadukten og Vest for Banelinjen udskilles. Dermed er Kirkesagen i Sognet ikke løst; thi den udskilte Del har kun godt 4000 Indb. Men der er gjort et Skridt frem. Vi ligger i Underhandlinger med Københavns Kommune om Køb af en Grund ved Tubborgvej, hvor det nye Sogns Kirke kan bygges.

Fortsætter vi mod Syd, kommer vi til *Davids Sogn*, som i Aar er blevet delt i to, et vestre med ca. 10,000 Indb. om den gamle Kirke og et østre med ca. 7000 Indb., der endnu mangler Kirke. Paa Kirkefondets Grund i Vardegade skal den ny Kirke rejses; det er Mening, at den skal bære Hans Egedes Navn. Grundstenen til Menighedshuset blev lagt den 29de Oktober. Det vil faa en indviet Kirkesal, Ungdomssal, Præste- og Graverbolig og komme til at koste ca. 125,000 Kr. Af disse haaber man at kunne laane de 30,000; Resten skulde komme saaledes: 18,000 fra Kirkefondet, 10,000 fra Esajas Menighed, 3000 fra Nazaret Menighed, 2000 fra Frihavns Menighed; Davids vestre Sogn har hidtil givet 800 Kr., og i Sognet selv er indsamlet ca. 4000 Kr. Desuden har Foreningen til Opførelse af smaa Kirker i København lovet at give sin Indtægt for i Aar til den ny Kirke; man regner, at man paa den Maade vil faa ca. 12,000 Kr. De ca. 45,000 Kr., som bliver tilbage, venter man at faa dels fra Sognet, dels fra andre Menigheder paa Østerbro — Adoptionstanken — dels maaske fra Hjælpeindsamlingen. I det nye Sogn er der allerede dannet et Menighedssamfund, som tæller ca. 60 Medlemmer. Sognepræst er Pastor R. Grünfeld; ord. Medhjælper Pastor Sv. Austin Hansen.

Gaar vi lidt mod Vest fra Davids Sogn, kommer vi til *Aldersro Sogn*, der nu har ca. 12,000 Indb. Vi har for nylig sikret os en Kirkegrund derude; men venter jo iøvrigt paa at faa overladt et Stykke af Fælleden, hvor vi gerne vilde, at »Taksigelseskirken« skulde rejse sig som Afløser af den lille Kokolith-Kirke, der nu har gjort Tjeneste siden 1908.

Naar ovennævnte tre Kirker er rejst, er Østerbros Kirkesag dog ikke løst. Baade Sions søndre Sogn og Aldersro Sogn maa en Gang deles. Og desuden har baade St. Jakobs Sogn og Rosenvængets Sogn hver over 13,000 Indbyggere, saaledes at der ogsaa der kan blive Tale om ny Delinger i Fremtiden.

Vi bliver i Holmens Provsti, men gaar mod Syd ud til Amager. Vi kommer da til *Islands Brygge*, hvor *Hans Tavsens Kirke* nu er under Opførelse. Den første Del af Kirkekomplekset blev indviet 1915 og kostede med Grunden 62,000 Kr., hvoraf danske Præster gav 40,000 Kr., Kirkefondet 10,000 Kr. og Sognet 12,000 Kr. Selve Kirken, der nu bygges, vil komme til at koste ca. 170,000 Kr. Deraf har Sognekomiteén indsamlet de 70,000 Kr. og mener at kunne skaffe 40,000 til; lykkes det, har Sognet givet over 120,000 Kr. til sin Kirke. Kirkefondet har givet 20,000 Kr. til Kirken, Hans Tavsens Slægt 5000, danske Præster 5000; en udensogns Arv paa 5000 Kr. er kommet til. Af det manglende Beløb har Komiteén bedt Kirkefondet om et yderligere Tilskud paa 10,000 Kr. Vi haaber, at vi maa blive i Stand til at yde dette.

Det er Præsterne Quistgaard og Hein, som tjener ved Kirken.

Lidt længere ude ligger *Nathanaels Sogn*. Det tæller godt 21,000 Mennesker og trænger altsaa til at blive delt. Østre Distrikt, hvis Præst er Pastor Nedermark, har ca. 9000 Indb. I dette ejer Kirkefondet en Grund ved Lergravsvej, hvor den ny Kirke skal bygges. Sognets Menighedsraad danner Kirkekomitéen og har taget Indsamlingsarbejdet i Sognet op. Den ny Kirke er tegnet af Arkitekt Th. Havning og skal opføres i to Tempi: først Krypten, der vil koste ca. 100,000 Kr., senere selve Kirkehuset. Kirkefondet har givet 10,000 Kr. af Arven efter Proprietær Grut Hansen, Sognet har indsamlet 18,000 Kr. og har desuden 7000 Kr. i tegnede Bidrag. Man haaber paa at faa Hjælp fra Menighederne ved Holmens, Frederiks, Vor Frelzers, Kristians Kirker og maaske ogsaa fra Kirkerne paa Amager; og tillige gennem Kirkefondets Hjælpeindsamling.

Naar østre Distrikt er udskilt, er der en Kirkesagsopgave tilbage i Sognet, idet ogsaa Dele af vestre Distrikt, som har over 12,000 Indb., bør udskilles og eventuelt sammen med den sydlige Del af Kristians Sogn og den nordlige Del af Sundby Sogn oprettes til et nyt Sogn. Kirkefondet ejer en Grund ved »Under Elmene«, hvor den ny Sognekirke kan bygges, om Forholdene ellers vil lægge sig til Rette.

Sognepræsten ved Nathanaels Kirke er Pastor Lomholt Thomsen.

Syd og Vest for Nathanaels Sogn ligger *Sundby Sogn*. Det har en meget stor Udstrækning og over 21,000 Indb. Der har været ført Forhandlinger med Kirkefondet om at tage Arbejdet op for en Deling af Sognet og købe en Grund til en ny Kirke i Kvarteret ved Sundholmsvej. For Øjeblikket mangler vi Penge til dette, som er meget paakrævet. Længere mod Syd i Sundby Sogn har en Mand skænket Grund til en ny Kirke.

Syd og Øst for Sundby Sogn ligger *Filips Sogn*, hvor den ny Sognekirke nu har rejst sig. Den vil antagelig blive indviet i Foraaret 1924. Ialt vil den komme til at koste 266,000 Kr., hvoraf Sognet har skaffet ca. 186,000 tilveje; Kirkefondet har givet 10,000 Kr., udensogns fra — bl. a. fra Thy — er kommet ca. 30,000. Der mangler saaledes ca. 40,000 Kr. Ogsaa her var det ønskeligt, om Kirkefondet kunde give en Haandsrækning til en Menighed, der selv har ydet saa meget.

Det er Præsterne Drejøe og Pontoppidan, som arbejder herude.

Opgaven er dog ikke tilendebragt med den ny Kirkes Opførelse. Der mangler et *Menighedshus*, uundværligt for Sognearbejdet, hvis dette skal gøres forsvarligt. Man vil vel

foreløbig bruge Kokolithkirken som Menighedslokaler; men det er i Længden ganske utilfredsstillende.

Og Sognet tæller næsten 15,000 Indb. Dets søndre Del maa da udskilles, saa vi faar en ny Kirkesagsopgave, saa snart den gamle er løst.

Vi gaar fra Sønderbro til Vesterbro, fra Holmens Provsti til Vestre Provsti. Der standser vi ved *Absalons Kirke* paa Søndre Boulevard, en pæn lille Trækirke med Plads til ca. 300 Mennesker. Den er bygget i den dyre Tid og har kostet 73,000 Kr. foruden Grunden (41,000). Nu vil Menigheden gerne opføre Sidefløjen af den kommende Kirke. Det vil koste ca. 60,000 Kr. Kirkefondet skylder Kirkekomitéen derude 28,000 Kr. Resten vil Sognet selv indsamle i 2 Aar. Men naar det er naaet, mangler jo endnu selve Kirkeskibet og det statelige Dobbelttaarn.

Pastor A. Teiler er Sognepræst, Pastor Johannes Brus Kaldskapellan ved Kirken.

Nabosognet mod Vest er *Kristkirkens Sogn* med godt 20,000 Indb. Det er i Aar blevet delt i to, og Kirkefondet har taget Arbejdet op i det *søndre Sogn* med ca. 9000 Indb. Dets Præster er Pastor Herman Larsen og Pastor Gammeltoft-Hansen.

Kirkefondet har købt en Grund af Københavns Kommune. Den ligger ved Søndre Boulevard, skraas for Jernbanestationen ved Vesterfælledvej, og har kostet ca. 57,000 Kr. Arkitekt Jul. Smith har tegnet den ny Kirke og Menigheds-hus. Dette sidste opføres først. Det har en Kirkesal med 255 Siddepladser, en mindre Sal til ca. 100 Mennesker og en Præstebolig. Det vil koste omkring 130,000 Kr.

Af disse har Kirkefondet skænket 30,000 Kr., Sognet selv venter at indsamle godt 40,000, hvoraf de 33,000 er indbetalt eller tegnet. Vesterbros Menigheder og Vor Frue Menighed har »adopteret« Kirken, saaledes at Vor Frue og Elias Menigheder hver har tegnet sig for 10,000 Kr., Maria-kirken for 4000, Absalonskirken for 1000. Vi haaber, at Gethsemane- og Apostelkirken tilsammen vil give 5000 Kr. Saa er de 100,000 Kr. naaet. Ved at optage et Laan, som Lejen af Præsteboligen delvis kan forrente, haaber man at naa det Beløb, som kræves.

Syd for Sognet ligger *Frederiksholms Sogn* ved Sydhavnen med ca. 4000 Indb. Dets Sognekirke er en lille Træbarak, som med tilbygget Sal har kostet 29,000 Kr. foruden Grunden. Der er Plads til ca. 200 Mennesker. Men Sognet trænger haardt til en ny Kirke og til Menighedslokaler.

Sognepræsten er Pastor C. H. Leth.

Nord for Frederiksholm ligger *Jesuskirkens Sogn* i Valby, hvorfra Frederiksholms Sogn er udskilt. Det tæller nu godt 11,000 Mennesker, og det er et af de Steder herinde,

hvor der bygges mest for Tiden. Det er da Meningen, at Tre-kronergadekvarteret skal udskilles og være et selvstændigt Sogn med Grænselinjen draget enten langs Banelinjen eller gennem Vigerslev Allé. Kvarterets Folk har ogsaa ret lang Vej til Jesuskirken. Kirkefondet ejer en Grund i Karens-gade, men søger at faa en bedre beliggende i Nærheden af Vigerslev Allé.

Pastor Ehrhardt er Distriktets Præst. Og Sognepræsten er Pastor Oldenburg.

I det vestlige Valby ligger det vidtstrakte *Timoteus Sogn* med næsten 14,000 Indb. Af dets Sognekirke er Menigheds-huset med indviet Kirkesal opført og har været i Brug siden 1911; i Fjor blev der tillige bygget Præstebolig; men selve Kirken, som skal forbinde denne med Menighedshuset til et samlet Hele, mangler endnu og vil sikkert koste over 200,000 Kr. Af disse har man kun de 17,000.

Men tillige bør Sognets sydlige Del, Syd for Banelinjen, snarest udskilles. Kirkefondet forhandler netop nu med Kommunen om Køb af en Byggegrund her.

Sognets Præster er Provst Helweg-Larsen, Pastor Obelitz og Pastor Sørensen.

Vi gaar saa fra Vesterbro til Nørrebro, fra Vestre Provsti til Vor Frue Provsti.

Der møder vi først det vidtstrakte *Brønshøj Sogn* med over 14,000 Indb. Tilmed er den kønne, gamle Sognekirke kun lille og Afstandene store. Derfor er der taget et Arbejde op for at faa bygget en Kirkesal i Husum for Sognets vestlige Del. En Mand derude har skænket Grund, og et Udvalg har forhandlet med Kirkefondet om Sagen. Men endnu er der ikke naaet noget Resultat.

Opgaven i Sognets østlige Del vil forhaabentlig blive løst ved Grundtvigskirkens Indvielse til Sognekirke her.

Sognets Præster er Pastor C. Jespersen og Pastor O. Jensen.

Syd for Brønshøj ligger *Grøndals Sogn*, som i Fjor blev udskilt fra Brønshøj. Det har ca. 6000 Indb. og en lille Barakkirke med godt 100 Siddepladser. Den har kostet over 22,000 Kr. foruden Grunden (18,000). Den trænger meget til en Afløser saa snart som muligt.

Pastor Kalf er Sognepræst og Pastor N. C. Petersen ord. Medhjælper ved Kirken.

Længere mod Øst kommer vi til *Kapernaums Sogn* med henimod 14,000 Indb. I Sognets vestlige Del — Kvarteret omkring Vestergaardsvej — har Kirkefondet for nogle Aar siden opstillet en lille Træbarak til Brug for Søndagsskole og Møder. I denne har man nu begyndt at holde regelmæssige Søndagsgudstjenester, og Pastor Carl Hanson har faaet Distriktsarbejdet overladt og samler nu en lille Kreds derude.

Det skulde være Spiren til et nyt *Ansgar Sogn* om den Ansgar Kirke, som Sognepræsten, Pastor M. Th. Nielsen, virker for bl. a. ved sin Bog om Ansgar.

I Kapernaum Sogn er der nylig bygget Præstebolig. Kaldskapellan er Pastor Wiberg.

Syd for Kapernaum Sogn ligger *Anna Sogn* ved Jagtvejen. Det har for nylig udvidet sin Kirkesal ved Tilbygning af en Menighedssal. Den kostede ca. 80,000 Kr.; men saa er der ogsaa Plads til 450 Mennesker ved Gudstjenesterne. Men Sognet vokser stærkt og har nu over 12,000 Mennesker. Man længes selvfølgelig efter at faa Kirken fuldført; men det vil koste ca. 250,000 Kr., og m. H. t. Midler staar man paa ret bar Bund.

Kirkefondet har i Aar købt Grund ved Borups Allé af Københavns Kommune med Henblik paa eventuel Oprettelse af et nyt Sogn, naar Sognet en Gang skal deles; en Del af det store St. Stefans Sogn kunde saa lægges til dette nye Sogn. Sognepræsten i Anna Sogn er Pastor Grue, Kaldskapellan er Pastor A. M. Jensen.

I *Kingo Sogn* — øst for St. Stefans Sogn — arbejder man for at faa et større Menighedshus bygget til Kirken, da de nuværende Menighedslokaler er for smaa. Der er indsamlet 19,000 Kr. til det, og Kirkens Arkitekt, C. Varming, har udarbejdet Tegningerne. Man har planlagt en større Sogneindsamling for at skaffe de nødvendige Midler. — Det er Præsterne Kent og Strange-Hansen, som arbejder her.

Nabosognet er *Samuels Sogn*, som den 1ste Oktober i Aar er udskilt fra Simeons Sogn. Det har ca. 9000 Indb. Sognepræsten er Pastor Bjerregaard; ord. Medhjælper Pastor S. Sørensen. Sognet har haft sit særlige Arbejde i Gang siden 1908, da Menighedssamfundet i Simeons Sogns II Distrikt blev stiftet. Kirkefondet har sikret sig Grund derude, men tænker paa at bytte den bort med en anden. Desuden har det skænket 8000 Kroner til en Kirke, og en Sogneindsamling har hidtil givet 22,000 Kr. Udensogns fra er der samlet 4000 Kr. Bl. a. har Brorsons Menighed givet 1000 Kr. og Nazaret Menighed 375 Kr. Kirken er adopteret af Trinitatis, St. Andreas, Fredens Kirker; og af Kirkerne paa det ydre Nørrebro venter man ogsaa nogen Støtte. Da Sognet ikke blot mangler Kirke, men ogsaa Menighedslokaler, skulde vi gerne saa snart som muligt i Gang med Byggeriet. Man haaber at kunne bygge første Del af Kirken — Krypt eller Menighedshus — næste Aar; men det afhænger jo af, om der vil komme Penge nok ind til det.

Den tilbageblevne Del af *Simeons Sogn* har ca. 11,000 Indb. og er et af de Strøg i Byen, hvor der bygges stærkest i disse Aar. Det er da paa Tide at tænke paa at erhverve Kirkegrund ude i Tagensvej-Kvarteret, saa at Dele af dette Sogn

sammen med den nordlige Del af St. Johannes Sogn (der har 20,000 Indb. foruden 7000 i Stiftelser med egen Præst) kunde danne et nyt Sogn.

Simeons Menighed arbejder iøvrigt for Tiden med Indsamling til et Hjem for gamle og har over 20,000 Kr. til dette. Sognepræsten er Pastor Fr. Frandsen, ord. Medhjælper Pastor K. Lænkholm.

Gaar vi længere ind paa Nørrebro, kommer vi til *Blaagaards Sogn*, som i Løbet af det sidste Aar har fordoblet sin Byggekapital og nu raader over 85,000 Kr. til den ny Kirke, der skal afløse Kokolith-Kirken. Kirkefondet har givet 8000 Kr., Brorsons Menighed 1000. Naar man faar indsamlet 65,000 Kr. til, vil man gerne begynde at bygge. Den lille Kokolith-Kirke har nu ogsaa staaet siden 1905. Menighederne ved Garnisons, Helligaands, Brorsons, Helligkors og St. Johannes Kirke vil støtte her og arbejde for den nye Kirke.

Sognepræst er Pastor M. Thomsen, men det er den resid. Kapellan, Pastor O. Schrøder, som særligt arbejder for Kirkesagens Løsning.

Vi gaar et Stykke op ad Blaagaardsgade og ender saa ved *Bethlehemskirken*, Kirkesagens lille Moderkirke. Foreningen til Opførelse af smaa Kirker i København har indsamlet 100,000 Kr. til den ny, haardt tiltrængte Bethlehemskirke. Kirkefondet har skænket en Grund ved Aaboulevard. Den kostede over 60,000 Kr. Men da der ligger et Beboelseshus paa den, og dette jo ikke kan nedrives i Bolignødens Tider, har vi foreløbig maattet stille Sagen i Bero. Vi haaber dog, at det snart skal lysne, og Bethlehems Menighed, som selv har indsamlet ca. 50,000 Kr. til den ny Kirke, læn- ges meget efter at faa bedre ydre Kaar for sit Arbejde.

Naar Kirkefondet i Aar har kunnet skænke saa store Beløb til nye Kirker, hænger det sammen med, at vi modtog en Arv efter Proprietær Grut Hansen paa 50,000 Kr., og tillige med, at en Del af Store Bededags Kollekten er frigjort til saadant Brug.

Saa glædeligt er det, at de københavnske Menigheder, der ikke selv har Byggesag, gennemgaaende har vist saa stor en Villighed til at hjælpe de Menigheder, der skal bygge Kirker. Det var i Aar 25 Aar siden, at Maria Kirkesal blev indviet. Fra denne udgik jo to Menigheder: Mariakirkens og Eliaskirkens. Deres første Hjem var en forhenværende Dansbule; nu bor de begge i skønne Kirker.

I denne korte Oversigt er alt ikke taget med. Men man vil sikkert forstaa, at Kirkesagen er i høj Grad levende, og at der hersker Travlhed baade inde paa Kontoret og ude i Menighederne. Der arbejdes ivrigt, delvis under Højtryk. Kirkesagen vil ikke lægge sig til Hvile paa det, der er naaet, men vil fremad i Arbejdet for at vinde Sjælene for Guds Rige. Det ser lysere ud, end det længe har gjort.

Til Vaartegnene hører ogsaa, at Kirkefondets Hjelpeindsamling har taget Arbejdet op med det Formaal at faa hele den danske Kirke til at hjælpe til de nye Kirkers Opførelse. Det er Provst Helweg-Larsen, som har taget Initiativet i denne Sag. Og Tanken er, at man vil naa Maalet ved at faa saa mange som muligt til at tegne sig for maanedlige Bidrag gennem 5 Aar; tillige vil man fordele Opgaverne efter Princippet: hvert Amt sin Kirke.

Det ser da lyst ud i Øjeblikket. Og den Herre, der gaar foran i vor Sag, er rig nok for alle, som kalder paa ham. Han vil ogsaa hjælpe os til at naa Maalene. Vi kalder fortrøstningsfuldt paa hans Menigheds Hjælp i Forbøn og Støtte *netop nu.*

Charles Nielsen.

Menighedsforbundet i København af 1898.

Den store Sammenslutning af københavnske Menigheds-samfund har i dette Efteraar fejret sin 25aarige Bestaaen. Den 16de September var det 25 Aar siden, at Repræsentanter fra 5 Menighedssamfund enedes om at forsøge at danne en Sammenslutning. Et Udvalg blev nedsat og formede Vedtægterne. Den 30te November 1898 blev den første Bestyrelse valgt, og dermed traadte Menighedsforbundet ud i Livet.

De 5 Menighedssamfund, som dannede Forbundet, var Samfundene i Hellig Kors Sogn og ved Nazaret, St. Johannes, Sions og Kapernaums Kirker. Selv om kun de to af disse Kirker var Kirkefondskirker, var det dog i høj Grad Kirkefondets Mænd, der prægede hele denne Bevægelse. Menighedssamfundet i Hellig Kors Sogn var Bethlehems Kirkens første Menighedskreds; Bethlehems kirken laa jo i Hellig Kors Sogn. Da Pastor Ifversen senere blev Sognepræst ved Hellig Kors Kirke, fulgte næsten hele Menighedssamfundet ham derop. Og Pastor Ifversen blev Forbundets første Formand. Præsterne Holt og Juhl ved Nazaret og Kapernaums Kirker var ligeledes Kirkesagspræster. Og baade Pastor Obel ved Sions Kirke og Pastor Gottschalck-Hansen ved St. Johannes Kirke stod Kirkesagen nær. Det var ogsaa Pastor Ussings »Tanker til Overvejelse om Menighedsliv og Kirkeliv« — oprindeligt holdt som Foredrag i Bethesda, senere udkommet i Bogform — der paa mange Maader havde givet Impuls til hele Menighedssamfundsdannelsen. Og som det begyndte, har Fortsættelsen været. Det er Kirkefondets Menigheder, der er Grundstammen i de 29 Menighedssamfund, der nu danner Menighedsforbundet. Og disse Menighedssamfund har i Kirkesagen baaret »Dagens Byrde og Hede«. De har gjort det store frivillige Arbejde i Sognene, fra deres Medlemmer rekrutteres Bladuddelernes,

Stiftsprovst, Dr. Henry Ussing.

Pastor August Andersen.

Fabrikant N. P. Siggaard.

Kordegn A. Matzen.

Søndagsskolearbejdernes og de andre Menighedsarbejderes store Hær, og de har skaffet Pengene til helt eller delvist Selvunderhold ved Kirkefondets Kirker.

Forbundet har samlet disse Menighedssamfund og søgt at fremhjelpe og styrke Fællesskabet imellem dem. Ved to store aarlige Sammenkomster, Møder, som nu har Tradition, har det søgt at fremme sine Formaal: Grundlovsdagsmødet i Ulvedalene har væsentlig missionerende Karakter. Det er de københavnske Menighedssamfunds Vidnesbyrd om Livet i Gud. Fællessamfundsmødet 2den Tirsdag i November er snarere et Møde til Helliggørelse. Dertil er i de senere Aar kommet et tredje Fællesmøde: Bedeugen i Januar, helliget Fællesbønnen.

Vi skal her ikke dvæle ved, hvad Forbundet iøvrigt har udrettet. Heller ikke kan man sige med nogen Sikkerhed, om dets Fremtid vil forme sig i Fortsættelse af dets Nutid som en Virken i det stille, eller om der er forbeholdt det at blive den førende Kraft i Københavns Kirkeliv. Men Kirkefondet sender Tak og Lykønskning til Forbundet og dets Mænd for alt, hvad der i disse 25 Aar er virket, og alle gode Ønsker for Tiden, som kommer.

Menighedsforbundets Forretningsudvalg er for Tiden: Stiftsprovst Ussing, Pastor Aug. Andersen, Fabrikant N. P. Sigggaard, Kordegn A. Matzen.

Charles Nielsen.

Fra vore Kirker.

Under 26de Oktober er præsteviet Medhjælper ved Si-meons Kirke *Sigfred Sørensen* af Hans Majestæt Kongen ud-nævnt til præsteviet Medhjælper i Samuels Sogn.

Under 17de Oktober har Overtilsynet for det køben-havnske Kirkefonds Kirker ansat Frimærkehandler *O. Heie* som Kordegn for Krist Kirkens søndre Sogn.

Under 1ste November har Overtilsynet for det køben-havnske Kirkefonds Kirker afskediget Graver ved Absalons Kirke *Peter Hansen* efter hans derom indsendte Begæring.

Under 1ste November har Overtilsynet for det køben-havnske Kirkefonds Kirker ansat Diakon *Chr. Jensen* som Graver ved Absalons Kirke.

Kirkefondets Aarsregnskab 1922.

Dette Regnskabsaar hører til Kirkefondets gode Aar. Vi har haft uventet store Indtægter, hvoraf vi særlig maa fremhæve den testamentariske Gave fra afdøde Proprietær Grut Hansen paa 50,000 Kr. Desuden har vi af større Gaver modtaget som Andel i Det ny Missionshotels Overskud 4,353 Kr. 16 Øre og en Arv ved Direktør C. A. Iversen paa 1,250 Kr.

St. Bededags Kollekten indbragte 102,314 Kr. 67 Øre — en Gave, vi maa være meget taknemlige for.

Fra Grosserer Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefonds-legat fik vi 35,000 Kr. Disse Penge er os en meget stor Hjælp, idet vi deraf har kunnet afholde Udgifterne til Løn til de Præster, Kirkefondet selv lønner, og desuden har kunnet give Tilskud til Præster, der paa Grund af uforholdsmæs-sig høj Husleje eller af andre Aarsager har vanskeligt ved at klare sig.

Af Kirkefondets 24 Kirker er nu de 16 selvunderholdende, idet ogsaa Filips Kirken det sidste Aar selv har kunnet bestride alle sine Udgifter. De 8, som faar Tilskud fra Kirkefondet, har ialt faaet 17,612 Kr. 73 Øre.

Af andre Udgifter kan nævnes Afdrag og Renter af Prioritetslaan. Det er Poster, som stadig kommer igen paa vort Regnskab; selv om vi faar nogle udbetalt, kommer der ved Erhvervelsen af nye Grunde andre til. Og det er meget vigtigt for Kirkefondet stadig at have Opmærksomheden henledt paa de Kvarterer i Byen, hvor der bygges mest, og hvor der altsaa lidt før eller senere maa bygges Kirker. Disse Afdrag og Renter løber i Aar op til 40,531 Kr. 31 Øre. Administrationsudgifterne beløber sig til 27,653 Kr. 61 Øre, Vedligeholdelse, Skat, Pension 13,822 Kr. 72 Øre. Desuden maa vi nævne en meget glædelig Udgift, idet vi, navnlig ved Hjælp af Arven efter Proprietær Grut Hansen, har kunnet yde Tilskud til forskellige Kirkers og til en Præsteboligs Opførelse for ialt 63,956 Kr.

Det samlede Driftsregnskab balancerer med 353,654 Kr. 59 Øre.

Det vil føre for vidt at gaa nærmere ind paa vort Regnskab; men det vil være os en Glæde at sende det til enhver, der kunde ønske at fordybe sig mere i det. Man kan da blot sende et Par Ord til Kontoret, Badstuestræde 17.

Hjælpeindsamlingens Møde for Amtsrepræsentanter.

Søndag den 28de og Mandag den 29de Oktober holdt Hjælpeindsamlingen Møde for Repræsentanter ude fra Amterne. Søndagen tilbragte de i de Sogne, hvor de skulde bringe Hjælp til Kirkesagens Løsning. Om Mandagen var de samlede til fælles Samvær for at se forskellige Kirketyper og høre om Sagen. Et nærmere Referat skal komme i næste Nummer af vort Blad.

Kirkefondets Kontor.

Badstuestræde 17¹, er aabent daglig fra Kl. 10—4, om Lørdagen fra Kl. 10—2. Tlf. Byen 3788.

Postgiro.

Det meddeles herved, at vi har aabnet en Postgiro, Nr. 1649, som bedes benyttet ved Pengesendelser.

INDHOLD: *H. Ostensfeld*: Carl Borgen. — Hans Egedes Kirkens Menighedshus. Grundstensnedlæggelsen. — Bestyrelsesmødet 1923. — *Charles Nielsen*: Til Orientering. Kirkesagens Stilling i Sognene. — *Charles Nielsen*: Menighedsforbundet i København af 1898. — Fra vore Kirker. — Kirkefondets Aarsregnskab 1922. — Hjælpeindsamlingens Møde for Amtsrepræsentanter. — Meddelelser.

Udgivet af «Det københavnske Kirkefond». Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 16.

December.

1923.

Det frivillige Arbejdes folkekirkelige Værdi.

Referat af Biskop *H. Ostenfelds* Tale
ved Hjælpeindsamlingens Møde med Amsrepræsentanterne.

Der er en vis Spænding mellem det frivillige og det folkekirkelige. Denne Spænding maa bevares saaledes, at der kommer noget frugtbart ud deraf.

Vi har i vort Sprog 2 Ord, som egentlig før i Tiden betød ganske det samme. Det er *Kirke* og *Menighed*. Kirke, det er det, som hører Herren til, Menighed betyder en Forsamling. I Sprogbrugen skelner vi noget mellem de to Ord. »Kirke« er det institutionsmæssige, det ordnede, den udførende Autoritet ligger foroven, Initiativet udgaar fra oven. I Modsætning hertil staar »Menigheden« dér ligger Initiativet demokratisk nede hos Menighedens Medlemmer, hos de enkelte.

Nu er Spørgsmaalet, hvad man vil foretrække, det *folkekirkelige*, *statskirkelige* eller det, man kan kalde det *frikirkelige*. Med Statskirke behøver man ikke at forbinde Tanken om Staten, der som saadan staar i Spidsen. Det kan ogsaa være en organiseret Kirke, hvor et Kirkeraad er det øverste.

I det statskirkelige møder vi det, der er os overleveret fra Fædrene. Det har en ikke ringe Værdi. Kender man lidt til Frikirken, forstaar man bedre Værdien af det folkekirkelige.

Jeg kender ikke noget mere betagende end den Stemning, der kan hvile over en dansk Landsbykirke. Især hvis den ligger lidt højt, saa man kan staa i Vaabehuset og se ud over Eggen. Der gaar de, alle de Mennesker, der lever deres Liv her, som arbejder og strider, og ad denne Dør gaar de ind paa Livets Festsdage — de kommer herind med deres smaa Børn, Brudgom og Brud følges herind, alle Højtidsdagene oplever de her. Og udenom ligger Slægterne, alle dem, der har arbejdet og kæmpet Livets Strid de sidste tusinde Aar — det er den samme Strid, de har haft, nu ligger de dér i Læ af Kirkens Mure. Man faar det stærke Indtryk af, at det er vore Fædres Kirke. Man skal ikke agte det for ringe.

Naturligvis véd jeg udmærket godt, at bliver dette ikke en peronlig Værdi, kan det ikke bære oppe i Livet; men man maa ikke overse den Betydning, det har, at vi har arvet en Kirke fra vore Fædre.

Jeg kender godt den Følelse, man kan have overfor den organiserede Kirke, hvad enten det nu er et Kirkeraad eller et Ministerium, der sidder øverst; det kan blive saa trangt for Brystet, man synes ikke rigtig, man kan røre sig. Det er gaaet mange, som det er gaaet mig. Jeg følte en uhyre stærk Dragelse mod det frikirkelige. Man synes, det stemmer ganske anderledes med Kristi Menigheds Væsen, at ikke alting er udformet paa enhver Maade, saa man føler Faren for, at det skal stivne i Formerne.

Jeg husker fra mine yngre Dage, at der var en Forhandling i Landstinget, hvor Kirkesagen vist for første Gang var paa Tapetet. Der fremkom det Spørgsmaal: Kan en Statskirke agitere? Det blev sagt i en spydig Tone. Lad os forme Spørgsmaalet saaledes: Kan en Statskirke strække sig ud over de fastsatte Former?

Man har en Dragelse mod Frikirken, man ønsker ikke de snærende Baand; men for mig blev Resultatet alligevel dette: vi maa ikke kaste Vrag paa de Værdier, der ligger i det folkekirkelige. De, der har levet i Amerika, vil maaske bedre forstaa dette; derovre ejer Kirken intet af det, der er overleveret os af Fædrene. Og man føler det derovre — der kan gaa Ild i Straa og Tjørn, det kan lue stærkt, men det brænder ikke igennem. Og tænker vi paa den anden Side paa den metodistiske Vækkelse i England, saa ser vi, at Metodisterne gjorde det store Arbejde paa Baggrund af, at den engelske Kirke igennem Aar — maaske i stor Skrøbelighed, men netop gennem de mange Aar — havde gjort et Arbejde, paa Basis af hvilket Metodismen kunde udrette det, den gjorde. En Vækkelse dér, hvor denne Baggrund savnes, vil sikkert aldrig gaa i Dybden paa den Maade.

Er der nu noget andet at vælge imellem, end enten det frikirkelige eller det folkekirkelige? Jeg tror, at der findes en Mellemsvej. Jeg tror, der kan ske et Samvirke mellem det folkekirkelige og det frie Initiativ. Jeg tror, at en saadan Kombination er nødvendig, er en Betingelse for det aandelige Liv.

Det er jo rigtigt, at det statskirkelige har Tilbøjelighed til at gaa op i det, der er, blive staaende. Der ligger den samme Fare deri, som hvis et Menneske er ved at blive tilfreds, det er det samme som Tilbagegang. Missionssindet maa aldrig fortage sig. Hver ny Slægt skal have tilbudt Jesu Evangelium paa sin egen Maade — nyt og friskt, og saadan, at Alvoren mærkes. Jeg tror, det sker paa den rigeste og bedste Maade, naar vi kan holde fast paa de to Ting:

det fra Fædrene nedarvede, og saa supplere det med *det frie Arbejde*. Indre Mission og Ydre Mission er ikke institutionsmæssige, saa vilde Kraften gaa af det Arbejde, de gør. Hvor den personlige Indsats mangler, gaar Ilden ud.

Vil man spørge: Kan det folkekirkelige taale den frie Bevægelse indenfor sig? saa vil jeg svare: Ja, det er jo Tegn paa Styrke, at man kan rumme forskellige Kræfter. Man har jo undertiden set, at de, der lever i frikirkelige Forhold, er meget tilbøjelige til kun at ville lade en enkelt Side indenfor det kirkelige Liv træde frem. Der kan forekomme ganske mærkelige Grunde til Adskillelse. Selv de fredsommelige Kvækere har fire forskellige Samfund, som ikke kan arbejde sammen. Der er Kirkesamfund, som særlig har studeret den aronitiske Præstedragt. De deler sig i to Partier. Det ene Parti holder paa Hægter og Maller, det andet mener, at Knapperne er det rigtige. De haaber engang i det tilkommende Liv at komme til Enighed, men her paa Jorden kan de ikke.

Disse Eksempler viser jo det outrerede; men vore egne Landsmænd ovre i Amerika er ogsaa delt i 2 Samfund. Jeg gav dem ikke Raad, da jeg var derovre; det skal man ikke, især ikke, naar man ikke bliver spurgt om Raad. Men jeg lagde Mærke til, at de smaa Samfund ikke kan faa Samarbejde med hinanden, og jeg fortalte dem, at her græsser dog Indre Mission og Grundtvigianerne sammen paa samme Græsgange. Det er ikke Tilfældet derovre i de frie Samfund. Det frivillige Arbejde giver Elasticitet i det fra Fædrene nedarvede.

Vi ser jo de forskellige Maader, hvorpaa der kan tages fat paa Arbejdet i Indre og Ydre Mission. Hver maa tjene ud fra sit Synspunkt, det giver det rigeste aandelige Liv.

Saadanne Tanker melder sig ved en Lejlighed som denne, da det er det frie Arbejde, der kaldes paa, og dog i nær Tilknytning til det fra Fædrene nedarvede. — Og jeg vil ogsaa her udtale, at de Mennesker, der vil have hele det aandelige Liv gjort firkantet, kan ikke arbejde med i det frivillige Arbejde. Det forekommer mig, at den Maade at se paa det frivillige Arbejde som efter en Lineal, er uandelig. Livet er jo nu engang ikke firkantet, og vi Mennesker er alle forskellige, og lad os sige Gud ske Lov for det; men saa kan man heller ikke bedømme alle Forhold ud fra samme Synspunkt.

Hvilken Værdi har nu det frivillige Arbejde for det folkekirkelige? Det holder det folkekirkelige i Gang, saa det ikke gaar i Staa. Et saadant Arbejde som det, vi i Aften er samlede om, synes mig at være Eksempel paa, hvordan det frivillige Arbejde kan og skal arbejde sammen med det folkekirkelige.

Der udkom for nogle Aar siden en tysk Bog om Barmhertighedsarbejdet. Det var interessant at følge Gangen i den. Man saa, hvordan det gik. Hver Gang der brød en ny Bevægelse frem, saa var det det private Initiativ, der havde taget fat; men saa gled det nye over i det officielle. Offentlighedens Forpligtelse blev anerkendt, Samfundets Samvittighed paa et enkelt Punkt vakt. Det var stadig glidende Linier fra det frivillige til det institutionsmæssige. Man skal søge at finde uopdyrkede Steder, hvor det frivillige Arbejde kan tage fat, den Mark er saa vid, der vil altid være Steder nok at finde. Saadan ogsaa med det kirkelige Arbejde herinde; det skal begynde med det frie og saa gaa i Pagt med det folkekirkelige. Og spørges der: Taber man saa ikke Kraften? vil jeg svare: Erfaringen viser netop, at Kraften kommer stærkere frem under denne Forbindelse mellem det frie og det folkekirkelige.

Der var en Stiftsprovst, som nu er død; han sagde engang: Det er forfærdeligt, der bygger de alle de Kirker, de kan jo ikke vedligeholde dem. Dertil svarede Kirkefondets Kasserer: Jo, vi kan nok; maaske kunde vi ikke, hvis det var Frelsers Taarn der var Tale om. Jeg har ogsaa Respekt for Taarne. Fra mit Vindue har jeg de sidste Maaneder set et Stillads bygges op om Frue Kirkes Taarn. Man siger, at alene Stilladset koster 30,000 Kr. Nej, det monumentale kan det frie Arbejde ikke bære. — Paa vort Bestyrelsesmøde forhandlede vi vor Stilling til Grundtvigs Kirken og om vi kunde give Tilskud til den. Ja, det synes jeg gerne, vi kan; men besidde den med Vedligeholdelsespligt og det hele — nej, det vilde overstige vore Kræfter.

— Mister nu det frivillige Arbejde ikke ved at gaa i Pagt med det folkekirkelige? Det folkekirkelige vinder, fordi det frivillige bliver dets onde Samvittighed. Men det frivillige lider heller ikke ved denne Pagt, det faar en god Arbejdsplads, vi staar midt iblandt dem, vi skal arbejde iblandt. Vi skal ikke komme udefra eller ovenfra, men midt ned iblandt dem og tilføre nye Kræfter og Tilskyndelser.

Jeg tror, at Gud har villet have begge Dele med, saaledes at det folkekirkelige bliver Rammen, indenfor hvilken vi skal arbejde, sætte vor Personlighed ind i det Arbejde og altid huske at sætte Guds Rige som det første.

Gud give, at ogsaa dette Stød fremad maa blive til Velsignelse, maa føre til, at vi kan naa Balancen i Kirkesagens Arbejde. Vi bliver ikke færdige med Kirkesagen, det troede vi engang, men det er længe siden. Lykkes det os at naa Balancen, saa vil Københavns Menigheder selv kunne klare sig. Men i Øjeblikket kniber det for os, og derfor kommer vi og beder Menigheden ude paa Landet om Hjælp. De maa ikke opfatte det saadan, at vi skal have det let og De svært.

Vi vil gerne arbejde med herinde af al vor Kraft; men alene synes vi ikke, vi kan magte Opgaven, og naar vi beder Dem om Hjælp, er det ogsaa, fordi vi synes, at De ude paa Landet maa bære Deres Del af Ansvaret for Københavns kirkelige Tilstand. Det angaar ogsaa Dem, tænk blot paa alle de Mennesker, der ude fra Landet flytter ind til vor By.

Gud give, at dette nye Arbejde, der er taget op indenfor Kirkesagen, maa bringe Velsignelse til alle dem, der arbejder med i det.

Kirkefondets Hjælpeindsamling.

Amtsrepræsentanternes Møde i København.

Organisationen af Hjælpeindsamlingens Arbejde er nu saa vidt fremskredet ude i Landet, at Amtsudvalgene er dannet eller ved at blive dannet. Vi kunde derfor indbyde Repræsentanter fra Amterne til et Møde i København den 28de—29de Oktober. Ca. 30 Repræsentanter kom til Stede, deriblandt 3 fra Sønderjylland, hvor Sagen endnu ikke var organiseret. Desværre manglede der helt Repræsentanter fra nogle af de jyske Amter.

Da hvert Amt faar sin særlige Opgave herinde, blev det ordnet saaledes, at Repræsentanterne i Reglen boede ude i det Sogn, hvis Kirkesag deres Amt skulde hjælpe til Afslutning. Og hele Søndagen tilbragte de hos den Menighed, der skulde have Hjælpen. De var til Gudstjeneste der om Formiddagen, nogle Steder ogsaa til Børnegudstjeneste og Aftengudstjeneste, besaa Forholdene og hørte om Arbejdet og var om Aftenen samlet til Møde med Menighedskredsen. Om Mandagen samledes de derimod om det fælles.

De var først til Grundstensnedlæggelsen til Hans Egedes Kirken, hvor Biskoppen talte. Den kortvarige, enkle Højtid understregede jo uvilkaarligt Opgaven, at faa de mange nye Kirker rejst. Efter at den var forbi, drog vi i sluttet Trop ned til den nærliggende Lutherkirke, som blev grundigt beset under Pastor Skettrups Vejledning.

Esajaskirkens Menighedssamfund havde indbudt Deltagerne til Frokost i Kirkens Krypt. Ved denne fandt Præsentationen af Repræsentanterne Sted; Kirken blev beset under Ledelse af Sognepræsten, Pastor N. Juhl, og Amtsvejinspektør R. Winkel fortalte paa sin fornøjelige Maade Træk fra Esajaskirkens Historie.

Derefter kørte Repræsentanterne i Automobiler ud til Sundbyerne, hvor Filips og Nathanaels Kirkerne blev beset under Vejledning af Sognepræsterne, der gav de fornødne Oplysninger. Turen gik videre derfra til Hans Tavsens Kirke, til Absalons Kirke og til Frederiksholms lille Barak-Kirke.

Kirkernes Præster gav alle tre Steder Besked om Forholdene. Tilsidst kørte man ud til Eliaskirken, hvor man havde dækket Kaffebord i Krypten til Deltagerne i Turen.

Der var saa en 2—3 Timers Pavse, men Kl. 7 samledes man igen til Møde i K. F. U. M., hvor ikke blot Repræsentanterne fra Amterne, men ogsaa deres Værter og Repræsentanter for Menighederne herinde var til Stede.

Hjælpeindsamlingens Formand, Pastor Im. Bang, bød Velkommen og gav Ordet til Biskop Ostenfeld, der holdt det Foredrag om det frivillige Arbejdes folkekirkelige Værdi, der staar at læse foran i dette Blad.

Derefter talte Professor Harald Westergaard paa sin indderlige og grebne Maade om det frivillige Arbejdes personlige Værdi, og udtalte Kirkefondets bedste Ønsker for det nye Arbejde.

Efter at man havde spist til Aften sammen, indledede Hjælpeindsamlingens Kasserer, Fuldmægtig i Nationalbanken, cand. jur la Cour en Forhandling om: »Hvad vi har regnet med«; hans Foredrag gav Anledning til en Række Udtalelser fra forskellige af de tilstedeværende; da Tiden allerede var fremrykket, sluttede Pastor Bang den gode Aften med en Andagt over Luk. 18, 8 b: »Mon Menneskesønnen, naar han kommer, vil finde Troen paa Jorden?«

Saa skiltes man med Tro paa Opgavens Løsning, fordi den var stillet os af Herren — han, som er mægtig til at fuldende det, han har begyndt.

Ch. N.

Gave.

I Anledning af Direktør Borgens Død har Agenterne i det store Forsikringsselskab »Skjold«, hvis Leder han var, indsamlet en Fællesgave paa 850 Kroner til det københavnske Kirkefond. Den kønne Form for en Mindegave, som Agenterne her har fundet, og som vi takker dem for, er tillige et Vidnesbyrd om, at de forstod, hvad der var deres afdøde Chefs Hjertesag, hvad jo heller ingen, der kom i Berøring med ham, kunde være i Tvivl om.

Ch. N.

»Den aandelige Stilling i Øjeblikket i vore Sogne og Menigheder.«

Indledning til Forhandling ved Kirkefondets Bestyrelsesmøde af
Sognepræst *Einar Ege*.

Naar Forretningsudvalget har ønsket, at en af de yngre skulde indlede en Forhandling om det foreliggende Emne, er det af flere Grunde med store Betæneligheder, at jeg har indladt mig paa det.

Selvfølgelig kan jeg ikke udtale mig om den aandelige Stilling i *vore* Sogne, da jeg kun kender et. Hertil kommer, at det ikke lader sig gøre at anlægge en ydre Værdimaaler. Nogle vil maaske anføre Altergæsternes Antal, Kirkesøget og Ostervilligheden. Men her spiller saa mange andre Aarsager ind, at det kun i visse Tilfælde kan virke vejledende. Der er Sogne, der har en ganske særlig vanskelig Jordbund, og der er Steder, hvor der i aarevis er arbejdet ud fra Kirkefondets Principper, og der er andre Omraader i vor By, hvor der kun er virket ganske kort. Men trods alle disse Vanskeligheder ved Vurderingen faar vi, der gaar i det daglige Arbejde og jævnlig kommer i Forbindelse med videre Kredse, et Indtryk af den aandelige Stilling i vort Sogn og delvis i vor By.

Som en Kendsgerning kan det vist siges, at der er *en mærkbar Spørgen paa det religiøse Omraade*.

I Pressen spores det paa forskellig Vis. Eftermiddagsbladet »B. T.« har øjensynlig slaet »Ekstrabladet« ud. Og i »B. T.«s Spalter forekom f. Eks. en Dag det Suk: »Hvor finder vi det Alter, hvor vore Sjæle kan finde Fred?« Senere har Bladet givet Plads for positive Indlæg.

Hvad Litteraturen angaar, har dette Efteraars Bøger paaviselige Tegn i samme Retning. Den meget omtalte Bog »De vises Sten«, der tumler med religiøse Problemer, anmeldes af Professor Georg Brandes bl. a. med følgende Bemærkning: »Anker Larsens Bog imødekommer Tidens Trang, der mere er en Grundfølelse end en Grundtanke.« Denne Forandring har man altsaa ogsaa faaet Øje paa i de Kredse. Det er, som Sjælene sidder bag Tankens Jerngitter og basker med Vingerne og længes efter en Himmelflugt, de dog ikke evner eller har Kræfter til. Selv i Kunsten anes en ny Vurdering. I hvert Tilfælde finder en Udtalelse som følgende Ørenlyd: »Kun det moralsk værdifulde Menneske er i Stand til at skabe det skønne.« Alt det hæslige i den moderne Negerskulptur sættes i Forbindelse med Mangel af moralsk Stof i Kunstneren selv.

Men det mest levende Indtryk faar man dog i det daglige Arbejde. Vi mærker, hvorledes de gamle Standpunkter, f. Eks. dette med at dø staaende, tages op til fornyet Drøftelse. Man kan komme i Bourgeoisihjem, hvor teosofiske Spekulationer er i høj Grad aktuelle. Ogsaa spiritistiske Spørgsmaal og alt, hvad der hører her ind under, er paa Dagsordenen, hvor man mindst havde ventet det. At der i den senere Tid er sket en Ændring af Arbejdernes Stilling til Kirken, turde ogsaa være uimodsigeligt. Enkelte af de gamle Ledere synes ganske vist upaavirkede, men vi, der gaar ud og ind i Arbejderhjem i Sognene, kan ikke andet end mærke en Forandring. Undertiden kan den komme saa

stærkt frem ved Mandsmøderne, særlig naar det er Arbejdernes egne Førere og Fagforeningsledere, der fører Ordet, at vi maa knibe os selv i Armen og spørge, om det er virkeligt. Ja, selv hos de ulykkeligst stillede i vort Samfund kan paa sine Steder spores mere Respekt for det hellige nu end tidligere. (Indlederen oplyste disse Ting med flere Eksempler.)

Til alt dette kommer direkte religiøse Strømninger, der er oppe i Tiden, og som særlig fra København spredes ud over Landet, og hvoraf flere er vel kendte.

Men er dette den ene Kendsgerning, at der er Liv og Røre om aandelige Spørgsmaal, saa er det for mange af os ogsaa en Kendsgerning, at *det meste af dette gaar uden om Kirken*. Vi spørges ikke. Og siger vi noget, bliver det ikke hørt. Hvorfor er det saadan? Er Kirken gaaet i Staa? Sover Menigheden? M. H. t. Arbejdet maa der svares nej. *Der arbejdes i Forgaarden*.

Vi kunde ofte ønske, at nogle af de hellige i Danmark, der er med at bære Kirkefondet i Bøn og Offer, var med i blót en Uges Arbejde. De vilde glæde sig, men sikkert ogsaa blive ganske overvældede. Her staar Tjenere, baade Lægmand og Præst, i Helligdommens Dør og prøver hver paa sin Maade at være den udtrakke Haand ud i Forgaarden ved Bladmission, Gaardmøder, Stuemøder og Diskussionsmøder. Ved Søndagsskoler og Menighedsbørnehaver og alt Ungdomsarbejdet ofres i Troskab baade Tid og Kræfter. Eller tænk paa Københavns indre Missions vidt forgrenede Arbejde, der tager sig af alle de Opgaver, som det enkelte Sogn ikke magter, men som maa gøres. Ved Dag og ved Nat drives Mission af baade forebyggende og reddende Art.

Om der arbejdes i Helligdommen. Der vaages og bedes af levende Menigheder. Kirkefondet er ikke blevet folkekirkeagtigt. Der gøres et stort personligt, frivilligt, aandeligt Arbejde. Mangt et Guds Barn, der var paa Besøg fra Landet, sagde: »Ja, I kan sagtens herinde.« Vi kan selv se en Del af det, der mangler. Det skal jeg give Udtryk for om lidt. Men her skal nævnes alt det, vi takker for. Der holdes Samfundsmøder, hvor det mærkes, at Hjerte imod Hjerte slaar, og hvor vi opbygges til at bære Omvendelsens Frugter. Der tales og prædikes med bestemt Sigte af Mænd, baade ældre og yngre, der har et Budskab at bringe. Og det opleves da, Gud ske Lov, at Syndere finder Hvile ved Jesu Kors. (Indlederen viste flere Eksempler paa Kirkefondets aandelige Frugter.)

Men naar Stillingen er den, at der er stærke aandelige Strømninger og en arbejdende, vaagen Menighed, hvad er saa Aarsagen til, at Kirken alligevel ligesom er udenfor?

Det er jeg ikke Mand for at svare paa; men jeg kan sige Dem, hvad flere af os gaar og sukker efter og beder om.

Forkyndelsen mangler en Tone: Vi kan drage Mennesker, paa visse Steder i Byen endogsaa mange Mennesker. Men den klare, afgjorte Omvendelse, den aabenbare Oplevelse af et Før og Nu udebliver i altfor mange Tilfælde. Det sker da, at Mennesker kommer for tidligt i Menighedssamfund, og da Mulighederne er saa store, og der er Brug for flere Arbejdere, kommer Mennesker for tidligt i Arbejde. Derved svækkes Menighedssamfundets Slagkraft. Vi trænger til Fornyelse af Udtrykket for de gamle Sandheder eller til helt nye Udtryk, der baade kan naa ind til Samvittigheden og fremkalde Syndserkendelse og føre til Frelsens Vished. Naar Paulus i Gal. 4 længes efter at kunne omskifte sin Røst, forstaar vi ham.

Der mangler en Enhedsfront. Der er altfor megen Mistro iblandt os. Man føler Ængstelse paa de andres Vegne. Saa er han konfessionsløs, synes man, og saa er hans Forkyndelse ikke afgjort nok o. s. v. Vi taler undertiden om, at der vilde tilflyde vor Hovedstad en Velsignelse, om vi havde et stort Vennestævne, hvor vi i Bøn for Herrens Ansigt sammen prøvede at finde de nye Veje, alle vi, der dog dybest set er forenede ved samme Kristendomssyn og Arbejdsmetode. Forfatteren Anker Larsen skriver i sin Bog om en ond Aand, der viser sig for Hovedpersonen. Den siger: »Hvis du er bange, kan du tænde Lyset, for vi har det ligesom visse Mennesker, der i Virkeligheden tjener os, at vi taaler ikke andet Lys end vort eget.« Desværre kan noget af dette trænge ind i vore Kredse, og vi glemmer, at vi er ikke hele Sandheden. Vi maa bede om mere af Livets Aand, der ogsaa skaber Enhedsfront i Arbejdet.

Vi trænger til Arbejdere i Helligdommen, Mænd og Kvinder, der er fyldte med Troens fulde Frimodighed og Kærlighedens Fylde, til Hjælp for alle dem, der i vor Tid higer efter det udsigelige i deres Gudsforhold, og som desværre ellers let kommer ud i Sværmeri. Om saadanne Arbejdere bør vi bede og værne, om vi har nogle. Vi bliver saa let afsluttede i et Grundsyn, som vi fik for Aar tilbage, og hæmmer derved Aandens Virken i os. Resultatet bliver da, at mange kommer ud i Kredse, hvor der finder en Overvurdering Sted af Pinsens ydre Virkninger, som forrykker Helliggørelsens Hovedpunkt. Mænd med Perspektiv, som lider under, hvor lidt vi har naaet af den fulde Forløsning i Jesus Kristus, vil være en Velsignelse i Kirken særlig i denne Tid.

Vi savner Arbejdere i Forgaarden med et socialt Instinkt. Der er flere af os yngre, der har tabt Troen paa at blive hørt af den store Masse, der i Storbyen lever i den haarde Kamp for Tilværelsen, hvis vi ikke har en instinktmæssig Forstaaelse af den uhyre Vanskelighed, de sociale Forhold

bereder for aandeligt Liv. Den store Del af Befolkningen, der er paa den Side, hvor man ikke har sit jævne, trygge Udkomme, har i deres Kamp maaske i flere Generationer faaet en Sans, der ligger foran alt andet i Sjælelivet. Hvor denne Sans stødes, lukker Hjertet sig, naar Ordet bæres frem.

Vore Fædre i Kirkefondet saa et herligt Syn af Kirker, der rejste sig i København, og det var Herren, der viste dem det. Flere af os yngre har hørt et Suk fra Samfundsforholdene, hvor Mennesker lider aandeligt og timeligt under den kapitalistiske Samfundsordning. Vi beder om, at flere maa høre det Suk og lade det virke medbestemmende paa deres Arbejdsmaade for Guds Rige. Menigheden hørte Herrens Ord om at gaa ud i al Verden, og det har blomstret paa Missionsmarken. Forskellige Tegn ogsaa derude kunde tyde paa, at Tiden er inde til, at den samme Røst vil sige til os: »Gaa ind i Folkene, som I selv hører til, og vær Lys og Salt.« Vi vil prædike Kristus, den korsfæstede alene til Frelse for den enkelte, men vi vil ogsaa have den Side af Jesu Ord frem, der kræver, at Gud skal æres i alle Ting, ogsaa ved den Samfundsordning, som mange af os desværre synes at befinde os helt godt i for vort eget Vedkommende.

Talen er ikke om et socialt Evangelium, men om Sjæle, der har faaet den Side af Helliggørelsen med, hvor der lides under at have sit paa det tørre og saa være Kristi Tjenere i en By, hvor f. Eks. 4787 Personer bor i Lysthuse og 70 Procent i 1 og 2 Værelses Lejligheder. Ogsaa alt dette maa ind i Kristi Lidelsers Samfund. Det giver Instinkt og store Muligheder for Evangeliet.

Til sidst kan jeg nævne, at vi herinde som andre Steder i Landet kan *hæmmes af det folkekirkelige*. Embedet giver os, der sidder i det, for stor Magt, navnlig til at blive sidende. Den folkekirkelige Lovgivning har allerede saa smaat vist sig at kunne blive en Hindring for det aandelige Arbejde, idet Kirke og Menighed blandes sammen. Menighedsraad burde maaske hellere kaldes Kirkeraad. Lovens Udtryk: Menighedsmøde burde ændres til Kirkemøde. Kirkeraadets Magt til at forbyde Indsamlinger i Menigheden ved Gudstjenesten kan fremkalde uheldige Forhold.

Disse og mange flere Ting kan vi unge tale om indbyrdes som noget, der maa gøres til Genstand for Bøn. Men een Ting er sikkert, at skal der komme noget nyt frem iblandt os, der er Velsignelse ved, maa det gro ud af det gamle og med fuld Pietet overfor deres Arbejde, der var vore Fædre i Kristus i denne By.

Professor L. P. Larsen sagde sidst, han var hjemme, at de Mennesker, der kun har Ængstelse at byde os, er ingen Hjælp. Hvis en Mand bøjer sig ned i en Afgrund for at drage et Menneske op, der er ved at styrte længere ned, saa er vi

ingen Hjælp, hvis vi staar paa Afstand og siger til os selv eller andre: »Det gaar galt. De styrter vist begge ned.« Nej, vi maa hen og række ham Haanden og holde fast paa ham, at han kan bøje sig endnu dybere til Frelse for ham, der var ved at styrte i Dybet. Det er denne Haand, vi beder Kirkefondets Venner om i By og paa Land, at vi kan tjene bedre med det fulde Evangelium i disse forunderlige Tider.

P. Helweg-Larsen: Københavns Kirkesag.

**Skal den gaa frem eller tilbage?
Et Spørgsmaal til den danske Menighed.**

Dette lille Hefte, som er udgivet af Kirkefondets Hjælpeindsamling, i Kommission hos O. Lohse, giver paa knap 50 Sider en god Oversigt over Kirkesagens Stilling. Den gør kort og klart Rede for Fortidens Resultater, paapeger Nutidens Mangler og stiller et Maal op for den nærmeste Fremtid: at føre Kirkesagen à jour ved at faa rejst de 20 Kirker, vi i Øjeblikket mangler. Den er baaret af Kærlighed til den store Sag og skrevet i et frisk og levende Sprog og med stor agitatorisk Kraft. Den vil sikkert bane Vej for Hjælpeindsamlingen; et Tillæg bag i Heftet meddeler et Uddrag af dennes Vedtægter og en Fortegnelse over dens Bestyrelse og Forretningsudvalg. Jeg vil gerne varmt anbefale den lille Bog og bede Kirkesagens Venner om at sprede den saa vidt omkring som muligt; thi den vil bane Vej for vor store Sag.

En Indvending har jeg imidlertid at gøre, tilmeld en ret væsentlig. Bogen er skrevet ud fra det Synspunkt, at Københavns Kirkesag er inde i en »kronisk Krise« — at man lever i den Illusion, at der stadig er Fremgang, mens Virkeligheden viser det modsatte. Dette søger Forf. at dokumentere gennem Statistik.

Men det er nu ikke saa lige til at behandle Tal rigtigt. Jeg kan huske, at Forretningsudvalgets Formand, Professor Westergaard, der har nogen Indsigt i denne Videnskab, en Gang, han var Rector magnificus, indledede en Tale ved en Universitetsfest med at gøre opmærksom paa Vanskeligheden ved at drive Statistik. Han sagde spøgende, at de mange fejlagtige Beregninger havde givet Anledning til, at man opstillede følgende Bøjning: Jeg lyver — jeg lyver mere — jeg driver Statistik.

Pag. 12 opstiller Forf. en Statistik over Kirkesagens Udvikling siden 1896, da Kirkefondet blev dannet. Den oplyser, at i 1896 havde København 365,000 Indb. og 22 Kirker. Sognenes Overskud over 10,000 — Normalsogets Størrelse — var 179,000. Der manglede saaledes 18 Kirker + Fuldførelse af 3 midlertidige, der regnes til $\frac{1}{2}$ hver, altsaa der

manglede 20 Kirker i det hele. I 1923 opgives Indbyggerantallet i København skønsmæssigt til 580,000 — det er faktisk efter Folketællingen 1. Februar 563,000, d. v. s. den store Tilvækst er ophørt, Byen er i 2 Aar kun vokset med 3000 Indb., hvilket er glædeligt — og Kirkerne til 47. Sog-
 nenes Overskud over de 10,000 er 150,000 (nærmere 145,000), d. v. s. der mangler 15 Kirker + Fuldførelse af 10 midlertidige, regnet til $\frac{1}{2}$ hver = 5, ialt 20 Kirker. Deraf sluttet saa: Kirkesagen staar i Øjeblikket i Forholdet til Byens Vækst som den stod, da den begyndte; thi der mangler 20 Kirker. Denne Slutning er forkert. Det er jo nemlig ikke det samme, om der mangler 20 Kirker i en Befolkning paa 365,000 Mennesker eller i en Befolkning paa 563,000. Manglen er selvfølgelig meget mindre i sidste Tilfælde end i første. Hvis Kirkemanglen er 20 i en Befolkning paa 365,000, er den i samme Forhold over 30 i en Befolkning paa 563,000. Da vi faktisk kun mangler 20, staar vi en hel Del bedre end i 1896. 47 Kirker til 563,000 er da ogsaa mere end 22 til 365,000. Da vi næste Aar venter 4 Kirkeindvielser, hvoraf de to er Afløsning af midlertidige Kirker og saaledes regnes for $\frac{1}{2}$ hver, vil Kirkemanglen kun være 17 i 1924. Og tager man hele Femaaret 1921—26 — svarende til Tavlens andre Femaar — vil den rimeligvis være betydeligt lavere i 1926.

Jeg har skrevet dette i den historiske Sandheds Interesse. Legender danner sig hurtigt. Og det skulde ikke gerne en Gang hedde sig, at da Hjælpeindsamlingen satte ind, var Kirkesagen inde i et fuldstændigt Dødvande. Vi, som har Haanden paa dens Puls, véd, at den netop nu er særdeles levende og i Fremgang over hele Linjen. Det er derfor, at Hjælpeindsamlingen netop nu kommer i det rette Øjeblik som en Haandsrækning til de arbejdende Menigheder herinde. Den er selv et af Vaartegnene blandt de mange, der varsler om en ny Sommer for vor store Sag.

Kirkesagen har været i en Bølgedal i den vanskelige Periode under og efter Verdenskrigen. Men den har forlængst begyndt at rejse sig til ny Fremgang og ny Sejre. Det er den lysere Side af Sandheden, som Bogen ogsaa strejfer Pag. 19, men ikke betoner tilstrækkeligt, fordi det statistiske Materiale er fejlagtigt bedømt.

Men naar jeg har sagt dette, vilde jeg gerne endnu en Gang betone det, jeg begyndte med: Det er en udmærket, velskrevne lille Bog, og Kirkesagens Venner bør gøre, hvad vi kan, for at faa den spredt ud og læst af saa mange som muligt. Thi den vil bane Vej for ny Interesse og nyt Arbejde for vor store Sag.

Charles Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 17.

Januar.

1924.

Til alle Kirkesagens Venner.

Nu gælder det.

Næst efter at bringe alle Kirkesagens trofaste Venner ud over Landet og herinde en hjertelig Tak for Hjælp og Samarbejde i Aaret, som svandt, vilde jeg gerne ønske Dem alle et godt og glædeligt nyt Aar baade for Dem selv og for vor store Sag. Men om Kirkesagens nye Aar skal blive godt og glædeligt, afhænger for en stor Del af, om den Hjælpeindsamling til Opførelse af de nye Kirker, som er blevet organiseret ud over Landet i sidste Halvaar, skal lykkes eller ikke.

Ganske vist er det ikke Kirkefondets Hovedkvarter, som har rejst denne Sag. Initiativet til den er taget af Provst Helweg-Larsen, der ogsaa har Ansvaret for dens Organisering, som han har ofret sin Tid og sine Kræfter under et meget forceret Rejseliv. Den har sin egen Bestyrelse og sit eget Forretningsudvalg, hvori dog Kirkefondet har indvalgt et Par Repræsentanter.

Men selv om Hjælpeindsamlingen har sin egen Organisation, er den dog et Led i Kirkesagen, og Kirkefondet er i højeste Grad interesseret i, at den lykkes. Netop nu, da der er saa megen Vækst og Grøde i Arbejdet herinde for at faa de nye Kirker rejst, netop nu trænges der haardt til, at Menighederne ud over Landet slaar Kreds om Opgaven og om muligt gennem et »Allemandstag« skaffer de nødvendige Midler. Kunde Kirkesagen føres à jour gennem 5 Aars Arbejde, saa vi fik de 20 nye Kirker, vi trænger til, vilde vi jo være naaet et godt Stykke frem.

Nu i Januar Maaned staar Hovedslaget i denne Sag. Der skal afholdes mellem 6 og 700 Gudstjenester for den, og Tegning af Maanedsbidrag skal finde Sted rundt om i Sognene. Maalet er at skaffe 30 femaarige Maanedsbidrag à 50 Øre for hver Tusinde Mennesker og paa den Maade tilvejebringe en Sum af 2 Millioner Kroner, hvorefter Københavnerne skulde skaffe andre 2 Millioner. Da det sikkert mange Steder i Landet vil være vanskeligt at faa tegnet 30 Portioner paa hver 1000 Indb., maa vi sætte vor Lid til, at der er andre Steder, hvor der kan tegnes langt mere.

Nu er det, at jeg gerne vilde bede alle Kirkesagens Venner om at sætte Kræfterne ind paa at føre denne Sag til en lykkelig og god Afslutning baade ved personligt at tegne Bidrag og ved at tage Arbejdet op for, at saa mange som muligt tegner sig. Det er som sagt nu i Januar, at Tegningen gaar for sig, og derfor beder vi om, at vore Venner netop nu vil koncentrere Arbejdet om denne Sag og derved hjælpe Kirkesagen til et godt og glædeligt nyt Aar. Navnlig beder vi alle vore mange trofaste Venner blandt Præsterne om at staa os bi og hver paa sit Sted gøre, hvad De kan, for at Sagen kan gennemføres.

Efter Gaardejer P. Hedegaards Forslag er Sagen ordnet efter Princippet: hvert Amt sin Kirke; derved knyttes der Baand mellem de Menigheder, der støtter, og den Menighed herinde, som modtager Hjælpen. Dennes Præster vil i Løbet af Femaaret flere Gange faa Lejlighed til at besøge Amtets Menigheder og virke for Sagen. Og disse vil faa Lejlighed til at samle Kræfterne om en bestemt Opgave indenfor Kirkesagens store Hele.

Dette har sin Værdi, bl. a. fordi det vil give mere Kendskab til Forholdene herinde og en stærkere Følelse af Fællesskab mellem Landets og Hovedstadens Menigheder.

Maatte det saa vise sig nu, at Kirkesagen kan samle sine Venner til et energisk og maalbevidst Arbejde for de 20 nye Kirker!

Charles Nielsen.

Aaret 1923.

For Kirkesagen bragte det svundne Aar baade Tab og Vinding.

Til Tabene maa vi først og fremmest regne nogle Dødsfald, hvorved nogle af de Mænd, som var vor Sags trofaste Venner og Støtter, blev kaldt bort. Vi mistede Fabrikant *Fritz Bock*, der i sin Tid overtog Kassererposten efter Grosserer Adolph og gennemførte dette Arbejde i samme Aand som han. Ogsaa efter at Sygdom havde lammet hans Kraft, vedblev han at omfatte Kirkesagen med stor Kærlighed.

Og vi mistede en af »de syv«, Direktør *Carl Borgen*, som i sin Tid var med til at danne Udvalget for Kirkesagens Fremme i København. Hans store Kærlighed til Kirkesagen, hans praktiske Dygtighed og hans offervillige Arbejde har betydet en stor Indsats i Kirkesagens Udvikling. Han er den tredie af de syv, der nu er gaaet hjem til Gud. Grosserer Adolph og Kontorchef Bangert gik foran.

Ogsaa andre trofaste Venner mistede Kirkesagen: Grosserer *Thv. Plum* og Prof., Dr. jur. *Jul. Lassen*. Og den Mand,

der i 1886 gav Stødet til hele Bevægelsen, Pastor emer. *Johs. Møller*, døde i Odense. 91 Aar gl.

Til Gengæld knyttedes et Par af Kirkesagens Venner nærmere til den, idet Biskop *Vald. Ammundsen* og Provst *Johs. Nordentoft* blev valgt ind i dens Bestyrelse.

Aarets Vinding var Oprettelse af tre nye Sogne, *Davids østre Sogn, Kristkirkens søndre Sogn og Samuels Sogn*. Alle disse nye Sogne er kirkeløse og maa laane Hus i de Sognekirker, hvortil de tidligere har hørt. Men Grundstenen til Kirken i Davids østre Sogn blev lagt i Oktober, og Menighedshuset er nu under Tag. Tegningen til den nye Kirke i Krist Sogn er færdig, de fleste af Pengene er skaffet, og snart kan ogsaa der Grundstenen lægges. Og Grunden til den nye Samuels Kirke er nu erhvervet, saa Arbejdet paa den ogsaa kan begynde, saasnart Midlerne dertil er tilvejebragt.

Paa samme Maade er ogsaa Kirkegrund og Tegning tilvejebragt til en ny Kirke i *Nathanaels Sogn*; men endnu mangler en Del Penge, før man kan tage fat. Ogsaa andre Steder har man taget fat med Kraft. Saaledes har *Blaagaards Kirken* i Aarets Løb fordoblet sin Byggekaptal, *den nye Filips Kirke* er sin Fuldførelse nær, og dens Sogn har i Aar givet store Bidrag til den; der er lagt Grund til den nye *Hans Tausens Kirke*, og den er nu under Tag; der er begyndt Sogneindsamling til Opførelse af en Del af *den ny Absalons Kirke*, og der er købt Grund til *Taksigelseskirken*.

Det meget nye, der begyndte at spire frem i 1922. har vokset sig større i 1923. Der er en stærk Opdrift at spore: man vil fremad.

Ogsaa den Følelse af Solidaritet mellem Menighederne herinde, som var begyndt at spire frem. har taget fastere Form. Østerbros Menigheder har sluttet Kreds om den nye Kirke i Davids østre Sogn, Vesterbros og Vor Frue Menigheder om den nye Kirke i Krist søndre Sogn, Trinitatis, St. Andreas, Fredens og Menigheder paa det ydre Nørrebro har taget et Arbejde op for den nye Samuels Kirke. Og ogsaa om Blaagaards Kirken har Menigheder paa det indre Nørrebro og Menigheder i den indre By slaaet Kreds, medens andre vil prøve paa at hjælpe Nathanaels Sogn til sin nye Kirke.

Et Par testamentariske Gaver modtog vi: ved Direktør Chr. Iversen 1250 Kr. fra afdøde Enkefru J. A. L. Jensen, f. Iversen, og Fabrikant Bock betænkte i sit Testamente Kirkesagen med 15,000 Kr.

Store Bededags Kollekten indbragte 95,000 Kr., en Nedgang fra i Fjor, da den var paa 102,000 Kr.; alle Indsamlinger har i Aar faaet at mærke, at det er vanskelige Tider; naar Kirkesagen trods disse har faaet saa stor en Gave fra Menigheden i Danmark, er det et nyt Vidnesbyrd om Menighedens Trofasthed mod den. For denne Gave siger vi hjerte-

lig Tak og beder tillige om, at Kærligheden, som ligger bag ved den, maa følge vor store Sag ind i det nye Aar.

Aarets Begivenhed var Dannelsen af Kirkesagens Hjælpeindsamling. Det var Provst Helweg-Larsen, som tog Initiativet til den og stillede sin Tid og Kraft til dens Raadighed i Aarets sidste Halvdel. Formanden for dens Bestyrelse er Sognepræst Bang, Haslev. Maatte den hjælpe os til at faa den Hjælp ude fra Landets Menigheder, som Menighederne herinde saa haardt behøver for at naa frem med deres Kirkebyggeri.

Vi haaber, at Kirkesagens Venner ogsaa vil hjælpe os med denne Sag, men derover ikke glemme det almindelige Arbejde og da ganske særlig Arbejdet for en god Store Bededags Kollekt i 1924.

Tak for al trofast Hjælp i Aaret, som gik.

Charles Nielsen.

Professor Julius Lassen.

I en Alder af 76 Aar afgik den højt ansete Retslærde, Professor Julius Lassen ved Døden den 23de November 1923. Som Universitetslærer og Regensprovst var han elsket og æret af alle de mange unge, med hvem han kom i Berøring, og ved sin stilsfærdige og hjertelige Personlighed, der bar et saa levende Præg af den enfoldige og dybe Kristentro, som besjælede ham, har han sikkert øvet stor Indflydelse paa mangfoldige Mennesker.

Julius Lassen var i sin Tid et virksomt og skattet Medlem af det første kirkelige Udvalg, til hvis Forhandlinger han gav vægtige og klare Bidrag. Han var en varm Ven af den københavnske Kirkesag og var i en lang Aarrække Medlem af Kirkefondets Bestyrelse.

Harald Westergaard.

1923.

Januar. Kirkefondets Præster samles til Forhandling om Emnet — indledet af Sognepræst Mar. Th. Nielsen — »Hvorledes faar vi vore Teltsnore strakt videre ud i Arbejdet herinde?« — Arkitekt Th. Havning sejrer i Konkurrencen om en ny Kirke i Nathanaels Sogn.

Februar. Fra Davids Sogn udskilles et nyt Sogn, Davids østre Sogn, med Kaldskapellan ved Davids Kirken Rolf Grünfeld til Sognepræst. — De sjællandske Byers Menighedsraad er De samvirkende Menighedsplejers og Kirkefondets Gæster paa et Besøg herinde. — Gudstjenester i Kirker paa Falster.

Marts. Kirkefondets tidligere Kasserer, Fabrikant Fritz

Bock dør. — Der dannes en Kirkekomité for Opførelsen af Hans Egedes Kirken i Davids østre Sogn.

April. Kirkefondets Hjelpeindsamling dannes med Sognepræst Im. Bang, Haslev, som Formand og Provst P. Helweg-Larsen som Sekretær. — En Piece af Sekretæren: Har vi Kirker nok i København? udkommer.

Maj. Grundstenen nedlægges til den ny Hans Tavsens Kirke. — St. Bededagskollekten giver 95,000 Kr.

Juni. Der ansættes en præsteviet Medhjælper i Kapernaums Sogn med Vestergaarsvejskvarteret som særligt Distrikt.

Juli. Fhv. residerende Kapellan ved Vor Frue Kirke i Odense. Pastor Johs. Møller dør.

August. Provst P. Helweg-Larsens Bog: Københavns Kirkesag, skal den gaa frem eller tilbage? udkommer.

September. Fra Krist Kirkens Sogn udskilles den sydlige Del under Navn af Krist Kirkens søndre Sogn med hidtilværende Kaldskapellan ved Krist Kirken P. Herm. Larsen som Sognepræst. — En Kirkegrund ved Damhussøen købes. — Der ansættes præsteviede Medhjælpere i Davids østre Sogn, i Krist Kirkens søndre Sogn og i Samuels Sogn. — Gudstjenester i Kirker paa Bornholm.

Oktober. Fra Simeons Sogn udskilles et nyt Samuels Sogn med hidtilværende Kaldskapellan ved Simeons Kirke, Kr. J. Bjerregaard som Sognepræst. — Ordination i Elias Kirken af 11 unge Teologer, hvoraf 5 ansættes ved Kirkefondets Kirker. — Kirkefondet holder sit aarlige Bestyrelsesmøde. Til Medlemmer af Bestyrelsen vælges Biskop Vald. Ammundsen og Provst Johs. Nordentoft. Til Næstformand i Forretningsudvalget genvalgtes Professor Harald Westergaard og til Kasserer Kommandør I. A. Vøhtz. Til Medlemmer af Forretningsudvalget genvalgtes Stiftsprovst H. Ussing, Fuldmægtig Carl Rasmussen og Diakon N. Dueholm. — Kirkefondets Hjelpeindsamling indbyder Repræsentanter for Amterne til et 2 Dages Besøg herinde. — Grundstenen nedlægges til Hans Egedes Kirkens Menighedshus. — Arkitekt Jul. Smiths Tegninger til Kirken i Krist Kirkens søndre Sogn godkendes. — Direktør Carl Borgen dør; Grosserer Th. Plum dør.

November. Gudstjenester i Kirker paa Lolland og Langeland.

December. Køb af Grund i Krist Kirkens søndre Sogn bringes til Afslutning. — Køb af Grund til Taksigelses Kirken afsluttes. — »De nye Kirker i København« — en Piece, skrevet af Sekretæren, udkommer.

Fra vore Kirker.

Under 17de Oktober har Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker ansat Frimærkehandler O. Heie som Kordegn for Krist Kirkens søndre Sogn.

Under 1ste December har Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirken ansat Diakon Carl P. G. Nielsen som Kordegn for Samuels Sogn.

Under 1ste November har Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker ansat Diakon Chr. Jensen som Graver ved Absalons Kirke.

Under 20de December har Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker ansat Gartner Niels P. Godtkjær som Graver ved Kingo Kirke.

Under 1ste Januar har Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker ansat Gartner N. Chr. Hansen som Graver ved Frihavns Kirke.

Graver ved Kingo Kirken Jørgen Jensen har paa Grund af Svagelighed søgt og faaet bevilget Afsked fra den 1ste Januar 1924.

Graver ved Frihavns Kirke Laur. Egemar har paa Grund af anden Beskæftigelse søgt og faaet bevilget Afsked fra den 1ste Januar 1924.

„Menighedsbørnehaverne“ og „Københavns Kirkesag“.

Fra den Dag, den første Kirkefondskirke blev bygget i København, er Tusinder af Børn døbt i Kirkefondets Kirker. Men een Ting er sikker: hvor »rigtig« den Daab, hvormed disse Børn er døbt, end har været, Menighederne har for manges Vedkommende ikke magtet at værne det ny Liv, de ved at lade dem komme til Daaben bragte til at spire frem. Baade Børn fra Rigmands- og Fattigkvarterer taler højt herom. Men det er her, at Menighederne trænger til at besinde sig paa, hvad Gud mener med Daaben, med andre Ord paa, at der til en »rigtig« Daab ogsaa kræves, at det ny Liv, der er bragt til Udfoldelse, kan trives. Og det forekommer mig, at Forholdene i København snart synes at blive saadanne, at Menighederne enten maa søge at skaffe det nyfødte Gudsliv hos de barnedøbte en god Jordbund at vokse i eller — for Hjerternes Haardheds Skyld — afskaffe Barnedaaben.

Hvorledes Smaabørnene skal værnes efter Daaben, er da et for »Københavns Kirkesag« brændende Spørgsmaal, og det løses ikke ved, som det er foreslaaet, at afskaffe Til-

spørgslen ved Daaben. For de store Fattigkvarterers Vedkommende løses det kun ved, at Menighederne tager sig af de døbte Børn, *fra de er ganske smaa*. Det er noget i den Retning, man nu i en Aarrække har forsøgt gennem det Arbejde, der i Øjeblikket udgaar fra en 14—15 Menighedsbørnehaver rundt om i København.

Det er hér ikke Stedet at gøre Rede for denne Sags Historie og Fremtid. Kun saa meget skal siges, at det, der i Øjeblikket savnes, for at Tusinder af barnedøbte, men vanrøgtede Smaaabørn skal blive værnede, i første Række hverken er Penge eller Børnehavedere, men — Lokaler. Havde Kirkefondet fra første Færd gjort sig det klart, at Børnene — som det er blevet sagt — er Menighedernes fornemste Medlemmer, havde vi nu antagelig haft lige saa mange Menighedsbørnehavelokaler, som vi har Kirker. Som de hidtil er blevet bygget, er de færreste Menighedslokaler destoværre tjenlige til om Formiddagen at huse Børn. Morgensolen sender jo f. Eks. ikke mange Straaler ned i »Krypterne«. Derfor maa Menighederne — hvad der i disse Bolignødens Tider er meget svært — søge at finde Lokaler til Børnehavnene udenfor Kirken. Men een Ting *kan* man: hver Gang der bygges en ny Kirke eller et nyt Menighedshus: *først og fremmest* tænke paa Smaaabørnene. Det er tilmed dem, der skal bære »Københavns Kirkesag« i de Aar, der kommer.

Kjer Petersen,

Dr. med.

29. December 1923.

Bidragsliste for Oktober Maaned 1923.

Ved Sognepræst Søndergaard Thomsen: Fru Holmgreen 1. Oberstløjtnant Hvalsøe 20. O. S. 5. Pastor Johs. Jørgensen 7,40. Ved Sognepræst Høyberg: Andel i Høstoffer fra Sdr. Kirkeby-Sdr. Alslev 42. Ved Sognepræst L. B. Leth, Herringe: fra X. i H. for Oktober Kvartal 15. Ved Pastor Johs. Jørgensen: i Storehedinge 130. Ved Pastor Ch. Nielsen: i Tyrstrup 59,10, i Grindsted 55,50, i Skovshoved 118,07. Ved Sognepræst Fibiger: i Lønborg 136, i Nørre Nebel 175, i Vejen 131. Ved Sognepræst C. H. Leth: i Braaby 83,07. Ved Pastor Vald. Joensen: i Ulstrup 40, i Gundersted 23, i Andst 119,45. Ved Pastor H. K. Hein: i Birket 21,30, i Sandby 20,75, i Kappel-Langø 37,42, i Dannemarre 23,10.

Aarsbidrag: Fru Sara Larsen, Skelskør, 10. Vinhandler P. Jørgensen 10. Manufakturhandler Krarup 20. Fru Rasmussen 10. Frk. C. Wesche 5. Enkefru S. Høeg 10. Frk. Johanne Gørtz 10.

Halvaarsbidrag: Kontorchef Sivertsen 25. Lektor V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Enkefru Friis 3. Boghandler Gade Svendsen 5.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til Taksigelseskirken fra N. K. 500.

Ialt: 1900 Kr. 46 Ore.

Bidragsliste for November 1923.

Ved Sognepræst Ginnerskov: Andel i Høstoffer fra Hasle, Skejby og Lisbjerg Kirker 10. Fru Math. Ravens 120. Af »Kristeligt Dagblad«s Overskud 300. Ved Murermester Johs. Andersen: A. H. 10. G. Gjermansen, Fruens Bøge, 3. Forsikringsselskabet »Skjold«s Agenter til Minde om Direktør Carl Borgen 850. Ved Provst Fenger 10. Ved Sognepræst Svømmø-Thomsen: i Askø 33,01, Landet 9,50 Ryde 1,77. Fuglse 32,25, Vester Ulslev 2,25, Kettinge 16,50. Ved Pastor Johs. Jørgensen: i Snøde 17, Simmerbølle 16,35, Magleby 20, Bagenkop 16,49, Lindelse 32, Longelse 17,50, Marstal Missionshus 52,38. Ved Pastor Charles Nielsen i: Nakskov 90,18, Vesterborg 8,90, Seest 100, Stenderup 112,70, Vejstrup Missionshus 20, Sdr. Bjert 171,35. Ved Sognepræst Biering-Sørensen: i Hou 25, Tullebølle 34, Fodslette 11,50, Tryggeløv 18,16, Humble 29,75, Tranekær 20,65, Rudkøbing 227,47. Ved Pastor M. Berg: Vaabensted 11, Slemminge 49,10, Taars 35,50, Thoreby 25,25, Døllefeldt 10, Majbølle 22, fra Sognefoged Kaare, Vaabensted, 2. Ved Sognepræst M. Grue: i Stokkemærke 81, Halsted 79,56, Arninge 38, Søllested 10. Ved Sognepræst C. H. Leth: i Karlslunde 50,70, Skjoldlev 40,55, Greve 24, Jersie 29,50, Vindinge 15, Reerslev 30,50. Ved Pastor Sigfr. Sørensen: i Rise 76, Ærøskøbing 57,22, Kværndrup 25,50, St. Nicolaj Kirke, Svendborg, 27, Tved 5,10. Ved Pastor Pontoppidan: i Sønderho 43,16, Madum 36, Tim 54, Brejning 64, Ørnhoj 122, Skern Missionshus 109,70. Ved Pastor V. Joensen: i Hunseby 42, Herritslev 12,10, Nysted-Vantore 21,50.

Aarsbidrag: Frk. M Meyer 1

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild for 3 Kvartaler 15.

Serlige Gaver: Til *Blaagaards Kirke:* fra Johannes Sogns K. F. U. M. 5.

Ialt 3709 Kr. 60 Øre.

Bidragsliste for December 1923.

Grosserer C. Delbanco, Stockholm, 35. X. 5. Ved Pastor Lauridsen-Vig: fra Hornborg Menighed 30. E. H. 100. Benthe Marie 30. Direktør C. A. Iversen 100. Blomsterhandler Carl Petersen 25. Fru Güntelberg, Gentofte 10. A. K. 10. Fru Bangert 25. Frk. Jane Koefoed 10. Aagot 50 Frk. C. Rasmussen 5. Ved Pastor Charles Nielsen: Inds. i Nicolaj Kirke Juleaften 38,73, i Goslunde 43 Sædinge 105,50, Maribo 55,07, Østofte 42,75, Skjørringe 114,62, Vejleby 64,95, Købele 68, Rødby 51,77.

Aarsbidrag: Thehandler H P. Sundorph 5. Frk. M. Bruun 2. Frk. E. Bruun 2. Lærer E. A. Jacobs 5. Fh. Manufakturhandler Edv. Holm 2. Direktør C. A. Iversen 10. Østersøgades Gymnasium 5. Komtesse Th. Moltke 5. Sognepræst P. Oldenburg 10. Kaptajn G. Brandt 2. Dr. phil. L. Moltesen 6. I. A. 50. Dr. Kühl 10. Kr. E. Larsen 10.

Halvaarsbidrag: Dr. med. C. N. Maaløe 25. Frk. A. Langhoff, Hørholm, 50. D. L. 5.

Serlige Gaver: Til *Anna Kirken:* Frk. Anna Rothe, Aarsbidrag 10 Til *Blaagaards kirke:* J. F. Jahnsen og Hustru 25. Til *Taksigelses Kirken:* Købmand L. H. Larsen 25. Til *De samvirkende Menighedsplejer:* Købmand L. H. Larsen 50.

Ialt 1333 Kr. 39 Øre.

Kirkefondets Kontor.

Badstuestræde 17¹, er aabent daglig fra Kl. 10—4, om Lørdagen fra Kl. 10—2. Tlf. Byen 3788.

Vor Postgiro er Nr. 1649,
som bedes benyttet ved Pengesendelser.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 18.

Februar.

1924.

Sammenkomsten for Præster ved Kirkefondets Kirker.

Mandag den 28. Januar Kl. 7 $\frac{1}{2}$ samledes Forretningsudvalget med Præsterne ved Kirkefondets Kirker og en Kreds af Kirkesagens nærmeste Venner til den årlige Sammenkomst i K.F.U. M.s Lokaler. Emnet for Forhandlingen i Aar var „Manglerne i vor Forkyndelse“. Det blev indledet af Stiftsprovst Ussing, som i henimod en Time fastholdt Forsamlingens lyttende Opmærksomhed, mens han gjorde Rede for dette afgørende Emne. Noget egentligt Referat af Foredraget skal ikke gives her i Bladet. Det tog saa direkte Sigte paa Præstens Gerning, at det ikke egner sig til at udbredes til alle og enhver. Og det blev paa sine Steder baaret af en saa dyb personlig Grebethed, at det vilde føles fattigt for os, som hørte det, at se det paa Tryk.

Men enkelte Ting kan nok fremdrages. I Indledningen saaledes Tanken om en Sammenkomst af Kirkesagens Præster og andre af dens Venner, maaske ogsaa af de troende Studenter, til personlig Helliggørelse og Koncentration om Arbejdet for at vinde Mennesker for Kristus, og dette Arbejdes Maade og Midler — en Tanke, som senere blev optaget og understreget fra flere Sider.

Stiftsprovsten udviklede Emnet og dvælede ved Vanskelighederne, vi staar i over for denne Tids Mennesker og da ganske særligt Københavnerne med Hensyn til Forkyndelse af Fortabelsesmuligheden, Synd og Skyld, Skellet, der under Storbyens Forhold med Menneskers ringe Kendskab til og Interesse for hinanden, ikke kan aabenbares paa samme Maade som under Landsbyens mindre Forhold, hvad der ogsaa er en Hændring for Menighedssamfundsdannelsen, og endelig med Hensyn til Forkyndelsens Autoritet. Vi forlanger den subjektivt sande Forkyndelse, der har Troværdighedens Præg, Vidnesbyrdet om, hvad Gud har gjort mod vor Sjæl, men vi skal tillige være Herolder, der kommer sendt med et Budskab fra Gud, saa vi i hans Navn tør sige: Saa siger Herren. Og derfor maa vi søge Støtte for vor Forkyndelse i et Bibelsyn, der regner med, at Biblen bringer os Guds Ord.

I Forhandlingen, som lededes af Biskoppen, blev der fremført

meget godt; bl. a. fremhævede Biskoppen, at vi ganske vist skal forkynde Synd og Naade, men paa en helt forskellig Maade. Synden skal vi paapege og konstatere — ikke paadutte Mennesker noget uvirkeligt, men vise dem den virkelige Synd. Naaden skal vi derimod forkynde, overbringe som et godt Budskab og forkynde den betingelsesløst: Kom som Du er, Gud vil tage imod Dig. Men en saadan Forkyndelse stiller et alvorligt Krav til den, der bærer den frem; han maa selv leve nær hos Gud, ellers kan han ikke prædike saaledes.

Ogsaa meget andet godt blev fremdraget, og da man skiltes, var det med Tak i Hjerterne for en god Aften, der ogsaa nok skal bære sin Frugt i Kirkesagens store Gerning.

Ch. N.

Personskifter ved Kirkefondets Kirker i 1923.

Præster: Cand. theol. Niels Emil Jessen til Kaldskapellan ved Bethlehems Kirken. Kaldskapellan ved Bethlehems Kirke J. Schwarz Nielsen til resid. Kapellan ved Godthaabs Kirke. Sognepræst for Sejerø Høyer-Christensen til Kaldskapellan ved Davids Kirke. Kaldskapellan ved Davids Kirke Rolf Grünfild til Sognepræst for Davids østre Sogn. Cand. theol. Svend Austin Hansen til præsteviet Medhjælper for Davids østre Sogn. Residerende Kapellan for Nykøbing-Lødderup-Elsø Børn-Lorenzen til Sognepræst for Gethsemare Kirke. Sognepræst for Gethsemare Kirke Richard Thomsen til Sognepræst for Gladsakse. Kaldskapellan ved Simeons Kirke Kr. Bjerregaard til Sognepræst for Samuels Sogn. Præsteviet Medhjælper ved Simeons Kirke S. Sørensen til præsteviet Medhjælper for Samuels Sogn. Cand. theol. Kai Lænkholm til præsteviet Medhjælper ved Simeons Kirke og to Maaneder senere til Kaldskapellan ved samme Kirke. Cand. theol. Otto Sørensen til præsteviet Medhjælper ved Timotheus Kirke. Cand. theol. Carl Hanson til præsteviet Medhjælper ved Kapernaums Kirke. Kaldskapellan ved Krist Kirke Peder Herman Larsen til Sognepræst for Krist Kirkens søndre Sogn. Cand. theol. Niels Gammeltoft-Hansen til præsteviet Medhjælper ved Krist Kirkens søndre Sogn.

Kordegne: Grosserer Th. Hjaltason til Davids østre Sogn. Frimærkehandler O. Heie til Krist Kirkens søndre Sogn. Diakon Carl Nielsen til Samuels Sogn.

Gravere: Diakon Chr. Jensen til Absalons Kirke.

Organister: Knud Malmstrøm til Kapernaums Kirke.

Hjælpeindsamlingen.

Der har nu i Januar Maaned været gjort et stort Arbejde for at lægge Indsamlingen til de nye Kirker i København hen til den danske Menighed, idet der har været holdt ca. 600 Gudstjenester Landet over i denne Anledning. Resultatet af dette Arbejde kan endnu ikke overskues, men det tør vistnok siges, at Sagen mange Steder har mødt baade Forstaaelse og Velvilje.

Undertegnede, som har holdt Gudstjenester i Randers Amt (Randers By, Vivild og Vejlbj, Gjesing og Feldballe Sogne), i Vejle Amt (Jelling, Ringgive, Filskov, Blaahøj og Thyregod Sogne) og Svendborg Amt (Svendborg og Rudkøbing) har det Indtryk, at man de fleste af disse Steder gerne vilde være med til at gøre et Arbejde for en bedre kirkelig Betjening af vor Hovedstad. Ikke blot har jeg mødt megen Elskværdighed i de forskellige Hjem, jeg har gæstet, men ogsaa en god Vilje til at tage fat paa Opgaven. Betæneligheder har der været af forskellig Slags, og Kritik er ogsaa fremkommet, men den har været velvillig. Organiseringen af Arbejdet lader meget tilbage at ønske, men det kan jo indhentes efterhaanden. Bedst gaar det, hvor der findes en Mand eller Kvinde, som personlig kaster sig i Breschen for Sagen og tager fat. I Rudkøbing havde saaledes Pastor em. Preben Hansen tegnet 75 Bidragydere, allerede før jeg kom; og senere er han naaet op imod det dobbelte Antal. Mange Præster, der har Forstaaelse af Sagens Betydning for vor Folkekirke, har gjort et stort Arbejde med at oplyse deres Menigheder og gennem Pressen videre Kredse, og mange har paataget sig Afholdelse af Gudstjenester i andre Sogne og et omfattende Organiseringsarbejde for Sagen.

Mit Helhedsindtryk er, at det skrider. Der skal nok komme noget godt ud deraf.

Charles Nielsen.

En Rejse for Hjælpeindsamlingen.

Det var med ikke ringe Spænding, jeg begav mig ud paa en 14-Dages Rejse for at tale Hjælpeindsamlingens Sag. — Vilde det lykkes? Var det ikke alt for stort og dristigt et Foretagende og alt for lidt forberedt?

Tilmed skulde jeg rejse i Egne af Landet, som paa Forhaand maatte anses for ikke at være de allerbedste i Henseende til at ofre og give.

Men lad mig sige det straks — det blev noget af en Oplevelse for mig, en glædelig Erfaring om, at vor Hovedstads andelige Vel laa mange, mange paa Hjerte.

Allerede det første Sted paa Lolland, hvor jeg prædikede en Søndag, fik jeg et overordentlig stærkt Indtryk af Vilje til at hjælpe os. Præsten meddelte mig, at han havde haft begge Menighedsraadenes Medlemmer samlede og talt med dem om hele denne Sag. Man var da blevet enige om at ordne Sagen paa den Maade, at Sognets Beboere kunde tegne sig for Bidrag hos Menighedsraadsmedlemmerne. Altsaa hele Menighedsraadet — baade Grundtvigianere og Missionsfolk — var interesseret i og vilde gøre et Arbejde for denne Sag.

Dette er jo den bedste Anbefaling for Indsamlingen, og da jeg efter Gudstjenesten gik ned gennem Kirken for at hilse paa Folk, hørte man overalt: „Maa jeg saa tegne dig, N. N.?" — og overalt lød Svarene: Ja, ja.

Jeg skulde være tilbøjelig til at mene, at „Minimumstallet“ blev tegnet ved Gudstjenesten. I hvert Fald havde hverken Præsten eller de øvrige nogen Tvivl om, at det skulde lykkes.

Et andet Sted paa Lolland, hvor man skulde skaffe et Minimumstal paa ca. 40, spurgte jeg Præsten efter Mødet, hvor mange „Portioner“, han mente, der kunde naas. Han svarede, at efter Stemningen paa Mødet, vilde han ikke anse det for umuligt, at man naaede et Par Hundrede! — Nu, det var maaske ogsaa det allerbedste Sted paa Lolland med et gammelt og stort Samfund.

Efter at jeg havde været paa Lolland, var jeg et Par Dage i Tybjerg Herred. Ogsaa her syntes der at være en god Jordbund for Indsamlingen. Ganske vist var Kirkebesøget ikke overvældende — det var meget daarligt Førre —, men da jeg efter Gudstjenesten talte med Præsterne og Tillidsmændene, var det glædeligt at høre, hvordan snart den ene og snart den anden sagde, at de Indvendinger, de tidligere havde haft imod Sagen, nu var borte, og de var indstillede paa at arbejde for et godt Resultat.

I Jylland begyndte Skuffelserne. Det vil sige, det begyndte nu med en stor Opmuntring. En Søndag prædikede jeg i to Kirker, der begge var fulde af Mennesker, paa hvem det øjensynlig gjorde et stærkt Indtryk at høre baade om de vanskelige Kaar i et stort københavnsk Forstadssogn og om den forholdsvist lette Maade, Nøden kunde afhjælpes paa. Præsten og Tillidsmanden mente da ogsaa, at man sagtens skulde naa Maalet for disse Sognes Vedkommende.

Men saa begyndte Skuffelserne. Et Sted, hvor jeg skulde prædike, havde Præsten intet foretaget sig, ej engang tillvst Gudstjenesten. Han havde nemlig kun faaet mangelfuld og ufuldstændig Besked. Jeg maatte tage bort uden at have talt for Sagen, men med hjertelige Anmodninger om at komme en anden Gang. I det hele taget blev jeg overalt — af Meningsfæller og Ikke-Meningsfæller — modtaget med den største Hjertelighed og Velvilje.

Et Par andre Steder var Gudstjenesten daarligt bekendtgjort, saa der var yderst faa Mennesker, men trods dette var ogsaa paa

disse Steder Præst og Tillidsmænd enige om, at der kunde naas et godt Resultat.

Summa summarum: Det er let at rejse for denne store Sag. Indvendinger møder man vel, men de er lette at gendrive for dem, der staar i Arbejdet herinde, men maaske ogsaa kun for dem.

Det er derfor min Overbevisning, at kan vi herinde fra sende tilstrækkelig mange ud for at tale Hjelpeaktionens Sag, da skulde den lykkes, endda over Forventning.

Ch. Nedermark.

Tak!

Det kan ikke være andet, end at man bliver glad ved mange af de Bulletiner, som i denne Tid gaar ind til Hjelpeindsamlingskontor. Saa kommer der Beretning fra en Formand for et af Amdsudvalgene, at nu mangler der kun Tillidsmand i et eneste Sogn i hans Amt, og gaar det ikke i Orden i Løbet af et Par Dage, maa han selv derhen og ordne det — Manden er i 70'erne. Eller et Amdsudvalgsmedlem skriver, at han har taget en Bil og kørt rundt fra 9 Morgen til 7 Aften og besøgt 14 Sogne — ogsaa en ældre Mand. Eller der kommer Bud fra et lille Sogn, som ligger i en vanskelig Egn; dets Minimumstal er 7 Portioner, men de maa have Forstærkning af Tryksager og Kuponark, da de har tegnet 26 Portioner. Og ikke mindre glæder man sig, naar en Købstad (som tilmed ligger fjernt fra Vestjylland) melder, at de vist kan naa op mod det dobbelte af Minimumstallet; kun Landsognet saa vanskeligt ud, men en ny Melding siger, at ogsaa det gaar.

Naturligvis er det ikke altsammen saadan. Der kan være Steder, hvor de havde sagt, det skulde nok gaa, man vilde danne Udvalg o. s. v., men da Tiden for Gudstjenesten kom, stod man stadig paa bar Bund. Der er i mange Herreder blanke Sogne, ja, der er enkelte Herreder, som næsten er helt blanke endnu. Og saa oplever man alligevel at faa Besøg af en Præst fra et Amt, hvor det saa ud til, at meget skulde gaa i Stykker, og han selv havde været meget betænkelig ved det hele, men er nu fuld af Glæde over, som det gaar.

Indtrykket fra Møderne er derimod mere ensartet. Selvfølgelig ikke fordi der alle Steder paa Forhaand er Kærlighed til Sagen, men fordi det næsten aldrig synes vanskeligt at vække Forstaaelse for den.

Naturligvis er det ikke muligt endnu at se, hvordan Plus og Minus kommer til at staa i Forhold til hinanden, men der er dog visse Ting, som allerede nu kan ses klart. En af Sagens Venner sagde forleden: Det overgaar langt, hvad vi havde fortjent og ventet. — Det med Fortjenesten er rigtigt nok. Jo længere vi

kom frem i det forberedende Arbejde, jo mere voksede dette, samtidig med at Skuffelser sinkede det. Det saa en Tid sort ud, og selv om ikke nær alting har klappet, som det skulde, kom vi dog igennem det langt over Fortjeneste.

Om det derimod overgaar Forventningerne, afhænger af, hvordan disse var. Mit Hovedindtryk svarer i hvert Fald til min Forventning, at *det kommer til at gaa, og mere end det, næsten overalt, hvor der findes blot een, som vil gøre noget ved det.* Og det gælder i Hovedsagen hvordan end de aandelige Forhold er; er de gode, vil vor Fremgangsmaade dog kun sjældent føles som en Byrde; er de daarlige, hører der kun et Lavmaal af kirkelig Sans til at kunne forstaa, vi trænger til de Kirker. Derfor skal det ikke glemmes, at selv om det i og for sig vil kunne gaa næsten alle Steder, vil det mange Steder ikke komme i Gang uden et alvorligt Arbejde i Fremtiden. Men vi har vel ogsaa her Lov at synge: „Han, som har hjulpet hidindtil“.

Paa et Punkt har det dog langt overgaaet mine Forventninger. Jeg var ikke i Tvivl om, at mange trofaste Venner af Kirkesagen vilde gøre et solidt Arbejde. Jeg har ogsaa i den svundne Tid set saa mange Sceptikere faa Tro paa Sagen, at det ikke undrer mig, den Slags Omvendelser nu kan ske i stort Tal. Men jeg havde ikke ventet atter og atter at skulle møde Følelsen af, at det er en Glæde at faa Lov at være *mød* i dette Arbejde. Og det lover godt med Hensyn til Planens Akilleshæl, de fem Aar. Har man saa tilmed haft den Glæde at se Folk af *alle* kirkelige Retninger gaa op i Arbejdet med Iver, ja saa kan det jo være baade fornøieligt og inciterende paany at møde den gamle Modstand fra „kirkelig interesseret Side“ — vi lever jo i Navneforandringerens Tidsalder.

Sagt med faa Ord: Vi begynder at se det, vi hidtil har maattet — ja, det er jo forkert at sige, nøjes med — at tro, at det virkelig er *Guds Time* til et saadant Fremstød, som derfor er kommen som en Udløsning af den bundne Kærlighed til Københavns Kirkesag, som ligger dybt i Guds Menighed i Danmark.

Og derfor er der Grund til at sige Tak — Tak til Gud, og Tak til Mennesker.

P. Helweg-Larsen.

Anmeldelser.

Under Titlen: Vor Kirkes Bekendelse har Dr. theol. Alfred Th. Jørgensen paa O. Lohses Forlag udgivet et Foredrag, som han i Sommeren 1923 holdt ved Det lutherske Verdenskonvent i Eisenach, og hvis nøjagtige Titel var: Bekendelsen som uundværligt Grundlag for den lutherske Kirke.

Det hele Skrift, som herved anbefales paa det bedste, indeholder en klar Paavisning af Bekendelsens Nødvendighed for

Kirken, Symbolernes autoritative Betydning, der er begrænset af deres Forhold til Skriften saaledes, at der i deres Indhold skarpt skelnes imellem det fra Skriften direkte overtagne og derfor uopgivelige, og den tidsprægede Theologis Tanker derom, som kan opgives, naar det viser sig, at en senere theologisk Forskning maa bedømme det anderledes ud fra en rigtigere Orientering — dog at man bliver i den givne Linje, men anvender Principperne paa moderne Forhold. Dr. Jørgensen ønsker Bekendelsesforpligtelsen udstrakt ogsaa til Professorerne ved de lutherske Fakulteter. Kirken bør vaage over den gennem sine Biskopper. Derimod har Staten intet med det at skaffe.

I Foredragets sidste Halvdel paa viser Doktoren Bekendelsens Indflydelse paa den ev.-luth. Theologi, som bør være præget af den, paa Kirkens Evangelisationsarbejde, hvor Prædikenen maa give klar Besked om det centrale i Evangeliet og ikke fortabe sig i Udenomssnak, paa Kirkens hjælpende og sociale Virksomhed, der er blandt de gode Gerninger, hvorom Bekendelsen taler, paa Familie- og Samfundsliv og paa det nationale Liv. Luther var Tysker helt igennem, men tillige international. „og det vilde se bedre ud i Tyskland, hvis alle Tyskere var lige saa lutherske som Luther var tysk“. Lutherske Kristne af alle Nationer kan og bør mødes paa den lutherske Bekendelses fælles Grund. Det første lutherske Verdenskonvent samlet i Eisenach og paa Wartburg — „Wartburg og Wittenberg er Europas Hjerter“ (?) — viser, at det lader sig gøre. Og et internationalt, bekendelsestro theologisk Fakultet vilde kunne blive til Velsignelse for mange Studerende. Endelig er Trofasthed mod Bekendelsen af stor Betydning for den enkelte i hans Forhold til Gud.

Det er just ikke de Toner, man hyppigst hører i vor Kirke, men netop derfor er der Grund til at høre efter dem og overveje deres Rigtighed.

Menighedsbørnehaverne har udsendt Aarsberetning for Aaret 1. Oktober 22—30. Septbr. 23. Af Beretningen fremgaar, at Børnehavernes Antal nu er vokset til 10, hvortil i November f. A. er kommet en 11te. At disse Menighedsbørnehaver gør stor Gavn er der ingen Tvivl om. De holder ikke blot Børnene borte fra triste og usunde Baggaarde, men lærer dem meget nyttigt, godt og fornøjeligt, skaffer dem ud paa Landet om Sommeren og knytter mange Forbindelser mellem Menigheden og Hjemmene. Men først og sidst er de — som ogsaa deres Fortaler, Dr. Kjer-Petersen, understreger — et Udtryk for Menighedens Fadderpligt overfor de døbte Børn, som jo skal „lære at holde alt, hvad Jesus har befaleet“. De 6 af de 11 Børnehaver ligger i Kirkefondsmenigheder.

Bidrag til Kirken paa Vestergaardsvej. (Ansgarkirken),

(Fortsat fra Nr. 14)

Pastor Stenfeldt Malthiasen, Thorup, 12. Pastor M. Poulsen, Nimtofte, 12. Pastor Schack, Marslev, Birkende: Andel i Høstoffer 17,10. Pastor Kr. Krarup, Slagstrup-Hørdum, 55. Biskop Sørensen, Norup, Vejle, 10. Pastor J. Jensen: Del af Høstoffer i Vejlbjby-Sylstrup 17. Pastor Blinkenberg, Skanderup, 12. Pastor Christiansen: En unævnt i Voel Sogn 100. Ved Pastor Hanson: C. Nielsen 5. Ved Pastor M. Th. Nielsen: Gudstjenester og Møder paa Morsø: Ejerslev 39,27, Jordsby 18,05, Sundby 32,90, Solbjerg 40, Outrup 34,35, Vejerslev 21,30, Guldtrup 23,65, Sejerslev 16,90, Flade 25, Frøslev 20, Nykøbing 55,10. Gudstjeneste i Skævinge 31,29. Stiftsprovst Hoffmeyer 30. Frk. Valborg 12. St. Stefans Menighedssamfund 500. Pastor Ladegaard, Snepstrup, 12. Andel i Højtidsoffer i Bodilsker 26,68. Pastor Knudsen, Hellerup, 50 Bøger til Hans Egedes Kirke 10. Næsby Menighedssamfund 20,67. Pastor Smidt Petersen, Goslunde, 12. Pastor E. Vald. Gøtzsche, Rise, 25. Pastor Eriksen, Aakirkeby, 12. Student Asger Jeppesen 12. Direktør Hahn 25. Frk. Lund 5. En unævnt 5. Pastor Müller, Jungshovede, 16. Lærer Stensig, Knæverhede, 12. Lærer Bruun, Sdr. Stenderup, 12. Lærer Christensen, Holstebro, 12. Fru M. Jeppesen 50.

Rettelse: Pastor Vendt, Ulsø, 15; fejlagtigt opført i Bladet Nr. 14 for 10.

Alle Bidragydere bringes en hjertelig Tak.

Paa Komitéens Vegne:

Th. S. Reith,

Kirkens Kasserer,

Vestergaardsvej 28 A¹, Brh.

Bidragsliste for Januar Maaned.

M. 100. Cand. pharm. S. E. Hansen, Fakse, 115. Nedlagt i St. Jacobs Kirkebøsse 2. M. K. 5. Ved Hofboghandler Aage Prior: indsamlet til Kirkefondet 48 Fru Helmer 4. Frk. Petra Friis 2. Overinspektør Oluf J. Skjerbæk og Frue 25. A. D. 3. Fru Sørensen 20. H. H. 100.

Aarsbidrag: Frk. Franciska Grüner 16. Frk. J. Tychsen 10. Fru A. Bartholin 3. Frk. M. Lange 5. Hørkræmmer A. Sørensen 5. Sagsfører A. Mørck 10. Frk. Petersen 2. Grevinde A. Reventlow 10. Diakonisse Marie Møller 1. Grosserer Chr. Herm. Petersen 10. Frk. Jonquières 10. Frk. H. Hviid 2.

Halvaarsbidrag: H. og M. K. 10.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Ialt 519 Kr. 30 Øre.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—4 (Lørdag til 2). Badstuestræde 17¹, Tlf. Byen 3788.

INDHOLD: Sammenkomsten for Præster ved Kirkefondets Kirker. — Personskifter ved Kirkefondets Kirker — *Charles Nielsen:* Hjælpeindsamlingen. — *Ch. Nedermark:* En Rejse for Hjælpeindsamlingen. — *P. Heiweg-Larsen:* Tak! — Anmeldelser. — Bidragslister.

Udgivet af Det københavnske Kirkefond. Redigeret af Pastor *Ch. Nielsen.*

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 19.

Marts.

1924.

Emil Koch.

* 23de Juli 1851. † 23de Februar 1924.

Emil Koch fik øvet en stor Gerning indenfor vor Kirke. Gennem 45 Aar blev han i samme Embede. Han førte Traditionen videre fra Ludvig Helweg i Graabrødre Hospitalskirke, men hans største Betydning ligger i den Gerning, han øvede i St. Knuds Kirke; her samledes en meget stor Tilhørerkreds under hans Prædikestol, og den aftog ikke med Aarene. Udfra St. Knuds Kirke fik han Indflydelse paa Kirkeliv og Folkeliv i hele Odense By; der findes sikkert intet Menneske i Odense, der var elsket og æret af den store, jævne Befolkning som han. Han var med at stifte Odense Højskoleforening, og i 27 Aar, til sin Død, var han dens Formand. Denne Forening staar som Mønsteret paa en Højskoleforening. Her bragtes Byungdommen i Forbindelse med grundtvigsk Aandsliv, men ogsaa mange af vore kirkelige Førere udenfor den grundtvigske Lejr talte her. Trods manglende Sans for det administrative fik E. Koch Lykke til at gøre denne Forening til saa god en Forening, at den næppe har sin Mage i vort Land; men han gav ogsaa sin Tid, sine Kræfter og sit Hjerte i denne Sag.

I ingen anden større By i vort Land har der hersket et saa smukt og kollegialt Forhold mellem Præsterne af de forskellige Retninger som i Odense, og noget lignende gjaldt Lægfolket. Det er min personlige Overbevisning, at Emil Koch havde sin væsentlige Andel heri. Han forsøgte sig aldrig i Sammensmeltning af Retningerne, han stod klart, undertiden skarpt paa sit Stade, men han havde dyb Respekt for alt, hvad der var ægte og dygtigt, selv om det fremtraadte i anden Klædebon end den, han brugte.

Emil Kochs Andagtsbøger: *Lys i Mørke* og *Det christne Menneskeliv* har naaet en meget stor Udbredelse; igennem disse Bøger faar man et levende Indtryk af hans Prædikeform; aldrig vidtsvævende, men afgrænset, klart og indtrængende.

Emil Koch var stærkt optaget af de sociale Spørgsmaal, og baade med Mund og Pen har han kæmpet mod social Uretfærdighed.

I Odense Kirkesag har man taget ivrig Del, særlig da Ansgar Sogn omkring Aarhundredskiftet skulde udskilles fra St. Knuds Sogn. Da det imidlertid trak i Langdrag med den nye Kirke, fik man i Odense den Tanke midlertidig at bruge det stedlige Missionshus til gudstjenstlig Brug. Dette vilde Ministeriet ikke vide af.

Da skrev Emil Koch en meget skarp Artikel i »Kristeligt Dagblad« mod Ministeriets Fremfærd. Dette indbragte »Kappellan« Koch en meget brutal Næse, der samtidig offentliggjordes i »Berlingske Tidende«. Denne Næse gav Odensianerne Anledning til at skænke E. Koch en Gave. Pengene anvendtes til det smukke Relief, der smykker Ansgar Kirkes Portal. — Saa vidt jeg har faaet oplyst, gik Ministeriet af sig selv senere med til at bruge Missionshuset til gudstjenstlig Brug.

Gennem mange Aar var E. Koch Medlem af Kirkefondets Bestyrelse: naar han kun faa Gange deltog i Bestyrelsesmøderne, var det ikke manglende Interesse for Kirkesagen, der holdt ham borte. — Emil Koch vilde ikke være Biskop, trods Opfordring: »Man skal vogte sig for at indlade sig paa noget, man ikke tror, man duer til«; men han blev dog for mange af os vor Biskop; i hans stille Stuer søgte vi ind med de Spørgsmaal, vi ikke kunde magte.

A. Quistgaard.

Oskar Damkier.

† 3die Marts 1924.

Kun et Aar efter sin Afgang fra sit Embede er Departementschef Damkier afgaaet ved Døden. Hans Livsgerning har stadig bragt ham i Forhold til Kirkefondet. Alerede som Fuldmægtig i Kultusministeriet fungerede han som Sekretær for den københavnske Kirkekommission 1890—92 og fik derved grundigt Indblik i de vanskelige Problemer. Fra 1895 har han først som Kontorchef, senere som Departementschef haft den afgørende Indflydelse paa Ministeriets Stilling i alle Kirkesagens Spørgsmaal. Ofte holdt han igen, hvor vi vilde frem: undertiden gjorde han stærk Modstand, men paa flere Punkter lykkedes det ham ved sin ejendommelige lovformende Evne at finde Formen for de Løsninger, der blev af væsentlig Betydning for Københavns Kirkesag, saaledes ved den kongelige Anordning af 11te November 1899 om Adgang til Deling af Sogne i København i *Sognedistrikter* med egne Kirker og Præster, og senere i Kampene 1906—07, da han formede de for hele den følgende Udvikling afgørende Forligsvilkaar: at der ved kongelig Anordning skulde tilsiges Kirkefondet Ret til at forbe-

holde sig *den halve Brug* af sine Kirker for en eventuel Valgmenighed, en Bestemmelse, som han var medvirkende til at faa anbefalet af det første kirkelige Udvalg og derefter fik officielt gennemført.

O. Damkiers Navn har sin Plads i Kirkesagens Historie, og Kirkefondet mindes hans betydningsfulde Hjælp ved disse Lejligheder med Taknemlighed.

Henry Ussing.

Store Bededag og Hjælpeindsamlingen.

Midt i al Glæden over det gode Resultat, som Kirkefondets Hjælpeindsamling har givet, melder en lille Bekymring sig: hvordan vil det nu gaa paa Store Bededag?

Sagen er jo nemlig den, at mange, som giver deres Gaver til de nye Kirker i København, ikke tænker videre over, at Kirkesagen har mange andre Udgifter end Bidrag til nye Kirker. Og saa kunde de finde paa at nedsætte deres Store Bededags-Gave, fordi de har paataget sig det maanedlige Bidrag til nye Kirker i Hovedstaden.

Da Store-Bededagskollekten er Kirkefondets væsentligste Indtægtskilde, vilde dette være meget skæbnesvangert for hele Arbejdets Trivsel.

Thi Pengene til de nye Kirker maa kun anvendes til det Formaal, hvortil de er indsamlet. Og de forvaltes af en særlig Bestyrelse. Intet af hele den indsamlede Sum vil komme Kirkefondets Hovedkasse til Gode.

Men Hovedkassen staar der med de store Forpligtelser: Renter, Afdrag, Vedligeholdelsesudgifter til Kirkerne, Administrationsudgifter, Grundkøb, Forpligtelsen overfor forskellige af Menighederne — kort sagt, Hovedkassen skal bære en stor Række faste Udgifter, hvis samlede Beløb ligger op imod 200,000 Kr.

Hovedparten af dette Beløb, der saa at sige er Kirkesagens »daglige Brød«, har vi hvert Aar faaet gennem Store Bededagskollekten, som lige siden 1896 har været Kirkefondets vigtigste Indtægt. Svinger den, vil hele vor Økonomi vakle.

Jeg vil derfor gerne sige til alle Kirkesagens trofaste Venner: Arbejd for en god Store Bededags-Kollekt i Aar! Den sank jo forrige Aar lidt under de 100,000 Kr. Den skulde gerne i Aar atter op over de 100,000. Og paa en Maade er det lettere at arbejde for den nu, da Menighedens Interesse

paany har samlet sig om Opgaverne herinde. Alle de mange Gudstjenester, der er holdt i Forbindelse med Hjælpeindsamlingen, alle de mange oplysende Tryksager, der er spredt ud over alle Landets Sogne, alle de mange Artikler i Dagspressen, hele den Forhandling, der har været ført som Svar paa Angreb paa Indsamlingen — alt dette har paa mange Maader banet Vej for en god Store Bededag. Derfor er der ogsaa Optimister, som mener, at Kollekten i Aar vil blive særlig stor. Maatte de faa Ret!

Ganske særlig vilde jeg gennem dette henvende mig til Kirkesagens store og trofaste Vennekare blandt Præsterne og bede dem om at klarlægge Forholdet for deres Menighed og i Tide gøre et Arbejde for, at Kirkefondet maa faa en god Store Bededags-Kollekt.

Charles Nielsen.

Kirkefondets Hjælpeindsamling.

Det foreløbige Resultat.

Vi havde anmodet Formændene for Amdsudvalgene om lige efter Midten af Februar at sende os et Overblik over Stillingen i deres Kreds — idet Tegningen jo normalt skulde begynde i Januar. Det var en overordentlig stor Glæde at modtage disse Beretninger. Der er Amter, som af forskellige Grunde — Uheld, Vanskeligheder eller rent lokale Hensyn — er noget senere paa det; der er andre Amter, hvor alt er i god Gang, selv om der i Øjeblikket kun kan have et mere eller mindre skønsvist Overblik; og saa er der endelig Amter, hvor det foreløbige Arbejde med Tegningen i alt væsentligt er afsluttet. Det er naturligvis særligt de mindre Kredse (hvor et Herred eller et Provsti udgør et selvstændigt Hele), som har kunnet naa saa vidt i den Tid. Dertil hører et enkelt Amt, Frederiksborg, og de fire mindre Kredse: Hjerm-Ginding Herreder (Holstebro), Ulfborg-Hind (Ringkøbing), Nørre Horne-Bølling (Skjern) og Tybjerg Herred (Næstved). Derfra meldes om en *Overtegnning* paa 1000 Portioner i Frederiksborg Amt og for de andre en samlet *Overtegnning* paa rimeligvis lidt over 1000.

Selvfølgelig kan der i Øjeblikket kun være Tale om et Skøn, men Indberetningerne er dog saadan, at det bliver et begrundet Skøn, og vi er enige om, at der *med en nøgtern Vurdering af samtlige Forhold kan regnes med, at de 2 Millioner Kr. bliver tegnede*. Det er ogsaa muligt, de bliver overtegnede — og som den hele økonomiske Udvikling tegner. maa vi sikkert ogsaa regne med en *Overtegnning*, om vi skal naa Maalet.

Det var for Bestyrelsen noget af en Oplevelse at erfare disse Ting i Enkeltheder. Enkeltheder kan naturligvis først meddeles offentligt, naar vi véd mere, men vi er forvissede om, at denne foreløbige Meddelelse er tilstrækkelig til, at mange med os vil takke Gud for hans store Gave — og bede om, at vi maa naa det fulde Maal: 20 Kirker rejst, og 20 Kirker, som Herren vor Gud vil bruge til sit Riges Komme iblandt os.

Med Tak til hver, som har hjulpet i denne Sag.

P. Helweg-Larsen.

Københavns Bidrag til Folkekirken i Provinsen.

Som bekendt maa vi, der bor i et af Kirkfondets Sogne, betale to Gange til Kirkernes Drift; vi maa som andre Københavnerne betale en Kirkeskat, der bruges til Vedligeholdelse og Opvarmning m. m. af alle Byens Kirker undtagen Kirkfondets; og saa maa vi gennem Selvunderholdet betale de samme Udgifter ved vor egen Kirke. Dette gentager sig i Forholdet mellem København og Provinsen. Statskassen giver som Regel Tilskud, naar der bygges en Kirke i Provinsen, men sjældent til Kirker i København; og naar Statskassen betaler Konjunktur- og Dyrtidstillæg samt visse Pensionstillæg til Præsterne, da forslaar dette mest i Provinsen, fordi man der har en Præst for hver 2000 Indbyggere, men i København en for hver 5000.

For nu at beregne, hvad dette betyder, har jeg undersøgt Statsregnskabet for 1922—23 og fundet, at Kirkeministeriet ialt har haft en Udgift paa 5 Mill. Kr. Heraf kan 1 Mill. regnes for Fællesudgifter, nemlig Bispeløn, Provsteløn, Pensioner til fhv. tyske Tjenestemænd, Udgifter til en ny Oversættelse af det gamle Testamente m. m. Disse Udgifter ser jeg bort fra. Af de øvrige 4 Mill. gaar højt regnet 400.000 til København og Frederikberg og altsaa 3,600,000 til Provinsen. Men København betaler vistnok 1,400,000 Kr. af de nævnte 4 Mill.

Herom kan oplyses følgende: Københavns Andel af Skatterne kendes for Indkomstskatten, Formueskatten, Ejendomsskatterne, Arveafgiften og Forlystelsesskatten, hvoraf den udgør ca. 40 pCt. Maaske Andelen er noget mindre for Forbrugsskatterne, Stempelafgifterne m. m.; men regner vi da under et med 35 pCt., faar vi 1,400,000 af de nævnte 4 Mill. Naar København nu kun faar 400,000 tilbage til sine egne Kirkeudgifter, betyder det altsaa, at Københavns og

Frederiksbjergs Skatteydere giver et Tilskud til Provinsens Folkekirke paa en Mill. Kr.

For en Sikkerheds Skyld tilføies, at her kun er Tale om de fra den egentlige Statskasse tilskudte Beløb, ikke om Ligning paa Menigheden eller den nye Kirkeskat. Herved indkommer 2 Mill. Kr. for København og 10 Mill. for Provinsen, og her er der ikke Tale om, at den ene betaler for den anden.

Men gennem den almindelige Statskasse betaler Københavnerne altsaa en Mill. Kr. til Kirken i Provinsen. Beviler Staten f. Eks. 40.000 Kr. til en ny Kirke i en Stationsby, da kan vi regne med, at Københavnerne betaler 35 pCt. eller 14.000 Kr. heraf. Og af Landsbypræsternes Løntillæg betaler Københavnerne ogsaa en Del. Har vi saa ikke Lov til at bede Provinsens Menighed om en Gave til de 20 nye Kirker, vi mangler, og som Staten ikke bidrager til?

Jens Warming.

Angrebene paa Kirkefondet.

Kirkefondet er i de senere Aar jævnlig blevet stærkt angrebet. Saa længe disse Angreb fremkom i et Blad, hvis kirkelige Orientering staar i ligefremt Forhold til dets Interesse for Kristendom, var der ingen større Grund til at beskæftige sig med dem. Alle, der vidste Besked, rystede paa Hovedet eller trak paa Skulderen — og smilte.

Alvorligere blev Sagen, da den samme Pen fandt Husly i den radikale Provinspresses Spalter og søgte at lægge Hindringer i Vejen for Indsamlingen til de nye Kirker i København. For Sagens Skyld var det nødvendigt at imødegaa den hadefulde og forvrængede Fremstilling af Kirkesagens Arbejde, som den gav disse Blades Læsere. Redaktionerne var saa hensynsfulde at tage mod Svar paa disse Angreb baade fra undertegnede og fra forskellige af Kirkesagens Venner blandt Præsterne, bl. a. Gad, Balslev og Krag, som vi takker, fordi de rykkede frem til Undsætning.

Men sidst har Angrebet lydt fra det Sted, hvor det høres videst over Landet, fra selve Folketingets Talerstol. Det blev ført frem af Pastor Th. Povlsen, den tidligere Kirkeminister i det radikale Ministerium — en Mand, som dog ellers baade i Kraft af sit kirkelige Arbejde og i Kraft af sin tidligere Stilling som Kirkens Minister skulde have mange Betingelser for at værdsætte den store Indsats, som Kirkesagen betyder i den danske Menigheds Liv og Gerning. Den Anerkendelse, som han i sin Tales Indledning gav Kirkesagen for det Arbejde, den havde ydet, druknede fuldstændig i den skarpe Kritik, han i Talen fremførte mod det Forsøg, der nu gøres

paa at gennemføre Kirkesagens Hovedtanke om Deling af de store Sogne og den deraf følgende Nødvendighed: flere Kirker.

Kirkeminister Appel gav ham et godt og værdigt Svar, som alle Kirkesagens Venner vil vide ham Tak for.

Han blev sekunderet af sin Partifælle Dr. Moltesen og af Kirkesagsvennerne fra det konservative Folkeparti, Professor Oskar Andersen og Proprietær Fibiger.

Underligt nok lød der ingen Røst fra socialdemokratisk Side. Naar man véd, hvilken Demokratisering af Kirkens Liv og Arbejde i København Kirkesagen betyder, forstaar man ikke rigtigt, at netop dette Partis Repræsentanter valgte at tie stille. Jeg tror da heller ikke, at Tavsheden i dette Tilfælde betyder Samtykke til den fremførte Kritik, men snarere, at man fra den Side fandt, at den fik det Svar, den havde fortjent, og at der altsaa ikke var Grund til at sige mere om den Ting.

Charles Nielsen.

Kordeg्न Mortensen.

Søndag den 24de Februar begravedes Kordeg्न Mortensen fra Frihavnskirken under ualmindelig stor Deltagelse. Aldrig har der vist været nogen Kordeg्न, som elskede sin Kirke som han. Han drev næsten Afguderi med den. Men han havde jo ogsaa været med til at se den blive bygget. Men elskede han Kirkebygningen, elskede han ikke mindre Arbejdet for Guds Rige. Han var med i Kirkens Glansperiode, da vi samlede mange af Gadens Børn herude. Som Blaa-Kors-Mand tog han og hans Hustru de elendige ind i deres Hjem, hvor de tit laa i deres Drukkenskab paa Sofaen og svinede Hjemmet til. Men det regnede han ikke, hvis han kunde redde en Sjæl. Som han havde en rørende Kærlighed til de faldne, elskede de faldne ogsaa ham. Kirkekontoret var under hans Ledelse et aandeligt Midtpunkt i Sognet. Dér holdt man Bibelsamtaler og Bedemøder, og dér blev Himmeldøren lukket op for mangen en ængstelig Sjæl. Han var Menighedens trofaste Søn, og hans Minde vil længe blive bevaret.

Vi takker Gud for ham!

H. P. Møllerup.

Fra Arbejdet i Yderkanterne.

Pastor O. A. Jensen i Brønshøj Sogn havde bedt mig forleden Onsdag Aften at komme ud og vise Lysbilleder fra Palæstina i Husum, hvor et Distriktsarbejde fornylig er begyndt i det kæmpestore Brønshøj Sogn.

Rejsen derud her inde fra Byen var ikke lang. En Lille-

bil besørgede den i en knap halv Time. Vejen til Bispebjerg kender jo alle vi københavnske Præster, men nu i Mørke ud ad Frederikssundssvejen, oplyst af den kilometerlange Snor af hængende elektriske Lamper lig en gylden Perlerad i Mørket, var det alligevel helt eventyrligt.

»Ja, Præsten skal vel ind paa Allégaarden?» spurgte Chaufføren.

»Det véd jeg virkelig ikke,« men han kørte trøstigt Bilen fra Landevejen ind i en snæver Indkørselsallé af slanke Træstammer.

Jeg stod ud i Gaarden og spurgte, om det var her, der skulde være Møde.

»Ja, værsgod, ind ad den Dør.«

Det var et Børnehjem, Husmoderen bød mig hjertelig velkommen, en halv Snes Børn sad forventningsfulde paa de opstillede Bænke. Der var to smaa Stuer, og det gik snart op for mig, at Billederne skulde vises paa et Lagen, der blev hængt op i Fløjdøren imellem dem.

Pastor Jensen kom — cyklende fra Brønshøj —, og nu myldrede det ind med Børn og voksne. Der var vel omtrent en 30 Børn og et halvt Hundrede Voksne stuede sammen, unge og gamle, Hovedparten ganske jævne Folk, tydeligt mærkede af slidsomt Arbejde.

Vi sang af Kirkesalmebogen: »Mig lyster nu at træde til Jordans klare Flod og dvæle der med Glæde, hvor Herrens Fødder stod«. De, der kunde, sang kraftigt i som for at faa de andre med. Præsten spillede Harmoniet. Saa bad han en Indgangsbøn, hjertelig og under dyb Andagt, bød mig velkommen iblandt dem og stillede sig saa hen ved Apparatet, medens jeg forklarede Billederne, efter som de kom frem paa Lærredet, og førte Tilskuerne med sig fra Ægyptens Pyramider til det hellige Lands kendte Steder, Jerusalem, Bethlehem, Jeriko, Jordan, Nazareth og Genezareth Sø for tilsidst igen at ende i den hellige Gravs Kirke, bygget over Jesu Døds og Opstandelses Sted.

Atter takkede Præsten mig, at jeg var kommen: det gjorde dem godt at mærke Kærlighed andetsteds fra. Han talte om deres Kirkesagsarbejde, om en Koncert, de skulde have til Fordel for det, at der var Møde her hver Onsdag Aften, Gudstjeneste om Søndagen i Brønshøj o. s. v.

Mange hjertelige Haandtryk fik jeg til Farvel — og jeg, der allerede to Gange her inde i Byen har været med til at begynde nyt, fik herude igen noget af Nybegyndelsens forjættelsesfulde Fornemmelse over mig, saa jeg fik saadan Lyst til at gengælde Haandtrykkene med dette lille Referat og med det oprigtige Ønske om Guds Velsignelse over det nye Kirkesagsarbejde i Husum.

Enrique With.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 20.

April.

1924.

Det kan vistnok gaa an at være ved godt Mod.

Kirkefondets Sekretær har aabenbart været lige ved at faa i ethvert Fald sit ene Ben til at sidde fast i Modløshedens Sump, som der tales om i »Pilgrimsvandringen«. Anledningen er ikke vanskelig at forstaa, thi naar Hjælpe-Indsamlingen faar Medbør af Guds Naade, og naar alle de mange smaa Bække paa 50 Øre hver bliver til en stor Aa, som allerede har ført adskillige Tusinde Kroner med sig til de 20 nye Kirker, vil det saa ikke komme til at gaa ud over Indsamlingen paa Store Bededag?

Profet skal man ikke give sig af med at være, og det skal jeg ogsaa nok tage mig i Vare for. Men det er nu min oprigtige Overbevisning, at *det behøver man ikke at frygte for*. Det vil straks hjælpe adskilligt, om alle de mange, der rundt i Landets Blade taler den aarlige Indsamlings Sag, vil pege paa, at det daglige Brød kan Kirkefondet ikke undvære, fordi dette nye Arbejde er taget op. Naar dernæst Præsterne paa selve St. Bededag vilde være saa kærlige at gøre opmærksom paa den samme Ting og bede om, at Gaven snarere maa blive forøget end formindsket, og naar endelig alle vi Bidragydere, som vist slet ikke savner vore 50-Ører, som vi giver i denne Sag, vil lade den højre Haand være uvidende om, hvad den venstre foretager sig, saa vi paa St. Bededag slet ikke tænker paa vor lille Andel i Hjælpe-Indsamlingens hittidige gode Forløb — mon saa Facit ikke vil blive et smilende Ansigt hos vor kære Sekretær og begge hans Ben reddet i Land fra Sumpen?

Jeg kunde godt tænke mig, hvad Pastor Charles Nielsen selv antyder Muligheden af i sin Artikel, at det store Arbejde, som er gjort for Hjælpe-Indsamlingen, har faaet oplivet Guds Kirkefolks gamle Kærlighed til Kirkesagen saaledes, at det ogsaa vil blive kendeligt paa Kirkesagens store Festdag.

Lad os bede Gud om en god Dag. Vær Barn nok til at bede ham om godt Vejr, saa Folk ikke er hindret i at finde

Kirkevejen den Dag. Og lad os hver i sin Kreds tale med Venner om at være trofaste imod Kirkesagen.

Saa skulde det være mere end mærkeligt, om vi ikke kunde naa et godt Stykke op over de 100,000 Kroner. Vi vil vente alt godt fra Gud — ogsaa naar han skal give os det igennem sine Venners kærlige Hænder.

Im. Bang.

P. S.

Maa jeg i Anledning af Pastor Bangs gode og opmuntrende Artikel blot bemærke: Jeg har heldigvis hverken eet eller to Ben ude i »Modløshedens Sump«. Jeg kan i det hele taget ikke fordrage Sumpe eller Grund, der viger eller skrider, men vil gerne hele Tiden have begge Fødder paa fast Grund. Derfor er jeg ogsaa bange for et letsindigt Lyssyn.

Min lille Artikkel i forrige Nummer om Store Bededag og Hjelpeindsamlingen var da ogsaa mere Udtryk for en nøgtern Betragtning. Næmlig denne: Der kan være en Fare for, at Hjelpeindsamlingens gode og smukke Resultat kan give Reaktion paa Store Bededag. Det maa ikke ske. Thi saa vil Kirkesagen komme til at mangle »det daglige Brød«, idet ikke en Øre af de indsamlede Penge gaar ind i dens Hovedkasse.

Vi har i sidste Halvaar maattet indstille Kirkesagens udadgaaende Arbejde med Gudstjenester og Møder og maattet samle alt af den Art om Hjelpeindsamlingen for at gøre, hvad vi kunde for, at den skulde lykkes. Det er en af Grundene til, at vi i de sidste Maaneder har haft mindre Indtægt end sædvanlig og paa Forhaand skylder en hel Del væk af den Store Bededagsgave, der kommer. Hvis den ikke bliver saa stor, som den plejer at være, er vi meget ilde stillet i Aaret, der ligger for. Alene af Kirkegrunde har vi i Aarets Løb købt for ca. 154.000 Kroner. Dem skal Hovedkassen betale. Da det sikkert ikke staar alle klart, at Hjelpeindsamlingens Midler udelukkende gaar til de 20 nye Kirker, har jeg fundet det rigtigt saa stærkt som muligt at give Udtryk for denne lille Bekymring.

Men ogsaa jeg deler det lyse Haab, som Kirkesagens trofaste Ven i Haaslev har, at man vil forstaa dette Forhold, og at Kirkesagen har en saa stor Plads i sine Venners Hjerte Landet over, at de ogsaa denne Gang vil vise en Offervillighed, som gør alle Bekymringer til Skamme.

Charles Nielsen.

Hjælpeindsamlingens Organisation.

Efter derom udtalt Ønske fra Hjælpeindsamlingens Bestyrelse har Kirkefondets Forretningsudvalg billiget, at Provst Helweg-Larsen søger Afsked fra sit Embede ved Timotheus Kirken for at kunne bruge al sin Tid og Kraft til at virke for Hjælpeindsamlingen i de første Par Aar. Han ansættes derfor som Rejsepræst for Kirkefondet og Sekretær for Hjælpeindsamlingen. Denne betaler hans Løn. Hjælpeindsamlingen faar sit eget Kontor i Badstuestræde 17 — samme Adresse som Kirkefondets. Kirkefondets Kontor kan nemlig i Længden ikke magte dette Arbejde ved Siden af sit eget. Vi byder ham velkommen til dette Arbejde og ønsker ham Guds Velsignelse til det.

Harald Westergaard.

Hjælpeindsamlingen.

Jeg tror, at det er gaaet andre, som det er gaaet mig. Denne Sag har fyldt mig baade med Undren og Tak overfor Gud og Mennesker.

Denne Følelse har været den overvejende hos mig, naar jeg i disse Vintermaaneder har faaet Lov til at komme en Del Steder i Frederiksborg Amt og fortælle dem lidt om vor Kirkesag i Frederiksholm Sogn. — Allerede det første grundlæggende Møde med Tillidsmændene i Hillerød den 7de Januar gav med sin stærke Tilslutning og varme Forstaaelse en tryk Følelse af, at nu blev Sagen lagt i gode, trofaste Hænder. Dette Indtryk har fæstnet sig igennem Møderne i Sognene. Det mærkedes, naar vi sad en lille Kreds i Hjemmene og drøftede Sagen igennem. Det kom ogsaa frem tilsidst, naar der havde været Forhandling om Sagen og forskellige Indvendinger var drøftede igennem.

Det følte maaske stærkest, naar vi sad en stille Aftenstund i Guds Hus og fik Lov at mærke, at Kirkesagen fik en god og velsignet Plads i trofaste Vennehjerter.

For os herude i Frederiksholm Sogn har disse Oplevelser og Erfaringer været en rig Kilde til Glæde, en Opmuntning og en Tilskyndelse til vor egen Kirkeindsamling i Sognet.

C. H. Leth.

I. F. Hansen.

I den høje Alder af 89 Aar er Murmester I. F. Hansen afgaaet ved Døden. Hans Navn er knyttet til Kirkesagens Historie, idet han var Medunderskriver af de »Syv Punkter«, som indeholdt Programmet for Lægmandsudvalget til Kirkesagens Fremme. Med stor Iver og Offervillighed hjalp han til at faa Lægmandsudvalgets Arbejde sat i Gang, og særlig er der Grund til at mindes hans Ledelse af Opstillingen af Jernkirken i Ryesgade (Nazarethkirken), og senere af Gethsemanekirkens Opførelse. *Harald Westergaard.*

Kirkefondets Hjelpeindsamling.

Af Sekretærens Beretning ved Bestyrelsesmødet 25de Februar 1924.

Ved Hjelpeindsamlingens Bestyrelsesmøde den 25de Februar og kort efter ved et Fællesmøde med Kirkefondets Forretningsudvalg aflagde jeg en Beretning om det hidtidige Arbejde og Øjeblikkets Stilling. Af denne Beretning meddeles her en Række Punkter — men desværre faar Gennemgangen af Tegningen i de enkelte Amter opsættes en Tid endnu, idet den i saa høj Grad maatte nøjes med at bygge paa Formændenes Skøn, at den ikke hører hjemme i en offentlig Beretning. Saa snart den kan gives, skal den komme.

1. DET FORBEREDENDE ARBEJDE.

Jeg begyndte paa det forberedende Arbejde i Forsommeren 1923. 1ste Juli fik jeg en ordineret Medhjælper, som skulde passe min Gerning i Timotheus Sogn, saa jeg selv kunde være paa Rejse. Indtil Efteraaret gik mit Arbejde væsentlig ud paa ved personlig Henvendelse til Folk at faa dannet *Amtsudvalg*. Vi kendte for meget til Papirkurvens Betydning til at fæste større Lid til skrevne, endsige trykte Henvendelser, naar det gjaldt om at faa et personlig Arbejde optaget. Mit Arbejde siden har helt igennem været saa vidt mulig gennem personlig Henvendelse at faa Enkeltmand til at gøre et personligt Arbejde. Opgaven for Amtsudvalgenes Medlemmer blev saa at finde en Tillidsmand i hvert Sogn. Københavns Amt kunde ikke naas, i Sønderjylland blev der gaaet frem paa en lidt anden Maade, men ellers var i Hovedsagen Amtsudvalgene dannede færdig omkring Midten af Oktober. Tiden derefter til Jul brugtes væsentlig til at *sammles med Sognetillidsmændene*; ialt blev der holdt henimod 50 af den Slags Møder. Meningen med disse var ikke saa meget praktisk Vejledning som gennem personlig Forbin-

delse at opmuntre hverandre til Arbejdet. Desuden samledes jeg saa vidt muligt i de større Byer med snævrere Kredse af Byens Folk.

Samtidig blev der ogsaa gjort et betydeligt Arbejde i København. Her havde vi i Oktober den Sammenkomst for Amtsrepræsentanter, som hos os alle styrkede Troen paa Sagens Gennemførelse. Men det egentlige Arbejde for de øvrige Medlemmer af Forretningsudvalget var at organisere en *Presse- og Mødekampagne* — det var Pastor Charles Nielsen og Prokürist Malmstrøm, som havde den første Opgave, medens Fuldmægtig Carl Rasmussen tog den sidste. Begge Dele ordnedes i Samarbejde med Udvalgenes Formænd. Der blev i Januar udsendt Generalkorrespondancer af Fru Gautier-Schmit og Præsterne Fibiger, Johs. Fog-Petersen, Tolderlund-Hansen og Ricard. Men det væsentlige var de mange Artikler af lokale Penne. Et godt Tegn var, at Sagen begyndte at vække noget af den gamle Modstand til Live. »Politiken« har jævnlig haft Artikler mod Sagen, af og til har der været kæmpet heftigt i Provinsblade, og vi maa sikkert takke ikke blot Sagens Venner, men ogsaa dens Modstandere for virksom Støtte. En af vore Venner, en tidligere københavnsk Præst, skrev: »Jeg sysler i denne Snetid, da man ikke kan holde Møder, meget med Kirkesagen før og nu. Skriver en Række Smaaindlæg (2—300 Ord) til alle Byens tre Blade samtidig. Har 10—12 Kladder liggende, 4 er affyrede. En morsom Sport i gamle Minder og ny Glæde! . . . Ikke tabe Modet! Naturligvis mange Skuffelser, Men — det gaar nok . . . Gid man var 20 Aar yngre.«

Mødekampagnen gav adskilligt mere Arbejde. Fra først af havde vi kun regnet med Møder i Byerne; men Sammenkomsterne med Tillidsmændene gjorde det klart, at Gudstjenester mange Steder vilde være af afgørende Betydning. Vi fik da mobiliseret en lang Række Talere, et Par Hundrede; der maa ialt være bleven afholdt 7—800 Møder, deraf det store Flertal i januar Maaned. Selvfølgelig var mange københavnske Præster ude. Provst Winther og Pastor Ricard tog sig særligt af de sjællandske Byer, Provst Nordentoft, Pastor Fibiger og Pastor Bang henholdsvis de fynske, de østjyske og de nordjyske. Men de fleste af Talerne var Venner fra Landet.

Samtidig med den endelige Ordning af disse Ting kom det store *Kontorarbejde*, herunder særligt Udsendelse af Op- raab — forskelligt til hvert Amt —, Piecer, Kuponer og m. a., aftalt til hver Tillidsmand efter Sognets Størrelse. Hvor meget der er at ordne med sligt, véd kun den, der har prøvet det — Danmark har ca. 1900 Sogne. Der fik vi en udstrakt Hjælp fra Kirkefondets Kontor. Vanskeligheden øgedes ved, at forsinkede Tillidsmandsmøder gjorde, at jeg egentlig kun

var hjemme nogle Dage i Januar, medens vi havde regnet med, at jeg skulde være hjemme fra 1ste December. Det saa ikke lyst ud i den Maaned omkring Nytaar, naar vi saa paa vore egne Forberedelser — men der var jo ogsaa Guds Forjættelser at se paa. Men vi fik et stærkt Vidnesbyrd om, med hvilken Kærlighed denne Sag er bleven modtaget, deri, at saa mange bar over med Manglerne og hjalp til, at det kun gik i Stykker ganske enkelte Steder.

2. TEGNINGEN.

Københavns Amt havde, som nævnt, ikke kunnet naa; men ellers var *Organisationen* mere eller mindre gennemført — i fire, væsentlig midtjyske, Amter dog noget forsinket paa Grund af Formændenes Sygdom eller andre lokale Grunde. Fyn var den Landsdel, hvor der manglede flest Tillidsmænd, i ca. 25 pCt. af Sognene, Jylland manglede i ca. 15 pCt. af Sognene — paa Sjælland og de øvrige Øer var det derimod saa gennemført, at der ialt kun manglede Tillidsmænd i 11 Sogne i Tiden omkring 1ste Februar. I Øjeblikket mangler vi Tillidsmænd i knapt hvert sjette Sogn. I store Træk gælder det, at Øst og Vest har arbejdet bedst, de midterste Landsdele, Fyn og Østjylland, har været de vanskeligste.

Alle Amdsudvalgenes Formænd var anmodede om at sende en Oversigt over Stillingen. Bedømmelsen af Tegningen maa gaa ud fra »*Sognetallet*«, d. v. s. det Antal Portioner, som forholdsvis skal falde paa Sognet, om vi skal naa de 2 Millioner, hvilket er lig 3 pCt. af Befolkningen. En Portion er jo 50 Øre om Maaneden i 5 Aar. Efter de indgaaede Beretninger falder Amtskredsene i fire Grupper.

a. Hvor Tegningen væsentlig var saa vidt sluttet: de i forrige Nummer nævnte Kredse, Frederiksborg Amt, Tybjerg Herred og Provstierne omkring Holstebro, Ringkøbing og Skjern. Her er tegnet et Overskud paa ca. 2000 Portioner.

b. De Amter, hvor man havde Oversigt over Stillingen Sogn for Sogn, selv om Tegningen ikke var afsluttet overalt: Holbæk, Maribo, Thisted og Gl. Aarhus Amter. Her kan sikkert under eet mindst regnes med Balance.

c. De Amter, hvor Formanden kun havde et ret løst Skøn: omtrent Halvdelen af de resterende Amter. Udsigterne her er saadan, at man ogsaa her kan regne med Balance.

d. De resterende Amter, hvor Stillingen er uvis eller vanskelig, vil næppe i første Omgang give Balance. Men man kan sikkert regne, at Underskudet vil neutraliseres dels ved Overskudet fra første Gruppe, dels ved at 3 pCt. er en Brøkdel for højt, saa Sognetallet for hele Landet giver noget mere end 2 Millioner, dels ved at der sikkert kan ventes adskilligt fra enkelte store Købstæder, som har deres egen

Kirkesag og derfor ikke uden videre er medregnet i Portionberegningen.

Alt i alt var vi enige om, at man uden særlig Optimisme kunde *vente at faa tegnet i hvert Fald 2 Millioner* — og Driftsudgiften vil jo kunne mere end dækkes af Renterne, forudsat Beløbene ikke udbetales saa hurtigt, at der ingen Renter bliver. Jeg personligt tror, vi kan komme betydeligt videre frem — men jeg tror ganske vist ogsaa, at det bliver nødvendigt. Det første tror jeg bl. a. ved at se paa adskillige af Byerne, som jo paa Forhaand er de vanskeligste. Naar Byer som Helsingør kan faa overtegnet med 50 pCt., Sorø med 100 pCt., Hillerød med 80 pCt., Ringkøbing med 60 pCt. og Holstebro med 80 pCt., saa siger det mere end mange Ord, hvad der kan naas, selv paa Steder, hvor Sagen paa Forhaand ligger vanskeligt, naar den rette Mand faar den i sin Haand.

3. ALMINDELIGE IAGTTAGELSER.

Først dette, at *det er den enkelte, der bærer Arbejdet* — men kommer der lidt Ild i en enkelt, lykkes det ogsaa, næsten under alle Forhold. Henvender man sig til en Menighedskreds eller et Menighedsraad og spørger, hvad de mener om Sagen, vil de i mangfoldige Tilfælde svare, at Sagen er god nok, men de har desværre netop nu saa meget lige paa deres Sted — og saa bliver det ikke til noget. Eller man spørger Præsten, og han erklærer, at der er ingen i Sognet, som vil gøre noget ved den Sag, den er haabløs — og han har Ret, hvis man ikke gør andet. Finder man derimod en enkelt, som vil gøre et personligt Arbejde, er selve Sagen saa lige til, og det økonomiske Offer, den kræver af den enkelte, saa lille, at vi ser det atter og atter, der kan tegnes maaske det dobbelte Antal Portioner, hvor Præst og Skriftkloge erklærede det for haabløst.

Dernæst: *det, som har taget Folk, er de 20 Kirker paa een Gang*. Hvor kender jeg ikke Udviklingsgangen: først tænker man, om man ikke siger det: »Aah, de er jo tossede — 20 Kirker paa een Gang; men selvfølgelig er de ogsaa glade, om de faar 5!« Næste Trin er, hvor det kommer som en Befrielse, at saa er man altsaa færdig med Nødraabene fra de 20 forskellige Komitéer, som hver piner sin Hjerne for at finde en Idé, der kan redde netop dens Kirke fra at gaa til Bunds i Uoverkommelighedens Hav eller forvildes i Ukendskabens Bølger*). Saa ser man, at det er langt lettere

*) Netop fordi Forudsætningen for hele Planen er, at man ude i Landet kun har sin bestemte Amtsopgave, er det givet, at de københavnske Kirker, der er med i Planen, ikke kan trawle i fremmede Amter. Men selvfølgelig maa Hjælpeindsamlingen gaa ud fra, at de

med een Plan om 20 Kirker end med 20 Planer hver om een Kirke. Saa er det netop de 20 Kirker, netop det at komme igennem, som gør, at saa mange har faaet Tro til Planen, og at de 5 Aar saa forholdsvis sjældent har skræmmet Folk. Og sidste Trin bliver saa atter og atter Glæden ved Arbejdet. Der kunde nævnes mange Eksempler. Jeg tænker paa een, en Præst: første Gang, jeg fortalte ham om Sagen, sagde han: »at De gider!« men nu var han kommen med, saa hans meget store Landsogn havde tegnet henimod 3 Gange det »skyldige« Beløb. Eller en anden: jeg kom tøffende og snuppede ham ud fra en Skoleeksamen. Han hørte paa mig og sagde ja til at gaa med i Amtsudvalget, maaske halvvejs, fordi der daarlig var Tid til at sige nej. Han kom saa ind til det første Udvalgmøde for at træde ud af det hele, blev i Stedet modstræbende gjort til Formand og skriver nu, at han er ked af ikke at have haft Tid til at ofre Sagen mere Kraft, »men jeg er taknemlig for, hvad jeg har faaet Lov at være Medarbejder i, og ønsker af Hjertet Guds Velsignelse over denne Sag, hvis Gennemførelse jeg tror vil lykkes til Guds Ære.«

Og endelig er *Retningsspørgsmaalet blevet mere og mere tilbagetrædende*, jo længere Arbejdet er skredet frem. I Begyndelsen havde jeg Indtryk af at være ude i en Æggedans — i den sidste Tid mærkedes det hele saa lidt. Og for den, som har Kærlighed og Tro til Sagen, er det jo ganske naturligt, at Tanken om at faa det kirkelige Arbejde i København i forsvarlige Former, kan virke stærkere end Retningslinjer — hvor kraftige disse end kan være. Og gentagne Gange har jeg mødt det sunde Syn, at selv om Folk personligt kunde ønske et andet aandeligt Præg over meget af Arbejdet, saa bygges Kirkerne ikke for i Dag og i Morgen, men for Aarhundreder, og der, hvor i Fremtiden den aandelige Kraft findes, derfra vil i kommende Tider Indflydelsen ogsaa paa disse Kirkers Menighedsliv komme med aandelig Nødvendighed. Da jeg begyndte paa denne Sag, var det mit Haab, at den maatte kunne samle Folk af forskelligt aandeligt Præg; som den skrider frem, synes jeg, det er Virkelighed, naar Gunner Engberg kalder den »Tidens største Fællesarbejde«.

4. MAALET.

Vi har Grund til at være inderlig taknemlige, som det hele er gaaet. Men skal vi naa igennem, maa vi være klare Kirkefondssogne, som har faaet deres Kirke bygget, viser den Resignation i disse Aar ikke at sende Opraab ud over Landet om deres Særopgaver. Skulde det ske, at der alligevel kommer saadanne, har man jo altid den Universaludvej, som hedder Papirkurven.

P. H.-L.

over, hvad Opgaven er. *Maalet er i og for sig ikke at faa samlet 2 Millioner, men Maalet er at faa de 20 Kirker bygget*, hvad enten dertil vil udkræves mere eller mindre end 2 Millioner som Landets Halvdel. Da en Kirke blev sat til 200,000, var det ud fra et Skøn over, hvad et Par af de Kirker, der stod paa Dagsordenen, kunde ventes at ville koste. Det var et Skøn og et rundt Tal — men jeg tilføjede i min lille Bog (Pag. 39) »maaske dog nok under Forudsætning af, at Priserne gaar noget ned«. Vi véd alle, at de gaar den anden Vej — og det betyder, at vi maa op over de 2 Millioner, om det skal lykkes. De Erfaringer, vi hidtil har gjort, siger ogsaa, at med Guds Hjælp skal det lykkes.

Men ingen tror, at det vil lykkes uden Arbejde. Tegning af Bidrag er ikke det samme som Indbetaling, og endnu er der mange døde Pletter, som ikke i nogen Henseende adskiller sig fra andre Steder, hvor det gaar udmærket, uden i dette ene, at man endnu ikke har fundet den Mand, der bliver varm for Sagen. Men der er i Reglen ikke fjerneste Grund til at tro, han ikke *kan* findes. Arbejdet overfor Landet — i denne Sammenhæng skal der ikke tales om Opgaven i København — maa faa en dobbelt Karakter. Dels Arbejdet paa den personlige Forbindelse med Bidragydere og Menigheder; det bliver de enkelte københavnske Kirkekomitéers Sag. Og dels Forbindelsen med Tillidsmændene og andre, som gør et særligt Arbejde; det bliver særligt Centralledelsens Opgave. Hvor meget dette sidste betyder rent praktisk, synes jeg, man forstaar, naar man tænker paa, at *een Portion mere tegnet i hvert Sogn betyder 60,000 Kr.*

Hele Øjeblikkets Situation frembyder paa flere Maader en Parallel til Situationen, da Kirkesagen begyndte. Dengang stod Kirken overfor en stærk *aandelig Bevægelse*, der paa forskellige Maader fik sit Udtryk gennem Brandesianismen og Arbejderbevægelsen eller rettere det materialistiske Præg, denne havde i Danmark. Som Biskop Ammundsen sagde det ved et Møde i Haderslev: »Kirken stod dengang paafaldende svagt i Forsvaret; der er ikke fra den Tid et eneste Kampskrift for Kristendommen af blivende Værd, men Svaret paa Angrebet var Københavns Kirkesag. Nu staar vi atter overfor en stærk aandelig Bevægelse: hele den religiøse Uro, som spørger og knap véd, i hvad Retning den skal spørge. Jeg tror, vort Arbejde er ved at lykkes, fordi det er nødvendigt, at Rammerne kommer i Orden, om Guds Menighed, som ene har Svaret, skal blive i Stand til at naa ud til dem, der gaar med de bundne Spørgsmaal. Ogsaa denne Gang maa Svaret blive et kirkeligt Fremstød.

Men ogsaa paa en anden Maade er vor Tid en Parallel til Kirkesagens første Tid. Dengang hørte det til Dagens Orden, at Mennesker, i hvem Spørgsmaalet om det evige Liv

blev brændende, gik til *Sekterne*. Gennem mange Aar har disse kun haft forholdsvis liden Betydning. Nu mærkes de atter — og det er ofte blandt vore bedste Folk, de gør deres Høst. Det, der gjorde, at de blev overflødige for en Mennekealder siden, var, at vi omkring de nye Kirker fik et Menighedsliv, saa Sekterne ikke længere stod ene med den Styrke, et Samfundsliv kan give Mennesker. Naar de nu rører paa sig igen, betyder det — som altid — at de sætter Fingeren paa et ømt Sted. Menighedsliv har vi nu overalt — men der trænges til mere af Aandens Kraft. Om der har været en Afslappelse, eller om det blot er de større Opgaver og de større Muligheder, som kræver en større Dybde, det véd jeg ikke — maaske er det begge Dele. Men skal ikke Sværmeri ødelægge meget, som maaske aldrig genoprettes, saa trænger vi til en Bevægelse i Dybden, et aandeligt Fremstød ved Siden af det ydre.

Jeg véd godt, vort Arbejde sigter paa Rammerne. Men er Øjeblikket virkelig saa betydningsfuldt, er der virkelig i Øjeblikket Muligheder, som der maaske ikke har været i Mands Minde — saa vilde det være aandeligt uforvarligt at arbejde for at faa Rammerne i Orden, om vi ikke samtidig bad *Menigheden i Danmark træde paa Bønnens Vagt* for det langt vigtigere, at Rammerne maa fyldes af Guds Aand.

Det er Menighedens Forbøn, vi trænger til. Og ud herfra vil det, jeg i et foregaaende Nummer kaldte Planens Achilleshæl, de 5 Aar, blive forvandlet til en Hjælp, da netop de 5 Aar med Guds Hjælp, som Arbejdet skrider frem, skal blive Midlet til en stadig mere trofast Kærlighed, en stadig mere inderlig Forbøn.

Vi tror, det er *Guds Time* i denne Sag, og Guds Time betyder altid store Muligheder — men hvor meget heraf der skal blive til Virkelighed, det afhænger først og fremmest af Guds Menighed.

P. Helweg-Larsen.

Et Kirke-Jubilæum.

Nathanaels Kirkes 25 Aars Dag.

Kirkesagens Jubilæumstid er efterhaanden indæ; det var jo omkring Aarhundredskiftet, at den ene Kirke efter den anden blev indviet i de store Forstadskvarterer i Hovedstaden. Nathanaels Sogn, som den 19de Marts 1899 blev udskilt fra det stærkt voksende Sundby Sogn, var indtil Sundbyernes Indlemmelse i København endnu et Landsogn; men Bebyggelsen var i meget stærk Udvikling, og det var sikkert i rette Tid, at »Foreningen til Opførelse af smaa Kirker i København« fik en Kirke rejst her ved Byens Syd-

grænse; Tiden har vist, i hvilken Grad der paa dette Strøg var Muligheder for Befolkningsstilvækst. Det var naturligt, at Nathanaels Menighed nu i Marts mindedes sin Tilblivelse, og baade paa selve 25 Aars Dagen og den næste Dag samledes man til Fest. Der holdtes den 19. Marts en Gudstjeneste i Kirken, hvor Biskop Ostenfeld og undertegnede Sognepræst talte; Dagen derefter — den 20. Marts — var der i Menighedshuset en Sammenkomst under friere Former med Kirkens første Sognepræst, nuværende Provst Nordentoft, som Hovedtaler, medens iøvrigt adskillige af Sognets tidligere Præster var komne til Stede og førte Ordet. En taknemmelig og hjertelig Stemning prægede disse Festdage; man følte, at der — trods den i mange Maader vanskelige Arbejdsmark — i Aarenes Løb var oplevet meget af Guds Godhed i Menighedens Liv og Arbejde, og det var med frejdig Fortrøstning, at Tankerne vendte sig mod Fremtiden og de Opgaver, der nu ligger nærmest for. En Deling af det store Sogn — hvis Indbyggertal er naaet op over 21,000 — ventes at kunne finde Sted inden ret længe, maaske allerede i indeværende Aar, og ogsaa den ikke-kirkesøgende Del af Sognets Befolkning har paa forskellig Maade udvist baade Velvillie og Forstaaelse for denne Sag. I det hele har de forløbne 25 Aars Arbejde kendeligt sat sig Spor i Befolkningens Holdning overfor Kirken; hvor der i de første Aar var Lige-gyldighed og Modvillie, er der nu gennemgaaende Agtelse og adskillig Interesse for Kirkens Gerning og Kirkens Folk. Opgaven er saa nu at faa denne Velvillie uddybet og omsat til personlig og hjertelig Tilslutning.

Et smukt, nyt Altertæppe blev paa Højtidsdagen skænket Kirken af de unge kvindelige Spejdere; Hilsener fra mange af Kirkens Venner bidrog ligeledes til at gøre Mindedagene festlige. Nathanaels Menighed har Lov at sige: »Hidindtil har Herren hjulpet.«

Th. Lomholt Thomsen.

En Festdag for Hans Egedes Menighed.

Søndag den 16de Marts blev for Hans Egedes Menighed en Festdag, som sent vil glemmes. Den Dag havde Menigheden nemlig Besøg af Sognetillidsmændene for »Kirkefondets Hjælpeindsamling« i Holbæk og Sorø Amter. Der var mødt ca. 85 Gæster, der efter Ankomsten med Morgentogene begyndte Dagen med et Morgenmaaltid paa Missionshotellet »Hebron« i Helgolandsgade. Herfra tog de Sporvognen til Østerbro til Davidskirken, hvor der Kl. 10 $\frac{1}{4}$ var Festgudstjeneste ved Sognepræsten, Pastor Grünfeld. Det var en festlig Stund, vi havde med hinanden i den blomstersmyk-

kede og tæt fyldte Kirke. Gudstjenesten sluttede med en stor Altergang (ca. 140 Nadvergæster), hvor Land og By sammen søgte ind til ham, der er Kræfternes Kilde, vor Herre Kristus. — Efter Gudstjenesten gik vi i Flok hen i Vardegade og besaa Hans Egedes Kirkens Menighedshus, der her er ved at rejse sig. — Herfra spredtes Gæsterne med deres Værter rundt til de mange private Hjem i Sognet, hvor Middagsmaden ventede. Alle Vegne rystedes man godt sammen, og der blev utvivlsomt i disse Timer knyttet adskillige Hjertebaand. — Kl. 3 samledes Gæsterne og Menigheden i Ansarsalen i K. F. U. M.s Borg, hvor Kirkefondets Sekretær, Pastor Charles Nielsen, holdt et interessant Foredrag om Københavns Kirkesags Historie. Ved dette Møde var ogsaa »Hjælpeindsamlingen«s Fader, Provst Helweg-Larsen, kommet til Stede. — Herfra vandrede vi over i St. Kannikestræde til K. F. U. K.s prægtige Hus, som blev taget i Øjesyn, indtil vi Kl. 5 samledes i Festsalen om de med Flag og Blomster smukt pyntede Borde. Under Aftensmaaltidet havde flere af Gæsterne Ordet, dels for at bringe en Tak for Dagen og dels for at fremføre forskellige Spørgsmaal angaaende Kirkesagen. Her blev tillige forevist en Serie Lysbilleder af Kirkefondets Kirker, hvorpaa undertegnede sluttede Samværet og Dagen med Andagt og Bøn. Saa maatte vi skilles fra vore nye Venner, — de for at rejse bort, vi for at blive tilbage.

Men jeg er overbevist om, at vi gik hver til sit med Hjerter, der svulmede af Tak til Gud for al den Glæde og Velsignelse, som han i saa rigt Maal havde velsignet os med. Vi havde oplevet noget af Herligheden ved de helliges Samfund, noget af dette: »Se, hvor godt og lifligt er det, at Brødre bor tilsammen!« (Ps. 133, 1). Maatte saa Dagen bære Frugt i ny Lyst til at tjene Herren med Glæde og Frimodighed!

Sv. Austin Hansen.

Fra vore Kirker.

Under 20de Marts har Hans Majestæt Kongen udnævnt Kaldskapellan i Vanløse *Poul Th. Nedergaard* til residerende Kapellan ved Elias Kirken:

Under 3die April har Hans Majestæt Kongen udnævnt præsteviet Medhjælper ved Grøndals Kirken *N. Chr. Petersen* til residerende Kapellan ved St. Stefans Kirke.

Under 21de Marts har Hans Majestæt Kongen udnævnt Kaldskapellan ved Nazareth Kirke *V. Joensen* til Sognepræst for Olsker og Allinge.

Under 27de Marts har Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker ansat cand. theol. *Carl Otto Nielsen* som Kordegn ved Frihavns Kirke.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 21.

Maj.

1924.

Store Bededag.

Som sædvanlig henvender det københavnske Kirkefond sig ogsaa i Aar til Menigheden i hele Danmark med Bøn om en rundelig Gave ved Indsamlingen i alle Landets Kirker paa Store Bededag. Og det er let at fremføre en saadan Bøn, naar man tænker paa den Trofasthed, hvormed Kirkesagens Venner rundt om i Landet har staaet os bi i alle de mange Aar, i hvilke der har været optaget en Kollekt til Kirkesagen i København paa Store Bededag.

Men der er en *særlig* Grund til at fremføre vore Ønsker i Aar. Samtidig med, at Arbejdet bestandig er vokset, og den daglige Drift stiller større og større Krav til Kirkefondet, er der sat en Mængde Indsamlinger i Gang for at skaffe Midler til de mange nye Kirkebygninger, som Danmarks Hovedstad og adskillige andre Byer trænger til.

Vi nævner med Tak den store Beredvillighed, hvormed Kirkefondets Hjelpeindsamling er bleven sat i Gang rundt om i hele Landet. Denne Indsamling er en uhyre Hjælp for Hovedstadens Kirkesag og derigennem for hele dens aandelige Liv. Men det vilde være en Misforstaaelse, om de, der støtter denne Indsamling, vilde tænke, at saa kunde *Bededagskollekten undværes*. Tværtimod, det drejer sig om to *forskellige Opgaver*; Hjelpeindsamlingen og de andre lokale Indsamlinger er bestemt til *Kirkebygninger*, medens Kollekten paa Store Bededag er bestemt til den *daglige Virksomhed*, og hvis denne Kollekt svandt ind til intet, vilde det nytte lidet at faa Kirkehusene rejst. Derfor er det, at vi fortrøstningsfuldt beder om, at Menigheden i Danmark vil betænke os rigelig paa Store Bededag, trods det økonomiske Tryk, der hviler over Landet, og trods alle de Indsamlinger til Kirkebygninger, der foregaar Landet over.

Harald Westergaard.

Fra Arbejdet i københavnske Sogne.

Jeg tænker mig, at den bedste Tilskyndelse, vi kan give det danske Kirkefolk til at hjælpe os med en stor Gave paa Store Bededag til Videreførelse af Arbejdet herinde, er den, at det faar et levende Indtryk af, at der øves en stor og alvorlig Gerning for Guds Riges Fremme i København, og at Gud vedkender sig den og velsigner den.

Jeg har derfor bedt nogle af Kirkefondets Præster om at fortælle lidt om Arbejdet; og jeg har denne Gang henvendt mig til nogle af de unge og de yngste i Gerningen; paa den Maade lærer Kirkesagens Venner ud over Landet ogsaa nogle af dem at kende og faar lidt at vide om, hvad der brænder i dem, og hvad de stræber efter i deres Arbejde for Guds Rige.

Maatte ogsaa disse smaa Indlæg varme Hjerterne og styrke Lysten til at arbejde med i Forbøn og Offer!

Ch. N.

Arbejde — og en aaben Dør.

Der kom for nogle Aar siden en Kirkefundspræst over til os paa Sejerø. Naar han talte og fortalte os om Forholdene derinde i den store By, syntes vi undertiden, at han maatte være kommet langt længere borte fra — fra Kina f. Eks. — efter Forholdene at dømme da. Men én Ting fik han alvorligt lagt hen til Hjerterne den Aften i Kirken: Ansvarer for os med vor Overflod paa Guds gode Ord, de helliges Samfund og det evige Livs Kræfter, at vi skulde have det Sind, at vi følte os i Gæld til de mange, mange i den store By, som ikke kunde naas med disse Gaver til evigt Liv paa Grund af Arbejdets Uoverkommelighed og de forholdsvis faa Arbejdere. Og denne Gæld skulde afbetales med Bøn og Offer, saa at Herren kunde drive flere Arbejdere ud og give flere Midler til at arbejde med. Nu er det jo ofte saadan, at naar Udsendingene fra de forskellige Grene indenfor Guds Riges Arbejde kommer omkring, saa fremstiller de *deres* Sag som den vigtigste. Og hvor er det *godt* at mærke et Hjerte, der brænder for Herrens Sag. Nu er jeg selv midt i Arbejdet herinde, og jeg giver Præsten Ret i alt, hvad han sagde. Der er et stort Arbejde at gøre for Herrens Tjenere herinde. Det er mit altovervejende Indtryk fra min Gerning her paa Østerbro, at der trænges til at faa bragt Kundskaben om Guds Herlighed paa Kristi Aasyn for Lyset. At faa bragt Sandheden rundt i Hjemmene og til de enkelte — det er *for mig* Arbejdet her. Thi de kommer ikke

af sig selv, og de har meget, meget lidt Kendskab til, hvad Kristendom er, altsaa Kundskab og Kendskab om og til Jesus, han, som er *Vejen*. En hel Del Ærbødighed har de fleste — »paa Hat med Kirken«, men Ligegyldigheden og Vankundigheden er stor. Er her saaledes Arbejde i Overflod, saa er her ogsaa *aabne Døre*, baade i bogstavelig Forstand og saadan, at Hjerter lukker sig op for Ordet og Aanden og har Vilje til at ville lade sig frelse. Her er Søgen og Familien paa det religiøse Omraade. Her er alvorligt Begær efter det afgjorte Liv med Herren. Her er mange rige Oplevelser. Her sker noget.

Naar jeg for mit eget Vedkommende efter et halvt Aars Arbejde som Kirkefondspræst i al Almindelighed skal komme med mit Indtryk, saa er det: Arbejde, *aabne Døre* og Fremgang for Herrens Sag.

P. Høyer-Christensen,
Kaldskapellan ved Davidskirken.

De aabne Døre.

At staa midt i Sognearbejdet i en Kirkefonds-menighed er for en ung Præst som at staa foran mange indbydende Døre — Døre, der fører ind til de mange forskellige Afdelinger af vore Kirkers Arbejde. Deraf det paa én Gang overvældende og glædelige! Hvor føler vi ikke tit, i de første Aar vel navnlig, at der udgaar Kald og Opfordringer til vore Evner og Arbejdskraft, som vi ikke formaar at gøre Fyldest — og dog — hvor herligt for os at vide, at Menigheden har Brug for enhver Haandsrækning og til Gengæld støtter og hjælper fremad. Naturligt er det, at mange begyndende Præsteoplevelser gøres i *Ungdomsarbejdet*. Konfirmandforberedelsen, den allervigtigste og blivende Indsats i vore Forsøg paa at værne Storbyens Ungdom, hvem vilde undvære den? Lige fra Indskrivningen med de første, spæde Indtryk af Barnets Karakter, over Timernes ofte saa fornøjelige og ofte saa gribende Øjeblikke — hvor hele Flokken *kom med*, fordi Guds Aand rørte det unge, bøjelige Sind — til *Dagen*, da Menighedens Velkomst og Guds Velsignelse lyder til og lyses over dem — altsammen er det *Fest*. Om Menigheden ude i Landet vilde hjælpe os her, ja rigtig slaa Kreds om det Kirkens knæsatte Ungdomsarbejde! Eller at faa Lov til at være med at grunde et nyt aandeligt Hjemsted for Drengene, f. Eks. i et Forstadssogn, hvor mangfoldige staar i Gadedøre eller driver i Flok efter hvadsomhelst! Den, der har prøvet et Drengemøde med ca. 200—300 Drengene i en

Gymnastikal — første Gang samlede for at indvies i F. D. F.s Vidundere af Alvor og Gammen, glemmer det næppe. Og saa at vide, at dette i mange Tilfælde bliver en Bro over til Hjemmene. En glad Dreng i en Ungdomsforening er en Kirkeklokke, der kalder paa Far og Mor. Gid vore Venner ogsaa paa Store Bededag vilde tænke kærligt paa Ungdomsagens uendelige Betydning for Kirkesagens Fremtid! De unge, der nu ved en Bibeltime ydmyges og rejses ved Frelser-skikkelsen, skal engang være Kirkefondsmenighedernes Mænd og Kvinder. Vi *kan* ikke for tidligt gøre alt for dem! Lad os begynde med Børnene. Vidunderligt at se 3—400 Børn samlede til Børnegudstjeneste. Som et Hav af Smaa-blomster — og lykkelig den unge Præst, som har Tid og Lejlighed til at virke som Forstander i en Søndagsskole — det forfrisker med de Børnestemmer og venlige Ansigter. Saa gaar vi mere fortrøstningsfulde til de ældre — ind ad alle de aabne Døre. Spændende er det at gøre Husbesøg! Er der Velvilje bagved den Dørplade? Hvor taknemmelig bliver man, naar f. Eks. et Besøg resulterer i Indbydelse til at komme igen og i, at Drengen derhjemme bliver Medlem af Foreningen og to Smaapiger trofaste Søndagsskolebørn. Hvor godt ogsaa at faa Lov til at tale indgaaende med en forhærdet Materialist og kunne komme igen samme Sted. Ellers at faa at vide, at nu har et Menneske fundet Gud — ja, det er de dybeste Oplevelser, Gud kan forunde os at gøre. Dybe som de Timer, hvor vi i vore egne Stuer søger den Stilhed og Forberedelse, som *maa* til — ogsaa herinde — før vi skal prøve at række Livets Brød til Storbyens mange forskellige Sjæle. Da støttes vi af *deres* Forbøn, som har Hjerter for alle de vildfarne, der ogsaa skal høre den gode Hyrdes, vor Herre Jesu Kristi Røst. Maatte vi — hver paa sin Vis og efter sine Vilkaar — se de aabne Døre og gaa ind!

J. Wiberg.

Præst ved Kapernaumskirken.

Her er Sommersol nok — her er Sædejord nok — bare vi!

Skriv noget om Opmuntring i Arbejdet, bad Red., og jeg vil gerne prøve derpaa; thi er der end mange Skuffelser, saa er der endnu flere Opmuntringer, saaledes at man ofte med Undren har Lejlighed til at opleve, at Gud formaar over alle Ting at gøre langt ud over det, som vi beder eller forstaar. Derfor vil jeg her slet ikke komme ind paa Glæden over Samarbejdet med de Mennesker, der frivilligt og trofast gør deres Gerning, fordi de er grebne af Kristus, men jeg vil

prøve at se paa den Opmuntring, der ligger i Muligheden for at vinde de store Skarer for Kristus.

Som Landmandssøn véd jeg, at Jorden skal beredes, før man med Udbytte kan saa sin Sæd deri, og et kirkeligt Arbejde her spænder over alle Arter af Jordbund, lige fra den golde, ukrudtbevoksede Jord til den frugtbare Muld, der giver god Vokseplads for Ordets Sæd.

Og man kan saa ofte tænke, at de golde Marker er saa uforholdsmæssig store, de mange i Sognet, som man ikke kender, og som ikke kommer i Kirken og tilsyneladende ikke har Brug for Gud. Ellers skulde vor lille Kirke jo »sprænges« hver Søndag, hvor den nu blot fyldes, og selv om det er med Glæde og Tak, at man ser Kirken fyldt, saa kan der undertiden liste sig en Afmagtsfornemmelse over en ved Tanken om de store, golde Marker.

Men skal dette ikke tværtimod være en Opmuntring i Arbejdet, her er jo saa herligt meget at vinde, og det kan vindes; thi faar man Lejlighed til at pløje en Fure ind i de golde Egne — ved Daab og Vielse og især ved Begravelser — hvor man ikke blot ser Overfladen, men lidt af, hvad der gemmer sig hos disse Mennesker, saa møder man ofte en Længsel efter at blive anderledes, efter at faa bedre Glæder og et nyt Liv, og selv om man nu og da pløjer imod en Sten, som ikke vil give sig, saa er det dog saaledes, at langt de fleste gerne aabner deres Døre for Præsten og undertiden ogsaa helt deres Hjerter.

Men at der bliver pløjet en Fure engang betyder jo kun, at der bliver Brakmark, og her kan det knibe med at faa Tid til at komme igen med ny Bearbejdning og ny Sæd. Kunde man blot følge dem, hos hvem et Møde med Kristendommen fik gemte Længsler til at spire frem, vilde meget være vundet.

Brakmarken — for at blive i Billedet — er paa engang opmuntrende og anklagende, det er en stor Glæde om Søndagen at se nye Ansigter blande sig med de kendte; men samtidig bliver Manglen paa at kunne følge dem og hjælpe dem længere frem særlig følelig, især hvis deres Kirkegang efterhaanden ebber ud.

Og dog er disse Muligheder en stor Glæde; thi de viser, at København kan vindes for Kristus, blot der skabes Muligheder for en personlig Forbindelse.

Jeg tænker derved paa saa mange Kirker som muligt; thi hver Kirke betyder, at der dannes en Kreds af Mennesker, som selv grebne af Kristus vil gaa ud paa Byens Gader og Stræder og indbyde til Kongesønnens Bryllup; og naar der, selv i den golde Jord, der hvor Mennesker maaske gennem Aar intet har haft med Kirke og Kristendom at gøre, findes rige Muligheder, hvad maa man saa ikke med Grund vente der, hvor man skaber Betingelserne for at faa et regelmæs-

sigt Arbejde i Gang ud fra et Samfund af Mennesker, der lever et kristent Liv i Ord og Gerning.

Det er med stor Tak til en saadan Kreds af trofaste Venner, i et Sogn med mange aabne Døre og store Muligheder, jeg skriver dette.

Kristian Pontoppidan,
Præst ved Filipkirken.

Fra Arbejdet ved Hans Tausens Kirken. **(Islands Brygges Sogn).**

Til Trods for et vist Fællespræg, som de nogenlunde ens ydre Kaar skaber, har hver af Menighederne ved Kirkefondets Kirker jo sit Særpræg. Og skulde jeg nævne det, der er ejendommeligt for os paa Islands Brygge, vil jeg særlig pege paa tre Ting.

Vort Sogn er i en vis Forstand Parvenu'en blandt de nyere Kvarterer; det har ingen Historie. Hvor Murkolosserne nu ligger, var der endnu i min første Barndom Vand. Omkring 1900 begyndte Opfyldningen, og nogle Aar efter tog Bebyggelsen Fart, store Karréer rejste sig, hver med henved 1000 Beboere i seks Lag ovenpaa hverandre, saa at Sognet kun er udstrakt i een Dimension, i Højden. Temmelig sent, i 1913, blev et særligt Distriktsarbejde begyndt, og i 1915 blev den midlertidige Kirke indviet. Befolkningen er præget af de mange unge Familier med smaa Børn, medens her kun er faa gamle Mennesker. Den isolerede Beliggenhed — Sognet er kun landfast med Amager Fæled, ellers omgivet af Vand — gør, at her er nogen Sognebevidsthed; man véd i hvert Fald, til hvilken Kirke man hører, og dette er i høj Grad kommet Kirkeindsamlingen til Gode.

Det er det andet, jeg vilde nævne, at den store Kirke, som snart skal indvies, i overvejende Grad er bygget af Sognet selv. Vi er taknemmelige for Hjælp udefra, baade fra Landets Præster, fra Hans Tavsens Slægt og fra Kirkefondet, som har ydet os 30,000 Kr. Men Grundstammen i vort Byggefond, som nu udgør 141,000 Kr., er de mange maanedlige Smaabeløb, som trofast Aar igennem er kommet ind i Kassen, mere i Enkronesedler end i Tikronesedler. Og vi har den Tro, at der bagved denne Kapital staar aandelige Værdier, af forskellig Art maaske, men Værdier, som nok skal bære Rente, naar Kirken er indviet.

Det tredie, jeg vil pege paa, er, at vi, der gennem Aarene har været Præster her, har været af en noget anden Støbning og haft vort Stæde i en anden kirkelig Lejr end den, der er den sædvanlige ved Kirkefondets Kirker. Og jeg kan føje til, at vi altid fra Kirkefondets Side har mødt det største Frisind og har kunnet arbejde i fuld Frihed.

Om Menighedslivet vil jeg kun sige, at vi, som holder af vor lille Kirke, føler, at vi er en *Menighed*, ikke en tilfældig Flok eller en Tilhørerkreds, men en Menighed, der samles om, hvad Gud har givet os, om Bekendelse og Lovsang, om Daab og Nadver. Og vi synes, dette præger vore Gudstjenester trods de ringe Dages smaa Kaar.

Saa har vi ellers omtrent de samme Grene af Menighedsarbejdet som i andre Sogne. Og det gælder om det, at her er gjort et trofast Arbejde af vore frivillige Hjælpere, men at det kun smaat vinder Indgang hos Mennesker. Taknemmeligst er det at kalde paa Børnene, og hvad vi venter os meget af, er en Menighedsbørnehave, som nylig er aabnet. Desværre har den, saavel som flere andre Grene af Arbejdet, økonomiske Vanskeligheder at kæmpe med. Sligt er vel uundgaeligt, naar et Sogn er spændt saa haardt for med Kirkeindsamling, som vort for Tiden er.

Hvor langt vi naar med vort Arbejde, derom kan der vist endnu intet siges. Kirken betyder nøgternt set lige saa lidt i vort Sogn som i det hele i vor By. Men skulde vor Betydning kun blive den at holde Ilden brændende paa Alteret indtil Vækkelsen kommer i Guds Time, saa vilde jeg alligevel regne det for en Lykke at have faaet Lov til at tjene i min Fødebys Kirke i mine første Præsteaar.

H. K. Hein,

Præst ved Hans Tavsens Kirken.

Hans Egedes Sogn.

»Hvad gør det, om det regner eller hagler eller sner, naar bare man er med, hvor noget rigtig herligt sker.«

Og det gør der i en Kirkefondsmenighed, — og ikke mindst tydeligt i et nyt Sogn med en kirkebyggende Menighed, hvor hele Nybegyndelsens Friskhed hviler over Arbejdet! Noget rigtig herligt — det sker, Gud være lovet, ogsaa hos os i Hans Egedes Sogn. Hvad det ydre angaar, er der jo sket dette, at *Menighedshuset*, hvis store Sal til Efteraaret ventes indviet til Kirke for Sognet, i Vinterens Løb har rejst sine røde Mure i Vardegade, og at Haandværkerne nu er gaaet i Gang med de indvendige Arbejder. Men endnu langt herligere er det dog, at Herren ogsaa hos os har bygget sig et Hus af levende Stene, en *troende Menighed*, der flokkes glad og gerne om Ordet og Sakramenterne. Det er en Menighed med en udpræget Menighedsbevidsthed og med klar Forstaaelse af sit Ansvar overfor det Sogn, hvori den er sat til at være Saltet og Lyset. Den er derfor en *offervillig* Menighed baade med Hensyn til at skaffe de fornødne Pengemidler, uden hvilke Gerningen jo nu engang

ikke kan gøres, og ikke mindre med Hensyn til at bringe Ofre af Tid og Kræfter i en personlig Indsats i Menighedsarbejdet. Vi Præster (Sognepræst Grünfeld og undertegnede) beder aldrig forgæves om en Haandsrækning; og ofte behøver vi slet ikke at bede om den, — vore Venner kommer selv og tilbyder os den, fordi de med Kærlighedens Forstaaelse har set, at vi trænger til den. — Arbejdet for Guds Rige øves ud fra og bæres af *Menighedssamfundet*, der vokser en stille Vækst, idet der saa at sige Maaned for Maaned føjes nye til, som vil lade sig frelse. Saa arbejdes her forøvrigt som i de fleste andre københavnske Sogne med Bladmission (vi har vort eget Søndagsblad, som hver 14. Dag kommer ind i hvert Hjem i Sognet), Menighedspleje, Gamlemøder, »Blaa Kors« og »Haabet«, Søndagsskole, K. F. U. K. og Møder for Drengekonfirmanderne (en første, spæd Spire til en K. F. U. M.), — og saa selvfølgelig Samfundsmøder 2 Gange om Maaned.

Jo, vist sker der af Guds Naade noget herligt ogsaa hos os! Lad saa være, at der ogsaa er *Modstand* (vi kan godt faa en Dør knaldet i paa Næsen!); og lad være, at der er *megen Ligegyldighed og aandelig Vankundighed* blandt Sognets Beboere, — vi har dog den Tro, at den Gud, som »viser sig stærk i at hjælpe dem, hvis Hjerte er helt med ham« (2. Krøn. 16, 9), ogsaa vil hjælpe os og lade al Naade tilflyde os rigeligt, om vi blot vil give os *helt* til ham! Maatte vi saa fylkes tæt om Jesu Kristi Kors; saa faar vi at opleve, at *ved dette Tegn skal vi sejre!*

Sv. Austin Hansen,
Ordin. Medhjælper i Hans Egedes Sogn.

En Forstadsmenighed.

Der er en mærkelig Forskel paa de Menigheder, der samles i den indre Bys store, gamle Kirker, tit om en fremragende Prædikant, og de Menigheder, der har hjemme i Forstædernes smaa Kirker. Dér er Folk maaske knap saa velklædte, men der raader en egen Stemning dér af hjemlig Hygge. De, der kender Provinsforhold, eller er vant til Kirkelivet paa Landet, vil ganske sikkert snarest føle sig draget til Gudstjenesten i de smaa Kirker, hvor der ikke altid samles saa store Skarer, men hvor de fleste kender hinanden. Det giver en Tryghedsfølelse, som hører til de smaa Menigheders Fortrin. Det mærkes lettere dér, at det er en Menighed, som samles, og ikke en Flok enkelte Mennesker, der tilfældigt er kommen sammesteds hen.

Det er dog ikke blot det indbyrdes Bekendtskab, som gør Gudstjenesten i de smaa Forstadskirker hjemlig og

hyggelig, men først og fremmest den *Menighedsbevidsthed*, der kommer fra Sammenhold i et fælles Arbejde.

Faa Steder stilles der vel en Menighedskreds saa store Opgaver som i et Arbejderkvarter, hvis Forbindelse med Kirken for de flestes Vedkommende er meget svag, men hvor man i det store og hele stiller sig velvillig til Kirken. Baade Søndagsskolearbejdet og Ungdomsarbejdet finder Forstaaelse i Hjemmene. Den største Vanskelighed er sikkert at skaffe dem, der kan paatage sig et saadant Arbejde og har Tid dertil. Det er sjældent at se store eller pludselige Resultater, og der kræves da i høj Grad Tro paa, at Arbejdet skal lykkes alligevel. Paa mange Maader viser det sig ogsaa, at Menigheden har handlet ret, naar den ikke nøjes med selv at samles i Kirken, men, idet den gaar ind under Ansvar for dem, der kun er sjældne Kirkegængere, søger at bringe Evangeliet til dem. De, der oplever flest Opmuntringer og ser flest Beviser paa, at Gud virker i det stille og derigennem velsigner Menighedens og Kirkens Arbejde, er vel Præsterne, som ved et Sygeleje kan møde Tro, hvor den ikke var at vente. Det *kan* ske, at et Hjem forvandles, fordi Gud giver et Menneske Adgang dertil i rette Øjeblik, men ellers ses Resultaterne mest i den Interesse, som vises Bladmissionen, og den Tilslutning, som Møder for Mænd har.

Det Arbejde og Ansvar, der hviler paa en Forstadsmenighed, kan være stort, ikke mindst, hvis der samtidig skal samles ind til Kirkebyggeri i Sognet; men næppe vil nogen, der har hjemme et saadant Sted, ønske at bytte til andre Forhold. Det fælles Ansvar og Arbejde rummer nemlig en ganske særlig Velsignelse, og ingen Steder er der maaske saa lyst et Haab om Fremgang for Guds Rige som netop der, hvor Forholdene er saa omskiftelige og Arbejdet saa forholdsvis nyt.

Sigfred Sørensen,
Præst i Samuels Sogn.

Fra Krist Kirkens søndre Sogn.

Naar man beder om Penge til en Kirke i et nyt Sogn, oplever man mange pudsige Ting, ogsaa mange opmuntrende Ting. Et Sted traf jeg paa en Kone, som meget modvillig svarede, at hendes Mand sikkert ikke vilde give noget til Kirken. Jeg foreslog hende at spørge ham om det, hvad hun ogsaa gjorde. Herved kom jeg til at tale med Manden, og Enden paa det blev, at han gav 35 Kr.

Et andet Sted fik jeg et Bevis paa, hvad Barnedaab kan vurderes til i rede Penge. En ung Moder svarede paa mit Spørgsmaal, om hun vilde tegne sig for et Bidrag til Kirken: »Ja, det vil jeg rigtignok; naar man faar sine Børn døbt i

Kirken, maa man ogsaa betale til Kirken.« Hun havde tre Børn, som var døbt, og jeg ventede efter dette Svar spændt paa, hvad hun mente, det var værd. Bidraget blev: 50 Øre een Gang for alle!!

Opmuntrende er det at se, hvorledes Sognebevidsthed og Interesse for Kirken vokser. Her er det til stor Gavn, at vi i Kristkirkens søndre Sogn straks fik vort eget Søndagsblad, som hver Uge bringes ind i 1000 Hjem i Sognet af en Stab af Bladuddelere, for en stor Del ganske unge. Folk havde i Begyndelsen svært ved at forstaa, at de ikke mere hører til Kristkirkens Sogn, men at Kristkirken alligevel foreløbig er deres Sognekirke (det er jo ogsaa lidt indviklet); men nu er der mange, som gennem Oplysningerne i Søndagsbladet følger Kirkesagens Udvikling, saaledes at det ikke er nødvendigt, naar man kommer paa Besøg, først at give Forklaring paa Sogneudskillelsen, den nye Kirkes Beliggenhed o. s. v.

Men det glædeligste er dog, at flere og flere fra Sognet finder ind til vore Gudstjenester og Møder for at høre Ordet og være i de helliges Samfund. Kirkebygningen skal jo kun være en Ramme om den Menighed, som er bygget af levende Stene, og vi har set mere end eet Tegn paa, at Herren ogsaa i Kristkirkens søndre Sogn vil bygge sin Menighed og lade den Gerning, som han her har betroet os, lykkes, naar blot vi tjener med Troskab.

N. Gammeltoft-Hansen,
Præst i Kristkirkens søndre Sogn.

Lidt om Sognearbejdet i Nathanaels Sogn

»Fortæl lidt om Resultaterne,« bad Kirkefondets Sekretær — ak ja, det er jo netop Spørgsmaalet: Er der noget Resultat?

Naar man har været Præst i over fire Aar i et Sogn med henimod 22,000 Mennesker, kan man ikke lade være at spejle efter Resultater.

Og det skal da indrømmes, at det *store Resultat* blev ikke naaet. En omfattende *Vækkelse* har vi ikke oplevet herude i disse Aar — en saadan fremkaldes jo forøvrigt heller ikke af Menneskers Arbejde. Men vi har haft den Glæde Gang paa Gang at se vor Kirke fuld og overfyldt, naar vi kaldte ikke bare ved Højtiderne, men ogsaa i Adventsuger og Kirkeuger. Vi har oftere hørt, at det rundt omkring var vanskeligt at samle Mennesker ogsaa under denne Form — men hos os er det ikke saaledes. Vi kan faa Kirken fyldt, og det glædelige er, at det slet ikke er de fremmede — »store

Profeter« — der samler de fleste, men det er Kirkens egne Præster.

Dette, tror jeg, bærer Vidne om, at megen Modstand og Uvilje overfor Kirken er blevet fjernet ved Præsternes Færden i Sognet. Kirkefondets Arbejdsprincip er rigtigt!

En stor Glæde har det været ved Søndagsgudstjenesterne at se saa mange — endog paafaldende mange — Mænd; men det har været vor stadige Sorg, at saa forholdsvis faa af dem har sluttet sig helt til Menigheden.

Dog — her synes der at skulle ske en glædelig Forandring, idet der i denne Vinter paa vor Sognepræsts Initiativ er begyndt et Arbejde, udelukkende sigtende paa Mænd. Disse Møder har været særdeles godt besøgt, og der hviler Forjættelse over dem. Mange har taget Del i Drøftelserne, og gode, kraftige Vidnesbyrd har der lydt.

Næsten daglig oplever man, at der er aabne Døre og Venlighed overfor Kirken og dens Arbejdere. I al den Tid, jeg har været Præst herude (4½ Aar), har jeg ikke en eneste Gang mærket, at jeg var uvelkommen — jo maaske ved det allerførste Besøg, jeg gjorde. Det var før min Indsættelse, og jeg blev en lille Smule bange. Nu tror jeg, at det var bar Nervøsitet fra min Side!

Skulde jeg sammenfatte mine Indtryk fra min Færden rundt i Sognet, bliver Resultatet dette: Der er Grund til at nære godt Haab om, at vort Arbejde ikke skal være forgæves i Herren. Jeg traf engang dybt inde i Sibirien en gammel Dansker. I over 40 Aar havde han ingen Forbindelse haft med Danmark. Han kunde daarligt tale Dansk. Og han sagde: Det eneste, jeg gør nu paa Dansk, er — at bede mit Fader-vor. Det sad dybest inde. Og saadan her i vort Sogn, hvor der er Vantro og Synd som alle andre Steder, dér er der ogsaa — som alle andre Steder — dybt inde i Hjerterne Trang til Gud. Denne Trang møder vi skjult og aabenlyst — og den giver os Haab.

Eet Arbejde er lykkedes over al Forventning her i Sognet — det er Søndagsskolearbejdet. Vi har her 2 Søndagsskoler, omtrent lige store. Den ene i Menighedshuset, hvor der alt i mange Aar har været Søndagsskole — den anden i en Kommuneskole i den Del af Sognet, der nu agtes udskilt. Denne sidste har kun været et Par Aar. Vi har haft det særlige, at Børnetallet, saa langt fra at falde efter Julen — hvad jo er det almindeligste — endog er steget. Og paa flere Maader har Børnenes Forældre vist megen Interesse for Søndagsskolerne.

Men det allermest glædelige ved hele Arbejdet er dog dette, at man ikke staar alene i det, men der er en Flok Medarbejdere, der utrættelige og offervillige er med paa alle Maader. Og denne Skare synes at vokse.

Derfor er vi fortrøstningsfulde!

Med saadan en Gud, som vi har, med saadanne Forjættelser, som han har givet, og med saadanne Venner — *maa* Resultatet blive godt!

Chr. Nedermark,
Præst ved Nathanaels Kirke.

Folkebørnehaverne.

Menighedsbørnehaverne er efter min Overbevisning et meget væsentligt Led i Menighedsarbejdet. Mon der er syndelig mange Kirkefondssogne, hvor der ikke er Brug for en Børnehave — eller to?

Det gælder her de mange Hjem, hvor Moderen gaar paa Arbejde; det er meget dyrt at faa sit Barn i Dagpleje, og i mange Tilfælde gaar Smaabørn i saadanne Hjem for Lud og koldt Vand fra tidlig Morgen til Moderen kommer hjem langt ud paa Eftermiddagen. Men den, der tager Barnet ved Haanden, tager Moderen om Hjertet. Alle de Menighedsbørnehaver, der nu virker i Sognene, har været til stor Velsignelse.

Da der nu lægges ud for i Løbet af en kort Aarrække at bygge en stor Hoben Kirker herinde, vilde jeg gerne lægge et godt Ord ind for Børnehavesagen.

Desværre maa jeg regne med, at man andensteds er lige saa kortsynede, som vi var her, da vi begyndte. Det varede 10 Aar, inden vi fik vor Folkebørnehave; men jeg tror nu, at det var hermed, vi skulde have begyndt. Det er jo saadan herinde, at mange hundredé Hjem i hvert eneste Sogn er helt fremmedgjorte for Kirken. Igennem den gode Folkebørnehave er der en usvigelig sikker Vej ind i Hjemmene, og ud fra Børnehaven kan i Aarens Løb vokse Fritidshjem og meget andet nyttigt og godt.

»Hvad skal jeg sige, mine Ord vil ikke meget sige« — jeg har en stærk Fornemmelse af, at det ikke er let at bryde Traditionen for Sognearbejdet herinde; men lige saa vist som, at Evangeliet er det samme, lige saa vist er det, at Arbejdsformerne veksler med Tiderne. *A. Quistgaard,*

Præst paa Islands Brygge.

Bidragliste for Februar Maaned 1924.

Indsamlet ved Sognepræst Aage Gad, Karlebo, 38. Frk. Kolthoff 10. J. P. 24. Ved Lærerinde Frk. Jenny Pedersen, Nykøbing, 50. Ved Indre Mission: N. Sørensen, Findal, 4,50. Ved Stud. Justesen: fra Fredens Menigheds Blaa Kors 7,55. Hr. Jørgensen, Gentofte, 10. Uden Mrk.: En Obligation i Østift. Hypotekforen. 1000.

Aarsbidrag: Biskop V. Ammundsen 25. Slotsgartner Paludan 4. Godsforvalter Christov 25. Læge N. Chr. Schmidt og Frue 50. Apoteker Arn. Ruge 20. Frk. Delbanco 5.

Kvartaarsbidrag: Skibsmægler Wonsild 5.

Ialt 1278 Kr. 05 Øre.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor *Ch. Nielsen.*

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 22.

August

1924.

Resultatet af St. Bededagsindsamlingen.

Vi kan nu nogenlunde overse Resultatet af Indsamlingen Store Bededag; enkelte forsinkede Kollekter vil ikke kunne forandre Billedet i nogen større Grad.

Der er Tilbagegang i 5 af de 9 Stifter, Fremgang i 4, nemlig de jyske undtagen Haderslev Stift. Men da Fremgangen i de 4 ikke er nær saa stor som Tilbagegangen i de 5, bliver Enderesultatet et Minus paa ca. 8000 Kr., idet vi i Fjor fik 95,000, i Aar 87,000 Kr. Tilbagegangen er størst i Københavns Stift, nemlig 4800 Kr., og atter størst i København-Frederiksberg, nemlig ca. 3000 Kr. Regnvejret om Formiddagen har sin Del af Skylden, og om Eftermiddagen tog mange ud til Skoven, som netop var sprunget ud. Det er en gammel Erfaring, at det er uheldigt for Indsamlingen i Byerne, naar St. Bededag falder sent. Desuden havde Frederiksberg netop rejst sin egen Kirkesag; det svækkede Kollekten derude.

Roskilde Stift gik lidt over 2000 Kr. tilbage, Fyens Stift lidt over 1600. Haderslev Stift gik godt 400 Kr. tilbage, Lolland-Falsters kun 56 Kr.

Frem gik Aalborg Stift med godt 500 Kr., Ribe Stift med godt 200, Viborg Stift med ca. 200 og Aarhus Stift ogsaa med ca. 200.

Med de store Forpligtelser, der hviler paa Kirkefondet, betyder denne Nedgang, at vi ikke vil være i Stand til at hjælpe adskillige Steder, hvor vi gerne vilde; der stilles netop i disse Aar, hvor Kirkesagen er saa levende rundt om i Sognene, mange Krav af forskellig Art; Børnene kommer til deres Mor og beder om Hjælp; vi kan saa ikke yde denne Hjælp i det Omfang, vi gerne vilde, men maa indskrænke den noget.

Tillige maa vi genoptage den almindelige Rejsevirksomhed, som har været indstillet de sidste Aar af Hensyn til Hjælpeindsamlingen; Præster, som maatte ønske, at Kirkesagen bliver fremlagt for deres Menigheder ved en Præst

her fra Byen eller ved Sekretæren, bedes skrive ind til Kontoret derom.

Men naar Nedgangen i Kollekten er blevet understreget saa stærkt, som sket er i ovenstaaende, vil jeg alligevel gerne slutte med at sige: 87,000 Kroner er i disse knappe Tider en meget stor Gave; og den viser os, at Kærligheden til Københavns Kirkesag ikke er sløvet eller død i den danske Menighed. Derfor skal det sidste, der siges her om denne Store Bededagskollekt, være dette: Hjertelig Tak til alle dem, der har været med til at yde os denne Gave, og til alle, som ved Forbøn, Anbefaling og paa anden Maade har arbejdet med for en god Store Bededagskollekt. Tak for al Trofasthed mod Kirkesagen — ogsaa i Aar!

Charles Nielsen.

Lensgreve C. Holstein, Holsteinborg.

Lensgreve Holstein, som nu har faaet Hjemlov, var jo en af de Mænd i dansk Menighedsliv, som uvilkaarligt samlede Opmærksomheden om sig. Hans ridderlige og fine Skikkelse, hans klare og afgjorte kristne Bekendelse, hans fuldttonende Vidnesbyrd om Livet i Gud og hans store Arbejds-kraft vil længe blive mindet med Tak. Han havde Hjerteplads til meget af Guds Riges Arbejde. Ogsaa Københavns Kirkesag laa ham varmt paa Sinde. Han var Medlem af Bestyrelsen for det københavnske Kirkefond og tog ofte Del i Forhandlingen paa Bestyrelsens Møder. Det var ham især om at gøre, at de rette Præster maatte blive sat til Arbejdet herinde, Præster, der selv ejede Troens Liv, og som stod fast paa Guds Ords Grund. Maatte Herren opvække nye Venner, ogsaa udenfor Hovedstaden, som ved Forbøn, Offer og gode Raad vil være med til at bære den københavnske Kirkesag bestandig længere fremad imod Maalet.

C. J. Holt.

Apotheker F. V. Gjørup.

En af de Skikkelser, som fra min Præstetid i Hammerum Herred staar i den smukkeste Belysning for mig, er Apotheker Gjørup i Herning. Her stod hans gæstfri Hjem altid kærligt aabent for enhver, der havde Lyst til at komme, og

det er sikkert en ikke ringe Kreds af Guds Riges Venner, ikke mindst af Herredets Præster, som har gode Minder derfra. En helt igennem nobel Personlighed var han, fin og rettænkende, men han hørte ikke til de meget fremtrædende og talende. Stille og beskedene færdedes han, men satte alligevel — eller maaske rettere netop derfor — sit ejendommelige Præg paa sine Omgivelser.

Et elskeligt Guds Barn, der levede med sin Bibel! Ja, i Ordets bedste Forstand ret en Bibelkristen, for hvem der, som Biskop Johs. Gøtzsche, der den Gang var Sognepræst i Herning, engang sagde, egentlig ikke eksisterede nogen anden Bog end Biblen.

Siden jeg i 1912 kom fra Hammerum Herred til København, har jeg ikke haft megen Forbindelse med ham, men traf ham dog i de følgende Aar af og til ved Kirkefondets Bestyrelsesmøder, hvor han færdedes stilfærdigt som altid. Sikkert har han baaret Københavns Kirkesag paa sit Hjerte ogsaa i de senere Aar, hvor man ikke saa ret meget til ham, vel sagtens paa Grund af tiltagende Svagelighed.

Nu, da han er gaaet hjem til den Hvile, der er tilbage for Guds Folk, er der Grund til, at man ogsaa i Kirkefondets Blad siger Gud Tak for F. V. Gjørup.

Ære være hans Minde!

R. Grünfeld.

Grundstensnedlæggelse til Enghave Kirke.

Kristkirkens store Sogn ude paa Vesterbro blev i Fjor delt saaledes, at den Del af det, som ligger Syd for Ny Carlsbergvej, blev udskilt og oprettet til et selvstændigt Sogn, Kristkirkens søndre Sogn. Efter Kirkekomitéens Indstilling har Ministeriet nu approberet, at Sognet faar Navn efter Kvarteret og bliver kaldt Enghave Sogn, og at Kirken, som skal rejses derude, bliver kaldt Enghave Kirke.

Det nye, endnu kirkeløse, Sogn holder foreløbig sine Guds-tjenester i Kristkirken, ganske paa samme Maade, som den Gang da det var et Distrikt i Kristkirkens Sogn. Kristkirkens Menighedsraad er gaaet ind paa denne Ordning for det første Aars Vedkommende; og i den kongelige Resolution om det nye Sogns Oprettelse fastslaas denne Ordning „indtil videre“. Den langvarige og strenge Vinter har desværre trukket Forberedelserne til Byggeriet i Langdrag; Jorden har været frosset i betydelig Dybde, saaledes at Grundudgravningen først har kunnet begynde paa et langt senere Tidspunkt end beregnet. Og da man skal ned i ret

stor Dybde for at finde fast Bund, har man maattet støbe og nedramme Betonpæl som Fundament.

Det var derfor først den 18. Juni, at man var kommet saa vidt, at Grundstenen kunde lægges.

Paa den indhegnede Byggeplads ved Søndre Boulevard — lige ud for Enghave Jernbanestation — samlede der sig ved Femtiden en stor Skare Mennesker, dels fra Sognet, dels særlig ind-

Kirken set fra Syd. Menighedshuset.

budte. Blandt disse sidste var Kirkeminister Dahl, Departementschef Holbøll, Professor Harald Westergaard, Arkitekt Jul. Smith, der bygger Kirken, Dr. A!fr. Th. Jørgensen, Provst Schousboe og mange af Vesterbros Præster. Og uden for og oven paa de flagsmykkede Plankeværker saa man en stor Del af Sognets Ungdom.

Sognepræsten, Pastor Herman Larsen, bød Velkommen, og efter at Sa'men: „Lover Herren, han er nær“, var afsunget, tog han atter Ordet i Tilslutning til 1. Corinthiebrevs 3. Kap. V. 11 og gav en Skildring af, hvad der laa forud for Festen af Arbejde med at skaffe Midlerne til den nye Kirke. Det er foreløbig kun dennes Menighedshus, der nu skal rejses; det skal i Stuen rum-

Indsamlet til »Det københavnske Kirkefond«

ved

Kirkekollekten Alm. Bededag 1924.

<i>Københavns Stift.</i>		Gethsemane K. ..	250 00	Asminderød-Grøn-
Vor Frue Kirke	653 34	Apostel Kirke ..	125 96	holt m. Fre-
Trinitatis Kirke ..	156 50	Jesus Kirke	282 50	densborg Slots-
Helligaandskirken	56 98	Elias Kirke	1335 00	kirke
St. Andreas Kirke	200 00	Maria Kirke	125 00	Karlebo m. Nivaa
St. Johannes K.	100 00	Absalons Kirke ..	103 00	Blovstrød-Lille-
Nazaret Kirke ..	268 00	Krist Kirkens		rød
Fredens Kirke ..	226 65	søndre Sogn..	106 01	Gurre
Helligkors Kirke	401 34	Frederiksh. Kirke	100 00	Hørsholm m.
Brorsons Kirke ..	250 00	Timotheus Kirke	98 75	Rungsted
Bethlehems Kirke	80 00	Frederiksberg K.	315 50	Gerlev-Draaby ..
Blaagaards Kirke	76 05	St. Lucas Kirke	95 00	Skibby
St. Stefans K. ...	35 67	Solbjerg Kirke ..	774 55	Kyndby-Krog-
(Til Grøndals K.)		Mariendals ndr. .	1080 32	strup
Kingos Kirke ..	108 00	Godthaabs Kirke	302 28	Ferslev-Vellerup..
Simeons Kirke..	50 00	St. Markus K. .	33 00	Ovrø
Kapernaums K. ...	175 00	Emmaus Kirke		Skovkirken
Brønshøj Kirke..	225 00	(Diakonissest.).	113 70	Ølstykke
Vanløse Kirke ..	33 50	Taarndby	10 20	Slagslunde-Gand-
Abel Kathrine K.	21 00	Kastrup	65 00	løse
Annas Kirke ..	156 00	St. Magleby-		Farum
St. Lukas Stift. ...	58 00	Dragør	82 40	Hillerød-N.
Grøndals Kirke..	54 20	Hvidovre	13 40	Herlev
Rigshospitalets K.	33 00	Rødovre	21 45	Lynge-Uggerløse..
Holmens Kirke ..	1803 00	Gladsaxe	70 00	Slangerup-Uvelse.
(Heraf 1577 Kr.		Bagsværd	210 00	Hjørnlunde
til Allehel-		Herløv	40 00	Frederikssund-
gens Kirke.)		Søborg	200 80	Oppesundby ..
Garnisons Kirke.	626 00	Gentofte	190 81	Snodstrup
(Heraf 126 Kr.		Hellerup	251 50	Esbønderup m.
til Opf. af de		Maglegaard		Villingerød ..
20 nye Kirker.)		(Messias)	80 78	Søborg-Gilleleje .
St. Pauls Kirke..	60 00	Ordrup	187 79	Græsted
Frederiks Kirke ..	50 35	Vedbæk	47 00	Maarum
St. Jacobs Kirke	205 44	Lynby	72 75	Blidstrup
Aldersro Kirke..	200 00	Taarbæk	30 00	Vejby-Tibirke ..
Luther Kirke ..	100 00	Søllerød	73 37	Ramløse-Annise .
Sions Kirke	153 61	Brøndby V. og Ø.	78 67	Tjæreby-Alsønde-
Davids Kirke ..	85 27	Glostrup	77 85	rup
Davids øst. Sogn	100 00,	Hersted-Ø. og V.	36 67	Strø
Esajas Kirke ..	600 00	Vallensbæk	49 00	Lille Lyndby-Øl-
Frihavns Kirke ..	254 34	Torslunde-Ishøj .	43 40	sted
Vor Frelsers K.	31 25	Høje Taastrup..	52 20	Kregome-Vinde-
Christians Kirke	181 45	Sengeløse	16 00	rød m. Frede-
Hans Tavsens K.	76 10	Ballerup-Maaløv.	80 28	riksværk
Citadels Kirke ..	9 00	St. Mariæ Kirke,		Melby
Sundby Kirke ..	137 00	Helsingør	65 76	Torup m. Lynæs
Filips Kirke	270 65	St. Olai Kirke,		Rønne-Knudsker..
Nathanaels Kirke	175 00	Helsingør	153 25	Nylarsker
St. Nicolai Kir-		Tikøb m. Ege-		Nyker
kebygning	6 24	bæksvang	162 60	Hasle-Rutsker ..
St. Matthæus K.	42 27	Hornbæk-Helle-		Olsker-Allinge-
Krist Kirke	20 00	bæk	88 35	Sandvig

Klemensker	30 00	Kundby	100 00	Bringstrup-Sigersted	19 00
Rø	26 50	Hjembæk-Svinnin-ge	30 00	St Mikkels Kirke, Slagelse	54 00
Ibsker-Svaneke	60 00	Jyderup-Holmstrup	81 00	Hejninge	11 00
Østerlarsker-Gudhjem	35 10	Skamstrup-Frydendal	35 00	Korsør-Taarnborg Sønderup-Nordrup	55 00
Østermarie	8 50	Holbæk	185 65	Slotsbjergby-Sludstrup	14 00
Christiansø	31 20	Merløse	21 05	Lundforlund-Gerlev	15 50
Neksø	140 00	Butterup-Tudse	46 65	Stillinge	10 25
Bodilsker	94 20	N. Jernløse-Kvanløse	46 00	Vemmelev-riemmershøj	20 00
Aaker-Aakirkeby.	61 00	S. Jernløse-Søstrup	31 00	Boslunde	32 50
Povelsker	30 00	Tølløse	27 00	Skelskør	38 00
<i>Roskilde Stift.</i>					
Roskilde Domk.	245 94	Tostrup	76 00	Egeslevmagle	65 95
Vor Frue Kirke, St. Jørgensbjerg	35 40	Aagerup	12 13	Høve-Flakkebjerg	80 00
Herslev-Gjevnin-ge	57 00	Odden	83 54	Søerbymagle-Kirkerup	52 00
Kornerup-Svogerslev	18 00	Asmindrup-Grandløse	130 00	Gimlinge	8 30
Himmelev	36 00	Soderup-Eskildstrup	61 50	Haarslev-Tingjellinge	42 00
Hvedstrup-Fløng.	85 00	Uggerløse	135 10	Hyllested-Venslev-Holsteinborg	75 75
Jyllinge-Gundsmagle	50 00	Ondløse-Søndersted	32 90	Ørsløv-Bjerre	43 00
Hvalso-Særløse	70 60	Følleslev-Særlev.	200 00	Tjæreby	18 00
Saaby-Kisserup	35 10	Bregninge-Bjergsted	105 00	Magleby	8 00
Sonnerup-Ry	27 10	Viskinde-Aunsø	37 85	Agersø	30 04
Hyllinge-Lyngby.	78 60	Værsløv	16 75	Tjustrup-Haldagerlille	36 00
Sæby-Gershøj	106 00	Jordløse	19 70	Krummerup-Fuglebjerg	86 35
Greve	10 00	Vallekilde-Hørve.	116 53	Førslev	202 00
Rerslev-Vindinge.	22 00	Valgmenigheden i Vallekilde	50 00	Vallensved	31 00
Snoldelev-Tune	76 50	Sejerø	80 00	Marvede	21 00
Karlstunde-Karlstrup	60 00	Nykøbing S.-Rørvig	15 75	Kvislemark-Fuiren- dal	39 20
Havdrup-Solrød	16 50	Højby-Lumbs- aas	10 00	Karrebæk	64 50
Jersi-Skensved	311 35	Vig-Asminderup	71 00	Fodby	10 00
Ørsted-Daastrup.	68 30	Egebjerg	14 00	Herlufsholm	103 71
Borup-Kimmerslev	29 00	Grevinge	29 45	Hylleholt	54 40
Ejby-Dalby	50 00	Asnæs	18 00	Spjellerup-Smerup	23 00
Højelse-Lellinge	25 00	Faarevejle-Drags- holm	6 25	Karise-Alslev	65 25
Kalundborg	113 00	Ringsted-Benløse.	109 30	Vemmetofte Kloster	17 10
Tømmerup	65 45	Vigersted-Kværkeby	28 00	Dalby-Tureby	190 01
Rørby	23 00	Nordrup-Farringløse	74 65	Kongsted	8 00
Ubby	85 30	Veterslev-Hømb.	58 85	Ulso-Østeregede	20 50
Svallerup	45 00	Førslev-Sneslev	55 00	Lidemark-Bjever- skov	74 80
St. og L. Fuglede	31 00	Haslev-Frerslev	1170 15	Vollerslev-Gjorslev	12 00
Sæby-Hallenslev.	100 00	Testrup	35 30	Herfølge	50 00
Rerslev-Rudsvedby	205 55	Terslev-Ørsløv	36 10	Sædder m. Ingelstrup	28 00
Tersløse-Skjelle- bjerg	130 20	Sorø	82 12	Valløby-Taarnborg	31 00
Ørsløv-Solbjerg	114 10	Pedersborg-Kin- dertofte	20 00	Haarlev-Himlings- øje	56 00
Havrebjerg-Gu- dum	84 00	Lynge-Braaby	96 00	Enderslev-Vraaby	36 00
Gjerslev-Løve Mark	66 00	Alsted-Fjenneslev	21 71	Storehedinge	12 20
Finderup	21 00	Munkebjergby- Bromme	25 00	Højrup	29 00
Gjorlev-Bakken- drup	135 44	Gyrstinge-Flinte- rup	20 00	Magleby	24 10
Helsinge-Drøssel- bjerg	63 30	Stenmagle-Sten- lille	136 30		
Nidløse	40 00				
Filadelfia	15 00				
Hørby	34 00				
Hagested-Gislinge	62 25				

Gamtofte	51 45	Sdr. Broby	27 00	Vadum	17 00
Søby-Thurup ..	30 00	Nyborg-Hjulby ..	141 00	Aaby-Vedsted ..	60 85
Barløse	15 00	Avnslev-Bovense..	25 00	Hammer-Horsens	168 15
Sandager	11 00	Flødstrup-Ullers-		V. Hassing-Ø.	
Tanderup	10 50	lev	40 65	Hassing	43 00
Kjerte	10 00	Skjellerup-Ellin-		Ulsted	82 10
Skydebjerg-Aarup	25 00	ge	11 85	Hals	25 00
Ørsted-Orte	15 59	Kullerup-Refs-		Romdrup-Klarup	35 00
Køng m. Glams-		vinge	18 00	Storvorde-Sejl-	
bjerg	26 00	Vindinge-Hol-		flod	128 50
Flemløse	106 60	ckenhavn	28 00	Nibe-Vokslev ..	40 00
Haarby	41 00	Frørup-Taarup ..	85 00	Buderup-Gravlev.	6 00
Dreslette	116 00	Svanninge	36 25	Aardestrup-Ha-	
Sønderby	9 75	Horne m. Dyr-		verslev	22 25
Helnæs	10 00	borg	70 00	Veggerby-Bislev ..	20 00
Middelfart	325 80	Avernakø	8 00	Als-Hurup	20 00
Kavslunde	6 00	Ørbæk	40 00	Skelund-Visborg.	60 00
Vejlby	121 95	Søllinge	113 42	Vive-Rostrup ..	32 00
Strib-Røjleskov ..	6 25	Hellerup	8 00	Ove-Valsgaard ..	23 26
Asperup-Rorslev..	64 00	Sdr. Højrup-Aars-		Astrup-Storarden	11 50
Brenderup	42 00	lev	73 75	Rold-Vebbestrup.	35 00
Fjelsted-Harn-		Ringe	45 00	Øls-Hørby-Dø-	
drup	40 50	Ryslinge	34 00	strup	22 00
Gjelsted-Rørup ..	19 60	Gislev-Ellested ..	68 85	Bælum-Solbjerg ..	8 50
Balslev-Ejby ..	20 00	Svindinge	20 00	St. Brøndum-Sim-	
Nørre Aaby-		Langaa-Øksen-		Torup	7 00
Indslev	95 00	drup	28 00	Skibsted-Lyngby.	22 07
Gamborg-Udby..	31 40	Oure-Vejstrup ..	19 00	Hæstrup-Vrejlev..	22 20
Føns-Ørslev	17 00	Hesselager	39 00	Løkken-Fureby ..	35 65
Musby	25 56	Gudme-Brudager.	48 00	Vejby-Sejlstруп ..	5 25
St. Nikolaj Kirke,		Gudbjerg	82 40	Vraa-Emb	16 00
Svendborg ..	126 07	Rudkøbing	50 00	Øster Brønders-	
Vor Frue Kirke,		Skrøbelev	10 00	lev-Hallund ..	110 00
Svendborg ..	25 34	Simmerbølle	20 00	Tolstrup-Stenum	15 00
Tved	10 00	Tranekjær	10 46	Vester Brønders-	
Skaarup	12 00	Tullebølle	18 00	lev-Serridslev ..	28 52
Ø. Skjerninge-		Bødstrup	12 00	Jerslev-Hellum ..	38 00
Hundstrup ..	20 00	Snode-Stoense ..	31 00	Vrensted-Tise ..	11 00
Ollerup-Kirkeby..	40 00	Hou	24 00	Saltum-Alstrup ..	20 00
Stenstrøm-Lunde..	44 00	Longelse-Fugls-		Gjøl	47 00
Kværndrup	34 00	bølle	65 00	Ingstrup-Hjer-	
Turø	45 00	Lindelse	21 25	meslev	124 00
Bregninge	32 00	Humble	33 00	Understed-Karup.	65 85
Landet, Taasinge	5 00	Trygglev-Fod-		Lendum	97 80
Bjerreby, Taa-		slette	18 00	Albæk-Lyngsaa ..	141 00
singe	41 70	Magleby-Bagn-		Voer-Agersted-	
Drejø m. Skarø		kop	19 15	Dorf	207 50
Bedehus	20 00	Ærøskøbing	89 05	Hellevad-Ørum ..	48 00
Strynø	100 00	Marstal-Omme ..	230 00	Dronninglund ..	200 30
Faaborg-Diernis-		Bregninge	18 00	Asaa-Melholt ..	100 00
se	124 79	Søby	96 36	Hjørring	238 00
V. Aaby-Aastrup	14 40	Rise	107 55	St. Olai Kirke ..	91 50
V. Skjerninge-UL-		Tranderup	28 40	Taars	125 81
bølle	22 00			Sindal-Astrup ..	372 00
Braheltrolleborg-				Bjergby-Mygdal ..	39 00
Krarup	63 20			Horne-Asdal-	
Herringe-Geste-		<i>Aalborg Stift.</i>		Hirtshals	152 05
lev	81 80	Budolphi Kirke i		Tornby-Vidstrup.	20 85
Espe-Vantinge..	18 00	Aalborg	122 50	Skallerup-Venne-	
Allested-Vejle ..	45 50	Vor Frelzers Kir-		bjerg	30 00
Nr. Broby	68 60	ke ibd.	67 57	Harridslev-Rak-	
Ø. Hæsinge	11 35	Vor Frue Kirke		keby	38 25
V. Hæsinge-Sand-		ibd.	110 00	Frederikshavn ..	192 00
holts Lyndelse	22 50	N. Tranders-Vej-		Skagen-Hulsig ..	194 18
Jordløse-Haa-		gaard	22 00	Raabjerg m. Aal-	
trup	36 40	N. Sundby-Hvo-		bæk	41 00
		rup	41 85		

Tversted-Uggerby	114 00	Øster og Vester		Hjerk-Harre ..	8 50
Mosbjerg-Binds-		Assels	34 00	Nautrup-Hvile ..	44 00
lev	158 10	Sejerslev-Ejers-		Glyngøre-Sæby ..	20 50
Aasted-Skjærum..	80 50	lev-Jørsby ..	130 00	Fur	90 00
Tolne-Hørnsted	75 00	Flade-Bjergby ..	40 00	Rødning-Krej-	
Flade-Gærum-		Solbjerg-Sund-		bjerg	137 56
Bangsbostrand.	128 00	by	69 01	Haasum-Ramsing	9 00
Byrum-Vesterø-		Galtrup-Ø. Jølby.	54 00	Lime	22 00
Hals	98 65	Dragstrup-Skal-		Højslev-Dommer-	
Kettrup-Gøttrup	70 00	terup	18 00	by-Lundø	101 00
Kollerup-Hjort,				Ørslevkloster-	
dal-Fjerritslev .	79 40	<i>Viborg Stift.</i>		Ørum	24 05
Tommerby-Lild .	43 25	Viborg Domkirke	193 40	Taarup-Kvols ..	22 00
Lerup-Tranum		Søndre Sogn ..	120 00	Kobberup-Fel-	
m. Koldmose	62 85	Vinkel-Rind ...	42 20	dingbjerg	50 00
Broust-Langes-		Vindum-Brand-		Borris-Gammel-	
lund	214 00	strup	65 00	strup	49 00
Torslev-Svenstrup	37 50	Bjerring-Mam-		Vridsted-Fly-Igl-	
Haverslev-Skræm	35 00	men	160 00	sø	67 90
Aggersb.-Bej-		Hjermind-Le-		Vrové-Resen ..	44 45
strup	17 00	Hjorthede ..	39 65	Davbjerg-Monsted-	
Thisted-Tilsted ..	299 35	V. Velling-Skjern	20 60	Smollerup ..	40 90
Sjørring-Torsted .	44 00	Ø. Velling-Hel-		Hørnum-Flejs-	
Skjoldborg-Kalle-		strup-Grensted	14 45	borg	31 20
rup	54 00	Langaa-Vinge-		Aars-Havbro ..	316 45
Vang-Torup	7 00	Taarup	35 26	Skivum-Giver ..	16 00
Hundborg-Janne-		Tjele-Vinge	35 00	Brorstrup-Ravn-	
rup-Vorupør ...	206 11	Ørum-Viskum-		kilde	60 00
Rær-Hansted-		Vejrum	162 80	Strandby-Farsø ..	227 10
Vigsø	139 00	Vorning-Kvor-		Ullits-Fovlum ..	6 00
Vester-Øster Van-		ning-Hammers-		Lovns-Alstrup ..	55 00
det	29 00	høj	62 10	Gislum-Vonsild ..	264 00
Nors-Tved	38 00	Bjerregrav-Aalum	6 35	Tisted-Binderup-	
Hillerslev-Kaa-		Taanum-Hornbæk	62 00	Durup	288 00
strup	56 85	Vesterbølle med		Rørbæk-Grynde-	
Sennels	39 00	Svingelbjerg ..	130 00	rup-Stenild ..	41 30
Hundstrup-Øster-		Østerbølle-Aale-		Løgstor-Løgsted.	30 83
ild	40 25	strup	76 85	Ranum-Malle ..	108 60
Vestervig-Agger ..	224 85	Gjedsted-Fjelsø .	106 25	vilsted-Vindblæs.	67 00
Hurup	50 00	Simsted-Testrup	101 85	Sebber-Ajstrup ..	36 20
Helligsø-Gjettrup	256 22	Hvam-Hvilsom ..	108 25	Næsborg-Kor-	
Hvidbjerg-Lyngs.	538 00	Tostrup-Roum ..	102 05	num	167 75
Søndbjerg-Odby..	335 00	Hersom-Bjerre-		Salling-Ovtrup ..	20 00
Jegindø	250 00	grav-Kleitrup ..	75 00	Farstrup-Lundby	14 00
Snedsted	51 00	Laastrup-Skals	65 00	Avlum-Hodsager.	604 40
Nørhaa	16 50	Ulbjerg-Lynderup	70 00	Vildbjerg-Nøv-	
Sønderhaa-Hør-		Dollerup-Finde-		ling	364 00
sted	175 00	rup-Ravnstrup	117 30	Timring	85 00
Harring-Stag-		Vorde-Fiskebæk-		Ørre-Sinding ..	153 00
strup	121 20	Romlund	63 00	Gellerup	173 40
Skyum-Hørdum..	57 50	Rødning-Lovel-		Ikast-Faurholt..	185 10
Visby-Heltborg..	60 75	Pederstrup ...	81 00	Rind-Kølkær ..	48 75
Bedsted-Grurup .	66 75	Tapdrup	40 75	Herning	687 00
Hassing-Villers-		Asmild	64 00	Snebjerg-Tjør-	
lev	33 00	Junget-Thorum ..	30 00	ring	126 00
Hvidbjerg-Ørum-		Selde-Aasted ..	7 00	Studsgaard-	
Lodbjerg	110 00	Tise	26 00	Havnstrup ..	198 00
Nykøbing-Lød-		Skive-Resen	126 64	Sønder Felding-	
derup-Elso ..	288 39	Hem-Hindborg-		Troldhede ..	180 05
Froslev-Møllerup	11 95	Dølby	100 00	Assing	82 00
Tæbring-Ovtrup..	25 00	Oddense-Otting..	14 50	Skarrild-Kars-	
Karby-Rakkeby .	184 00	Brøndum-Hvid-		toft	35 00
Vejerslev-Blid-		bjerg	21 75	Bording-Chri-	
strup	12 40	Durup-Tønde-		stianshede ..	137 50
Redsted-Hvid-		ring	155 00	Isenvad-Faurholdt	70 00
bjerg	13 25	Roslev-Rybjerg ..	15 00	Simmelkær	36 75

Arnborg-Skibbild	62 00	Hvirring-Horn-		Todbjerg-Mejlby.	35 00
Holstebro-Maa-		borg	78 00	Æbeltoft-Draaby.	42 51
bjerg	298 00	Endelave	75 00	Agri-Egens	141 00
Mejrup	80 00	Vedslet	8 00	Knebel-Rolsø	130 00
Hjerm-Feldborg..	280 00	Skanderborg-		Helgenæs	11 00
Struer-Gimsing..	256 74	Skannerup-Stil-		Holbæk-Udby	48 35
Vejrums-Ølby-		ling	55 00	Vor-Estruplund	100 00
Favsing	286 95	Blegind-Hørning..	15 00	Ørsted-Gjesing	37 00
Navr-Sir	18 35	Adslev-Mesing	22 40	Vivild-Vejlby	587 77
Gørding-Vem-Bur	41 75	Dover-Ry	23 00	Nørager	100 00
Asp	145 60	Hammel-Voldby-		Virring-Essen-	
Estvad-Rønbjerg.	70 50	Søby	22 39	bæk	27 43
Sal-Vinderup	193 50	Gern-Skannerup..	89 65	Favsing-Avning	110 00
Ejsing	50 25	Skorup-Tvilum..	83 50	Mariemalene-Kod	18 00
Røde-Hanbjerg	65 00	Røgen-Sporup	44 00	Øster-Vester Al-	
Sevel-Trandum-		Dallerup-Laasby..	45 50	ling	65 60
Herrup	202 75	Alling-Tulstrup..	20 00	Aarslev-Hørning..	33 00
Haderup-Over		Silkeborg	159 00	Mygind-Krogs-	
Feldborg	126 25	Linaa-Vol	27 50	bæk-Skørring	34 50
Grove	20 75	Ry	10 00	Hvilsager-Lime	12 00
Harboøre-Eng-		Sdr. Vissing-Vor-		Grenaa	185 00
berg-Thyborøn	350 80	ladegaard	60 00	Karlby-Voldby	51 44
Hygom-Hove	159 45	Vinding-Bryrup..	31 40	Veggerslev-Viller-	
Vandborg-Ferring	114 00	Kløvborg-Tyr-		sø	39 17
Dybe-Ramme	45 85	sting	60 00	Gerrild-Hemmed.	60 10
Fjaltring-Trans	29 15	Grædstrup	28 50	Rimsø-Kastbjerg.	260 85
Lemvig-Nørlem	415 00	Ring-Føvling	102 00	Fjellerup-Blæs-	
Nørre Nissum	217 60	Tem-Brande	50 00	borg	176 00
Lønborg-Rom	62 50	Nørre Snede	80 00	Ørum-Ginnerup	270 00
Bøvling-Flynder.	521 95	Ejstrup-Glud-		Nimtofte-Tostrup	214 80
Møborg-Nes	126 50	sted	100 00	Anholt	21 25
Gudum-Fabjerg	550 50	Aale-Linnerup	33 00	Aalsø-Hod	30 00
Venø	15 00	Tørring-Hammer.	85 25	Lynghby-Albøge..	31 00
Tørring-Heldum..	78 00	Vrads	35 25	Hyllested-Ros-	
		St. Mortens Kir-		mus	12 00
		ke, Randers	90 78	Tirstrup-Fugl-	
		St. Peders Kirke,		slev	32 00
		Randers	288 20	Feldballe-Nød-	
		Gimming-Lem	9 00	ager	210 65
		Harridslev-Albæk	21 00	Kolind-Ebdrup-	
		Støvring-Melle-		Skarresø	65 00
		rup	13 00	Højbjerg-Elsborg	45 00
		Haslund-Ølst	22 00	Grønbæk-Svo-	
		Lavrbjerg	21 00	strup	180 55
		Galten-Vissing	91 40	Levring-Hørup..	107 45
		Asferg-Faarup	15 00	Hinge-Vinderslev	241 00
		Kovsted-Raasted..	22 50	Frederiks-Karup.	80 00
		Spentrup-Gassum	55 00	Sejling-Sinding..	22 55
		Hald-Kærby	40 25	Serup-Lemming..	60 55
		Tvede-Linde	38 00	Kragelund-Fun-	
		Udbynder-Kast-		der	11 00
		bjerg	61 00	Engesvang	75 00
		Dalbnyeder-Dal-		Hvorslev-Gerning	17 00
		byover	35 00	Vellev	6 50
		Øster Tørslev	12 00	Koldby	30 00
		Gerlev-Enslev	55 00	Tranebjerg-Ørby.	45 50
		Hobro-Skellerup.	27 00	Onsbjerg	121 35
		Mariager	28 00	Nordby	24 00
		Falslev	15 00	Tunø	18 00
		Hem-Sem	10 00		
		Hvornum-Snæ-			
		bum	57 00		
		Torsager-Bregnet	300 00		
		Mørke	64 50		
		Skødstrup	118 00		
		Hjortshøj-Egaa	25 00		

Ribe Stift.

Domkirken, Ribe	114 00
St. Catharinae	
Kirke, Ribe	18 30
Sem	24 00

Hjortlund-Kalvs- lund	20 95	Aadum	60 00	Den tyske Menig- hed	16 50
Farup	13 00	Hoven-Ilderhede.	16 75	Møgelønder ..	44 50
Mandø	12 25	Vorgod-Fjelster- vang-Troldhede	121 00	Abild	17 50
Aastrup-Starup ..	75 00	Videbæk	65 00	Løgumkloster ..	46 00
Sdr. Gørding- Vejrup	52 85	Nørre Vium-Her- borg	35 00	Nr. Løgum	45 00
Jernved	25 20	Lem-Ølstrup ..	43 00	Brede	10 50
Bramminge	22 90	Dejbjerg	70 00	Døstrup	16 40
Obbekjær	20 00	Hanning-Finde- rup	184 35	Visby	13 00
Vilslev-Hunde- rup	27 58	Stavning	103 00	Mjolden-Rande- rup	76 00
Holsted	49 94	Skarn	642 85	Ballum-Ikast ..	162 55
Føvling-Stende- rup	70 75	Bølling-Sæding..	44 00	Rømø	33 90
Lindknud	20 00	Borris-Faster ..	194 80	Emmerlev-Hjerp- sted	120 00
Malt	60 00	Husby-Sdr. Nis- sum	110 00	Bylderup	18 00
Vejen-Læborg ..	34 75	Staby	21 00	Hostrup	17 50
Verst-Bække ..	30 00	Ulfborg-Ulfkær..	72 00	Ravsted	39 86
Anst	152 13	Idom-Raasted ..	64 00	Tinglev	45 00
Gesten	10 00	Nr. Felding- Tvis	146 60		
Skanderup	331 85	Vinding	38 00	<i>Haderslev Stift.</i>	
Hjarup	191 50	Ringkøbing-Rin- dom	173 00	Den danske Me- nighed i Ha- derslev	122 63
Vamdrup	242 50	He og No	52 15	Den tyske Me- nighed i Ha- derslev	10 00
Seest	153 50	Brejning-Væg- gerskilde	70 05	Gammel Haders- lev	35 88
Grindsted-Urup..	74 00	Hover-Torsted ..	20 00	Aastrup	10 10
Vorbasse	97 00	Tim-Madum ..	40 00	Hoptrup	20 00
Hejnsvig-Vester- hede	250 00	Gl. og Ny Sogn, Holmsland ..	117 00	Øsby	23 00
Hodde	21 00	Holmsland Klit	72 00	Moltrup-Bjærning- Vilstrup	36 00
Ølgod-Strelluf- Bejsnap	89 00	Frimenigheden for Ringkø- bing og Omegn	30 00	Vonsbæk	53 70
Ansager m. Sten- derup og Skov- lund	195 00	Givskud	10 00	Hammelev	5 50
Varde	146 00	Nykirke-Venge ..	30 00	Magstrup	2 00
Lunde-Ovtrup- Henne	90 50	Tyregod-Vester..	88 00	Vojens-Jegerup ..	21 00
Kvong-Lyne	64 00	Sdr. Omme	133 50	Oksenvad	8 00
(Til Filips Kir- ken.)		Blaahøj-Filskov..	47 00	Jels	26 20
Nr. Nebel-Lydom	34 00	Ringgive-Lange- lund	50 00	Vedsted	45 00
Aal-Børsmose ..	167 00	Give	100 00	Sømmersted ..	10 00
Henne-Lønne ..	10 00	Gadbjerg-Linde- balle	50 00	Skodborg	33 25
Ho-Oksby,Mose- vraa	35 10	Nørup	90 00	Aller	55 75
Grimstrup Ny- kirke	70 00	Randbøl	52 00	Fjelstrup	56 00
Sneum-Tjæreborg	100 60	Lintrup-Hjerting.	10 30	Steppeing-Frorup	25 00
Jerne-Skads ..	35 00	Gram	10 50	Tyrnstrup-Hjern- drup	44 65
Vor Frelzers Kir- ke, Esbjerg ..	173 00	Rødning	36 50	Bjolderup	130 12
Sions Kirke, Es- bjerg	215 60	Skrave	10 00	Ris	32 00
Brøndum-V. Ne- bel	10 00	Hygom	15 50	Bedsted	30 00
Alslev-Hostrup ..	7 50	Bevtoft-Tislund ..	25 60	Hellevad-Egvad ..	16 75
Guldager	33 25	Branderup	10 00	Øster Løgum ..	23 00
Nordby paa Fanø	192 00	Toftlund	30 00	Varnæs	3 00
Sønder og Nørre Bork	130 00	Nustrup	20 60	Ensted	18 00
Hemmet og Son- der Vium	100 30	Brøns	34 18	Uge	30 00
Lønborg-Egvad..	173 25	Roager-Vodder ..	1 25	Rinkenæs	36 25
Tarm	188 00	Spandet	4 85	Kværs	20 00
		Arrild	15 00	Den danske Me- nighed i Sø- nderborg	30 00
		Højrup	3 00	Den tyske Me- nighed i Sø- nderborg	50 00
		Skærbæk	35 50	Augustenborg ..	20 15
		Den danske Me- nighed i Tøn- der	73 25		

Kegnæs	22 00	Gaarslev	123 00	Hornstrup-Bred-	
Ketting	7 50	Højen-Jerlev ..	110 00	balle	132 00
Ulkebøl	12 66	Egtved	30 00	Kolderup-Vinde-	
Notmark	15 05	Ødsted	36 00	lev	30 00
Tandslet	13 00	Kolding	342 10	Øster Snede	206 60
Asserballe	15 00	Harte-Bramdrup.	23 00	Grejs-Sindbjerg ..	72 00
Hørup	31 13	Eltang-Sdr. Vil-		Uldum-Langeskov	65 00
Nordborg	15 00	strup	46 00	Hvejsel-Ildved ..	60 00
Svenstrup	13 00	Herslev	71 25	Nebsager-Bjerre..	109 00
Havnbjerg	6 60	Alminde-Viuf ..	51 35	Ørum-Dav-	
Broager	8 00	Ø. Starup-V. Ne-		gaard	200 00
Sottrup	16 00	bel	43 05	Stovby-Hornum ..	113 00
Ullerup	20 00	Vejstrup	69 80	As-Klaking	69 15
Trinitatis Kirke i		Vonsild-Dalby ..	88 00	Barrit-Vrigsted ..	28 00
Fredericia ..	166 00	Bjert	270 00	Raarup-Klejs ..	63 00
St. Michaelis Kir-		Sdr. Stenderup..	176 80	Skjolde	66 00
ke i Fredericia	664 65	Hejls	35 50	Glud-Hjarnø	95 50
Vejlby	27 00	Ødis	20 00	Torsted	26 00
Bredstrup	62 70	Taps	75 78	Tyrsted-Udt	55 00
Tavlov	157 35	Nicolaj Kirke,		Ølsted	8 35
Gaverslund	20 00	Vejle	375 27	Løsning-Korning.	111 25
Vinding-Skærup..	27 40	Vor Frelsers Kir-		Hedensted-St.	
Smidstrup	103 00	ke, Vejle	146 35	Dalby	160 00
Pjedsted	105 00			Engom	26 25

Sammendrag.

København-Frederiksberg	13,845.27	Kr.
Øvrige Københavns Stift	6,161.64	-
Roskilde Stift	10,779.13	-
Lolland-Falsters Stift	2,185.48	-
Fyens Stift	6,982.33	-
Aalborg Stift	9,512.32	-
Viborg Stift	13,246.38	-
Aarhus Stift	9,186.86	-
Ribe Stift	8,788.40	-
Haderslev Stift	6,628.28	-
	<hr/>	
	87,316.09	Kr.

København, i September 1924.

For Københavns Kirkefond

J. A. Vøhtz,
Kasserer.

me en større Sal, der skal gøre Tjeneste som Kirke, indtil den egentlige Kirkebygning rejser sig. Paa 1ste Sal skal der være en mindre Sal til Møder og Lejlighed til Præsten. Der vil ogsaa paa 2den Sal blive Plads til en Folkebarnehave.

Bekostningen ved Menighedshusets Opførelse vil andrage ca. 130,000 Kr. Deraf har Sognet selv indsamlet de 40,000, Kirkefondet har givet 30,000 — foruden Grunden, der er købt af Københavns Kommune for 57,000 Kr. — og Vesterbros og Vor Frue Menigheder har lovet 30,000 Kr. Det resterende Beløb venter man at kunne faa som Laan eller eventuelt gennem Kirkefondets Hjelpeindsamling.

Efter at Salmen: „Til Himlene rækker din Miskundhed, Gud,“ var sunget, oplæste Kristkirkens Sognepræst, J. Falk-Rønne, det Dokument, der blev indmuret under Grundstenen, og som gav en kort Beskrivelse af Enghave Kirkes Forhistorie.

Nu lød Salmen: „Aand over Aander“ og derefter talte Biskop H. Ostenfeld, som gik ud fra 1. Corinthierbrevs 3. Kap. V. 9: Guds Medarbejdere er vi, Guds Ager, Guds Bygning er I. I sin korte Tale understregede Biskoppen stærkt, at Gerningen er Guds, og at vi kun er hans Haandlangere.

Efter Talen murede han den første Sten ind paa dens Plads; Provst Schousboe murede den anden ind og Værkfører C. A. Knap, Kirkekomitéens Kasserer, indmurede den tredje.

Efter Salmen: „Under dine Vingers Skygge“ sluttede Sognets Andenpræst, Pastor Gammeltoft-Hansen, den smukke Højtidelighed med Bøn for det Byggearbejde, der her skulde gøres, og den Gerning, som ud fra den nye Kirke skulde øves i Sognet. Inden man skiltes, blev Salmen: „Alt staar i Guds Faderhaand“ sunget.

Den truende Regn udeblev, til Festen var sluttet.

Saa hvile Guds Velsignelse over Arbejdet, som skal gøres med Enghave Kirkes Opførelse, og over det, som skal gøres ud fra Kirken i Enghave Sogn!

Charles Nielsen.

Festofre.

En Kreds af Kirkesagens Venner udsendte i April 1900 en Opfordring til at yde et Festoffer til Kirkesagen, hver Gang en ny Kirke blev indviet herinde eller i Byens nærmeste Nabosogne. Man satte Gavens Størrelse til 5 Kr. Portionen, men henstillede til dem, der havde Raad, at ofre flere Portioner. Indsamlingens Kasserer var Veksellerer C. Nannestad, og der indkom første Gang — ved Kristkirkens Indvielse — over 3000 Kroner, næste Gang — ved Hellerup Kirkes Indvielse — over 2000. Lignende Beløb indgik ved Fredens og Brorsons Kirkers Indvielse, saa-

ledes at den samlede Sum, der indkom som Festoffer i Anledning af disse 4 nye Kirker, blev over 10,000 Kroner.

Ved de seks næste — Andreas, Kristians, Apostel, Simeons, Markus og Esajas Kirkers — Indvielser indkom der over 11,000 Kroner.

Siden har der været Nedgang; men dog indsamledes der i 1908 i Anledning af Aldersro og Maria Kirkers Indvielse over 2000 Kroner.

I December 1914 udsendte Forretningsudvalget en Opfordring til de gamle Bidragydere om at fortsætte og tillige skaffe nye.

Men senere er denne Sag traadt i Baggrunden og halvvejs glemmt. I de sidste Aar har der jo heller ikke været saa mange Kirkeindvielser. Det er da ikke underligt, at den gled ud af Bevidsthederne.

Da vi nu atter staar foran nogle Kirkeindvielser, begyndende med Filips Kirkes Indvielse i Dag, kunde der være god Grund til at genoplive den kønne og naturlige Skik med at ofre en saadan Takkegave for hver ny Kirke.

Vi beder da dem af Kirkesagens Venner, som er enige med os om dette, at indsende deres Gave til Veksellerer Nannestad, Højbroplads 15, Kbhvn. K., eller her til Kontoret, Badstuestræde 17. De, som vil love et Festoffer hver Gang en ny Kirke indvies herinde i de næste 5 Aar, bedes bemærke dette ved Gavens Indsendelse; saa vil Beløbet hver Gang blive opkrævet. De, som foretrækker at staa frit, bedes blot at paategne deres Gave: *Festoffer i Anledning af Filips Kirkes Indvielse.*

Kirkesagen trænger i Øjeblikket til sine Venners Støtte. Store Bededagskollekten er gaaet ned, og Udgifterne er steget. Vi maa derfor have Hjælp til at komme gennem Aaret uden Under-skud.

I Dag indvies Filipskirken. Lad saa Glæden over den nye, smukke Kirke, vi her har faaet, ogsaa give sig dette Udtryk: *en Festgave fra Kirkesagens Venner i Anledning af Indvielsen.*

Charles Nielsen.

Foreningen til Opførelse af smaa Kirker i København.

Foreningen har haft den Glæde at kunne skænke sin Netto-indtægt for 1923 — ialt 12,000 Kr. — som Bidrag til Opførelsen af Hans Egedes Kirke paa Østerbro.

I indeværende Aar fortsættes derefter Indsamlingen til en ny Bethlehemskirke, til hvilken Foreningen i Forvejen har henlagt ca. 100,000 Kr. — Med de nu gældende Byggepriser vil der dog fordres en langt større Sum til Kirkens Opførelse.

Da Pastor Johs. Møller ved Bethesdamødet 1886 havde slaæet til Lyd for Afhjælpningen af Københavns Kirkenød, var det Foreningen til Opførelse af smaa Kirker, der først tog Arbejdet op, og den første Kirke, den erhvervede, var den lille Bethlehemskirke inde i Gaarden i Blaagaardsgade 40.

Et i mange Maader grundlæggende Arbejde er udført herfra. I Tidernes Løb er Bethlehemskirkens Menighed vokset sig stor. Kirken er blevet den for lille, og Forholdene i det hele for trænge, saa at Menigheden hæmmes i sit Arbejde.

Da Foreningen derfor i 1914 opfordredes til at bygge en ny og større Bethlehemskirke paa en af Kirkefondet udset Grund, den eneste, man kunde finde i det tætbebyggede Kvarter, var det med Glæde, den gik ind derpaa. — Men Krigens Følger — Dyrtiden og Bolignøden — traadte hindrende i Vejen. — Et Beboelseshus paa den udsete Grund maa foreløbig ikke nedrives.

Derfor er Aar efter Aar gledet hen, medens Sagen fremdeles er skudt ud. — Naar den Dag kommer, da der endelig kan skaffes Udvej til Løsningen af den for Foreningen og for Bethlehemskirkens Menighed saa længe ventede Opgave, haaber man at have Byggesummen sikret.

Naar Foreningens Pengemidler tillader det, vil det være den kært at træde til, hvor der kaldes paa den fra andre folkerige Sogne.

Foreningen har i Tidernes Løb mødt Forstaaelse og Tilslutning, særlig blandt kristne Kvinder i København og omkring i Landet. — Den har under sit Arbejde haft lyse og lykkelige Aar. Den har opført Natanaels-, Frihavns- og Davidskirken samt den midlertidige Filipkirke og har desuden givet Tilskud til enkelte andre Kirker.

Er Forholdene for Foreningen end b'levet noget trænge i de senere Aar, er det dog dens Haab, at den kan faa Naade og Midler til at fortsætte sin Gerning. Gennem dens Bestyrelse og dens Kredsforstanderinder samt paa dens Kontor, Gothersgade 115 A, 1. (K.F.U.M.s Bygning) modtages Indmeldelser og Gaver.

Nu da der er rejst en Bevægelse for at give Københavns Kirkesag et nyt Fremstød, haaber Foreningen, at dens Kredse og dens Arbejde ikke maa blive glemt, men at kristne Kvinder omkring i Landet vil sætte en Ære i at bevare og udvide den.

Henriette Krog,

Foreningens Kasserer.

Ovenstaaende korte Redegørelse fra Kirkefondets Forløber, „de unge Pigers Forening“, der gav det første Stød til den store Bevægelse, vi staar i, fremkommer efter min Opfordring. Jeg har en Følelse af, at den kunde staa i Fare for hist og her at blive glemt eller stukket til Side under det store Indsamlingsarbejde, der nu gøres for Kirkesagen. *Men det maa ikke ske.* Dertil er den for god. Den har gjort Kirkesagen store Tjenester,

og den vil kunne det ogsaa i Fremtiden, naar den nuværende Aktion er til Ende. Og *det behøver ikke heller at ske*. Thi de Bidrag, som Hjælpeindsamlingen regner paa, kan da ikke paa nogen Maade være til Hinder for, at Menighedens Kvinder samler sig i Smaakredse og der stilfærdigt lægger deres smaa Ofre sammen til denne særlige Gren af Københavns Kirkearbejde. Med disse Linjer vil jeg da gerne minde om og hjerteligt anbefale Foreningens Sag.

Henry Ussing.

Bidragsliste for Marts Maaned 1924.

Professor Harald Westergaard 100. Fru Alma Bock 20. Fuldmægtig L. Lind og Hustru 10. Fabrikant Nielsen, Hyldegaardsvej, 30. Grosserer V. Bockelund og Frue 20. V. og P. R. K. den 16de Decbr. 30.
Aarsbidrag: Kontreadmiral V. F. Koefoed 100.
Særlig Gave: Til *Taksigelseskirken:* Fabrikant Jul. W. Friis 10.
 Ialt 320 Kr.

Bidragsliste for April Maaned 1924.

Søster Lise 30. T. P. 1000. Frk. Harriet Anker 5. H. og K. 3.
Aarsbidrag: Fuldmægtig Tyge Steen 20. Frk. Schleppegrell, Glostrup, 10. Havnemester C. A. Bonde 3. Departementschef Schlichtkrull 10. Frk. Schiøltz-Jensen 5. Fru Hvidt 10. Fru Leuning 5. Frk. Klubien 5. Frk. Hee 5. Frkn. Moberg 10. Stabsofficiant Fremming 3. Fru Tetens 10. Frk. Debell 2. Frk. Carøe 2. Cigarhandler Nielsen 10.
Halvaarsbidrag: Kontorchef Sivertsen 25. Lektor V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Enkefru Friis 3. Boghandler Gade Svendsen 5.
Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.
Særlige Gaver: Til *Grundtvigs Kirken:* Frk. Harriet Anker 5.
 Ialt 1210 Kr. 30 Øre.

Bidragsliste for Maj Maaned 1924.

Ved Sognepræst G. Schmidt: fra Faaborg-Aarre Menigheder 25. Ifølge afdøde Fru Güntelbergs Ønske 200. X X X 200. G. Gjermansen, Fruens Bøge, 3. N. B. 100. Direktør C. A. Iversen 20. Stella 10. Frk. Merri Larsen 10. V. Olsen 8. T. P. 25. F. C. B. 1. Lærer Strøm, Nr. Nisum: en forsinket St. Bededagskollekt 20. Joh. Nielsen, Kaløvig, 10. Gaardejer A. Lerche Madsen, Hornum, 20. A. Moltke Krag 12. Fabrikant Jul. W. Friis 10. V. B. 5. Fru Dahl, Nydamsgaard, 5. I Anledning af St. Bededag: J. D. Fremming 2. Professor Chr. Juel 10. Fru Lund 10.
Aarsbidrag: Sognepræst C. Berthelsen, Starup: i Anledning af St. Bededag 10.
Halvaarsbidrag: D. L. 5.
Særlige Gaver: Til de 20 nye Kirker: X. 20.
 Ialt 741 Kr.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 23.

September.

1924.

Festlige Dage.

De to sidste Dage af August og de to første Dage af September kom til at danne en festlig Optakt til det nye Arbejdsaar i Kirkesagen.

Den 30. August blev Grundstenen lagt til den nye Allehelgens Kirke, der skal være Sognekirke for den østlige Del af det store Nathanaels Sogn. Naar Sogneudskillelsen forhaabentlig om kort Tid kommer, er atter et af Byens Kæmpesogne blevet delt, og ca. 22,000 Mennesker bliver for Fremtiden betjent af 4 Præster i Stedet for af 2; dermed er i al Fald Mulighederne for, at Kirken kan naa de enkelte i denne store Mængde, blevet forøget betydeligt.

Den 31. August indviedes den nye Filips Kirke, der i sin hvide Skønhed lyser op i Kvarteret ved Højdevej, og Filips Sogn med sine 15,000 Indbyggere faar nu Kirkeplads til tre Gange saa mange Mennesker som den lille Kokolithkirke, der stadig ligger ved Siden af den nye Kirke, kunde rumme.

Samme Dag samledes Hjelpeindsamlingens Amtsrepræsentanter til et Møde for at drøfte den nuværende Situation i Kirkesagen, dens Opgaver og Krav. Mødet strakte sig over to Dage og var henlagt netop til dette Tidspunkt, for at Repræsentanterne ude fra Landet kunde komme til at dele Festglæden ved Grundstensnedlæggelsen og Indvielsen med os.

Der fortsattes altsaa den 1. September med Forhandlinger fra Morgen til Aften og fælles Samvær om den store Sag, der er kommet til at ligge saa mange af os paa Hjerte. Det var godt at mærke Iveren og Varmen hos saa mange af dem, der ude i Amterne gaar i Spidsen for vort Arbejde. Nærmere Referat af dette Møde kommer i næste Nummer af vort Blad. Og endelig afsluttedes der med en Række Guds-tjenester i en Del af vore Kirker ved Amtsrepræsentanter, saaledes at disse prædikede netop i de Kirker, hvor de ved deres Arbejde skal hjælpe de kirkelige Forhold til at komme i Lave.

Nye Baand blev knyttet mellem Menigheden herinde og ude i Provinsen, og gamle Baand blev styrket.

Det blev festlige Dage; en god Optakt til et Efteraar, der forhaabentlig bringer os endnu tre Kirkeindvielser — Hans Egedes Kirke (28. September), Enghave Kirke (forhaabentlig først i November) og Hans Tavsens Kirke (1. S. i Advent) — og 3 Grundstensnedlæggelser: Blaagaards Kirke (28. Oktober), Samuels Kirke og Taksigelseskirken.

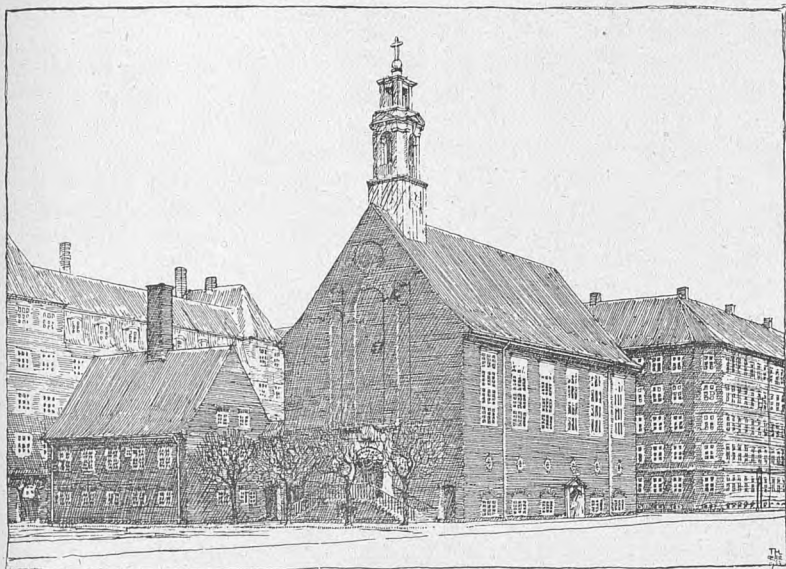
Maatte Kirkesagens Venner i By og paa Land nu rigtig lægge Kræfterne sammen og arbejde, saa at vi kan gaa fra Sejr til Sejr i vor store Herres Følge ogsaa i Aarene, som kommer!

Charles Nielsen.

Grundstensnedlæggelsen til Allehelgens Kirke.

Lørdag den 30. August Kl. 5 samledes en stor Kreds af Kirkesagens Venner inde paa den flagsmykkede Kirkegrund paa Lergravsvej, hvor Grundstenen skulde lægges til den nye Sognekirke i Nathanaels Sogns østlige Del. I Forsamlingen saa man Provst *Nordentoft* og Pastor *Aastrup*, der for 25 Aar siden begyndte Arbejdet ude i det nyoprettede Nathanaels Sogn, henholdsvis som Sognepræst og ordineret Medhjælper, Sognepræst *Frantzen* fra Grenaa, der blev Pastor Nordentofts Efterfølger og i over 10 Aar gjorde en trofast Gerning derude, den nuværende Sognepræst, Pastor *Lomholt Thomsen*, Kaldskapellanen, Pastor *Nedermark*, der er udset til Sognepræst i det nye Sogn, og Pastor *Christiansen* fra Linaa, der en Række Aar var Medhjælper ved Nathanaels Kirke og nu er Formand for Hjelpeindsamlingen i Skanderborg Amt, hvis Opgave er at hjælpe til den nye Allehelgens Kirkes Opførelse, Biskop *Wegener*, der er Formand for Hjelpeindsamlingen i Maribo Amt, som ogsaa arbejder for Allehelgens Kirken, og Dommer *Didrichsen* fra Næstved, Formanden for Indsamlingen i Tybjerg Herred, der ogsaa virker for denne Kirke. Desuden havde en Række Præster fra Nabosognene og Christianshavn givet Møde. Foreningen til Opførelse af smaa Kirker i København, der har bygget Nathanaels Kirke, var repræsenteeret af sin Formand, Frøken *Rasmussen*, og af Frøken *Henriette Krog*. Nathanaels Menighed med Menighedsraadets Formand, Professor *Jens Warming* i Spidsen var der som Vært for de mange Gæster. Og alt, hvad der foregik, fulgtes med levende Interesse af Kvarterets Ungdom, der havde erobret Plankeværkerne om Grunden.

Professor Warming bød Velkommen, og efter at Salmen »Aand over Aander« var sunget, gjorde han Rede for Byggesagens Udvikling, hvorledes den i mange Aar havde kæmpet

Kirken paa Lergravsvej.

sig frem, indtil den for 3 Aar siden for Alvor kom i Vækst. Han tolkede Modermenighedens Glæde over Datteren, der netop i Sølvbryllupsaaret nu skulde giftes og skilles fra Hjemmet, og beklagede, at den ikke var i Stand til at give hende et skønnere Udstyr; foreløbig var det jo kun en Kryptkirke, der skulde bygges. Selv om der var Vemod ved at tænke paa, at mange kære Ansigter, man var vant til at se i Nathanaels Kirke, nu snart vilde forsvinde derfra, var Glæden over, at »Datteren« nu var naaet saa vidt, dog det overvejende.

Professoren oplæste derefter Grundstensdokumentet med en kort Redegørelse for Kirkesagens Udvikling, og medens Salmen »Paa Jerusalem det ny« blev sunget, blev dette lagt i en Blykapsel og muret ind under Grundstenens Plads.

Derefter taler Biskop Ostenfeld ud fra Alle Helgens Teksten i Johannes Aabenbaring 21. Kap., hvor Johannes i et Syn ser det nye Jerusalem og den fuldkomne Menighed og han hører en Røst fra Himlen, der taler saadan: »Den, som tørster, vil jeg give at drikke af Livets Vands Kilde uforskyldt, og den, som sejrer, skal arve dette, og jeg vil være hans Gud, og han skal være min Søn.«

Biskoppen talte om Alle Helgens Kirken, som er de frelstes Menighed, hvor alle Folkeslag skal mødes, ikke et Aristokrati, men alle, som vil være med. Og som de, der kommer med, nævnede han:

1. Den, der tørster — den, der kommer med al sin Trang og Hjælpeløshed for at finde Hjælp.

2. Den, der drikker, d. v. s. den, der har Mod til at tage Gud paa hans Ord.

3. Den, der sejrer, det er den, som ikke sidder med Hænderne i Skødet, men omsætter det, han har faaet. Og Opfyldelsen, der sker for den, der tørster, den, der drikker, og den, der sejrer, den sker ikke ved menneskelige Anstregelser, men ved Guds vidunderlige Naade, saadan som vi synger i Salmen:

Og som du elskes her paa Jord,
af Støv opelskes Englekor.

Hver Kirke og hver Menighed har den Opgave at opelske dem, som engang skal høre med i den store Alle Helgens Kirke.

Og Biskoppen udtalte Ønsket om, at det ogsaa paa dette Sted maa gaa saadan, at Ordet maa lyde med Kraft til dem, som tørster, at det, som sker her, maa være Guds Gerning, og at Gud selv vil give sin Velsignelse til den Alle Helgens Kirke, der skal bygges her.

Professor Warming lagde den anden Sten, idet han læste den lille Lignelse om Guds Rige, der lignes ved et Sennepsfrø, lille, naar det lægges i Jord, men som vokser op til et Træ, hvori Himlens Fugle kan bygge Rede, med Ønsket om, at mange »Fugle« maatte faa Lyst til at bygge Rede i den nye Kirke.

Pastor Ch. Nedermark lagde den sidste Sten. Han læste Ordet i 1. Samuels Bogs 2. Kap., V. 7—8: »Jordens Grundvold hører Herren til, og han har sat Jorderige derpaa. Han skal bevare sine frommes Fødder, men ugudelige skal vorde stumme i Mørket, thi en Mand bliver ikke vældig ved sin Kraft.«

Disse Ord er udtalt af Hanna, da hun sang sin Lovsang til Gud, fordi hun havde faaet det Barn, som hun havde ventet paa og bedet om. Ogsaa paa dette Sted er der mange, som har ventet paa denne Datter. Nu er Timen kommen, og nu vil vi gøre, som Hanna gjorde, og bringe Herren Barnet endnu medens det er ganske lille.

Vi vil bede Herren aabenbare sin Herlighed paa dette Sted. Vi kommer, idet vi tror paa, at Herren er mægtig, vi tror, at Herren har sat Jorderig.

Guds Storhed og Almagt giver sig ikke mest tilkende i Naturen, men i Guds Kærlighed og Retfærdighed, saadan som Hanna sang om.

Naar vi taler om Guds Kærlighed, vil vi udtrykke det paa en lidt anden Maade, vi vil tale om Syndernes Forladelse, og vi vil synge om ham, som har vundet det store Slag, han, som kan bevare i Jordelivet.

Og naar der tales om Guds Retfærdighed, saa sang Hanna om de ugudelige. Vi vil tale om dette: Gud lader sig ikke spotte.

Men vi vil samle det altsammen, saadan som Hanna gjorde, i dette: et Menneske bliver ikke vældigt ved sig selv, nej, ved Guds Naades Kraft.

Vi vil ønske, at Tonerne om dette maa lyde i denne Alle Helgens Kirke, at det maa blive, som der staar i vort Grundstendokument: til Menneskers Frelse og Guds Ære.

Med disse Ord nedlagde Pastor Nedermark den sidste Sten.

Sognepræst Lomholt Thomsen sluttede med at bede Fader vor og lyse Velsignelsen, og efter at Salmen: »Alt staar i Guds Faderhaand« var sunget, skiltes den store Forsamling, — et godt Minde rigere.

Maatte Guds Naade hvile over Arbejdet i Alle Helgens Kirke, saa den maa blive et Hjem for et Helgensamfund her, en Forgaard til Helgensamfundet hisset!

Charles Nielsen.

Filips Kirkens Indvielse 31. August 1924.

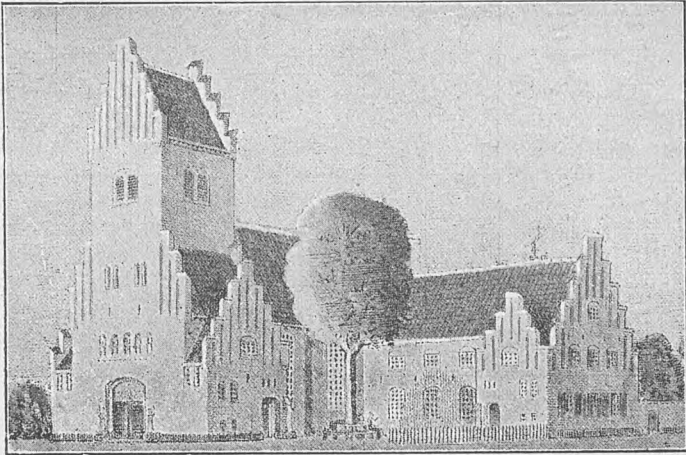
Det er længe siden, Kirkefondet har faaet saa stor og smuk en Kirke indviet som den nye Filips Kirke. Efter at man i mange Aar har maattet nøjes med at bygge smaa, tarvelige Kirkehuse, virkede denne Indvielse dobbelt festlig paa alle Kirkesagens Venner.

Da Filips Kirkens Klokker Søndag Morgen ringede ud over Amager, har der været mange Mennesker, som med bevæget Sind lyttede dertil, og det var vel med dyb Glæde og Tak i Hjertet, at Filips Menighed gik den vante Kirkegang op ad Højdevej, men for første Gang ind i deres nye, skønne Kirke, der har rejst sine lyse Mure her paa Grænsen mellem By og Land. Men ogsaa blandt de mange fremmede Gæster, der ikke har kunnet følge Opførelsen af Kirken, var der Glæde og Beundring over Arkitekt Rues Kirkehus. Og det var mange, der havde fulgt Filips Menigheds Indbydelse til at være til Stede paa deres Festsdag. Rundt i Kirken saas kendte Ansigter indenfor Kirkesagens Arbejde, det var lige akkurat, man kunde skaffe Plads, og udenfor ventede mange taalmodigt i Haab om at finde en Staaplads.

Da Klokkeren var 10, aabnedes Dørene for Præsternes lange Procession, og vel henimod 60 ornatklædte Præster med Biskopperne Ostenfeld og Wegener i Spidsen vandrede op ad Kirkegulvet.

Pastor Pontoppidan bad Indgangsbønnen, og Salmen: »Til det Guds Ord, der som en Sol« blev afsunget, hvorefter Biskop Ostenfeld holdt Indvielsestalen. Den findes andetsteds i Bladet.

Efter at Provsterne Fenger og Schultz-Lorentzen samt Sognepræsterne Drejøe og Schneekloth havde oplæst Stykker af den hellige Skrift, foregik den højtidelige Indvielse af Kirken, hvor Biskoppen udtalte: Saa indvier jeg da paa mit hellige Embeds Vegne dette Hus i Faderens, Sønnens og den hellige Aands Navn, at Kirken maa blive en Forgaard til

Den nye Filipskirke.

Himlen .Og hermed overgives dette Herrens Hus til Guds Tjenere og til den kristelige Menigheds Omsorg.

Pastor Drejøes Prædiken, som nu fulgte, findes ogsaa i dette Nr. af Bladet. Derpaa blev igen en Salme sunget, og Kordegnen læste Udgangsbønnen. — Og da til Slut hele Menigheden rejste sig og sang Grundtvigs Salme: »Tusind Aar stod Kristi Kirke«, var det et mægtigt Kor af Stemmer, der tonede gennem Kirkerummet og afsluttede den skønne Kirkefest.

— — —
 Det var vel omkring 1000 Mennesker, der overværede Filips Kirkens Indvielse, — om Eftermiddagen ved Pastor Pontoppidans Gudstjeneste var der henimod 800 til Stede. Og om Aftenen havde Filips Menighed indbudt saa mange, som det var muligt at rumme i den gamle Kirke, til en festlig Sammenkomst. Baade Biskop Ostenfeld og Biskop Wegener og mange andre havde fulgt Indbydelsen, og flere Timer forløb paa den fornøjeligste Maade ved de lange, blomsterpyntede

Kaffeborde, hvor Tale paa Tale holdtes og Hilsener og Telegrammer oplæstes.

— Og saa til allersidst gik man over i den nye Kirke, som ved Lys ser henrivende smuk ud. Her holdt Kirkens tidligere Præst, Pastor C. Hvidt, en kort Andagt, inden man skiltes. Men da Lysene endelig slukkedes i Kirken, nærmede man sig ogsaa Midnat.

Det havde været en lang Dag, men en lykkelig Dag i Filips Menigheds Historie. Taknemligheden over, at dette Maal var naaet, fandt Gang paa Gang Udtryk i Aftenens Løb. Og mange gode Ønsker fulgte Menigheden paa Vejen fra den lille til den store Kirke.

Ja, Gud give sin Velsignelse til, at mange, mange Mennesker maa lytte til, naar de smukke Klokker fra Filips Kirken kalder, at de maa følge deres Kalden og derinde i Kirken opleve at se noget af Guds Herlighed.

Indvielsen af Filipskirken.

(Biskop Ostenfelds Tale.)

Naar Apostlen Paulus skriver til en Menighed, saa begynder han altid, undtagen i Brevet til Galaterne, med at *takke Gud for dem*. Det kan godt være, at han har baade det ene og det andet at bemærke til dem, men han fæster først Øjet paa det, som er Tak værd, og ved at gøre det, faar han Evnen til at ta'e til dem, ikke paa en overlegen og irettesættende Maade, men som *Medarbejder til deres Glæde* — saadan som en Moder er Medarbejder til Børnenes Glæde i alt, hvad hun siger til Børnene, fordi hun ikke begynder i den kolde Kritik, men med at se paa det, man kun glæder sig over. Det er Forskellen mellem Moder og en fremmed Kone overfor Børnene. Men Paulus begynder ikke med at fremhæve *de lyse Sider* som noget, der skyldes dem, men han véd, at alt hvad der er af lyst og godt, det skyldes ikke *Menneskers Paalidelighed og Trofasthed*, men det *skyldes Gud* — og derfor skal det første være, at Gud faar det, som tilkommer ham, og det er Takken.

Og nu vil ogsaa vi begynde Festdagen herinde i det nye Guds Hus med at sige: vi takker Gud. Og jeg tænker, at de, som *har arbejdet ivrigt*, haft mest at gøre dermed, de, som maaske i udenforstaaendes Øjne har størst Fortjeneste af Kirkens Opførelse — de vil i Dag sige det med et fuldt Hjerte, — *ikke os, men vi takker dig, Gud*.

Og dernæst kunde der nu være meget i det enkelte at tale om, af det, som Apostlen takker Gud for, men det vil jeg lade ligge, og samle mig om *Hovedpunktet i hans Taksigelse*. Han takker Gud for, at de er *en rigtig Jesu Kristi Menighed*. Og hvad

vil saa det sige, en rigtig Jesu Kristi Menighed? Vil det sige en Menighed af lutter *fuldkomne Mennesker*? Nej, det viser Brevet til Fuldkommenhed, at det ikke var. Vil det sige en Menighed, hvor det kristelige Syn og den *kristelige Forstaaelse* var saa aandelig og veludviklet? Hel'er ikke det var Tilfældet; de var paa mange Maader *uudviklede og uklare*. Men en rigtig Jesu Menighed vil først sige en saadan, som *modtager Ordet*, Ordet om ham, som blev hengiven for vore Overtrædelser og oprejst til vor Retfærdiggørelse, Ordet om Syndernes Forladelse og Fred med Gud, fordi dette Ord stiller Menneskehjertets dybe Trang til Gud, at have hjemme hos Gud. Og de 2) b'ev ved at modtage Ordet — mente ikke, at de var færdige. — De gav Ordet mere og mere Rum inde i dem, saa at det havde den Virkning, at Kristus vandt Skikkelse i dem. 3) De modtog det som en *Guds Gave* til dem, som de ikke selv kunde erhverve og skaffe til Veje, men de optog det saaledes i sig, at det 4) bar *Frugt i deres Tros Virksomhed* og deres Kærligheds Arbejde, og i deres Haabs Standhaftighed. Men der staar endnu en Ting om dem, som en Jesu Kristi Menighed, nemlig at fra dem *lød Guds Ord videre ud*. Jeg ved ikke, om de var højst oppe i Rækken af Bidragydere til Fremme af Guds Gerning, nej, de gjorde det selv — *ved deres Liv og Virksomhed* kunde det ikke blive skjult, at de havde faaet noget af Herren at leve paa. Det var en Menighed, som *baade førte et Vidnesbyrd og selv var et Vidnesbyrd*. Det er en ret Jesu Kristi Menighed.

Og nu I, som har hjemme her i denne Kirke: Vi takker Gud, fordi I er en Jesu Kristi Menighed, han har gjort Eder dertil, han har hjulpet Eder til at modtage Ordet, som kan frelse Eder, han hjælper Eder til at bære Frugt i Tro og Haab og Kærlighed, og han vil give Eder sin Naade til, at *Ordet fra Eder maa lyde ud i det store Sogn*, som hører til denne Kirke. Det er en *Glædesdag for Eder*, da Gud har ladet Eder naa Maalet, at tage det nye Guds Hus i Brug. Men *Glædesdage* giver Gud os som Opmuntring, for at vi skal være tro. Det, som vi nemlig oplever paa en Glædesdag, er i Korthed sagt dette: *at Gud er trofast* — og den Oplevelse faar vi, *for at vi skal være tro*. Tro til at modtage altid mere af ham, der *giver ikke efter vore fattige Tanker og Evner, men efter sin Herligheds Rigdom*; han har meget mere til Eder, at I skal blive mere tro til at lyde hans Vink og gaa fremad. Kirkehusene skal være os som *Hjem*, hvor vi *fornyes og dygtiggøres* til at leve et Liv til Velsignelse for andre, saa bliver det mest velsignet for os selv. Gud velsigne nu denne nye smukke Kirke, at den altid maa være *et Hjem for en levende takkende, arbejdende Menighed*, at her maa være *et Guds Hus og en Forgaard til Himlene*, som det lyder i Indvielsesritualet, at Menigheden maa takke Gud for sin Præst, og Præsten takke Gud for sin Menighed, at den Bøn maa opfyldes, som vi bad for et Øjeblik siden: Af Ord og Aand byg her en Fløj af Helgenkirken himmelhøj, med Rum for alle Sjæle. Amen.

Ved Filips Kirkes Indvielse.

I.

Naar Kirken staar her hvid og lyser ud over vort flade Land, og dens Klokker høres vidt omkring, da er den et jævnt og fatteligt Symbol for en stor Tanke: Guds Menigheds Vished om Gud, Troens Vished om Gud, prøvet og atter prøvet af Slægt efter Slægt, prøvet og bevidnet ogsaa af det Guds Folk, som lever nu. Kristendom er et Udtryk for andet end Vished. Den udtrykker ogsaa Kamp og Stræben. Den, der kommer ind i Templet, vil høre et: højere op. Taarnets Trappegavl herude med dens smukke Stigning Trin for Trin er et klart Symbol for denne Stræben. Men denne Opadstræben bæres af Troens Vished, saadan som Taarnet stiger op fra den rolige, stærke Kamppestenssyld. Og Vishedens Sprog møder os straks ved Døren. Filip siger: „Kom og se!“ Ja, maatte du altid have Aandens Klarhed og Kærlighedens Myndighed til at sige det, du Filips Menighed, saa Folk forstaar, at Kristus kender vi, til ham har vi betroet os. Om ham véd vi.

Og saa er det da vort første Ønske: Gud give Naade til, at der herinde og derude maa lyde et redeligt og ydmygt Vidnesbyrd ud af Troens fulde Forvisning — ud af Tro til Tro.

II.

Men der er to Slags Vished. Det ser vi i Dagens Evangelium. Thi disse to Mænd, Farisæeren og Tolderen, repræsenterer hver paa sin Maade Visheden. Den Lighed er der — trods al Forskel.

Men en meget forskellig Vished. Der er en Vished, som er færdig, afsluttet, en Vished, som ikke bare er eet med et Menneskes fattige og færdige Tanker om den Evige — det faar være, — men en Vished, som er eet med et færdigt og afsluttet Menneskes selvsikre Tanker om sig selv. En hovmodig Vished. En Vished uden Varme og uden Vækst: En baade lavpandet og sneverhjertet Vished. Som er groet ud af Visheden om, at alt er i Orden — hos ham selv nemlig. En Vished om Frelse, men som helt beherskes af den Tanke, at han, den udmærkede, jo dog maa komme til sin gode Ret: Den riges fattige Vished om Gud. En Vished, der helt har sit Tyngdepunkt i Mennesket selv og ikke i Gud tillige. Den Vished har ikke Bud nogen Steder, for den kender ikke Guds Hjerter, og Gud har ikke betroet den noget Budskab. Hvad den end taler og forkynder, den taler altid om sig selv og tænker altid paa sig selv, og mest i de frommeste Øjeblikke. Hvad den end byder paa, det smager harsk af et selvretfærdigt og dømmende Sind. Vi kender godt denne Selvretfærdighedens Vished udenfor Kirken og i Kirken, i Rettroenheden saavel som i Svagtroenhedens Klædebon.

Og det er da vort næste Ønske: Gud bevare Forkyndelsen her

for Farisæerens Surdej, og Prædikenen her vil vi medgive dette Ønske, at Farisæeren maa faa det hedt herinde, baade den rettroende og den lidt troende; om vi dog kunde vise ham hans Overfladiskhed, hans svigtende Sandhedssans og Selvgodhed, og om muligt gøre det af med ham, saa han vender sig fra sig selv og kommer til Gud.

III.

Der er en anden Vished, en Vished af religiøs Art. Den findes hos Vor Herres Smaafolk. Det er Tolderens Vished. Den fattiges rige Vished om Guds Kærlighed.

Den har sin Begyndelse i Mennesket selv. Men en smertelig Begyndelse. En Vished om mig selv, at hos mig er intet i Orden, hverken Gerning, Tanke eller Ord. Det er i Uorden og i Stykker alt sammen. Alt skulde og burde være helt anderledes. Saadan er Tolderen.

Det er ikke let at faa ham i Humør igen. Han finder ingen Trøst i, at vi er jo da Mennesker og ufuldkomne. Vingerne kommer nok engang. Gud er skikkelig, og lidt bedre end Fanden er man da. Det hjælper ikke. For han ved med sig selv, at han skammer sig; han ved, at han ikke kan blive bedre; han ved, at han kan ikke slette noget ud, hverken det værste eller det mindste. Han lider af Afmagt. — Og saa er han alene. „Tolderen stod langt borte.“ Ja, det passer godt nok. Ingen er hos ham. Ingen kan han slutte sig til, ingen betro sig til. For saadan, som han har det, har ingen det.

Mødte du Tolderen nogen Sinde? Kender du ham i dit eget Bryst. Ja, moralsk Ildebefindende kender vi vel alle sammen. Men Tolderen har det anderledes: Han ved, at han er en Skyldner overfor Livet og overfor Gud. En Synder. Den Vished tager ingen lettelig fra ham.

Se, i denne Nød vover han det yderste, der er givet et Menneske: han betror sig til Gud.

Saadan som han er, gaar han ind i en Verden, han ikke kender. Han ved kun, at andre har prøvet den Vej. „Gud vær mig Synder naadig.“ Saadan træder han frem for Gud. Og hvad andet har han at sige?

Det er et Skridt ud i det uvisse og ned i Mørket. For med dette Ord har han brudt alle Broer af mellem sig og Mennesker, han har gjort sig ringere end alle andre Mennesker. Han har fornedret sig, siger Jesus. Det vil ikke sige, at han har gjort sig værre, end han er. Det vil sige, at han har fundet sin rette Plads, neden for de andre, alene med Gud. Men det er et svært Skridt. Mange vil ikke gøre dette Skridt. Men den, der gør det, han skal opleve Vished. Han skal opleve, at Gud løfter Synderen op til sig, ophøjer ham, giver ham Fred efter Anger og Graad, giver ham Haab om, at Gud selv vil bringe i Orden det Virvar, som hans Liv er. Han vil opleve, at Gud giver ham Ret til at leve. Han var ikke retfærdig, men Gud retfærdiggør ham. Det

er den anden Slags Vished, en af Gud betroet Vished, en Vished, der for bestandig har sit Tyngdepunkt, sit Hvilepunkt i Gud: Visheden om Guds Tilgivelse.

Denne ydmyge Vished, denne glade, sikre Viden om Guds Hjertelag mod Syndere toner i vore Salmer, taler i vore Alterbønner, tilbydes med Daabens Ord, forkyndes og lovsynges ved Naadens Bord, og det er vort tredie Ønske — ja, det vil vi bede om, at den maa være Indholdet i den Prædiken, som skal lyde her fra denne Prædikestol. En saadan Forkyndelse har Bud viden om. Den har Bud at bringe ogsaa i Dag til alle, hvis Hjerte er et fortrampet Vildnis, hvis Vej er s'aaet fejl, til alle afmægtige og lidende, til dem, hvis Synd altid staar for dem; til dig, til dig. Gaa frem for Gud, sig det til Gud: Dette er ikke blot min Ulykke, men min Skyld. Vov det Skridt, at tage al Skyld paa dig.

Jeg forsikrer jer, siger Jesus: Denne gik retfærdiggjort hjem til sit Hus.

Guds Hjerte aabner sig med Barmhertighed.

IV.

Det er et Raab fra det dybe, og den, der forstaar sig paa s'igt, ved ogsaa, at er det ægte, dette Raab, saa er det — netop fra *det dybe* og det ægteste ægte i Verden. Men der er saa faa af disse Toldere, saa faa, at det Spørgsmaal rejser sig: Er ikke dette Udtryk for en religiøs Specialitet, maaske endogsaa en sjælelig Raritet?

Jeg ved, at med dette Spørgsmaal er Signalet i Grunden givet til en umaadelig omfattende Diskussion. Jeg tog gerne Del i den. — Jeg vil kun sige een Ting her: Hvem stikker dybest, Farisæeren eller Tolderen? Ja, derom er der vel ikke Tvivl! Men hvem har *Ret*? Har To'deren ikke Ret? Jeg vilde ikke være Præst, hvis jeg ikke troede, at det har Tolderen. Tolderen taler som et Menneske, men dybere og klarere, tilforladeligere end de fleste. Han er vel en ulykkelig, en elendig. Men alligevel er han een af os og fører ægte menneskelig Tale. Naar vi staar ved den Grænse, hvor ingen kan komme længere uden Guds Kraft, da er vi fælles om et Suk. Det Suk klædte han i et dybt Ord. Han gav et inderligt Udtryk for dette menneskelige, at Hjertet maa briste i vort Bryst, om det skal fyldes med Gud; han gav Udtryk for Sukket, Graaden, Længslen efter Forløsning, det, som vi har paa Hjerte — det almenmenneskelige.

Jeg vil sige en Ting, som jeg ved er rigtig, at i denne Forsamling er der mange dygtige, arbejdsvante og arbejdskære, klart tænkende, praktiske Folk, som véd det, hvis de vil vide det: skal vi begynde med Gud, for Alvor, skal vi begynde som Tolderen, netop som han. Der er et Savn i Hjertet, som tærer det inderste ud: Savnet af Guds Tilgivelse. Begynder du som Tolderen, saa først er du frelst. Tolderen frembærer Evangeliet

i Dag, men han er ogsaa vor Læremester. Men jeg vil stemme Tonen ned. Saadan staar der i et gammelt Digt:

*Aftensolens Hygge
ikke kan mit Vindu naa.
Morgensolen ligesaa.
Her er altid Skygge.*

*Sol paa begge Sider,
vil du ej i Kamret ind!
Da faldt Straaler paa et Sind,
som i Mørket strider.*

*Morgensolens Sange —
aa, du er den Fantasi,
Verden solglad løftes i,
den jeg kan ej fange.*

*Aftensolens Mildhed,
du er mer end Vidsoms Ro,
tri du er den Kristnes Tro
Naa mig med din Stilhed!*

Det er menneskeligt. Og det kan godt være, Tolderen paa Vej til Templet, paa Vej til Hvile i Guds sollyse Kærlighed.

V.

Jesu Forhold til Lignelsen! Det er ikke tilfældigt, at Jesus ik!ædte sine Tanker om Frelse just denne Form; for han opsøgte altid Tolderen, og med Farisæeren mødtes han ofte, og han satte ham altid paa Plads. Han mødtes med ham en allersidste Gang, og da satte Farisæeren ham paa Plads. Det var *Kristi Fornedrelesesdag*; det var *Farisæerens Ophøjelsesdag*.

Og da brød det guddommelige, der gemmer sig i Lignelsen, igennem. *Da skete Underet.*

For han skændte ikke igen, da han blev overskældt, og han truede ikke, da han led, og han domfældte ikke Verden, der dømte ham. Intet af dette selvfølgelige skete.

Nej — *Underet* skete.

Han bøjede sig ned mod al den Synd og Skændsel, saa ufatteligt og forfærdende den var, og tog den ind i sit Hjerte.

Underet skete: Han, den til Døden jagede, gjorde sig til eet med sine Forfølgere, han, den eneste rene og ophøjede, gjorde sig til eet med de hæslige og brutale Mennesker, og eet med dem bad han Tolderens Bøn: „Gud, vær mig Synder naadig.“

Dette er Jesu dybeste Forhold til Dagens Evangelium. Saaledes blev han baade i Liv og Død Borgen for vor Frelse og vor Frelses Grund og Klippe. For han gik retfærdiggjort „hjem til sit Hus“.

Saa skal vi da i dette Guds Hus lære Bønnen: „For Jesu Skyld og i Jesu Navn — Gud vær mig Synder naadig.“

Og saa tilbage til det, vi begyndte med, vor nye Kirke.

Den udtrykker Tanken om Vished, men siger os endnu en Ting: Den er et Billede paa et aandeligt Hus, en evig Bolig, hvor Gud er, og Gud raader. I dette Hus er vi bestemt til at være Stene. Men *er* vi Stene, saa glem ikke, hvilke Stene vi er: Kløvede ned i Bunden, sprøde, forvitrede, knækkede, knuste Sten, alle til Hobe. Hvilket sørgeligt Materiale for Gud at bygge med. Kun af Guds Naade helede. Saa lad da vor Vished hvile paa en eneste Grund: Syndernes Forladelse i Jesu Navn.

Véd vi intet andet, da vil Gud velsigne vort Vidnesbyrd, og Arbejdet i Herren skal ikke være forgæves.

I unge, mine Konfirmander, I, som gaar til Præst, og I gamle Konfirmander: Jeg har tænkt meget paa jer, mens vi har bygget dette Hus. Maatte I finde jeres Plads og et Hjem herinde.

Amen.

Hans Drejøe.

Festgaver ved Kirkeindvielser.

For den, der som jeg i en Menneskealder har været med i Arbejdet for den københavnske Kirkesag, er det en stor Oplevelse i denne Tid at faa tydelige Vidnesbyrd om, hvilken Kraft Bevægelsen har. „Hjælpeindsamlingen“ er et af disse Vidnesbyrd. Den viser, at mange Mennesker i forskellige kirkelige Lejre rundt om i Landet har Forstaaelse af denne Sags store Betydning og Vilje til at staa os bi. Og indenfor de lokale Menighedskredse i København er der arbejdet med Kraft og Offervillighed, saa at den nærmeste Tid tegner til at blive særdeles begivenhedsrig, ved Kirkeindvielser og Grundstensnedlæggelser. Som et Led i hele Arbejdet staar den smukke Kirke, som Filips Menighed paa Amager har tilvejebragt; man kan ikke lade være at beundre en Menighed, der har arbejdet med en saa stor Udholdenhed og Tro for at naa dette Maal.

Den Tanke er bleven fremsat, at man skulde søge at forny den Indsamling af *Festgaver i Anledning af Kirkeindvielser*, som fandt Sted i en De! Aar, men derefter døde hen. En saadan Indsamling af Festgaver vilde være en stor Opmuntring under Arbejdet, en Tilskyndelse til at tage fat med ny Kraft, hver Gang et Maal var naaet, et Vidnesbyrd om, at der er Venner, som deler Glæden over ethvert nyt Fremstød. Endnu er der sikkert ikke faa i Live af dem, der i sin Tid tegnede sig for saadanne Festgaver og som kunde være villige til at tage Tanken op paa ny, og forhaabentlig vil der være mange andre, for hvem det vilde være en Glæde at slutte sig til denne Kreds.

Harald Westergaard.

Tegning og Indbetaling af Festgaver kan finde Sted paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17, og til Veksellerer Nannestad, Højbroplads.

Arkitektkonkurrencen.

Der har i den senere Tid været afholdt bunden Konkurrence om Opførelsen af to af vore Kirker: Taksigelseskirken i Aldersro Sogn og Samue's Kirken i Samuels Sogn — den udskilte vestlige Del af Simeons Sogn.

I Skitsekonkurrencen om Taksigelseskirken deltog Arkitek-

terne Mogens Clemmensen, Søren Lemcke, Tidemand-Dal, Ingwersen og Jepsen, Rosenkilde Gram og Kiørboe. Bedømmelsesudvalget bestod af kgl. Bygningsinspektør Magdahl Nielsen, Arkitekt Jul. Smith, Biskop H. Ostenfeld, Sognepræst Biering-Sørensen, Kontorchef Sivertsen og Pastor Charles Nielsen.

Blandt de indsendte 6 Fors'ag blev to foretrukket, dog saaledes, at Bedømmelsesudvalget opfordrede deres Forfattere til at gennearbejde og rette deres Forslag og indsende dem til ny Bedømmelse inden 1. September. Ved denne vil eet af Forslagene blive valgt til Gennemførelse. Forfatterne til de to Fors'ag er Arkitekterne Kiørboe og Ingwersen og Jepsen.

Vi haaber, at vi til Efteraaret kan gaa i Gang med Arbejdet paa denne Kirkes Opførelse. Sagen blev jo rejst kort efter Verdenskrigens Afslutning 11. Novbr. 1918; inden Jul gik Opraabene ud over Landet og vandt stor Tilslutning; Indsamlingen har til Dato indbragt ca. 280,000 Kr., hvoraf ca. 25,000 fra Aldersro Sogn, som ska' have Kirken. Da denne gerne skulde have en lidt monumental Karakter, vil der nok behøves ca. 50,000 Kr. yderligere. Men de vil sikkert ogsaa komme. Der er endnu en Del Mennesker, som ikke har givet deres Bidrag, men gerne vil være med til at sætte en Sten i den Kirke, der skal staa som et Takkemonument for Danmarks Bevarelse under Verdenskrigen og for Genforeningen med Nordslesvig.

Naar Sagen er trukket i Langdrag, uagtet de fleste af Pengene er indsamlet i de første to Aar, beror det paa, at der har været ført langvarige Forhandlinger med Stat og Kommune om en Byggegrund paa Nørre Fælled mellem Nørre Allé og Jagtvejen, hvor Kirken jo vilde ligge kønt og frit som de to andre Kirker, der ligger ved Fælleden: St. Johannes og St. Jakobs Kirker. Tillige har Byggepriserne, navnlig i de første Aar af de snart 6 Aar, som er gaaet, været saa høje, at ogsaa Bidragyderne henstillede til Komitéen at vente.

For det Tilfælde, at Forhandlingerne om Fæl'edgrunden ikke skulde give noget Resultat, har Komitéen sikret sig en god Grund paa Hjørnet af Jagtvej og Teglværksgade, hvor Kirken vil kunne ligge frit og godt, om end ikke nær saa godt som paa det andet Sted.

I Skitsekonkurrencen om Samuels Kirke deltog Arkitekterne Gundlach-Petersen, Henning Hansen og Schiøtz.

Opgaven var her at opføre en Kirke i Thorsgades Forlængelse lige ud for P. D. Løws Allé, gennem hvilken den skal kunne ses fra Jagtvejen, medens den tilstødende Grund skal anvendes til Opførelse af en K.F.U.M. Fællesbygning for Nørrebro.

Bedømmelsesudvalget bestod her af Arkitekterne Jul. Smith og Jepsen, Sognepræst Bjerregaard, Manufakturhandler Skjold Jensen, Fuldmægtig i Telefonselskabet Jacob Petersen og Pastor Charles Nielsen.

Ved Bedømmelsen blev Arkitekt Schiøtz' Projekt foretrukket. Det løser Opgaven paa en køn og ejendommelig Maade.

Da der endnu ikke er samlet saa mange Penge ind, at selve Kirken kan rejses, vil man begynde med at bygge Krypten, hvori Menighedslokalerne skal ligge. Det største af disse vil saa midlertidigt blive indrettet til Kirkesal. Forhaabentlig vil Grundstenen til den kunne lægges i Efteraaret. *Ch. N.*

Det københavnske Kirkefondt Legat- og Tontineforening. Gravstedsafdelingen.

For de fleste Mennesker er det af stor Betydning, at deres eget eller deres kæres Gravsteder bliver forsvarlig vedligeholdt. Det var derfor en virkelig Trang, Kirkefondet søgte at imødekomme, da det i Aaret 1900 stiftede sin Afde'ling for Gravstedslegater.

Mod at indbetale en Kapital én Gang for alle sikrer man sig, at ens Gravsted bliver vedligeholdt. Der holdes Tilsyn med det, det istandsættes, naar det tiltrænges, der plantes nye Blomster etc. Hertil bruges Renten af Kapitalen. Naar Tiden er udløbet, i hvilken Gravstedet er købt, tilfalder Kapitalen Kirkefondet. Det bliver altsaa en Gave til Kirkefondet, man saaledes giver.

Man kan gøre det paa forskellig Maade. Legatet kan stiftes ifølge en testamentarisk Bestemmelse, men man kan ogsaa indbetale Kapitalen allerede i levende Live, idet Vedkommende da sædvanlig beholder Renten og selv vedligeholder Gravstedet, saa længe han eller hun lever.

De indkomne Kapitaler bestyres af Bikubens Forvaltningsafdeling, hvorved der ydes Legatstifteren en Betyggelse for, at Kapitalen bevares og Renterne anvendes paa rette Maade, medens Forbindelsen med Kirkefondet er en Garanti for, at Legaterne ogsaa virkelig i sin Tid kommer Kirken til Gode.

Hvis nogen, der læser dette, sku'de faa Lyst til at anvende Penge i dette Øjemed, beder vi Dem henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17, hvor vi med Glæde giver alle Oplysninger.

Regnskab for 1923.

<i>Indtægt.</i>	
Testamentariske Gravstedslegater	8,400.00
Renter	4,160.27
	Kr. 12,560.27

<i>Udgift.</i>	
Gravsteders Vedligeholdelse	2,747.62
Til Gravstedsejere, der selv vedligeholder Gravstedet	235.01
Henlagt til Gravstedsskødes Fornye'se	7.70
Overført til Konto for Gravstedslegater.....	8,400.00
Administrationsudgifter	130.95
Aarets Overskud	1,038.99
	Kr. 12,560.27

Balance.

Obligations Konto 31. Decbr. 1922	76,079.04	
Indkøbt i 1923 ÷ udtrukne	12,789.44	
		88,868.48
Kassebeholdning 31. Decbr. 1923		1,178.95
		<u>Kr. 90,047.43</u>
Gravstedslegater modt. til 31. Dec. 1922	73,795.79	
Ny overtagne i 1923	8,400.00	
		82,195.79
Konto for et Gravstedsskødes Fornyelse		200.08
Overskuds Konto		7,651.56
		<u>Kr. 90,047.43</u>
3½ pCt. Østifternes Kreditforenings Obligat.....		400.00
4 pCt. Østifternes Kreditforenings Obligat.....		11,200.00
4½ pCt. Østifternes Kreditforenings Obligat.....		17,000.00
4½ pCt. Vest- og sønderjydsK Kreditf.		500.00
4 pCt. Vest- og sønderjydsK Kreditf.		5,000.00
4½ pCt. Østifternes Landkreditkasse Obligat.....		13,100.00
4 pCt. JydsK Landejend. Kreditf. Obligat.		6,000.00
4½ pCt. JydsK Landejend. Kreditf. Obligat.		7,000.00
4 pCt. Husejernes Kreditkasse Obligat.		12,000.00
4½ pCt. Husejernes Kreditkasse Obligat.		10,500.00
5 pCt. Grundejernes Hypotekfor. Obligat.		400.00
5 pCt. Københavns Hypotekfor. Obligat.....		10,000.00
4½ pCt. Sønderjydske Kreditfor. Obligat.		10,000.00
5 pCt. Panteobligation for Frk. Herholdt.....		6,000.00
		<u>Kr. 101,700.00</u>
	Indkøbspris	<u>Kr. 88,868.48</u>

Bidragsliste for Juni Maaned 1924.

I Anledning af St. Bededag: ved Fuldmægtig Carl Rasmussen 15. Frk. K. Westergaard 10. Købmand Beck, Tølløse, 25. Professorinde Tuxen 100. Ved Provst Nordentoft: Jacob 50. Ved Sognepræst Oldenburg 17. Pastor Vedsted 52,000 østrigske Kroner = 41,60. Ved Pastor Ohlmann: Begravelseshonorar 10. Ved Pastor Bernow, Horsens, 10. E. Bille-Brahe 50. A. Friis 10. Frk. Petra Friis 2. Overretssagfører Bentzen 200. Sognepræst Rühmann, Daler, 3. Fru Trolle 30. Samfundet i Tingsted ved Lærerinde Frk. Johanne Nielsen 30. Frk. Julie Esche, Holte, 5. Indsamlet ved »Kristeligt Dagblad« 225. Ved Stiftsprovst Hoffmeyer: Frk. Frimann Clausen, Taastrup, 5. Fru Hansen 1. B. B. 1000. Ved Sognepræst Fibiger: En unævnt i Randers 5.

Aarsbidrag: Fru Grønbeck 15. Skoleinspektør Bauer 2. Fru Asmussen 10. Fru Wright 5. Frk. Jantzen 5. Fru Blichfeldt 15.

Halvaarsbidrag: H. og M. K. 10. Dr. C. U. Maaløe 25. Frk. A. Langhoff 50.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til *Blaagaards Kirke:* Professorinde Tuxen 50. Til *de 20 nye Kirker:* Frk. E. Basse 6. Professorinde Bønecke 6. Søster Lise 30.

Ialt 2074 Kr. 30 Øre.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 24.

Oktober.

1924.

Hjælpeindsamlingens Møde for Amts- repræsentanter.

31. August—1. September 1924.

Da Repræsentantstævnet var forbi, kunde vi sige Herren Tak for nogle rige Dage. Deres Rigdom bestod ikke først og fremmest i de mange gode Ord, der lød, men i, at alt ligesom mødtes i en glad og levende Forstaaelse af, at Arbejdet var Herrens, at det var Ham, der gennem det vilde have sit Riges Sag fremmet i vor Hovedstad. Der blev jo — selvfølgelig — ogsaa talt om Menighedens Tillid eller Ikke-Tillid til Arbejdet herinde. Men der var næppe mange af dem, der har Spørgsmaal i den Retning, som havde kunnet høre gamle Pastor Strickers Tale uden at forstaa, at Sagen er Herrens. Gennem hans Ord lød et Kald til Menigheden om at slutte op om denne Sag og bære den frem for Gud. Og er Sagen Herrens, magter han vel endnu den Kunst at føre sin Sag frem ved skrøbelige Redskaber, og saa bliver det, naar alt kommer til alt, ikke saa meget et Spørgsmaal om Tillid til os, der staar i Arbejdet, som et Spørgsmaal om Tillid til ham, der kalder til Arbejde. Og saa synes vi forøvrigt, at baade Herren og hans Menighed har vedkendt sig ogsaa Hjælpeindsamlingens Arbejde. Derfor blev Mødet en stor Glæde.

Indledningen var Grundstensnedlæggelsen om Lørdagen til en af vore nye Kirker, Allehelgenskirken paa Amager, hvor Pastor Nedermark skal være Præst, og Efterspillet var Gudstjenester Tirsdag Aften ved tilrejsende Præster i næsten alle de Kirker, som er med i Hjælpeindsamlingen, mens Søndag og Mandag var de egentlige Mødedage. De havde hver sit Præg. Søndag var Festdagen, da vi var til Indvielsen af den nye, skønne Filipkirke, Mandag var Arbejdsdagen. Om Søndagen blev Forhandlingen mere en almindelig Generaldebat, om Mandagen kom vi til Sagen.

Alle Udvalgene var repræsenterede, de fleste ved flere Repræsentanter, hvoriblandt næsten alle Formændene. Ialt samledes 60 tilrejsende Repræsentanter med Kirkefondets Forretningsudvalg, Hjælpeindsamlingens Bestyrelse og en Række københavnske Præster. Møderne holdtes i K. F. U. K.

Mødet aabnedes *Søndag* Kl. 3 i Formandens Fraværelse ved mig, som ud fra Johs. Aab. 3, 1—2 talte om, at hvis den Gerning, vi var samlede om, skal fuldkommes, sker det ikke blot ved, at den folkekirkelige Side løses, saa Kirkerne bygges færdige, men kun ved, at Guds Menighed i Danmark har sin Sjæl med i Arbejdet. Derefter holdt Pastor *Hans Koch* Foredrag: »Hvilke Krav stiller Situationen nu til Kirkesagen i Forhold til tidligere?» Han gav en klar Udrødning af Kirkesagens Betydning; den har givet Menigheden et højere Præsteideal — et højere Lægmandsideal — et stærkere Samfundsideal — en Styrkelse af Folkekirken; men nu er vi der, hvor vi trænger til Mænd med Syner.

I den paafølgende Forhandling deltog Provst Heegaard, Sekretær la Cour, Provst Egeløv, Kontorchef L. N. Hvidt, Fru Gautier-Schmit, Biskop Wegener, Boghandler Lohse, Amsraadsmedlem Johan Nissen, Pastor M. P. Madsen, Provst Nordentoft, Pastor Fledelius, Fuldmægtig Carl Rasmussen, Pastor Charles Nielsen, Pastor Hansen, Dybbøl, Installatør Christensen og Pastor Gad, Kundby.

Om Aftenen var mange af os — der var ikke Plads til alle — til Fest med Filips Menighedssamfund. Der var dem, for hvem denne Fest blev Mødets Hovedbegivenhed, fordi de dér fik et stærkt Indtryk af, at der i en københavnsk Menighed kan være et Samfundsliv, en Samfundsfølelse af samme Slags som i Vestjylland — efter at de gentagne Gange havde hørt det fremhævet om Eftermiddagen, at det Sted i Danmark, hvor Menigheden arbejder mest, er København.

Mandag Morgen begyndte Pastor *Im. Bang* med Morgenandagt over Herrens Ord til Zachæus: »Stig ned,« et Ord, som tit lyder til os, naar vi er paa Udkig efter Jesus. Derefter begyndte Hovedforhandlingen om *Arbejdets Videreførelse*. Om Formiddagen naaede vi gennem de nedenfor trykte Foredrag ved *Sekretæren* og *Præsterne Stricker, Dalsager* og *Gad*, der med faa Timers Varsel havde overtaget Emnet »Presse og Møder«. Han understregede stærkt Nødvendigheden af at bruge Pressen, som man næsten altid kunde faa til at aabne sine Spalter; bedst korte Artikler, helst lokale Penne og ikke blot fra Præster — men Foredraget drejede sig iøvrigt for en Del om Forhold, som ikke ønskes refereret.

Efter Frokost kørte 11 Biler Deltagerne rundt til 6 Kirker paa Nørrebro. Man hørte her, som altid paa slige Udflugter, udelt Forbavselse over de Skure, der kan bruges til Kirker i København.

Om Eftermiddagen Kl. 5 samledes vi for sidste Gang, denne Gang i Eliaskirkens Krypt, hvor Hovedkassereren, *la Cour*, holdt det sidste af de indledende Foredrag om »Penges Anvendelse«. (Referatet af dette Foredrag maa udskydes til næste Nummer af Bladet.) I Diskussionen deltog

Kommandør Vøhtz, Apoteker Lassen, Professor Westergaard, Biskop Wegener og Præsterne Tørsleff, Dalsager, Im. Bang, Drejøe, Ch. Nielsen, Fibiger, Herman Larsen, Sunde, Jepsen og Bartholdy-Møller. Her skal kun omtales, at der stærkt betonedes Nødvendigheden af, at københavnske Præster komer ud til deres Amter, og at det paa given Foranledning blev slaaet fast fra Forretningsudvalget: 1) at Meningen er, at København skal præstere Halvdelen, og 2) at naar Planen om de 20 Kirker gennemføres, vil Kirkesagen, saa vidt det kan skønnes, ved Udløbet af de 5 Aar være saa vidt gennemført, at der til den Tid kun vil være eet Sogn (som ikke kan være med i Øjeblikket) med en paa-trængende Kirkesag. Mødet endte med Vedtagelse af følgende

Resolution:

Repræsentanter for Amtsudvalgene for K. F. H. I., samlede til Møde i København den 1. September 1924, vedtog følgende Udtalelse:

Det godkendes,

- 1) at Bestyrelsen bemyndiges til af Hovedkassen at yde Forskud paa et Amtstilskud til en ny Kirke, naar vedkommende Amtsudvalg ikke nærer Betæneligheder derved. —
Det anbefales,
- 2) at de enkelte Amtsudvalg snarest nedsætter Forretningsudvalg, hvis enkelte Medlemmer hver faar sit særlige Distrikt, hvor han skal arbejde for Sagens Gennemførelse —
- 3) at de enkelte Amtsudvalg nedsætter Presseudvalg, som med passende Mellemrum skaffer Artikler til de lokale Blade —
- 4) at Bidragydere, som indtræder i Løbet af den femaarige Periode, saa vidt muligt indbetaler hele Beløbet i den resterende Del af Perioden i Stedet for at indbetale i fem Aar fra Tegningen at regne — og
- 5) at Bestyrelsen i Henhold til Vedtægternes § 12 yder et Tilskud paa 50,000 Kr. til Filipskirkens Fuldførelse.

Alle Resolutioner vedtoges enstemmigt med Undtagelse af 2), hvorfor afgaves 18 »Ja« mod 3 »Nej«.

Derefter sluttede Professor *Westergaard* med Bøn, og efter en kort Pavse gik vi op i Kirken til det offentlige Møde, hvor Pastor *Fibiger* talte om »hvad vi venter af Menigheden paa Landet« — ikke først og fremmest Penge, men Menighedens Kærlighed — og Provst *Andersen*, Skjern, talte om »Hvad vi venter af Menigheden i København«, hvor han bl. a. kom ind paa Menighedens Forpligtelse til at faa uddannet og ansat de rette Præster. Derefter gik vi sammen til Herrens Bord, hvor Pastor *Ricards* Skriftetale var et festligt Led i den festlige Afslutning paa de gode Dage.

Vi, som var med, glemmer næppe, da Kirkesagens Veteran, Professor Westergaard, ved Aftenmødet udtalte: »Dette Arbejde og dette Møde staar for mig som en af de største Oplevelser i den Menneskealder, jeg har været med i Kirkesagen.« Maatte Gud i Naade give, at dets Frugter maa kendes rundt om, hvor Mennesker er med i det samme Arbejde.

P. Helweg-Larsen.

Sekretærens Beretning.

Da jeg i Februar, kort efter Tegningens Begyndelse, aflagde Beretning, maatte den i meget høj Grad hvile paa Formændenes Skøn. Naar jeg nu skal gøre det, har vi i langt højere Grad fast Grund under Fødderne, idet Beretningen nu bygger paa de Indberetninger, der er sendt fra de allerfleste af Tillidsmændene. Resultatet nu viser noget lignende som det foreløbige Skøn i Februar, Forskellen er maaske i Hovedsagen, at det i gode Egne ofte er gaaet bedre og i vanskelige Egne daarligere, end man dengang ventede. Det har vist jævnlige været sagt, at der var tegnet 2 Mill. Kr. — men hvad jeg sagde i Vinter var, at vi *kunde vente* at faa tegnet de 2 Millioner Kroner. Spørgsmaalet er da nu, hvor langt vi i Øjeblikket er naaet frem mod dette. Medregner vi Tegningen i Københavns Amt og Bjerre-Hatting Herreder, hvor Arbejdet først nu er ved at komme i Gang, og tænker vi os, at den i første Omgang vil give et lignende Resultat som i det øvrige Land, vil det sige, at vi véd, at der i knapt $\frac{2}{3}$ af Landet er tegnet næsten $1\frac{1}{2}$ Million Kr. Det viser, at vi er naaet langt frem, men ogsaa, at der endnu staar et betydeligt Arbejde tilbage, som vi ogsaa regnede med det i Februar.

1. *Tegningen.* Tager vi det samlede Sogne- eller Minimumstal, har vi en Indberetning, vi kan regne med, for 64 pCt.s Vedkommende, for 10 pCt. er der ingen Tillidsmand, og for 26 pCt. er der Tillidsmand, men enten er Arbejdet ikke kommet i Gang, eller der er i hvert Fald ikke sendt nogen Beretning. Tegningen er — som Oversigten sidst i Bladet viser — gaaet bedst paa den østlige Øgruppe, først og fremmest Sjælland, og i Vestjylland. Det skyldes for Sjællands Vedkommende sikkert den nære Forbindelse med København, for Vestjyllands de aandelige Forhold. I Øjeblikket har kun Frederiksborg, Bornholm og Præstø Amter samt de mindre Enheder, Hjerm-Ginding, Nørre Horne-Bølling og Ulfborg-Hind Herreder, overtegnet deres samlede Amtstal. Iøvrigt er der jo en Del Overraskelser, som at Lolland-Falster, bortset fra de to store Byer Nakskov og tildels Nykøbing, staar bedre end Hammerum Herred, og at en lille By som Sorø har tegnet $\frac{1}{3}$ flere Portioner end Silkeborg.

Tegningen synes mig uimodsigeligt at vise, at de to bæ-

rende Tanker i Arbejdet var rigtige. Det har vist sig, at det, som først kunde synes overvældende, at tage de 20 Kirker paa een Gang, alligevel er det, som har »taget« Folk, og det har vist sig, at det var rigtigt med de femaarige Portioner; det er atter og atter bleven sagt, Folk ikke vilde gaa med til dem, og det har atter og atter vist sig, de alligevel har gjort det, fordi der næsten aldrig har kunnet paavises nogen anden Vej, ad hvilken man kunde komme igennem. Om en By, som efter sit Minimumstal skulde skaffe 400 Portioner, kun faar tegnet $\frac{1}{6}$ deraf, er det dog altid 2000 Kr., som man sikkert ikke havde faaet paa anden Maade. Det har ogsaa vist sig, at Sagen har fundet forholdsvis ligelig Indgang i alle Kredse, hvor Mennesker regner Forbindelsen med Kirken for en Værdi. Kun Valgmenighedskredse har gennemgaaende været vanskelige. Undertiden har man kunnet opleve helt pudsige Ting. Jeg tænker paa et bestemt Amt, hvor jeg, inden jeg begyndte paa Arbejdet, talte med en Lægmand, der har et udmærket Navn indenfor Indre Missions Venner over hele Landet. Han sagde: »Nu maa De se at faa Grundtvigianerne med i Udvalget.« Det lykkedes ikke blot at faa dem med, men de gjorde ogsaa et stort Arbejde — saa stort, at Missionsvennerne blev betænkelige ved Sagen. Men i det hele og store slaar det til, at Resultatet mere afhænger af, om nogen vil tage Sagen op med Kærlighed og Alvor, end af de aandelige Forhold.

Ser vi saa paa de 64 pCt., hvis Beretning vi regner med, er der al Grund til at vente, at ogsaa de kan komme betydeligt højere op. Dels er der mange Steder, hvor Tegningen ikke er afsluttet, dels er der ogsaa her mange Sogne, hvor der kun er tegnet enkelte Portioner, men hvor der ikke er nogen som helst Grund til at tvivle om, at de kan vinde med. M. H. t. Byerne, er de større Byer selvfølgelig de vanskeligste; men vi skylder Akademiforvalter la Cour i Sorø Tak for at have vist, at ogsaa en By kan naa det dobbelte af sit Minimumstal, og Kaptajn Gørtz i Helsingør for at have vist, at selv en stor Købstad kan faa overtegnet mere end en halv Gang.*) Der er mange Amter, hvor der er arbejdet udmærket, men faa Steder, hvor Amdsudvalget har lagt sig personligt saa stærkt i Selen som i Frederiksborg Amt, hvor Amtet som Helhed allerede i Februar ikke var langt fra at have overtegnet en halv Gang.

Om de 10 pCt., som ingen Tillidsmand har, er der ikke meget at sige ud over dette, at det er *meget* faa Sogne, hvor en personlig Henvendelse ikke kan finde en Mand, som vil tage sig af Sagen. Det gør det ogsaa lettere at komme frem, at de blanke Sogne ofte findes samlede, hvorved de ofte kun

*) Om Tegningen i Byer, se sidste Side.

bliver et Vidnesbyrd om, at der ikke der paa Egnen har været gjort et personligt Arbejde for at skaffe Tillidsmænd.

De 26 pCt., om hvilke vi ikke véd meget mere, end at der er en Tillidsmand, er i Virkeligheden Hovedopgaven for det fremtidige Arbejde. Det er en broget Gruppe. Der er adskillige, som af lokale Grunde har villet vente lidt med at tage Arbejdet op, og andre, hvor der først lige er kommen en Tillidsmand. Dem behøver man i og for sig ikke at være ængstelig for, saa lidt som for de Steder, hvor der har været arbejdet godt, kun lider Tillidsmanden af en ikke ualmindelig Ulyst til at svare paa Forespørgsler — trods vedlagt Svarkort o. s. v. Men de fleste, som intet har indberettet, har sagtens gjort det, fordi der intet er at berette. Og dertil hører endelig de ikke faa, som straks har opgivet. Det er ikke enestaaende at faa følgende Svar: Hvor meget er tegnet? Intet. Kan der ventes tegnet mere? Nej. Har der været afholdt Møde? Nej. Har Sagen været anbefalet fra Prædikestolen? Nej. Er Møde i Fremtiden nødvendigt, ønskeligt eller overflødig? Overflødig. Og saa under disse enstonige Svar Navnet paa en Mand, som noget med Urette kaldes Tillidsmand. Saadanne Svar siger selvfølgelig intet andet end, at man næppe har truffet den rette Mand, og at der maa gøres et nyt Arbejde for at faa Sagen i Gang.

2. *Det fremtidige Arbejde.* — Vi maa der først gøre os klart, at Maalet ikke er 2 Millioner, men 20 Kirker. Da vi først nævned 2 Millioner, regnede vi med nedadgaende Priser. Vi véd alle, de er gaaet den modsatte Vej. Ingen véd, hvordan det vil stille sig om et Par Aar; men Maalet er ikke en bestemt Sum, men de 20 Kirker, København trænger til. Saa er der den anden Side af Sagen: den Halvdel, København skal skaffe. Herom skal kun siges dette, at Kirkefondet er i Gang med Forberedelser til et lignende Arbejde herinde.

En god Organisation er afgørende for, at Arbejdet kan føres igennem; men lige saa afgørende er det, at de rette Personligheder kommer til at bruge den. Saa bliver Organisationen levende og virksom. Det gælder om, at de, som arbejder i Sagen, baade Udvalgsmedlemmer og Tillidsmænd, er Folk, som har praktisk Sans og ejer noget af Evnen til at inspirere andre; det kan de i hvert Fald ikke, uden at de selv tror paa Sagen og har Kærlighed til den. Saa kan vi godt være klar over, at Sagen kan gennemføres næsten overalt, hvor den gribes fornuftigt an — vi vil alligevel se det gaa i Stykker paa den ene eller anden Maade, om ikke Kina Indlands Missionens Motto bliver det bærende: Have faith in God — hav Tro til Gud. Det trænger vi til at minde hverandre om, baade naar vi fristes til at mene, det gaar af sig selv, og naar vi synes, her er ingen Vej frem: hav Tro til Gud.

Opgaven er først i Almindelighed at gøre *Ansvaret ef-*

fejktivt for Udvalgene. Jeg vilde anbefale, at der indenfor de ofte store Amsudvalg dannedes et mindre *Forretningsudvalg*, hvis Medlemmer hver havde Ansvar for sit Distrikt, f. Eks. et Provsti eller et Herred. Jeg mener ikke, det altid vilde være nødvendigt, bl. a. fordi man undertiden *har* noget lignende. Men det gælder om, at der for hvert eneste Distrikt er eet Udvalgsmedlem, som føler, at han og kun han har Ansvar for de Sogne, og som kan og vil lægge et Arbejde i dem. I Reglen vil Ansvar vist blive mest effektivt ved ikke at fordeles mellem for mange, og det Arbejde, der allerede er sket, vil ofte vise tydeligt, hvem der er de rette Mænd hertil. De vil faa de Oplysninger, Kontoret ligger inde med, og det er Tanken, at der hver Maaned skulde sendes dem et Maanedsbrev, for at Forbindelsen mellem dem og Centralledelsen kunde være levende.

Opgaven i Sognene afhænger naturligvis af Forholdene. Er det gaaet godt, bliver den at fastholde dem, man har, men tillige at faa flere med. Det gælder om ikke at blive færdig, men stadig spejde ud efter flere. Det maa ikke glemmes, at en Portion mere i hvert Sogn er 60,000 Kr. Dernæst de Sogne, hvor der lige er kommet en Tillidsmand, eller hvor denne intet har faaet gjort: der betyder det ofte, at der kun kommer noget i Gang efter Hjælp udefra, Møder eller personlig Tilskyndelse. Den største Vanskelighed ligger ofte ikke i de Sogne, hvor Tillidsmanden intet har gjort, men gjort lidet og saa opgivet det. Kan Udvalgsmedlemmerne ikke ved Opmuntning faa Fart i en kleinmodig Tillidsmand, kommer de naturligvis til at staa overfor Spørgsmaalet om at søge ham erstattet med en anden — et Spørgsmaal, der vist ofte ikke er saa vanskeligt, som det ser ud, da mangan vil føle det som en Lettelse at blive fri. Her maa tages Hensyn til Personer, men ogsaa Hensyn til Sagen. Jeg skal i denne Forbindelse nævne, at som almindelig Regel — hvorfra der er saare mange Undtagelser — gælder, at det er bedst at have Lægmand som Tillidsmand; for en Præst bliver det let en besværlig Ting ved Siden af 27 andre Ting, for en Lægmand bliver det lettere en virkelig Opgave, hvor han har sin Glæde af at naa saa langt frem som muligt.

M. H. t. mit Arbejde gælder det, at der ikke i væsentlig Grad kan blive Tale om et Forhold til Bidragyderne, men om et Forhold til dem, der arbejder i Sagen. I Sommerhalvaaret bliver mit Hovedarbejde at køre rundt og hjælpe de Steder, hvor der trænges til Hjælp; det er en Selvfølge, at dette Arbejde kan blive langt mere effektivt den Dag, hvert enkelt Herred eller Provsti er henlagt til en bestemt Mand. Jo mere det kan gøres muligt for Tillidsmændene at komme til København, des bedre; men da det er vanskeligt, gælder det om, at vi herinde kan komme til dem. Til Vinter vil jeg derfor se det som min Hovedopgave, helst sammen med

Amtets Præst i København, at samles med alle Medarbejderne forskellige Steder i hvert Amt til Møder, hvor vi kan drøfte de praktiske Spørgsmaal, men hvor med Guds Hjælp selve Sagens Storhed skal opildne og styrke til bedre Arbejde.

Thi selve Sagen er saare lige til: hvis dette Arbejde er fra Herren, er det hans Mening, at det *kan* fremmes, og hans Vilje, at det *skal* fremmes.

P. Helweg-Larsen.

Amtsudvalgenes Arbejde.

Af Pastor *Stricker*, Helsingø.

»Du, Herre, vil gøre dig rede; du vil forbarme dig over Zion; thi det er paa Tide, at du er den naadig. Thi den bestemte Tid er kommen. Thi dine Tjenere hænge med Behag ved dens Stene, og de have Medynk med dens Støv.«

(Ps. 102, 14—15.)

Det er mig umuligt at tale om dette uden at se det som et Led i hele det store Arbejde, der nu er lagt for os.

Det første for os Amtsudvalgsmedlemmer er at faa lukket os rigtig op for den store Opgave, at vor store Hovedstad kan frelses fra det at blive en stakkels afkristnet By, og saa være rede til at gaa ad de Stier, som Herren vil, og se Opgavens Storhed. Der ligger vist en meget større Velsignelse i det, vi er sat til, end vi egentlig fuldt kan overskue.

Jeg kan ikke forstaa det Hjerte, der ikke kommer til at brænde for denne vældige Opgave. Og saa synes jeg, der er noget saa velsignet i at tænke paa, at vi kommer til at knytte Baand i vort stakkels splittede Folk. Tænk, om denne Opgave kunde faa Naade til at faa lagt de helliges Hænder paa Landet sammen med de helliges Hænder i København, saa blev der Glæde i Himlen. Og vi kunde bruges til at blive saadanne smaa frugtbare Bindeled og kunde komme til at staa med en meget stor Kærlighed til de hellige i København. Om de hellige i København saa maatte kunne taale det; jeg tænker, I beder tit Herren om mere Sagtmodighed og mere Kærlighed og mere af Aandens Frugter; her er Bønhørelsen.

— Og saa maa vi Amtsudvalgsmedlemmer bære det paa vort Hjerte, at naar Tiden kommer og Kirkerne staar der, vi da maa kunne sende nogle Vidner ind til København. Hvis vi bruger de 5 Aar, inden Kirkerne staar der, til at bede, saa hører Gud Bønnen, og saa sker det, som er det vigtigste, at Sjælene frelses.

— Til at begynde med syntes jeg, det hele saa saa forfærdelig umuligt ud; alle de mange Krav, der stilledes; hvordan skulde vi dog skaffe disse mange Penge tilveje; kunde vi endda nøjes med at tage et Snuptag! Men holde ud i 5 Aar og faa Samfundene til at holde ud. — Men saa kom jeg til at se, at Sagen var fra Herren, og saa var det noget helt andet. Først stirrede jeg paa alle Vanskelighederne og paa mig selv; men med eet blev mit Øje løftet op til, hvad Herren vilde, og saa var det ikke mig eller os, der skulde skaffe de nogle og treds Tillidsmænd, men Herren havde dem til os; saa skulde vi bare finde de Tillidsmænd, som Herren havde til os. Saa gik Herren foran os, og saa fik vi Mod. Aa, hvor det i alt Arbejde gælder saadan; saa lister vi efter som hans smaa Haandlangere, saa vandrer vi i beredte Gerninger.

Forbindelsen mellem den enkelte Menighed i København og Hjælpemenighederne paa Landet.

Af Sognepræst *Dalsager*, Herfølge.

Naar der tales om »*Forbindelse*« mellem en københavnsk Menighed og en Række Menigheder paa Landet, tør man nok bruge det Billede, at det er et *Brobygningsarbejde*, det drejer sig om. At der er en Kløft mellem Land og By, mærkes paa flere Omraader. Men intet er vel i den Grad egnet til at bygge Bro over den Kløft som det kristelige Fællesskab og dette, at blive stillet overfor den store fælles Opgave, at bygge 20 nye Kirker i København.

Et saadant Brobygningsarbejde er vel først et *Ingeniørarbejde*; der maa lægges Planer og foretages Udregninger, som det er blevet gjort fra Ledelsen i København.

Men saa kommer *det praktiske*, at lægge Bropillerne ned, saa de staar fast, det vil sige at finde Kvinder og Mænd til Amdsudvalgene og som Sognetillidsmænd, der har en virkelig Interesse for Sagen, saa de ikke alene selv staar fast, men ogsaa kan blive Bærere for andre, naar de møder Lunkenhed og manglende Interesse paa deres Vej. Hvis man ikke selv brænder for en Sag, kan man ikke tænde Ild i andre.

For Præstø Amts Vedkommende er dette Arbejde gaaet sin jævne Gang fra Sogn til Sogn, og det er lykkedes paa en forunderlig Maade, saa vi hele Tiden har følt, at Herren har været med os. Der har været Skuffelser, men endnu flere Glæder. Hvor det har knebet mest med at faa Forbindelsen i Orden, har københavnske Præster ydet os en værdifuld Hjælp, som jeg herved takker for.

En anden Hjælp har vi faaet fra dem, der rejste Modstand mod Hjelpeindsamlingen ved at udsaa Mistillid. Det gav os nemlig Anledning til at give *grundig Oplysning* om Kirkenøden i Hovedstaden. Pressen har stillet sig saare velvillig overfor disse oplysende Indlæg, saa vi ogsaa har meget at takke den lokale Presse for, selv om vi ogsaa maa se at naa videre ad den Vej.

Vi har i Præstø Amt forsøgt at knytte Forbindelse til Grøndals-sognet, som vi skal hjælpe, ad to Veje:

Dels er Sognets Maanedssblad gratis sendt til alle vore Sognetillidsmænd, og dels har Sognepræst Kalf gjort et stort Arbejde ved Møder og Gudstjenester her.

Og det maa siges, at vore Sognefolk er lydhøre overfor Kirkesagen, idet man saa udmærket forstaar, at *Københavns Afkristning* vil være en uhyre Fare for hele Landet, ligesom det modsatte vil blive til Velsignelse for Menighedslivet ogsaa paa Landet. Man har ogsaa en Forstaaelse af *det sociale Arbejde*, der er taget op fra Kirkefondets Kirker.

Og endelig er det jo *vore egne Brødre og Søstre*, indflyttede Landboere, som vi skal hjælpe. *Adoptionstanken* er ogsaa af Værdi. Vor Hjælp rettes mod et ganske bestemt Punkt.

Men en Ting maa vi være klar over: Broen maa holdes vedlige. De 5 Aar vil blive Arbejdsaar baade for os ude paa Landet og for de Præster i København, som kan rejse ud og hjælpe os. Enkelte Bidragydere falder fra, og meget nyt Land er der endnu at vinde.

Men der er en Forbindelse, som gør os frimodige overfor Fremtiden: Gud har været med os. Forbindelsen opad og Velsignelsen ovenfra er for os den bedste Garanti for, at Sagen kan føres igennem. Gaar vi stadig ud fra det, bliver der ikke noget særlig fortjenstfuldt i det at give og heller ikke noget ydmygende i det at modtage, det er ganske simpelt *en Nødvendighed, et Samarbejde i den fælles Herres Tjeneste*.

Jeg vil til Slut samle det, jeg har villet sige, i *tre Spørgsmaal og tre Svar*:

1. Hvilken Forbindelse har der *tidligere* været mellem Københavns Kirkesag og Menighederne paa Landet?

Ja, vi har haft den aarlige Indsamling paa St. Bededag. Der er afholdt spredte Gudstjeneste snart for Kirkesagen i Almindelighed og snart for et særligt Formaal. Bladet »Københavns Kirkesag og Menigheden« sendes hver Maaned til Præsterne. Men mon det ikke netop er et Udtryk for, at det væsentlig har været en Præsteforbindelse — mere end en Menighedsforbindelse?

2 Hvilken Forbindels er der *nu*?

Den stærkeste, der nogen Sinde har været.

Regner vi med 3—5 pCt. Bidragydere, kommer vi let op mod ca. 10 pCt. af alle voksne Medlemmer af Folkekirken, hvilket vel svarer til den mest kristeligt interesserede Del af Befolkningen, og jeg tror ikke, vi skal foretage en almindelig Husindsamling, men hellere bede des mere om Støtte fra den vaagne Del af Sognemenighederne, ikke mindst fordi vi tilsigter at knytte en virkelig Hjerteforbindelse og ikke blot etablere et Understøttelsesforhold. Vi tilsigter jo ikke blot en *organiseret Forbindelse*, men langt mere en *organisk*.

3. Hvilken Forbindelse kan vi vente i *Fremtiden*?

Ja, gør vi vort Brobygningsarbejde paa den rette Maade, da vil denne mekaniske, ydre Organisering af Amdsudvalg og Tillidsmænd, ogsaa naar de 5 Aar er gaaet, have skabt en Hjerteforbindelse, der er meget mere værd, en stærk Betonning af, at Københavns Kirkesag er et *Arbejde* og ikke en *Retning*, saa det løftes op over *Mistænkeliggørelse og Partivæsen*, et Arbejde, der kan bygge *Bro over Retningskløfterne*, fordi det i sidste Instans sigter mod det at bygge Bro mellem Gud og Menneskehjertes, en Forstaaelse af, at naar det ene Lem lider, gaar det ud over hele Legemet — saa inderlig skal den Forbindelse være. Herren lade det lykkes, saa vort Folk kan blive et Guds Folk.

Oversigt over Tegning af Bidrag

til Kirkefondets Hjelpeindsamling.

Afsluttet den 26. August 1924.

Under »Tegningens Gennemførelse« er der kun regnet med Indberetninger fra Sogne, hvor Tegningen kan anses for nogenlunde afsluttet, selv om Resultatet skulde være meget lavt. Der er adskillige Indberetninger, som enten kun viser, at man har opgivet Sagen straks, eller at Arbejdet først er ved at komme i Gang; disse Beretninger er altsaa ikke talt med under nævnte Rubrik. Derimod er der som Tillidsmænd medregnet alle, som ikke udtrykkelig har frasagt sig Hvervet.

De sidste Kolonner i »Sammendrag og Oversigt« viser, hvor stor en Procentdel af hele Amtets Minimumstal, der falder paa de forskellige Sognegrupper. For Holbæk Amts Vedkommende f. Eks. er der endnu saa mange Sogne uden Tillidsmænd, at deres samlede Minimumstal udgør 12 pCt. af hele Amtets Minimumstal, medens der paa samme Maade falder 18 pCt. paa Sogne, om hvilke der ikke vides andet, end at de har en Tillidsmand, eller højst, at Arbejdet er i sin Begyndelse. Et virkeligt Resultat af Tegningen i Holbæk Amt kendes derimod i saa mange Sogne, at deres samlede Minimumstal udgør 70 pCt. af Helheden; og det er denne Del (derimod ikke Amtets samlede Minimumstal), som er overtegnet med 27 pCt.

T. M. = Tillidsmand. — Min. Tal. = Minimumstal.

Herred	Organisationens Gennemførelse						Tegningens Gennemførelse			
	Hele Kredsen		Sogne uden T. M.		Sogne med T. M.		Sogne, hvor T. M. har indberettet		Tegningen i disse Sogne	
	Antal Sogne	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Tegnet Portoner	$\frac{0}{10}$ over el. under (Min. Tal)
I. Gl. Kbhv. Amt²⁾										
Sokkelund ³⁾	13	1232								
Smørum	16	637								
Sum Gl. Kbhv.	29	1869								
II. Frederiksborg Amt										
Lyng-Kronborg	13	1309	0	0	13	1309	13	1309	2031	+55
Horns	10	250	0	0	10	250	10	250	295	+18
Ølstykke	7	188	0	0	7	188	7	188	162	÷14
Lyng-Erborg	12	587	1	7	11	580	11	580	735	+27
Holbo	13	488	0	0	13	488	13	488	827	+69
Strø	12	394	0	0	12	394	12	394	585	+48
Sum Erborg	67	3216	1	7	66	3209	66	3209	4635	+44
III. Bornholms Amt										
Vestre Provsti	11	760	0	0	11	760	11	760	759	0
Østre Provsti	11	573	0	0	11	573	11	573	615	+7
Sum Bornholm	22	1333	0	0	22	1333	22	1333	1374	+3
IV. Gl. Roskilde Amt⁴⁾										
Sømme	14	677								
Voldborg	12	295								
Tune	12	260								
Ramsø	14	490								
Sum Gl. Rosk.	52	1722								
V. Holbæk Amt										
Arts	10	544	4	138	6	406	6	406	404	0
Løve	20	573	0	0	20	573	16	441	822	+86
Tudse	13	426	2	53	11	373	9	283	345	+22
Merløse	18	771	0	0	18	771	16	456	542	+19
Skipinge	11	337	1	19	10	318	10	318	376	+18
Ods	11	593	0	0	11	593	10	512	587	+15
Samsø	6	226	6	226	0	0	0	0	0	
Sum Holbæk	89	3470	13	436	76	3034	67	2416	3076	+27
VI. Sorø Amt										
Ringsted	19	766	0	0	19	766	14	484	730	+51
Alsted	17	590	1	24	16	566	9	388	481	+24
Slagelse	19	1162	0	0	19	1162	13	695	640	÷8
V. Flakkebjerg	20	460	0	0	20	460	19	450	532	+18
Ø. Flakkebjerg	12	304	0	0	12	304	10	244	332	+36
Sum Sorø	87	3282	1	24	86	3258	65	2261	2715	+20

¹⁾ d. v. s. Minimumstallet i de Sogne, hvorfra Indberetning er indgaaet.

²⁾ Arbejdet først for nylig optaget.

³⁾ Gentofte Kommune ikke medregnet.

⁴⁾ Arbejdet først nylig optaget.

Herred	Organisationens Gennemførelse						Tegningens Gennemførelse			
	Hele Kredsen		Sogne uden T. M.		Sogne med T. M.		Sogne, hvor T. M. har indberettet		Tegningen i disse Sogne	
	Antal Sogne	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Tegnet Portioner	$\frac{0}{100}$ over el. under Min. Tal
VII. Præstø Amt¹⁾										
Fakse	13	457	1	22	12	435	10	381	485	+28
Bjevskov	12	318	1	12	11	306	10	276	351	+27
Stevns	12	371	0	0	12	371	11	329	468	+42
Hammer	11	353	0	0	11	353	11	353	449	+27
Baarse	15	822	0	0	15	822	13	701	661	÷ 6
Møenbo	8	425	1	5	7	420	4	295	287	÷ 3
Sum Præstø	71	2746	3	39	68	2707	59	2335	2701	+16
VIII. Tybjerg Herred										
Sum Tybjerg	17	742	0	0	17	742	17	742	905	+22
IX. Odense Amt²⁾										
Odense	13	620	1	35	12	585	6	318	178	÷ 44
Bjerge	13	408	3	88	10	320	8	265	192	÷ 28
Aasum	12	290	1	29	11	261	5	107	118	+10
Lunde	9	284	4	117	5	167	3	123	66	÷ 46
Skam	8	168	3	34	5	134	3	93	102	+10
Skovby	12	428	1	8	11	420	9	393	293	÷ 25
Baag	23	760	3	61	20	699	18	626	670	+7
Vends	21	849	2	39	19	810	8	499	407	÷ 18
Sum Odense	111	3807	18	411	93	3396	60	2424	2026	÷ 16
X. Svendborg Amt										
Sunds	19	1131	3	104	16	1027	13	902	662	÷ 27
Salling	27	917	11	260	16	657	12	549	635	+16
Gudme	13	499	8	336	5	163	5	163	89	÷ 45
Vinding	17	713	1	32	16	681	13	607	565	÷ 7
Langeland Nordre	9	364	0	0	9	364	8	325	458	+41
Langeland Søndre	7	261	1	13	6	248	6	248	185	÷ 25
Ærø	6	361	0	0	6	361	6	361	197	÷ 45
Sum Svendborg	98	4246	24	745	74	3501	63	3155	2791	÷ 12
XI. Maribo Amt										
Loll. Nørre	13	753	0	0	13	753	13	753	472	÷ 37
Loll. Søndre	15	438	3	54	12	384	11	352	281	÷ 20
Fuglse	22	743	4	93	18	650	13	519	593	+14
Musse	20	693	0	0	20	693	18	581	591	+2
Falster Nørre	16	543	1	38	15	505	12	366	400	+9
Falster Søndre	15	828	0	0	15	828	14	808	782	÷ 3
Sum Maribo	101	3998	8	185	93	3813	81	3379	3119	÷ 8

1) ÷ Tybjerg Herred.

2) Odense By ikke medregnet.

Herred	Organisationens Gennemførelse						Tegningens Gennemførelse			
	Hele Kredsen		Sogne uden T. M.		Sogne med T. M.		Sogne, hvor T. M. har indberettet		Tegningen i disse Sogne	
	Antal Sogne	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Tegnet Portioner	% over el. under Min. Tal
XII. Aalborg Amt¹⁾										
Kjær	18	932	5	258	13	674	6	204	188	÷ 8
Fleskum	15	497	3	217	12	280	4	109	102	÷ 6
Hornum	19	472	1	23	18	449	11	256	290	+ 13
Hellum	16	323	0	0	16	323	12	257	117	÷ 56
Hindsted	17	515	3	69	14	446	9	301	112	÷ 63
Aars	12	305	0	0	12	305	6	199	243	+ 22
Gislum	18	288	0	0	18	288	15	189	416	+ 115
Slet	16	341	0	0	16	341	10	228	319	+ 40
Sum Aalborg	131	3673	12	567	119	3106	73	1743	1787	+ 3
XIII. Hjørring Amt										
Børglum	19	800	7	154	12	646	6	310	196	÷ 37
Hvetbo	7	284	1	115	6	169	2	45	24	÷ 47
Dronninglund	18	879	1	45	17	834	8	388	313	÷ 19
Vennebjerg	21	976	2	103	19	873	11	731	541	÷ 26
Horns	18	1000	1	72	17	928	8	572	601	+ 5
Østerhan	10	310	0	0	10	310	8	247	209	÷ 15
Sum Hjørring	93	4249	12	489	81	3760	43	2293	1884	÷ 18
XIV. Thisted Amt										
Vesterhan	12	272	2	33	10	239	6	131	70	÷ 47
Hundborg	11	428	1	19	10	409	4	78	119	+ 53
Hillerslev	14	241	0	0	14	241	8	169	137	÷ 19
Refs	12	377	0	0	12	377	10	308	498	+ 62
Hassing	18	325	0	0	18	325	11	172	221	+ 28
Morsø Sdr.	17	538	1	8	16	530	9	163	158	÷ 3
Morsø Nrd.	15	251	3	53	12	198	9	141	114	÷ 19
Sum Thisted	99	2432	7	113	92	2319	57	1162	1317	+ 13
XV. Viborg Amt										
Middelsom	18	367	10	183	8	184	7	169	187	+ 11
Sønderlyng	15	237	3	53	12	184	11	170	185	+ 9
Rinds	18	408	2	55	16	353	14	318	281	÷ 12
Nørlyng ²⁾	15	638	0	0	15	638	9	535	526	÷ 2
Hindborg	9	350	1	24	8	326	5	297	148	÷ 50
Rødding	9	188	1	14	8	174	3	66	74	+ 12
Nørre	9	194	1	23	8	171	4	89	34	÷ 62
Harre	11	205	0	0	11	205	4	88	153	+ 74
Fjends	18	337	2	21	16	316	15	304	329	+ 8
Lysgaard	16	510	2	109	14	401	9	291	318	+ 9
Hids	9	253	3	50	6	203	4	119	125	+ 5
Houlbjerg	12	249	2	41	10	208	9	176	165	÷ 6
Sum Viborg	159	3936	27	573	132	3363	94	2622	2525	÷ 4

¹⁾ Aalborg By er ikke medregnet.

²⁾ Herunder Viborg By.

Herred	Organisationens Gennemførelse						Tegningens Gennemførelse			
	Hele Kredsen		Sogne uden T. M.		Sogne med T. M.		Sogne, hvor T. M. har indberettet		Tegningen i disse Sogne	
	Antal Sogne	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Tegnet Portioner	% over el. under Min. Tal
XVI. Hjerm-Ginding H.										
Hjerm	20	762	0	0	20	762	20	762	1089	+43
Ginding	13	338	0	0	13	338	13	338	395	+17
Sum Hjerm-Ginding	33	1100	0	0	33	1100	33	1100	1484	+35
XVII. Vandfuld-Skodb. H.										
Vandfuld	11	201	1	19	10	182	9	168	284	+10
Skodborg	16	514	0	0	16	514	9	362	415	+15
Sum Vandf.-Skodb.	27	715	1	19	26	696	18	530	699	+13
XVIII. Hammerum H.										
Sum Hammerum	27	1136	1	23	26	1113	22	926	986	+6
XIX a. Gl. Aarhus Amt¹⁾										
Hasle	9	325	0	0	9	325	5	195	189	-3
Hads	15	470	1	21	14	449	11	226	312	+38
Ning	11	410	5	272	6	138	2	48	62	+29
Sabro	8	173	3	66	5	107	5	107	71	-34
V. Lisbjerg	8	137	2	26	6	111	6	111	110	-1
Framlev	11	190	3	55	8	135	4	56	39	-30
Sum Gl. Aarhus	62	1705	14	440	48	1265	33	743	783	+5
XIX b. Gl. Skanderb. Amt										
Vor	14	375	3	77	11	298	9	251	208	-17
Nim	7	999	5	134	2	865	0	0	0	0
Hjelmslev	11	409	7	235	4	174	3	156	54	-65
Gern	16	734	0	0	16	734	14	699	602	-14
Tyrsting	12	314	11	270	1	44	1	44	13	-70
Vrads	8	326	1	26	7	300	3	84	61	-27
Sum Gl. Skanderb.	68	3157	27	742	41	2415	30	1234	938	-24
XX. Randers Amt										
Støvring	9	1010	4	118	5	892	4	66	94	+42
Galten	12	255	3	38	9	217	4	81	41	-49
Nørhald	13	223	0	0	13	223	8	134	163	+22
Onsild	12	414	0	0	12	414	8	302	223	-26
Gerlev	9	214	1	12	8	202	7	172	213	+24
Ø. Lisbjerg	9	342	2	89	7	253	5	205	195	-5
Mols	9	247	0	0	9	247	6	169	113	-33
Nørre	19	518	8	153	11	365	9	329	403	+25
Søndre	15	345	4	114	11	231	6	149	152	+2
Rougsø	5	131	0	0	5	131	5	131	152	+16
Sønderhald	23	579	15	363	8	216	7	190	291	+53
Sum Randers	135	4278	37	887	98	3391	69	1928	2040	+6

1) Aarhus By ikke medregnet.

Herred	Organisationens Gennemførelse						Tegningens Gennemførelse			
	Hele Kredsen		Sogne uden T. M.		Sogne med T. M.		Sogne, hvor T. M. har indberettet		Tegningen i disse Sogne	
	Antal Sogne	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Tegnet Portioner	% over el. under Min. Tal
XXI. Ribe Amt										
Ribe-Gørding	18	623	6	108	12	515	7	363	338	÷7
Malt	9	480	3	168	6	312	1	112	75	÷33
Anst	10	487	1	19	9	468	5	309	369	+19
Slaugs	4	222	0	0	4	222	1	45	57	+27
Ø. Horne	6	342	1	55	5	287	4	272	140	÷49
V. Horne	14	503	0	0	14	503	8	354	281	÷21
Skads	19	1253	2	73	17	1180	9	502	330	÷34
Sum Ribe	80	3910	13	423	67	3487	35	1957	1590	÷19
XXII. N. Horne-Bølling H.										
N. Horne	8	203	0	0	8	203	6	161	215	+34
Bølling	18	510	0	0	18	510	18	510	854	+67
Sum N. Horne-Bøll.	26	713	0	0	26	713	24	671	1069	+59
XXIII. Ulfborg-Hind H.										
Ulfborg	10	262	0	0	10	262	10	262	292	+11
Hind	19	525	0	0	19	525	17	490	698	+42
Sum Ulfborg-Hind	29	787	0	0	29	787	27	752	990	+32
XXIV. Vejle Amt										
Nørvang Tørr. Vestre ..	16	692	2	167	14	525	10	411	357	÷13
Brusk ¹⁾	10	824	1	21	9	803	5	150	177	+18
Nr. Tyrstrup	8	300	0	0	8	300	7	251	243	÷3
Elbo	5	693	2	56	3	637	2	69	78	+13
Holman	6	238	0	0	6	238	6	238	348	+46
Jerlev	4	163	0	0	4	163	4	163	182	+11
Nørvang Tørr. Østre ..	14	1198	0	0	14	1197	5	163	153	÷6
Bjerre ²⁾	(16)	(437)								
Hatting	(10)	(249)								
Sum Vejle	63	4107	5	244	58	3863	44	1445	1538	×6
Do. () medregnet	89	4793								
XXV. Sønderjylland										
Tørninglen Pr.	23	789	1	26	22	763	16	535	447	÷16
Tønder Pr.	24	834	5	187	19	647	12	263	319	+21
Haderslev Pr.	27	1137	3	80	24	1057	16	792	747	÷6
Aabenraa Pr.	20	1077	3	117	17	960	10	677	411	÷39
Sønderborg Pr.	21	1100	2	45	19	1055	8	345	368	+7
Sum Sønderj.	115	4937	14	455	101	4482	62	2612	2292	÷12

¹⁾ Kolding ikke medregnet.

²⁾ I Bjerre-Hatting Herreder er Arbejdet først nylig optaget.

Sammendrag og Oversigt.

Kreds	Organisationens Gennemførelse						Tegningens Gennemførelse				Min. Tallet % ^o vis fordelt paa					
	Hele Kredsen		Sogne uden T. M.		Sogne med T. M.		Sogne, hvor T. M. har indberettet		Tegningen i disse Sogne		Sogne uden T. M.	Sogne, hvor T. M. ikke har indberettet	Sogne, hvor T. M. har indberettet			
	Antal Sogne	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Antal	Min. Tal	Tegnet Portioner	% over eller under Min. Tal						
Gl. Kbhv. ..	(29)	(1869)														
Frederiksborg	67	3216	1	7	66	3209	66	3209	4635	+44	0	0	100			
Bornholm ..	22	1333	0	0	22	1333	22	1333	1374	+ 3	0	0	100			
Gl. Roskilde	(52)	(1722)														
Holbæk	89	3470	13	436 ¹	76	3034	67	2416	3076	+27	12	18	70			
Sorø	87	3282	1	24	86	3258	65	2261	2715	+ 20	1	30	69			
Præstø ÷ Tybj	71	2746	3	39	68	2707	59	2335	2701	+16	1	14	85			
Tybjerg	17	742	0	0	17	742	17	742	905	+ 22	0	0	100			
Odense	111	3807	18	411	93	3396	60	2424	2026	÷ 16	11	25	61			
Svendborg ..	98	4246	24	745	74	3501	63	3155	2791	÷ 12	18	8	74			
Maribo	101	3998	8	185	93	3813	81	3379	3119	÷ 8	5	11	84			
Aalborg	131	3673	12	567	119	3106	73	1743	1787	+ 3	15	37	48			
Hjørring	93	4249	12	489	81	3760	43	2293	1884	÷ 18	12	34	54			
Thisted	99	2432	7	113	92	2319	57	1162	1317	+13	5	47	48			
Viborg	159	3936	27	573	132	3363	94	2622	2525	÷ 4	14	19	67			
Hjerm-Gind.	33	1100	0	0	33	1100	33	1100	1484	+35	0	0	100			
Vandf. Skodb.	27	715	1	19	26	696	18	530	699	+13	3	23	74			
Hammerum	27	1136	1	23	26	1113	22	926	986	+ 6	2	16	82			
Gl. Aarhus ..	62	1705	14	440	48	1265	33	743	783	+ 5	25	33	42			
Gl. Skandbg.	68	3157	27	742	41	2415	30	1234	938	÷ 24	23	48	29			
Randers	135	4278	37	887	98	3391	69	1928	2040	+ 6	21	34	45			
Ribe	80	3910	13	423	67	3487	35	1957	1590	÷ 19	11	39	50			
N. Horne-Bøll.	26	713	0	0	26	713	24	671	1069	+59	0	6	94			
Ulfborg-Hind.	29	787	0	0	29	787	27	752	990	+32	0	4	96			
Vejle ÷ Bj. Ht.	63	4107	5	244	58	3863	44	1445	1538	+ 6	6	59	35			
Bjerre-Hat t.	(26)	(686)														
Sønderjylland	115	4937	14	455	101	4482	62	2612	2292	÷ 12	9	38	53			
Hele Landet	1810	67.675	238	6822	1572	60.853	1164	42.972	45.264	+5,3	10	26	64			
() medregnet	1917	71.949														

¹⁾ deraf over Halvdelen paa Samsø.

Resultatet af Tegningen kendes langtfra fra alle Byer. Her nævnes de Byer, som har indberettet Overtegning (Tallet i () er Minimumstallet): Helsingør 700 (463), Frederikshavn 296 (282), Herning 300 (266), Holstebro 459 (253), Hillerød 300 (175), inkl. Landsognet 350 (265), Stege 171 (155), Faaborg 172 (143), Struer 160 (141), Grenaa 194 (136), Lemvig 155 (134), Aakirkeby 226 (126), Rudkøbing 174 (124), Sorø 246 (122), Ringkøbing 199 (117), Fakse 135 (108), Nykøbing S. 100 (88), St. Hedinge 143 (86), Bogense 89 (86), Nysted 93 (72), Frederiksværk 106 (66).

P. Helweg-Larsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 25.

November

1924.

Stiftsprovst H. Hoffmeyer.

Atter har den københavnske Kirkesag mistet en af sine Venner, idet Stiftsprovst H. Hoffmeyer den 16de Oktober er afgaaet ved Døden, kun 59 Aar gammel, efter nogle faa Dages haabløs Sygdom. Det var ganske naturlig særlig de kirkelige Forhold paa Frederiksberg, der laa ham paa Sinde, og der syntes at være god Fremgang i hans Planer og Arbejde for denne Sag, der i ham havde en saa varm og praktisk Talsmand. Han er nu altsaa kaldt bort, men hans Minde vil leve ikke mindst i det Indskud, han har gjort i denne vigtige Sag.

Harald Westergaard.

Indvielse af Hans Egedes Kirkesal.

De historiske Data er fulgt hurtigt efter hinanden i Hans Egedes Sogns Historie.

Den 7de Februar 1923 blev Sognet udskilt fra Davids Sogn, den 29de Oktober 1923 blev Grundstenen lagt til Kirken, og ikke et Aar efter, den 28de September 1924, blev Kirkesalen indviet. Dette hurtige Tempo har forskellige Aarsager. Det skyldes først og fremmest, at Hans Egedes Sogns to Præster med en hel Skare Hjælpere bag sig har udført et meget dygtigt og energisk Arbejde i det nye Sogn. Det skyldes, at *Foreningen til smaa Kirkers Opførelse* skænkede sin Aarsindtægt paa 12,000 Kr. til Kirkens Opførelse. Det skyldes, at *Østerbros Menigheder* er traadt hjælpende til, har adopteret denne Kirke og hver givet sin Adoptionsgave. Og saa skyldes det tillige *Kirkefondets Hjelpeindsamling*. Egentlig var det ikke Meningen, at Kirken i sin midlertidige Skikkelse skulde have Hjælp fra denne. Den var jo helt igennem

planlagt og beregnet, inden Hjelpeindsamlingen begyndte. Men da det saa kneb med at skaffe de nødvendige Penge frem saa hurtigt, bad man om Forskud paa Hjælpen til den endelige Kirke. Derved blev Hans Egedes Kirke i sin foreløbige Form den første af de ny Kirker herinde, som har rejst sig med Støtte fra Hjelpeindsamlingen.

Og nu ligger den lille, kønne Kirke derude i Vardegade og giver indenfor sine Mure foreløbigt Rum for det forgreneede Menighedsarbejde, der herfra skal gøres. — Pladsen er ypperlig udnyttet. I Kirkesalen kan der, naar den sættes i Forbindelse med den vinkelret liggende Menighedssal, rummes ca. 400 Mennesker. Og ovenpaa har Sognepræsten faaet en udmærket Bolig, ligesom der er indrettet Graverbolig. Forhaabentlig skal der dog ikke gaa for lang Tid, inden Pladsen alligevel bliver for lille og selve den store Hans Egedes Kirke bliver bygget.

Indvielsen formede sig højtideligt og smukt. Den overværedes af saa mange, som det var muligt at rumme i de to Sale. Fra Kirkeministeriet var Departementschef Holbøll kommet til Stede, fra De Samvirkende Menighedsplejer Dr. theol. Alfr. Th. Jørgensen. Blandt Kirkefondets Repræsentanter saas Professor Har. Westergaard med Frue; fra Sorø og Holbæk Amter (de Amter, der gennem Hjelpeindsamlingen støtter Hans Egedes Kirke) var Godsforvalter Christov og Akademikasserer la Cour kommet rejsende.

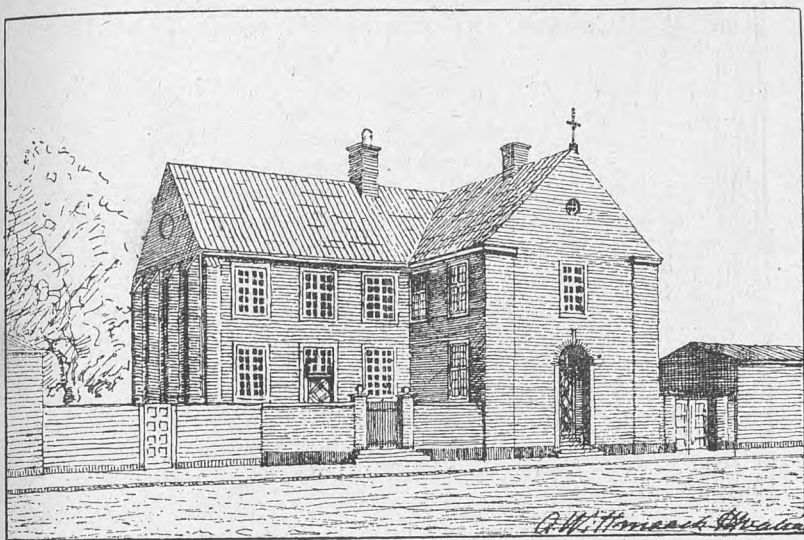
Præcis Kl. 10 gik Dørene op for Præsternes Procession, Pastor Austin Hansen bad Indgangsbønnen, og Grundtvigs Indvielsessalme »Til det Guds Ord, der som en Sol« blev sunget.

Efter Biskop Ostfelds Tale, som findes her i Bladet, foregik selve Indvielsen af Kirken, idet Biskoppen udtalte de skønne Ord af Indvielsesritualet, som Gang paa Gang og altid lige højtidsfuldt lyder til Præster og Menighed ved en Kirkeindvielse.

Saa spillede Kirkens Organist og Koret sang smukt og kraftigt til Hartmanns Musik de kendte Ord: »Opløfter eders Hoveder, I Porte —.«

Derefter prædikede Sognepræst Grünfeld — hans Prædiken er ogsaa trykt her i Bladet — et Par Salmer blev sunget, og Kordegn Hjaltason bad Udgangsbønnen. Til allersidst sang man: »Mægtigste Kriste, Menighedens Herre«, og Præsternes Procession forlod Kirken, som nu langsomt tømtes. — Men udenfor i det klare Efteraarssolskin blev Folk længe staaende og glædede sig over det smukke Kirkehus, som Arkitekterne Wittmaack og Hvalsøe har megen Ære af.

Om Aftenen havde Samfundet indbudt til en Fest, som forløb smukt og fornøjeligt. Man samledes i Kirkesalen, som ogsaa ved Lys tager sig udmærket ud. Over Alteret hæn-

ger et Maleri af Maleren Meinhardt, forestillende Hyrdernes Tilbedelse af Jesusbarnet, og til Døbefont har Kirken faaet en gammel, meget smuk Font fra St. Michaelis Kirke i Fredericia.

Da alle havde faaet Plads, talte Pastor Grünfeld og udtrykte den Glæde og Taknemmelighed, som Hans Egedes Menighed følte paa denne deres Festdag. Og saa fulgte Taler i lang Række: Professor Westergaard talte først paa Kirkefondets Vegne, talte om, hvordan de Drømme, han for en Menneskealder siden havde drømt ved Kirkesagens allerførste Begyndelse, var gaaet i Opfyldelse i langt højere Grad, end han dengang havde turdet haabe. Pastor Juhl bragte Hilsen fra Esajas Menighed, Pastor With fra Davids og Pastor Holt fra Nazareth Menighed. Provst Helweg-Larsen talte paa Hjelpeindsamlingens Vegne, Frk. Rasmussen bragte Hilsen fra Foreningen til smaa Kirkers Opførelse og Dr. theol. Jørgensen fra De Samvirkende Menighedsplejer.

Imidlertid var Kaffen færdig, og i den tilstødende Sal samledes man om de dækkede Borde, hvor Tiden gik hurtigt under fornøjeligt Samvær. Men Klokken var efterhaanden blevet mange, og der maatte tænkes paa Opbrud. Endnu en Gang tog man Plads i Kirken, og Pastor Austin Hansen holdt en kort Andagt. Meget inderligt og smukt formede hans Hilsen til Hans Egedes Menighed sig, idet han benyttede Davids Hilsen til Nabal fra 1ste Samuels Bog. — Og med den Lykønskning og med den Hilsen skal ogsaa denne Beretning slutte:

»Til Lykke! Fred være med dig, og Fred være med dit Hus, og Fred være med alt det, du har.«

Ved Indvielsen af Hans Egedes Kirkesal

28. September 1924.

Af H. Ostenfeld.

Marc. 4, 26.: Med Guds Rige er det saaledes, som naar en Mand har lagt Sæden i Jorden,

I sin Tale om Guds Rige og dets Kaar her paa Jorden bruger Jesus jo mange Billeder. Han aabnede Indgangen til den usynlige og evige Verden ved her nede paa den kolde Jord, hvor Syndens og Dødens Lov har sat sit Stempel overalt, selv at *leve og forkynde evigt Liv*, Samfund med Faderen og den, han udsendte, Jesus Kristus. Men om dette Samfunds Oprettelse talte han i Lignelser. Fælles for alle disse Lignelser er det Træk, at *hverken* Oprettelsen af Riget eller Indgangen i det *gaar af sig selv*. Der maa et Arbejde, en Begyndelse til. Og den ene Gang efter den anden understreger Jesus det med *Begyndelsen*, saaledes ogsaa i det oplæste Ord: »Med Guds Rige er det saaledes, som naar en Mand har lagt Sæden i Jorden.» Han ser ikke Resultatet lige straks, han kører ikke i Lade samme Dag, som han har saaet. Der er Vintersæd og Vaarsæd; men selv ved den sidste maa han vente og bie, indtil Maalet er naaet, at Høstvognen svinger ind i Laden. Men aldrig vilde nogen Høstvogn svinge ind i Laden, om *ikke Sædemanden var gaaet en Dag ude paa den sorte Jord* og havde udstrøet Sæden. Sædemandens Gerning er *Begyndelsens Gerning* og den *nødvendige Gerning*, og den Gerning, som maa *øves i Haab*.

Nu staar vi i Dag ved Indvielsen af dette nye Kirkehus, i hvilket og ud fra hvilket der skal øves en Gerning, en begyndende Gerning. Ja, paa en vis Maade er hele Jesu Kristi Kirkes Gerning her paa Jord en begyndende Gerning. Fuldendelsen, Høsten, kommer jo først, naar vi skal staa i den store, hvide Flok omkring Guds Trone, og der skal vor Lovsang faa den rigtig stærke Tone. Men derfor kan vi alligevel tale om en *Begyndelse i særlig Forstand*, som naar et nyt Hjem dannes. Det skal være en Begyndelse som Sædemandens. Han strør sin Sæd ud med Haab. *Sæden er Guds Ord*, Guds Glædesbud, at han har elsket Verden saaledes, at han gav sin enbaarne Søn, at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortæbes, men have evigt Liv, at Gud er en Gud, som udsender Indbydelsen: Kommer, for alle Ting er rede, ja, at han er en Gud, som løber den i Møde, som længes hjem.

Men nu har der været en Tid, da man ikke rigtig kendte Livets Love og mente, at til Saakorn kunde alt bruges, ogsaa det, som var meget lidt vægtigt og værdifuldt. Nu véd man, at skal man vente en god Høst, saa maa Saakornet være det bedste, der er Spirekraften stærkest. Derfor maa man omgaas Saakornet med Omhyggelighed. Livets Lov

gælder ogsaa i Aandens Verden, at det *aandelige Saakorn maa have Spirekraften i sig*, og det sker, naar Forkynderen, den enkelte og Menigheden, hjertelig tilegner sig Guds Naades Ord om Syndernes Forladelse, som vi synger:

Naar Hjertet med Varme
om Ordet slaar Arme,
vor Frelser vi tager i Favn.

Og nu skal denne Kirke kaldes *efter Hans Egedes Navn*. Han var en Sædemand, som bar Guds Sæd ud med Haab. Selv havde han hjertelig tilegnet sig Ordet om Guds Naade i vor Herre Jesus Kristus, derpaa byggede han sit Liv, og Lydighed mod dette Ord er den røde Traad i Hans Egedes Liv. Fordi han vilde være lydige mod Herren, kunde han ikke blive hjemme, men længtes ud, og han var dreven af den rette Kærlighed til Mennesker, saa han ikke kunde taale den Tanke, at oppe i det høje Nord sad Landsmænd, som ikke havde det hele og fulde Evangelium at leve deres Liv paa. Gud give, at disse to: *Lydighed med Gud og Kærlighed til Mennesker* altid maa være forenede hos dem, der har hjemme i Hans Egedes Kirke.

Og Hans Egede gjorde sin Gerning med Haab og mod Haab, *trofast holdende ud og glemmende sig selv* midt under Skuffelser og haarde Tider. Der kom ogsaa for ham mismodige Timer. Han, som holdt sin første Prædiken i Grønland over Ps. 117: »*Love Herren, alle Hedninger, priser ham, alle Folkestammer. Thi hans Miskundhed har været mægtig over os, og Herrens Sandhed er evindelig, Halleluja,*« han valgte til Tekst for sin Afskedsprædiken 1736 Es. 49, 4: »*Men jeg sagde: jeg har gjort mig Møje forgæves, og fortæret min Kraft for intet og uden Nytte. Alligevel er min Ret hos Herren og min Løn hos min Gud.*« Det var en Træthedens Bølge, der gik hen over ham. Men Gud har selv sat sit Segl under hans Gerning og vedkendt sig den. Det var betagende 200 Aar efter Egedes Komme at være i Grønland og se, at der ikke var noget Omraade af Livet deroppe, uden at Egedes og hans Budskabs Spor saas. Det var deres Boliger og Hjemliv, deres Handelsliv, deres Skole og deres Kirke. Og det mest betagende Øjeblik ved Festen deroppe var, da en Grønlænder traadte frem og holdt Slutningstalen, efter at der var overbragt Hilsener fra det danske Missionsselskab og fra den danske og norske Kirke. Han sagde omtrent saaledes: »Heroppe er Sommeren kort og Blomsterne ikke mange, og de kommer sent; men de kommer dog. Egede sagde, da han forlod Grønland: »*Jeg har fortæret min Kraft for intet,*« men Gud har underkendt denne Dom, og vi takker Gud for det, han har ladet vokse indtil denne Dag, om det end kom sent.«

Det kan ske, at den, som bærer Sæden, der saas, gaar sin Gang med Graad — det kan ogsaa ske, at han gaar med en taknemlig Følelse af, at der er Grøde i Luften. Den tro Tjener maa vel erfare noget af begge Dele. Men Gud give Trofasthed og Haab hos dem, som her skal have hjemme og have en Tjeneste, at det maa lyde i deres Sind: »Med Guds Rige er det saaledes, som naar et Menneske lægger Sæden i Jorden,« saa skal de ogsaa faa Forsmag paa Høsten, den store Høst, naar Negene skal hjemføres med Frydesang. Amen.

Prædiken ved Indvielsen af Hans Egedes Kirkesal

28. September 1924.

Tekst: Luk. 10, 38—42.

Hvorledes Hjemmet i Bethania var, — om det var et Hus i Retning af en smuk Villa, eller om det var ganske tarveligt som et Husmandshjem — det fortælles der ikke noget om. For Jesus vilde det ogsaa have været uden mindste Betydning; det, han saa paa, var ikke de ydre Forhold, men han saa paa de Mennesker, der prægede Huset. Han holdt mere af at komme i en beskedent Hytte, hvis der var Mennesker derinde, som tog imod ham med Glæde, end at komme i Farisæernes fine Hus, hvor man undlod de simpleste Høflighedsformer, ikke tvættede hans Fødder og ikke hilste ham med et Velkomstkys.

Han tog helst ind i Tolderes og Synderes Hjem og satte sig til Bords med dem til Forargelse for Farisæerne. Toldere og Syndere tog jo imod ham med Glæde.

Men der var vel intet Hjem, hvor han var saa hjertelig velkommen, og hvor han følte sig saa godt hjemme, som i Hjemmet i Bethania, i Marthas Hus. Det var vel mest Martha, der satte Præg paa Huset med al sin livlige Travlhed. At for Resten ogsaa Maria, der ellers var saa indadvendt, kunde være virksom, kender vi jo fra Historien med Nardussalven. Lazarus var vel den, som skaffede Husholdningspengene, men ellers har han vel været den tavse Mand, med hvem siden det store Under skete.

Jesus elskede disse venlige Mennesker og var en elsket Gæst. Der fandt han et Fristed, hvor han kunde hvile ud efter Striden i Jerusalem, som det hedder i den kendte Sang:

»Naar for Jesus Dagen endte
med sin Møje, Sorg og Strid,
mod Bethania han vendte
trætte Fod ved Aftentid;

glemte saa i Kvælden stille
 Striden i Jerusalem;
 Hjerter tro og Øjne milde
 fandt han i det kære Hjem.«

Men som Jesus var dengang, er han jo endnu:

»O, han vil saa gerne komme
 til os alle med sin Fred.
 Han gaar ind i Borg og Hytte,
 hvor der kun til ham er Rum,
 og hvor Hjerterne vil lytte
 til hans Evangelium.«

Han gaar endnu ind i Synderes Hus, og det, han ser efter, er jo dette, om der er Mennesker, der har Brug for ham som Frelser. Om Huset er stort eller ringe og lille, det spørger han ikke om, men der, hvor to eller tre er samlede i hans Navn, der er han midt iblandt dem til Stede og lyser sin Fred over dem.

Saa tør vi da tro, at han ogsaa vil værdiges at træde under vort det ringe Tag, og vi vil bede ham være vor *Hytte-gæst* og hos os gøre sin Frelsergerning her i dette Hus, der er nævnet efter *Hans Egedes Navn*, til Minde om Grønlands Apostel og hans tapre Hustru *Gertrud Rask*, — disse to Mennesker, der i Sandhed havde Kristi Sind og gik ind i de elendigste, mest snavsede Eskimohytter uden Tanke paa at skaane sig selv for at bringe Mennesker Evangeliet. Vi vil gerne ved dette Hus og ved den kommende Kirke sætte dem et Minde i kommende Tider.

Vi tør tro, at ogsaa her, hvor der skal færdes en Skare af Syndere, vil han nok have sin Gang, og vi vil gerne bede ham være vor kære *Gæst* og modtage ham baade i Søndagens Højtidsstunder og i Hverdagslivets travle Arbejde, naar vi samles til vore Møder.

Vi vil gerne tjene ham, som *Martha* gjorde det. Og der vil jo blive meget *Marthaarbejde* herinde. Men saa skal vi spørge os selv, om vi er Jesus mere hengivne, end *Martha* var det. Mon vi rigtig har Sind til at sætte vor egen *Magelighed* og al vor *verdslige Trævlhed* til Side for at tiene ham og udføre det Arbejde, som vi tror kan være ham til Behag?

Men skal vi saa paa den anden Side ikke rammes af Herrens Bebrejdelse, fordi vi arbejder paa et galt Grundlag, saa maa vi altid begynde Arbejdet ud fra *Mariastunderne*. Hvis vi mener, at det i Grunden er os, der arbejder, og at det er *vore* Kræfter, der skal sættes ind, saa skal det nok hurtigt gaa saadan, at vi fyldes med megen Uro, og at vi gør os mange Bekymringer. Regner vi kun med det, som vi formaar, saa ender det før eller siden med noget udvortes,

med Rammer uden Indhold. Skabe *Organisationer*, det kan vi nok, have alle *Institutioner* i Orden, det kan vi maaske ogsaa nok, men som *Johs. Johnson* siger i sin dejlige Bog: »Den hellige Ild«: »Institutioner skal fyldes,« og det er kun *Gud*, der kan fylde dem; der skal være *Liv* i Rammerne — og Livet kan kun skabes af Herren selv. Og det er *det*, som Herren kan gøre, naar vi som *Maria* sætter os ved hans Fødder og lytter til hans Tale.

Det skulde nødig gaa os, som det gik Menigheden i *Laodikea*, der havde de store Tanker om sig selv, som syntes, at den var rig og havde vundet Rigdom og intet fattedes, og hvor alt det *ydre* var i den skønneste Orden. Den Menighed var lunken, og det lunkne vil Herren udspy af sin Mund.

Skal dette Hus blive en Prædiken i vort Sogn, og skal der udgaa Frelse herfra til vantro og verdslige Mennesker, og skal der herinde vokse en Menighed op i Hellighed og under Herrens Naade og til hans Ære, saa maa der noget mere til end dette, at Jesus blot er vor Gæst.

Vi tør tro, at han staar for Døren og banker, og om vi vil lukke op for ham, da vil vi holde Nadver med ham, men han vil ogsaa *holde Nadver med os*, og dette er langt større. Det er langt større, at han vil gaa for Borde herinde og tjene os, end at vi vil tjene ham.

Skal vor Tjeneste, vort Arbejde lykkes, da maa vi lade ham *tjene os først*. Dertil er han jo kommen. *Menneskesønnen er ikke kommen for at lade sig tjene, men for at tjene*. Det var det, som *Martha* ikke rigtig havde faaet fat paa; derfor kom hun i Bekymring og havde megen Uro. *Maria* forstod dette bedre. Hun satte sig ved hans Fødder og modtog af hans Ord. Derfor var der Fred i hendes Sind. Hun havde valgt den gode Del, som ikke blev taget fra hende.

Herren tjente dem begge to. Han tjente *Martha*, idet han hjalp hende til Rette. Dette vil han ogsaa gøre mod os. Der er vel ingen af os, uden at vi har noget af en *Marthatravlhed, der ikke er helliget ved Mariasindet*. Der er hos os alle mere eller mindre ganske almindelig verdslig Travlhed, mens vore Hjerter er fyldte af Bekymring for mange Ting, og mens der er megen Uro i vore Tanker, saa at vi ofte har saa vanskeligt ved at finde vort eget Hjerte. Og det er dog det, som det først og fremmest kommer an paa: »Fremfor alt, hvad der skal bevares, saa bevar dit Hjerte; thi derfra udgaa Livet« (Ordspr. 4, 23).

Alle trænger vi til at mindes om det *ene fornødne* — vore Sjæles Frelse. Alle andre Bekymringer maa træde tilbage — der maa kun blive denne ene altbeherskende Bekymring tilbage: *Bekymringen for Sjælens Frelse!* Al anden Uro

maa holde op — kun een eneste Uro maa blive tilbage, en *Uro i Retning af Inderlighed*, som Søren Kierkegaard udtrykte det, en stadig tilbagevendende Uro, der driver os til ganske og aldeles at overgive os til ham, ved hvis Fødder Maria sad, og lade os tjene af ham i Mariastunderne.

Dér og kun dér, ved hans Fødder, faar vi Frelse for vore Sjæle og Fred i Sindet. Det vil han give os, — og saa er det ikke mere os, der tjener ham, men *det er ham, der tjener os*, som han tjente Maria.

Atter og atter maa vi søge Pladsen ved Føden af det Kors, hvor han fuldbragte sin Frelsergerning, der, hvor det kendtes stærkest, at Menneskesønnen er ikke kommen for at lade sig tjene, *men for at tjene og for at give sit Liv til en Genløsning for mange*.

Dér og kun dér, ved Korsets Fod, er det Blivested, hvor Hjertet finder Fred. Dér og kun dér, ved hans Fødder, henter vi Opmuntring og Lyst og Kræfter til at gøre Martharbejdet, saa at det virkelig kan lykkes til Sjæles Frelse og til hans Navns Ære.

Alt dette vil han give os, og saa er det først og fremmest *ham, der tjener os*.

Han er ikke blot *vor Gæst*, men han er mere. Og det *mere*, han er, har *Brorson* udtrykt saa klart og smukt. Det er i Sejerssalmen »Den store, hvide Flok«, hvor det hedder sidst i det andet Vers om dem, der er komne hjem gennem den store Trængsel:

»Nu holde de, hvor Liv er bedst,
hos ham en evig Løvsals-Fest,
og Lammet selv
ved Livets Elv
er baade *Vært og Gæst!*«

Ja, det er dette, der er det største: Jesus er ikke blot vor kære *Gæst*, hvem vi vil tjene, men han skal blive *Vært* i vort Kirkehus, og vi vil sætte os ved hans Fødder og lytte til hans Tale og tage imod hans Gaver.

At have Jesus baade som *Vært og Gæst*, det kan vi lære af Fortællingen om Hjemmet i Bethania. Amen.

R. Grünfeld.

Fra Hjelpeindsamlingens Repræsentantmøde.

Sekretær la Cour: Vore Penge.

Der er til Dato indgaaet i Hovedkassen Kr. 189,400 — og spørger vi: hvorledes skal disse Penge og de, som vi nærer sikkert Haab om at faa i Fremtiden, anvendes, saa har vi jo ganske vist Svaret givet i vore Statuter, hvor der er fastslaaet, at hvert Amt giver 100,000 Kr. til sin Kirke, og

hvor to Amter har to Kirker 50,000 Kr. til hver Kirke; men dette er Endemaalet, og forinden da bliver der Spørgsmaal om den midlertidige Anvendelse af de Penge, der efterhaanden gaar ind. Det er jo saadan, at det gælder om os Kristne, at vi kan ikke tjene Gud og Mammon, men vi kan faa Mammon til at tjene Gud; og spørger vi: hvordan skal disse Penge anvendes? saa maa vi svare: de skal anvendes saadan, at de kommer til at yde den yderste Tjeneste, som er dem mulig, for Guds Riges Arbejde.

Forinden Pengene naar frem til at gøre Tjeneste for det egentlige Formaal, til hvilket de er givne, kan de komme til at yde Hjælpeindsamlingen en god Tjeneste ved de Renter, de kan give, medens de midlertidigt er i Hjælpeindsamlingens Hovedkasse. Vi har bedt Dem, saa snart det var Dem belejligt, at indsende Beholdningerne til Hovedkassen (det er ikke af Mistillid til Dem eller af særlig Pengekærhed hos os, vi har gjort det), men De vil kunne forstaa, at jo hurtigere og mere fuldstændigt Kassebeholdningerne samles i een Kasse, des større en Del af denne kan gøres frugtbar og give os Renter; jo flere Penge, der stadigt indgaar i Hovedkassen, des mindre en Del af denne behøver at holdes disponibel til kommende Udbetalinger. Ved den Rente, som kan faas af Hovedkassens Beholdning — den er for Tiden anbragt paa sikkert Sted til 5 pCt. Rente, medens Giro-Beholdningerne kun giver en Rente af 1,8 pCt., haaber vi at faa dækket den væsentlige Del af vore Driftsudgifter, saa disse ikke skal tage nogen Del af Betydning af de Gaver, som er givet til Kirker for Guds Ords Forkyndelse; men skal det lykkes, da maa vi ogsaa i dette Spørgsmaal huske og efterleve Herrens Formaning: at intet forkommes.

Men foruden denne midlertidige Tjeneste, som de fremsendte Penge kan komme til at yde Hjælpeindsamlingen, kan de, inden de naar frem til deres endelige Tjeneste, og uden at blive sinkede i denne, komme til at yde en betydelig Tjeneste for Kirkesagen. Det er jo saadan, at ikke alle Kirkesager herinde er lige langt fremme, og det kan være saadan, at de, der har kortest frem, staar i Forbindelse med Amter, hvor det har været sværest at komme i Gang, og hvorfra der derfor endnu ikke er kommen Penge af Betydning. Nu vil det jo baade for Menigheden paa det paagældende Sted og for Kirkesagens Venner i det hele taget være rarest, om de, der var længst fremme, ogsaa kunde blive dem, der blev først færdige, og vi har derfor tænkt os den Mulighed, at Hovedkassen af de forhaandenværende Midler kunde yde den byggende Kirkekomité Forskud paa det, der fra vedkommende Amt skal indgaa til Kirken, men endnu ikke er indgaaet, men dog efter Tegningens Forløb kan forventes at ville indgaa. For at illustrere vil jeg tage et Eksempel: Blaagaardskirken; den er jo Københavns Kirkesags

Smertensbarn. Gang paa Gang har man maattet andrage Københavns Magistrat om Forlængelse af den Frist, inden hvilken Magistraten har betinget, at den midlertidige Kirke bliver afløst af den endelige Sognekirke. Nu i de senere Aar er der kommet Fremgang for Kirkekomitéen i dens Arbejde for den nye Kirke, saa den har indsamlet næsten 100,000 Kr. og kan begynde at bygge, hvis den kan regne med Hjælpeindsamlingens 100,000 Kr. Nu er Forholdet det, at Hammerum Herred og Nørre Bølling-Horne Herred har indbetalt 7300 Kr., men der er tegnet 60,000 Kr. Kunde det nu ikke forsvares at yde dem det tegnede Beløb i Forskud? Vi i Forretningsudvalget betragter Tegning af Vennerne i Hammerum og Nørre Bølling-Horne Herreder som lige saa godt som rede Penge og vilde ikke nære nogen Betænkelighed derved, hvis Herredsudvalgene ikke mener, at det vil sinke eller hindre deres Indsamling, at deres Kirke bliver fuldført, inden deres tegnede Gaver er bleven indbetalt. Under den Forudsætning, at Udvalgene ikke mener, det vil skade Indsamlingen hos dem, at de faar eller rettere deres Kirke faar dette Forskud, mener vi det rigtigt, at saadant Forskud bliver givet. Ikke blot vil den Kirkesag, som trænger mest, herved blive først hjulpet, men hele Kirkesagen herinde og udover hele Landet, mener vi, vil blive gavnet derved, idet det jo er en kendt Sag, at jo stærkere Bevægelsen er, des flere vil den rive med sig.

Men blandt de endelige Opgaver for Hjælpeindsamlingen er der een, der indtager en Særstilling; det er Fuldførelsen af Filipskirken. Den er ikke nævnet mellem de Opgaver, der er sat frem i vort Program, vi havde haabet, at den havde magtet det selv, og var ikke det nye Opsving paa alt, hvad der skal bruges til Fuldførelse, kommet, havde man maaske ogsaa med den ekseptionelle Offervillighed, som Sognet har udvist, naaet at gennemføre Fuldendelsen. Til den projekterede Kirke hører ogsaa et Menighedshus, opført som en Sidefløj mod Syd til Kirkebygningen, der skulde kunne bruges ogsaa som Sakristi og som Udvidelse af Kirkerummet, naar dette forhaabentlig snart bliver for lille. Fuldførelsen af Kirken vil koste 100,000 Kr., men Halvdelen heraf er lovet fra anden Side, saa det Tilskud, der skulde ydes fra Hjælpeindsamlingen, skulde være 50,000 Kr. Den formelle Berettigelse til denne Udvidelse af Programmet haves i Vedtægternes § 12, hvorefter Bestyrelsen, hvis Amtsudvalgenes Repræsentanter vil tilraade den det, kan tilskyde 50,000 Kr. til Filipskirkens Fuldførelse. For at gaa til denne Udvidelse taler efter Forretningsudvalgets Mening først dette, at Forudsætningen for Filipskirkens Ikke-Medtagelse under Hjælpeindsamlingen er bristet; det viser sig, at Sognet ikke kan magte Fuldførelsen, og det er ikke fordi de ikke har anstrengt sig, men fordi de har anstrengt sig saadan for at

naa det, der er naaet, at de har tømt deres Kilder. Der-næst maa vi jo huske, at Hjælpeindsamlingen har lukket Landet udenfor København for andre Kirkeindsamlinger end dem, Amtsudvalgene har sluttet sig til. Hjælpeindsamlingen ser meget nødig, at nogen bryder ud og bringer Forvirring ved at samle ind i et eller flere Amter til andre Kirker end dem, Hjælpeindsamlingen dér har samlet sig om; men Hjælpeindsamlingen maa da ogsaa drage Omsorg for, at gennem den de Kirkeindsamlinger, som har Krav paa Støtte og vilde have fundet den ude paa Landet, bliver hjulpede gennem den. Og endelig vil, naar Filipskirken er fuldført, den gamle Filipskirke kunne flyttes længere ud til den Kreds, hvor den nye Kirke skal opføres, som er medtaget i vort Program, og en Præst kan blive ansat der og Arbejdet blive begyndt paa Løsningen af Kirkesagens Gerning her; en Del af det, der nu hører til Filips Sogn, vil blive Arbejdsmark for den nye Præst, og en Del af den Kreds, som har baaret Kirkesagen i det gamle Filips Sogn, vil da blive Kærnen i den nye Menighed; men skal de saa med Kraft kunne sætte sig i Spidsen for et nyt Kirkeindsamlingsarbejde, vil det sikkert være gavnligt, om de har haft et Pusterum, hvad de kun kan faa, hvis Filipskirken fuldføres nu straks. Ude i Filips Sogn længes de efter at kunne give sig ganske hen i Kirkesagens egentlige Arbejde, det, Brødremissionen i gamle Dage gav sine Udsendinge i Opdrag med Paalæget: »Se til, at I vinder nogle Sjæle for Lammene«; de synes ude i Filips Sogn, at Sognemarken hvidner til Høst; kan de faa Kirkebygnings-sagen fuldført nu, tror de, det skal blive til Virkelighed med Opførelsen af den Kirke, der bygges af levende Stene.

Forretningsudvalget henstiller derfor til Dem, om De vil anbefale Bestyrelsen at yde et Tilskud af Hjælpeindsamlingen Midler til Filipskirkens Fuldførelse paa 50,000 Kr., om De finder det rigtigt, at man, hvor det Amtsudvalg, der skal skaffe Pengene, ikke har Betænkelighed derved, giver Forskud paa Amtets Gaver for hurtigere at faa den paagældende Kirke opført, og beder Dem drage Omsorg for, at de indsamlede Penge snarest belejligt fra Amtskasserne indgaar til Hovedkassen, for at de Midler, der skænkes, i fuldeste Omfang kan komme til at gøre Tjeneste for Sagen, de er givet til.

Store Bededags-Indsamlingen:

Ved en Fejltagelse, som vi beklager, er Kollekten fra Graasten, Kr. 32,00, ikke indgaaet i Fortegnelsen over St. Bededagsindsamlingen.

Festgaver i Anledning af Filips Kirkens Indvielse:

Ved Vekselerer Nannestad har vi haft den Glæde at modtage ialt 440 Kr. i Anledning af Filipskirkens Indvielse. Vi bringer alle Bidragyderne en hjertelig Tak.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

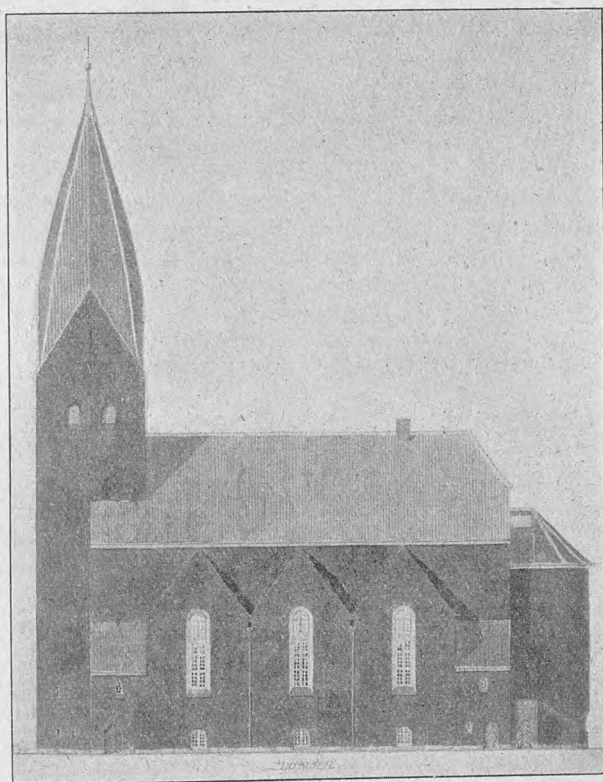
Nr. 26.

November. II.

1924.

Taksigelseskirken.

I Skitsekonkurrencen om Taksigelseskirken deltog 6 Arkitekter. Af de indsendte Forslag blev to udtagne, idet Be-

dømmelseskomitéen ønskede, at disse skulde gennemarbejdes af de paagældende Arkitekter og derefter indsendes til ny Bedømmelse. De to Forslag var indsendt af Arkitekterne Fr. Kjørboe og Ingwersen & Jepsen. Til Udarbejdelsen blev

der givet Frist indtil den 1ste September. I Løbet af September blev de nye Forslag gennemset af de bygningskyndige i Bedømmelsesudvalget, kgl. Bygningsinspektør Magdahl Nielsen og Arkitekt Jul. Smith. De blev derefter forelagt det samlede Udvalg.

Dette havde ingen let Opgave. Der var saa meget godt i begge Forslag, at det ikke var let at træffe Valget imellem dem. Arkitekterne Ingwersen & Jepsens Plan bød paa et lyst og festligt Kirkerum, en ypperligt udnyttet Krypt med store og gode Menighedslokaler, og tillige indeholdt det et Sakristi, som manglede i det andet Forslag, men heller ikke bestemt var forlangt. Dette Forslag var desuden det mindst bekostelige.

Naar alligevel Arkitekt Kiørboes Forslag blev foretrukket, var det væsentlig, fordi Kirken, saaledes som han har formet den, mentes at ville gøre sig stærkere gældende og mere svare til sit Navn. Den er lagt frit langs Jagtvejen, saa den ikke — som Tilfældet var i det andet Forslag — støder umiddelbart op til nogen anden Bebyggelse. Dens Kirkerum virker festligt, og der er gode Menighedslokaler i dens Krypt.

Vi bringer ovenfor et Billede af den. Da vi er saa langt fremme i Efteraaret, vil der først blive begyndt paa dens Opførelse til Foraaret. Planerne skal ogsaa passere en Række Autoriteter til Godkendelse, inden Arbejdet kan begynde ude paa Grunden.

Ch. N.

Bestyrelsesmødet i 1924.

Tirsdag den 28de og Onsdag den 29de Oktober var Kirkefondets Bestyrelse samlet til det aarlige Møde, der som sædvanlig var godt besøgt.

Mødet blev holdt i Ansgarsalen i K. F. U. M. og blev ledet af Formanden, Biskop Ostenfeld, der indledede det med Skriftlæsning og Bøn.

Biskoppen dvælede ved Mindet om de fem Bestyrelsesmedlemmer, der siden sidste Bestyrelsesmøde var afgaaet ved Døden, Direktør Carl Borgen, en af de 7 banebrydende Lægmænd i Udvalget for Kirkesagens Fremme, Pastor Emil Koch (Odense), Apotheker F. V. Gjørup (Herning), Lensgreve Holstein og nu sidst Stiftsprovst H. Hoffmeyer.

Desuden mindedes han Kordegn Mortensen ved Frihavnskirken og fhv. Kordegn Frederiksen ved Gethsemane Kirken, af hvilke navnlig den sidste var en fast Deltager i Bestyrelsens Møder gennem mange Aar.

Biskoppen bød dernæst de to i Fjor indvalgte Medlemmer af Bestyrelsen, Biskop V. Ammundsen og Provst Johs.

Nordentoft, velkommen, hvorefter han gav Ordet til Forretningsudvalgets Formand, Professor H. Westergaard, som gennemgik Aarets større Begivenheder og takkede Kirkefondets Konsulenter, Overretssagfører Alb. Helweg-Larsen, Tømrermester Kornerup Koch og Revisorerne, V. Busch og Aage Holm, for al den Hjælp, de havde ydet i Aarets Løb.

Sekretæren, Pastor Charles Nielsen, gav en Oversigt over Kirkesagens Stilling i de enkelte Sogne og understregede den Fart og det Liv, der for Øjeblikket er i Kirkesagen, og som har medført to Kirkeindvielser (Filips og Hans Egedes) og een Grundstensnedlæggelse (Alle Helgens Kirken) og inden Aarets Udgang vil medføre endnu to Kirkeindvielser (Hans Tavsens og Enghave Kirken) og een Grundstensnedlæggelse (Samuels Kirken), medens vi til Foraaret venter en Indvielse (Alle Helgens Kirkens Krypt) og to Grundstensnedlæggelser (Taksigelseskirken og Blaagaards Kirken). Hjælpeindsamlingen, der er blevet saa dygtigt organiseret af Provst Helweg-Larsen, vil yderligere sætte Fart i Kirkebyggeriet i de nærmeste Aar og har allerede givet Tilskud til flere af de nævnte Kirker. Et lignende Hjælpeindsamlingsarbejde vil nu blive optaget i København af et Udvalg med Biskop Ostenfeld som Formand, Provst Nordentoft som Formand i Forretningsudvalget og Provst Helweg-Larsen som Sekretær. Iøvrigt bad han om Forbøn for Kirkesagen, at vi midt i al Travlheden med de mere udvortes Opgaver aldrig maa glemme, at Maalet ikke er Kirkerne, men Kirken, Templet af de levende Sten.

Kirkefondets Kasserer, Kommandør Vøhtz, fremlagde Regnskabet for 1923 og Budgettet for 1925; det sidste viser et Underskud paa ca. 20,000 Kr. Og det løbende Aar er ogsaa vanskeligt for Driftskassen, der antageligt vil gaa ud af Aaret med et Underskud paa over 30,000 Kr. Iøvrigt henvises til Kassererens Oplysninger i nærværende Nummer af vort Blad.

Regnskab og Budget blev godkendt.

Efter Forretningsudvalgets Opfordring indvalgte i Bestyrelsen Biskopperne Fønnesbech-Wulff og Ludwigs og Sognepræst Th. Ingomar Petersen, der alle har arbejdet for Kirkesagen, de to sidstnævnte bl. a. som Præster ved Kirkefondets Kirker, Amtsraadsmedlem Joh. Nissen, Strandelhjørn, som arbejder for Hjælpeindsamlingen i Sønderjylland, og Sekretær i Nationalbanken I. G. la Cour, Hjælpeindsamlingens Kasserer, der har gjort et stort Arbejde for denne.

Til Suppleanter i Forretningsudvalget genvalgte Installatør S. P. Christensen og Fabrikant V. Gravesen.

Fordelingen af Chr. P. Hansens & Hustrus Kirkefondslegat, som i indeværende Aar har givet 60,000 Kr., godkendtes.

Sognepræst Im. Bang, Hjelpeindsamlingens Formand, og Provst Helweg-Larsen, gjorde Rede for Arbejdet med denne Sag ud over Landet. Sekretær la Cour nævnte de Summer, der var indgaaet til de nye Kirker fra Amterne, og Forsamlingen udtrykte sin Glæde over det gode Resultat i Taksigelse til Gud.

Andendagens Møde bragte en meget livlig Forhandling om det, der var forelagt Bestyrelsen ved første Dags Møde. Dernæst indledede Sognepræst Arne Biering-Sørensen ved Aldersro Kirke en Forhandling om Kirkesagen og Ungdommen. Indledningsforedragets Hovedlinjer findes trykt i nærværende Nummer af Bladet og gav ogsaa Anledning til en Række Udtalelser af de tilstedeværende.

Det gode og saglige Møde blev afsluttet med, at Biskoppen ledede Forsamlingen i Bøn og Taksigelse, og vi skiltes med en levende Følelse af, at vi havde været for Guds Ansigt, og at han arbejder med i vor store Sag nu som før.

Kirkefondets Aarsregnskab 1923.

Det Aarsregnskab for 1923, der blev forelagt ved Bestyrelsesmødet i Oktober, balancerede med 318.473,15 Kr.

Det er jo et stort Beløb, om end det er godt Kr. 35.000 mindre end for 1922, og vi har stor Grund til at takke Gud og Kirkefondets mange Venner for, at Midlerne kom saa rigeligt ind, og det lagde sig saaledes til Rette, at vi kunde svare enhver sit og gaa ud af Aaret uden Underskud.

De største Indtægtskilder var:

Kirkekollekten paa St. Bededag Kr. 95.085,84. Om end Kollekten blev godt 7000 Kr. mindre end i 1922, var den dog, især med Hensyntagen til de vanskelige økonomiske Forhold, et storslaaet Bevis for, med hvilken Kærlighed og Offervillighed Københavns Kirkesag vedblivende omfattes af Tusinder i By og paa Land.

Til St. Bededagskollekten kommer endvidere Gaver til et Beløb af Kr. 15.205,85; denne Indtægtskilde er ganske vist ogsaa gaaet tilbage, nemlig med godt Kr. 3000, men sammenlagt med Kollekten giver den dog et Beløb paa Kr. 110.291,72.

Testamentarisk Gave og Arv, frigjort ved Testators Død, Kr. 10.532,21, Renter 9.131,58 Kr.

Indsamlet af Kirkefondets 24 Menigheder Kr. 79.149,08 til Kirkernes Drift. Dette er et Udtryk for Kirkefondets Menigheders store Offervillighed, men dog langt fra et udtømmende Udtryk, da der har været indsamlet langt større Be-

løb dels til Menighedernes forskellige Menighedsarbejder og i enkelte Sogne desuden til Opførelsen af nye Kirker.

Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat Kr. 50,000. Det er udelukkende af disse Midler, at Kirkefondet lønner de præsteviede Medhjælpere og giver Løntilskud til Præsterne, hvor Forholdene taler derfor. Legatet bidrager derved i høj Grad til, at der kan gøres Fremstød.

De største Udgifter var:

Store Vedligeholdelsesarbejder Kr. 9.415,52.

Afdrag paa Laan og Renter af Prioritetslaan samt Skatter og Afgifter 42.664,08 Kr.

Løn og Løntillæg til Præster Kr. 50.008,65.

Pensioner og Forsikringer Kr. 6.578,99.

Administration Kr. 18.405,80.

Kirkefondets Blad, Rejsseudgifter m. m. Kr. 12.250,93.

Køb af Grund Kr. 14.899,29. Det er Kirkefondets Hovedkasse, der i alt væsentligt afholder Udgifter ved Nyanskaffelse af Grunde.

Til Kirkernes Drift det af Menighederne indsamlede Beløb Kr. 79.149,08 samt et Tilskud til de ikke selvunderholdende Kirkers Drift paa Kr. 18.481,69. Naar et nyt Sogn udskilles, gaar der nogen Tid, inden der i Tilknytning til den nye Kirke kan samles en Menighed, der er i Stand til at afholde alle Driftsudgifterne ved Kirken.

Tilskud til Opførelsen af nye Kirker Kr. 20,000. Hertil skal bemærkes, at efter at Hjælpeindsamlingen til Opførelse af nye Kirker er traadt i Virksomhed, vil Tilskuddet fra Hovedkassen til dette Formaal ophøre, og de Midler, der indkommer gennem Hjælpeindsamlingen, vil udelukkende blive anvendt til Bygning af nye Kirker.

Det Københavnske Kirkefonds Formue ved Udgangen af 1923 var Kr. 3.138.174,23; denne Formue er paa et meget ringe Beløb nær bundet i Bygninger og Grunde.

Vi kan ikke slutte denne korte Redegørelse uden at tilføje, at naar vi i 1923 gik ud af Aaret uden Underskud, saa er Grunden denne, dels at vi gik ind i Aaret med en ret stor Bankbeholdning, dels at der ikke kom til Udbetaling et Beløb paa Kr. 30,000, som vi havde bundet os til, men som først er betalt i indeværende Aar.

Anderledes bliver Forholdene i dette Aar, hvor vi faar et Underskud paa omkring 30,000 Kr., blandt andet fordi St. Bededagskollekten er gaaet ned med en 8000 Kr., og hertil kommer, at vi i 1925 skal tilbagebetale Absalons Menighed et Laan paa Kr. 27,900, og Budgettet for 1925 viser et Underskud paa Kr. 20,000. Vi ser dog Fremtiden fortrøstningsfuldt i Møde, da vi trygt bygger paa, at Kærligheden og Ofervilligheden til den københavnske Kirkesag vil vokse med

de stigende Krav, den store Sag stiller som Følge af de mange nye Kirkebygninger, der nødvendiggøres ved Byens rivende Vækst.

Den københavnske Kirkesag er jo en velsignet Gave og Opgave, som Herren har lagt hen til Menighederne Landet over, og atter og atter har vi erfaret med Tak og ofte med Undren, at Midlerne, Opgavens Løsning krævede, blev givet af de mange, der med aldrig svigtende Kærlighed omfatter Opgaven med deres Bønner og Gaver.

J. A. Vøhtz.

Københavns Kirkesag og Ungdommen.

Hovedlinier af et Foredrag.

Af *A. Biering-Sørensen.*

Enhver stor Bevægelse bejler til de unge, idet man forstaar, at de unge har noget, man ikke kan undvære, og Ungdommen er Fremtiden. Og man overvejer, om Bevægelsen ikke ogsaa skulde have noget at bringe de unge. Saadanne Overvejelser vil ogsaa være frugtbare at gøre for Københavns Kirkesag.

Har Kirkesagen da noget at bringe vor Tids unge? Ja! — Den har en Kirkefondsmenighed med det derfra udgaaende Ungdomsarbejde: K. F. U. M., K. F. U. K., F. D. F. o. s. v. med alt, hvad dette bringer med sig af Samvær, Udflugter, Sommerlejr og lign. Og mange er de unge, der har fundet Livet og Glæden dér og altsaa indirekte menneskeligt talt har Københavns Kirkesag at takke for, hvad de fik og fandt.

Sogneforeningerne med de mindre Forhold, og hvor mange unge (ikke mindst de, der kommer fra Landet og Provinsen) lettere, hurtigere og bedre finder sig hjemme, bør man vist tillægge al den Betydning, man kan, og bibeholde, selv om der bliver bygget store Centralforeninger rundt om i Byen. Centralforeningerne kan ikke erstatte Sogneforeningerne. — Og saa har Kirkefondet gennem sine Tanker og sit Arbejde givet næsten hvert Sogn sin unge Præst, hvilket har sin overmaade store Betydning for Ungdommen, hvis Fortrolighed oftest bedst vindes gennem yngre. Den unge Præst har Chancer for og Tid til at være Ven med de unge. Og selve Gudstjenesterne i en Kirkefondskirke. De unge finder sig bedre tilrette og bedre hjemme i det lille Rum og i den mindre Kreds, hvor de enkelte bedre ses og genkendes. Alt dette bringer Kirkesagen de unge, uden de unge egentlig selv aner det. Og for dem, der har Øjne at se med og Øren at høre med, forkynder hver Kirkefondskirke et dejligt Evangelium om Sejr, ja mere end Sejr ved vor Herre Jesus Kristus.

Men Kirkesagen har ogsaa store Opgaver til de unge; og Ungdommen gaar gerne efter store Opgaver. Der skal bygges Fæstningsværker til Forsvar og til Udfald, bruges Haandlangere (Uddeling af Indbydelser, Løbesedler, Søndagsblade), blæses i Basunen (god Omtale af en god Sag) og bedes. Og saa mange andre Opgaver, der venter indenfor enhver arbejdende Menighed, ikke mindst, hvor der arbejdes for Sogneudskillelse, ny Menighedsdannelse og Kirkebyggeri.

Men som Københavns Kirkesag har meget at bringe de unge, har de unge ogsaa meget at bringe Kirkesagen.

Jeg spurgte engang mine Konfirmander: Hvad er Københavns Kirkesag? De unge vidste ingen Besked herom, hvorimod de vidste Besked om baade: K. F. U. M. og K., Frelsens Hær og Kirkens Korshær. Men da de fik at vide noget om Københavns Kirkesag, var de straks villige til at gøre noget for den. Nogle vilde sælge Lodsedler, andre gaa med en Indsamlingsliste, andre igen sælge en Høstblomst. De vilde med andre Ord give deres Tid, Kræfter og Idéer (selv om de ikke var særlig originale). Men Ungdommen kan og vil give, naar den vindes. Og jo ældre Ungdom, des mere værdifuld Hjælp, Tid, Kræfter og Idéer. Og for alt det har vi Brug indenfor Kirkesagen. Dertil kommer saa deres Begejstring, som endnu ingen Skuffelse har mødt, og deres senere Forstaaelse, Velvilje, økonomiske Støtte, aandelige Støtte, Bæreevne og Førerskab, naar de naar til Mands Mødenhed.

Jo, de unge *maa* vindes for Kirkesagen!

Kan Københavns Kirkefond da ikke gøre mere for Ungdommen, end den har gjort? Utvivlsomt!

For aandeligt at hjælpe de unge kunde Kirkefondet maaske gøre en Indsats for at Kirkefondets egne Kirker kunde staa aabne for andagtssøgende unge et Par Morgen- og Aften-timer. Mange unge gaar med Trangen til Stilhed, men kan ikke faa den i deres Hjem med de smaa og overbefolkede Stuer. Og om Vinteren kunde Kirkefondet hjælpe til, at et Lokale i Krypt eller Menighedshus blev aabnet for de arbejdsløse, hvor de kunde faa Varme, billig Kaffe, Underholdning og muligen ogsaa komme under Ordets Paavirkning. »Det er ikke altid, man kan taale Ventetiden« (efter Arbejde), som en ung arbejdsløs engang udtrykte sig. Mon ikke de unges Hjerter var vundne for Kirkesagen baade for Nutiden og Fremtiden, om de mødte den under disse Formær; og Kirken vilde nok gaa en endnu bedre Tid i Møde, hvad angaar Forstaaelse hos Arbejderklassen.

Og for at vække Interessen hos den kristne Ungdom kan Kirkefondet gøre end mere.

Kirkefondet kunde maaske fortælle den mere om sit Ar-

bejde, end den hidtil har gjort, og det baade i Foredrag, Maanedsladsartikler, Lysbilleder, Piecer til Uddeling blandt Konfirmander og en lille oplysende Bog, udgivet paa de unges Forlag. Et Rundskue til Københavns Kirkefonds Kirker vilde den kristne Ungdom sikkert være glad for og faa Udbytte af.

Den største Vanskelighed er dog ikke at faa vækket Interessen hos den kristne Ungdom, men at faa den knyttet til Arbejdet. Vanskeligheden bestaar i dette, at den kristne Ungdomsbevægelse (M., K., Studenterne o. a.) lever deres eget Foreningsliv og udenfor Menighedssamfundene. Og den største Nytte og Støtte skal Kirkesagen have gennem disse sidste.

Hvordan kommer da denne Ungdom i Forbindelse med Menigheden? Forskellige rent praktiske Foranstaltninger kunde nok træffes, men den sikreste Vej er dog, om Trangen til denne Forbindelse indefra vil vokse. Mon ikke det vil ske, naar der tales end mere til de unge baade om Omvendelse, Kristi Efterfølgelse og Ansvaret. Naar Jesus end mere blev malet dem for Øje ikke blot som Forbilledet, men som Frelseren. Naar de forstod, at det vigtigste er ikke, hvad *de* skal gøre, men hvad Kristus *har* gjort. Det betyder ikke saa meget, hvad *de* formaar, men hvad Kristus formaar. Og mon ikke vi skal tale end mere til de unge om Guds Menigheds Opgaver og ikke blot om de for de unge specielle Opgaver. Er Talen om den akademiske kristne Ungdom, kunde den ogsaa bindes til Menigheden, ved at Menigheden hyppigere sendte Bud efter den til Søndagsskolearbejde, lokalt Ungdomsarbejde, til Missionskredse som Foredragsholdere og til et Settlementsarbejde. Hvert Sogn burde have sit Settlementsarbejde; og hvor Studenterne allerede har Settlementsarbejde i Gang, burde dette staa i nøje Tilknnytning til det lokale Menighedssamfund.

Men lad os saa forøvrigt se at faa Københavns Kirkesag ind allerede i vore Ungdomsafdelinger ved at forsøge at interessere dem for en ganske bestemt Kirke. Det gælder om at begynde i god Tid.

St. Bededagskollekten.

Ved en Forglemmelse, som vi beder om Undskyldning for, er St. Bededags Kollekten fra Samuels Sogn ikke kommet med i vor trykte Fortegnelse.

Der indkom fra Samuels Sogn 73 Kr. 62 Øre.

Festgaver i Anledning af Hans Egedes Kirkes Indvielse.

Ved Vekselerer Nannestad har vi i denne Anledning modtaget 417 Kr. Vi siger en hjertelig Tak til alle Bidragyderne.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 27.

December.

1924.

En rig Advent.

Da Adventsklokkerne ringede Højtiden ind, kunde vi samles til Indvielse af Hans Tausens Kirke — et nyt Maal var naaet i Københavns Kirkesag.

3. Søndag i Advent indsættes Alle Helgens Sogns to nye Præster, Pastor Nedermark og Pastor Hvidberg i deres Gerning. Indsættelsen finder Sted i Nathanaels Kirke, der jo foreløbig gør Tjeneste som Sognekirke for Alle Helgens Sogn.

Samme Dag Kl. 2 lægges Grundstenen til Samuels Kirke ude paa Nørrebro. Vi er nu kommet saa vidt, at Krypten til denne Kirke kan bygges; den skulde gerne staa færdig til Indvielse i Sommeren 1925.

4. Søndag i Advent indvies Enghave Kirke ude paa Vesterbro. Det er den sydlige Del af Kristkirkens Sogn, der nu danner Enghave Sogn med en Befolkning paa ca. 9000 Mennesker. Her er det Menighedshuset, der nu tages i Brug, og hvis store og rummelige Sal indvies til Kirke, indtil vi om nogle Aar kan faa selve Kirken opført.

Som man vil se, faar Kirkesagen en rig Advent. Og det bedste ved det hele er, at det virkelig er en Advent. Thi det er Herren Jesus, som kommer til vor By gennem hvert Fremskridt, hans Menighed gør i vor store Sag.

Saa har da alle Kirkesagens Venner Grund til at være med i Takken og Lovprisningen: »Velsignet være han, som kommer i Herrens Navn.«

Charles Nielsen.

Indvielsen af Hans Tausens Kirke.

Ude paa Islands Brygge var der stort Røre 1. Søndag i Advent, da Hans Tausens Kirkes lille Klokke med sin skingre Tone kaldte til Indvielsesfest. Inde i Kirken var der samlet alt, hvad der kunde være, vel op imod 1000 Mennesker, og mange stod udenfor og maatte nøjes med at faa se et Glimt af Festen.

Da Præsteprocessionen med Biskop Ostenfeld og Provst

Fenger i Spidsen skred op ad Midtergangen, var hele den store Forsamling paa Plads. Til Stede var bl. a. Kirkeminister Dahl, Professorerne Oskar Andersen og Johannes Jacobsen, Dr. theol. Alfred Th. Jørgensen og Professor Harald Westergaard tillige med Forretningsudvalgets andre Medlemmer.

Det kønne Kirkerum vækker almindelig Glæde. Det virker enkelt og kraftigt; der er saa godt som intet anvendt paa Udsmykning. Alteret staar ret højt; indenfor Alterskranken er lagt et meget smukt Tæppe, broderet af Damer i Menigheden efter Tegning af Frøken Dagmar Olrik; der er ingen Altertavle, men et kønt Trækors hæver sig op over Alterbordet. Bænke og Lysekroner er ganske enkle, udført i Fyrretræ. Men Helhedsvirkningen er god og kraftig; Arkitekterne Gording og Appel og hele den store Skare af Haandværkere med Kirkeværgen, Murermester Harald Petersen i Spidsen har Ære af deres Arbejde. Og saa er der bygget billigt. Hele Kirken koster kun ca. 180,000 Kr. og har Plads til over 800 Mennesker.

Pastor Fog beder Indgangsbønnen, og efter Salmen »Til det Guds Ord, der som en Sol«, holder Biskop Ostenfeld fra Alteret Indvielsestalen ud fra Romerbrevets 1. Kap., V. 16. Efter Biskoppens Tale, som vi bringer her i Bladet, finder den højtidelige Indvielse Sted. De forordnede Skriftstykker oplæses af Provsterne Fenger og Schousboe og Præsterne L. Koch og H. Dreieøe, hvorefter Biskoppen udtaler Indvielsesordene, som altid griber Sindene ved deres Højhed og Kraft.

Efter Salmen »Op, thi Dagen nu frembryder«, prædiker Sognepræsten, Pastor Quistgaard, over Dagens Tekst. Hans Prædiken vil man finde her i Bladet. Han slutter med Taksigelse til de mange, der har været med i det Værk, der nu er ført til Ende — ikke mindst Kirkefondet, som han beder om at hjælpe endnu en Gang med Afvikling af Gælden. Vi synger »Gør Døren høj, gør Porten vid«, Pastor Quistgaard messer Kollekten og Velsignelsen, saa bruser Slutningssalmen »Vær velkommen, Herrens Aar« gennem Kirken, Pastor Fog beder Udgangsbøn og Præsteprocessionen forlader Kirken. Blandt Præsterne er ogsaa Kirkens to tidligere Kapellaner, Pastor Sort og Pastor Hein, som skal prædike til Adventsgudstjenester i den i Ugens første Dage. Det blev en skøn og festlig Dag baade for Hans Tausens Kirkes Menighed, der selv har skaffet ca. 120,000 Kr. til sin Kirke, og for alle os, der var med.

Kirken mangler endnu sit Taarn. Men det vil sikkert komme. Og til den Tid vil en større Klokke sende Indbydelsen ud over Sognet.

Maatte Velsignelsen fra Gud fremdeles følge Menighedsarbejdet, der samler sig om Hans Tausens Kirke!

Ved Indvielsen af Hans Tausens Kirke den 30. November 1924.

Rom. 1, 16: »Jeg skammer mig ikke ved Kristi Evangelium, thi det er en Guds Kraft til Frelse for hver den, som tror.«

Nu holder vi Kirkeindvielse, og det er en Glædesdag og Festdag. For hvem er det nu en Glædes- og Festdag? Det er det *for dem, som har arbejdet for denne Kirkes Opførelse*, Kirkens Præster og Menighed, som har bragt store Ofre for at komme saa vidt, thi det er jo alene ved frivillige Gaver uden Tilskud af offentlige Midler, at Kirken er bygget. De har faaet Hjælp af *Hans Tausens Slægt*, af *danske Præster*, som gennem en Komité har indsamlet netop til denne Kirke, og af hele *den danske Menighed*, som gennem det københavnske Kirkefond ogsaa har ydet sit Tilskud. Og de, som har arbejdet ivrigst og mest ihærdigt for at Maalet kunde naas og det smukke Hus tages i Brug, de vil nu med størst Varme istemme og synge med af hele deres Hjerte Salmen fra de gamle Dage: »Denne er Dagen, som Herren har givet os, lad os fryde os og glæde os paa den,« de vil ikke se det som Resultat af deres eget Arbejde, men som Guds Gave til dem, at det nu er lykkedes at naa til Dagen, da Huset kunde indvies.

Og saa er det maaske ogsaa en Festdag og Glædesdag for *Beboerne af det store Sogn*, som ligger herude paa Bryggen. Jeg tænker paa dem, som ikke selv vil regne sig med til Menigheden i egentlig Forstand, men som nu og da søger ind i Kirken, og som møder Kirken ved bestemte og højtidelige Lejligheder i deres Liv. Ogsaa de vil glæde sig over, at et smukt Kirkehus nu staar her som Sognets Kirke, ligesom Delingen af de store Sogne og Opførelsen af nye Kirker jo i høj Grad har været et Gode for den store Befolkning ogsaa under det Synspunkt, at den nu kan faa sine kirkelige Handlinger sømmelig udførte og ikke bunket sammen massevis.

Men er det egentlig en Festdag for andre? Var det ikke rimeligt, at Dagen fejredes af Menighed og Sogn alene paa mere afsluttet, privat Maade? Er der egentlig nogen Grund til at holde Festdag og Glædesdag for andre — *med Repræsentanter* rundt om fra *baade for Folket og for Kirken*? Herpaa mener jeg at kunne svare: Ja, der er Grund dertil, og jeg skal sige hvorfor.

Der kunde vises hen til, at der er noget, som hedder Samfølelsen: naar et Lem lider, lider hele Legemet, naar et Lem glæder sig, glæder hele Legemet sig. Og der er sagt, at det er sværere at føle Medglæde end Medlidenhed, men at glæde sig med andre, dele deres Glæde, det er noget ædelt

og godt. Er vi glade, vil vi gerne, at andre skal dele vor Glæde. Men jeg vil i Dag særlig dvæle ved andre Tanker.

I den Tid, vi lever i, *spørges der meget*, paa mange Maader er det en urolig og ubalanceret Tid, og forunderlige Spørgsmaal rejses. Og nu er det ejendommelige ikke, *at* der spørges, men *hvorledes* der spørges. For en Menneskealder siden var der ogsaa noget, som hed brændende Spørgsmaal; men disse samlede sig væsentlig om materielle Fremskridt og om Oplysning. Og til begge Dele trængtes der i meget høj Grad. Man havde en Forestilling om, at naar disse Maal var naaet og disse Spørgsmaal løste, saa naaede man ind i Lykkens Land, hvor der var godt at være. Nu er i hvert Fald nogle af disse Maal naaede, men man *er ikke kommen ind i Lykkens Land*, man bliver ved at spørge, og man har en stærk Fornemmelse af, at der mangler noget, og saa spørger man efter *det religiøse*. Og over den Maade at spørge paa skal vi glæde os. Vi lever i en Tid, hvor man har en levende Følelse af, at *Surrogater kan ikke gøre det*.

Men mange af dem, som spørger, gaar *Kirkedøren forbi*. Maaske er det i særlig Grad Tilfældet med dem, som rejser deres Spørgsmaal offentlig; hos dem kommer man ikke udenom den Kendsgerning, at de gaar forbi Kirken; de søger ikke til den for at faa Svar paa deres Spørgsmaal.

Man vil maaske fra Kirkens Side sige, at *det er deres egen Skyld*, at de ikke finder til Kirken, og sikkert er det, at man undrer sig over den Mangel paa Kendskab til Kirken, som man møder hos mange af disse Spørgere. Deres Forestillinger om Kirken har en vis Lighed med en *Karikaturtegning*, en forbenet Dogmeanstalt, som man ikke kan indlade sig med, eller i mere afdæmpet Form *Kirken som den fremtraadte paa et nu helt tilbagelagt Aandslivs Baggrund*.

Men saa kommer det Spørgsmaal: *hvorledes er de komne til deres Opfattelse?* Der er vel sagtens ikke *én* Aarsag, som forklarer det hele, snarere en Mangfoldighed; *men er Kirken og dens Mænd og Ordførere uden Skyld?* Det vilde blive langt og indviklet og vist ogsaa ret ufrugtbart, om hele *dette Skyldspørgsmaal* skulde udredes. Langt frugtbarere er det at se fremad og spørge: *hvad skal Kirken og Menigheden da gøre overfor al denne usikre Spørgen og Søgen i Nutiden?* hvad er Menighedens Opgave for at komme i Forbindelse med denne, for at bringe den Hjælp, som Kirken hævder, at den har at bringe? Skal den *imødegaa* de spørgende, *polemiser* mod dem og *bekæmpe* dem, og paa den Maade vinde Sejr over dem? En saadan Sejr, selv om den blev vundet, vilde ikke være meget værd, thi den vilde være af ren udvortes Art; det vilde være en Kamp om, hvem der har Ret.

Men *hvad gælder det da om for Kirken at gøre?* Det gæl-

der for Kirken om at hjælpe Mennesker, og ikke om at faa Ret. Og det, som Mennesker først skal hjælpes til, naar de spørger og søger, er at stille Spørgsmaalet rigtigt; thi hvis Spørgsmaalet ikke stilles rigtigt, kan selv den viseste og dygtigste ikke give et tilfredsstillende Svar. Og det, som det drejer sig om for Nutidens spørgende Mennesker, er ikke, som det saa ofte ser ud ogsaa for dem selv, *Løsningen af Gaader og Forklaringer paa indviklede Tankesammenhænge*; dette kan ogsaa have sin Interesse, men kun i 2den Linie. Men det, som det drejer sig om i 1ste Linie, er at faa Hjælp til at *leve dette vanskelige Menneskeliv og dø denne vanskelige Død*, det er at *finde et Hjem, et Tilflugtssted*; thi der spørges ud fra en Følelse af Kraftesløshed og Modløshed. Og her skal Menigheden vise, at den har noget, *som kan give Mod og Kraft*. Det var det, som Apostlen talte om, at *Evangeliet er en Guds Kraft til Frelse. Evangeliet optaget i og omsat til Menneskeliv, det er Menigheden*. Det skal den enkelte Menighed, som samles om Jesus Kristus selv, være et Vidnesbyrd om. Ikke om hans Lære, det giver kun en teologisk Skole, ikke om hans Bud, det giver kun en moralsk Forening, samles den, men om ham selv, *som han kommer til os i Ordet og ved Nadverbordet*, og der er det, at hans Kræfter bliver os til Del. *Og jo mere dette leves, bliver det for de spørgende en Hjælp til at stille Spørgsmaalet rigtigt*, ikke om Klarhed, men om Kraft.

Ja, Kristi Evangelium er en Guds Kraft til Frelse; thi hvor det forkyndes som en troværdig Tale, der vel er værd at tage imod, der kommer vi i *Forbindelse med ham selv*. Og han er den, som *har sejret* igennem sit hellige, rene Liv uden Plet og Anstød, uden at noget skulde gøres om, gennem sin Hengivelse i frivillig Lidelse og Død, hvor han ofrede sig selv for den Slægt, han havde gjort fælles Sag med, og ved sin Opstandelse fra de Døde, hvorved han overvandt ham, som har Dødens Vælde. Og som er den, *som sejrer* den Dag i Dag ved at opreise og befri bundne Mennesker, saa at de faar Fred og Mod til at leve gennem alle Vanskeligheder, thi de har ham ved Haanden. Og han er den, som *skal sejre*, thi han vil virkeliggøre det Haab, som han har henlagt til os, at vi skal være der, hvor han er — »der at leve, der at bo, i en evig Fryd og Ro«.

Men denne Kraft er for *hver den, som tror*. At tro er ikke at lukke Øjnene til og være blind for den Virkelighed, som omgiver os, men det er *at give os hen til ham i Tillid paa personlig Maade, som et Barn har Tillid til sin Fader, og denne Tillid er Barnets Styrke*.

Saa gælder det om for den kristne Menighed, at den kan sige det: Jeg skammer mig ikke ved Kristi Evangelium,

d. v. s. jeg bekender det som det, der er mig overgivet *som en Gave*, og denne Gave vil jeg bruge.

Og naar vi nu i Dag tager dette Hus i Brug, saa fejrer vi en Festdag og Glædesdag, thi selve Husets Opførelse og dets Tagen i Brug er et Udtryk for, at der arbejdes for, at Kristi Evangelium skal forkyndes som en Guds Kraft *ogsaa for denne Slægt*, og det skal være vort Ønske for dem, der skal have deres aandelige Hjemsted her, ikke alene at de maa kende det som et Sted, hvor de samles om det bedste, de ved, men at de maa blive fornyede til at kunne *vidne det* paa troværdig Maade: »Her er det, som kan hjælpe Mennesker ogsaa i denne Tid til at kunne leve deres Liv. Jeg skammer mig ikke ved Kristi Evangelium, thi det er en Guds Kraft til Frelse for hver den, som tror,« at Mennesker maa komme fra Modløshed og Sløvhed til at spørge, at de maa komme til at *spørge paa rigtig Maade*, at de maa *finde*: først, at de er ikke saa aandelig rige, at de har Raad til at lade Menighedens Vidnesbyrd *gaa uprøvet fra sig*, dernæst at de maa *finde ham, der kan hjælpe dem* til først at sejre, og saa at vinde Klarhed. Amen.

H. Ostenfeld.

Prædiken

ved Indvielsen af Hans Tausens Kirke.

Af Pastor *Quistgaard*.

Der er to Begivenheder i Jesu Liv, der er i Slægt med hinanden. Det er Peters Bekendelse og vor Herres Indtog i Jerusalem.

Ogsaa i Tid ligger disse Tildragelser nær op til hinanden. Da Jesus sidste Gang bereder sig til at drage op til Jerusalem, spørger han først Apostlene: Hvem siger I, at Menneskesønnen er? Og Simon Peter svarer: Du er Kristus, den levende Guds Søn. — Og da han nu har fuldendt Vandringen og er ved at drage ind i den hellige Stad, da møder Folket ham med Israels gamle Hyldingsraab: Hosianna, du Davids Søn, velsignet være den, der kommer i Herrens Navn. Hosianna i det højeste.

Disse to Udbrud er i Virkeligheden Udtryk for det samme, at Længslen efter Frelseren og Befrieren, der laa dybt i Folket, nu har fundet sin Udløsning. Derfor glæder Kristus sig, baade over Peters Bekendelse, saa han giver ham de største Forjættelser, og over Folkets Fryдераab, saa da Farisæerne vil have Kristus til at bringe Folkeskarerne til Tavshed, saa svarer han dem: Om disse tav, skulde Stenene raabe.

Det er ikke ualmindeligt at møde det Synspunkt, at al denne Jubel ved Indtoget ikke var meget værd. »De var jo bare begejstrede,« siger man. »Og det var de samme Mennesker, der Palmesøndag raabte Hosianna, og som paa Langfredag skreg: Korsfæst!«

Ja, mon det nu var de samme Mennesker? Der har været nogle, der var med begge Dage, fordi der altid er en Flok, som lever paa den Stemning, der i Øjeblikket ligger øverst i Folket. Men ingen faar mig til at tro, at det var saadan en løs og uvederheftig Stemning, vor Herre frydede sig over.

Det hedder i en af vore Salmer: »I Lovsang kendes Fryden paa Lyden.« Og vor Herre har paa deres glade Fryde-raab hørt, at det var den store, befriende Glæde, der betog dem.

Men mon det ikke hænger saadan sammen, naar nogle er saa fulde af Betænkelighed overfor Folkets Begejstring, at man selv er saa adstadig, saa kunstig højtidelig i sin Kristendom, at man simpelt hen ikke kan taale det store Frydeskrig, man hader Begejstring som Pesten.

Men andre af os véd, at det var Begejstringen, der tændte den hellige Ild i vore Hjerter, var som det store Svinghjul, der satte vort Liv i den evige Bevægelse. Ligesaa vist som der er en falsk Begejstring, der bare er en Leven paa overfladiske Følelser og Stemninger, lige saa vist er det, at naar Hjertegrunden er rørt, da bliver Begejstringen som den fraadende Elv, der længere fremme bliver den sagte fremskridende Flod med det dybe Leje, saa at det synger i os: Inderst inde, inderst inde, Livets Flod kan roligt rinde. Den falske Begejstring er som en Rus, hvor man ser usandt og taler uklart; men er Hjertet grebet, ja, da faar man Klarsyn og Magt til at udtale det uudsigelige.

Simon Peter var en saadan Begejstringens Mand, derfra faar han det Klarsyn og den Kraft, at han kan bekende: du er Kristus, den levende Guds Søn.

Og et lignende Klarsyn er det, at Folket har her. Derfor kan de se tværs igennem alt det ydre, der skjulte, saa de saa, hvem han var, og bekendte det.

Der var saa vist intet i det ydre, der kunde blænde. Vor Herre havde ingen Glorie om Hovedet, hans Følge var nogle fattige Fiskere og Haandværksmænd oppe fra Bondelandet Galilæa, hans Forridere var snavsede Jødedrenge, som plyndrede Vejtræerne for deres Grene, og selv kommer han ridende paa Trældyret, Æselet. Nej, der er saa vist intet i det ydre, der blænder, og dog ser de, hvem han er, og bekender det. — — —

Men var det nu saa meget værd, de sveg ham dog alle, selv de ypperste i Folkeskaren? Simon Peter fornægtede ham, og de andre var som en Faareflok uden Hyrde.

Ja, brug kun Ordet *sveg*, men vend saa Brodden indad mod dig selv: du sveg din Herre og Frelser i Tanke, Ord og Handling, og det Gang paa Gang, og du har dog næppe været ude i en Uvejrnsnat som den, Simon Peter var ude i. Dette gælder os alle, og jeg er forvisset om, at netop de ædlest og bedste vil bekende, at saadan er det.

Men netop Simon Peters Historie viser os, hvad Værdi det har, at vort Hjerte er grebet af Kristus. Det hedder jo baade om Judas og om Peter, at de gik udenfor. Men om Judas véd vi, at han gik udenfor i Haabløshedens stjerne-løse Nat; men da Peter gik udenfor, da fandt han ind i sig selv, og der fandt han Kristi Navn saa dybt præget i sit Hjerte, at han angrede, omvendte sig og blev oprejst.

Det gik paa lignende Vis med de andre, hvis Historie vi kender, selv om hver enkelt har sin egen Udvikling. Det gælder Disciplene fra Emmaus, Kvinderne ved Graven og den øvrige Apostelkreds. Ogsaa Thomas. Dengang de drog op til Jerusalem, havde Thomas sagt: Lad os drage op med ham og dø. Han viste derved, baade at hans Hjerte var bundet til Kristus, og at hans Hoved var fuldt af Tvivl. Denne Tvivl var det, som drev ham ud i den groveste Spot mod hans korsfæstede Herre. Men da Thomas gik i sig selv, ja, da fandt han Kristi Navn saa dybt indskrevet i sit Hjerte, at han bekendte sin Tro paa ham i endnu stærkere Udtryk, end Simon Peter nogen Sinde havde brugt. Da Thomas endelig faldt vor Herre til Fode, bekendte han: min Herre og min Gud.

Men dette er da ogsaa enhver levende Kristens Erfaring, at just naar vi kom ud i Uvejrnsnatten, hvad enten det var vor Troløshed, der drev os derud, eller Livets ydre Tilskikkelser, ja, da viste det sig, hvad det vil sige at være grebet af Kristus, thi da stred vi os igennem — vi kunde ikke lade det være, thi vi kunde ikke udholde Mørket udenfor — indtil hans Navn atter lyste for os, og det med en større Glans end før. Da erfarede vi, at Gud er trofast, trods vor Troløshed, og da kunde vi synge med Guds Menighed:

Immer det dages dog paany,
hvor Hjerterne Morgen venter.

Derfor lyder dette Evangelium ikke alene paa Palmesøndag, hvor det har sin historiske Plads som Indgang til Herrens Lidelse og Død, men de fromme Fædre, der udvalgte vore Søndagsevangelier, greb vidunderlig rigtigt, da de ogsaa gav os dette Evangelium til Advents Søndag. Thi bedre Evangelium kan vi ikke have, naar vi gaar ind i det nye Kirkeaar.

Saa vil da ogsaa vi istemme det gamle Fryderaab: Hosanna, du Davids Søn, velsignet være den, der kommer i Herrens Navn, Hosanna i det højeste! Og vi vil forkynde

ham som han er, som den, der kommer i den ringe Skikkelse, men med det evige Livs Gaver til os:

Fattig kom du til Jorden ned,
adlede Armod og Usselhed,
fattig du gjorde dig med Flid,
rige blev vi til evig Tid.

O, Gud ske Lov!

Ligesom det ikke var ved ydre Midler, ved det, der blænder, at vor Herre virkede den Dag ved Indtoget, saadan er det heller ikke en bare udvortes Tilslutning, han tilsigter, men han vil vinde og binde vore Hjerter til sig.

Da de Folk, som han havde mættet i Ørkenen, kommer igen, fordi de vil have mere Brød, siger han til dem: Jeg er Livets Brød, den, som kommer til mig, skal ikke hunge, og den, som tror paa mig, skal aldrig nogensinde tørste. Det er jo ikke Legemets Tørst og Sult, han her taler om, men Sjælens. Han vil stille vort Hjertes inderste Trang.

Det er jo saadan, at ingen kan, om han saa bekymrer sig derom, lægge en Alen til sin Vækst, og endnu mindre kan vi, som er kommet af Jord, række til Himlen. De bedste blandt Mennesker kan vække og nære den slumrende Længsel i vort Indre, men kun han, som kom fra Gud, kan række os Livets Brød, thi

Selv er han det Livets Brød,
hvo deraf vil æde,
skal indgaa trods Synd og Død
til vor Herres Glæde.

Men vi fejrer ogsaa en Kirkeindvielse i Dag, og Bekræftelsen paa, at Kristus er Livets Brød, faar vi daglig i Guds Menighed.

For saa vidt er det ligegyldigt, om vi samledes i det lave Kirkehus derinde eller i denne Højenloftshal. Det blev denne Menigheds Bøn gennem trange Dage under de smaa Kaar: Ikke os, Herre, ikke os, Herre, men dit hellige Navn ske Ære.

Og skete der end ikke store, synlige Tegn iblandt os, saa véd vi dog nu, at Gudslivet spirede og groede i os.

Dér hentede vi Trøst og Mod, naar Livets Storme slog sammen om os, dér sang vi ved vore kæres Baarer vore stærke Sange om, at Helgen her og Helgen hisset er i samme Menighed, og vi oplevede dog stadig, at nogle lagdes til Menigheden og blev blandt dem, der bekendte Kristus som Herre og Frelser.

Derfor var det med Vemod, at vi tog Afsked med den lille Kirkesal, men derfor er det dog ogsaa saaledes, at vi med Frimodighed og Tak til Gud drager herind i dette nye Kirkehus.

Gud give denne Menighed Naade og Lykke til altid at se hans Herlighed, saadan som den eenbaarne Søn har den fra sin Fader, fuld af Naade og Sandhed.

Men vor Kirke bærer Navn efter en af vort Fædrelands store Mænd, *Hans Tausen, Danmarks Reformator.*

Vi vil gerne løfte Arven efter vore Fædre, der atter gav Evangeliet frit Løb iblandt os. Lad være, at Borgerskabets Færd i Vor Frue paa hin Dag for snart 400 Aar siden, da nogle Helgenbilleder gik i Løbet, ikke var hverken kristelig eller nænsom, saa var dog denne Handling forstaaelig, fordi Præsteskabet havde skudt sig selv og Helgener og Messeklæder og Røgelse og Flitterstads ind mellem Gud og Mennesker. De havde i deres Iver for at gøre det anskueligt skjult vor Herre selv. Men dette er Reformationen:

Nu er Tæppet sønderrevet,
og en Adgang aabnet blevet
i Guds Helligdom at gaa,
for ham uden Frygt at staa.
Han, som Verdens Lys er blevet,
Nattens Mørke har fordrevet.
Halleluja, Halleluja.

Hjælpeindsamlingens Tillidsmænd.

Fraflytning. Det sker jævnligt, at Tillidsmænd fortæller, der er mistet Bidrag ved Fraflytning. Jeg skal derfor bede om, at Reglen Nr. 5 foran paa Regnskabsheftet maa blive overholdt, saa Meddelelse om Flytning og ny Adresse tilligemed Kuponarket maa blive sendt til Amtskassereren, hvis det er en Flytning indenfor Amtet, ellers til Hovedkontoret (det er lettere, om det sendes hertil i Stedet for til Hovedkassereren). Sker det ikke, vil der tabes betydelige Beløb.

Lysbilleder. Vi har en Samling Lysbilleder, som illustrerer Kirkesagens Historie. Hvor man maatte ønske at gøre Brug af dem — og selv har et Lysbilledapparat — bedes man skrive derom til Kontoret.

P. Helweg-Larsen.

Udtrukne Obligationer.

Ved den aarlige Udtrækning af Obligationer blev følgende Nr. udtrukne: *Laan af 1900:* Nr. 13, 58 og 77. *Timotheus Præstebolig:* Andelsbeviser Nr. 35, 42, 44, 72 og 74.

Bidragstister.

Bidragstiste for Juli Maaned 1924:

Ved Sognepræst Holt: R. Clasen 10. M. og E. 10. Ved Sognepræst Steffensen, Engesvang: uden Mrk. 10. Indsamlet i Strib Missionshus 38,50. C. H. 2. Gaardejer R. Jensen, St. Lyngby, 4,75. Ved Pastor Ehrhardt: pens. Lods C. Jensen, Hvidovre, 10. Ved Pastorinde Høeg, Svendborg: Gamle Ane 30.

Særlige Gaver: Til Messiaskirken: Annas Minde 10.

Ialt: 125 Kr. 25 Øre.

Bidragstiste for August Maaned 1924:

Ved Sognepræst Mikkelsen: Indsamlet i Ølstrup Kirke 34. Ved Pastor Høyer-Christensen: Indsamlet i Sejro Kirke 119. Til Minde om afd. Snedkerm. Chr. Kirk 1000. Kontreadmiral Køfoed 200.

Særlige Gaver: Ved Pastor Ludvigsen, Aabenraa: Indsamlet i St. Jørgens Kirke til Hans Tavsens Kirke 40.

Ialt: 1393 Kr. 00 Øre.

Bidragstiste for September Maaned 1924:

Y. S. 50. Ved Sognepræst Fibiger: Chr. Munck, p. t. Berlin, 10. L. P. Buhl, Paaby, Kolding, 5. Manden 6. Ved Sognepræst V. Nielsen: indsamlet i Asmild Kirke 32,40. Ved Sognepræst V. Nielsen: indsamlet i Tapdrup Kirke 19,80. Frk. Giersing 5.

Halvaarsbidrag: Kontorchef Sivertsen 25.

Kvartaarsbidrag: Fabrikant Jul. W. Friis 10.

Særlige Gaver: Y. S. til Hans Tavsens Kirke 50. Ved Stiftsprovst Hoffmeyer: en gammel Søster til Hans Tavsens Kirke 14. X. til Grundtvigskirken 5.

Ialt: 232 Kr. 20 Øre.

Bidragstiste for Oktober Maaned 1924.

Provst Degenkolw, Moseby, 10. Sognepræst Holtvig, Hillerslev, 25. Fru Math. Ravens, Odense, 120. Ved Sognepræst Westrup: J. Madsen, Opager, 10. Gaardejer Alb. Nielsen, Sejlstrup, 100. Ved Stiftsprovst Us-sing 10. Ved Pastor Ch. Nielsen: indsamlet i Gaarslev 78,51, Gaverslund 62,32, Smigstrup 95,50, Lindeballe 33, Gadbjerg 51,18, Grejs 57,85, Sindbjerg 78,25, en Tilhører i Bredballe 10. Ved Sognepræst Biørn-Lorenzen: indsamlet i Fur 82,45, Thise 105, Nors 36,40, Thisted 80, Søndbjerg 125,50, Esbjerg 144,25. Pastor Laurell, Tallbo, Sverige, 50 svenske Kroner = 77,08 danske Kroner. Ved Pastor Ch. Nielsen: Taps 53,45, Stenderup 77, Bjert 182,70. Ved Murermester Andersen: A. H. 10. Ef-terslet fra St. Bededag 10.

Aarsbidrag: Vinhandler Jørgensen, Gentofte, 10. Fru Saxo Larsen, Skelskør, 10. Manufakturhandler Krarup 20. Fru Rasmussen 10. Frk. C. Wesche 5. Enkefru S. Høeg 10. Frk. Johanne Gørtz 10.

Halvaarsbidrag: Lektor V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Oberst Caspersen 3. Enkefru Friis 3. Boghandler Gade Svendsen 5. D. L. 5.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: T. og I. til Taksigelseskirken 12. Ved Sognepræst L. R. Jørgensen: Kollekt i Romø Kirke til Grundtvigskirke 5,76.

Ialt: 1855,50.

Bidragstiste for November Maaned 1924.

Ved Pastor Johs. Jørgensen: indsamlet i Eskebjerg Missionshus 10. Fru Admiralinde Garde 10. F. P. 1000. Ved Provst Helweg-Larsen: ind-

samlet i Vilstrup 33,55. Y. 100. Ved Fabrikant Gravesen: A. M. 50. Ved Provst Helweg-Larsen, indsamlet paa Møder for Hjælpeindsamlingen: Middelfart 30, Kerteminde 75,95, Nr. Lyndelse 8, Aasum 8,35. Hr. Holm 10. Ved Pastor Johs. Jørgensen: indsamlet i Aggersborg 11, Kjellerup 22, Klim 16, Vust 21,50, V. Svenstrup Missionshus 7,35, Fjerritslev 8, Nr. Saltum Forsamlingshus 17, Hune 11, Alstrup 3,10, Hørmested 82,30, Skærum 29,00. Ved Pastor Ch. Nielsen: indsamlet i Bindslev 57,35, Mosbjerg 25,50, Hjørring 50, Sindal 228,35, Astrup 174,30, Bangsbostrand 106, Taars 48,67, Dronninglund 155,05, Torslev 66,50, Skovsgaard Missionshus 22,37, Sæby 149,35, Agersted 80,75, Dorf 53. Ved Pastor A. M. Olsen: indsamlet i Ø. Brønderslev 57,90, Hallund 27, Vrejlev 11, Rubjerg Missionshus 15, Vrensted 11, Tise 7,25, Løkken 26,50. Ved Pastor M. Berg: i Østerby, Læsø, 66,16, Byrum 102,70, Skæve-Dybvad 50,95, Hellevad-Ørum 43,30, Asaa-Melholt 67,06. En Gave fra Understed 2. Ved Pastor Pontoppidan: i Rakkeby 52,25, Tornby 32, Vidstrup 5, Bjergby 9, Mygdal 24,12, Uggerby 170, Tværsted 76,53, Kvissel 56,25, Jerslev 9,40.
Aarsbidrag: Frk. A. Krarup 10. Frk. Marie A. Meyer 2.
 Ialt: 3698,66 Kr.

Bidragliste til Kirken paa Vestergaardsvej (Ansgarkirken).

(Fortsat fra Nr. 18.)

Sognepræst Fechtenburg, Søby, Flemløse, 10. Pastor A. Jensen, Slemminge, 20. A. Brain, Grarup, 8. Fabrikant Lindholm 10. Pastor Axel Fryd, Randlev-Bjergager Sogne, 32. Pastor Ottesen, Lomborg, 12. Pastor I. C. Langer, Vorning, 10,50. Vinkel 1,65. Pastor H. I. Mygind, Hølmøland, 12. Pastor K. Koch, Velle, 12. Gaardejer P. Just Nielsen 10. Fodermester Jørgensen 10. Fru Hansen, Ørnevej, 4. Pastor Hertz, Finnerup, 20. Fru Dr. Bentson 50. Pastor N. Juhl 12. Købmd. Christensen, Husum, 5. L. P. 12. Grosserer Malmstrøm og Hustru 25. Kapernaums Kirkes Kor 13. Ved Fuldmægtig H. A. Christensen og Organist Malmstrøm: Part i Kirkekoncert i Holsteinborg Kirke 60. U. H. 20. Frk. Bjerre 10. Fru Puggaard 1. U. H. 5. »Tømmer fra Bjergene« 100. Offer i Kapernaums Kirke 2. Septbr. 100. Solgte Bøger 71.

Alle Bidragyderne bringes en hjertelig Tak.

Paa Komitéens Vegne:
 Th. S. Reith,
 Kirkens Kasserer,
 Vestergaardsvej 28 A¹, Brh.

Bidrag til 20 nye Kirkers Opførelse.

X. 5. Josva Nielsen & Hustru, Taars, 50. O. A. N. 50. A. S. 50. Frk. H—d. 6. F. B. 20. Ved Sognepræst Filskov: Aarsbidrag fra Frk. Maren Nielsen, Rye, 5.
 Ialt Kr. 186.

Vor Postgiro er Nr. 1649,
 som bedes benyttet ved Pengesendelser.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—4 (Lørdag til 2).
 Badstuestræde 17¹, Tlf. Byen 3788.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 28.

Januar.

1925.

Tak!

Naar vi ved Aarsskiftet ser tilbage paa Aaret, der svandt, og tænker paa, hvad det bragte os i Arbejdet for Københavns Kirkesag, er det ikke svært at faa Takken frem. Vi maa gentage det gamle Ord: »Det er sket af Herren, og det er underligt for vore Øjne.« Fire nye Kirker er rejst og indviet; de to — Filip og Hans Tausens Kirker — er store, skønne Bygninger, begge rejst ved stor Offervillighed fra deres Sognes Beboere og ved stort Arbejde og Offer fra de to Menigheders Side; de andre to — Hans Egedes og Enghave Kirken — er Menighedshuse med indviet Kirkesal, men begge skønne og hensigtsmæssigt indrettede; ogsaa for deres Rejsning har de to Menigheder og Sogne udført et stort Arbejde og givet store Gaver til dem. Disse to Kirker repræsenterer to helt nye Arbejdscentre i vor store By.

Og saa er Grundstenen lagt til to nye Kirker, hvis Indvielse vi haaber skal finde Sted i Aaret, der nu er kommet: de to Kryptkirker, Allehelgens ude i Sundby og Samuels paa Nørrebro, begge helt nye Udgangspunkter for Arbejdet. Alle Helgens Sogn er udskilt ved kgl. Resolution af 3die November 1924. Ogsaa her har de to udskilte Sogne, hjulpet af Modersognene, indsamlet betydelige Beløb til deres nye Kirker, og Menighederne har været i travl Virksomhed med at arbejde for Sagen. I det hele taget er den Friskhed og Begejstring, det sejge Slid og den Udholdenhed, Menighederne og Præsterne viser, naar det gælder om at løse de store Opgaver, et af de bedste Tegn paa, at Kirkesagen ikke er ved at lægge sig til Hvile, men staar i et kraftigt Vaarbrud. Vi takker hver enkelt, som tog sin Del af Arbejdet, og ønsker og beder om, at Velsignelse maa følge alle, der arbejder for Kirkesagen, ind i det nye Aar.

Men bag ved de arbejdende Menigheder herinde staar saa at sige hele den danske Kirke med sin Kærlighed, sin Forbøn og sine Gaver. Det fik vi igen Bevis paa, da St. Bededagsindsamlingen indkom med 87,437 Kr. — trods de daarlige Tider; og et endnu tydeligere Bevis paa det fik vi, da Hjælpeindsamlingens Arbejde ud over Landet blev mod-

taget med saa stor og offervillig Forstaaelse. Vel naaede man ikke at faa tegnet de 2 Millioner Kroner, der er Indsamlingens Maal; men ca. 1½ Million blev dog tegnet, og Provst Helweg-Larsen arbejder nu paa at faa Resten tegnet; vi kan nemlig ikke nøjes med mindre end 2 Millioner, skulde tværtimod gerne have noget mere, hvis Maalet — de 20 Kirker — skal naas. Men vi sender Kirkefondets Tak til alle de trofaste Medarbejdere ud over Landet og beder om, at de vil holde ud hver med sit Arbejde i det nye Aar, saa Maalet kan naas.

I det nye Aar rejser vi Hjelpeindsamlingen her i København. Vi gør det med Bæven overfor den store Opgave, men ogsaa i Tillid til ham, der lægger alt til Rette for os. Bed om, at hans Velsignelse maa følge baade dette Arbejde og hele Kirkesagens vidt forgrenede Gerning i det nye Aar. Kirkesagens Styrke har altid været Bønnen, og som vi beder, skal det lykkes.

Charles Nielsen.

Grundstensnedlæggelsen til Samuels Kirke 14. December.

Temperaturen var under Frysepunktet, men netop derfor var Grunden til at færdes paa. Kulden havde vel nok holdt nogen hjemme, men det var en meget stor Skare, der samledes paa Kirkegrunden i Thorsgade. Efter at Salme Nr. 266 i Salmebogen (Vers 2, 3, 4 og 6) var sunget, bød Pastor *Bjerregaard* som Formand for Kirkekomitéen de mødte velkommen og gjorde Rede for Kirkesagens Historie og den nuværende Situation. Der er til Dato indsamlet ca. 54,000 Kr., deraf ca. 38,000 Kr. ved Kirkekomitéen. Derfor er der fra Hjelpeindsamlingen indgaaet ca. 30,000 Kr. Men da Krypten vil koste 125—130,000 Kr., maa vi skaffe ca. 50,000 Kr. inden Kryptens Indvielse (til Sommer). De forventes derfra, hvor den hidtidige Støtte er kommet, nemlig 1) fra Sognet, 2) fra hjælpende Menigheder i København, 3) fra Hjelpeindsamlingen i Ribe og Odense Amt og Ulfborg-Hind Herreder.

Dagen er en Glædesdag for Samuels Sogns Menighed, men en Dag, der maner til Trofasthed og til, som vi sang, ret for Alvor at lægge Haand paa Værket. Saa skal der ogsaa ved det, som her begyndes, banes Vej for vor Konge Jesus Kristus.

Pastor *Bjerregaard* sluttede med at oplæse *Grundstensdokumentet*, der har følgende Ordlyd:

»Tredie Søndag i Advent, den 14de December 1924, i Kong Christian den X's 13de Regeringsaar, medens Dr. theol.

Harald Ostenfeld var Biskop over Københavns Stift, nedlagdes Grundstenen til Samuels Kirke. —

Samuels Sogn blev oprettet ved kgl. Resolution af 1ste Oktober 1923, udskilt fra Simeons Sogn. Dets to første Præster er Sognepræst Kristen Bjerregaard og præsteviet Medhjælper Sigfred Sørensen.

Arbejdet paa at faa rejst denne Kirke paabegyndtes i Efteraaret 1922 ved en Komité, hvis Forretningsudvalg har underskrevet dette Dokument. Samuels Sogn og Menighed har med et godt, offervilligt Sind taget Sagen op. Forskellige københavnske Menigheder har givet eller lovet Hjælp. Den største Hjælp udefra kommer fra Kirkefondets Hjelpeindsamling i Odense Amt, Ribe Amt og Ulfborg-Hind Herreder. Byggegrunden er skænket af det københavnske Kirkefond, der bliver Kirkens Ejer. Det er Hensigten at bygge i to Tempi. Først bygges Krypten, der ventes færdig til Indvielse i Sommeren 1925. Kirkens Arkitekt er Carl Schiøtz.

Paa den Granitsten, bag hvilken dette Dokument nedmures, staar skrevet: 1. Sam. 1, 27—28, der lyder saaledes: »Om denne Dreng bad jeg, og Herren gav mig, hvad jeg begærede af ham. Ogsaa jeg skænker ham til Herren alle de Dage, han er til. Og de tilbad Herren der.« — Meget Bøn og meget Arbejde vil der ligge bag, naar Samuels Kirke engang er rejst. Menigheden vil da tage imod den som en Gave fra Gud og komme og tilbede i dette Guds Hus.

Maatte der i dem, der her skal færdes som Herrens Tjenerne, altid være Aanden fra de gamle Dage: Tal, Herre, din Tjener høre. Maatte her samles en Menighed, som Herren kan kendes ved, og som af hans Naade kan være Salt og Lys i dette Sogn — til Guds Riges Fremgang og til Jesu Kristi Ære.« —

Derefter sang man det første Vers af »Paa Jerusalem det ny« (Nr. 317 i Salmebogen), og Biskop *Ostenfeld* traadte frem og talte. Biskoppen tog sit Udgangspunkt i Samuels Historie. Samuel var en af dem, der satte Spor i sit Folks Liv. Et gammelt Ord siger: Barnet er Mandens Fader. Drengen Samuel havde en from Moder, og det første Ord, vi hører af ham selv, er det Ord: »Tal, Herre, din Tjener hører.« Da fik han sin Kaldelse, den Kaldelse, som, fordi han var lydlig imod den, gjorde ham til Manden, der i en Tid, hvor Guds Ord var dyrt i Landet, kunde staa som Vogter af Helligdommen. —

Vi lægger nu Grundsten til Samuels Kirke. Gid den Menighed, her skal samles, maa blive en Menighed, der er lydlig mod Herrens Kaldelse, lydlig som Samuel: Tal, Herre, din Tjener hører. — Da skal dette Guds Hus, som her rejses, blive et Sted, hvor det gode Budskab forkyndes i en Tid, der trænger til at høre det; da skal her være

Hjælp at finde for Mennesker til at leve det vanskelige Liv og til engang at dø den vanskelige Død. — Biskoppen sluttede med et fornyet Ønske om, at her altid maatte være Lydighed mod Herrens Kaldelse, at Menighedens Sind maatte være dette: Tal, Herre, din Tjener hører — og med disse Ord og Ønsket om Guds Velsignelse over Kirkehuset, der skal bygges, nedlagde Biskoppen den første Sten i Faderens, Sønnens og Helligaandens Navn.

Efter andet Vers af 317 nedlagde Professor *Harald Westergaard* en Sten, idet han udtalte Ordene: »Saligt er det Menneske, hvis Styrke er i Gud, og hvis Hu staar til de banede Veje« (Ps. 84, 6).

Og efter det tredje Vers talte Manufakturhandler *Skjold-jensen*: »Jeg agter ikke at vide noget iblandt eder uden Jesus Kristus og ham korsfæstet« (1. Kor. 2, 2).

Saaledes skrev Apostelen Paulus til Menigheden i Korinth. Paulus vidste, hvad et Menneskehjerte, en Menneskesjæl dybest trængte til.

Da Paulus var bleven bøjet i Støvet for den levende Gud, havde haft sit Møde med den korsfæstede og opstandne Frelser, der var korsfæstet og død ogsaa for hans Synd, da kunde Paulus ikke andet end forkynde Jesus Kristus og ham korsfæstet. Ved den Forkyndelse kom Mennesker til Troen og fandt Fred med Gud, ved den Forkyndelse voksede Guds Menighed, og de enkelte levede det vanskelige Liv og døde den svære Død, med Guds Fred og Glæde og Kraft i deres Hjerter. Menneskehjertet er uroligt og finder ikke Hvile, førend det hviler i Gud. Saadan var Hjerterne paa Paulus' Tid, har været gennem Tiderne, er den Dag i Dag og vil være, saa længe Jorden staar. Derfor er det Samuels Menigheds Ønske og Bøn, at Jesus Kristus og ham korsfæstet maa være Midtpunktet i den Forkyndelse, der gennem Tiderne skal lyde i Samuels Kirke, saa sandt det er den eneste Forkyndelse, ved hvilken Mennesker kan finde Fred og Frelse, Glæde, Kraft og Sejr.

Med disse Ord lagde Hr. Skoldjensen en Sten, og vi sang det fjerde Vers. En sidste Sten blev lagt af Pastor *Bjerregaard*, idet følgende Ord blev talt:

»Der er ingen Klippe som vor Gud« (1. Sam. 2, 2). Saaledes lovsynger Hanna, Samuels Moder, Herren, da hun bringer Drengen til Helligdommen i Silo. Det var Hannas Erfaring, det var de gamle frommes Erfaring: »Der er ingen Klippe som vor Gud.« — Vor Tids største Ulykke er, at Troen paa Gud er blegnet hos saa mange. Der er Forestillinger om en Gud, der er Længsler efter ham, man ikke kender, men Hannas levende Tro mangler saa ofte.

Naar vi i Dag lægger Grund til Samuels Kirke, da skal det være med Ønske og Bøn om, at det Guds Hus, som

her skal rejses, maa blive et Sted, hvor Mennesker henter Tro paa den levende Gud, styrkes, opholdes og bekræftes i Troen paa ham, der er Klippen, paa hans Søn vor Herre Jesus Kristus og paa hans Aand, en Tro, virksom i Kærlighed, en Tro, der overvinder det onde, en Tro, der overvinder Verden. — Vi sang: »Lad det kendes, Herre god, Huset her staar godt i Fod paa den ægte Klippe.« I Tro paa Gud og paa, at hans Rige er det største og det, der alene kan omskabe Verden og gøre Mennesker lykkelige og salige, er dette Værk begyndt. I denne Tro skal det fortsættes og fuldendes til Guds Ære. Saa bygger vi paa Gud, den evige Klippe, ham, der var de henfarne Slægters Gud, og som, hvis vor Slægt skal have en Fremtid og et Haab, ogsaa maa være vor Gud, Klippen, vi bygger paa.

Der er ingen Klippe som vor Gud — i den Tro lægger vi Grund til Samuels Kirke og med Bøn om, at denne Tro maa blive hele Slægtens Eje, ogsaa i vort Sogn — til Menneskers Lykke og til Guds Ære. —

Derefter sang vi det sidste Vers af 317, og Pastor *Sigfred Sørensen* sluttede Højtideligheden med Tak og Bøn, med at bekende Troen og lyse Velsignelsen over den store Skare.

Endelig lød Kirkens gamle Salme: »Mægtigste Kriste«, og vi skiltes med taknemlige Hjerter over Festen og over den Begyndelse, der hermed er gjort. Gud velsigne Værkets Fortsættelse.
S. S.

Aaret 1924.

Skematisk Oversigt.

Januar: Sammenkomst for Præsterne ved Kirkefondets Kirker. Stiftsprovst Ussing indledede en Forhandling om Manglerne i vor Forkyndelse«. — Kirkefondets Hjælpeindsamling afholder c. 600 Gudstjenester ud over Landet, hvor Tegningen af Bidrag begynder.

Februar: Pastor Emil Koch, Odense, dør. — Kordegn Mortensen ved Frihavns Kirken dør. — Direktør M. Henriksen udnævnes til Medlem af Bestyrelsen for Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslæge i Stedet for afdøde Grosserer Madsen.

Marts: Departementschef O. Damkier dør. — Nathanaels Kirke fejrer sin 25 Aars Fest. — Der udskrives en Skitsekonkurrence om »Taksigelseskirken«.

April: Der udskrives en Skitsekonkurrence om Samuels Kirke.

Maj: Store Bededagskollekten giver 87,437 Kr. 71 Øre.

- Juni:* Grundstensnedlæggelse til Enghave Kirke. — Arkitekt Schiøtz' Forslag til Samuels Kirke foretrækkes.
- Juli:* Bestyrelsesmedlemmerne Apotheker F. V. Gjørup og Lensgreve Holstein-Holsteinborg dør.
- August:* Køb af Grund ved Thorsgades Forlængelse. — Grundstensnedlæggelse til Alle Helgens Kirke. — Indvielse af Filips Kirke. — Hjelpeindsamlingens Amtsrepræsentanter samles til et to Dages Møde.
- September:* Køb af Grund ved Borups Allé. — I Konkurrencen om Taksigelseskirken foretrækkes Arkitekt Fr. Kjørboes Projekt. — Hans Egedes Kirke indvies.
- Oktober:* Stiftsprovst Hoffmeyer dør. — Fhv. Kordegn ved Gethsemane Kirke, Missionær H. Frederiksen dør. — Køb af Grund ved Fengers Vej. — Kirkefondet holder sit aarlige Bestyrelsesmøde. Til Medlemmer af Bestyrelsen vælges Biskopperne Fønnesbech-Wulff og Ludwigs, Sognepræst Th. Ingomar Petersen, Amtsraadsmedlem Johan Nissen, Strandelhjørn, og Sekretær i Nationalbanken I. G. la Cour. Til Suppleanter i Forretningsudvalget genvælges Installatør S. P. Christensen og Fabrikant Johs. Gravesen.
- November:* Alle Helgens Sogn udskilles fra Nathanaels Sogn med hidtilværende Kaldskapellan ved Nathanaels Kirke Charles Nedermark som Sognepræst og Pastor Flemming Hvidberg som ord. Medhjælper. — Hans Tavsens Kirke indvies. — Der afholdes ca. 50 Gudstjenester i Hjørring Amt for Kirkesagen.
- December:* Grundstensnedlæggelse til Samuels Kirke. — Kirkefondets Hjelpeindsamling i København holder sit første Bestyrelsesmøde. Biskop Ostenfeld vælges til Formand, Provst Nordentoft til Næstformand og Formand i Forretningsudvalget, Provst Helweg-Larsen til Sekretær og Sekretær i Nationalbanken I. G. la Cour til Kasserer. I Forretningsudvalget indvælges foruden de tre sidstnævnte Professor H. Westergaard, Kontorchef L. N. Hvidt, Installatør S. P. Christensen, Fuldmægtig Carl Rasmussen og Pastor Charles Nielsen. Der afholdes Møde med de københavnske Kirkekomitéer. — En nydannet Komité udsender Opraab om Opførelse af en Kirke i Trekronekvarteret, Jesuskirkens Sogn. — Enghave Kirke indvies.

Alle Helgens Sogn.

»Paa Ministeriets derom nedlagte Forestilling har det den 3die November 1924 behaget Hans Majestæt Kongen at bifalde: at den Del af Nathanaels og Sundby Sogne i Køben-

havn, der begrænses af Midtlinjen af Sundbyøster Boulevard, Holmblads Boulevard, Holmbladsgade, Mecklenborggade, Frankrigsgade og Øresundsvej, maa blive udskilt som selvstændigt Sogn, at der maa tillægges det nye Sogn Navnet Allehelgens Sogn, at Nathanaels Kirke maa blive benyttet som midlertidig Sognekirke for det nye Sogn, indtil den i dette Sogn under Opførelse værende Kirke er fuldendt og indviet, at nuværende Kaldskapellan ved Nathanaels Kirke Charles Nedermark maa beskikkes til Sognepræst for det nyoprettede Allehelgens Sogns Menighed, alt fra 1ste November 1924 at regne.»

Ved denne kgl. Resolution er altsaa atter et af de store Sogne, Nathanaels Sogn med sine ca. 22,000 Indbyggere, blevet delt samtidig med, at det store Sundby Sogn med sine godt 21,000 Indbyggere har afgivet et lille Distrikt til det nyoprettede Allehelgens Sogn.

Indvielsen af Enghave Kirke

21. December.

Det er gaaet hurtigt med at faa Enghave Kirke rejst. Grundstenen blev lagt den 18de Juni, og allerede den 21de December stod Kirkesalen færdig til Indvielse. Ganske vist var Menighedssalen og Præsteboligen, der begge ligger paa første Sal, ikke færdige, og ogsaa i Kirkesalen selv manglede der endnu Enkeltheder; men det lagde man ikke Mærke til, naar man traadte ind i den rummelige, værdige og kønne Sal, der saa afgjort har Kirkepræget over sig. Og udefra tager Bygningen sig smuk og stilfuld ud; den pynter paa Omgivelserne. Det er Arkitekt Jul. Smith, der er Bygmesteren.

Kirkesalen var selvfølgelig overfuld — den rummer godt 300 Mennesker — da Præsteprocessionen skred op ad Midtergangen med Biskoppen og Stiftsprovst Ussing i Spidsen. Efter at Præsterne havde taget Sæde i Koret, begyndte Gudstjenesten med, at Kirkens Andenpræst, Pastor Gammeltoft-Hansen, bad Indgangsbønnen. Efter Salmen holdt Biskop Ostenfeld Indvielsestalen, der vil findes i dette Blad. Derefter foretog Biskoppen Indvielsen efter Ritualen. Læsestykkerne blev oplæst af Stiftsprovst Ussing, Provst Schousboe, Pastor Falk Rønne og Provst Heegaard.

Sognepræsten, Pastor Herman Larsen, besteg derefter Prædikestolen, takkede Autoriteterne, Biskoppen, Kirkefondet og hele den Kreds, hvis Offervilje havde givet sig Udtryk i Rejsningen af Kirken, Vor Frue Sogns Menighed og Vesterbros Menigheder og Befolkningen ude i Krist Sogn.

Derefter prædikede han over Dagens Evangelium, idet han særligt dvælede ved Ordet: »Jeg er hans Røst, som raaber i Ørkenen: Jævner Herrens Vej!« og gav en Skildring af de aandelige Forhold i Sognet. Efter Tak og Bøn sluttede han med Taksigelse til Arkitekt, Ingeniør og Haandværkerne, der havde arbejdet ved Kirken. Da Velsignelsen var lyst fra Alteret, sluttede Kordegn Heje med Udgangsbøn, og Forsamlingen skiltes glade over, at der nu var kommet et Udgangspunkt mere for aandeligt Liv ude paa det store Vesterbro — den Bydel, hvor Forlystelseslivet udfolder sig stærkest. Gladest var dog den lille Menighedskreds, der trofast har baaret Dagens Byrde og Hede i Arbejdet for at faa Enghave Kirke rejst. Maatte Guds rige Velsignelse følge den og dens Præster i deres Arbejde videre frem! Ch. N.

Ved Indvielsen af Enghave Kirkesal den 21. December 1924.

Joh. 6, 1—13.

Denne kendte Fortælling giver os et Billede af Jesu Liv og Virksomhed, saadan som den formede sig, da han gik omkring og forkyndte Rigets Evangelium og bragte Lægedom for alle Sygdomme og Svagheder i Folket.

Her er jo meget at lægge Mærke til, som ogsaa kunde fremdrages ved denne Lejlighed og finde sin Anvendelse. Jeg tænker her særlig paa Jesu Forhold til de store Skarer, som han ynkedes over og kom til Hjælp, saa at de af ham fik det, som baade deres Sjæl og Legeme trængte til. Men det vil jeg altsammen lade ligge i Dag, for at vi kan samle vort Sind om et eneste Træk i Fortællingen: Jesus og Disciplene.

Der staar om Jesus, der rettede Spørgsmaalet til Filip: »Hvorfra skal vi købe Brød, at disse kan faa noget at spise?« at han rettede det Spørgsmaal for at prøve ham, »thi han vidste selv, hvad han vilde gøre«. Hvad vil det nu sige? Vil det sige, at Jesus vilde udrette det hele, uden at nogen gik ham til Haande? Det kan ikke være hans Mening; thi vi hører om ham, at da Brød og Fisk laa for ham, saa kastede han det ikke i Grams til de nærmest staaende, men han sagde til sine Disciple, at de skulde bringe Folket til Sæde, og saa sendte han dem ud til de lange Rækker af Mennesker at dele ud, saa at de alle fik noget og blev mættede. Altsaa, Jesus ser ikke saaledes paa det, at Disciplenes Tjeneste er overflødig, det er ikke Meningen med Ordene: »Og han vidste selv, hvad han vilde gøre.«

Det forekommer mig, at der er nogle fromme Kristne, som indretter sig og forholder sig, som om det var Me-

ningen, at Gud skulde gøre al Ting, og de bare lægge Hænderne i Skødet eller maaske folde deres Hænder, men ikke tage fat med Hænderne. De staar overfor forskellige Opgaver, det kan være af rent personlig Art at komme til Hjælp timeligt eller aandeligt, det kan være en kirkelig Opgave, som kræver sin Løsning, som en bedre kirkelig Betjening af et folkerigt Sogn af døbte Mennesker, eller en Missionsopgave, hvor Mennesker gaar til Grunde, fordi der ikke gøres noget for dem, og af en vis Gudhengivenhed foretager de intet, idet de siger, at det maa Herren ordne. Det er, som om de ikke rigtig forstaar, at vi har faaet *Hænderne til baade at tage fat med og til at folde.*

Men saa er der andre, som gaar den stik modsatte Vej, de er ivrige til at tage fat, de har Missionssind, de forstaar, at her maa gøres noget og udrettes noget. Det er ikke, fordi de mener, at de kan gøre det alene, de maa have Herrens Hjælp, men de vil ligesom gaa i Forvejen og anvise, hvorledes der skal tages fat. Og saa lider de Skuffelser, og saa kommer der saa lidt ud af det.

Hvorledes skal det være mellem Disciplene og Herren? Matthæus fortæller, at Disciplene kom til Herren og gav ham Raad: »Stedet er øde, Tiden er allerede fremskreden, lad Skarerne fare til Landsbyerne, at de maa købe sig Brød.« Det var nu deres Raad, de saa, at der trængtes til, at der blev foretaget noget, og saa siger de, hvorledes de mente, at Vanskeligheden kunde løses. Men Herren afviser deres Raad, han siger: »De behøver ikke at gaa bort, giver I dem at spise.« Det er aabenbart den Herre, som taler, om hvem der staar, at »han vidste sely, hvad han vilde gøre«. Paa det Punkt vilde han ikke have deres Tjeneste, og dog sendte han dem senere ud i Tjenesten.

Naar vi da spørger om Forholdet mellem Herren og Disciplene med Hensyn til Gerningen, der skal øves, saa maa vi først svare: Herrens Gerning skal øves; den maa ikke ligge brak, den maa ikke forsømmes. Og det gælder i alle Forhold, i det enkelte personlige, som naar kristne Forældre staar overfor deres Børn, naar troende Mennesker ser Kirke Marken øde, eller de ser en Missionslejlighed paa et bestemt Omraade. Men i dette Ord: »Herrens Gerning skal øves« ligger da ogsaa, at Gerningen er hans og ikke min, at den skal øves under hans Ledelse for at kunne øves i hans Kraft. Men deraf følger saa, at der er noget, som Disciplene ikke skal gøre, de skal ikke blande sig i det, som det tilkommer Herren at tage sig af. De skal lære at se med Herrens Øjne paa deres Omgivelser. Det skal Forældre paa deres Børn, det skal vi alle overfor dem, som vi paa en eller anden Maade har med at gøre. Men saa er det ikke os, der skal foreskrive, hvorledes Planen nu skal være. Og det er vel Grun-

den til, at der følger Skuffelse ovenpaa saa mange Planer, som man har fattet i god Mening, efter bedste Overvejelse, men som man ikke har spurgt Herren om først. Som det er ham, der maa lægge Velsignelse i, for at det skal blive til noget, saa maa han ogsaa styre og raade og angive Tidspunktet: nu er det Tid til at gaa ud.

Og saa maa Disciplene se paa, hvad der er for Haanden, om det end synes smaat for deres Øjne, og de fristes til at komme med Spørgsmaalet: hvad er det til saa mange? Det er Herrens Skik at arbejde med det, som er for Haanden, glæde sig over det, takke for det og velsigne det. Og saa Haand paa Værket, om man end ikke kan se hele Maalet, men kun et lille Stykke af Vejen. Og da skal man gaa ud med det, som man har faaet af Herren, thi naar man har faaet det af ham, saa er der ganske anderledes Forslag i det, end naar vi gaar paa egen Haand.

Og nu ønsker vi dem til Lykke og Velsignelse, som her har faaet sig et nyt Kirkehus. Lad være, at nogle synes, at det er ringe, det er dog Eders, og det er betroet Eder af Gud. Jeg har egentlig altid fundet mig godt til Rette i de smaa Kirkehuse, og naar vi nu om nogle Dage skal høre om ham, der fødtes i en Stald og lagdes i et Krybberum, saa tror vi, at hans Gerning godt kan øves i det lille Kirkehus. Og saa vil han, som selv véd, hvad han vil gøre, være med Gerningen, naar den øves i Lydighed, og han vil i sin Time og paa sin Maade, naar Trangen er der, give Plads til flere. Og saa give Gud Lykke til, at her maa samles en Menighed og her maa staa Præster, som kender Herren under det Navn: Han véd selv, hvad han vil gøre, som ikke vil løbe foran ham eller give ham Raad, men vil staa under hans Ledelse, agte paa hans Vink og saa gaa, naar han siger: gaa, være Tjenere i Ordets fulde Betydning. Da skal de ogsaa opleve den store Glæde, som de tro Tjenere oplevede, som gik med de fulde Kurve ud til de sultne, at det blev nok til dem alle, at det, som de gik med, kunde mætte, og at det er den største Glæde, som kan times et Menneske, at blive sendt af Herren til give Mennesker det, som de trænger til for at kunne leve. Amen.

Personskifter ved Kirkefondets Kirker i 1924.

Præster: Kaldskapellan ved Absalons Kirke Johs. Brus til Sognepræst for Grene. Missionær i Kina A. Oksbjerg til Kaldskapellan ved Absalons Kirke. Kaldskapellan ved Bethlehems Kirke Niels Emil Jessen til Sømandspræst i Ham-

borg. Fhv. Missionær i Kina Thorøe Larsen konstitueres som Kaldskapellan ved Bethlehem's Kirke. Residerende Kapellan ved Elias Kirke Aug. Andersen til Sognepræst for Bloustrød-Lillerød. Kaldskapellan i Vanløse Poul Nedergaard til residerende Kapellan ved Elias Kirke. Residerende Kapellan ved Esajas Kirke K. V. Tonsgaard til Sognepræst ved St. Mikkel's Kirke i Slagelse. Kaldskapellan i Ordrup Hans Borchsenius til residerende Kapellan ved Esajas Kirke. Præsteviet Medhjælper ved Grøndals Kirke N. C. Petersen til residerende Kapellan ved St. Stefans Kirke. Cand. theol. H. F. Petersen til præsteviet Medhjælper ved Grøndals Kirke. Kaldskapellan ved Hans Tausens Kirke H. K. Hein til residerende Kapellan for Haslev-Freslev. Cand. theol. Fog til Kaldskapellan ved Hans Tausens Kirke. Kaldskapellan ved Nathanaels Kirke Charles Nedermark til Sognepræst for Alle Helgens Sogn. Cand. theol. Flemming Hvidberg til præsteviet Medhjælper for Alle Helgens Sogn. Kaldskapellan ved Nazareth Kirke Vald. Joensen til Sognepræst for Olsker-Allinge. Præsteviet Medhjælper i Thorsager-Bregnet Alfr. Hansen til Kaldskapellan for Nazareth Kirke. Sognepræst ved Timotheus Kirke, Provst P. Helweg-Larsen tager sin Afsked for at blive Sekretær for Kirkefondets Hjælpeindsamling. Sognepræst for Jels, Kr. Jensen til Sognepræst ved Timotheus Kirke. Præsteviet Medhjælper ved Timotheus Kirke Otto Sørensen til Kaldskapellan i Herning.

Kordegne: Cand. theol. Carl Otto Nielsen til Frihavns Kirke. Snedkermester Blom Hansen til Gethsemane Kirke.

Gravere: Gartner N. Chr. Hansen til Frihavns Kirke. Gartner N. P. Godtkjær til Kingos Kirke. Maler Søren Rasmussen til Hans Egedes Kirke. Diakon Børge Petersen til Enghave Kirke.

Organister: Organist ved Luther Kirken Erik Abrahamson til Docent ved Universitetet. Organist F. Klæbel til Luther Kirke. Organist Jens Jensen til Hans Egedes Kirke. Organist Rich. Østerfelt til Enghave Kirke.

Menighedsbørnehaverne

har udgivet Beretning om Virksomheden 1ste Oktober 1923—30te September 1924. Det er glædeligt at se, hvorledes der er Fremgang i denne Sag, der har saa stor Betydning for mange af de smaa, som Kirken har døbt, men som lever deres Liv under Forhold, hvor de lærer alt andet end at holde det, som Jesus har befalet. Der er i Aaret kommet to Børnehaver til de ti, der var i Forvejen, og den trettende aabnes i Januar 1925; de syv af disse hører ind under Menighedsarbejdet ved Kirkefondets Kirker, og Arbejdets Be-

styrelse har i Aarets Løb henvendt sig til Kirkefondet med Anmodning om, at der ved Opførelse af nye Kirker maa blive taget Hensyn til Børnehavernes Virksomhed, saa der ogsaa bliver Plads i Menighedshusene til dem — en Opfordring, som vi gerne efterkommer.

Arbejdet er i sidste Aar gaaet ind under de samvirkende Menighedsplejer, hvis Sekretær, Dr. theol. A. Th. Jørgensen, er blevet Menighedsbørnehavernes Formand.

Til Tillidsmændene for Kirkefondets Hjælpeindsamling.

Man anmodes om herefter at sende Anmeldelser om Flytninger og de dertil hørende Kuponsark direkte til Hovedkontoret, Badstuestræde 17, Kbhvn. K., og ikke som tidligere til Amtskassererne.

Forretningsudvalget.

Bidragsliste for December Maaned 1924.

Ved Pastor Charles Nielsen: indsamlet i Hyllested 47,19, Mørke 24,25, Thorsager 200, Bregnet 270,90, Lyngby 135,40. Gave fra Grenaa til Dækning af Rejseudgifter 25. Blomsterhandler Carl Petersen 25. Indsamlet ved »Kristeligt Dagblad« 107. Frk. Laura Jensen 50. P. Nielsen, Borød, Sorø, 80. Direktør C. A. Iversen 100. Ved Biskop H. Ostenfeld: X. 1000. Professor Harald Westergaard og Frue 100. Ved Sognepræst Hartvigsen fra uævnt i Poulsker 15. Frk. Jane Koefoed 10. Nedlagt i St. Jakobs Kirkebøsse 2. Lærer I. C. Hansen, Strøby Grøftemark, 25. Fru Valborg Bangert 25. M. 100. X. X. X. 200. A. K. 10. Frk. Petra Friis 2. Købmand Christensen, Tarm, 10. C. 5.

Aarsbidrag: Komtesse Th. Moltke 5. Østersøgades Gymnasium 5. Direktør C. A. Iversen 10. Fhv. Manufakturhandler Holm 2. Lærer E. A. Jacobs 5. Thehandler Sundorph 5. Kaptajn Brandt 2. I. A. 50. Sognepræst Oldenburg 10. Dr. med. C. U. Maaløe 25. Dr. phil. Moltesen 6. Dr. J. V. Kühl 10. Frk. Bayer 60.

Halvaarsbidrag: Frk. A. Langhoff 50.

Kvartaarsbidrag: Fabrikant Jul. V. Friis og Hustru 10.

Særlige Gaver: Frk. Anna Rothe: Aarsbidrag til Anna Kirke 10.

Vor Postgiro er Nr. 1649,
som bedes benyttet ved Pengeforsendelser.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—4 (Lørdag til 2).
Badstuestræde 17 1, Tlf. Byen 3788.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 29.

Februar.

1925.

Det nødvendigeste i Øjeblikket.

Det, som Kirkesagen for Tiden trænger mest til, er *Forbøn*. Jeg skriver dette for at paaminde de mange Præster og Tillidsmænd ud over Landet og Bladets mange Læsere i Menigheden herinde om, at nu er Tiden inde til alvorlig, energisk og udholdende Bøn for Kirkesagens Arbejde.

Forbøn er vel i og for sig *altid* det nødvendigeste i Arbejdet for Guds Rige. Men naar vi særligt i denne Tid føler Trangen til megen og indtrængende Bøn for Københavns Kirkesag, hænger det sammen med to Forhold.

For det første staar vi overfor den store Opgave at begynde Hjælpeindsamlingen i København. Paa Landet er den jo nu i god Gænge, og vi haaber, at den skal naa sit Maal at skaffe 2 Millioner Kroner til nye Kirker i de næste fem Aar. Men Forudsætningen har hele Tiden været, at København selv skulde skaffe andre 2 Millioner. Af disse skulde de kirkebyggende Sogne skaffe den ene; og lægger man deres Kassebeholdninger sammen, vil man se, at de er godt paa Vej dertil; den anden Million skulde saa skaffes af de mange Sogne herinde, som ikke har nogen Byggeopgave. Det er altsaa den københavnske Hjælpeindsamlings Opgave at skaffe denne Million. Det er en stor Opgave.

Nogle vil maaske mene, at den dog er lettere end Opgaven ude paa Landet. Dels fordi det kun drejer sig om det halve Beløb, dels fordi det maa være lettere at samle ind i selve den By, der skal have Kirkerne. Det er dog et Spørgsmaal. Man maa jo huske paa, at Københavns Kommune har kun ca. 580,000 Indbyggere mod Landets 2,800,000. Og dette Tal maa yderligere halveres, da de byggende Sogne rummer ca. Halvdelen af Befolkningen. Naar dertil kommer, at Menighedslivet i Storbyen gennemgaaende er svagere end det paa Landet, og at de ligegyldiges Tal er stort herinde, vil man faa en Forstaaelse af, at det ikke er saa let en Opgave at skaffe den Sum, der er Maalet for Indsamlingen.

Der er nedsat et Udvalg for dette Arbejde. Biskop *Ostenfeld* er Formand, Provst *Nordentoft* Næstformand og Formand i Forretningsudvalget, Provst *Helweg-Larsen* Sekre-

tær og Sekretær *la Cour* Kasserer; i Forretningsudvalget sidder foruden de tre sidstnævnte Professor *Westergaard*, Kontorchef *Hvidt*, Installatør *Christensen*, Fuldmægtig *Carl Rasmussen* og undertegnede. Planen er at begynde med et stort Møde i Koncertpalæet den 11. Marts med Taler af Biskop *Ostenfeld*, Folketingsmand, Dr. *Moltesen*, Provst *Fenger*, Frøken *Edel Liisberg*, Pastor *Ricard* og Pastor *Fibiger*. De vil paa forskellig Maade belyse Kirkesagens Betydning. Søndagen derefter vil der i Københavns Kirker blive gjort Rede for Sagen og de nye Planer. Og Mandag, Onsdag og Fredag i Ugen derefter vil Stiftsprovst *Ussing* holde tre Foredrag om Tidens Trang, Menighedens Ansvar og Guds Kraft.

Indsamlingen vil blive efter Portions-Systemet ligesom paa Landet. Portionens Størrelse er dog herinde sat til 1 Kr. mdl. i 5 Aar. Og der skal tegnes ca. 17,000 Portioner, for at Maalet kan naas.

Det er en stor Opgave, men ikke større, end at Troen kan magte den. Men Troens Frimodighed holdes oppe ved Bøn. Derfor beder vi alle Kirkesagens Vänner om at tage denne Sag med ind i Bønnen. Bed om, at den maa blive godt forberedt og lykkeligt gennemført til Fremme for Guds Riges Arbejdskaar herinde.

Men der er endnu en Grund — og en mere afgørende — til netop nu at kalde paa Menighedens Forbøn. Det er hele Baggrunden for Arbejdet, som det gøres herinde, hele den aandelige Stilling i København i Øjeblikket. Der er tilsyneladende større Muligheder nu, end der har været gennem mange Aar, mere Spørgen og Længsel, mere Lytten og Forstaaelse, kort sagt aabne Døre. Og i Menigheden er man ved at vaagne til Forstaaelse af, at disse Forhold stiller deres særlige Krav. Guds Time til at gaa frem kan snart være for Haanden. Men saa er Spørgsmaalet med det samme stillet: Magter vi Opgaven? Har vi Kraften til at hjælpe? Det Spørgsmaal har sin skarpe Brod; det minder Samvittighederne om, hvad der mangler, og om, hvad der er forsømt. Der er store Brist i Helliggørelseslivet, i Fællesskabet, i den indbyrdes Kærlighed, i Bønslivet; derfor lyder Vidnesbyrdet saa dæmpet. Der trænges til Aandens Kraft, til et rigere, stærkere, gladere Kristenliv, til et mægtigere og mere overbevisende Vidnesbyrd. Og dette Vidnesbyrd skal ikke blot lyde fra Prædikestolene, men ogsaa Mand og Mand imellem. Menigheden skal ikke blot vidne om, hvad Gud har skænket os i Kristus gennem de Mænd, der særligt er udtagne og udrustede til Præstegerningen, men dens Medlemmer skal selv personligt bære Vidnesbyrdet frem med Mund og med Liv. I Menighedskredsene er man begyndt at vaagne overfor det Ansvar, som netop denne Tid lægger nær hen til Hjerterne. Der er ved at danne sig smaa

Bedekredse, hvor man mødes til fælles Bøn; Samfundslederne ordner Helliggørelsesmøder, og under alt dette spejder man frem mod den Stund, da Menigheden kan være rede, saaledes at Gud kan bruge den til ny Fremgang i Arbejdet.

Derfor trænger Arbejdet i København, baade Kirkesagens og alt det andet, til Menighedens trofaste, levende, udholdende Forbøn, at Guds Rige maa vinde en stor, ny Sejr inde i vor Hovedstad.

En saadan Bønnens Vagt er for Tiden, hvad Arbejdet herinde mest trænger til. Den er det nødvendigeste i Øjeblikket.

Maa vi regne med, at dette Bønnens Arbejde bliver gjort?
Charles Nielsen.

Sammenkomsten med Kirkefondets Præster og deres Hustruer den 26. Januar 1925.

Som sædvanlig havde vi den Glæde, at en meget stor Kreds havde svaret Ja paa vor Indbydelse til den aarlige Sammenkomst for Kirkefondets Præster og deres Hustruer.

Mødet, der blev holdt i K. F. U. M.s Ansgarsal, indledes med et Foredrag af Sognepræst *Fibiger* om »Præst og Lægmand i Samarbejdet«. Dette vil findes refereret her i Bladet.

Straks efter Foredraget fik Læge Hoff fra Aarhus, som var blevet indbudt til at overvære Mødet, Ordet og fremkom med en indtrængende Opfordring til Kirkefondets Præster om at tænke paa de uddannede Diakoner ved Besættelsen af Kordegne- og Graverstillinger.

Efter at man havde spist til Aften under hyggeligt og fornøjeligt Samvær, begyndte Forhandlingen med et længere Indlæg af Docent *H. O. Lange*. Han hævdede, at Lægfolk ikke altid var tilstrækkeligt udrustede til at tage et Menighedsarbejde op, deres Viden er ofte for ringe. Menigheden bør have Ansvar for, hvem der besørger Arbejdet, disse bør fremstilles i Menigheden, »autoriseres«. Docent Lange pegede paa Menighedshøjskolen — en gammel Idé, som aldrig var blevet ført rigtig ud i Livet, men som han stadig mente havde store Betingelser i sig for at dygtiggøre Lægfolk til Arbejdet.

Biskop Ostenfeld tog Afstand fra disse Betragtninger, idet han hævdede, at hvis han som ung Søndagsskolearbejder skulde have været fremstillet i en Menighed, inden han tog Arbejdet op, frygtede han for, at han først havde faaet begyndt langt senere. Han hævdede, at Opgaven netop var Samarbejde med det almindelige Lægfolk, ikke alene med

de til Arbejdet særlig uddannede, hvis Uddannelse og Viden dog vilde være Præsternes underlegen. Selve Arbejdet og Ansvar, der følger dermed, vil for enhver, som i Alvor tager det op, virke opdragende.

I Forhandlingen deltog iøvrigt *Stiftsprovst Ussing*, Professor *Westergaard*, *Sognepræst Holt* og Installatør *Christensen*, der sluttede med at bede Præsterne om at tage godt mod L. Y. M.s nye Planer, der netop gik ud paa at faa et Arbejde i Gang indenfor de enkelte Sogne.

Ved 11-Tiden sluttede Biskoppen Mødet med Bøn. Mange af de tilstedeværende har senere udtalt deres Glæde over den gode og indholdsrige Aften.

Præst og Lægmand i Samarbejde.

Af Pastor A. Fibiger.

Dette Emne, som jeg har faaet opgivet at tale om i Aften, er i kort Begreb Indre Missions gamle Program. Det er det første Feltraab, der lød paa den historiske Dag, den 13. September 1861, da Vilh. Beck som ung Kapellan paa Johs. Clausens Opfordring tog til Stenlille for at tale ved Aarsfesten for Indre Mission. Han vidste ikke meget om, hvad Indre Mission var, men han holdt sin Prædiken ud fra 5. Kapitel i Lukas Ev., hvor der fortælles om Peters Fiskedræt, og opridsede Indre Missions Gerning paa genial Maade, saadan som den har udviklet sig til at blive en Velsignelse i det danske Kirkeliv.

Jeg skal jo ikke her holde Foredrag om Indre Mission; men jeg vilde nævne dette, at Samarbejdet mellem Præst og Lægmand netop udgør Indre Missions Program. Og saa vil jeg gøre opmærksom paa 2 Ting.

Nogle af os har lige været til Kongres i Stockholm. Man behøver ikke at rejse længere bort for at faa Øjnene op for, hvor godt vi har det herhjemme, og for at prise Gud for det Samarbejde, vi her har mellem Præst og Lægfolk.

Dernæst vil jeg sige: Man maa ikke tro, dette Samarbejde gaar af sig selv. Det er ikke et mekanisk, men et aandeligt Arbejde. Der er maaske nogen Grund til at nævne dette overfor Kirkefondets Præster. Der skal et bevidst Samarbejde i Gang. Kommer der det, vil det blive til Velsignelse, og det kan hende, at man vil opleve det samme, som vi har erfaret ude i Elias Sogn, at hvor Præsten kom til kort, der slog Lægmanden ofte igennem.

Det er en given Sag, at Præsterne kan ikke undvære Lægfolkets Medarbejde i vore Sogne paa 10,000 Mennesker; hvordan skulde det være muligt ellers at faa de mange Foreninger af Arbejdet udført.

Jeg skal nu ikke trætte Dem med at tale om alt dette Arbejde — Blaa Kors, Ungdomsarbejde, Søndagsskole — som vi alle kender.

Men jeg vil tale til Dem om L. Y. M. — jeg tror, det vil være det mest frugtbringende. L. Y. M. har haft min uskrømtede Kærlighed lige fra sin Start, lige fra den Aften, da en ung Ingeniør stod frem i Københavns Præstekonvent og talte om Herrens Kald.

Ellerbek sagde engang, at et Kald er »en Herrens drivende Magt i Sjælen«. Saadan var det med denne unge Mand. Jeg husker, at han sagde: »Dersom vi i vor Tid ikke bringer vor Tids Mennesker Evangeliet, saa faar de det ikke bragt.« — Ingeniør Blichfeld kom ikke til at gøre saa meget selv, — Gud havde noget bedre til ham, da han tog ham hjem til sig, men vi vil altid sige Tak for den Velsignelse og Impuls, han kom med.

Hos os i Elias Sogn har L. Y. M. betydet et vældigt Fremstød; bundne Tanker er blevet udløst, og friske Strømme er bragt til at rinde. I forrige Uge fik jeg fra Lederen af L. Y. M. en Redegørelse for deres Arbejde i sidste Aar, der viser, hvor omfattende og uundværligt det er. — Men jeg tror, at L. Y. M. er nede i en Bølgedal for Tiden. Det er der maaske meget andet indenfor Guds Rige, der er. Saadan er det f. Eks. med Indre Mission i Sverige (Fosterlandsstiftelsen) — den blev fuldstændig ignoreret af Stockholms Præsteskab, saa man syntes, det var en Ynk; men jeg sagde til dem deroppe en Aften i et privat Hjem: det er slet ikke den ringeste Stilling at føle sig langt nede, for saa forbereder Gud et Fremstød — det er jo sandt, at i de ydmyge Dale der faar man lettest Gud i Tale. — Ogsaa K. F. U. M. herhjemme er for Tiden i Bølgedalen, men jeg tror som sagt ogsaa, det gælder L. Y. M. Den stødte vel lidt an i sin Begyndelse, var lidt voldsom i sin Fremfærd, som det ofte gaar, naar Mandfolk tager fat. I vort Arkiv hjemme har jeg deres Programmer liggende fra den Tid, der var Løbesedler og Opraab om Møder o. s. v., alt skulde revolutioneres. — De skulde løbe Hornene af sig — vi Præster har jo ogsaa forset os, da vi var unge — saadan gaar det altid, naar en ny Vaar kommer. Nu er Vingslaget dalet, men derfor er der intet opgivet. Jeg tror, L. Y. M. vil rejse sig som Fugl Phønix, og saa vil de være en Erfaring rigere.

Naar man stiller sig, som vi har gjort hos os, saa bliver Lægmændenes Arbejde ikke et Arbejde mod Præsten, ikke engang uden Præsten, men i godt og kærligt Samarbejde med Præsten. — Der er jo Præster, der gaar rundt med en Marskalstav i Tornystret, som synes, at de kan alting selv og vil alting selv, og saa kommer Konflikten. Vi kender vel alle de 3 Typer, den fortravlede Præst, den nervøse Præst

og den sprængte Præst. Man glider saa let fra den ene Type over i den anden og tredie. Pastor Gad i Kundby sagde engang: »Københavns Erobring vil koste en Generation af Præster.« — Vi skulde lidt oftere huske paa John Motts vise Ord: Det er smukt, naar en Mand kan gøre 7 Mand's Arbejde, men det er endnu bedre, naar han kan sætte 7 andre Mand i Arbejde.

Der var engang en Præst, der tog sig for at revolutionere mine Begreber om en Præsts Arbejde. Jeg kom ud af den ene Bestyrelse efter den anden; da han ogsaa foreslog mig at lade Menighedssamfundets Aftener falde, sortnede det for mine Øjne. Men nu i Morgen Aften er der Samfundsmøde hjemme, jeg er ikke med, og dog gaar det udmærket, det er Lægmand, der holder det hele i Gang.

Det er jo normalt for en sund Mand at arbejde, han føler Trang dertil, og er han et Guds Barn, saa føler han Trang til at arbejde for Guds Rige. Og han ønsker ikke altid at være under Præstens Kontrol. Derfor vandt L. Y. M. Tilslutning, den var Lægfolkenes Protest mod Pavetendenserne. Enhver Mand ønsker at arbejde nogenlunde frit og paa eget Ansvar.

Men, vil man sige, bliver Præsten ikke sat ud af Spillet? er det ikke galt, at han ingen Kontrol kan føre? Jeg vil svare, at har man Tillid til de Lægfolk, der arbejder i ens Sogn, saa gør det slet ingenting — jeg tror tværtimod, at Præsten faar mere at vide om sit Sogn paa den Maade. Jeg mindes Kammerherre Barner, Fabrikant Laur. Knudsen og mange andre ude hos os, som har været gode Støtter for os Præster. Og jeg vil nævne Dr. Kjer-Petersen, som har siddet i 5—6 Aar i vort Menighedssamfund. Han er en initiativrig og varmhjertet Mand, og det er ham, der har startet Menighedsbørnehaven i Absalonsgade 37. Jeg skal fortælle Dem lidt om det Sted. Der bor i den Ejendom 700 Mennesker, deraf er ca. 200 under Konfirmationsalderen. Jeg var derhenne en Dag med en af vore Indre Missionærer, og da vi havde gaaet omkring og set lidt paa al denne Fattigdom og Elendighed, spurgte jeg ham: Hvad tror De, at De var blevet til, hvis De havde levet Deres Drengaar paa saadan et Sted? Han svarede mig uden at tøve: Jeg var blevet Bolschevik. — Der er i Absalonsgade 37 ikke ét lille Pigebarn paa 10 Aar, som ikke er indviet i alle Livets Mysterier. Det var paa dette Sted, at Dr. Kjer-Petersen fik lejet en Lejlighed paa 1. Sal til Børnehaven. Da han foreslog os at overtage den, sagde jeg ja med Glæde! Men hele Arbejdet lod jeg Lægfolket om, en Kreds af varmhjertede Mænd og utrættelige Kvinder tog fat, og der er nu over 40 Mænd og Kvinder, der arbejder i Absalonsgade 37. Der holdes Børnegudstjenester, Fritidshjem, Laanebibliotek og meget andet. Det er som en Stat i Staten.

Dette er blot et enkelt Træk for at vise Dem, hvordan man kan lægge Arbejdet over paa andre.

Og saa vil jeg slutte med at sige, at jeg takker Gud for det Samarbejde, vi har mellem Præst og Lægfolk, og for, at dette Arbejde gaar ind under og staar sammen med Præsterne og Kirken, som det gør, saa vi altid har Føling med, hvad der sker, og samarbejder i Raad og Daad!

Kirkelig Forening for Indre Mission i København 1865—1925.

Københavns Indre Mission fejrer den 15. Februar sit 60 Aars Jubilæum. Det er en mægtig Strøm af Velsignelse, som i disse 60 Aar er udgaaet til vor By fra Bethesda og fra alt det trofaste, nidkære Arbejde for Guds Riges Fremgang i København, som er udført af Lægmand — og Kvinder — og Præster i Forbindelse med Bethesda. Selv om Byens Vækst og Kirkesagens Fremgang har lagt Tyngepunktet for Arbejdet ud i Sognene, trænger vi stadig til den store Central og til de mange specielle Arbejder blandt saadanne Grupper af Befolkningen, som det almindelige Sognearbejde vanskeligt naar.

Det var afdøde Stiftsprovst Hoffmeyers Tanke at naa frem til en Sammenslutning mellem Kirkesagens og Indre Missions Arbejde herinde. Den blev dog ikke realiseret. Og selv om der kunde gives gode Grunde for den, er det maa-ske ogsaa bedst, at de to store Virksomheder faar Lov til at udfolde sig sideordnet. Men Samarbejdet og den indbyrdes Tillid er til Stede. Og Kirkefondet og de mange Menigheder ved dets Kirker lykønsker af Hjertet Københavns Indre Mission til de 60 Aars Arbejde og dets store Resultater. Vi takker for alt godt Samarbejde. Og vi ønsker Guds rige Velsignelse over Arbejdet i Aarene, som kommer.

Charles Nielsen.

Flytning.

Midt i Marts flytter Kirkefondet og de samvirkende Menighedsplejer fra Kontorerne i Badstuestræde, hvor vi nu har boet i snart 20 Aar, til Vendersgade 28¹, Hjørnet af Søtorvet. Vi er vokset ud af de gamle Lokaler, efterhaanden som Virksomheden har udvidet sig og flere nye Arbejder har skullet have Plads (Hjælpeindsamling, Dansk Kirke i Ud-

landet, Menighedsbørnehaverne og Børneplejestationerne). Vi beder de mange, som har Ærinde herind eller skal skrive til os, om at erindre den ny Adresse.

Udnævnelser.

Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker har under 16. Januar 1925 udnævnt Købmand Fredrik Nielsen til Kordegn for Alle Helgens Sogn.

Bidragsliste for Januar Maaned 1925.

Timotheus Kirke: Kollekt Nytaarsnat 36. C. B. 3. Overinspektør Skjerbæk og Fru 30. 6. September 4. Professor emer. R. Hermanson, Helsingfors, 20. Indsamlet ved »Kristeligt Dagblad« 20. Ved Pastor Ch. Nielsen: i Lynæs 42, i Gyldenbjerg Missionshus 50,15. Gave ved Gudstjeneste for Hjelpeindsamlingen i Ølstykke 11,80.

Aarsbidrag: Frk. Franciska Grüner 16. Godsforvalter Christov, Jettehøj, 50. Frk. Inger Tychsen, Gentofte, 10. Slotsgartner Paludan, Gentofte, 4. Fru A. Rode, Hellerup, 5. Sagfører A. Mørck 10. Frk. M. Delbanco 5. Frk. Petersen 2. Forretningsfører Chr. Herm. Petersen 10. Glarmester Hansen 1,30. Fru A. Bartholin 3. H. og M. K. 10. Frk. M. Lange 5. Fru Gerner 2. Grevinde A. Reventlow 10. Fru Tidemann Christensen 5. Læge N. Chr. Schmidt og Hustru 50. Søster Marie Møller 1. Apotheker A. Ruge, Maribo, 20. Hørkræmmer Sørensen, Abbednæs, 5.

Ialt Kr. 441,25.

Til de 20 Kirkers Opførelse i København fra: Professorinde Böncke 6. Frk. Basse 6.

Vor Postgiro er Nr. 1649,

som bedes benyttet ved Pengeforsendelser.

Det københavnske Kirkefonds Sekretariat og Kassererkontor (Tlf. Byen 3788, Sekretærens Telefon er Byen 6922), Badstuestræde 17¹, er aabent daglig fra 10—4 (Lørdag til 2), for Udbetaling dog kun fra 10—2.

Det Københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening

paatager sig Tilsyn med og Vedligeholdelse af Gravsteder mod Indbetaling af et Beløb en Gang for alle. Man bedes henvende sig paa Kirkefondets Kontor, Badstuestræde 17¹, aabent Kl. 10—4 (Lørdag til 2), Byen 3788.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 30.

Marts.

1925.

**Kontorerne er flyttet fra Bad-
stuestræde til Vendersgade 28.**

Den københavnske Hjælpeindsamlings store Møde d. 11. Marts.

Efter mange Forberedelser lagde den københavnske Hjælpeindsamling ud med et stort Møde i Odd Fellow Palæet den 11te Marts. Det fik et udmærket Forløb. Palæets 1500 Pladser blev hurtigt optagne, og de unge, festklædte Marschaller havde travlt med at hjælpe Folk til Rette. De mange, der ikke kunde faa Plads, blev vist over i Garnisons Kirke, hvor der samledes ca. 1000 Mennesker. Talerne gættog i Kirken deres Taler fra Palæet, og gennem Radio sendtes de videre til de mange Lyttere i By og paa Land. Mødet i Koncertpalæet blev ledet af Provst Nordentoft, Mødet i Garnisons Kirke af undertegnede. Begge Steder gav Provst Helweg-Larsen Oplysning om, hvordan Tegning fandt Sted. Alle Deltagerne fik udleveret et Eksemplar af den statelige Pjece: »Kirkesagens Gennemførelse«, forfattet af Provst Helweg-Larsen, udstyret med Illustrationer af Prof. Joakim Skovgaard og forsynet med en lang Række korte Udtalelser om Kirkesagen af forskellige ansete Mænd og Kvinder.

I Pjecen var indlagt dels et Opraab om Hjælpeindsamlingen her i København, dels et lille Flyveblad: Hvorfor—fordi, der imødegaar tænkte Indvendinger og gør nærmere Rede for, hvad Kirkesagen vil. Tillige laa der bag i hver Pjece en Tegningsblanket, hvorpaa Mødernes Deltagere kunde tegne sig for et Tegningshefte med 10 Kuponer. Hver af disse 10 Kuponer er bestemt til at udfyldes af Folk, der er villige til at tegne sig for en Portion, d. v. s. 1 Kr. maanedlig i 5 Aar. En Portion er saaledes $1 \times 12 \times 5 = 60$ Kroner. Hvert Hefte indeholder 10 Kuponer, altsaa $10 \times 60 = 600$ Kroner. Tanken med disse Tegningshefter er altsaa den, at enhver, som faar et, selv maa afgøre, om han personlig vil overtage alle Kuponer, og altsaa give 10 Kr.

mdl, i 5 Aar, eller om han vil overtage nogle eller kun een; Resten skal han prøve paa at faa afsat til Venner og bekendte. Selvfølgelig er ingen forpligtet til at faa hele sit Hefte udfyldt, men Ledelsen venter lige saa selvfølgelig, at enhver gør, hvad han kan for, at det kan lykkes. Gennem disse Tegningshefter søger Kirkesagen altsaa ikke blot Bidragydere, men Medarbejdere.

Der blev ved Møderne bestilt Tegningshefter til et Beløb af 333,000 Kr. Imidlertid har det senere vist sig, at mange af dem, der tegnede sig, ikke har haft Forstaaelsen af, at de tegnede sig for et Hefte, men kun for en Portion; der blev derfor skrevet ud til alle, for at mulige Fejltagelser kunde blive rettede, inden Tegningshefterne udsendtes. Pr. 20de Marts er der 560 Hefter ude, og desuden er der tegnet kontante Bidrag for ca. 60,000 Kr.

Det hele synes saaledes at være i god Gænge.

Byen er delt i 9 Distrikter, hver med sit Udvalg, hvori alle Distriktets Sogne er repræsenterede; disse Distriktsudvalg sørger for Opkrævningen af de tegnede Bidrag indenfor deres Omraader og virker tillige for at faa afsat flere Tegningshefter.

Ved Gudstjenesterne i Københavns Kirker Søndagen den 15de Marts blev Kirkesagen lagt frem for Menighederne og tillige den ny Opgave med Rejsningen af de 20 Kirker. Hefter og Tryksager blev uddelt ved alle Kirker.

Hjælpeindsamlingen i København har saaledes faaet en smuk Start. Og mange gode Ord blev talt ved de to Møder den 11te om Kirkesagens Betydning i forskellig Retning. Dette Nummer af Bladet bringer alle disse Taler. K. F. U. M.s Sangere bidrog ved deres smukke Korsang til, at Møderne fik et saa festligt Forløb. Vi har da kun Grund til at være frimodige og taknemlige; det har atter vist sig, at Kirkesagen har mange Venner, og at de melder sig til Tjeneste, naar der kaldes paa dem.

Charles Nielsen.

Biskop Ostenfeld: Hvad Kirkesagen betyder for Kirken.

Vi er samlede om Københavns Kirkesag. Og jeg tør sige, at det nu er en udbredt Følelse, at denne Sag angaar København. Da Kirkesagen rejstes for 36 Aar siden, var det nogle faa Mænd, hvem dette laa paa Sinde, men i Aften er det ikke en Sag, som er en Specialitet for nogle faa, men det er Menigheden i København, som føler, at det er dens eget Liv, som det drejer sig om.

Hvad betyder da Kirkesagen for Kirken?

Opgaven for Kirken, for Jesu Kristi Menighed, er denne, at forkynde for Mennesker Evangeliet om Guds Kærlighed, saadan som den er traadt frem i vor Herre Jesus Kristus. Dette kan ikke gøres »en masse« og ikke ved Stordrift. Vi maa være Efterfølgere af ham, som ikke blot blev søgt, men selv var ude for at søge, at lede Mennesker op. Og denne Opgave faar sin særlige Tilspidsning ved, at det her drejer sig om Mennesker, som Kirken ved Daaben har optaget i Menigheden; overfor disse kommer Jesu Ord til at gælde i særlig Grad, at I skal lære dem at holde alt det, som jeg har befaleet eder.

Kirkesagen i København gør det muligt for Kirken at løse sin Opgave paa en forsvarlig Maade. Thi naar vi staar med Kæmpesogne, saa vil selv dygtige Præster ikke kunne udrette noget. Det er ikke alene saaledes, at de ikke kan naa; hvad der kræves af dem; men skal de betjene i massevis, saa kommer der til at hvile et forretningsmæssigt Skær over deres Gerning, som bevirker, at den hindres ogsaa ved de Lejligheder, hvor de kommer i Forbindelse med Mennesker. Kirken i Kæmpesogne kommer til at virke som en Karrikatur, og en Karrikatur virker som bekendt modsat af det Billede, der har den rette Lighed. *For sit eget Livs Skyld maa Kirken arbejde for Kirkesagen.*

Kirkesagen betyder for Kirken, at den kommer til at udfolde den Virksomhed, som hører med til dens Liv. Apostlen Paulus bruger det Udtryk om sit aandelige Liv: »Den Gud, hvem jeg tilhører,¹ og hvem jeg tjener.« Begge Dele hører med til et sundt aandeligt Liv, at modtage fra Gud, i Inderlighed at være knyttet til ham, og at være i Virksomhed. Vi har været fristet til i Danmark at tænke paa Kirken bare som noget, som de kirkelige Myndigheder sørger for, men ikke som noget, der kræver Virksomhed af Menigheden. I Kirkesagen har vi lært at faa den anden Side med.

Kirkesagen betyder for Kirken, at den *indadtil har lært at føle sit Ansvar*. Kirken har følt Ansvar overfor Hedningemissionen og overfor enkelte Opgaver, som meldte sig herhjemme, men ved Kirkesagen har Kirken lært at føle Ansvar for sit eget Liv, at det er nødvendigt, at Kirkens Mure i København skal rejses, om Kirken her skal bestaa. Her har man forstaaet, at man ikke kunde skyde Ansvaret over paa ydre Kirkeautoriteter, men at Kirken maatte tage det selv, og Kirken er bleven styrket derved.

Kirkesagen betyder for Kirken *udadtil*, at Kirken som Aandsmagt, der havde en Indsats at bringe, er bleven styrket. Her gjaldt det ikke en blot teoretisk Kamp, men her gjaldt det et Arbejde for at rejse Mennesker, aandeligt og timeligt, for i Kirken drages i denne Henseende ikke en ydre

Grænse. her gælder det om at rejse Mennesker, og under dette Arbejde og i selve dette Arbejde har Kirken vundet Glæde og Styrke.

Endelig: Ganske vist er Menigheden i København ikke det samme som den danske Menighed, men Menigheden i København er stillet paa en fremskudt Post. Det aandelige Liv og den Frimodighed til Arbejdet, som findes her, vil have Betydning for den hele danske Menighed.

Derfor kan Kirken for sit eget Livs Skyld ikke undvære Kirkesagen, og vi takker Gud for den.

Folketingsmand, Dr. phil. L. Moltesen: Kirkesagens Betydning for Folket.

I sin Bog »Under Sovjetstjernen« fortæller Popoff, at Sovjet til at begynde med lukkede Kirkerne med den Begrundelse, at Religion var Opium. Da Sovjet gik over til den nugældende nye Økonomi, som man plejer at kalde »Nep«, opdagede den, at Menneskene ikke kunde leve uden Opium, og den oprettede Spillebuler.

Disse russiske Erfaringer er almengyldige. Vi er nogle, der foretrækker Kirker for Spille- og Dansebuler, og vi har besluttet i Aften at sige, at her er vi, og i den følgende Tid vise, at vi bliver for at arbejde for en sund og kraftig Slægt i Danmarks Hovedstad, for en Slægt, der er besjælet af Ærefrygt for det, som er oventil, af Offervilje for det, som er nedentil, og af den Selvfornægtelse, der frigør mig for mig selv.

Det danske Folk hverken kan eller vil undvære Kingos, Brorsons og Grundtvigs Salmer. Den danske Sjæl er fyldt af det Orgelbrus, der udgaar fra dem. Det danske Folk vil ikke kunne undvære Søren Kierkegaards Ottekrogsvej, Stedet, hvor de mange Veje mødes, men hvor man dog er ene — en saadan Ottekrogsvej er Kirken i den store By.

Vi presser ingen til at være med i Arbejdet, thi vi tjener en Herre, om hvem det er sagt: »Trælle han aldrig har hyret, men kun frivillige Folk.« Vi betaler selv, hvad det koster, samtidig med, at vi betaler vore Skatter til Stat og Kommune og giver vort Bidrag til det nye Nationalmusæum og til alt det andet, der stiller Krav til os, og dog er vi klare over, at vi væsentlig maa vente Medarbejdere fra de Kredse, »hvis Kassebeholdning er opspist«; men naar vi faar Raad til at give mere end vor lovbefalede Pligt, der tvinger os til at give endog tilsyneladende over Evne, saa ligger det i, at vi har Glæder af indre Art, Glæder, som »Verden« ikke kender, og som gør os det muligt at spænde Livremmen ind, naar det gælder.

»Ordet blev Daad og boede iblandt os.« Lad, det kunne siges om os i denne Sag som i alle andre, thi det er ad den Vej og ikke ad Intellektualismens, de Kristne skal sejre nu som før.

Da man ud fra Naturvidenskaben angreb Kristendommen, stod de Kristne ikke med Palmer i Hænderne i den videnskabelige Debat; men Kristendommen stod Angrebet igennem og gik afklaret ud af det. Nu sker Angrebet fra religionshistorisk Hold; ogsaa af dette vil den gaa ud mere afklaret, og den vil atter sejre ved Kraftbeviset.

Den største Tænkter, der vel nogen Tid har levet, Aristoteles, havde opdraget Alexander den Store, der oprettede et Verdensrige paa Grundlag af Folkenes Ligeberettigelse, og skabte derigennem den første verdenspolitiske Kultur, den hellenistiske. Dette Rige smuldrede hen.

Almuesmanden, »Jesus fra Nazareth«, grundlagde et Verdensrige, der er i stadig Vækst. Folkenes Forbund er hans Værk, dets Tekst er »Fred paa Jorden og i Menneskene en god Vilje.« Det er af den gode Vilje mere end af den gode Tilstand, det afhænger, om Fred og Retfærdighed tilsidst skal vinde sejrende frem her paa Jorden. Det er den gode Vilje, vi vil fremme med vort Kirkebyggeri, dette Byggeri, der er et af Midlerne til at skabe et sundt dansk Folk, der kan blive et af de Alterbægre, hvoraf Gud skænker den kostelige Vin.

Provst H. M. Fenger: Kirkesagens Betydning for Byen.

»Søger den Stads Bedste, til hvilken jeg har bortført eder, og beder for den til Herren! Thi naar den har Fred, saa har I Fred.« Saadan staar der i et gammelt Brev, som Profeten Jeremias har opskrevet (Jer. 29, 7), og Brevet fik han Befaling fra Jehova til at sende det Folk, som var det udvalgte Folk, og som var bortført langt fra sit Land og nu sad i Fangevold i Babylon. Jeg tænker, at Folket følte sig bitter imod dem, der trængte dem, og de saa ikke med Venlighed paa Babylonierne, der havde overvundet dem i Kampen, og som havde taget dem ud fra Fuglereden og ført dem langt bort. Jeg tænker, at mere end én Gang har Brynene rynkedes, og de har set med Forbitrelse paa Hedningerne, der havde faaet Magt over dem. Mere end én Gang har de knyttet Hænderne og tænkt: Hvem der kunde fri os ud, og mere end én Gang har de set ligesom bebrejdende op til Gud, at han ikke friede dem, men havde tilladt dette at komme over dem. Og jeg tænker, Hænderne er saa igen modløst faldne ned: Vi har ingen Fremtid og intet Haab —

og saa kommer dette Brev til dem, som Jeremias sendte i Jehovas Navn, og saa staar der: »Søger den Stads Bedste, til hvilken jeg har bortført eder.« Det var mig, der var med, dengang jeg førte jer derhen. »Søger den Stads Bedste, og beder for den til Herren; thi naar den har Fred, har I Fred.«

Det er en Befaling; men det er saadan med alle Guds Bud, at de indeholder tillige et Indhold, en Forjættelse, en Udsigt til noget saare lyst og glædeligt. Og naar Gud befaler: I skal søge den Stads Bedste, til hvilken I er komne, saa betyder det jo dette: Lad være at se med Forbitrelse paa den; lad være at lade Hænderne synke, men søg dens Bedste.

Hvad er den Stads Bedste, som I skal søge, den, om hvilken der staar, at naar den faar Fred, saa faar I Fred? Guds Menighed i København, den er jo ikke i Babylon; der er jo nok nogle, der synes, at København paa mange Maader kan minde om Babylon. Vi er jo ikke vildfarne her i vor Stad, men vi er i vor egen Hovedstad, i vort Lands Hovedstad. Og naar nu Guds Menighed har faaet en Plads dér, saa gælder det vel paa lignende Maade: Lad være med at slutte jer af; lad være med at sige: Vi har det hyggeligt og godt indenfor den Kirke, vi søger, og ved det Nadverbord, vi samles om; her er vi hellige, her er vi Guds Menighed; hvad der er udenfor, har vi ikke noget at gøre med. Lad være med at slutte jer af, om I har det aldrig saa hyggeligt og godt. Lad være med at sige: Guds Ord er jo forkyndt for de mange Hundred Tusind, som aldrig hører, og de fleste har taget deres Parti; de véd meget godt, de er fjernt fra Gud, men bryder sig heller ikke meget om det. Lad være med at se med saadan et bittert Syn paa dem, der er udenfor, men se paa dem som dem, Gud giver jer en Opgave til. I skal søge deres Bedste; I skal søge at bringe dem Fred, for de har ingen Fred. Og naar I saa bringer dem Fred, skal Freden vende tilbage til jer.

Vor Hovedstad — jeg skal tale om Kirkesagens Betydning for vor Hovedstad. Der er nogle, der har kaldt vor Hovedstad for Danmarks Hjerte; det vil jeg nu nødig gøre, for jeg synes, man saa fornærmer dem i Jylland og paa Fyn og rundt om i Landet. Hvor Danmarks Hjerte er, det er maaske vanskeligt at afgøre; men dér, hvor der er Kærlighed til vort Folk og Fædreland, dér synes jeg, Danmarks Hjerte er.

Der har været de Tider, hvor jeg synes, Danmarks Hjerte var i København: 1658—59 da bankede Danmarks Hjerte i København, og i 1801 ved Slaget paa Reden, da bankede Danmarks Hjerte i København; i 1848—49 da bankede vel ogsaa Danmarks Hjerte i København; men ellers vil jeg sige, at det at føle Danmark paa Pulsen og sige, hvor dets Hjerte er, kan være vanskeligt nok. Jeg tror, at Danmarks Hjerte

er ogsaa i København, men jeg tror, det ogsaa er i Jylland og rundt paa Øerne.

Men hvor er Danmarks Lunger? For der er jo noget om, at Hjertet har sin Gerning; det skal drive Blodet rundt i Legemet og ud i Lungerne, og ude i Lungerne skal det iltes; uden Ilt bliver Blodet ikke lyst og rødt og løber ikke saadan gesvindt rundt og bringer den Næring, som det skal.

København er som Danmarks Lunger, og saa kommer det an paa, at Lungerne ikke har Tuberkulose, men er sunde og gode. Vi véd, hvordan den Sygdom, jeg her nævnte, har hærget og hærger vort Folk; men vi kender ogsaa en anden Tuberkulose, som hærger Lungerne ogsaa i København: Vantro, Gudløshed, Usædelighed, Had og Nid fra den ene Klasse overfor den anden, Løstgighed, Fornøjelsessyge, Pynthesyge og Gerrighed, det er den Slags Tuberkulose, som hærger Lungerne. Men naar Lungerne er gennemtrængt af den Slags Ting, saa gælder det om, at der tages et Arbejde op, for at Ribbenene ikke skal snævre dem ind, men kan skaffe Plads til Lungerne, saa man kan se, de kommer i Funktion og gør dette, at naar Blodet drives fra Danmarks Hjerte ind i Lungerne, saa iltes det paa den rigtige Maade, og naar det saa vender tilbage til Hjertet og kommer rundt i Legemet, da er det sundt, frisk, godt Blod.

Jeg tror, at i dette Billede er der noget, vi alle har Grund til at skrive os bag Øret, og jeg synes, at det, som Kirkesagen vil, det er jo egentlig dette, om der kunde blive sunde Lunger for helé vort Folk i København.

Jeg nævnte nys, at der er mange Slags Sygdomme, som kan ødelægge Lungerne, saa de ikke bringer Ilten frem; men jeg kunde vel sige: Helbredelsesmidlet, det er netop det, som staar i Ordet: Søg den Stads Bedste, til hvilken jeg har ført jer hen, og beder for denne Stad, for naar den har Fred, skal I have Fred.

Det er det, der trænges til i København: Fred. Hvor mange Timer i Døgnet tror I egentlig, der er Fred i København? Er der nogen af jer, der har prøvet at ligge vaagen en Nat igennem, vil I vist sande: det er kun faa Timer, der er Fred. Hvor er der Spektakkel og Støj, hvor traves og færdes der; og naar Arbejdet om Dagen er forbi, hvor traves og færdes der saa for at komme rundt til Fornøjelser og Glæder, desværre ikke altid vel den Slags, som duer noget. Hvor er der lidt Fred i vor Stad! Hvor kan man føle det som en Velsignelse engang imellem at komme ud paa Landet og mærke den Velsignelse og Fred, at kunne høre Kirkeklokken ringe Solen ned og Solen op. Hvor er der lidt Fred i København, lidt Fred paa Gaderne og lidt Fred i Hjemmene; hvor savnes Freden dér i mange Hjem. Hvor er det sjældent, at Fredens Stjerne staar mellem Mand og Hustru, mellem Forældre og

Børn, mellem Hærskab og Tyende. Hvor er der lidt Fred i Arbejdet, saadan at man under hinanden det vel, den store og stærke Arbejder ved Siden af den, der maaske er langt tilbage. Hvor er der lidt af Freden i Menneskers Glæde; der er Glæder nok, og Latter nok, og Sange nok; men hvor er de fleste dog uendelig blottede for Vid og blottede for virkelig Glæde, blottede for Fred. Hvor er der lidt Fred i vor Stad, naar man tænker ogsaa paa de Kampe, der føres, baade paa vor Rigsdag og mange andre Steder. Hvor er der lidt Fred, naar de svære Tider kommer, og vi skal jo allesammen ind under Lidelsen og Korset; Fred til at lide og Fred til at dø, hvor er der lidt af den. Men dér synes jeg, dér tager den Sag fat, der fylder os i Aften; den vil ilte Lungerne, og den vil ilte dem med Fred. Og da siger jeg: Det er Freden ovenfra, der blev sunget ned over Jord i Julenat, det er Fred ved vor Herre Jesus Kristus med den usynlige Gud og Fader deroppe; det er Fred i Samvittigheden, fordi vi har faaet Tilgivelse og Naade; det er Fred i Hjertet; det er Fred i vort Arbejde; det er Fred mellem Mennesker; det er Fred til Glæde, Fred til at kæmpe, Fred til at lide og Fred til at dø; det er den, der trænges til i København.

Og saa er det jo underligt nok, at der staar: Søg dens Bedste, og naar den har Fred, saa har I Fred; men saa betyder det jo, at dens Fred, de manges Fred, som er døbte, men som har glemt Daabspagten, naar den bringes dem i de mange Kirker med Klokker, der ringer Mennesker sammen, fordi Sognene er saa smaa, at man kan naa rundt, — saa skal I faa Fred.

Det er sandt, at Guds Menigheds Fred faas ved, at Jesus Kristus kommer til os, og vi tager imod hans Naade og Kærlighed, saa vi kan sige: Gud ske Lov, jeg har faaet Fred med Gud ved Korsets Fod. Men har vi faaet den, skal vi bringe den videre, og hvis vi ikke gør det, spildes den for os. Det har Københavns Kirkesag indset, at man kan ikke nøjes med at glæde sig over at være et Guds Barn og have det hyggeligt og dejligt indenfor Kirkens Mure, men vi maa bringe Vidnesbyrdet videre. Saa véd jeg godt, at hvor du bringer Freden, dér kommer der Røre og Kamp først, men lykkes det at bringe Freden til de mange, som aldrig har smagt, hvad Fred med Gud og Fred i Samvittigheden egentlig er, da skal du se, hvor Freden vender tilbage til dig.

Og har Mennesker vendt sig bort fra Fredens Evangelium, bevidst vendt vor Frelser og Kirken Ryggen, saa siger jeg: Der kommer Stunder for et Menneske, hvor vor Herre tager ham afsides; der hører meget til, du, at være en Fritænkter og Gudsfor nægter hele sit Liv. Jeg er en af de gamle Præster i København, som har set meget, og jeg vil sige: Der hører meget til at bevare Ligegyldigheden og Modstan-

den lige til det sidste. Naar det ringer med de Klokker, der betyder, at noget af det, vi elskede, tages bort, saa kommer dog Savnet efter Freden; da skulde Københavns Kirkesag gerne kunne sætte ind, fordi der var Arbejdere nok til at bringe Freden.

Og i de mange vantro Hjem dér vokser der Børn op, og disse Børn trænger til at høre Fredsbudskabet, det store, dejlige Julebudskab: Eder er en Frelser født; de trænger til den Fred, som vor Frelser har købt med sit Blod paa Golgathas Kors; de trænger til den Fred, der har en aaben Grav, og som kan vidne for dem: Der er en Magt i Verden, der er større end Døden.

Saa velsigne Gud det Arbejde, som her er taget op. Vi skal alle være med, og ingen har Lov til at sige: Ja, vi sidder nu og har det saa godt i den og den Kirke, og vi er fornøjede med det, vi har. Nej, søg den Stads Bedste, og bed for den, men nøjes ikke med at bede for den, men arbejd for den, at den maa faa Fred, Fred med Gud, Fred til at leve og Fred til at dø; saa vender Freden tilbage til jer. Gud velsigne Gerningen; Gud lade det lykkes; Gud lade os give det Løfte i Aften: Vi vil være med deri. Amen.

Forstanderinde, Frk. Edel Lisberg: Kirkesagens Betydning for Hjemmene.

Der er maaske ikke noget Omraade, hvor Kirkesagens Betydning er større, end overfor *Hjemmene*.

Kirkesagens Opgave er: vor By en kristen By; og hvis det Maal skal naas, gaar Vejen om ad *Hjemmene*. Opgaven er uløselig, med mindre Byen bliver opløst i de mange tusind Enere, som hedder *Hjemmene*. Vi maa have samme Syn paa vor By, som Bjørnson havde paa sit Land, naar han begynder Sangen saadan:

Ja, vi elsker dette Landet
med de tusind *Hjem*

Det er det rigtige.

Han saa bag Landets Helhed de tusind Enkeltheder: *Hjemmene*. Vi maa paa samme Maade, naar vi ser ud over vor store Bys brogede Mosaik, se de mange enkelte Stene, det er sammensat af, og bag Myldret og Uroen og hele den støjende Overflade opfatte *Hjemmene*.

Og vi maa opfatte dem saadan, at vi forstaar det i al sin Alvor, at det er disse Tusinder af Hjem, der skal naas, hvis København skal blive en kristen By.

Det vil sige, at der skal gøres et stort og et langsomt vej-brydende Arbejde for at vinde en stor Befolkning tilbage.

Og det vil sige, at Opgaven er en *levende* Opgave. Det at bringe Evangeliet med dets frelsende Kræfter til nyt Liv til Mennesker er jo noget *levende*. Men Liv meddeles kun ad personlig Vej, gennem personlig Forbindelse.

Derfor bliver det en Nødvendighed, ja, en Livsbetingelse for København, at Kirken ligger midt mellem Hjemmene, og at Opgaven bliver saa overkommelig, at den kan løses ad den eneste fremkommelige Vej: den levende, den gennem den personlige Forbindelse.

Jo nærmere Kirken rykker Hjemmene, des tættere vil Hjemmen slutte sig til Kirken.

Hjemmene trænger jo til Kirken.

Jeg sad for nogen Tid siden en Aften i et lille Hjem, som manglede Forbindelsen med Kirken. For flere Aar siden var de to Mennesker bleven borgerligt viet. Det vidste jeg ikke og spurgte i Talens Løb, hvem der havde viet dem.

»Ja,« sagde Manden, »man stod jo uden nogen Forbindelse med Kirken dengang; saa kunde man jo lige saa godt melde sig ud af den og lade sig borgerligt vi — men man trives ikke ved det, man mangler hele Tiden noget. Kunde De ikke hjælpe os i Forbindelse med Kirken igen.«

Hvor havde han Ret, og hvor kunde jeg godt lide hans Ærlighed: man *trives ikke ved det*, og man *mangler hele Tiden noget!* Nej, et Hjem trives ikke uden Forbindelse med Gud. Og et Hjem *mangler hele Tiden noget*, naar man begynder med borgerlig Vielse og fortsætter med »kommunal Daab«, som en Mand forklarede mig, at han ønskede at faa sine Børn »kommunal døbt«, og gaar videre med »kommunal Konfirmation« o. s. v. Unddrager Hjemmene sig Guds Kærlighed og Guds Myndighed over Livet — saa unddrager Hjemmene sig i Virkeligheden selve Livet, og det mærkes i det daglige Liv som, at »man trives ikke ved det« og »man mangler hele Tiden noget«.

Men ligger Kirken midt mellem Hjemmene, og forstaar den sin Opgave, saa vil den netop paa den levende, personlige Vej møde Mennesker med sin Indbydelse og nøde dem til at gaa ind.

Og forstaar Kirken, og kan den overkomme gennem sit forskelligartede Menighedsarbejde at komme ind i Hjemmene og lytte sig til alt det meget, der rører sig dybest inde i Mennesker og spørger efter Gud mere, end der maaske nogen Sinde er spurgt efter Gud herhjemme, saa vil Hjemmenes Døre aabne sig for Kirken og for Kirkens Herre, og de, der bor i Hjemmene, skal nok finde Vej ind i Kirken, ikke som i gamle Dage bare Juleaften, heller ikke blot hver Helligdag og Nytaarsnat, men ogsaa paa de travle Hverdage, naar Kirken staar aaben og vil være Lønkammer for alle dem — baade i de smaa og i de store Hjem —, der har saa svært

ved at finde Stilhed derhjemme. Der skal Tid til; men det vil komme.

Og saa kan vi vist alle være enige om, at en stor Del af det Arbejde, som Menigheden nødes til at gøre for Børn og unge, er noget, der gøres, fordi saa mange Hjem svigter og ikke evner selv at gøre det. Der vil altid være mange, der paa forskellig Maade er »hjemløse«, og som det er Menighedens Forret at tage sig af, men det er vist lige saa sandt, at havde vi flere kristne Hjem, der selv kunde opdrage sine Børn og unge og vejlede dem til, hvad Ret er, saa blev vel nok en Del kristeligt Arbejde overflødiggjort, eller rettere sagt: lagt i Hænderne paa dem, der alene burde gøre det: *paa Hjemmene selv.*

Det Barn er lykkeligst, der lærer at folde Hænderne af sin egen Moder, og som i sit Hjem indsuger den ubeskrivelige Tryghed, der ligger i Luften og altid mærkes, naar man mest har Brug for den, der, hvor Fader og Moder kender Gud og lever saadan, at et Barn kan mærke, at der er Forbindelse med Gud. Og det mærker Børn ofte langt finere og sikrere, end voksne tænker sig.

Og lykkeligst er de unge, der vokser op i kristne Hjem og oplever, at naar de gaar til deres Fader og Moder med det svære, saa er det som at gaa i Retning af Gud, fordi de bliver forstaaet og hjulpet med en Hjælp, deres Forældre selv saa tit har prøvet.

Jo flere kristne Hjem, vi faar, des mere vil meget af Menighedens Arbejde for den opvoksende Slægt blive gjort *som det skal gøres*, d. v. s. af Forældrene selv i Hjemmene, og derfra vil der utvivlsomt vende Rigdomme tilbage til Menighedens Liv.

I samme Grad, som vi vil den Bys Bedste, hvori vi bor, og ikke er ligegyldige for vore Brødre og Søstre, i samme Grad vil vi forstaa og handle saadan, at ogsaa vi er med i dette Arbejde, at faa disse Kirker rejst midt mellem Hjemmene, saa store og saa smukke, som vi kan faa dem.

Sognepræst Olf. Ricard:

Kirkesagens Betydning for Herrens Gerning.

Dersom Herren vil det, saa kan denne Aften, denne 11. Marts, og det Møde, vi her er kommet med til, blive *en historisk Begivenhed*, som faar Betydning og vil erindres i vor Hovedstads og dens Kirkes Historie. Dersom der af denne Aften og de Tanker, der i Aften saas og strøs i vore Sind, engang vil skyde *20 nye, smukke Kirker* op rundt omkring i vore Forstæder til Pryd og Glæde og Velsignelse, saa var det da i Sandhed en historisk Aften.

Dersom Herren vil, siger jeg. Thi det er med Kirkehistorien som med en kristelig *Vækkelse*, at vi Mennesker kan ikke lave den eller bestemme Tid og Time for den. Herrens Vejr blæser, hvor og hvorhen og hvornaar det vil, og hvor meget vi end puster, hjælper det ikke. Vækkelsen den kommer i Guds Time, og det gør ogsaa de nye og store Fremstød i Kirkens Historie. Men vi kan noget andet. Vi kan *gaa Herren i Møde*, og vi kan bane Vej for ham; vi kan spørge ham og lytte efter hans Fodtrin og gøre os rede, vi kan aabne vore Hjerter og tilbyde ham vore Gaver og Midler. Men Gerningen er hans.

Gerningen er hans. Det vil vi ogsaa sige til hinanden i Aften — ogsaa til Opmuntring og Ansporing. Det har altid været saaledes i *Kirkens Historie*, at hver Gang nyt Liv brød frem indenfor dens Mure, saa havde Herren først været der og gjort sin Gerning i Hjerterne. Ikke mange Steder har det rørt mig saaledes at staa som i Portiuncula Kirken Skt. Angeli udenfor Assisi. Midt i den store Domkirke, næsten som under Sommerhimmels Hvælving, dér staa den lille, lave Kirkehytte, som *den hellige Frants*, da Herren havde tændt hans Hjerter i Brand, allerførst gik ind og fejede med sin Kost for saa at reparere den og bygge den op. Det var Begyndelsen til den store Kirkevækkelse, der dengang i det 13. Aarhundrede gik henover Landene. Inde i Domkirken i Assisi ser man Giottis Fresker, hvor Paven ligger i sin fine røde Dragt og drømmer om den lille Munk, som støtter den faldende Kirke; dér staa den unge, gode lille Frants i sin brune Kappe og sætter Ryggen mod det faldende Taarn. Og det var næsten paa samme Tid, at de heroppe i *Danmark* byggede de fleste Kirker, der nogen Sinde er bygget her i Landet indtil Chr. IX's Dage; og det var ogsaa, fordi Herren havde gjort sin Gerning i een Mands Hjerter og oprejst os den største Kirkemand, vi vel har haft, *Biskop Absalon*, som ogsaa valgte Pladsen til vor By.

Herren gør sin Gerning, og han gør den *gennem sin Kirke*. Dertil er den. Her er vel mange *Præster* med i Aften, og vil man spørge os: hvorfor valgte I at være *Præster* og er det endnu? saa vilde vi vel alle, hver paa vor Maade, svare: Det valgte vi, og det er vi, fordi vi synes, at det var den Maade, hvorpaa vi bedst kunde udbrede Guds Rige i vort Land. Og her er vel mest *Venner og Børn af Kirken*, og spørger vi dem: hvorfor vil I blive i Kirken og støtte den? saa svarer de, hver med sin Røst: Fordi Herrens Gerning sker bedst dér, det har vi erfaret.

Det har vi erfaret, og *vore Fjender* véd det samme. Har vi ikke vidst det før, saa har vi da faaet Bevis derfor paa Tryk i den sidste Tid, at alle de Angreb, man rettede paa Kirken og *Præsterne*, de var ment som et Angreb paa Re-

ligionen, paa den kristne Menighed og Moral, og tilsidst paa Jesus Kristus selv, og da man ikke vidste anden Maade at skaffe ham ud af Verden paa, saa skrev man, at han har aldrig eksisteret. Og Fjenden jubler ved Tanken, og for nylig kunde vi høre en af Studenternes Førere*) sige og skrive:

»Den religiøse Fordummelse er en Midgaardsorm af endnu mere fantastisk Størrelse, end nogen gammel Skjald har kunnet opdigte . . . Hver Gang en ny Thor er traadt til og har taget et Kæmpetag i Katten, har den hvæset og strittet imod, og de dumme Landet over har gottet sig. Men hvis de vidste, hvad der efterhaanden skete, vilde Smilet stivne. Katten har løftet det ene Ben, og vi lader den ikke løbe.

Videnskaben har faaet Tag i selve de oldkirkelige Skrifter, hvorpaa Troen i Aarhundreder har bygget, og det er bevist (!), at dette Grundlag er en løs Hob af jødiske Profetier og sentimentale Legender, og at den historiske Viden om Jesus er saa svagt underbygget, at man fra et videnskabeligt Standpunkt har rejst Tvivl om, hvorvidt Jesus overhovedet har levet.«

Saaledes taler Fanatismen og Fjenden. Og *Kirkens Svar* derpaa er det samme: Vi velsigner Fjenden. Vi bygger Kirke paa Kirke, og dér gør Herren selv sin Gerning til dens og dens Børns Velsignelse.

Han kan det. Historien — som Modstanderne viser hen til — har indtil denne Aften vist, at ogsaa *vor Folkekirke*, saa svag og fejlende den kan synes at være, er et Hjemsted for Herrens Menighed og et Værksted for hans Gerning.

Den Gerning var alle Dage *den samme*. Han sendte sine første Mænd og Vidner ud med denne Befaling: »Hvor I gaar hen, skal I forkynde Evangeliet og drive de onde Aander ud.« *Begge Dele* skulde de, prædike Ordet og læge Folkets Saar og Onder.

Og det sker *den Dag i Dag*. Hvorsomhelst *en ny Kirke* rejser sig mellem Kolonihaverne og de store Kaserner og de midlertidige Barakker, dér sker Herrens Gerning. Klokkerne ringer som Svar paa Fjendens Spot, og de fleste elsker den Lyd. *Ordet* samler en Menighed, og den gaar ud til de andre og *er god ved dem*, samler de smaa i Børnehaver og tager sig af de syge og gamle. Men en Kirke maa der til, et Værksted maa Herren have. Jeg kom selv som ung ikke saa sjældent i saadan en lille ny Kirke, hvor en jævn, nidkær ung Præst stod, og det var tydeligt at kende, at den Menighed, der var ved at samles dér, de var ikke fisket fra

*) Adjunkt Frisch, Formand for Studentersamfundet, Lærer ved Metropolitanskolen!

andre Kirker, men de var samlet sammen dér fra Kvarteret og sang nu deres glade Salmer, som endnu var nye for dem.

— *Tjenerne gaar, men Herren bliver*, siger et gammelt, skønt Ord. Hvorledes kan vi være sammen her i Aften uden at mindes de Tjenere, Herren *før os* har brugt i denne sin Gerning. Jeg ser dem for mig, Friis-Hansen, den glødende, utrættelige Idealist, der sled sit Hjerte op i denne Sag — Gud glæde hans Sjæl i Himmerig —, Skat Rørdam, den ædle Biskop, som gjorde Sagen til sin, Adolph, den elskelige og offerglade Mand, og Lægfolk som Bangert og Borgen; de er gaaet ind, de tro Tjenere, til deres Herres Glæde, men Herren bliver og gør sin Gerning endnu; men han vil bruge svage Mennesker dertil, os vil han bruge, *d ig* vil han bruge, og vi er gaaet ind i de andres Arbejde, som har arbejdet før os.

Herrens Gerning er det, og derfor vil *dens Dag komme* og dens Maal naas i hans Time. Det lille, stakkels Blaa-gaards Skur skal ikke ligge og skamme sig, en dejlig Kirke skal snart staa som Portiuncula Skt. Angeli over den lave Hytte. Grøndals-Kolonilysthuset skal blive til et lysteligt Kirkehus, Absalon skal ikke have en Træhytte, men en Stenkirke, og det en skøn; 2den Timotheus Kirke skal blive større end 1ste Timotheus. Hans Tavsens og Hans Egedes og Taksigelseskirken og Alle Helgens Kirke, alle skal de staa fuldendte, voksede frem af denne Aften, om Herren vil.

Herrens Gerning er det, kendt i Norden, thi Finland, Sverige og Norge ser hen til os og lærer af os. Herrens Gerning, thi den forener Land og By, hvad ikke engang Københavns Befæstning kunde, men Herrens Sag kan det. Herrens Gerning, som skønt forener *Lægmand og Præster*, ligesom Herrens store Gerning i Kirkens første Dage blev begyndt af Antiokias Lægfolk, mens de store Apostle tøvede, Herrens Gerning, hvor Herren og hans Folk og Menighed arbejder sammen; det er der Ære ved!

Gud velsigne da denne Aften og alle os, som var med, at Herrens Gerning maa ske ved os!

Sognepræst A. Fibiger: De med Ansvaret.

»Skal jeg være min Broders Vogter?«

Ansvaret — Ansvaret — det er ikke saa let at have Ansvaret, hverken for at slutte et Møde som dette, saa det i nogen Maade bliver sluttet, som det skal, eller for at Arbejdet i de kommende Dage kan bære den rette Frugt.

Ansvaret er overhovedet et noget besværligt Ord. Det er langt lettere og behageligere at appellere til Menneskers

Lyst. Nyd Livet! Kræv din Ret! Tag din Plads i Solen! Gaa ikke og gør Undskyldning for, at du er til! — Det er langt lettere Tekster at prædike over end dette: Gør din Pligt! Tag dit Ansvar op!

Ansaret har altid tynget Menneskeslægten.

Adam vilde nødig bære det og sagde til Herren: Det var ikke mig, det var Kvinden, du gav mig! — hvorved han paa en vis Maade lod Gud selv faa Ansaret tilsidst.

Og *Eva* skød Skylden paa Slangen, det var ikke hende, men Slangen, der forførte hende.

Kajn vilde ikke bære Ansaret for sin Broder.

Ypperstepræsterne vilde heller ikke bære Ansaret, men stødte den fortvivlede Judas fra sig og sagde: Hvad kommer det os ved, om du har forraadt uskyldigt Blod, se du dertil! Men det samme Ord ramte dem selv lidt senere paa Langfredag Morgen, da *Pilatus* vaskede sine Hænder og sagde: Jeg er uskyldig i denne retfærdiges Blod, se I dertil!

Men *Jesus*, den eneste virkelig uskyldige, gik villigt ind under Byrden og tog Ansaret paa sig.

Denne Ulyst til at bære Ansaret er ikke bleven mindre i Tidernes Løb. Den ligger os i Blodet endnu, vi, som alle er Adams Sønner og Evas Døtre, se blot, hvorledes det staar til i Verden med de politiske Partier, Aviser, Aktieselskaber og Banker, — Profit vil de allesammen have, og helst store Tantiømer, Ære og Anseelse er de som Hunde efter; men hvornaar saa man en Redaktør, der bekendte, at han havde Uret, eller en Politiker, som sagde: Vi har Ansaret, og vi maa bære det.

Og se nu med Hensyn til Kirkesagen: Da Samvittighederne omsider begyndte at blive saa ømme, at man ikke længere stiltiende kunde finde sig i det store kirkelige Forfald og hele den aandelige Nødstilstand i vor By, der fandt sit Udtryk i de tre kirkelige Skampæle: Massedaab, Bunkerbryllup og Liniebegrovelse, saa søgte man jo ogsaa først at faa Ansaret, denne ubehagelige Tyngsel, lagt fra sig. Hvem har egentlig Ansaret for hele denne Misère? spurgte man sig selv, og saa var der et lyst Hoved, der sagde: *Staten!* — og et andet lyst Hoved føjede til: *Og Kommunen!* — Ja, selvfølgelig! Det var da saa ligetil! Og det slog man fast og dokumenterede det med mange soleklare og overbevisende Grunde baade af den hellige Skrift og af Grundloven.

Og man gik til Staten, og Staten sagde: Ja, vi skal forelægge et Lovforslag om at faa bygget otte nye Kirker; men saa maa I først selv tage fat og samle ind, saa vi kan se, om der er nogen Trang til dem ude i Menigheden. Og saa tog de fat og samlede ind af alle Kræfter, og da de kom igen, straalende af Glæde, og forkyndte, at nu var der samlet saa

og saa meget, sagde de høje Herrér i Finansudvalget: Naa! det gaar jo glimrende! Hæng bare i, I kan jo godt klare jer selv. Og dermed var *Staten* fri for Ansvaret.

Men saa *Kommunen* da? Ja, var det ikke i dens egen velforstaaede Interessé, at der blev sørget for en ordentlig kirkelig Betjening? Jo, utvivlsomt; men just paa den Tid var der en stærk kirkefjendsk — for ikke at sige kristusfjendsk — Majoritet, da det moderne Gennembrud, der nu er bleven til det forældede Sammenbrud, stod paa Højden, og en bekendt Overretssagfører af det radikale Parti sagde: »Ja, vi kan vel ikke være bekendt at nægte at give dem Grund til en Kirke paa Enghaveplads, naar alle Danmarks Præster kommer og vil forære Byen en Kirke; men lad det saa dog ogsaa med det samme blive slaaet fast, at herefter er al Tale om Kirkebyggeri en Københavns Kommune som saadan uvedkommende Sag!« Og da de Aaret efter kom og bad om en Grund til Brorsonskirken derude paa Rhabarberlandet, sagde Kommunen nej, og den fattige Komité, der i det væsentlige levede af Tøorer i Tændstikæsker, maatte pænt betale Kommunen 15.000 Kr. for at faa Lov at skænke dette fattige Kvarter en Kirke.

Se, saadan blev Kommunen af med Ansvaret.

I hvilken Grad disse Pengekasser faldt i Laas, kan maaske illustreres ved et Træk som dette, at i den Protokol, der i sin Tid blev ført for Opførelsen af Eliaskirken, findes Spørgsmaalet om Tilskud fra Stat eller Kommune først omtalt langt henne i Bogen, da Indsamlingen allerede var i fuld Gang, — og bliver da kun omtalt i Forbigaaende som noget fuldkomment haabløst. Og vi med mangfoldige andre fik da heller ikke en Øres Tilskud hverken fra Stat eller Kommune.

Men ved et Møde forleden Dag i Bispegaarden sagde Prof. *H. Westergaard*, der paa Grund af en Englandsrejse ikke staar iblandt os som Taler i Dag, at der i 1893 blev holdt et Møde, netop her i Koncertpalæets Sal, hvor *Ansaret blev taget op af Guds levende Menighed*.

Og hvilken Lykke *det* var for Kirkesagen, for vort Folk, for vor Kirke og for vor By, det ser vi jo alle nu saa klart. Thi da Stat og Kommune i kortsynet Blindhed skød Ansvaret fra sig, da rejste Guds Folk sig fra Skagen til Gedser og sagde: Saa bygger *vi* de Kirker, for bygges skal de! Vort Lands Hovedstad, dette Kæmpehoved paa en Barnekrop, skal ikke have Lov at raadne op i Synd og Ugudelighed. Guds Ord skal have Løb iblandt Folket derinde; thi det og det alene er det sikreste Bolværk mod Syndens og Satans snedige Anløb.

Og vi, der har faaet Lov at være med i denne skønne Bevægelse, takker og priser Gud for den Rigdom, han der-

ved førte ind over vort Liv. Det har kastet Ry over os i hele Norden; men det var *os*, der fik Velsignelsen. Det var *os*, der fik, og *ham*, der gav. *Han* har arbejdet, og vi har faaet Lov at staa og se ham arbejde.

Og tro mig, at naar vor Tids Kirkehistorie skal skrives, da vil de Blade, der bærer til Overskrift: »*Københavns Kirkesag*«, til sene Tider *straale* i Danmarks Kirkehistorie som et Vidnesbyrd om, at da var der Liv i Kirken, og mere end én ung Præst vil senere føle sit Hjerte banke og ønske, at han dog havde faaet Lov at være med i denne skønne Bevægelse.

Og nu er det *os*. Hvis *vi* ikke har Ansvar et overfor vor Tids Opgaver, hvem skulde da have det? En ny Opgave, eller rettere: en ny Chance rækkes os gennem dette nye Fremstød. Lad os da ikke tøve. Lad os ikke istemme den gamle Klagesang: »Tiden er ikke kommen, Tiden til at bygge Herrens Hus!« Thi det kan vi være visse paa, at Herrens Gerning gaar fremad, den kan ikke hvile; men det var en Ynk, om han skulde blive nødt til at skyde os til Side og føre den frem uden os og udenom os.

Vore Venner paa Landet *har* allerede gjort *deres* Pligt og taget deres Del af Ansvar et ved at tegne henimod de to Millioner. Og nu er det *os*. Det er en Naade, han vil bruge os og unde os at føre denne Sag frem netop nu. Saa Haand paa Værket og ingen Tale om Dagens Byrde og Hede, og intet af dette: Skal jeg være min Broders Vogter?

En lille seksaars Pige gik nede i Absalonsgade og slæbte paa sin lille treaarige Broder, saa hun struttede med Maven og stønnede under den lille Kødklump. En venlig Dame sagde: »Det er altfor tung en Byrde for dig, min lille Pige!« Men hun saa fornærmet op og sagde: »Det er ingen Byrde, det er min Bror!«

Se, dér har vi noget af det rigtige Sind. Saadan skal vi ogsaa se paa vor Opgave og vort Ansvar. Haand paa Værket, og saa i Gang med det i Jesu Navn og i Jesu Kraft! At vi altid maa findes dér, hvor Herren venter, vi skal være, og være der saaledes, som han helst vil have os.

Kontorenes Flytning.

I næsten 20 Aar har Det københavnske Kirkefond haft Kontor sammen med Menighedsplejerne i Badstuestræde 17. Udviklingen indenfor begge Virksomheder har nu sprængt de Rammer, hvorunder vi hidtil har arbejdet. Vi har øn-

sket fra begge Sider at fortsætte med at have Kontorfælleskab. Det var derfor nødvendigt at finde en større Lejlighed. En saadan har vi nu fundet i Vendersgade 28 i Forsikringsselskabet Dannebrog's Ejendom. Vi har faaet udmærkede Lokaler med Plads til de større og mindre Virksomheder. Vi beder nu alle de mange, der har Ærinde til Kirkesagen og dens Hjælpeindsamling, om at huske den ny Adresse: Vendersgade 28¹, København K. Telefonnumrene er uforandrede.

Store Bededag.

Vi minder allerede nu om denne Dag, der i særlig Forstand er den københavnske Kirkesags Dag, hvor det store Arbejde herinde omtales fra saa godt som alle Landets Prædikestole, hvor den danske Menighed nævner det for Gud i Kirkebønnen, og hvor den ofrer sin Gave for den store Sags Fremme. Der gaar en Strøm af Kærlighed gennem Menigheden; den Kærlighed omfatter ogsaa Kirkesagen; det faar vi mange Beviser paa Aaret igennem; og sidst har vi faaet det gennem den store Tilslutning, som Hjælpeindsamlingen har faaet. Men paa Store Bededag har vi gennem de mange Aar siden 1896 faaet stedse nye Beviser paa, hvor stærk og fast en Stilling Kirkesagen har i den danske Menigheds Kærlighed. Vi er taknemlige for at vide dette. Det gør os trygge og frimodige at tænke paa, at vi har en stor Skare af Venner omkring Arbejdet, rede til at støtte og hjælpe af al deres Evne.

At der saa ogsaa møder Modstandere frem, maa vi finde os i. Det har altid været saaledes i Guds Riges Arbejde, at hvor der var aabne Døre, der var der ogsaa Modstandere. Hvad de fremfører af berettiget Kritik, skal og bør vi tage Hensyn til, hvad de paapeger af Fejl, skal vi rette; men vi skal ikke lade os skræmme eller standse og heller ikke tillægge Modstanden alt for stor Betydning; der er jo ogsaa indenfor Menigheden Folk, der har faaet en Splint i Øjet, saa de ser uklart og ikke hefter Blikket ved det store og afgørende, at Kirkesagen har reddet Folkekirken i København og hindret, at Byen blev hedensk og afkristnet; de ser ikke Bedriften i dette, men søger, om de ikke kan finde Partisnæverhed og kirkelig Egennytte bag ved Bedriften, saa det store bliver til noget smaat og tarveligt. Og derved kommer de til at se saa meget vrangt, ogsaa hvor Linjerne er rette nok. Vi skal ikke bære Nag til dem for dette; det samme kan ske med os alle, hvis vi ikke er paa vor Post.

Det er Tid til Fremgang nu i Kirkesagen. Men derfor er

der ogsaa Brug for store Midler. Der skal købes Grunde til de nye Kirker; de smaa, nydannede Menigheder i de nye Sogne skal hjælpes, indtil de kan klare sig selv; Hjælp skal ydes til Byggeri og nye Fremstød i Arbejdet; gamle Forpligtelser, der er fordelt over Aaremaal, skal afvikles.

I Øjeblikket har vi kun Gæld, der vokser fra Maaned til Maaned. Vi har i Fjor ydet Tilskud til nye Kirkers Opførelse for et Beløb af 45,000 Kr., og vi har købt Grunde for 123,700 Kr., hvoraf kontant er udbetalt 33,185 Kr. Alene disse to Poster er tilsammen over 78,000 Kr. af de godt 87,000 Kr., vi fik sidste Store Bededag.

Vi ser derfor hen til Store Bededag med Haab om, at alle Kirkesagens Venner den Dag vil møde frem med en stor Gave i Forstaaelse af, at vi kan ikke komme fremad, hvis vi ikke faar de nødvendige Midler betroet. Tempoet i Fremgangen er afhængigt af Store Bededagskollektens Størrelse. Gennem Tilslutningen til Hjelpeindsamlingen har Menigheden i Danmark sagt, at man ønsker Sagen hurtigt fremmet. Men saa maa man ogsaa give Kirkefondets Hovedkasse Midlerne til at følge med.

Virk derfor allerede nu for en god St. Bededag! Læg lidt til Side hver Uge, saa Kirkesagen kan faa en stor Gave den 8de Maj.

Charles Nielsen.

Udnævnelser.

Under 6te Marts er cand. theol. *Torvald M. Madsen* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Kaldskapellan ved Nazaret Kirke.

Under 20de Marts er Sognepræst ved Fredens Kirke *Einer Ege* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Sognepræst ved St. Jacobs Kirke.

Under 23de Marts er cand. theol. *Karl R. Adamsen* af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Kaldskapellan ved Nathanaels Kirke.

Bidragsliste for Februar Maaned 1925.

J. P. 50. Kontreadmiral V. F. Koefoed 100. Fh. Fabrikant P. Christensen 20. En gammel Vesterbroer 50. Fru K. Dahl, Nydamsgaard, 5. Ved Provst Helweg-Larsen: Kollekt i Brahetrolleborg 33,70, i Borbjerg 32,15, Grenaa 45, Ringkøbing 90. Ved Pastor Jens Nielsen i Skagen 269. *Kvartaarsbidrag*: Fabrikant Jul. W. Friis 10. *Ialt 704 Kr. 85 Øre.*

Til Hjælpeindsamlingens Sogne-Tillidsmænd.

Vi vilde gerne snarest have en lignende Indberetning om, hvad der er tegnet, som vi fik sidste Sommer. Dette er nødvendigt, for at vi kan have et Overblik over, hvor vidt vi er kommet. Da Aarsberetningen ikke kan udsendes, før Indberetningerne er indgaaede, anmoder jeg Dem om at sende den *saa snart De kan, og i hvert Fald inden Paaske*. Ved at indsende den uden yderligere Opfordring vil Tillidsmændene spare Kontoret for adskilligt Arbejde og Hjælpeindsamlingen for adskillig Udgift. Vi beder Dem oplyse følgende:

1. *Hvor mange Portioner har De tegnet?* — En Portion er, hvad der svarer til et Kuponark, 50 Øre mdl. i de 5 Aar. De Portioner, der er helt indbetalt, maa stadig tælles med, hvorimod man ikke skal medregne de Portioner, som er gaaet i Staa og ikke kan ventes fornyet.
2. Hvis De har modtaget *Bidrag en Gang for alle*, bedes det opgivet, hvor meget De har faaet paa denne Maade.
3. I saa Fald bedes De endvidere opgive, om De mener, at dette kan ventes gentaget, og *hvor meget De tænker Dem, der kan indgaa aarligt i løse Bidrag i Fremtiden*. Selvfølgelig kan her kun blive Tale om et Skøn, maaske et ganske løst Skøn, men selv dette vil vi gerne have.
4. Hvor mange Eksemplarer af Aarsberetningen ønskes? — Det er Meningen, at den skal gives til alle Bidragyderne.

Sogn og Amt bedes anført tydeligt, om muligt ogsaa *Sognets Løbenummer*. Selv om De skulde have tilsendt Amtskassereren lignende Meddelelser, bedes De alligevel sende os Deres Indberetning. Vi beder Dem endvidere bemærke det, dersom De mener, der endnu kan ventes tegnet en Del flere Bidrag, saa Tegningen ikke kan anses for i Hovedsagen afsluttet — ligesom der selvfølgelig kan tilføjes andre Bemærkninger, De maatte finde Anledning til.

Særligt beder jeg Dem anføre, dersom Sognetallet skulde være forkert udregnet.

P. Helweg-Larsen.

Kirkefondets og Hjælpeindsamlingens Kontorer

Vendersgade 28, er aabne daglig fra Kl. 10—4, om Lørdagen fra Kl. 10—2. Kirkefondets Tlf. Byen 3788 og Byen 6922 (Sekretæren). Hjælpeindsamlingens Tlf. Byen 4812.

Kirkefondets Postgiro er Nr. 1649,

som bedes benyttet ved Pengeforsendelser.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 31.

April.

1925.

Til alle Kirkesagens Venner.

Paa Forretningsudvalgets Vegne vil jeg gerne bede alle Venner af vor store Sag om at gøre et Arbejde for, at vi i Aar kan faa et godt Resultat af Indsamlingen Store Bededag.

Vore Forpligtelser og Opgaver er vokset stærkt, vor Kasse er tom, og vi har Gæld. Hvis Kirkefondets Hovedkasse skal svare til de stigende Krav, som stilles til den ved Hjælpeindsamlingen, maa dens Indtægter vokse stærkt.

Store Bededags Kollekten er Hovedkassens største Indtægtskilde. Vi beder derfor alle vore Venner om at støtte Indsamlingen af al Evne trods de vanskelige Forhold, under hvilke den i Aar finder Sted.

Tak for al Trofasthed mod vor store Sag gennem Aarene. Vi stoler paa, at den heller ikke vil svigte i Aar.

P. F. U. V.

HARALD WESTERGAARD.

Store Bededag.

Der ligger i Aar et Tryk over ens Sind, naar man skal til at skrive om Indsamlingen til vor store Sag Store Bededag.

I Dag gaar 160,000 danske Arbejdere ledige. Hvad dette betyder, hvis Striden føres igennem til den bitre Endé, kan man kun ane. Det danske Samfund, som i Forvejen ikke er saa velhavende som tidligere, er derigennem ramt paa det føleligste. En stor Del af Produktionen er standset, og der tæres paa Beholdningerne af Kapital og af Varer. Ulyk-

ken mærkes ikke blot i alle de mange smaa Hjem, som direkte lider under den, men gennemtrænger i sine Virkninger hele Samfundets Liv. Hvordan skal det gaa vort Samfund, hvis den ikke standses i Tide?

Og Kirkesagens Venner maa tilføje: hvordan skal det gaa med Kirkesagens Indsamling, hvis den skal foregaa under saa alvorlige og skæbnesvangre Forhold? Netop i Aar er der Brug for saa mange Penge. Der er Liv i vor Sag, som der ikke længe har været; Opgaverne myldrer frem og stiller alle deres Krav til Kirkefondets Kasse. Skal hele Arbejdet saa lammes derved, at vi ikke faar Midlerne til at gennemføre det?

Ja — hvordan skal det gaa Kirkesagen, hvis denne store Konflikt ikke bringes til Ophør inden Store Bededag?

Det er den mørke Baggrund for Indsamlingen i Aar.

Men — lovet være Gud! — der findes ogsaa en lysere.

Det er den store og offervillige Kærlighed, som den danske Menighed i By og paa Land har vist Kirkesagen gennem sin Støtte til Hjælpeindsamlingen. Næsten 2 Millioner Kroner har Menighederne ud over Landet tegnet sig for i 5-aarige Bidrag til Opførelse af nye Kirker i Hovedstaden. Og nylig har de københavnske Menigheder taget imod Hjælpeindsamlingen paa en saadan Maade, at vi tør regne med, at den første halve Million er sikret. Og de kirkebyggende Sogne har en lignende Sum dels i indbetalte, dels i tegnede Bidrag. Der er da gode Udsigter til, at ogsaa Resten skal blive naaet.

Denne store og offervillige Kærlighed vil heller ikke svigte paa Store Bededag — trods Tidernes Tryk. Det tør vi nok regne med. Vi kan ogsaa i Aar naa at faa alt, hvad vi behøver. Men kun paa een Betingelse: Alle Kirkesagens Venner maa, hver især, gøre, hvad de kan; baade ved at ofre personligt og ved at arbejde hver i sin Kreds for et godt Resultat. Maa vi ikke nok stole paa, at dette vil ske?

Og saa er der endda en endnu lysere Baggrund. Det er Guds Trofasthed. Arbejdet er hans, og han har vedkendt sig det ned gennem Aarene. Det har ofte set mørkt ud for Kirkesagen, og Vanskelighederne har taarnet sig op som Bjerge. Men Gang paa Gang har Kirkesagens Venner og Ledere oplevet det, som er udtrykt i Zacharias 4, 7, og som er blevet et af Kirkesagens særlige Ord: »Hvo er du, du store Bjerg, for Serubabels Ansigt? Bliv til Slette! og han skal føre Slutstenen frem under Fryderaabene: Naade, Naade være over den!«

Det vil ogsaa ske nu. Om vi trofast staar paa Bønnens Vagt og vender vore Øjne mod ham, fra hvem al god og fuldkommen Gave kommer. Han kender Kirkesagens Tarv og Trang. Og han vil give os alt, hvad vi har nødig. Saa

lægger vi ogsaa dette Aars Store Bededagsindsamling hen til vore Venners Offervilje, Bøn og Arbejde i vor Herres Jesu Kristi Navn.

Charles Nielsen.

Jeg har i Aar bedt nogle af de Præster, i hvis Sogne der bygges eller i nærmeste Fremtid skal bygges Kirker, om at fortælle lidt om Arbejdet dels i Sognene, dels med Byggeriet. Jeg haaber, at de Indblik, man derigennem faar i Arbejds-travlheden, vil virke som Tilskyndelser til at hjælpe det store og nødvendige Arbejde frem nu, da Anledningen er der.

C. N.

Foraarsbrev fra Allehelgens Sogn.

Hvordan vi har det herude? Jo, det kan siges ganske kort: vi længes! Og hver Dag taler vi om: Ja, naar vi nu først flytter ind i vor egen Kirke, saa . . . o. s. v. Det er, som om vi venter, at saa skal der ske noget stort og nyt. — Det bliver jo ganske vist kun i en »Kælder«, vi flytter ned. Men der bliver meget smukt. Det ser man allerede. Det skønne Rum vil komme til at virke ind paa et Sind og opløfte det, saa der bliver Andagt i det Sind.

De første Kristne boede nok ogsaa lidt nede under Jorden. Men de kunde holde Gudstjeneste, saa deres Tilbedelse og Andagt løftede Kirketaget, og Lyset fra Kirkens opstandne og ophøjede Herre omstraalede dem. Deres Friskhed i Troen, deres Afgjorthed — skal ogsaa bo i Allehelgens Kirkens Krypt.

Fra mange forskellige Vinduer bliver der set ned paa den underlige lave, røde Bygning med det sorte Tag, som foreløbig er lagt paa. Det ser næsten ud som et stort Hus, der har forsøgt at rejse sig op af Jorden, men er blevet træt ligesom det naaede op over Jorden. Og nu ligger Kæmpen der og ser flad ud.

»Skal det være en Kirke?« spørger Folk. »Det var da en løjerlig en. Skal den virkelig være saa lav?«

Men det er kun udvendig, at den ser flad ud. Indvendig er den allerede dejlig og dyb og rolig. Og det er kun en Tid, den ser lav ud, saa rejser den sig til et fast og stærkt Hus og sætter et lille Spir som en Krone paa sit Hoved.

Nogen har allerede dristet sig indenfor Plankeværket og set ned i Kirken. De har ikke kunnet vente.

Der er mange, som venter paa den Kirke. Det er da underligt, for der ligger jo Kirker i Nærheden? Ja, men det er nu saadan, at naar Gud planter en ny Kirke i en Bydel, saa strømmer der nye Mennesker ind i den nye Kirke. De

vokser op om den ny Kirke og vokser sammen til en ny Menighed. Ofte møder vi det paa Besøg i Hjemmene: den gamle Kirke deroppe har de ikke kunnet naa op til. Men naar den nye kommer helt hernede hos os selv, saa vil vi og kan vi! Og saa flytter der stadig ny Familier ind i nyopførte Huse i Kvarteret. Deres Vej skal ogsaa ledes ind i den ny Kirke.

Men endnu mens vi bor oppe i den gamle Kirke, skal Vejen banes for den nye. Saadan at denne »Kælderkirke« kommer til at blive en Stad paa Bjerget, der ligger og lyser over alle Husene og ind i Hjemmene. Dens Tjenere skal allerede nu gaa ud paa Gader og Stræder og indbyde *dem alle* — ogsaa dem, der slæber paa Byrder af Smerte og Nød (dem er der mange af hos os) og af Sorg og Synd — byde dem ind til den store Fest i det nye Guds Hus, hvor Freden er hel og Glæden sand. Og jeg synes, at næsten alle Steder tager de imod Tjenerne med Godhed, og nogle Steder med glad Forventning.

Lad os bede Foraarets Herre om ogsaa i Tjenernes Hjerter at skabe den gennemgribende Fornyelse, der gør den lave Stenkirke til en lysende Stad paa Bjerget. Lad det ikke blot være Foraarets Sol, der lyser *paa* den røde Kirke, men lad det være den hellige Ild, der brænder *inden i* den.

Det skete en Aften, at nogle Mennesker fra Allehelgens Sogn sad sammen i en Stue og talte om Guds Rige. Mens de talte sammen, var det paa en Gang, som om den hellige Ild, som skal brænde i Allehelgens Kirke, begyndte at flamme op i deres Hjerter. Da forstod de, at Herren er ved at berede Vej for sit nye Hus herude. Da forstod de, at i dette Sogn skal engang spire et nyt Foraar frem. Og alle gyldne Foraarsdrømme samler sig her om Allehelgens Kirke.

Flemming Friis Hvidberg.

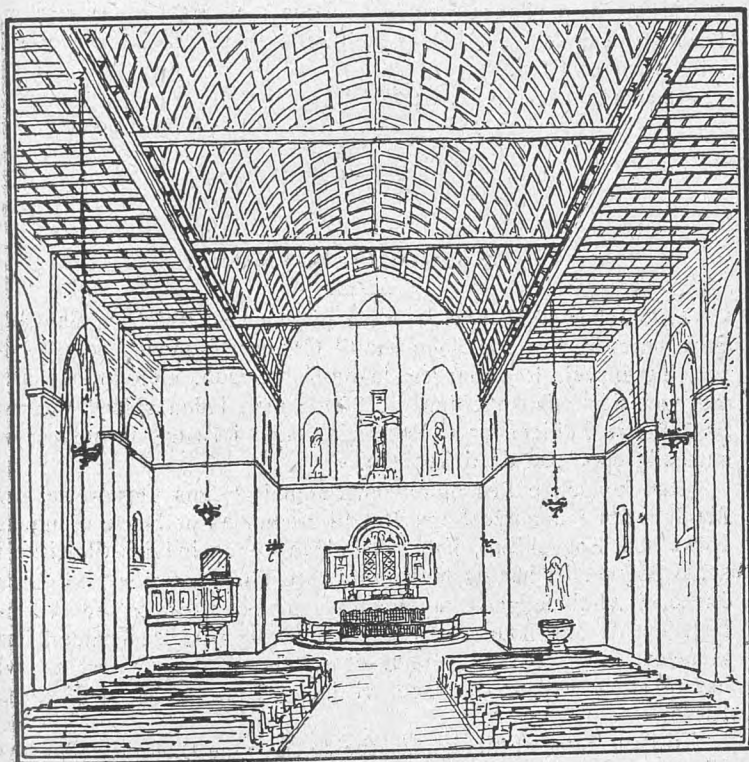
Blaagaards Kirke.

For 20 Aar siden — i Marts Maaned — paabegyndtes Opførelsen af en midlertidig Kokolitkirke ved Blaagaardsplads, der faa Aar tidligere var anlagt af Københavns Kommune dér, hvor før Anker Heegaards Fabrikker har ligget. Samtidig begyndte Arbejdet paa at indsamle de nødvendige Midler til en Stenkirke, det 10,000 Mennesker store Blaagaards Sogn værdig.

For 3 Aar siden — i Marts Maaned — samledes nogle faa Venner af Blaagaards Kirkesag til et Dagligstuemøde, hvor Byggekomitéens Formand, Professor Westergaard, opfordrede til stilfærdigt at tage fat og ikke hvile, før den ny smukke Kirke, efter Arkitekt A. Clemmensens Tegning, var færdig og indviet.

Fra 35,000 Kr. til 100,000 Kr. er den ved Lokalkomiteén indsamlede Sum siden da vokset op.

Og endelig nu i Aar — i Marts Maaned — holdtes Gudstjeneste for sidste Gang i den kære gamle, snævre Kokolitkirke, og Nedrivningen af den begyndte, men standsedes desværre ved Arbejdskonflikten. Tilbud paa Murer- og Tømrerarbejde er ind-

gaet, og Arbejdet med Opførelsen af den længselsfuldt ventede nye Blaagaardskirke begynder straks, naar Arbejdsstriden er endt.

Efter Tilbud og Overslag vil Kirkens Opførelse sikkert komme til at koste ca. 240,000 Kr. Heri er ikke medregnet Orgel og den kunstneriske Udsmykning. Kirkefondets Hjelpeindsamling lover os 100,000 Kr., hvoraf Bølling-Nørre Horne Herred tilsikrer os op mod 35,000 Kr., og Hammerum Herred ventes at ville skænke ca. 50,000 Kr. Hvis saa Hjelpeindsamlingen for København vil give os yderligere 50,000 Kr., mangler vi endnu ca. 25,000 Kr., som vi meget haaber, at Venner i Blaagaards Sogn vil hjælpe os til, naar først Byggeriet er blevet til Virkelighed.

Grundstensnedlæggelsen er fastsat til den 19. Maj, men denne Dato vil sikkert blive forrykket paa Grund af Arbejdskampen.

Alt i alt staar vi med stor Frimodighed og en inderlig Tak til Gud og Mennesker, og vi venter, at vi ikke skal blive beskæmmede i vor Frimodighed, men til Efteraaret 1926 faa indviet en smuk Blaagaards Kirke paa Blaagaardsplads til Guds Ære og til stor Fremgang for Menighedsliv og Menighedsarbejde i Blaagaards Sogn.

Gaver til Byggesummen kommer stadig ind, siden Nytaar alene 7207 Kr., men vi maa fremdeles regne med mange Venners, og flere og flere Venners, Hjælp, indtil Blaagaards Kirke staar gældfri Efteraaret 1926.

Blaagaards Sogn, 21. April 1925.

Otto Schrøder.

Samuels Kirke.

1. Oktober 1923 blev det store Simeons Sogn delt og Samuels Sogn oprettet. Det nye Sogn har til Grænser Nørrebrogade, Jagtvej, Tagensvej, Raadmandsgade og Allersgade. Befolkningstallet var ved sidste Folketælling ca. 9000; men i den sidste Maaned er 250 nye Lejligheder (i Rosagade) taget i Brug; dermed er vi antagelig oppe paa de ti Tusinde. —

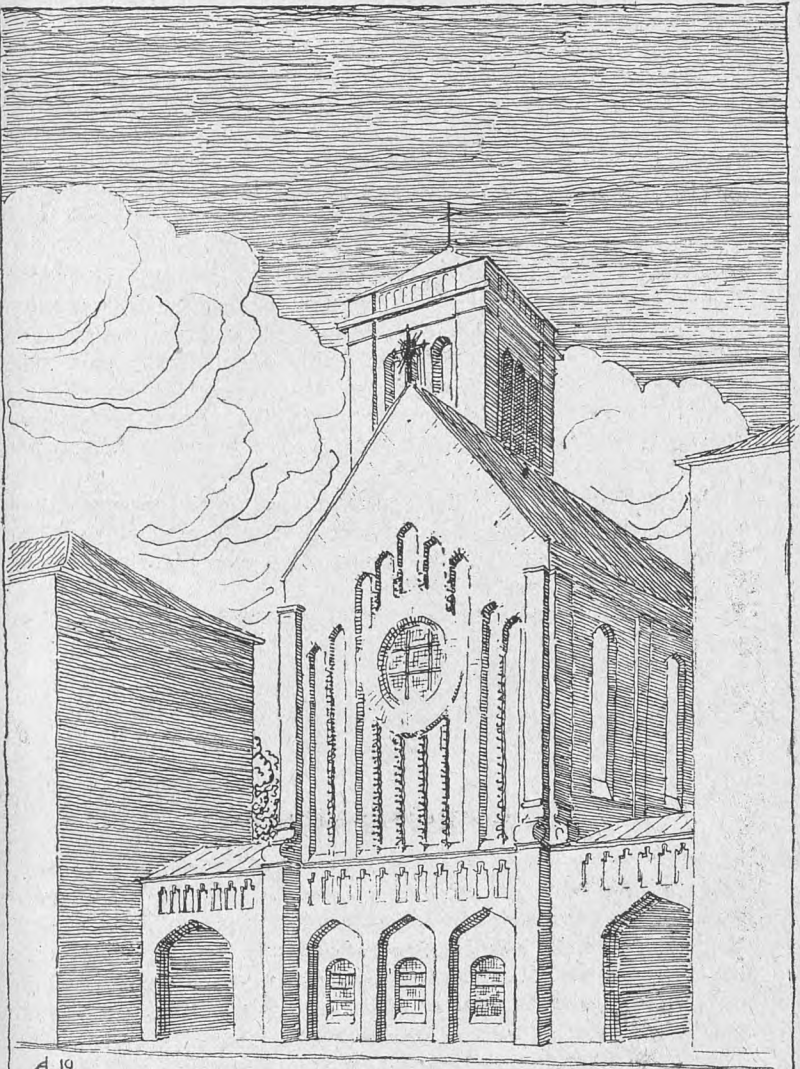
Den kongelige Resolution om Samuels Sogns Oprettelse gav Menigheden i det nye Sogn Ret til fremdeles at bruge Simeons Kirke som Sognekirke, indtil et Lokale kunde indvies til Kirke i selve Sognet. Vi har da hidtil haft vore Gudstjenester i Simeons Kirke, i Almindelighed to Højmesse-gudstjenester og en Aften-gudstjeneste om Maaneden (Festerne fraregnet). Desforuden har vi faaet Kingos Kirke overladt til enkelte Gudstjenester, saa vi har til Huse der de Søndage, vi ingen Tjeneste har i Simeons Kirke.

Til Brug for vort Menighedsarbejde de søgne Dage har Simeons Kirkes to Menighedssale været os overladt Tirsdag og Fredag Aften. Men ogsaa til en Del af dette Arbejde (K.F.U.K.) har vi maattet laane Hus i Kingos Kirke.

Det siger sig selv, at et Sognearbejde ingenlunde er let under saadanne Forhold. Dog anser vi Sognedelingen for en meget stor Vinding. Dels ligger der deri for Sognets Folk en meget stærk Tilskyndelse til at tage kraftigt fat paa at faa bygget egen Kirke, og dels betød det Ansættelse af endnu en Præst, saa vi nu er to, noget, der overhovedet var en Betingelse for den Rejsevirksomhed, det er nødvendigt at udøve for at faa Hjelpeindsamlingen godt i Gang i vore Amter. —

Et Aars Tid før Sognet blev oprettet, paabegyndtes en Indsamling i Sognet til Opførelse af en ny Kirke. Denne Indsamling har indtil Dato indbragt c. 43,000 Kr. Ved Kirkefondet har vi mod-

taget 8000 Kr. og fra andre, særlig københavnske Menigheder, c 9000 Kr. Det giver ialt c. 60,000 Kr.

19
24

• SAMUELSKIRKEN •

Da Hjelpeindsamlingen paabegyndtes, fik Ribe Amt plus Ulfborg-Hind Herreder i Ringkøbing Amt den Opgave, at støtte

Opførelsen af Samuels Kirke. Da Odense Amts Kirkeopgave endnu ikke var moden til Løsning (det drejer sig om en Deling af det store St. Johannes Sogn og en yderligere Deling af Simeons Sogn), blev det ordnet saaledes, at ogsaa Odense Amt foreløbig slaar Kreds om vor Kirkesag.

Undertegnede har holdt ca. 100 Gudstjenester og Møder for Hjælpeindsamlingen, Pastor Sigfred Sørensen ligeledes et ikke ringe Antal, og enkelte andre Præster har hjulpet os. Og takket være et energisk Arbejde af Udvalgenes Formænd saavel som af forskellige andre af Udvalgsmedlemmerne er praktisk talt saa godt som hele Ribe og Odense Amt og Ulfborg-Hind Herreder kommet med — paa nogle enkelte Undtagelser nær — om end ikke alle Sogne lige godt. —

Den 14. December 1924 (se dette Blads Nr. 28) nedlagdes Grundstenen til vor nye Kirke, Samuels Kirke. Den opføres efter Tegning af Arkitekt Schiøtz i to Tempi. Først bygges Krypten, der kommer til at rumme to Sale, af hvilke den største, som skal kunne rumme godt 250 faste Siddepladser, agtes indviet til Kirkesal. Om alt gaar efter Bestemmelsen, vil Biskoppen indvi Krypten Søndag den 6. September. Ad Aare haaber vi saa at faa bygget Kirken ovenpaa. —

Kirken kommer til at ligge centralt i Sognet, i Thorsgade, lige ud for P. D. Løws Allé, saa den kan ses fra Jagtvejen. Naar den engang bliver færdig, vil den rumme 450 faste Siddepladser paa Gulvet, samt 100 paa et Pulpitur. —

Nu glæder Menigheden sig foreløbig til den Dag, Krypten kan tages i Brug.

Den 24. April 1925.

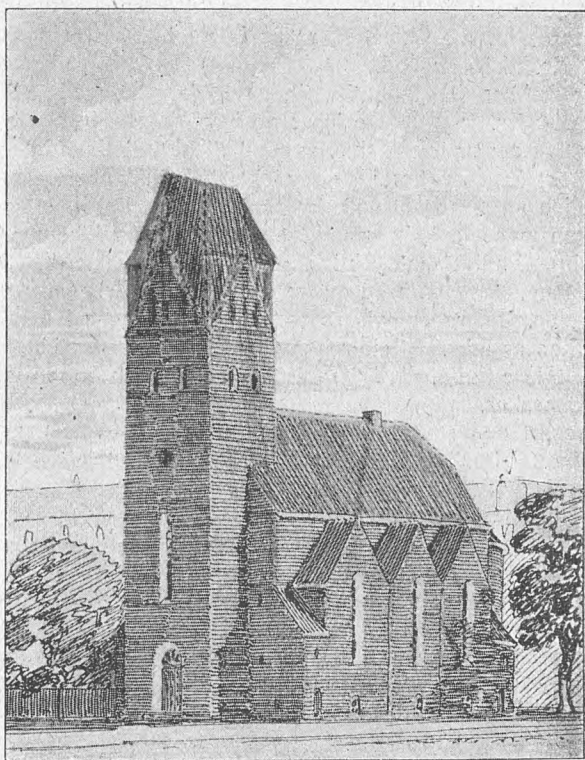
K. Bjerregaard.

Taksigelseskirken

har allerede nu i flere Aar været i mange Menneskers Tanker, paa adskillige Menneskers Læber og nævnt i flere Menneskers daglige Bøn. Og saa er den dog endnu ikke blevet til Virkelighed.

I en Aarrække var det Spørgsmaalet om Grunden, der trak Sagen i Langdrag. Vi vilde selvfølgelig gerne have den bedst mulige Beliggenhed netop for en Kirke som denne. Den eneste helt gode Grund var en Spids af Nørre Fælled, hvor Kirken til alle Tider vilde ligge frit og kønt — som St. Johannes og St. Jakobs Kirker ligger i Udkanten af det gamle Fælledareal. Om denne Grund har der været ført aarelange Forhandlinger med Myndighederne med det Resultat, at Ministeriet stillede sig velvilligt og var rede til at søge Finansudvalget om Bevilling, hvis de kommunale Myndigheder ogsaa vilde vise sig imødekommende. Dette blev imidlertid ikke Tilfældet; og da der saa i Fjor aabnede sig

Mulighed for at købe en godt beliggende Hjørnegrund lige overfor Fælleden — en Grund, som tidligere ikke havde været til at faa — slog vi til. Kirkefondet gav Halvdelen af de 60,000 Kr., som den kostede. Derfor har vi imidlertid ikke helt opgivet Haabet om den anden Grund; men hidtil er det ikke lykkedes os at erhverve den. Den eneste Trøst ved, at Sagen trak ud, var, at Byggeomkostningerne dalede fra de svimlende Tal i Tiden lige

efter Krigen, saaledes at vi nu kan faa adskilligt mere for vore Penge.

Kort efter at Grunden var købt, blev der udskrevet en Skitsekonkurrence mellem 6 Arkitekter. De to bedste Projekter blev udtagne og mellem de paagældende Arkitekter afholdtes der en ny Konkurrence, i hvilken Arkitekt Kiørboes Projekt vandt Prisen.

Billedet, der ledsager denne Artikel, viser os dette Projekt i noget omarbejdet Skikkelse.

Indsamlingen, der havde ligget stille nogen Tid, kunde imidlertid ikke tages op med større Eftertryk, idet Hjælpeindsamlingen

til de 20 nye Kirker — blandt hvilke Taksigelseskirken ikke er — lagde Beslag paa Menighedens Offervilje til Kirkesagen herinde, saaledes at Taksigelseskirken uvilkaarligt kom til at staa noget i Skygge. Mange ræsonnerer vel ogsaa saaledes, at der til den Kirke nu er indsamlet gennem mange Aar, og at der nu maa være Penge nok til den. Der er ogsaa indkommet meget — ca. 300,000 Kr., hvoraf ca. 30,000 fra Sognet, Resten fra en Mængde Givere i det hele Land. Men Udgifter har der jo ogsaa været — ca. 30,000 Kr. til Grunden, Udgiften til Arkitektkonkurrence, Tryksager o. m. a., saaledes at der i Øjeblikket vel staar ca. 262,000 Kr. til Raadighed.

Dette rækker dog langt fra til, da Kirken antagelig vil koste ca. 400,000 Kr. Den skulde jo gerne i nogen Maade svare til sit Navn og kan derfor ikke „skæres ned“ til helt almindelig Størrelse. Arkitekt Kiørboe har i sit Projekt med Flid søgt at faa det mest mulige ud af den Grund, hvorpaa Kirken skal ligge, og tegnet Kirken meget enkelt og dog saadan, at den vil komme til at syne i sine Omgivelser og blive en Pryd for Kvarteret. Den er 60 Alen lang, 28 Alen bred og med et Landsbykirketaarn paa 60 Alens Højde. Det rager højt op over 4. Sals Husene i dens Nærhed. Kirken er uden Pulpitur beregnet til 550 faste Siddepladser og ca. 100 løse Stole. Med Staapladser skulde den kunne tage ca. 1000 Mennesker.

Saa snart den store Arbejdskonflikt er ophørt, vil Arbejdet blive udbudt i bunden Licitation, hvorefter der vil blive begyndt paa Udgravning af Grunden og selve Byggeriet.

Menighedslokalerne er lagt i Krypt; de bestaar af en Sal til 300, en til 90 og en til 50 Mennesker. Altsammen enkelt og praktisk.

Vi herude i Sognet forstaar fra Uge til Uge, hvor haardt tiltrængt vor nye Kirke er, dels for selve Kirkehusets Skyld, dels for Menighedslokalernes. Vi ængstes ofte for, at der gaar Chancer fra os til at knytte de mange nye Huses Beboere til os, fordi vi slet ikke kan tilfredsstille deres Længsel efter at være til Guds-tjeneste uden at skulle føle sig trykket af de ydre Rammer. Vi vil nu indenfor Sognet gøre et alvorligt Forsøg paa at skaffe forhaabentlig den større Del af de Penge, der mangler. Men vi maa stadig bede om at faa Hjælp udefra, og vi er visse paa, at den ikke vil udeblive; der er endnu mange, som ikke har givet deres Skærv til den Kirke, der skal staa som et Udtryk for den danske Menigheds Tak til den Herre, der skærmede Folk og Land under Krigens og gav os en stor Del af vort tabte Land tilbage. Idet vi takker alle, som hidtil har hjulpet os med vor Kirkesag, sender vi denne Hilsen ud: Nu skal det blive til Alvor. Maatte Guds Naade være over Arbejdet, der nu begynder!

Saa beder vi ogsaa: Støt nu Kirkesagen Store Bededag; vi er en af Kirkefondets Menigheder, og gaar det Kirkefondet vel, gaar det ogsaa os vel.

Og saa kommer forhaabentlig snart den store Dag, da vi kan lægge Grundstenen, og den dejlige Tid, da Huset vokser Dag for Dag i Sky, Gud til Tak og Ære.

A. Biering Sørensen og Charles Nielsen.

Københavnernes og Store Bededag.

Store Bededag er ingen særlig god Kirkedag her i Hovedstaden. Den falder paa en Tid, da Skoven springer ud, og mange søger ud i Naturens Skønhed. Og i Aar falder den tillige paa en Tid, da den store Arbejdsstandsning har gjort Evnen til at yde mindre; herinde mærkes dette frem for noget Sted i vort Land.

Ifjor sank Kollekten herinde med flere Tusinde Kroner. Den Vej skulde det nødigt gaa i Aar. Det er dog Københavns Kirkesag, det gælder. Saa skulde København gerne gaa i Spidsen med Hensyn til Offervilje. Men skal det lykkes under de vanskelige Kaar, som Indsamlingen har herinde netop i Aar, maa alle gøre deres yderste. Derfor beder vi særlig de københavnske Menigheder og deres Præster om at sætte et stort Arbejde ind paa, at vi kan faa en stor Kollekt.

Det Arbejde maa gøres gennem Forbønnen i Lønkamret, gennem det personlige Offer til selve Indsamlingen og gennem et Forsøg paa at interessere saa mange som muligt for vor store Sag. Disse tre Arbejdsmaader støtter hverandre; thi den, som beder for en Sag, vil ogsaa gerne selv hjælpe til, at den kan lykkes. Og den, som ofrer for en Sag, vil ogsaa gerne tilskynde andre til at ofre.

Gennem flere Aar har Kollekten været stigende herinde; saa kom Tilbagegangen ifjor; vi maa haabe, at den ikke betyder, at Offerviljen har kulmineret, men kun, at den oplevede en forbigaaende Hæmning for derefter atter at stige endnu mere end før.

Tak til alle herinde, som vil virke for, at dette Haab ikke beskæmmes.

Charles Nielsen.

Bidragsliste for Marts 1925.

Professor Harald Westergaard 100. Ved Hofboghandler Prior 48. E. C. 25. E. H. 100. Ved Pastor Rasmussen: indsamlet i Sejerslev 66. Hjardemaal 10. Sennels 44. Tise 10. Haderup 21. Feldborg 14. — Aarsbidrag: Fuldmægtig Tyge Steen 20.

Særlige Gaver: Til Taksigelseskirken: Overlæge H. J. Schou, »Filadelfia« 30. P. og V.K. 40. P. Jensen 100. Kontreadmiral V.F. Koefoed 200. T.N. 14. — Ialt 842 Kr.

Festgaver i Anledning af Hans Tavsens Kirkens Indvielse.

Vi har haft den Glæde at modtage 315 Kr. og bringer Bidragyderne en hjertelig Tak.

Bidragsliste til Kirken paa Vestergaardsvej, Ansgarkirken.

(Fortsat fra Nr. 27.)

Pastor Sørensen, Gaarslev, 5. Fru Eline Andersen, Stiftelsen, 12. Provst Ranmar 12. Pastor Poulsen 12. Pastor Lorentzen: Del af Højtidsoffer 59. Kollektor ved Pastor M. Th. Nielsen: Fabjerg 71,60, Resen 55,35, Rom 15, Tørring 13, Hygum 32,71, Fjaltring 15, Flynder 60, Ferring 43,90, Vandborg 37. Forstanderinde Ella Reith Formann 10. Kirkegænger i Mødesalen Vestergaardsvej 30. Provst Mogensen, Gislev, 10. Sognepræst, E. Eriksen, Rødby, 10. Ved Graver A. Pedersen: solgt Prospektkort 48. Ved Pastor M. Th. Nielsen: solgte Bøger 30. Lærer Tybjerg 50. Fru Perssen, Vesterbrogade 77, 100. Fru Hansen, Tranevej, 6. Fru Petersen, Abel Cathrines Stiftelse, 0,50. Sorterup, Hvidkildevej 14. 30. Fru Bjerre 10. Pastor E. Moe, Ulsted, 5,50. Vinkel, Vestergaardsvej 10, 5. Offer i Kirken Nytaarsaften 56,75. Pastor Holmre 12. Unævnt 2. Fru Steffensen 10. Fru Petersen, Abel Cathrines Stiftelse, 2. Frk. Else Nielsen 12. En Beboer paa Vestergaardsvej 10.

Alle Bidragyderne bringes en hjertelig Tak.

Paa Komitéens Vegne:

Th. S. Reith,

Kirkens Kasserer, Vestergaardsvej 28 A, Brh.

Til Hjelpeindsamlingens Tillidsmænd.

De, som endnu ikke har indsendt den ønskede Indberetning, bedes gøre det snarest.

P. Helweg-Larsen.

Kirkefondets og Hjelpeindsamlingens Kontorer

Vendersgade 28, er aabne daglig fra Kl. 10—4, om Lørdagen fra Kl. 10—2. Kirkefondets Tlf. Byen 3788 og Byen 6922 (Sekretæren). Hjelpeindsamlingens Tlf. Byen 4812.

Kirkefondets Postgiro er Nr. 1649,

som bedes benyttet ved Pengesendelser.

Kirkefondets Bogudlaan.

Bogudlaanet er aabent hver Dag fra Kl. 10—4 (Lørdag til 2). Vendersgade 28, Tlf. Byen 3788.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor *Ch. Nielsen.*

Duplex-Trykkeriet (Hansen & Sick).

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 32.

Juli.

1925.

Albert Schack,

født 3. Marts 1849, død 22. Juni 1925.

Den københavnske Kirkesag har i ham mistet en af sine Veteraner, en af sine dygtigste Forkæmpere.

Efter at have været Præst et Par Steder i Jylland blev Schack 1895 Skat Rørdams Efterfølger som Sognepræst ved Helligaandskirken, hvor han samlede en stor Kreds af udviklede Mennesker om sin Prædikestol og blev til Velsigelse for mangfoldige. Allerede forinden var han draget ind i den fremspirende Kirkesags-Bevægelse og gav vægtige, og saa ofte skarpe Indlæg i Striden, baade med Mund og Pen. Blandt „Udvalgets“ Smaaskrifter i de Aar indtager hans „Smaa eller store Sogne“ en betydelig Plads. Da det københavnske Kirkefond saa stiftedes i 1896, blev han Næstformand i For-

retningsudvalget og bar Dagens Byrde og Hede med os dér, indtil han i 1908 forflyttedes til Vonsild. Hans Kærlighed til Kirkesagen blev derfor ikke mindre, og i 1910 stiftede han (og var til sin Død Formand for) „Dansk Kirkefond“, der optog en beslægtet Gerning for Landet udenfor Hovedstaden.

Sin største Indsats i det danske Aandsliv gav han dog maaske ved sine Indlæg i den litterære Udvikling. Allerede i 1890 skrev han sine mesterlige Artikler mod Bjørnstjerne Bjørnson: „den Søren Pedersenske Theologi“, som Harald Nielsen for kort siden har fremdraget igen som et af de betydeligste kritiske Bidrag i hine Dage. Senere kom hans Foredrag om Henrik Ibsens Digtning (1896) og „den litterære Strid“ (1900) o. fl., gennem hvilke han kaldte til Kamp mod „det moderne Gennembrud“ og dets umoralske Dekadence, en Bedrift, hvormed han, i Begyndelsen næsten ene, bragte retsindige Mennesker til Besindelse og skød Brescher i de sejrssikres Befæstning. Foruden de her nævnte Skrifter har Schack forfattet en Række værdifulde Piecer og Bladartikler (om litterære, moralske, sociale og kirkelige Spørgsmaal), for en Del samlet i Bogen „Til Angreb og Forsvar“ (1920 — som endnu er udmærket at læse!) og tillige udgivet en lødig Prædikensamling („en Aargang Prædikener“ 1909).

Albert Schack var en sjælden fin og elskelig Personlighed. I Besiddelse af alsidig Dannelse og en ualmindelig klar Tanke, der altid sigtede skarpt mod et enkelt Punkt, undertiden i Lunets godmodige Form, undertiden i bidende Ironi, men altid med hele sin Intelligens forsvarende Livets Ret. Stille og tilbageholden i sin Færd, dog altid uforsagt, rede til at forsvare Herrens Ære. Personlig saa inderlig beskeden og fordringsløs, dog i Besiddelse af en Aandsmyndighed, der mærkedes overalt. Med al sin Viden rodfæstet i Kirkens gamle Tro, uanfægtet af Nutidens Kritik, fordi han med barnlig ydmyg Tro levede i Guds Naade. Jævn og ligetil overfor alle Mennesker, hjertevarm overfor dem, der fik Lov at komme ham nærmere, — som en fornøjelig Kammerat for de unge, trofast som faa mod gamle Venner.

I 1923 tog A. Schack sin Afsked og flyttede tilbage til København, hvor han — endnu i fuld Aandskraft — fik Lov at arbejde for Guds Rige til det sidste. Han overtog en særlig Prædikegerning i Nikolaj Kirkesal og glædede sig ved at genoptage forskelligt Menighedsarbejde i Byens Hjerte, hvor han tidligere havde haft sin Gerning. Efter kun faa Dages Sygdom er han nu kaldt hjem. Hans Venner og Medarbejdere i vor store Sag vil savne ham og velsigne hans Minde.

Henry Ussing.

Resultatet af St. Bededagsindsamlingen.

Vi kan nu saa nogenlunde overse, hvad Store Bededagskollekten har indbragt.

Indsamlingen faldt i Aar paa et vanskeligt Tidspunkt midt under den store Arbejdsstrid, der hærgede vort Land. Det var derfor med en vis Ængstelse, at vi imødesaa Resultatet; ikke mindst i Byerne og ganske særligt i København kunde man med Grund befrygte, at Trykket, der laa over de mange Tusinde Hjem, baade hos Arbejdere og Arbejdsgivere, vilde bevirke en følelig Nedgang i Kollekten.

Saa meget mere Grund har vi da til at være glade og taknemlige for Resultatet. København—Frederiksberg havde ganske vist en Tilbagegang paa 400 Kroner, idet vi i Aar fik 13,443 Kr. 67 Øre mod 13,845 Kr. 27 Øre ifjor. Men da 1703 Kr. af Kollekten ifjor gik til Allehelgens Kirke og til Hjælpeindsamlingen, fik Hovedkassen i Aar faktisk en Fremgang af 1300 Kroner.

Den øvrige Del af Københavns Stift gik i Aar 1181 Kr. 33 Øre frem, idet vi i Aar fik 7342 Kr. 97 Øre mod 6161 Kr. 64 Øre ifjor.

Den samlede Fremgang for Københavns Stift er saaledes 779 Kr. 73 Øre og reelt 2482 Kr. 73 Øre.

Alle Østifterne er ligeledes gaaet frem.

Roskilde Stift gav ifjor 10,795 Kr. 13 Øre, i Aar 11,650 Kr. 50 Øre — Fremgang 855 Kr. 37 Øre.

Odense Stift gav ifjor 6982 Kr. 33 Øre, i Aar 7187 Kr. 36 Øre — Fremgang 205 Kr. 03 Øre.

Maribo Stift gav ifjor 2185 Kr. 48 Øre, i Aar 2365 Kr. 70 Øre — Fremgang 180 Kr. 22 Øre.

Den samlede Fremgang for Østifterne er saaledes 2020 Kr. 35 Øre og i Virkeligheden, naar man regner med, hvad Hovedkassen har faaet mere i København i Aar end ifjor 3723 Kr. 35 Øre.

Over for denne Fremgang paa Øerne staar saa en Tilbagegang i Jylland. Den gælder alle 5 jyske Stifter, men i meget forskellig Grad.

Mest gør den sig gældende i Aalborg Stift, som ifjor gav 9512 Kr. 32 Øre, i Aar 8435 Kr. 16 Øre — Tilbagegang 1077 Kr. 16 Øre.

Dernæst kommer Viborg Stift, som ifjor gav 13,246 Kr. 93 Øre, i Aar 12,327 Kr. 40 Øre — Tilbagegang 919 Kroner 53 Øre.

Derefter kommer Aarhus Stift, som ifjor gav 9186 Kr. 86 Øre, i Aar 8385 Kr. 48 Øre — Tilbagegang 801 Kr. 38 Øre.

I de to sydjyske Stifter med Sønderjylland er Tilbagegangen mindst. Haderslev Stift gav ifjor 6628 Kr. 28 Øre,

i Aar 6395 Kr. 00 Øre — Tilbagegang 233 Kr. 28 Øre. Og Ribe Stift gav ifjor 8788 Kr. 40 Øre, i Aar 8739 Kr. 85 Øre — Tilbagegang 48 Kr. 55 Øre.

Ifjor faldt Tilbagegangen paa Østifterne og Fremgangen væsentlig paa de jyske Stifter. I Aar er det altsaa omvendt. Det er muligt, at der endnu kan indgaa enkelte Kollekt, som kan rette paa Forholdet. Saaledes er der et helt Provsti i Aalborg Stift, hvorfra vi kun har modtaget 70 Kroner. Men da vi har faaet Opgørelse fra alle Bispekontorerne, vil Resultatet nok i det hele og store staa fast. De jyske Stifter er ialt gaaet tilbage med 3079 Kr. 90 Øre.

Den samlede Kollekt er i Aar 86,273 Kr. 09 Øre mod 87,332 Kr. 64 Øre ifjor. Det giver en samlet Tilbagegang paa 1059 Kr. 55 Øre. Men regner man de 1703 Kroner fra, som ifjor blev udbetalt af den københavnske Kollekt til Allehelgens Kirke og Hjælpeindsamlingen, er der en samlet Fremgang for Hovedkassen paa 643 Kr. 45 Øre.

Selv om der maaske kan være Grund til at være betænkelig ved Tilbagegangen i Jylland, hvor Københavns Kirkesag gennem Aarene har haft saa mange offervillige Venner, der ikke er blevet trætte af at slaa Kreds om den med Forbøn og Gaver, er der dog langt mere Grund til at sige Tak til Gud og Mennesker for den rige Gave, der er blevet givet til Arbejdet herinde paa en Tid, da et stort økonomisk Tryk laa over Landet. Og naar man saa samtidig tager i Betragtning, hvor vældig en Støtte Kirkesagen har faaet gennem Hjælpeindsamlingen fra hele den danske Menighed, har vi al Aarsag til at tage den Tone af Tale og Undren, som saa ofte har lydt i Kirkesagen ned gennem Dagene, Tonerne fra Salme 118: „Af Herren er dette sket, og det er underligt for vore Øjne.“ Saa sender vi da ogsaa gennem disse Linjer en hjertelig Tak til alle Kirkesagens Venner for trofast Støtte ogsaa i Aar.

Charles Nielsen.

Fra vore Kirker.

Under 8. Juni er præsteviet Medhjælper ved Lukas Stiftelsen, *Alfred Nørfelt*, af Hans Majestæt Kongen udnævnt til Sognepræst ved Fredens Kirke.

Under 30. Maj har Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker afskediget Kordegn ved Simeons Kirke *H. J. Meyer* efter hans derom indsendte Begæring fra 1. Oktober 1925 at regne.

Under 30. Maj har Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker afskediget Graver ved Timotheus Kirke *Carl Christensen* efter hans derom indsendte Begæring fra 1. August 1925 at regne.

Under 4. Juni har Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker udnævnt Snedker *H. P. Christensen* til Graver ved Samuels Kirken fra Kirkens Indvielsesdag at regne.

Under 4. Juni har Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker udnævnt Organistvikar Frk. *Thyra Hansen* til Organist ved Samuels Kirke fra Kirkens Indvielsesdag at regne.

Under 21. April har Kirkeministeriet udnævnt Organist ved Kapernaums Kirke, *Knud Malmstrøm*, til Organist ved Esajas Kirke.

Under 4. Juni har Overtilsynet for Det københavnske Kirkefonds Kirker udnævnt Organistvikar *Valdemar Hansen* til Organist ved Kapernaums Kirke.

Hjælpeindsamlingen.

Til Sognetillidsmændene!

Da mange af Indberetningerne fra Sognene er indgaaet meget sent, vil det først nu være muligt at begynde paa Trykningen af Aarsberetningen. Den vil blive udsendt til de enkelte Amter efterhaanden som de foreligger og bedes om- delt ved første passende Lejlighed. De, der endnu ikke har indsendt Aarsberetning, bedes venligst gøre det snarest.

P. Helweg-Larsen.

Noter.

Taksigelseskirken. Den 23. Juni afholdtes Licitation over Murers, Stenhuggers, Tømrers og Snedkerarbejdet. Vi haaber at kunne begynde Udgravningen af Grunden omkring d. 1. Juli. Det er Meningen, at Murene skal være rejst og Taget lagt paa inden 1. December.

Der mangler endnu en Del af de Penge, som skal bruges. Men nu tager Sogneindsamlingen i Aldersro Sogn fat for Al- vor. Og saa tror vi, at der endnu er adskillige Mennesker i Danmark, som ikke har faaet sendt deres Bidrag til denne Kirke, og som gerne vil være med til at rejse den. Ikke mindst tør vi maaske vente en Del Bidrag fra de genvundne Lands- dele netop til denne Kirke, der skal staa som et Udtryk for vort Folks Tak for Beskærmelsen under Verdenskrigen og for Genforeningen.

Bidrag kan sendes til Kontoret, Vendersgade 28¹, Køben- havn K., mrk. „Taksigelseskirken“, eller til Kirkens Kas- serer, Grosserer O. O. Barfod, Norasvej 25, Charlottenlund.

Blaagaards Kirke. Kokolithkirken er nu nedrevet og skal efter Bestemmelsen opstilles i den sydlige Del af Timotheus Sogn, hvor den foreløbig skal gøre Tjeneste som Distriktskirke.

I nær Fremtid vil Grundstenen blive lagt til den ny Blaa-gaardskirke. Den skulde gerne være under Tag inden Vin-teren.

Enghave Kirke. Ved kgl. Resolution af 17. Juni er der fra 1. August oprettet et Embede som Kaldskapellan for Eng-have Sogns Menighed.

Samuels Kirke. Ved kgl. Resolution af 17. Juni er det fastsat, at Samuelskirkens Krypt maa indvies som midlertidig Sognekirke for Samuels Sogn d. 6. September eller en af de følgende Søndage.

Alle Helgens Kirke. Kryptkirken ventes at være færdig til Indvielse i September Maaned.

Absalons Kirke. Der graves for Tiden Grund til den Korsarm af den endelige Kirke, som nu skal opføres og gøre Tjeneste som Menighedshus.

Det københavnske Kirkefonds Legat- og Tontineforening. Gravstedsafdelingen.

Det er i Aar 25 Aar siden, at Det københavnske Kirke-fond stiftede sin Gravstedsafdeling. Man havde dermed et dobbelt Formaal. Der er jo hos de fleste Mennesker en naturlig og smuk Trang til at værne om den Plet Jord, hvor deres Kære er begravede, og hvor de engang selv skal hvile.

Denne Trang søgte Kirkefondet at imødekomme ved at overtage Vedligeholdelsen af Gravsteder, og samtidig gav man Mennesker Lejlighed til at skænke en Gave til den københavnske Kirkesag.

Planen med Gravstedsafdelingen er nemlig denne, at man indbetaler en Kapital én Gang for alle, mod at Kirkefondet overtager Vedligeholdelsen af et Gravsted i en bestemt Række Aar. Renten af Kapitalen bruges til Vedligeholdelsen, og naar denne Pligt er udløbet, tilfalder den indbetalte Sum eller saa meget af denne, som er tilbage, Kirkefondet som Gave.

Kapitalerne administreres uafhængigt af Kirkefondet i „Bikuben“s Forvaltningsafdeling.

Vi fremlægger hermed Regnskab for 1924 og beder iøvrigt alle, som maatte faa Interesse for denne Sag, at henvende sig paa vort Kontor, Vendersgade 28, hvor vi gerne giver alle nærmere Oplysninger.

Regnskab for 1924.*Indtægt.*

Testamentariske Gravstedslegater	9,081,94
Renter	4,672,29
	<u>Kr. 13,754,23</u>

Udgift.

Gravsteders Vedligeholdelse	3,059,79
Til Gravstedejere, der selv vedligeholder Gravst.	272,26
Henlagt til Gravstedsskødes Fornyelse	8,00
Overført til Konto for Gravstedslegater	9,081,94
Administrationsudgifter	163,08
Aarets Overskud	1,169,16
	<u>Kr. 13,754,23</u>

Balance.

Obligations Konto 31. Debr. 1923	88,868,48
Indkøbt i 1924 ÷ udtrukne	4,987,29
	————— 93,855,77
Kassebeholdning 31. Decbr. 1923	6,450,76
	<u>Kr. 100,306,53</u>

Gravstedslegater modt. til 31. Dec. 1923* ..	82,195,79
Ny overtagne i 1924	9,081,94
	————— 91,277,73

Konto for et Gravstedsskødes Fornyelse	208,08
Overskuds Konto	8,820,72
	<u>Kr. 100,306,53</u>

Obligationsbeholdning 31. Decbr. 1924.

3½ % Østifternes Kreditforenings Obligat.	200,00
4 % Østifternes Kreditforenings Obligat.	11,100,00
4½ % Østifternes Kreditforenings Obligat.	17,000,00
4 % Vest- og sønderjydsK Kreditf. Obligat.	5,000,00
4½ % Vest- og sønderjydsK Kreditf. Obligat.	500,00
4½ % Østift. Landkreditkasse Obligat.	13,100,00
4 % Jydsk Landejend. Kreditf. Obligat.	4,000,00
4½ % Jydsk Landejend. Kreditf. Obligat.	15,000,00
4 % Husejernens Kreditkasse Obligat.	12,000,00
4½ % Husejernens Kreditkasse Obligat.	11,500,00
5 % Grundejernens Hypothekfor. Obligat.	400,00
5 % Københavns Hypothekfor. Obligat.	2,600,00
4½ % Sønderjyllands Kreditfor. Obligat.	10,000,00
5 % Panteobligation for Frk. Herholdt	6,000,00
	<u>Kr. 108,400,00</u>
Indkøbspris	Kr. 93,855,77

Bidragsliste for April 1925.

Overretssagfører F. V. L. Bentzen 200. Frøkn. Moberg 70. Lærer Christiansen, Hornum 10. Ved Pastor Wied, Herslev: en Unævnt 20. Ved Pastorinde Høeg: E. B. S., Svendborg 100.

Aarsbidrag: Frk. Debell 2.

Særlige Gaver: Til *Blaagaards Kirke:* Mor 10. Joakim Andersen 10. Til *Taksigelses Kirken:* Snedker L. P. Christoffersen 5.
Ialt 427 Kr.

Bidragsliste for Maj 1925.

O. B. 1000. Direktør C. A. Iversen 100. Fru Petri 25. Thora Petersen 5. M. K. 10. Ved Lærer Petersen: S. L., Taastrup 100. R. Svam, Korsør 10. Fru Apotheker Gümoes 10. N. J. Nauge, Aldershvile, Børkop 10. Ved Lærer Petersen fra Venner i Gjerlev 30,70. Sofie og Anna Hansen 10. Ved Stiftsprovst Ussing: Frk. M. Nielsen 500.

Aarsbidrag: A. Moltke Krag 15. Sognepræst Bertelsen, Starup 10. Havnemester Bonde 3. Departementschef Schlichtkrull 10. Fru Hvidt 10. Fru Leuning 5. Frk. Klubien 5. Frk. Hee 5. Frkn. Moberg 10. Stabsofficiant Fremming 3. Fru Tetens 10. V. B. 5. Cigarhandler Nielsen 10.

Halvaarsbidrag: Kontorchef Sivertsen 25. Lektor V. Balslev 2,50. Professor Torm 3. Frk. Wegener 2. Direktør Bülow 12,50. Enkefru Friis 3. Boghandler Gade Svendsen 5.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til *Hans Egedes Kirke:* Enke Kirsten Kristensen, Sdr. Vissing 25. Til *Enghave Kirke:* B. B. 10. Til *Taksigelses Kirken:* Grosserer Malmstrøm og Hustru 25.

Ialt 2,026 Kr.

Testamentariske Gaver.

Vi har haft den Glæde at modtage en testamentarisk Gave efter afdøde Hørkræmmer H. L. G. Granzow paa 425 Kr.

Bidragsliste til Kirken paa Vestergaardsvej (Ansgarkirken).

(Fortsat fra Nr. 31.)

Fru Drægert 15. Valgmenighedspræst Nielsen, Bøvling 15. Frk. Marie Jensen, Apostelkirken 12. Bager A. Jensen, Glentevej 10. Gørtler Lauritz Nielsen, Brønshøj 5. H. H. 5. »Emilie Ottens Minde« 500. Pastor Hermann, Strib 6,25. Tømrer Winkel, Vestergaardsv. 2. En Kirkegænger i Mødesalen 10. Fru Petersen, Abel Cathrine-Stiftelsen 2. En Dame i Mødesalen 12. Ved Pastor M. Th. Nielsen: Konfirmanden Eugen Hansen 5. Sognepræst Friis Berg 12. Bogholder J. Sorterup 30. Fru H. Hansen 10. Ved Pastor Carl Hanson: Manufakturh. Evald Petersen, Gyldenstensvej 22, 20.

Alle Bidragyderne bringes en hjertelig Tak.

Paa Komitéens Vegne:

Th. S. Reith,

Kirkens Kasserer, Vestergaardsvej 28 A, Brh.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor *Ch. Nielsen.*

Duplex-Trykkeriet (Hansen & Sick).

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 33.

September.

1925.

Sognevis Oversigt over Tegningen til Kirkefondets Hjelpeindsamling.

Afsluttet 3die September 1925.

Vi er nu kommet saa vidt i Arbejdet, at Tiden er inde til en samlet Oversigt over Tegningen i Sognene. Og den viser det meget glædelige Resultat, at der *til Kontoret er indberettet Tegning af lige ved 60,000 Portioner eller 1,800,000 Kr.* Sidste Aar ved denne Tid regnede vi med 1,500,000 Kr. tegnet, altsaa *en stor og glædelig Fremgang.* Fremgangen skyldes baade, at Steder, hvor den første Tegning kun gav et ringe Resultat, er kommet godt med — hvilket i og for sig er det vanskeligste, og særligt, at nye Steder er kommet til. Det lykkes de allerfleste Steder, naar der blot bliver gjort noget for at faa det i Gang, saa vi kan sikkert vente, at Tegningen endnu skal komme betydeligt længere frem.

I Virkeligheden er der allerede nu tegnet en Del mere. Ved et Par Amter, hvor Amtsudvalget havde egne Indberetninger fra Sognene, har Kontorets og disse Indberetninger suppleret hverandre, saa det virkelige Tal viste sig at ligge over dem begge. Hvis man ud herfra kan slutte til lignende Forhold andre Steder — og det er der al Grund til — vil det betyde, at der *i Virkeligheden maa være tegnet omkring 1,900,000 Kr.*

M. H. t. Enkeltheder i Oversigten maa der tages visse Forbehold. 1. Der er mange Tillidsmænd, som overhovedet aldrig har sendt nogen Indberetning. Hvor det har været muligt at faa nærmere Oplysning om Arbejdet, er det sket; men der er utvivlsomt mange Steder, som maa staa blanke, blot fordi vi intet véd. — 2. Mange Tillidsmænd, som i 1924 sendte Indberetning, har ikke gjort det i Aar; vi maa der regne med den gamle. — 3. Undertiden indtager løse Gaver en saa stor Del af den aarlige Indsamling, at det mere eller mindre bliver en Skønssag, hvad der skal regnes; alle løse Bidrag er i Oversigten omsat til det tilsvarende Beløb i Portioner. — 4. En Del Indberetninger var saa vanskelige at forstaa, at man ogsaa her maatte gaa efter et Skøn. Her er saa, ligesom i foregaaende Tilfælde, mange Steder sat »cirka«.

I de Tilfælde, hvor en Tillidsmand skulde føle sig brøstholden ved at se sin Rubrik for tegnede Bidrag blank, maa vi bede ham undskylde; vi har gjort os Umage for at faa Fortegnelsen saa fuldstændig som mulig.

Der ligger saare meget trofast Arbejde og saare megen Kærlighed bag disse mange Tal, og vi vil gerne sige en hjertelig Tak til alle vore Medarbejdere. Noget af det smukkeste kan Oversigten desværre ikke vise: naar et stort Sogn som Tikøb, med et Sognetal paa 131, sidste Aar havde tegnet 338 Portioner og i Aar 344, eller Grønbæk med et Sognetal paa 45 er gaaet frem fra 76 sidste Aar til 91 i Aar, saa er det kun et Par Eksempler blandt mange paa en *vaagen Kærlighed, som ikke slaar sig til Ro selv med et meget smukt Resultat*. Det er et saadant Medarbejderskab, som giver sin Sag Styrke.

Denne Oversigt vil jo komme til at vise hver enkelt Tillidsmand, hvad der er naaet, ogsaa paa Steder, hvor Forholdene ikke er lettere end hos ham selv. De tørre Tal skulde derfor gerne tillige være en *Opfordring* til at tage fat der, hvor det ikke endnu er blevet til meget, og en *Opmuntring*, som siger, at det kan lykkes — med Guds Hjælp.

Endnu er vi jo ikke naaet igennem — bortset fra Spørgsmaalet, om to Millioner er nok — saa der er Brug for alle Kræfter. Der er Tid nok til at tegne nye Portioner; endnu i den kommende Vinter er der tre Aar igen — og 30 Kroner kan meget let fordeles over 3 Aar, baade helaarsvis, halvaarsvis og kvartalsvis. Vi regner derfor ogsaa, at det er ***det kommende Efteraars og Vinters Arbejde, som i Hovedsagen skal vise, hvor langt Tegningen skal naa frem.***

Oversigten skulde gerne tillige vise, at *Indberetningerne* betyder noget — der er nemlig enkelte Tillidsmænd, som ikke kan bevæges til at sende os Svar. Vi maa vide, hvad vi kan regne med i vore Kirkeplaner, og det kan vi ikke, naar Folk ikke vil fortælle os det — selv om der kommer mange Penge fra et Sted, véd vi jo ikke, hvor meget der kan ventes næste Aar, naar ingen vil sige os det. Mit Arbejde gaar for en stor Del ud paa ved personlige Besøg at faa Arbejdet i Gang paa nye Steder. Hvis man saa ikke sender nogen Indberetning, kan det ske, at jeg tager hen et Sted, hvor jeg venter, at intet er i Gang, og finder et udmærket Arbejde. Det er selvfølgelig altid en glædelig Overraskelse — men Tiden havde maaske været nyttigere anvendt, om jeg havde vidst Besked og var taget hen et Sted, hvor der var Brug for mit Arbejde.

Jeg beder derfor alle vore Tillidsmænd at *meddele til Kontoret, om der er Fejl af Betydning i Oversigten*, og ligeledes *i Fremtiden meddele*, naar der bliver tegnet væsentlig flere Portioner.

Amtsoversigt.

Amt	Amtstal	Tegnet Portioner	Over- eller Under- tegning af Amtstallet	Indgaaet til Hovedkassen for 1924 Kr.
Gl. København..	1869	942	÷ 50 ⁰ / ₀	2.961,60
Frederiksborg....	3216	4690	+ 46 ⁰ / ₀	29.731,50
Bornholm.....	1333	1469	+ 10 ⁰ / ₀	12.537,67
Roskilde.....	1722	1551	÷ 10 ⁰ / ₀	963,50
Holbæk.....	3463	3568	+ 3 ⁰ / ₀	22.845,96
Sorø.....	3282	3067	÷ 7 ⁰ / ₀	26.601,74
Præstø ÷ Tybj. H.	2746	2913	+ 6 ⁰ / ₀	23.740,50
Tybjerg Herred..	742	896	+ 21 ⁰ / ₀	6.881,35
Odense.....	3814	3012	÷ 21 ⁰ / ₀	23.661,53
Svendborg.....	4246	3080	÷ 27 ⁰ / ₀	21.028,50
Maribo.....	3998	3452	÷ 14 ⁰ / ₀	26.712,98
Aalborg.....	3692	2937	÷ 20 ⁰ / ₀	10.475,00
Hjørring.....	4249	2430	÷ 43 ⁰ / ₀	15.148,00
Thisted ÷ Mors.	1643	1643	0	0
Mors.....	789	450	÷ 43 ⁰ / ₀	7.369,00
Viborg.....	3936	3166	÷ 20 ⁰ / ₀	20.019,95
Hjerm-Ginding H.	1100	1540	+ 40 ⁰ / ₀	11.211,63
Skodb.-Vandf. H.	732	803	+ 10 ⁰ / ₀	4.589,00
Hammerum H. . .	1113	1121	+ 1 ⁰ / ₀	6.724,50
Aarhus.....	1712	1357	÷ 21 ⁰ / ₀	8.484,00
Skanderborg....	3157	1646	÷ 48 ⁰ / ₀	8.479,79
Randers.....	4278	2987	÷ 30 ⁰ / ₀	13.978,55
Ribe.....	3910	2526	÷ 35 ⁰ / ₀	14.955,09
Bøll. N. Horne H.	737	1164	+ 58 ⁰ / ₀	7.761,69
Ulfborg-Hind H.	787	1026	+ 30 ⁰ / ₀	6.842,42
Vejle.....	4189	2670	÷ 36 ⁰ / ₀	11.784,19
Sønderjysk. Amter	4885	3580	÷ 27 ⁰ / ₀	18.434,20
	71.342	59.686	÷ 16 ⁰ / ₀	363.923,84

Amtstallet er det Antal Portioner, der gennemsnitligt skulde falde paa hvert Amt. Frederiksborg, Gentofte, Aalborg, Aarhus, Kolding og Odense er ikke medregnet i dette, da de selv har en paatrængende Kirkesag, saa et *systematisk* Arbejde ikke optages der af Hjelpeindsamlingen. Naar der undertiden er Misforhold mellem det tegnede Antal Portioner og det indgaaede Beløb, skyldes det særligt, at Arbejdet ofte er optaget saa sent, at Beløbene først vil indgaa senere, saaledes i Københavns og Roskilde Amter som Helhed. I efterfølgende

Sogneoversigt

er de Sogne sat i (), som ikke har Tillidsmand — dog ikke, hvis det kun er rent midlertidigt. Antallet af tegnede Portioner for Thisted Amt ÷ Mors er 105 større end Summen af, hvad der er tegnet i Sognene, idet vore Indberetninger fra Sognene er som anført, medens vi véd fra Udvalget, at i den samlede Sum er Amtstallet naaet. Bjerre-Hatting Herreder bruger en lidt anden Fremgangsmaade end ellers, hvorfor kun det samlede Tal opføres for dem.

Gl. Københavns Amt.

Min.tal 1869. Tegnet 942.

	Min.-tal	Tegnet
Sokkelund Herred.		
Gladsaxe	112	
Herløv	35	51
(Lyngby)	310	
(Søllerød)	255	
(Vedbæk)		
Søborggaard ..	128	
Taarbæk	55	
Hvidovre	29	48
Rødovre	49	50
St. Magleby ..	31	44
Dragør	63	52
Kastrup	88	57
Taarnby	77	133
Sum	1232	435

Smørum Herred.

Ballerup	74	50
Maaløv	18	21
Brøndbyvester ..	26	c. 32
Brøndbyøster ..	21	
Glostrup	115	90
Taastrup-Ny- kirke	78	
Herstedøster ..	15	c. 26
Herstedvester ..	44	60
Høje Taastrup ..	65	54
Ledøje	13	12
Smørum	26	
Sengeløse	36	54
Torshunde	18	
Ishøj	23	60
Vallensbæk ..	13	34
Værløse	52	14
Sum	637	507

Frederiksborg Amt.

Min.tal 3216. Tegnet 4690

Lyng-Kronborg Herred.		
<i>Helsingør</i>	463	693
Asminderød ..	107	145
Grønholt	43	41
Humblebæk	51	86
Birkerød	160	51
Hornbæk	112	c. 103
Hellebæk		96
Hørsholm	92	245
Tikøb-Esperg. ..	131	344
Bloustrød	50	68
Lillerød	27	31
Karlebo	73	138
Sum	1309	2041

Horns Herred.

Gerlev	24	33
Draaby	65	71

Skibby	27	71
Skuldelev	21	18
Selsø	20	26
Ferslev	31	17
Vellerup	5	
Kyndby	11	41
Krogstrup	18	
Ouro	28	32
Sum	250	309

Ølstykke Herred.

Farum	45	86
Slagslunde	14	14
Gandløse	31	31
(Stenløse)	41	
(Vikse)	14	
Snodstrup	12	13
Ølstykke	31	34
Sum	188	178

Lyng-Frederiksborg Herred.

<i>Hillerød</i>	175	305
Nr. Herløv	29	39
Fr.borg Lands..	90	50
<i>Frederikssund</i> ..	99	94
Oppesundby ..	19	18
Slangerup	48	c. 38
Uvelse	14	42
Lyng	30	45
Uggeløse	33	40
Græse	10	5
(Sigerslev)	7	
Hjørnlunde	33	63
Sum	587	739

Holbo Herred.

Græsted	72	132
Helsing	69	200
Valby	22	44
Søborg	29	100
Gilleleje	50	71
Esbønderup ..	55	50
Ramløse	29	46
Annisse	18	24
Vejby	36	25
Tibirke	23	29
Blidstrup	33	11
Maarum	31	c. 102
Nøddebo	21	11
Sum	488	845

Strø Herred.

Kregome	25	24
Vinderød	17	29
<i>Frederiksværk</i> ..	66	107
Torup	88	100
Ll. Lyndby	27	36
Ølsted	24	30
Skævinge	19	
Gørløse	16	61

Tjæreby	36	72
Alsønderup ..	26	37
Melby	32	40
Strø	18	42
Sum	394	578

Bornholms Amt.

Min.tal 1333. Tegnet 1469.

Vestre Provsti.

<i>Rønne</i>	310	260
Knudsker	28	58
Klemensker ..	75	75
<i>Allinge</i>	62	80
Olsker	42	60
<i>Hasle</i>	42	33
Rutsker	44	30
Nyker	36	101
Vestermariæ ..	65	56
Nylarsker	32	c. 46
Rø	24	30
Sum	760	829

Østre Provsti.

<i>Aaker</i>	126	240
Bodilsker	41	51
<i>Neksø</i>	82	100
Østermariæ ..	83	10
Ibsker	51	40
<i>Svaneke</i>	40	40
Østerlarsker ..	49	40
<i>Gudhjem</i>	25	30
Pedersker	35	42
Povelsker	37	44
Kristiansø	4	3
Sum	573	640

Gl. Roskilde Amt.

Min.tal 1722. Tegnet 1551.

Somme Herred.

<i>Roskilde</i>	417	393
(St. Jørgensb.) ..	75	
Hvedstrup	14	22
Fløng	21	
(Aagerup)	13	
(Kirkerup)	20	
Herslev	18	28
Gjevninge	14	c. 18
Himmelev	32	11
Jyllinge	15	c. 30
Gundsømagle ..	20	42
(Kornerup)	6	
(Svogerslev) ..	12	
Sum	677	544

Voldborg Herred.

Hvalso	36	41
Sørløse	47	39
Ousted	34	
Allersted	22	c. 35

	Min.-tal	Tegnet
Rye	26	c. 7
Sonnerup	14	30
Hyllinge	26	c. 46
Lyngby	16	20
Saabj	37	37
Kisserup	10	c. 16
Sæby	22	c. 54
Gershøj	5	
Sum	295	325

Tune Herred

Greve	28	60
Kildebrønde ..	26	c. 26
Havdrup	32	60
Solrød	16	21
Karlstunde	27	25
Karlstrup	8	15
Snoldelev	25	6
Tune	31	30
Jersie	14	20
Skjensved	11	15
Rerslev	18	
Vindinge	24	13
Sum	260	291

Ramsø Herred.

Køge	179	c. 205
Ølsomagle	17	14
Højelse	52	c. 60
(Lellinge)	18	
Borup	43	
(Kimmerslev) ..	6	
(Ejby)	32	
(Dalby)	15	
Gadstrup	23	30
Syv	39	
Ørsted	16	14
Daastrup	25	17
Rorup	8	26
Glim	17	25
Sum	490	391

Holbæk Amt.

Min.tal 3463. Tegnet 3568.		
Arts Herred.		
Kalundborg ..	222	205
Raklev	66	72
St. Fuglede ..	22	66
L. Fuglede	17	66
Uby	48	51
Aarby	45	3
(Refsnæs)	25	
(Rørby)	30	
Swallerup	31	c. 21
(Tommerup) ..	38	
Sum	544	418

Løve Herred.

Finderup V. ..	80	101
Finderup Ø. ..		31

	Min.-tal	Tegnet
Kirkehelsinge ..	27	56
Reersø	25	25
Drøsselbjerg ..	24	40
Reerslev	27	68
Ruds Vedby ..	41	43
Sæby	17	19
Hallenslev	14	32
Gørlev	71	151
Bakkendrup ..	7	
Tersløse	59	165
Skellebjerg	20	40
Buerup	35	c. 30
Gierslev	40	42
Havrebjerg ..	18	17
Gudum	6	10
Nidløse	30	c. 40
Ørslev	18	56
Solbjerg	14	52
Sum	573	918

Tudse Herred.

Jyderup	65	20
Holmstrup	22	30
Hagedst	26	35
Gislinge	25	26
Hjembæk	27	34
Svinninge	36	44
Kundby	56	75
Frydendal	6	52
Skamstrup	46	
Stiftsbjergby ..	21	33
Mørke	43	58
(Hørby)	24	
(Udby)	29	
Sum	426	407

Merløse Herred.

Holbæk	216	c. 200
Merløse	99	
Ondløse	39	25
Søndersted ..	19	4
Soderup	40	
Eskildstrup ..	26	c. 47
Tølløse	64	44
Nr. Jernløse ..	32	71
Kvandløse ..	19	
Tostrup	50	64
Aagerup	28	121
Asminderup ..	18	62
Grandløse	17	
Butterup	11	13
Tudse	17	c. 33
Sdr. Jernløse ..	26	31
Søstrup	15	25
Uggerløse	35	35
Sum	771	775

Skipinge Herred.

Bregninge	61	102
Bjergsted	17	
Følleslev	29	84
Særslev	31	

	Min.-tal	Tegnet
Vallekilde	34	40
Hørve	43	
Viskilde	30	c. 36
Aunsø	23	
Værsløv	24	15
(Jordløse)	19	
Sejrø	26	47
Sum	337	324

Ods Herred.

Nykøbing	88	128
Rørvig	25	50
Asnæs	61	80
Faarevejle	62	44
Grevinge	69	c. 80
Højby	101	88
Vig	81	
Asminderup ..	28	25
Egebjerg	46	c. 45
Odden	32	61
Lumsaaas	32	25
Sum	593	626

Samsø Herred.

(Tranebjerg) ..	80	
(Besser)	37	
(Koldby)	32	
(Onsbjerg) ..	35	
(Nordby)	35	
Sum	219	

Sorø Amt.

Min.tal 3282. Tegnet 3067.		
Ringsted Herred.		
Ringsted	189	
Benløse	30	9
Haslev	149	392
Frerslev	9	22
Øde Førslev ..	24	21
Sneslev	22	21
Haraldsted	44	
Allindemagle ..	12	7
Nordrup	28	30
Farringløse ..	14	7
Terslev	51	54
Ørslev	20	11
Vigersted	24	31
Kværkeby	43	45
Jydstrup	22	22
Valsølle	21	
Testrup	34	c. 32
Vetterslev	14	18
Homb	16	
Sum	766	722

Alsted Herred.

Sorø	122	246
Lynge	70	56
Broby	18	20

	Min.-tal	Tegnet
Stenmagle	54	c. 33
Stenlille	42	40
Gyrstinge	24	
Flinterup	16	
Munkebjergby	47	c. 75
Bromme	20	
Pedersborg	42	
Kindertofte	13	6
Alsted	24	c. 13
Fjenneslev	20	18
Bringstrup	18	29
Sigersted	18	9
Slaglille	18	
Bjærnede	24	c. 10
Sum	590	555

Slagelse Herred.

<i>St. St. Mikkels</i>	361	394
<i>St. St. Peder</i>	120	100
Hejninge	9	11
<i>Korsør</i>	359	65
Taarnborg	41	79
Boeslunde	43	46
Stillinge	56	74
Vemmelev	38	
Hemmeshøj	20	
Lundforlund	8	22
Gerlev	12	4
Slotsbjergby	15	
Sludstrup	15	6
Sorterup	18	8
Ottestrup	15	
Sønderup	14	39
Nordrup	18	14
Sum	1162	862

V. Flakkebjerg Herred.

<i>Skelskør</i>	83	82
Hyllested	17	34
Venslev	10	
Holsteinborg	20	33
Sørbymagle	26	15
Kirkerup	19	24
Egeslevmagle	34	70
Gimlinge	31	37
Haarslev	26	38
Tingjellinge	6	8
Høve	17	10
Flakkebjerg	22	27
Magleby	26	11
Skørpinge	12	23
Faarstrup	14	10
Tjæreby	39	49
Ørslev	18	45
Bjerre	16	13
Agersø	13	17
Omø	11	13
Sum	460	553

Ø. Flakkebjerg Herred.

Krummerup	29	52
-----------	----	----

	Min.-tal	Tegnet
Fuglebjerg	27	45
Marvede	22	11
Hyllinge	26	29
Kvislemark	8	4
Fuirendal	32	28
Fodby	26	48
Førseby	38	31
Karrebæk	40	23
Tjustrup	18	36
Haldagerlille	10	37
Vallensved	28	31
Sum	304	375

Præstø Amt.

Min.tal 2746. Tegnet 2913.

Fakse Herred.

Dalby	47	c. 20
Tureby	19	25
<i>Fakse</i>	108	133
Hylleholt	62	81
Karise	49	51
Alslev	13	18
Kongsted	67	c. 84
Spjellerup	14	51
Smerup	22	
Roholte	21	39
Ulso	22	
Ø. Egede	7	12
Vemmetofte	6	8
Sum	457	522

Bjeverskov Herred.

Herfølge	88	79
Haarling	41	37
Himlingøje	13	21
Lidemark	12	40
Bjeverskov	30	48
Enderslev	21	50
Vraaby	15	c. 25
Sædder	30	c. 27
Valløby	18	16
Taarnby	11	14
Vollerslev	12	20
Gørslev	27	39
Sum	318	416

Stevns Herred

<i>St. Hedinge</i>	86	70
Landsognet	86	73
Højerup	10	
Lyderslev	30	c. 42
Froslev	17	19
Hellested	42	c. 18
L. Hedinge	26	40
Havnelev	25	33
Magleby	42	61
Strøby	51	110
Varpelev	10	15
Holtug	32	
Sum	371	481

Hammer Herred.

<i>Køng</i>	51	59
Rønnebæk	22	23
Olstrup	23	23
Toksværd	55	94
Vejlø	29	23
V. Egesborg	16	27
Hammer	46	48
Lundby	29	41
Nestelø	26	32
Mogenstrup	12	13
Sværdborg	44	55
Sum	353	438

Baarse Herred.

<i>Præsto</i>	83	80
Skibbinge	34	39
<i>Vordingborg</i>	233	68
Kallehave	87	c. 53
Tureby	22	19
Beldringe	22	
Everdrup	47	92
Mern	38	35
Snesere	60	132
Udby	21	
Ørslev	32	65
Allerslev	37	33
Jungshoved	35	65
Kastrup	38	
Ø. Egesborg	33	36
Sum	822	697

Møenbo Herred.

<i>Stege</i>	155	181
Fanefjord	71	34
Borre	36	c. 44
Damsholte	57	33
Magleby	42	3
Elmelunde	26	25
Keldby	33	40
(Nyford)	5	
Sum	425	360

Tybjerg Herred.

Min.tal 742. Tegnet 896.

Tybjerg Herred.

<i>Næstved</i>	333	305
Aversi	11	12
Tybjerg	28	33
Herlufmagle	54	30
Skelby	26	34
Gunderslev	22	42
V. Egede	14	16
Braaby	18	52
Fensmark	32	66
Rislev	11	18
Glumsø	36	70
Bavelse	9	12
Næsby	18	54
Tyvelse	13	17
Sandby	20	17

	Min.-tal	Tegnet
Vrangstrup ..	5	5
Herlufsholm ..	92	113
Sum	742	896

Odense Amt.

Min.tal 3814. Tegnet 3012.

Odense *Kobstad* c.35

Odense Herred.

Ejby	44	
Dalum	137	c. 40
Tommerup	69	40
Vissenbjerg ..	109	c. 30
Brendekilde ..	16	46
Bellinge	19	33
Korup	18	c. 30
Ubberup	38	28
(Sanderum) ..	50	
Stenløse	18	
Fangel	27	
Verninge	50	10
Brylle	35	43
Paarup	34	c. 38
Sum	664	373

Bjerge Herred.

<i>Kerteminde</i> ..	92	90
Drigstrup ..	18	c. 20
Dalby	18	19
Stubberup	25	8
Marslev	27	30
Birkende	26	
Mesinge	36	45
Kølstrup	35	34
Rynkeby	37	
(Revninge) ..	19	
Agedrup	21	c. 29
Munkebo	33	
Viby	21	30
Sum	408	305

Aasum Herred.

Fraugde	54	68
Nr. Lyndelse ..	44	73
Højby	17	
Sdr. Næraa ..	31	
(Rønninge) ..	29	
Rolfsted	29	
Allerup	13	16
Davinde	12	13
Seden	12	7
Aasum	16	18
Nr. Søby	21	36
Heden	12	
Sum	290	231

Lunde Herred.

Lumby	65	28
(Skeby)	28	
Otterup	45	13
Allesø	14	4

	Min.-tal	Tegnet
Næsbyhoved- broby	30	9
Norup	35	26
Hjadstrup	28	25
Lunde	23	16
Østrup	16	11
Sum	284	132

Skam Herred.

Klinte	22	16
Grindløse	20	40
Krogshølle	37	28
Nr. Næraa	19	38
Bederslev	10	20
Skamby	36	54
Uggerlev	16	22
Nr. Højrup ..	8	5
Sum	168	223

Skovby Herred.

<i>Bogense</i>	86	90
Skovby	41	17
Ore	21	10
Haarslev	58	20
Særslev	42	61
Søndersø	39	25
Veflinge	47	35
Vigerslev	51	39
Ejlby	8	15
Melby	11	11
Guldbjerg	8	3
Nr. Sandager ..	16	
Sum	428	327

Baag Herred.

<i>Assens</i>	140	115
Køng	54	61
Glamsbjerg ..	20	16
Skydebjerg ..	47	c. 44
Orte	38	18
Dreslette	35	55
Flemløse	48	56
Haarby	69	95
Barløse	26	14
Gamtofte	35	24
(Kerte)	34	
Kærums	42	c. 27
Sandager	13	c. 22
Holevad	9	11
Søby	12	7
Turup	21	32
Søllested	14	7
Vedtofte	12	14
Sønderby	24	35
Tanderup	18	22
Ørsted	23	c. 26
Helnæs	17	28
(Baagø)	9	
Sum	760	729

Vends Herred.

<i>Middelfart</i>	192	183
------------------------	-----	-----

	Min.-tal	Tegnet
Nr. Aaby	50	c. 21
Indslev	20	
Gelsted	68	43
(Rørup)	25	
Asperup	46	18
Rørslev	17	
Balslev	15	
Ejby	39	
Brenderup	62	80
Fjelsted	31	58
Harndrup	26	13
Strib	37	c. 43
Røjleskov	13	23
Vejlby	46	106
Fønss	14	
Ørslev	14	
(Gamborg)	14	
Husby	24	33
Kauslunde	41	37
Udby	18	34
Sum	812	692

Svendborg Amt.

Min.tal 4246. Tegnet 3080.

Sunds Herred

<i>Svendborg</i>	426	c. 138
St. Jørgens	55	29
(Sørup)	59	
Ollerup	36	55
Kirkeby	44	63
Skaarup	61	45
Stenstrup	57	101
Lunde	25	35
Kværndrup ..	53	68
Ø. Skjerninge..	16	c. 16
Hundstrup	25	7
Egense	32	
Tved	35	6
Bregninge	48	75
(Landet)	29	
Bjerreby	43	
Turo	50	72
Drejø	16	c. 12
Strynø	21	18
Sum	1131	740

Salling Herred.

<i>Faaborg</i>	143	c. 174
Diernisse	30	24
Brahetrolleborg.	78	c. 124
Krarup	25	38
V. Aaby	36	31
(Aastrup)	25	
Horne	76	82
Svanninge	66	60
Allested	18	c. 17
Vejle	21	7
Nr. Broby	55	
Espe	27	12
Vantinge ..	9	6
Jordløse	34	57

	Min.-tal	Tegnet
Haastrup	22	42
V. Hæsinge ..	35	16
(Sandholts Lyndelse)	12	
V. Skerninge ..	29	
Ulbølle	29	
(Herringe)	15	
(Gestelev)	19	
Hillerslev	42	14
Sdr. Broby	34	
Ø. Hæsinge ..	16	1
(Avernakø) ..	9	
(Lyø)	12	
Sum	917	704

Gudme Herred.		
(Gislev)	59	
(Ellested)	14	
Ringe	110	
Gudbjerg	54	108
Gudme	34	21
Brudager	16	
Hesselager	55	c. 28
Oure	34	
(Vejstrup)	22	
(Ryslinge)	47	
Langaa	15	14
Øxendrup	14	
Svindinge	25	25
Sum	499	196

Vinding Herred.		
Nyborg	293	250
Aunslev	41	66
Bovense	13	
(Flødstrup) ..	32	
Ullerslev	32	
Frørup	48	48
Sdr. Højrup ..	17	7
Aarslev	23	20
Kullerup	15	17
Refsvindinge ..	27	
Skellerup	20	13
Ellinge	18	
Søllinge	19	8
Hellerup	13	
Herrested	36	67
Vindinge	41	37
Ørbæk	25	33
Sum	713	566

Nørre Herred.		
Rudkøbing	124	183
Bøstrup	39	19
Snøde	29	38
Stoense	16	40
Tranekjær	32	38
Tullebølle	39	47
Hou	36	38
Simmerbølle ..	19	57
Skrobolev	30	32
Sum	364	492

Søndre Herred.		
Humble	69	85
Magleby	71	33
Lindelse	42	46
Longelse	33	18
(Fuglsbølle) ..	13	
Tryggelev	22	17
Fodslette	11	5
Sum	261	198

Ærø.		
Marstal	163	31
Rise	56	64
Bregninge	40	c. 12
Æroskøbing	40	34
Tranderup	24	25
Søby	38	17
Sum	361	183

Maribo Amt.

Min.tal 3998. Tegnet 3452.

Lollands Nørre Herred.		
Nakskov	435	80
Branderslev ..	23	29
Horslunde	37	61
Nøbbet	30	7
Nordlunde	7	27
Holsted	36	c. 47
Aunede	21	25
Herredskirke ..	15	44
L. Løjtofte	9	
Købelev	39	54
Sandby	44	51
Utherslev	36	54
Vindeby	21	30
Sum	753	502

Lollands Sønder Herred.		
Stokkemærke ..	70	21
Dannemarre ..	24	c. 35
Tillitze	35	23
Gloslunde	26	13
Græshave	19	21
Landet	21	15
Ryde	23	17
Arninge	21	12
Birket	42	18
Kappel	36	c. 44
Skovlænge	7	9
Gurreby	7	
Søllested	40	1
Vestenskov	32	2
Vesterborg	35	37
Sum	438	268

Fuglse Herred.		
Maribo	163	124
Hillested	25	c. 30
Bandholm	41	44

Rodby		
Ringsebølle ..	11	51
Errindlev	31	17
Olstrup	15	
Fuglse	43	27
Krønge	11	2
Holeby	36	c. 18
Bursø	18	18
Tirsted	23	
Vejleby	23	194
Skjørringe	20	
Østofte	48	c. 46
Næbbelunde ..	16	65
Sæddinge	16	
Taagerup	20	3
Torslunde	11	16
Fejø	38	7
Askø	6	9
(Femø)	19	
Sum	743	671

Musse Herred.		
Nysted	72	84
Sakskøbing	111	101
Kettinge	49	48
Bregninge	12	24
Toreby	102	67
Hunseby	54	111
Radsted	42	37
Slemminge ..	27	35
Fjelde	10	12
Vaabensted	29	c. 38
Engestofte	9	
Døllefjelde	11	23
Musse	12	
Herritslev	23	35
Majbølle	37	39
Taars	27	18
V. Ulslev	24	2
Ø. Ulslev	21	37
Gødsted	10	
Vignæs	11	10
Sum	693	721

Falster Nørre Herred.		
Stubbekøbing ..	85	83
Maglebrænde ..	18	
Ønslev	33	28
Eskildstrup ..	42	67
Bogø	38	3
Gundslev	34	44
Kippinge	18	48
Brarup	32	
Torkildstrup ..	27	6
Lillebrænde ..	13	
Tingsted	60	50
Nr. Vedby	52	63
Nr. Alslev	41	49
Stadager	14	16
Nr. Kirkeby	13	22
Vaalse	23	22
Sum	543	479

Min.-tal
Tegnet

Falster Sønder Herred.		
Nykøbing	409	249
Systofte	20	
Horbelev	53	67
Falkerslev	19	27
Skelby	24	64
Geddesby	57	19
Gedser		c. 21
Væggerløse	50	83
Aastrup	53	103
Idestrup	59	48
Karleby	15	c. 28
Horreby	20	33
Sdr. Kirkeby	15	27
Sdr. Alslev	11	17
Nr. Ørslev	23	25
Sum	828	811

Aalborg Amt.

Min.tal 3692. Tegnet 2937.

Aalborg Købstad 365

Kjær Herred.

Nr. Sundby	183	
(Hvorup)	134	
Aaby	90	c. 22
(Vodsted)		
Hammer	37	120
Horsens	37	
V. Hassing		7
Ø. Hassing	112	c. 19
Gaaser		
Gandrup		15
Sulsted	41	
Aistrup	61	
Hals	81	c. 85
Hov		
(Vadum)	56	
(Biersted)	51	
Ulsted	49	44
Sum	932	312

Fleskum Herred.

(Sdr. Tranders)	19	
(Nr. Tranders)	207	
(Vejgaard)	61	
Gunderup	28	
Nøvling		c. 4
Gudum	29	24
Gudumholm	11	9
Lillevorde	57	27
Mou	15	
Ferslev	11	c. 2
Dal	10	
(Volsted)	16	
Romdrup	11	
Klarup	25	67
Storvorde	16	18
Seglflod		
Sum	516	151

Min.-tal
Tegnet

Hornum Herred.		
Nibe	56	c. 43
Vokslev	29	40
Ellidshøj	23	20
Svendstrup	41	34
Buderup		c. 31
Støvring	45	
Sørup		62
Gravlev	16	
Aardestrup	27	
Haverslev	21	33
Sønderholm	42	24
Frejlev	15	10
Sønderup	26	c. 70
Suldrup	20	
Væggerby	29	20
Ø. Hornum	19	35
Godthaab	47	20
Nørholm	16	10
Sum	472	452

Hellum Herred.

Bælum	41	7
Solbjerg	30	
Skørping	22	4
Skørping Ny-		
kirke	33	14
Frær	18	c. 7
S. Kongerslev	26	
N. Kongerslev	25	c. 50
Korndrup	10	
Skibsted	18	43
Lynghy	30	5
Terndrup		35
Brøndum	20	31
Siem	5	
Torup	14	6
Gerding	6	7
Blenstrup	25	18
Sum	323	227

Hindsted Herred.

Als	69	
Hurup		13
(Astrup)	40	
Storarden	38	10
Skelund		30
Visborg	88	28
Veddum		24
(Vive)	34	27
Rostrup	8	1
Øls	18	24
Hørby	17	9
Døstrup	62	31
Hadsund	29	
(Ove)	28	
Valsgaard	16	
(Rold)	44	7
Vebbestrup		
Sum	515	180

Min.-tal
Tegnet

Aars Herred.		
Aars	78	105
Haubro	24	53
Brørstrup	19	
Ravnkilde	42	
Ulstrup	43	54
Gundersted	12	
Blære	15	33
Eidrup	13	
Skivum	25	9
Giver	9	
V. Hornum	14	1
Flejsborg	11	
Sum	305	255

Gislum Herred.

Strandby	32	16
Farsø	56	c. 31
Gislum	15	49
Vonsild	33	85
Rørbæk	12	20
Grynderup	12	12
Stenild	15	4
Tisted	11	67
Binderup	13	42
Durup	26	83
Loovns	26	15
Alstrup	10	8
Ullits	11	1
Fovlum	16	49
Sum	288	492

Slet Herred.

Løgstor	77	82
Løgsted	18	18
Ranum	34	90
Malle	10	18
Farstrup	29	30
Lundby	10	9
Næsborg	18	c. 90
Kornum	8	
Overlade	32	
(Hyllebjerger)	9	
Salling	20	25
Outrup	10	22
Sebber	19	25
Aistrup	8	10
Vilsted	18	36
Vindblæs	21	49
Sum	341	503

Hjørring Amt.

Min.tal 4249. Tegnet 2430.

Børglum Herred.

V. Brønderslev	155	108
Serridslev	34	
Jerslev	88	
(Hellum)	17	
Vraa	75	35
(Emb)	11	

	Min.-tal	Tegnet
Vrejlev	89	83
Hæstrup	13	13
Børglum	49	6
Ø. Brønderslev	52	18
Hallund	32	22
Tolstrup	35	25
Stenum	14	25
Vrendsted	36	
Tise	31	10
Løkken	39	
(Furreby)	4	
Vejby	12	1
Sejlstrup	14	11
Sum	800	332

Hvetbo Herred.

Jetsmark	115	31
Hune	23	3
Ingstrup	35	9
Hjermeslev	22	22
Saltum	53	11
Alsted	8	
Gjøl	28	21
Sum	284	97

Dronninglund Herred.

Dronninglund..	118	122
Hjallerup	22	27
Torslev	92	20
Lendum	39	50
Voer	75	15
Dorf	24	
Albæk	36	c.100
Lyngsaa	45	
Asaa	72	
Melholt		
Hellevad	50	4
Ørum	29	
Skæve	70	13
Søby	68	
Volstrup	57	13
Hørby	55	52
Understed	19	59
Karup	8	10
Sum	879	485

Vennebjerg Herred.

Hjørring	328	190
St. Hans	40	18
St. Olai	37	34
(Sindal)	69	40
(Astrup)	34	
Taars	107	86
Bjergby	26	34
Mygdal	30	42
Horne	52	60
Asdal	22	17
Skallerup	24	27
Vennebjerg	22	22
(Harridslev)	11	

	Min.-tal	Tegnet
Rakkeby	21	16
Jelstrup	22	
(Maarup)	16	
Rubjerg	16	
Lynghy	10	
Torneby	24	23
Vidstrup	13	4
Ugilt	52	14
Sum	976	627

Horns Herred.

Frederikshavn..	282	288
Skagen	119	41
(Flade)	44	
Bangsostrand..	55	c.17
Gærum	18	24
Aasted	44	36
Skærum	18	4
(Elling)	72	
Mosbjerg	38	
Bindeslev	54	26
Tversted	51	126
Uggerby	20	c.31
Tolne.....	22	
Hørmested	33	c.23
Raabjerg	39	
Byrum	28	
Vesterø	43	c.5
Østerby	20	14
Sum	1000	635

Østerhan Herred.

Aggersborg	22	c.19
Bejstrup	22	
Brovst	95	149
Lerup	10	5
Tranum	42	
Torslev	38	35
Svenstrup	26	32
Haverslev	25	7
Skram	12	5
Øland	18	2
Sum	310	254

Thisted Amt (÷ Mors).

Min.tal 1643.	Tegn. c. 1643.
Vesterhan Herred.	
Kollerup	53 59
Hjortdal	14 c.14
Klim	27 36
Tørup	19
Vust	9
Kettrup	25 17
Gøttrup	20 28
Tømmerby	30 c.15
Lild	22 20
Øsløs	20 8
(Vesløs)	18
(Arup)	15
Sum	272 197

	Min.-tal	Tegnet
Hundborg Herred.		
Thisted	240	c.218
Tilsted	12	15
(Skinnerup) ..	10	
Hundborg	41	70
Vorupør	23	
Jannerup	10	25
Sjørring	37	
Torsted	9	15
Skjoldborg	20	
Kollerup	7	34
(Vang)	19	
Sum	428	377

Hillerslev Herred.

Hillerslev	40	
Kaastrup	5	18
Hjardemaal ..	14	19
Hunstrup	18	
Østerild	21	c.10
Nors	27	62
Tved	14	15
Rær	21	
Hansted	16	11
Vigso	7	
Sennels	25	12
Østervandet ..	7	
Klitmøller	17	
Vester Vandet ..	9	
Sum	241	147

Refs Herred.

Hvidbjerg	68	156
Lyngs	20	
Vestervig	73	50
Agger	12	36
Boddum	12	12
Ydby	46	22
Hurup	49	60
Søndbjerg	18	25
Odby	28	37
Helligso	11	85
Gettrup	14	
Jegindø	23	43
Sum	368	526

Hassing Herred.

Skyum	19	
Hørdum	37	
Bedsted	45	80
Grurup	10	29
Harring	8	32
Stagstrup	26	67
Hassing	11	22
Villerslev	17	
Hvidbjerg	16	14
Ørum	8	16
Lodbjerg	3	9
Stenbjerg		23
Nørhaa		
Snedsted	51	c.42
Sønderhaa	16	19

	Min.-tal	Tegnet
Horsted	6	7
Visby	7	
Heltborg	22	
Sum	325	337

Mors.

Min.tal 789. Tegnet 450.		
Morsø Sdr. Herred.		
Nykøbing	251	c.127
Lødderup	36	20
(Elsø)	8	
Øster Assels	31	1
Vester Assels	11	2
Karby	31	57
Redsted	26	
(Hvidbjerg)	20	
Frøstev	18	10
Møllerup	10	
Ljørslev	9	19
Ørding	23	17
Tæbring	11	4
Øutrup	15	10
Rakkeby	8	
Vejerslev	23	27
Blidstrup	7	13
Sum	538	307

Morsø Nr. Herred.		
Solbjerg	22	28
Sundby	20	28
Tødsø	22	
Erslev	24	10
(Alsted)	11	
(Sdr. Draaby)	13	
Dragstrup	12	
Skallerup	10	18
Ejerslev	12	10
Jordsby	8	5
Flade	19	10
Bjergby	16	
Galtrup	21	
Ø. Jølby	12	34
Sejerslev	29	
Sum	251	143

Viborg Amt.

Min.tal 3936. Tegnet 3166.

Viborg Kobstad 409 350

Middelsohm Herred.		
Langaa	53	35
Torup	10	5
(Vinge)	15	1
Vrådum	28	31
Brandstrup	29	13
Vinkel	21	20
Rind	17	5
Bjerring	13	31
Mammen	22	

	Min.-ta	Tegnet
Bjerringbro	46	71
Hjermind	15	21
Lee	14	12
Hjorthede	12	9
V. Velling	19	16
Skern	22	4
Ø. Velling	12	26
Helstrup	6	6
Grensten	13	9
Sum	367	315

Sønderlyng Herred.

Bjerregrav	22	7
Aalum	23	
Taanum	14	19
Hornbæk	13	41
Kvorning	14	
Hammershøj	17	20
Vorning	21	19
Ørum	28	c.28
Viskum	13	12
Vejrum	16	15
Norbæk	12	c.16
Sønderbæk	13	4
Læsten	8	3
Tjele	17	22
Vinge	6	
Sum	237	206

Rinds Herred.

Laastrup	15	18
Skals	39	22
Gedsted	27	36
Fjeldsø	22	30
Hersom	14	
Bjerregrav	12	6
Klejtrup	25	15
Østerbølle	16	c.12
Aalestrup	35	
Hvam	20	15
(Hvilsom)	21	
Simsted	39	51
Testrup	10	
Tostrup	21	8
Roum	23	10
Ulbjerg	23	18
Lynnerup	14	c.11
Vesterbølle	32	25
Sum	408	277

Nørlyng Herred.

Dollerup	16	
Finderup	10	9
Ravnstrup	14	12
Rødning	24	40
Løvel	21	37
Pønderstrup	7	10
Vammen	22	10
Lindum	18	11
Bigum	7	
Verde	22	28

	Min.-tal	Tegnet
Fiskbæk	18	6
Romluvad	10	31
Asmild	26	2
Tapdrup	14	2
Sum	229	198

Hindborg Herred.

Skive	249	120
Resen	24	
Brøndum	12	12
Hvidbjerg	11	1
Hem	13	21
Hindborg	7	10
Dølby	11	17
Oddense	17	c.12
Otting	6	11
Sum	350	204

Rødning Herred.

Lem	31	c.12
Vejby	11	1
Rødning	42	17
Krejbjerg	17	28
Balling	18	38
Volling	8	7
Haasum	14	10
Ramsing	16	
Lime	31	26
Sum	188	139

Nørre Herred.

(Grinderslev)	36	
Grønning	11	3
(Jebjerg)	23	
Lyby	21	
Selde	25	15
Aasted	23	3
Junget	17	11
Torum	21	
Tise	17	19
Sum	194	51

Harre Herred.

Hjerk	16	20
Harre	14	
Nautrup	14	23
Vile	9	5
Roslev	29	
(Rybjerg)	15	
Durup	23	c.10
Tøndering	9	
Glyngøre	18	18
Sæby	7	13
Fuur	51	102
Sum	205	191

Fjends Herred.

Højslev	52	39
Dommerby	11	11
Lundø	7	11
Daugbjerg	18	10
Mønsted	18	9

	Min.-tal	Tegnet
Smollerup	16	7
Kobberup	26	87
Feldingbjerg	26	
Vrove	13	19
Resen	16	c. 8
Borris	18	20
Gammelstrup	12	7
Taarup	15	
Kvols	6	10
Vridsted	10	30
Fly	23	28
Ørslevkloster	31	27
Ørum	9	
Sum	337	323

Lysgaard Herred.		
Gronbæk	45	91
Svostrup	31	34
Hinge	24	30
Vinderslev	46	
Løvring	27	36
Hørup	65	c. 26
Torning	68	c. 80
Grathe		10
Fredriks	41	c. 65
Karup	23	32
Sjorslev	41	44
Almind	19	7
Vium	24	28
Lysgaard	18	20
Højbjerg	22	
Elsborg	16	37
Sum	510	540

Hids Herred.		
Gødvad	19	13
Balle	63	33
Kragelund	30	30
Funder	27	27
Serup	21	20
Lemming	23	10
Engesvang	43	56
Sejling	13	
(Sinding)		12
Sum	251	189

Houlbjerg Herred.		
Hvorslev	32	
Gerning	21	c. 40
Vejerslev	16	12
Aidt	17	16
Torsø	22	c. 10
Haurum	14	7
Sall	21	33
(Houlbjerg)	23	
(Granslev)	18	
Sal	16	20
Gullev	15	13
Vellev	34	c. 32
Sum	249	183

Hjerm-Ginding Herreder.

Min.tal 1100. Tegnet 1540.

Hjerm Herred.		
Holstebro	253	459
Maabjerg	28	22
Struer	141	160
Gimsing	19	22
Borbjerg	72	108
Hogager	10	21
Gørding	10	6
Vemb	28	16
Bur	12	33
Hjerm V.		39
Hjerm Ø.		27
Feldborg	19	23
Ølby	14	26
Asp-Linde	21	33
Favsing	14	37
Mejrup	30	42
Naur	19	4
Sir	12	20
Vejrum	23	36
Sum	762	1134

Ginding Herred.

Sahl	27	45
Vinderup	54	88
Sevel	34	25
Trandum	18	40
Herrup	13	c. 24
Haderup	22	17
Over Feldborg.	22	18
Ejsing	45	62
Estvad	30	19
Rønbjerg	14	10
Grove	17	10
Ryde	21	28
Hanbjerg	21	20
Sum	338	406

Skodborg-Vandfuld Herreder.

Min.tal 732. Tegnet 803.

Vandfuld Herred.

Dybe	18	
Ranme	31	30
Harboøre	54	113
Engbjerg	4	15
Thyborøn	18	22
Hygum	13	25
Hove	20	17
Vandborg	23	30
Ferring	14	18
Fjaltring	18	32
Trans	5	9
Sum	218	311

Skodborg Herred.

Lemvig	134	155
Nørlem	16	18

Bøvling	46	55
Flynder	26	22
Gudum	37	23
Fabjerg	25	9
Møborg	35	30
Nees	25	17
Nr. Nissum	37	55
Resen	27	31
Humlum	31	
Lomborg	29	38
Rom	13	17
Tørring	20	18
Heldum	4	4
Venø	9	
Sum	514	492

Hammerum Herred.

Min.tal 1113. Tegnet 1121.

Herning	266	c. 300
Ikast-Fauerholt.	98	54
Isenvad		13
Aulum	72	49
Hodsager	17	49
Bording	73	90
Kristianshede		34
Gellerup	75	78
Rind		c. 46
Kølkjær	65	22
Snebjerg	35	44
Tjørring	20	
Vildbjerg	51	83
Nøvling	19	18
Arnborg	35	6
Assing	49	50
Sdr. Felding	35	41
Skarrild	20	20
Karstoft	12	7
Studsgaard	25	19
Hauustrup	14	
Sunds	47	53
Timring	34	54
Ørre	18	c. 40
Sinding	19	
Simmelkjær	14	
Sum	1113	1121

G1. Aarhus Amt.

Min.tal 1712. Tegnet 1357.

Aarhus Købstad			75
Hasle Herred.			
Brabrand	71	118	
Aarslev	15	23	
Aaby	85	35	
Hasle	13	6	
(Skejby)	10		
Lisbjerg	21		
Vejlby	73	17	

	Min.-tal	Tegnet
Tilst	31	44
Kasted	6	
Sum	325	318

Hads Herred.

Odder	165	c. 50
Gylling	38	50
(Hundslund)	44	
Randlev	24	17
Bjergager	25	61
Ørting	22	c. 54
Falling	23	28
Alrø	9	6
Gosmer	17	43
Halling	22	
Hvilsted	14	7
Saksild	18	c. 37
Nølev	9	22
Tørrild	19	15
Vedslet	21	
Sum	470	390

Ning Herred.

Beder	19	5
Malling	57	50
Ormslev	20	22
Koldt	28	57
Viby	111	94
Holme	48	10
Tranbjerg	25	c. 27
Astrup	22	24
Tulstrup	8	
Maarslet	41	55
Tiset	31	40
Sum	410	384

Sabro Herred.

Vitten	12	12
Haldum	39	30
Hadsten	20	7
Lyngaa	19	c. 5
(Skød)	18	
Lading	29	
Faarup	20	19
Sabro	16	2
Sum	173	75

V. Lisbjerg Herred.

Soften	17	23
Foldby	35	26
Elsted	16	16
Elev	7	16
Grundfør	21	26
Spørring	15	18
Trige	19	
Ølsted	7	
Sum	137	109

Framlev Herred.

Storring	17	
Stjer	15	25

	Min.-tal	Tegnet
(Galten)	27	
(Harlev)	20	
Framlev	22	
Skivholme	22	
Skovby	15	7
Borum	18	17
Lynghy	7	4
Sjelle	15	18
Skjørring	11	1
Sum	190	72

Tunø 7 9

Gl. Skanderborg Amt.

Min.tal 3157. Tegnet 1646.

Vor Herred.

Kattrup	18	21
Ørridslev	39	43
Tolstrup	27	24
(Gangsted)	13	
(Sovind)	37	
Lundum	15	17
Hansted	32	22
Ousted	33	c. 45
Taaning	15	15
Vær	27	
Nebel	17	41
Østbirk	57	24
Yding	15	
Hylke	30	7
Sum	375	259

Nim Herred.

Horsens	816	c. 335
(Hvirring)	47	
Hornborg	38	
Tamdrup	49	c. 30
Nim	17	
Underup	13	
(Endelave)	19	
Sum	999	365

Hjlemslev Herred.

Skanderborg	118	c. 33
(Skanderup)	58	
(Stilling)	20	
Dover	70	c. 10
Ry St.		
(Frøring)	34	
(Vitved)	13	
Adslø	15	
Mjesing	12	
Blegind	9	36
Horning	27	
Venge	33	6
Sum	409	85

Gern Herred.

Silkeborg	327	190
Hammel	59	c. 20
Voldby	21	c. 13
Søby	14	c. 15

	Min.-tal	Tegnet
Dollerup	30	40
(Laasby)	35	
Gern	30	61
Skannerup	14	39
Linæa	60	60
Voel	19	39
Skorup	11	14
Tvilum	35	37
Alling	10	21
Tulstrup	25	24
Røgen	13	60
Sporup	23	10
Sum	734	643

Tyrsting Herred.

Ring	44	26
(Føvling)	25	
Sdr. Vissing	30	12
Voerladegaard	28	
Grædstrup	33	44
Klovborg	32	43
Tyrsting	10	
(Ry)	37	
Tønning	19	12
Træden	12	10
Vinding	16	10
Bryrup	28	30
Sum	314	177

Vrads Herred.

Ejstrup	66	
Nr. Snede	55	c. 50
Tem	80	
Tørring	56	39
Hammer	10	c. 14
(Aale)	26	
(Linderup)	15	
Vrads	18	14
Sum	326	117

Randers Amt.

Min.tal 4278. Tegnet 2987.

Støvring Herred.

Randers	826	462
Vorup	76	c. 94
Harridslev	19	
Albæk	14	
Borup	24	30
Gimming	13	31
(Lem)	9	
Støvring	14	13
Mellerup	15	19
Sum	1010	649

Galten Herred.

Galten	63	40
Vissing	13	
(Haslund)	23	
(Ølst)	18	1
Voldum	18	16

	Min-tal	Tegnet
Rud	17	
Ødum	27	3
Hadbjerg	15	3
Laurbjerg	22	22
(Lerbjerg)	7	
Værum	13	
Ørum	19	
Sum	255	85

Nørhald Herred.		
Spentrup	25	39
Gassum	29	50
Asferg	27	27
Faarup	18	13
Glenstrup	25	
Hald	26	32
Kærby	7	14
Kovsted	10	
Raasted	14	13
Tvede	12	13
Linde	14	
V. Førslev	6	13
Svenstrup	10	2
Sum	223	216

Onsild Herred.		
Hobro	170	108
Skellerup	13	
Mariager	67	c. 66
Falslev	49	
Vindblæs	33	5
Hem	15	18
Sem	9	
Hvornum	21	27
Snæbum	7	
(Sdr. Onsild)	20	
(Nr. Onsild)	10	
Sum	414	224

Gerlev Herred.		
Dalbnyeder	8	10
Dalbjoever	17	34
Gerlev	32	40
Enslev	12	
Ø. Tørslev	36	12
Udbnyeder	52	60
Kastbjerg	15	33
Raaby	30	34
Sødring	12	17
Sum	214	240

Ø. Lisbjerg Herred.		
Hornslet	61	28
Torsager	41	21
Bregnet	48	10
Hjortshøj	22	16
Egaa	28	40
Mørke	55	44
Todbjerg	32	
Mejlby	16	
Skødstrup	39	68
Sum	342	227

Mols Herred.		
Ebeltoft	66	25
Draaby	41	
Agri	20	13
Egens	14	c. 19
Knebel	14	13
Rolsø	14	
Tved	32	36
Vistoft	23	
Helgenæs	23	7
Sum	247	113

Nørre Herred.		
Grenaa	136	214
Gammelsogn	49	19
Fjellerup	17	26
Glæsborg	40	50
Gerrild	27	20
(Hemmet)	18	
Karlbj	7	
(Voldby)	27	
Ørum	48	46
Ginnerup	29	c. 42
(Rimsø)	13	
Kastbjerg	13	16
(Hammelev)	12	
(Enslev)	14	
Nimtofte	23	50
Tøstrup	17	20
(Veggerslev)	11	
(Villersø)	10	
Anholt	7	8
Sum	518	511

Søndre Herred.		
Lyngby	52	58
Albøge	20	22
Aalsø	35	33
Hoed	13	4
(Feldballe)	28	
(Nødager)	34	
Hyllested	17	19
(Rosmus)	35	
Kolind	26	
Ebdrup	6	25
Skarresø	15	
Vejlby	13	c. 20
Homaa	16	16
Tirstrup	25	
Fuglslev	10	
Sum	345	197

Rougsø Herred.		
Ørsted	67	95
Holbæk	23	23
Udby	14	7
Voer	12	7
Estruplund	15	16
Sum	131	148

Sønderhald Herred.		
Kristrup	85	c. 35
Vivild	37	c. 74

	Min-tal	Tegnet
Vejlby	32	79
(Aarslev)	10	
(Hørning)	23	
Favsing	29	36
Auning	37	46
Hvilsager	20	
Lime	28	19
(Mariemalene)	50	
(Koed)	27	
(Vidding)	35	
(Essenbæk)	26	
Gjesing	29	36
Nørager	26	c. 24
Ø. Alling	18	c. 17
V. Alling	8	11
(Mygind)	6	
(Krogsbæk)	18	
(Skjorring)	8	
(Søby)	10	
(Skader)	9	
(Halling)	8	
Sum	579	377

Ribe Amt.		
Min.tal	3910.	Tegnet 2526.
Herred.		
Ribe	161	c. 160
Seem	22	24
Bramminge	58	c. 59
Gørding	72	78
Vejrup	29	34
Aastrup	39	42
Starup	24	c. 26
Vilslev	23	7
Hunderup	33	
Darum	27	c. 16
Farup	25	27
Hjortlund	12	20
Kalvsund	7	
Jernved	34	c. 39
Obbekær	8	7
V. Vedsted	25	7
(Hvidding)	18	
(Mandø)	6	
Sum	623	546

Malt Herred.		
(Malt)	66	
Folding	22	c. 20
Vejen	112	76
(Læborg)	26	
Brørup	67	
Føvling	66	c. 20
Stenderup	76	c. 18
Holsted	45	2
Lindknud	45	2
Sum	480	136

Anst Herred.		
Lejrskov	47	16

	Min.-tal	Tegnet
(Jordrup)	19	
Skanderup	72	103
Vamdrup	116	126
Seest	51	56
Verst	19	
Bække	40	13
Andst	53	c. 79
Gjesten	50	58
Hjarup	20	27
Sum	487	478

Slaugs Herred.

Grindsted	95	c. 84
Hejnsvig	53	
Grene	29	35
Vorbasse	45	68
Sum	222	187

Ø. Horne Herred.

Hodde	15	
(Tistrup)	55	
Ølgod	110	3
Ansager	93	69
Torstrup	28	44
Horne	41	55
Sum	342	171

V. Horne Herred.

Varde	175	140
Aal	50	50
Henne	31	c. 12
Lønne	15	2
Janderup	33	c. 31
Billum	22	
Lunde	32	35
Outrup	36	
Nr. Nebel	31	12
Lydum	13	13
Ho	9	c. 12
Oksby	21	31
Kvong	18	19
Lyne	17	c. 38
Sum	503	395

Skads Herred.

Esbjerg	637	c. 315
Jerne	135	19
Skads	25	c. 20
Bryndum	36	14
V. Nebel	16	
Faaborg	52	
Aarre	21	
Sneum	23	
Tjæreborg	32	
Øsse	44	42
Næsbjerg	19	
Alslev	18	33
Hostrup	13	10
Grimstrup	31	10
V. Nykirke	20	
Guldager	43	57

Nordby, Fanø	69	68
Sønderho, Fanø	19	25
Sum	1253	613

Bølling-Nørre Horne Herreder.

Min.tal 737. Tegnet 1164.

N. Horne Herred.

Lønborg	28	70
Egvad	54	72
Sdr. Bork	18	c. 30
Nr. Bork	15	29
Aadum	36	38
Hemmet	17	22
Sdr. Vium	11	34
Hoven	25	
(Ilderhede)	23	
Sum	227	295

Bølling Herred.

Borris	47	63
Faster	31	37
Skjern	99	260
Lem	41	50
Ølstrup	13	21
Vorgod	54	58
Fjølstervang	54	53
Bølling	13	c. 29
Sædding	15	13
Dejbjerg	22	c. 40
Hanning	30	44
Finderup	30	37
Stauning	22	27
Nr. Vium	26	21
Herborg	19	21
Videbæk	33	41
Troldhede	28	47
Strelluf	17	7
Sum	510	869

Ulfborg og Hind Herreder.

Min.tal 787. Tegnet 1026.

Ulfborg Herred.

Nr. Felding	20	13
Tvis	35	52
Husby	16	4
Sdr. Nissum	26	30
Ulfborg	57	70
Vinding	33	60
Vind	15	30
Idum	21	25
Raasted	10	5
Staby	29	29
Sum	262	318

Hind Herred.

Ringkøbing	117	203
Rindom	23	26

Holmsland	69	118
Breining	52	62
Væggerskilde	52	c. 46
Hee	32	15
No	23	
Haurvig	12	
Lyngvig	13	12
Nr. Omme	52	13
Ørnhøj	52	c. 49
Stadil	24	12
Tim	30	36
Madum	11	12
Torsted	18	29
Hover	11	19
Vedersø	20	c. 44
Velling	18	12
Sum	525	708

Vejle Amt.

Min.tal 4189. Tegnet 2670.

Nørvang-Tørrild Vestre.

Brande	133	
Give	91	c. 50
Nørup	54	93
Tyregød	57	39
Vester	11	
Gadbjerg	38	30
Lindeballe	23	
Blaahøj	32	11
Filskov	25	25
(Givskud)	34	
Ø. Nykirke	49	46
Sdr. Omme	50	10
Nollund	9	
Randbøl	43	56
Ringgive	19	13
Langelund	24	23
Sum	692	396

Brusk Herred.

Kolding

(Alminde)	21	
Viuf	24	21
Sdr. Vilstrup	17	17
Eltang	51	c. 50
Nr. Bjert	30	30
Harte	30	21
Bramdrup	28	35
Ø. Starup	47	38
V. Nebel	20	6
Herslev	29	
Sum	267	208

N. Tyrstrup Herred.

Vonsild	57	8
Dalby	16	15
Bjert	54	96
Stenderup	36	40
Taps	25	26
Ødis	49	16

	Min.-tal	Tegnet
Hejls	28	33
Vejstrup	35	21
Sum	300	255

Elbo Herred.

<i>Fredericia</i>	568	250
Erritsø	35	42
Vejlby	21	30
Taulov	51	50
Bredstrup	18	18
Sum	693	390

Holmans Herred.

Gaverslund	87	134
Smidstrup	51	62
Vinding	40	c. 98
Skærup	16	13
Gaarslev	26	55
Pjedsted	18	18
Sum	238	380

Jerlev Herred.

Egved	79	c. 120
Højen	28	32
Jerlev	19	25
Ødsted	37	10
Sum	163	187

**Nørvang-Tørrild
Østre.**

<i>Vejte</i>	660	
Grejs	27	46
Sindbjerg	35	29
Jelling	63	c. 60
Hover	52	2
Bredsten	46	15
Hvejsel	44	18
Uldum	34	50
Langskov	21	
Ø. Snede	62	c. 60
Hornstrup	45	11
Kollerup	16	
Vindelev	13	13
Skibet	32	c. 40
Sum	1150	344

**Bjerre-Hatting
Herreder.**

686 c. 500

**De Sønderjyske
Amtet.**

Min.tal 4885, Tegnet 3580.

**Tørninglen
Provsti.**

Agerskov	63	44
(Gram)	68	
Rødding	57	63
Bevtoft	33	20
Tirslund	16	22
Brøns	25	45

	Min.-tal	Tegnet
Føl	15	19
Lintrup	31	
Hjerting	12	
Hygum	44	46
Nustrup	42	36
Skærbæk	58	17
Toftlund	52	50
Vodder	26	c. 31
Roager	18	26
Arrild	23	26
Branderup	23	30
Højrup	26	38
(Øster Linnet) ..	26	
Skrave	21	26
Skrydstrup	21	21
Spandet	15	18
Reisby	14	c. 5
Sum	729	583

Tønder Provsti.

<i>Tønder</i>	171	c. 200
Brede	44	26
(Ravsted)	31	
Ballum	29	63
Skast	5	
(Burkal)	51	
(Emmerlev)	18	
(Hjerpsted) ..	7	
Hostrup	29	33
Højer	47	
Højst	26	22
Løgumkloster ..	64	c. 50
Mjolden	10	16
Branderup	6	6
(Møgeltønder) ..	40	
Tinglev	64	64
Abild	30	40
Daler	20	7
Bylderup	26	44
Døstrup	30	51
Nr. Løgum	32	44
Ubjerg	13	1
Visby	20	15
Romø	21	6
Sum	834	688

Haderslev Provsti.

<i>Haderslev</i>	303	272
Gl. Haderslev ..	105	c. 80
Fjelstrup	39	34
(Hammelev) ..	38	
Hoptrup	58	56
Maugstrup	20	25
Moltrup	15	19
Bjerning	12	12
Sommersted ..	41	38
Skodborg	46	39
Starup	21	
Grarup	6	9
(Stepping)	31	
(Frørup)	13	
Tyrstrup	53	c. 83

	Min.-tal	Tegnet
Hjærndrup	13	6
Vedsted	52	
Vilstrup	32	17
Vønsbæk	20	24
Øsby	52	33
Aastrup	22	c. 16
Aller	18	41
Halk	28	c. 28
Jels	46	c. 76
Oksenvad	22	20
(Vojens)	28	
Jægerup	11	5
Sum	1145	933

Aabenraa Provsti.

<i>Aabenraa</i>	239	113
(Ensted)	39	
Felsted	63	25
Løjt	73	57
Riis	60	60
Varnæs	47	50
Ø. Løgum	55	c. 13
Bov	78	c. 23
Graasten	46	12
Adsbøl	30	13
Hellevad	28	c. 40
Egvad	21	
Hjørdkær	33	40
Kliplev	55	71
Bedsted	20	
Bjolderup	48	100
Holbøl	46	
(Kværs)	34	
(Ringnæs)	44	
Uge	18	
Sum	1077	617

**Sønderborg
Provsti**

<i>Sønderborg</i> ..	256	127
Egernsund	141	c. 60
Broager		
Dybbøl	30	30
Egen	53	60
Havnbjerg	26	45
Hørup	41	
Ketting	23	c. 11
Lysabild	48	71
Nordborg	65	92
(Nybøl)	22	
Sottrup	44	
Svenstrup	34	43
Ulkebøl	70	
Ullerup	65	56
Kegnæs	29	38
Oksbøl	33	
Notmark	36	36
Tandslet	36	47
Asserballe	25	32
Augustenborg ..	23	11
Sum	1100	759

3 September 1925.

P. Helweg-Larsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 34.

September. II.

1925.

En god Indgang.

Det er blevet almindelig Opfattelse, at Kirkens Arbejdsaar begynder med September. Helt rigtigt er det nu ikke. Der gøres ogsaa i Sommermaanederne trods alle Ferier et stort Arbejde rundt om i Sognene, ikke mindst gennem de mange Møder i fri Luft.

Men hvis der alligevel bliver nogen Sandhed i, at Kirkens Arbejdsaar begynder med September, har vi Grund til at takke Gud for en rig og god Indgang til Aarets Arbejde i Kirkesagen.

Se blot følgende Liste:

Lørdag d. 5. September lagdes Grundstenen til den nye Blaagaards Kirke.

Søndag d. 6. September indviedes Samuels Kirke.

Søndag d. 6. og Mandag d. 7. September havde Hjælpeindsamlingen Repræsentantmøde.

Søndag d. 13. September indviedes Alle Helgens Kirke.

Tirsdag d. 15. September lagdes Grundstenen til Taksigelseskirken.

To Grundstensnedlæggelser og to Kirkeindvielser i een Maaned — det er da en god Indgang til Kirkesagens Arbejde i det nye Arbejdsaar.

Og saa er alt endda ikke kommet med. Der er d. 13. Sept. lagt Grundsten til en ny Kirke, Adventskirken, i Solbjerg Sogn paa Frederiksberg, en Kirke, der skal være Sognekirke for den vestlige Del af dette vældige Sogn, der nu har ca. 24,000 Indb. Selv om Frederiksberg Kirkesag ikke direkte hører ind under Det københavnske Kirkefond, gaar der dog saa mange Forbindelseslinjer mellem Arbejdet i København og Arbejdet i vor store Nabokommune, at vi gensidigt glæder os over ethvert Fremskridt, der bliver gjort mod det store Maal at skaffe Storbyen de Kirker, der er nødvendige for at Evangeliet kan blive bragt til de store Skarer herinde.

September Maaned har fremdeles bragt en ny Begyndelse i Hjælpeindsamlingen for København. Den store Arbejdsstrid, som kom umiddelbart efter, at denne Indsamling var

sat i Gang gennem Møderne i Koncertpalæet og Garnisons Kirke i Marts Maaned, bevirkede jo, at hele Arbejdet foreløbig maatte stilles i Bero. Nu er det taget op igen. Onsdag d. 2. Septbr. samledes en stor Skare af Medarbejdere i dette Arbejde til Møde i K. F. U. K.s Festsal, hvor Provst Helweg-Larsen talte om Emnet: Hvorfor vi har begyndt? Nationalbanksekretær la Cour om „Udholdenhed“, medens Sognepræst Stricker tilsidst paa sin ejendommelige Maade ud fra Evangeliet om den kananæiske Kvinde belyste sit Emne: *Hvis Guds Rige ikke blev en Magt i København* —. Det var Ord, som sank i Hjerterne.

Dette Møde blev en god og vellykket Begyndelse til dette Arbejde — en Begyndelse som i September—Oktober efterfølges af en Række Møder ude i Byens Menighedssamfund ved Medlemmerne af denne Sags Forretningsudvalg. Dertil kommer saa det store Møde i Domkirken d. 16. Septbr., hvor Stiftsprovst Ussing og Pastor Skovgaard Petersen talte. Det blev som en ny Optakt i Arbejdet. Alt i alt har Kirkesagen saaledes faaet en god Indgang til sit nye Arbejdsaar.

At Modstanderne saa ogsaa rører paa sig, er kun, hvad man kunde vente. Derimod studser man lidt over, at de har forlagt Angrebene fra „Politiken“s til „Socialdemokraten“s Spalter. Kirkesagen er jo en udtalt demokratisk Bevægelse, og dens Linjer nærmer sig Socialdemokratiets Kirkepolitik mere end det meste andet folkekirkelige Arbejde. Man forstaar derfor ikke rigtigt, hvorfor Regeringsbladet giver Plads til Angribere, hvis Ideal er, at Staten skal overtage de Kirker, der er bygget for frivilligt samlede Midler. Det er jo i Strid med Partiets eget Program og slet ikke i Pagt med den Nyorientering over for Kirken, som ellers har givet sig Udtryk i de senere Aar inden for dets Rækker.

Maatte saa den gode Indgang, Kirkesagens Arbejdsaar har faaet, blive efterfulgt af stadig Fremgang Aaret igennem! Meget afhænger her af Troens Forbøn. Maa vi ikke nok regne med den hos alle Kirkesagens Venner?

Charles Nielsen.

Grundstensnedlæggelsen til Blaagaards Kirke.

Grundstensnedlæggelsen til Blaagaards Kirke blev Indledningen til den Række kirkelige Festsdage, vi har set hen til og glædet os til i dette Efteraar.

Ikke alene for Blaagaards Sogn, men for alle Kirkesagens Venner blev den 5. Septbr. en Højtidsdag. Det var da netop 20 Aar siden, at den lille Kokolithkirke var blevet indviet,

og nu var man endelig naaet saa vidt, at der kunde lægges Grundsten til den nye smukke Kirke, som Arkitekt Clemmensen skal bygge.

En Mængde Mennesker havde fulgt Indbydelsen til at overvære denne Højtidelighed; der saas mange af Hovedstadens Præster, men ogsaa en Del Gæster fra Landet, som var kommet herind til Hjælpeindsamlingens Repræsentantstævne.

Da Forsamlingen havde sunget: „Op glædes alle, glædes nu“, traadte Byggekomitéens Formand, Professor Harald Westergaard, frem og gjorde i korte Træk Rede for denne Gren af Kirkesagens Historie og udtalte, at Grundtonen i alt, hvad her skete, skulde være dette: „Ham være Ære i al Evighed.“

Saa sang man: „Paa Jerusalem det ny“, og Biskop Ostensfeld nedlagde den første Sten efter at have holdt følgende Tale:

»Og de sang, idet de lovede og takkede Herren, fordi han er god, og hans Miskundhed er evindelig over Israel; og alt Folket raabte med et stort Frydeskrig, idet de lovede Herren, fordi Grundvolden til Herrens Hus var lagt.« (Esra 3, 11.)

Saaledes fortælles det os, at det gik til, da det andet Tempel rejste sig af Grus, da Josva og Serubabel førte den jødiske Menighed tilbage fra Udlændighedens Land. De saa ikke paa deres eget Arbejde og deres egne Anstrengelser, men de begyndte med at se hen til Herren og lovprise ham, fordi hans Miskundhed varer evindelig, han er den trofaste Gud, og hele Folket stemmede i med Glæde, fordi nu var Grundvolden lagt til Herrens Hus.

Dette Ord af Esras Bog var den Tekst, som blev brugt, da den lille Kokolithkirke blev indviet for 20 Aar siden. Og nu er Aarene gaaede, flere end man fra først af tænkte, og mange har arbejdet paa at faa rejst en større og blivende Kirke. Nu er vi naaede saa vidt, at vi kan lægge Grundstenen. Og da er jeg vis paa, at de som har været mest virksomme for at fremme Værket, i Dag vil staa her med Glæde, ikke over deres eget Arbejde, men med Glæde over Herrens Trofasthed og med Tak til ham, baade fordi Menigheden her i de svundne Aar fandt et Hjem i den lille Kirke, og fordi dette Hjem nu blev for lille til Arbejdet, og fordi Gud har ladet det lykkes, at den nye Kirke nu kan blive rejst.

Det er den rette Begyndelse til noget nyt, at man staaer med Tak for den Tid, som svandt, og tager imod det, som er oplevet som en Gave af Guds, den trofaste Guds Haand. Thi naar man staaer saaledes, da har man en fast Grund under sit Haab, at dette nu vil lykkes, thi da er det ikke Menneskers Gerning og Menneskeplaner, men da hviler jeg trygt

i, at den Gud, som begyndte, han vil ogsaa fuldføre. Saa vil ogsaa vi i Dag takke Herren, fordi han er god og hans Miskundhed varer evindelig, og vi vil istemme Frydesangen, at nu bliver Grundvolden til et nyt Herrens Hus lagt.

Stiftsprovst Ussing nedlagde den anden Sten. Han næv-
nede et af de Ord, Jesus taler til sine Disciple, da han stod
foran sin sværeste Kamp: „Hav Tro til Gud, alt hvad I be-
gærer i Tro, tror, at I har faaet det, saa skal det ske Eder.“

Stiftsprovsten mindedes Friis Hansen, hvis Valgsprog
dette Ord var. Det var ham, der fandt denne Plads til Kir-
ken, og den blev fundet i Tro. Saa vil ogsaa vi bede for denne
Kirke i Tro paa, at Gud har Brug for den.

Den tredie og sidste Sten blev nedlagt af Kirkens Sogne-
præst Mads Thomsen. Han mindedes den gamle Kirke, som
mange Mennesker havde holdt af. Trods dens ringe Ydre
havde Martin Nyrop forstaaet at skabe Hjem og Hygge i
den. Pastor Thomsen udtalte Haabet om, at Sindbilledet fra
den gamle Kirke: „Herren er min Hyrde“ maatte følge med
over i den nye prægtige Kirke, saa mange i den maatte finde
Herren.

Pastor Schrøder sluttede med Bøn og Velsignelse, og saa
lød stærkt og højtideligt ud over Blaaqaards Plads den Salme,
der er sunget paa saa mange Kirkers Festsdage: „Mægtigste
Kriste, Menighedens Herre“.

Gud lade nu sin Naade hvile over dette Arbejde, at Blaa-
qaards Kirken snart maa staa bygget og vidne om Herrens
store Velgøinger mod vor Hovedstad.

Amtsudvalgenes Arbejde.

(Foredrag paa Hjelpeindsamlingens Repræsentantstævne 7. Septbr.)

Opgaven er at faa Tegningen gennemført saa vidt, at de
20 Kirker kan staa der. Vi kan nu regne med, at der er tegnet
paa Landet omkring 1,900,000 Kr., og vi ser stadig Sagen
komme godt i Gang paa flere og flere af de Steder, som var
daarligt med eller helt blanke, hvortil kommer Pengenes stig-
gende Værdi. Vi er derfor kommet saa vidt, at vi kan se,
Sagen kan gennemføres, og naar vi er det, skylder vi vore
mange trofaste Medarbejdere en stor Tak derfor. Den gæl-
der ikke mindst Amtsudvalgenes Medlemmer, som ofte har
gjort et beundringsværdigt Arbejde. De vil derfor ikke mis-
forstaa det, naar jeg nu skal tale om de Opgaver, der endnu
ligger for Udvalgene, om Sagen skal gennemføres. Og her
vil den kommende Vinter være afgørende; i den vil det end-

Indsamlet til »Det københavnske Kirkefond«

ved

Kirkekollekten Alm. Bededag 1925.

<i>Københavns Stift.</i>			
Slotskirken	25 00	Gethsemane K.	211 50
Vor Frue Kirke	780 00	Apostel Kirke	203 57
Trinitatis Kirke	207 82	Jesus Kirke	265 00
Helligaandskirken	41 89	Elias Kirke	1350 00
St. Andreas Kirke	300 00	Maria Kirke	129 00
St. Johannes K.	50 00	Absalons Kirke	98 00
Nazaret Kirke	160 00	Frederiksh. Kirke	62 71
Fredens Kirke	360 00	Timotheus Kirke	165 00
Helligkors Kirke	308 32	Frederiksberg K.	526 00
Brorsons Kirke	232 95	St. Lucas Kirke	70 00
Bethlehems Kirke	164 20	Solbjerg Kirke	742 33
Blaagaards Kirke	33 84	Mariendals ndr.	500 00
St. Petri Kirke	17 88	Godthaabs Kirke	340 88
Kingos Kirke	100 00	St. Markus K.	125 57
Simeons Kirke	75 00	Emmaus Kirke	
Kapernaums K.	138 50	(Diakonissest.).	138 78
Brønshøj Kirke	80 00	Taarby	26 40
Samuels Sogn	100 32	Kastrup	60 00
Abel Kathrine K.	30 00	St. Magleby- Dragør	57 60
Annas Kirke	158 00	Hvidovre	28 75
St. Lukas Stift.	32 15	Rødovre-Vanløse	65 00
Grøndals Kirke	44 50	Gladsakse	125 00
Kirkosalen paa Vestergaardsv.	22 00	Bagsværd	275 00
Rigshospitalets K.	20 00	Herløv	61 66
Holmens Kirke	490 03	Søborg	204 35
Garnisons Kirke	971 00	Gentofte	148 03
St. Pauls Kirke	83 00	Hellerup	894 00
Frederiks Kirke	65 00	Maglegaard (Messias)	120 00
St. Jacobs Kirke	570 00	Ordrup	140 00
Aldersø Kirke	200 68	Vedbæk	38 00
Luther Kirke	50 00	Lyngby m. Lund- tofte	175 45
Sions Kirke	242 58	Taarbæk	20 00
Davids Kirke	76 22	Søllerød	80 00
Hans Egedes K.	175 00	Brøndby V. og Ø.	93 47
Esajas Kirke	671 01	Glostrup	25 00
Frihavns Kirke	122 86	Hersted Ø. og V.	9 00
Vor Frelsers K.	32 15	Vallensbæk-Ishøj	179 87
Christians Kirke	167 00	Værløse	32 35
Hans Tavsens K.	84 76	Høje Taastrup- Hedehusene	75 61
Citadels Kirke	21 05	Sengeløse	10 50
Sunday Kirke	143 00	Taastrup Nykirke	56 00
Filipps Kirke	281 00	Ballerup-Maaløv	77 01
Nathanaels Kirke	50 00	Ledoje-Smørum	25 00
Alle Helgens Sogn	103 00	St. Mariæ Kirke, Helsingør	102 35
St. Nicolai Kir- kebygning	30 60	St. Olai Kirke, Helsingør	173 00
Bethel, Nyhavn	36 25	Tikøb	111 00
St. Matthæus K.	102 29	Egebæksvang	55 00
Krist Kirke	140 00	Hornbæk-Helle- bæk	52 00
Enghave K.	156 63	Asminderød-Hum- lebæk-Grønholt m, Fredensborg Slotskirke	103 00
		Karlebo m. Nivaa	55 57
		Blovstrød-Lille- rød	282 00
		Gurre	73 00
		Hørsholm m. Rungsted	161 00
		Gerlev-Draaby	150 10
		Skuldelev-Selsø	38 76
		Skibby	62 00
		Kyndby-Krog- strup	6 00
		Ferslev-Vellerup	21 25
		Ovrø	5 00
		Skovkirken	44 00
		Ølstykke	30 00
		Stenløse	65 00
		Slagslunde-Gand- løse	16 52
		Farum	20 00
		Hillerød-N. Herlev	222 60
		Lyngby-Uggerløse	54 15
		Slangerup-Uvelse	106 00
		Frederikssund, Oppesundby	120 00
		Snodstrup	29 25
		Esbønderup m. Villingerød	21 00
		Søborg	86 00
		Gilleleje	58 00
		Græsted	135 60
		Maarum	163 60
		Helsing-Valby	32 50
		Blidstrup	72 30
		Vejby-Tibirke	69 00
		Ramløse-Annise	26 85
		Tjæreby-Alsønde- rup	72 00
		Skævinge-Gørløse	25 56
		Strø	16 00
		Lille Lyndby-Øl- sted	17 00
		Krøge-Vinde- rød m. Frede- riksværk	227 00

Haarlev-Himlings- øje	45 00	Stokkemarke ..	38 70	Aastrup	40 00
Enderslev-Vraaby	29 00	Birket	7 00	Kippinge-Brarup.	50 00
Storehedinge ..	78 60	Vesterborg	3 00	Tingsted	13 50
Højrup	30 00	Nakskov-Bran- derslev	102 50	<i>Fyens Stift.</i>	
Magleby	44 50	Sandby	35 70	Vor Frue Kirke, Odense	64 00
Lille Hedinge- Havnelev	14 40	Købelev	111 27	Vor Frue Land- sogn	96 00
Strøby-Varpelev ..	46 50	Vindeby	70 00	St. Knuds Kirke, Odense	254 11
Hellested	5 00	Utterslev	30 00	Ansgar Kirke, Odense	452 00
Holtug	7 00	Horslunde-Nord- lunde-Nøbbet ..	37 05	Valgmenigheden i Odense	36 00
Toksværd	29 45	Herredskirke-L. Løjtofte	122 50	Graabrødre Ho- spitals Kirke ..	110 00
Rønnebæk-Ol- strup	14 00	Halsted-Aunede ..	70 00	Paarup	25 00
Nestelsø-Mogen- strup	22 00	Maribo-Hillested ..	82 00	Korup-Ubberup ..	40 00
Vejlø-Vestereges- borg	44 00	Rødby-Ringsebøl- le	57 65	Dalum	40 00
Hammer	77 00	Fuglse-Krønge ..	25 00	Brændekilde-Bel- linge	20 00
Lundby*	20 00	Holeby-Bursø ..	11 00	Stenløse-Fangel ..	40 00
Kjøng-Svinø	18 00	Nebbelunde-Sæd- dinge	80 00	Verninge	26 50
Sværdborg	30 30	Skjorringe-Vej- leby	144 38	Tommerup m. Broholm	100 00
St. Peders Kir- ke i Næstved ..	20 50	Østofto	23 75	Brylle	29 85
St. Mortens Kir- ke i Næstved ..	28 00	Bandholm	28 00	Vissenbjerg	83 75
Vesteregede-Braa- by	115 15	Fejø	20 25	Kjerteminde-Drig- strup	115 00
Aversi-Tybjerg ..	8 00	Askø	18 00	Munkebo	21 70
Herlufmagle ..	20 00	Sakskøbing	56 52	Kjølstrup	30 70
Fensmark-Rislev.	51 85	Nysted-Vantore ..	28 52	Agedrup	30 00
Skjelby-Gunners- lev	80 05	Herredsløv	20 00	Marslev-Birkende	31 05
Glumsø-Bavelse ..	19 16	Hunseby	36 15	Rynkeby-Revnin- ge	30 00
Sandby-Vrang- strup	62 00	Vaabensted-En- gestofte	14 00	Viby	22 00
Præstø-Skibbinge	19 00	Taars	5 00	Mesinge	20 00
Vordingborg ..	52 40	Majbølle	3 95	Dalby-Stubberup ..	16 00
Jungshoved	57 00	Slemminge-Fjel- de	34 45	Seden-Aasum ..	11 00
Everdrup	75 00	Døllefjelde-Musse	12 50	Fraugde	97 60
Borse-Beldringe ..	22 50	Thoreby	8 30	Allerup-Davinde ..	27 74
Allerslev	41 65	Vester Ulslev ..	2 00	Sønder Naraa ..	237 85
Udby-Ørslev ..	59 40	Kjettinge-Breg- ninge	50 00	Nr. Lyndelse-Høj- by	31 00
Østeregesborg ..	45 00	Stubbekøbing- Maglebrænde ..	17 50	Nr. Søby-Heden ..	30 00
Mern	12 00	Torkildstrup-Lil- lebrænde	46 05	Norup-Hasmark ..	15 00
Kallehave-Stens- by	63 46	Gundslev	36 00	Skeby-Otterup ..	21 85
Stege	62 10	Nørre Vedby m. Gyldenbjerg ..	11 00	Hjadstrup	20 55
Keldby	50 00	Nørre Alslev ..	50 00	Lunde	29 11
Elmelunde	35 35	Vaalse	10 00	Lumby-Stige ..	40 00
Borre	57 00	Stadager-Nørre Kirkeby	12 00	Allesø-Næsby- hovedbroby ..	22 00
Damsholte	25 00	Føns-Ørslev	13 00	Krogsbølle	24 00
Fanefjord	25 50	Nykøbing-Systof- te	216 31	N. Næraa-Beders- lev	11 25
Nyord	12 00	Idestrup	10 00	Grindløse-Klinte ..	6 00
<i>Lolland-Falsters Stift.</i>		Veggerløse	92 00	Uggerslev	35 00
Vestenskov	11 25	Skjelby-Gjedes- by-Gjedser ..	53 00	Skamby	17 62
Kappel-Langø Kapel	32 50	S. Kirkeby-S. Alslev	45 00	Bogense	40 00
Arninge	35 25	Karleby-Horreby.	32 58	Skovby-Ore	44 00
Dannemarre-Til- litze	43 30	Nørre Ørslev ..	25 67	Guldbjerg-N. Sandager	32 25
Gloslunde-Græs- have	30 00	Horbelev-Fal- kerslev	11 65	Ejlby-Melby ..	36 00
Landet-Ryde ..	27 00			Særslev	23 00
Søllested	10 00				

Haarslev m. Pa-	
desø	85 00
Veflinge	17 62
Vigerslev-Langesø	
Skovkapel ..	60 00
Assens	159 00
Kjærum	15 20
Gamtofte	16 11
Søby-Thurup ..	30 00
Barløse	35 00
Sandager	8 20
Tanderup-Kjerte.	20 00
Skydebjerg-Aarup	18 20
Ørsted-Orte	13 50
Køng m. Glams-	
bjerg	42 45
Flemløse	77 00
Haarby	35 20
Dreslette	184 60
Sønderby	10 00
Middelfart	220 00
Kavslunde	14 00
Vejlby	95 25
Strib-Røjleskov	25 03
Asperup-Rørslev .	62 00
Brenderup	40 00
Gjelsted-Rørup ..	15 20
Balslev-Ejby ..	16 00
Nørre Aaby-	
Indslev	42 00
Gamborg-Udby ..	20 00
Føns-Ørslev	13 00
Husby	14 60
St. Nikolaj Kirke,	
Svendborg ..	97 60
Vor Frue Kirke,	
Svendborg ..	27 00
Tved	10 00
Skaarup	22 00
Ø. Skjerninge-	
Hundstrup ..	25 00
Ollerup-Kirkeby .	50 00
Stenstrup-Lunde .	50 00
Kværndrup	14 00
Turø	18 58
Bregninge	37 35
Landet, Taasinge	7 00
Bjerreby, Taa-	
singe	25 00
Drejø m. Skarø	
Bedehus	13 00
Strynø	75 00
Faaborg-Diarnis-	
se	132 05
V. Aaby-Aastrup	23 00
V. Skjerninge-Ul-	
bølle	30 00
Brahetrolleborg-	
Krarup	46 30
Herringe-Geste-	
lev	116 75
Espe-Vantinge ..	34 00
Allested-Vejle ..	22 50
Nr. Broby	27 00
Ø. Hæsinge	9 00

V. Hæsinge-Sand-	
holts Lyndelse.	28 90
Jordløse-Haa-	
strup	50 47
Sdr. Broby	40 40
Nyborg-Hjulby .	253 30
Avnslev-Bovense .	25 00
Flødstrup-Ullers-	
lev	38 00
Skjellerup-Ellin-	
ge	29 50
Kullerup-Refs-	
vindinge	25 00
Vindinge-Hol-	
ckenhavn	22 00
Frørup-Taarup .	27 00
Svaninge	24 10
Horne m. Dyre-	
borg	47 25
Avernakø	8 00
Ørbæk	47 00
Søllinge-Hellerup.	35 00
Sdr. Højrup-Aars-	
lev	35 30
Herrested	23 50
Ringe	40 00
Grundtvigs Valg-	
menighed i	
Ryslinge	105 00
Gislev-Ellested ..	75 00
Svindinge	18 50
Langaa-Øksen-	
drup	25 00
Oure-Vejstrup ..	22 00
Hesselager	35 00
Gudme-Brudager.	61 00
Gudbjerg	71 00
Rudkøbing	36 00
Skrobølev	14 00
Simmerbølle ..	61 00
Tranekjær	9 00
Tullebølle	14 00
Bødstrup	10 00
Snøde-Stoense ..	44 00
Hou	24 00
Lindelse	22 50
Humble	58 00
Tryggelev-Fød-	
slette	10 00
Magleby-Bagn-	
kop	19 18
Ærøskøbing	132 85
Marstal-Omme ..	165 17
Søby	124 32
Rise	193 60
Tranderup	134 75

Aalborg Stift.

Budolphi Kirke i	
Aalborg	105 00
Vor Frelsers Kir-	
ke ibd.	173 00
Vor Frue Kirke	
ibd.	176 00
Vejgaard	31 25

N. Sundby-Hvo-	
rup	107 42
Biersted	6 50
Vadum	14 00
Aaby-Vedsted ..	49 50
Hammer-Horsens	79 51
V. Hassing-Ø.	
Hassing-Gaaser	36 00
Ulsted	87 00
Gunderup-Nøv-	
ling	38 00
Storvorde-Sejl-	
flod	228 60
Nibe-Vokslev ..	79 00
Ø. Hornum-Godt-	
haab	19 00
Buderup-Gravlev.	104 11
Als-Hurup	25 00
Skelund-Visborg.	72 00
Vive-Rostrup ..	23 80
Ove-Valsgaard ..	42 00
Astrup-Storarden	23 35
Rold-Vebbestrup-	
Døstrup	70 00
Øls-Hørby	31 90
Bælum-Solbjerg .	18 00
St. Brøndum-Sim-	
Torup	6 00
Hæstrup-Vrejlev.	40 00
Børglum	9 00
Løkken-Fureby .	30 20
Vejby-Sejlstруп .	12 25
Vraa-Emb	73 07
Øster Brønders-	
lev-Hallund ..	50 00
Vester Brønders-	
lev-Serridslev .	135 00
Vrensted-Tise ..	22 00
Saltum-Alstrup .	15 00
Gjøl	70 00
Ingstrup-Hjer-	
meslev	87 00
Jetsmark	2 00
Understed-Karup.	50 91
Sæby	147 26
Ø. Vraa	110 95
Albæk-Lyngsaa ..	181 00
Voer-Agersted-	
Dorf	164 25
Hjørring	170 62
St. Olai Kirke ..	75 00
TaarsMorild	75 00
Sindal-Astrup ..	50 00
Bjergby-Mygdal .	45 00
Horne-Asdal	
Hirtshals	54 13
Tornby-Vidstrup.	7 00
Skallerup-Venne-	
bjerg	22 00
Harridslev-Rak-	
keby	35 00
Rubjerg-Lyngby .	52 25
Frederikshavn .	167 60
Skagen-Hulsig .	190 00
Raabjerg m. Aal-	
bæk	27 75

Tversted-Uggerby	177 60	Øster og Vester		Lime	11 00
Mosbjerg-Bindslev	76 75	Assels	29 00	Lem-Vejby	17 00
Aasted-Skjærum	37 20	Sejerslev	39 70	Højslev-Dommerby-Lundø	50 00
Tolne-Hørnsted	56 00	Ejerslev-Jørsby	91 50	Ørlevkloster-Ørum	12 10
Flade-Gærum-Bangsbostrand	130 60	Flade-Bjergby	40 25	Taarup-Kvols	12 00
Byrum-Vesterø-Hals	141 25	Galtrup-Ø. Jølby	80 00	Kobberup-Fetdingbjerg	140 50
Kettrup-Gottrup	120 00	<i>Viborg Stift.</i>		Borris-Gammelstrup	63 75
Kollerup-Hjortdal-Fjerritslev	101 50	Viborg Domkirke	248 50	Vridsted-Fly	54 10
Tømmerby-Lild	54 00	Søndre Sogn	130 00	Vrove-Iglsø	32 00
Lerup-Tranum m. Koldsmose	45 00	Asmild-Tapdrup	138 50	Davbjerg-Mønsted-Smollerup	60 00
Broust-Langeslund	200 00	Vinkel-Rind	17 50	Hornum-Flejsborg	16 35
Torslev-Svenstrup	176 53	Vindum-Brandstrup	140 70	Ulstrup-Gundersted	78 15
Haverslev-Skræm	45 00	Bjerring-Mammen	140 00	Aars-Havbro	322 30
Aggersb.-Bejstrup	23 00	Hjermind-Le-Hjorthede	58 95	Skivum-Giver	75 00
Øland	23 50	V. Velling-Skjern	24 80	Brorstrup	50 10
Thisted-Tilsted	300 25	Langaa-Vinge-Taarup	82 60	Strandby-Farsø	226 50
Sjørring-Torsted	65 00	Bjerringbro	85 70	Ullits-Fovlum	12 00
Vang-Torup	10 00	Tjele-Vinge	42 25	Lovns-Alstrup	45 00
Hundborg-Janerup-Vorupør	242 50	Ørum-Viskum-Vejrum	186 85	Gislum	55 00
Rær-Hansted		Vorning-Kvorning-Hammershøj	68 30	Vonsild	130 00
Vigsø	63 00	Bjerregrav-Aalum	10 05	Tisted-Binderup-Durup	292 50
Vester-Øster Vandet	30 00	Taanum-Hornbæk	65 00	Grynderup-Stenild	61 57
Nors-Tved	30 00	Vesterbølle med Svingelbjerg	108 00	Løgstør-Løgsted	34 00
Hillerslev-Kaastrup	82 00	Gjedsted-Fjelsø	191 51	Ranum-Malle	90 00
Sennels	40 00	Simsted-Testrup	130 00	Vilsted-Vindblæs	80 75
Hundstrup-Østerild	58 45	Hvam-Hvilsom	40 80	Sebber-Ajstrup	40 00
Vestervig-Agger	169 25	Tostrup-Roum	71 01	Næsborg-Kor-num	115 75
Hurup	72 10	Hersom-Bjerre, grav-Kleitrup	50 00	Salling-Ovt. up	30 00
Helligsø-Gjettrup	230 30	Laastrup-Skals	50 00	Farstrup-Lundby	16 00
Hvidbjerg-Lyngs.	377 20	Ulbjerg-Lynderup	64 00	Avlum-Hodsager	626 10
Søndbjerg-Odby	270 50	Dollerup-Findepurp-Ravnstrup	47 25	Vildbjerg-Nøvling	227 75
Jegindø	155 00	Vorde-Fiskebæk-Romlund	23 00	Timding-Tiphede	94 52
Snedsted	26 50	Rødning-Løvel-Pederstrup	47 30	Ørre-Sinding	191 32
Nørhaa-Stenbjerg	36 00	Vammen-Lindum-Bigum	38 00	Gellerup	156 50
Sønderhaa-Hørsted	164 15	Junget-Thorum	15 00	Sunds-Ilskov	128 00
Harring-Stagstrup	86 80	Selde-Aasted	12 30	Ikast-Faurholt-Isenvad	241 55
Skvum-Hørdum	45 00	Tise	15 00	Rind-Kølkær	46 60
Visby-Heltborg	26 10	Skive-Resen	104 00	Herning	388 69
Hassing-Villerslev	23 00	Hem-Hindborg-Dølby	125 00	Snejbjerg-Tjørring	137 05
Hvidbjerg-Ørum-Lodbjerg	104 00	Brøndum-Hvidbjerg	19 00	Studsgaard-Havnstrup	162 00
Nykøbing-Løderup-Elso	114 09	Durup-Tøndering	42 00	Sønder Felding-Troldhede	134 35
Froslev-Møllerup	38 50	Roslev-Rybjerg	33 00	Assing	80 30
Tæbring-Ovtrup		Hjerk-Harre	10 00	Skarrild-Kars-toft	15 00
Rakkeby	55 10	Glyngøre-Sæby	24 25	Bording-Chri-stianshede	50 50
Agersø-Karby	205 00	Fur	70 00	Simmelkær	34 00
Vejerslev-Blidstrup	10 00	Rødning-Krejbjerg	116 00	Arnborg-Fasterholt	55 50
Ljorslev-Ørding	23 60	Balling-Volling	39 00	Holstebro-Maabjerg	264 15
Redsted-Hvidbjerg	18 26	Haasum-Ramsing	9 00		

Mejrup	70 00	Klosterkirken,		Æbeltoft-Draaby-	
Borbjerg-Høg-		Horsens	190 63	Handrup	45 43
ager Kapel ..	84 10	Vor Frelsers Kir-		Agri-Egens	123 00
Hjerm-Feldborg .	209 00	ke, Horsens ..	335 00	Knebel-Rolsø ..	137 00
Struer-Gimsing ..	114 65	Tamdrup	30 95	Helgenæs	7 50
Vejrum	74 55	Hvirring-Horn-		Holbæk-Udby ..	45 00
Ølby-Asp-Faving	346 50	borg	71 00	Ørsted	4 00
Navr-Sir	62 00	Endelave	110 00	Vivild-Vejlby ..	679 25
Gørding-Vemb-Bur	93 00	Skanderborg-		Nørager-Gesing ..	84 00
Estvad-Rønbjerg .	79 00	Skænerup-Stil-		Virring,Essen-	
Sal-Vinderup ..	184 25	ling	30 00	bæk	25 00
Ejsing	58 90	Blegind-Hørning .	18 00	Faving-Avning ..	91 50
Herrup-Ryde-		Adslev-Mesing ..	20 20	Mariemalene-Kod	13 50
Hanbjerg	133 21	Dover-Ry	28 00	Øster-Vester Al-	
Sevel-Trændum..	200 80	Venge	20 00	ling	50 01
Haderup-Over		Gern-Skannerup .	130 45	Aarslev-Hørning .	25 00
Feldborg	172 25	Skorup-Tvilum .	106 71	Mygind-Krogs-	
Grove	26 00	Røgen-Sporup ..	30 00	bæk-Skørring ..	22 02
Harboøre-Eng-		Dallerup-Laasby .	27 50	Hvilsager-Lime ..	46 15
bjerg	306 85	Alling-Tulstrup..	15 00	Grenaa-Gammel-	
Thyborøn	62 00	Silkeborg	270 00	sogn	258 00
Hygom-Hove ..	209 70	Linaa-Vol	53 00	Hammelev-Ens-	
Vandborg-Ferring	110 00	Ry	13 00	lev	31 00
Dybe-Ramme ..	87 10	Sdr. Vissing-Vor-		Veggerslev-Viller-	
Fjaltring-Trans..	36 00	ladegaard	58 00	sø	47 00
Lemvig-Nørlem..	332 60	Vinding-Bryrup ..	40 25	Rimsø-Kastbjerg.	292 60
Nørre Nissum ..	206 45	Kløvborg-Tyr-		Fjellerup-Glæs-	
Lomborg-Rom ..	36 72	sting	33 10	borg	203 45
Bøvling-Flynder .	351 95	Grædstrup	15 00	Ørum-Ginnerup-	
Møborg-Nes ..	136 00	Ring-Føvling ..	84 00	Tostrup	315 00
Gudum-Fabjerg .	232 40	Tem-Brande	57 00	Nimtofte	16 55
Venø	12 00	Nørre Snede ..	47 00	Aalsø-Hod	34 00
Tørring-Heldum .	71 00	Ejstrup-Glud-		Lyngby-Albøge ..	36 00
Resen-Humlum..	37 00	sted	48 00	Hyllested-Ros,	
		Aale-Linnerup ..	61 00	mus	10 00
		Tørring-Hammer.	61 00	Tirstrup-Fugl-	
		Vrads	10 00	slev	24 00
<i>Aarhus Stift.</i>		St. Mortens Kir-		Feldballe-Nød-	
St. Johannes		ke, Randers ..	30 00	ager	112 60
Kirke, Aarhus	55 00	St. Peders Kirke,		Kolind-Ebdrup-	
Brabrand-Aarslev	80 00	Randers	349 03	Skarresø	59 40
Aaby	38 00	Harridslev-Albæk	15 85	Højbjerg-Elsborg.	40 65
Saksild-Nørlev ..	40 00	Støvring-Melle-		Grønbæk-Svo-	
Egaa	8 75	rup	10 00	strup	148 30
Odder	31 45	Haslund-Ølst ..	37 00	Levring-Hørup ..	148 03
Randlev-Bjerg-		Værum-Ørum ..	47 00	Hinge-Vinderslev.	204 80
ager	170 00	Galten-Vissing-		Frederiks-Karup .	70 00
Torrild-Vedslet..	6 55	Hadsten	90 00	Serup-Lemming ..	91 20
Gylling	11 00	Asferg-Faarup ..	19 00	Kragelund-Fun-	
Alrø	18 00	Kovsted-Raasted .	11 00	der	26 00
Viby	29 00	Spentrup-Gassum	35 85	Engesvang	66 00
Tiset	11 00	Hald-Kærby	34 00	Sal-Gullevej	50 00
Maarslet	12 50	Tvede-Linde ..	29 25	Hvorslev-Gerning	20 00
Beder-Malling ..	70 00	Udbyneder-Kast-		Vellev	6 70
Lyngaa-Skød ..	58 50	bjerg	35 00	Koldby	40 00
Soften-Følby ..	38 25	Gerlev-Enslev ..	35 00	Tranebjerg-Ørby .	63 00
Elsted-Elev	7 00	Hobro-Skellerup.	30 00	Onsbjerg	17 25
Sjelle-Skørring .	46 00	Mariager	55 00	Nordby	24 00
Vitten-Haldum-		Hem-Sem	20 00	Tunø	20 00
Hadsten	23 00	Hvoraum-Snæ-		Vejerslev-Ajdt-	
Lading	12 25	bum	32 40	Torsø	8 70
Østbirk	42 00	Torsager-Bregnet.	400 00		
Ovsted-Taaning..	16 75	Mørke	57 00		
Hylke	18 00	Skødstrup	127 12	<i>Ribe Stift.*</i>	
Kattrup-Tolstrup.	37 00	Hjortshøj-Egaa..	38 20	Domkirken, Ribe	37 00
Lundum	31 00	Todbjerg-Mejlby.	50 00	St. Catharinæ	
Vær-Nebel	32 00			Kirke, Ribe ...	85 22

Sem	16 00	Skern	516 50	Døstrup	70 00
Hjørtlund-Kalvs- lund	16 35	Bølling-Sæding ..	33 00	Visby	66 25
Farup	14 00	Borris-Faster ..	191 75	Mjolden-Rande- rup	60 35
Mandø	12 75	Husby-Sdr. Nis- sum	73 50	Ballum-Skast ..	246 05
Aastrup-Starup ..	90 75	Staby	31 00	Rømø	11 57
Sdr. Gørding- Vejrup	50 56	Uffborg-Ulfkær ..	65 00	Emmerlev-Hjerp- sted	132 00
Bramminge	28 00	Idom-Raasted ..	44 00	Bylderup	6 60
Obbekjær	10 00	Nr. Felding- Tvis	85 40	Hostrup	25 00
Vilslev-Hunderup	20 00	Vinding-Vind ..	214 25	Ravsted	54 20
Brørup	31 56	Ringkøbing-Rin- dom	156 55	Tinglev	45 00
Føvling-Stende- rup	66 00	He og No	68 95	Højst	15 00
Lindknud	10 00	Brejning-Væg- gerskilde	52 50	<i>Haderslev Stift.</i>	
Vejen-Læborg ..	47 00	Nr. Omme-Ørn- høj	45 00	Den danske Me- nighed i Ha- derslev	200 00
Verst-Bække ..	10 00	Hover-Torsted ..	30 00	Den tyske Me- nighed i Ha- derslev	10 00
Anst	237 05	Tim-Madam	40 00	Gammel Haders- lev	23 63
Gesten	51 00	Gl. og Ny Sogn, Holmsland ..	86 00	Aastrup	4 20
Skanderup	338 52	Holmsland Klit ..	85 30	Moltrup-Bjerning	24 00
Hjarup	150 00	Frimenigheden		Vilstrup	28 35
Vamdrup	247 52	for Ringkø- bing og Omegn	30 00	Hammelev	3 00
Seest	105 00	Givskud	10 00	Magstrup	10 00
Grindsted-Urup ..	104 80	Nykirke-Venge ..	110 00	Vojens-Jegerup ..	11 00
Grene	75 00	Tyregod-Vester ..	17 00	Oksenvad	10 10
Vorbasse	130 35	Sdr. Omme-Nol- lund	106 00	Jels	547 00
Hejnsvig-Vester, hede	314 79	Blaahøj-Filskov ..	81 80	Sommersted ..	35 55
Ølgod-Strelluf- Bejsnap	75 00	Ringgive-Lange- lund	102 35	Skodborg	22 00
Ansager	161 50	Give	75 00	Aller	65 00
Stenderup	41 88	Gadbjerg-Linde- balle	45 00	Fjelstrup	26 10
Varde	91 00	Nørup	60 00	Tyrnstrup-Hjern- drup	87 00
Ovtrup-Henne ..	26 00	Randbøl	48 00	Den danske Me- nighed i Aa- benraa	25 00
Aal-Børsmose ..	105 00	Lintrup-Hjerting ..	34 58	Bjolderup	25 00
Jerne-Skads ..	35 00	Gram	132 30	Ris	18 00
Vor Frelsers Kir- ke, Esbjerg ..	321 55	Rødding	61 55	Bedsted	52 00
Sions Kirke, Es- bjerg	167 20	Skrave	20 00	Hellevad-Egvad ..	17 00
Brøndum-V. Ne- bel	30 00	Hvгом	16 00	Bov	19 55
Alslev-Hostrup ..	25 00	Føle	11 35	Uge	32 00
Guldager	14 50	Bevtøft-Tislund ..	63 00	Rinkenæs	31 00
Nordby paa Fanø	175 00	Branderup	18 00	Kværs	20 00
Sønderho	15 00	Toftlund	30 00	Graasten-Adsbøl ..	25 00
Andrup	27 00	Nåstrup	20 00	Den danske Me- nighed i Søn- derborg	300 55
Sønder og Nørre Bork	121 50	Skrydstrup	15 00	Den tyske Me- nighed i Søn- derborg	30 00
Hemmet og Søn- der Vium	82 00	Brøns	20 00	(Til Blaagaards Kirke.)	
Lønborg-Egvad- Tarm	333 80	Vodder	16 10	Kegnæs	17 00
Aadum	45 25	Spandet-Roager ..	3 00	Ketting	9 00
Hoven, Ilderhede ..	7 27	Arrild	10 00	Ulkebøl	14 25
Vorgod-Fjelster- vang	132 00	Højrup	35 00	Notmark	25 00
Videbæk	76 00	Skærbæk	35 00	Tandslet	13 00
Nørre Vium-Her- borg	48 00	Den danske Me- nighed i Tøn- der	53 08	Asserballe	13 00
Lem-Ølstrup ..	30 00	Den tyske Menig- hed	28 35	Lysabild	14 62
Dejbjerg	72 20	Møgeltonder ..	40 55	Hørup	44 60
Hanning-Finde- rup	38 25	Abild	76 00	Oksbøl	14 15
Stavning	24 00	Løgumkloster ..	25 00		
		Nr. Løgum	60 00		
		Brede	60 00		

Broager	30 00	Kolding	221 29	Uldum-Langeskov	110 00
Ullerup	16 00	Herslev	59 12	Hvejsel-Ildved	67 25
Trinitatis Kirke, Fredericia ..	105 00	Alminde-Viuf ..	34 60	Nebsager-Bjerre ..	59 00
St. Michaelis Kir- ke i Fredericia	445 00	Ø. Starup-V. Ne- bel	73 00	Urlev-Stenderup ..	18 60
Vejlby	16 00	Vejstrup	53 00	Ørum-Dav- gaard	203 00
Bredstrup	29 00	Vonsild-Dalby ..	199 55	Stovby-Hornum ..	105 11
Tavlov	69 00	Bjert	215 00	As-Klakring	34 00
Gaverslund	93 85	Stenderup	122 00	Barrit-Vrigsted ..	33 00
Vinding-Skærup ..	21 45	Taps	54 00	Hatting	36 60
Smidstrup	85 35	Nicolaj Kirke, Vejle	1015 55	Tyrsted-Udt	55 00
Pjedsted	72 00	Vor Frelsers Kir- ke, Vejle	180 93	Ølsted	12 00
Gaarslev	73 00	Jelling-Hover ..	40 00	Hedensted-St. Dalby	162 00
Højen-Jerlev ..	146 35	Vindelev	25 00	Engom	13 90
Egtved	45 00	Øster Snede	143 00		
Ødsted	22 35				

Sammendrag.

København-Frederiksberg	13,480.82 Kr.
Øvrige Københavns Stift	7,342.97 -
Roskilde Stift	11,680.00 -
Lolland-Falsters Stift	2,365.70 -
Fyens Stift	7,187.36 -
Aalborg Stift	8,677.21 -
Viborg Stift	12,327.40 -
Aarhus Stift	8,427.08 -
Ribe Stift	8,739.85 -
Haderslev Stift	6,482.00 -
	<hr/>
	86,710.39 Kr.

København, i September 1925.

For Københavns Kirkefond

J. A. Vøhtz,

Kasserer.

nu være muligt at holde sig indenfor den oprindelige Termin, hvis man regner 30 Kr. fordelt over tre Aar i Stedet for fem — vi maa jo regne første Kvartal af 1929 med til at opkræve Restancer. Men hvor man anser det for nødvendigt at bruge fem Aar, kan ogsaa det ske.

Spørger vi, hvor *Tyngdepunktet i Arbejdet* ligger, er det for mig utvivlsomt, at det *maa ligge i Amtsudvalgene*. Tillidsmændene skal nok gøre det egentlige Arbejde, men hvem der bliver Tillidsmænd og hvorledes de arbejder, beror helt eller delvis paa Udvalgene. Min Virksomhed maa ogsaa kun ses som en Hjælp for Udvalgene. Det er derfor dem, der i første Linje har Sagens Gennemførelse paa Landet i deres Haand. Og der skulde den nylig udsendte Oversigt over Tegningen i Sognene kunne blive en god Hjælp.

1. Den kontrollerende Virksomhed. — Jo mere Tegningen gennemføres, jo mere maa det træde i Forgrunden i Udvalgenes Arbejde at sørge for, at Opkrævningen gaar sin regelmæssige Gang. Oversigten giver det fornødne Materiale til at kontrollere dette. Dersom et Udvalg ønsker en specificeret Oversigt over, hvor meget af det tegnede, der skyldes regelmæssige Portioner, og hvor meget der skyldes løse Bidrag, kan en saadan faas paa Kontoret.

Opgaven bliver at se, om der er Steder, hvor Arbejdet gik i Staa lige efter Tegningen, saa de tegnede Bidrag aldrig blev opkrævede, og at se, om de Beløb, der indgaar fra hvert Sogn, svarer til, hvad der kan ventes efter Tegningen. Men dernæst ogsaa at paase, at Pengene indgaar regelmæssigt, saa man undgaar unødvendigt Rentetab. Forudsætningen for her at kunne øve Kontrol er selvfølgelig, at Amtskassereren selv indsender regelmæssigt til Hovedkassereren, mindst hvert Kvartal, men helst oftere; Ulejligheden er lig Nul, og Rentevindingen betydelig. Det er forstaaeligt, om en Amtskasserer fristes til kun at indsende Penge en Gang om Aaret for at lægge Renten til sit Amts Indtægter. Men da Renten ved Hovedkassen gaar til at dække de fælles Driftsudgifter, skyder man blot Udgiften over paa de andre ved at beholde Renten; det er derfor ogsaa fra dette Synspunkt uforsvarligt.

Til den kontrollerende Virksomhed hører endeligt, at man bliver klar over, naar en Tillidsmand rejser eller dør, og uopholdelig skaffer en ny.

Selvfølgelig kan hele denne Kontrol kun øves af Amtskassereren eller i nøje Samarbejde med ham. Det afgørende er ikke, om det er Kasserer eller Formand eller „Herredsfogeder“, som øver Kontrollen — det afgørende er, at det ikke gaar af sig selv, og at Udvalgene er klare over, *hvem* der skal gøre det.

2. Det videreførende Arbejde. — Opgaven er tre- eller firedobbelt.

a. *Hvor der ingen Tillidsmand er.* Der er lidt over 150 saadanne Sogne, ialt ca. 8 pCt. af Landets Sogne — Oversigten viser, hvilke det er. Opgaven lettes imidlertid betydeligt ved, at omtrent Halvdelen findes indenfor 14 Herreder, det vil sige, at Arbejdet der i Reglen ikke er blevet gjort fra Begyndelsen. Det er naturligvis i Reglen de vanskeligere Egne, saa det vil sikkert være nødvendigt at foretage en personlig Henvendelse, men saa skal det ogsaa huskes, at vi stadig ser ogsaa vanskelige Sogne komme godt med, naar man finder den rette Mand.

b. *Hvor Tillidsmanden intet har gjort* — i Reglen der, hvor man har brugt Brevkortsystemet og ikke den personlige Henvendelse. Det bedste er, om det kan lykkes at faa Fart i Tillidsmanden, men er det ikke rimeligt, bliver det Udvalgets nødvendige Opgave at faa ham erstattet med en anden. Det maa ske med al Hensynsfuldhed, men ske maa det, ellers vil han være en Hindring for Arbejdet — og det er jo egentlig ikke Tillidsmandens Opgave.

c. *Hvor der bliver gjort noget, men kun lidt,* er Opgaven vanskeligere. Da der ofte paa saadanne Steder findes lokale Vanskeligheder, vil det maaske være bedst om Møder her holdes med et Udvalgsmedlem, som kender Forholdene; i hvert Fald er personlig Samtale og Opmuntring nødvendig.

d. Endelig kan nævnes de *Steder, hvor der er tegnet godt.* Ogsaa her er Opgaven ikke blot, som altid, at sørge for at faa Afgang dækket, men ogsaa at se at komme endnu længere frem, men det bliver særlig Tillidsmandens Opgave.

Skal det videreførende Arbejde lykkes, vil Møder ofte være nødvendige. Udvalgets Opgave bliver at faa saadanne ordnet dels ved egne Kræfter, dels ved Amtskirkens Præster; kan disse ikke komme saa meget, som det anses for nødvendigt, saa bed dem skaffe Hjælp fra andre Præster herinde, men god Hjælp. Det er vist endnu i Reglen for tidligt at anvende københavnske Præster som „Belønning“ paa gode Steder; de skal sikkert fortrinsvis bruges paa Nyland. Men Udvalgets Opgave er ikke blot at ordne Møderne, men ogsaa at sørge for, at der er Folk, som vil tage fat efter Mødet. — Møder med Tillidsmænd tænkes fortsat paa lignende Maade som hidtil, om der ikke kommer Forslag om en anden Fremgangsmaade.

Endvidere gælder det at sørge for, at *Pressen* bliver taget mere i Brug, undertiden ved længere Artikler, men ellers ved jævnlige Smaameddelelser fra Udvalgene.

3. *Udvalgsmøder.* — Naar Folk spørger, om man ikke kan gøre Arbejdet uden at afholde særlige Udvalgs-

møder, er det lidt vanskeligt at svare. Selvfølgelig kan man det, men ligesaa selvfølgelig er det, at Arbejdet paa den Maade ofte ikke bliver gjort. Et Udvalgsmedlem fra et Amt, hvor Sagen som Helhed var lykkedes langt over Forventning, sagde forleden Dag til mig: „Naar det er gaaet saa godt, skyldes det de Udvalgs møder, som Formanden samlede os til. Vi fik altid noget, og næsten hvert eneste Medlem kom virkeligt i Arbejde.“ Udvalgenes Arbejde kan ikke gøres af Centralledelsen. Centralisation er paa sin Plads ved det rent mekaniske, men det gælder om Decentralisation ud til Amtsudvalgene af det egentlige Arbejde. Udvalgs mødernes Betydning ligger først og fremmest deri, at man ved at tale om Tingene forstaar, at der udkræves et virkeligt Arbejde. De skal holde Ilden vedlige. Men jeg vil desuden gerne nævne enkelte Hovedopgaver, som Udvalgs møderne maa tage op:

a. En virkelig Fordeling af Tilsynet med alle Sognene mellem bestemte Medlemmer. Det er gennemført adskillige Steder, men vi trænger til at naa langt videre frem. Er det galt at have Papir-Tillidsmænd, er det værre at have Papir-Tilsynsmænd. Der vil i Reglen være Udvalgsmedlemmer, som ikke kan gøre et effektivt Arbejde; derfor kan de godt støtte Sagen, men de bør ikke være „Herredsfogder“. Dersom der ikke i Udvalget er Mænd til at tage sig af alle Sogne, bør Udvalget supplere sig med andre, hvortil selvfølgelig hvert Udvalg har fuld Myndighed. De Tilsynshavende vil da praktisk talt komme til at danne et Forretningsudvalg indenfor hele Udvalget.

b. At faa Overblik over Stillingen i Enkeltheder. Dette er nødvendigt baade for den kontrollerende og den videreførende Virksomheds Skyld, og der maa nøje aftales, hvem der skal udøve den første, og hvad der skal gøres for dem begge.

c. Aftale om, hvor der skal holdes Møder. Møderne bør ikke have det tilfældige Præg, de undertiden har haft; der bør ikke lægges et Møde et Sted, blot fordi Tillidsmanden gerne vil have det, hvis man derved forhindrer et Møde paa et Sted, hvor det er nødvendigt, for at der kan komme Gang i Arbejdet, selv om ingen har bedt om det der. Tillidsmands møderne skal ogsaa gerne ordnes i god Tid, og de tilsynshavende Udvalgsmedlemmer bør arbejde paa at faa de flest mulige med fra hvert Sogn.

d. Nedsættelsen af Presseudvalg, i hvert Fald saaledes, at der er en bestemt Mand, som sørger for at fremskaffe baade længere Artikler ved særlige Lejligheder, saaledes inden en Møderække, og jævnlige Smaadryp.

e. Beretning om, hvad der siden sidste Møde er foretaget angaaende hvert af de foregaaende Punkter. — Endelig be-

der jeg om, at Udvalgene vil have deres Opmærksomhed henvendt paa, at der kan skaffes paalidelige *Indberetninger* fra alle Sogne; Betydningen heraf er indlysende. Næste Aar vil Tillidsmændene blive anmodet om Indberetning i April, og Materialet vil saa i Maj blive sendt Udvalgene til Supplering.

Hvor ofte saadanne Udvalgsmøder skal afholdes, afhænger naturligvis af Forholdene. I Almindelighed vil jeg anbefale tre Gange om Aaret: snarest muligt efter Repræsentantstævnet, kort før Jul og efter Paaske; paa det sidste kan saa træffes Aftale om det Arbejde, der kan gøres i Løbet af Sommeren for at forberede til Efteraaret, hvad der endnu maatte mangle.

Vanskeligheden er mange Steder at faa Medlemmerne til at møde. Det er Formandens Sag; men det kan sikkert i Reglen ikke nytte at regne med Folk til effektivt Arbejde, om de ikke kommer til Møderne. Opgaven er saa at finde andre. Undertiden vil det være lettere at faa godt Møde, og jævnlige tillige befrugtende for Arbejdet, om *Amtet deles i to eller flere Kredse, hver med sin Sekretær* i Spidsen. Jeg beder om, at Kontoret maa faa Meddelelse herom, ligesom jeg overhovedet gerne vilde have en kort Beretning om de Punkter i Udvalgets Forhandlinger, som kan være af Betydning for mit Arbejde i Marken.

Lad os ikke glemme, at Udvalgenes Arbejde gaar ud paa Gennemførelsen af det Arbejde, Gud har betroet os for hans Riges Komme i vor Hovedstad.

Et samlet Referat fra Repræsentantstævnet vil komme snarest her i Bladet. Endnu skal kun nævnes, at dette enstemmigt vedtog følgende

RESOLUTION:

„Da det kommende Aar maa forventes at blive afgørende for, hvor langt Tegningen skal naa frem, henstiller Amtsudvalgenes Repræsentanter, at de enkelte Amtsudvalg af al Kraft søger at fremme Sagen det mest mulige, og anbefaler derfor særligt Afholdelsen af regelmæssige Udvalgsmøder og Gennemførelsen af en effektiv Fordeling af Arbejdet mellem Udvalgsmedlemmerne.“

P. Helweg-Larsen.

Nr. 33 af nærværende Blad indeholder kun en sognevis Oversigt over Tegningen til Hjælpeindsamlingen paa Landet. Det omdeltes derfor ikke ved Kirkerne, men sendes til enhver, som skriver til Kirkefondets Kontor derom.

INDHOLDSFORTEGNELSE: En god Indgang, ved *Charles Nielsen*. — Grundstensnedlæggelsen til Blaagaards Kirke. — Amtsudvalgenes Arbejde, ved *P. Helweg-Larsen*.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor *Ch. Nielsen*.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 35.

Oktober.

1925.

Hjælpeindsamlingens Repræsentant- stævne i København 6.-7. September.

Det er tredje Gang, Amtsrepræsentanter har været samlede, og gennem alle tre Møder har der gaaet en voksende Forvisning om, at Sagen var Herrens. Iøvrigt har hvert af Møderne haft sit Særpræg. Det ejendommelige ved det første Møde, medens Arbejdet endnu kun var under Forberedelse, var, hvorledes de, som havde staaet skeptiske, fik Tro paa, at Sagen skulde lykkes. Sidste Aar prægedes Mødet af, at vi saa Virkeliggørelsen af det, vi havde ventet. Udvortes set prægedes Mødet i Aar af, at Tilslutningen var større end før, der var mødt omkring 80 fra Amterne, og blandt dem var der i Aar for første Gang flere Sognetillidsmænd, ligesom der ogsaa var mødt adskillige af Medarbejderne i den københavnske Hjælpeindsamling, som jo arbejder selvstændigt. Dette hænger sammen med det, som aandeligt var Mødets Særpræg i Aar: *den nøje Forbindelse mellem Menigheden paa Landet og dens Kirke og dennes Menighed herinde*, tillige med en voksende Følelse baade af *de Arbejdsmuligheder og den Arbejdsforpligtelse*, der ligger deri. Det følte under Forhandlingerne og ikke mindst ved det afsluttende frie Samvær den sidste Aften. Søndag Aften havde de fleste af Gæsterne tilbragt i deres Amtsmenigheder, og hvad det havde haft at betyde, mærkedes paa de mange Udtalelser den følgende Aften, særligt fra vore jyske Venner, at de følte det, som var de hjemme i deres eget Samfund. Det er ikke usandsynligt, at disse frie Aftensammenkomster var det værdifuldeste ved Stævnet, saa de Repræsentanter, som ikke var med der, har narret sig selv for det bedste. Meget af Kraften i Kirkesagens første Tid hang sammen med den personlige Forbindelse mellem Menighederne paa Landet og de dengang faa Menigheder herinde, hvor Opgaverne toges op. Denne Forbindelse er nu atter bleven muliggjort og er ved at virkeliggøres gennem Fordelingen, hvert Amt sin Kirke. De fleste vil vist finde, at de tre Møder har betydet en Stigning; som Arbejds møde var det sidste utvivlsomt det bedste.

Forøvrigt er der jo i det Øjeblik, dette skrives, sidst i September, løbet meget Vand i Stranden siden vi skrev den

syvende. Samme Dag begyndte »Social-Demokraten« sine Angreb paa Kirkesagen, netop foranlediget ved Stævnet og de øvrige Begivenheder i Kirkesagen i de Dage. Naar vi staar midt i et nyt stort Fremstød i Arbejdet, og ikke mindst, naar det paa saa mange Maader er nøje forbundet med, at Døre, som før var lukkede, er ved at aabne sig, og med en voksende Forventning i Menigheden, saa er det kun Naturens Orden, at Modstanden ogsaa melder sig. Og med Guds Hjælp skal det ogsaa denne Gang betyde, at hans Menighed faar ny Kærlighed til dette Arbejde, der er saa nøje knyttet til Guds Riges Sag i København. Og saa bliver det til Velsignelse.

Lørdagen den 5te September var allerede mange af Repræsentanterne med til Grundstensnedlæggelsen til den nye *Blaagaardskirke*, men det var først næste Dag, vi egentlig begyndte. Om Formiddagen indviedes *Samuelskirkens* Krypt paa Nørrebro. Den bliver sammen med en anden, senere Kirke paa Nørrebro hjulpet fra Odense og Ribe Amter samt Ulfborg-Hind Herreder, og Skriftstykkerne blev læst af de tre Udvalgsformænd, Provst Valentiner, Pastor Engel-Jensen og Pastor Fledelius.

Søndag Eftermiddag aabnedes Mødet af Formanden, Pastor *Im. Bang*, hvorefter Provst *Nyholm*, Holstebro, og Pastor *Dreiøe*, Filipskirken, indledede en Forhandling om »Lys og Skygge ved Tidens folkekirkelige Arbejdskaar«; Referat af begge Foredragene findes andetsteds i dette Nummer. Søndag Aften tilbragtes, som nævnt, i de forskellige Menigheder.

Mandag Morgen begyndte Biskop *Wegener* Dagen med en kort Bibeltime over Luk. 14, 26—35, hvorefter fulgte

Beretninger om Arbejdet.

Sekretærens Beretning.

Oversigten (trykt i Bladets Nr. 33) viser, at medens vi sidste Aar ved denne Tid kunde regne, at der i første Omgang vilde blive tegnet c. 1,500,000 Kr., er der i Øjeblikket indberettet 1,800,000 Kr., og ud fra nogle Stikprøver, man har kunnet foretage i Amter, hvor vi havde Materialer ud over de sædvanlige Indberetninger, er det rimeligt, der er tegnet 1,900,000. Dertil kommer, at Hjælpeindsamlingen i København er begyndt. Den sigter, som bekendt, paa at rejse en Million — idet den sidste Million skulde komme gennem Sogneindsamlinger i Sogne med Kirkesag — og naar vi tænker paa, at Arbejdskonflikten udbrød 8 Dage efter, at vi var begyndt herinde, og at det ikke her er anlagt paa en Tegning i een samlet Omgang, saa meget som det var Tilfældet paa Landet, saa maa vi være glade ved, at vi kan regne med omkring den halve Million sikret. Den stigende Kronekurs vil give de faldende Priser, der var Forudsætningen for Budgettet paa 4 Millioner, saa vi kan haabe, det nogenlunde kan holdes.

En Sammenligning med sidste Aar maa dog regne med, at der sidste Aar var flere Steder end før, hvor Arbejdet var i fuld Gang, men uden at der var sendt Indberetning. Naar der ses bort fra saadanne forsinkede større Beløb og ligeledes fra ny Tegning i større Byer, falder den største reelle Fremgang, saa vidt jeg kan skønne, paa Odense Amt med ca. 1000 Portioner à 30 Kr., derefter Sønderjylland 900, Ribe 800, Aalborg 700, Hjørring og Aarhus hver 500. Men alt i alt ser vi det stadig lykkes de allerfleste Steder, hvor Arbejdet tages op.

Tillidsmænd mangler kun i ca. 8 pCt. af Landets Sogne, og omtrent Halvdelen af de blanke Steder er samlede i 14 af Landets Herreder. I et Par Amter har Arbejdet lidt under, at deres Kirkesag ikke var afklaret; dette vil dog rimeligvis være i Orden i den nærmeste Fremtid.

Der har ikke været afholdt egentlige Mødekampagner, men derimod adskillige Møder ved københavnske Præster. Sammen med den paagældende Præst fra København har jeg holdt en Række Møder for Tillidsmænd og andre Medarbejdere, i Reglen omkring fire i hvert Amt. Disse Møder har gennemgaaende været godt besøgt, trods de Hindringer, Mund- og Klovsygen har voldt.

Endnu skal nævnes, at af vore Kirker er Hans Egede, Enghave, Samuel og Allehelgen færdige i første Tempo, og de to sidstnævnte havde ikke været det, hvis Hjælpeindsamlingen ikke var kommet. Endvidere er Byggearbejde i Gang ved Absalons og Blaa-gaards, ligesom Philips er rede til at begynde paa den afsluttende Fløj med Menighedshus. Der vil rimeligvis til Foraaret kunne tages fat paa den endelige Timotheuskirke og paa nye Kirker i Sions og Sundby Sogne, som tæller over 20,000.

Kassererens Beretning.

Idet jeg forelægger Regnskabet, skal jeg kun fremkomme med enkelte Bemærkninger. — Totalbeløbet af de indgaaede Indbetalinger fra Amterne andrager Kroner 363,923.84. Det skulde have været 400,000 Kr., men dels er jo Arbejdet først kommet i Gang nogle Steder sent paa Regnskabsaaret, dels har der ligget ikke ubetydelige Beløb forskellige Steder, som man ikke har villet lade tilgaa Hovedkassen, hvad der et enkelt Sted, hvor man havde anbragt Pengene i Andelsbanken, har medført, at disse nu ikke er disponible og sandsynligvis vil forringes betydeligt. Hurtig og regelmæssig Indsendelse vil bidrage til, at Indtægten ved Forrentningen bliver stor nok til at bære Driften. M. H. t. Udgiftssiden paa dette Regnskab, er det første Beløb, Udgifter for Amterne, ikke disses samtlige Udgifter, men kun dem, der er afholdte ved Hovedkassen, hovedsagelig Udgifter ved Møderejser.

Hvad angaar det under 2. opførte Regnskab for Starten og Tiden indtil 30te April 1924, har Nettoudgiften været Kroner 32,736.34. Af dette Beløb vil indgaa

Hjælpeindsamlingens Regnskab

	Kr.	Øre
Indtægt:		
Indgaaet fra Amterne:		.
Gl. Københavns Amt	2961	60
Frederiksborg Amt	29731	50
Bornholms Amt	12537	67
Gl. Roskilde Amt	963	50
Holbæk Amt	22845	96
Sorø Amt	26601	74
Præstø Amt	23740	50
Tybjerg Herred	6881	35
Odense Amt	23661	53
Svendborg Amt	21028	50
Maribo Amt	26712	98
Aalborg Amt	10475	00
Hjørring Amt	15148	00
Thisted Amt	7369	00
Viborg Amt	20019	95
Hjerm-Ginding Herreder	11211	63
Vandfuld-Skodborg Herreder	4589	00
Hammerum Herred	6724	50
Gl. Aarhus Amt	8484	00
Gl. Skanderborg Amt	8479	79
Randers Amt	13978	55
Ribe Amt	14955	09
Bølling-Nørre Horne Herreder	7761	69
Ulfborg-Hind Herreder	6842	42
Vejle Amt	11784	19
Sønderjydske Amter	18434	20
	363923	84

Regnskabskab for Hjælpeindsamlingens

	Kr.	Øre
Indtægt:		
Diverse Kollektter optagne i Provinsen	1796	19
Diverse Gaver fra Folk i København	319	45
Refusion fra de indsamlede Kirkekomiteer for Udgifter ved Mødet 29. Oktober 1923 for Amtsrepræsentanterne	550	00
Bestyrelsens Dispositionsfonds Tilskud for 1924 til Dækning af Udgifter ved Starten	5953	14
Laan til Dækning af:		
a. Beløb, som vil indgaa inden Indsamlingens Afslutning:		
1. For Automobil	Kr. 2000	00
2. 3 Maaneders Husleje	— 375	00
3. Refusion hos Sekretæren for Udlæg til Kirkeministeriet	— 595 60	Kr. 2970 60
Til Dækning af:		
b. $\frac{4}{5}$ af Resten af Udgifterne ved Starten	— 23812	60
	26783	20
	35401	98

for Aaret 1924 (for Landet).

Udgift:		Kr.	Øre
Udgifter, afholdte af Amterne		3013	36
Udbetalt til Kirkekomiteer:			
Hans Egedes Kirke	25000 00		
Allehelgens Kirke	20000 00		
Samuels Kirke	25000 00	70000	00
Udbetalt Bestyrelsens Dispositionsfond 15 % af det fra Amterne indgaaede ÷ Udgifterne		54136	46
Saldo at overføre til 1925:			
Gl. Københavns Amt	2505 89		
Frederiksborg Amt	25271 77		
Bornholms Amt	10657 02		
Gl. Roskilde Amt	818 98		
Holbæk Amt	6845 37		
Sorø Amt	10111 48		
Præstø Amt	19917 53		
Tybjerg Herred	3849 15		
Odense Amt	5792 67		
Svendborg Amt	17798 95		
Maribo Amt	12438 12		
Aalborg Amt	8784 75		
Hjørring Amt	12875 80		
Thisted Amt	6263 65		
Viborg Amt	16909 10		
Hjerm-Ginding Herreder	9366 26		
Skodborg-Vandfuld Herreder	3900 65		
Hammerum Herred	5715 83		
Gl. Aarhus Amt	3094 49		
Gl. Skanderborg Amt	3041 65		
Randers Amt	11792 55		
Ribe Amt	4391 11		
Bølling-Nørre Horne Herreder	6597 44		
Ulfborg-Hind Herreder	2732 76		
Vejle Amt	9779 91		
Sønderjydske Amter	15521 14	236774	02
		363923	84

Start og Tiden indtil 30. April 1924.

Udgift:		Kr.	Øre
A. Sekretærens Rejsseudgifter		4342	50
B. Løn til Provst Helweg-Larsens ordinerede Medhjælper		3145	50
C. Refusion til Timotheus Menighed for Tilskud til Provst Helweg-Larsens Løn $\frac{1}{7}$ 23— $\frac{3}{4}$ 24		1400	00
D. Præsternes Rejser under Mødekampagnen i Foraaret 1924		2825	33
E. Mødet for Amtsrepræsentanterne 29. Oktober 1923		870	65
F. Porto og Kontorhold		6450	18
G. Diverse Tryksager (Kr. 14371 35 ÷ det for Piecer til Hovedkassen indtil Regnskabsafslutningen indgaaede Beløb 4500)		9871	35
H. Udgifter ved Bestyrelsesmøder		52	85
I. Honorar for Medhjælp		610	00
K. Udgifter ved Sekretærens Ansættelse, hans Lejligheds Istandsættelse, hans Flytning		2938	42
L. Udgift til Anskaffelse af et nyt Automobil (Værdien af det gamle fradraget)		2895	20
		35401	98

Regnskab for

Indtægt:	Kr.	Øre
A. Indvundne Renter	5857	66
B. Gaver til Driften	115	00
C. Refusion fra Kirkefondets Hjelpeindsamling i København	1659	46
D. Tilskud af Bestyrelsens Dispositionsfond	14135	44
	21767	56

Bestyrelsens

Indtægt:	Kr.	Øre.
A. 15 0/0 af de fra Amterne indgaaede Beløb ÷ de for samme afholdte Udgifter	54136	46
	54136	46

Status pr.

Aktiver:	Kr.	Øre
1. De til 1925 overførte Saldi af Amternes Beholdninger	236774	02
2. Bestyrelsens Dispositionsfond pr. ³ / ₄ 1925	34047	88
3. De inden Indsamlingens Slutning indgaaede Refusioner for Udgifter ved Starten	2970	60
	273792	50

Undertegnede Revisorer har gennemgaaet foranstaaende Regnskaber og intet fundet at erindre, ligesom vi har overbevist os om Formuens Tilstedeværelse.

Driften 1924—25.

Udgift:		Kr.	Øre
A.	Sekretærens Løn	Kr. 10299 36	
	Tilskud til Husleje og Telefon	— 838 17	
	Pensionsforsikring	— 1148 90	
		Kr. 12286 43	
	Sekretærens Rejseudgifter	Kr. 3504 47	
			15790 90
B.	Udgifter ved Kontoret:		
	Husleje	Kr. 75 00	
	Lønninger	— 1863 50	
	Telefon o. l.	— 179 13	
	Kontorrekvisitter	— 571 41	
	Porto	— 1191 95	
			3880 99
C.	Tryksager		865 00
D.	Udgifter ved Møder for Repræsentanter	Kr. 1125 40	
	Udgifter ved Møder for Bestyrelsen	— 105 27	
			1230 67
			21767 56

Dispositionsfond for 1924.

Udgift:		Kr.	Øre
A.	Tilskud til Dækning af Udgifterne ved Starten af Indsamlingen $\frac{1}{5}$ af	Kr. 29765 74	
B.	Tilskud til Dækning af Underskud paa Driften 1924—25		14135 44
	Saldo at overføre til næste Aar		34047 88
			54136 46

30. April 1925.

Passiver:		Kr.	Øre
1.	$\frac{4}{5}$ af Udgifter ved Starten		23812 60
2.	De Udgifter ved Starten, der inden Indsamlingens Afslutning ville blive refunderede		2970 60
3.	Netto Formue	Kr. 212961 42	
4.	Bestyrelsens Dispositionsfond	— 34047 88	
			247009 30
			273792 50

Den 21. 7. 1925.

J. Toftegaard,
Fuldm. i Finansministeriet.

A. Hørlyck,
Bankbogholder.

inden Indsamlingens Slutning Kr. 2970.60, og Udgiften bliver altsaa reelt Kr. 29,765.74, af hvilke $\frac{1}{5}$ eller Kr. 5953.14 er dækket af nærværende Aars Indtægt efter Vedtægternes § 00. Lægger vi til dette Beløb Kr. 29,765.74, Nettoudgiften paa Driften 1924—25 Kr. 14,135.44 og Renteindtægten i 1924—25 Kr. 5857.66, som er indgaaet, samt Renteindtægten i de kommende tre Aar (anslaaet til ca. Kr. 30,000), som er beregnet at skulle medgaa til Driften, faar vi et Beløb af ca. Kr. 80,000, eller 4 pCt. af det Beløb, Indsamlingen er beregnet at skulle give, omtrent samme Procent, som K.F.U.M.s og Diakonissestiftelsens Landsindsamling kostede. En Indsamling, som sigter paa det større Beløb, det dobbelte af K.F.U.M.s f. Eks., er nødt til at strække sig over et længere Tidsrum og bliver derved dyrere, saa vi maaske forholdsvis har gjort det billigere end de andre, men da det jo er muligt, at Driften i de kommende tre Aar ikke vil kunne dækkes helt af Renterne og det Tilskud, som Hjælpeindsamlingen i København vil tilskyde ($\frac{1}{3}$ af Udgifterne til Lønninger og Kontorhold o. l.), er det maaske rigtigst at nøjes med at sige, at vi har administreret lige saa billigt som de andre.

Blandt de enkelte Punkter i Regnskabet for Starten og Driften er opført paa Indtægtssiden for et Automobil Kr. 2000. Det var aldeles klart i Forretningsudvalget, at vi ikke kunde komme i Gang uden pr. Automobil, at Sekretæren maatte rundt at tale med Folk personlig, hvis det skulde lykkes at faa Organisationens gennemført. Vi fik saa en Gave paa Kr. 1600 til et Automobil, men maatte jo købe et gammelt, og da Sekretæren havde brugt det eet Aar, var vi klar over, at vi stod os ved at købe et nyt, medens vi endnu kunde faa lidt for det gamle, og det er dette nye Automobil, vi haaber at faa 2000 Kr. for ved Afslutningen af Sekretærens Automobil-Rejser. De to andre Poster: 3 Maaneders Husleje og Refusionen for Udlæg til Kirkeministeriet, vil indgaa i Fradrag i Sekretærens maanedlige Løn. Hvad Udgiftssiden („Starten“) angaar, vil jeg gerne med Hensyn til Post C. bemærke, at Timoteus Menighed havde ved frivilligt Tilskud forhøjet Lønnen fra 3. Klasses til 2. Klasses; da nu Hjælpeindsamlingen tog Provst Helweg-Larsens Tid og Kræfter saa godt som ganske i Tiden fra 1. Juli 1923—30. April 1924, da han afskedigedes fra Embedet, syntes vi, det var urimeligt, at Menigheden skulde bære Tilskudet for denne Periode, 1400 Kr. Med Hensyn til Post B., har Kirkefondet for Tiden efter 1. Januar 1924 ydet Tilskud til Medhjælperens Løn (Halvdelen).

Med Hensyn til Post K. og Driftsregnskabet Udgift Post A skal bemærkes, at Sekretæren lønnes, pensioneres, har Husleje-godtgørelse (betaler selv 1500 Kr. om Aaret i Husleje), Telefon, Godtgørelse for Flytteomkostninger o. s. v., ganske efter Tjenestemandsløven som for et københavnsk Sognepræsteembede af 2. Klasse; det var det, han havde, hvor han kom fra, og det er det, han har nu; den Lejlighed, vi fik til ham, var saa forfalden, at vi maatte give den den nødvendige Istandsættelse.

Efter Regnskab og Status er der saa i Behold ved Hovedkassen Kr. 244,038.70. Disse Penge er anbragte saaledes, at der er indlaant paa 3 Mdr.s Opsigelse i Københavns Handelsbank Kr. 169,038.70, at 40,000 Kr. er anbragt i $4\frac{1}{2}$ pCt. Kreditforeningsobligationer, hidrørende fra Laanet i Hans Egede Kirkes Præstegog Graverbolig, og 35,000 Kr. er midlertidigt udlaant Kirkefondet til samme Rente, som Handelsbanken giver. De 40,000 Kr. Obligationer er betalt Kirkekomitéen med 40,000 Kr., men Kirkefondet er Kautionsist for hvad Tab, der maatte lides ved at realisere Obligationerne under Pari. Hjælpeindsamlingen er berettiget til at realisere dem naarsomhelst og faar da Forskellen mellem Parikurs og Salgskurs refunderet af Kirkefondet; denne Ordning blev truffet for at undgaa det store Kurstab; vi har paa denne Maade gavnnet Kirkesagen, uden at anbringe Pengene paa ikke-betryggende Maade. De 35,000 Kr. er Laan til Kirkefondet paa Anfordring.

Inden Mødet sluttede, vedtoges enstemmigt følgende

RESOLUTION:

»Efter at have modtaget Sekretærens Beretning og det af Hovedkassereren aflagte, reviderede og af Bestyrelsen godkendte Regnskab, udtaler Amtsrepræsentanterne deres hjertelige Tilslutning til den Maade, hvorpaa Forretningsudvalget har ledet Arbejdet.«

I *Forhandlingen*, som fulgte efter disse Beretninger, blev det oplyst, at Pengene, saa vidt det kan skønnes, indgaar tilfredsstillende; der har i det første Aar været adskillige, som har udbetalt hele Portionen, men til Gengæld er der mange Steder, som først er kommet med i Slutningen af Aaret eller endnu senere. Det synes ogsaa, at Faren for, at Bidragyderne svigter, ikke er stor, dog vistnok større paa Øerne end i Jylland — hvorimod der fremhævedes Betydningen af, at Tilidsmændene søger at faa Afgang dækket og altid anmelder Flytning af Bidragydere. Det oplystes endvidere, at man var bleven enig om ikke at anbringe Pengene i Obligationer, men i Banker.

Umiddelbart efter denne Forhandling gik man over til

Forhandling om „Hvorledes faar vi Opgaven gennemført?“

Provst VALENTINER: *Arbejdet fra København.*

Vi undredes over den gode Begyndelse i dette Arbejde og forstod, Gud stod bagved. Men nu er Spørgsmaalet om at faa det ført igennem. Det er ikke nok med Begyndelsen, det kommer an paa Fortsættelsen. Skal Folk holde ud, maa vi, som arbejder i denne Sag, kunne holde os i Live overfor den. blive som en levende Strøm, der holder Søen frisk. Men der kan vi ikke staa alene, Udvalgene maa have Samarbejde med Præsterne herinde. Jeg vil nævne tre Punkter.

1. *Forbindelse med vor Amtskirkes Præster.* Det er udmærket, at Sognets Søndagsblad sendes til Tillidsmændene; det styrker ogsaa Sammenholdet, naar Amtsudvalgets Medlemmer nu og da skriver en Prædiken deri. Men *den personlige Forbindelse* er afgørende nødvendig; vi skal se Manden selv. Præsterne maa hjælpe til, saa at Interessen ikke daler. Vi har i Odense Amt set, hvor meget saadanne Besøg betyder, selv om der undertiden kun kom faa til Gudstjernen, der blev holdt.

2. *Forbindelse med Pressen.* Sagen skal stadigt omtales i Pressen, navnlig naar Præsten kommer ud til os. Der maa fra København sendes os Meddelelser af og til.

3. *Forbindelse med Sekretæren.* Tillidsmandsmøderne hos os samlede mange flere, end der var Tillidsmænd, og de gav Samling og Kraft. De maa gentages hvert Aar.

Sekretæren: Udvalgenes Arbejde.

(Foredraget findes i forrige Nummer af Bladet.)

I den paafølgende *Forhandling* gjorde Pastor *Charles Nielsen* opmærksom paa, at der ikke vil kunne ventes det samme Arbejde i Amterne fra københavnske Præster, naar de har deres Kirke, som i den Tid, et nyoprettet Sogn endnu ikke har faaet sin egen Kirke; men det blev ogsaa tilføjet, at Præsterne sikkert vil kunne faa andre til at hjælpe sig med Møder i Amterne. Endvidere paaviste Pastor Nielsen, at hvor to Amter er sammen om en dobbelt Kirkeopgave, er det heldigt, om den anden Opgave er rede, naar den første er bragt til en i hvert Fald foreløbig Afslutning, men det kan ikke ske altid, idet Forudsætningen er, at Bebyggelsesforholdene og andet er saa vidt fremskredet, at et Distrikt er sognemodent.

M. H. t. Pressen var den almindelige Opfattelse, at Hovedarbejdet bør gøres af Amtsudvalgene. Pastor *Gad*, Kundby, nævnedes tre Tidspunkter som særligt egnede for Meddelelser til Pressen: naar Repræsentanterne kom hjem og havde set Forholdene herinde i Kirker og Menigheder; i Begyndelsen af Aaret, hvor Opkrævningen særligt finder Sted, og hver Gang der sker noget herinde i Kirkesagen.

Forretningsudvalget saa helst, at nye Bidrag indbetaltes helt ud indenfor den oprindelige femaarige Periode, hvor det kan lade sig gøre, men der var fuld Frihed til at lade Indsamlingen løbe fem Aar fra det Tidspunkt, Indbetalingen begynder, som Provst *Egeløv* ønskede det.

Pastor *Dalsager* anbefalede, at det afgørende Udvalgs-møde blev afholdt i Efteraaret, og at man derfra sendte en »Ønskeseddel« til Kontoret angaaende den kommende Vinters Arbejde. Han anbefalede endvidere at bruge enkelte Kuponark til Kvitteringer for løse Bidrag.

Det kom gentagne Gange frem, hvor meget dette Arbejde

betyder for at knytte By og Land sammen. Særligt fremhævede Pastor *Malling*, Brøns, hvorledes denne Sag for Sønderjylland kunde blive en Genforeningsopgave af stor Betydning.

Ikke mindst Indtryk gjorde det, da Pastor *Fibiger* viste, hvorledes dette Arbejde gaar Haand i Haand med en voksende Beredelse og Forventning indenfor Menigheden i København.

Ved Slutningen af Forhandlingen vedtoges den i forrige Nummer meddelte *Resolution om Udvalgenes Arbejde*, og Forretningsudvalget anbefalede Repræsentanterne at anbefale et Forslag fra Bestyrelsen om, at Vedtægternes § 3, som bestemmer, at naar der er indgaaet 100,000 Kr. til en Kirke, gaar det overskydende normalt til andre Kirker, skal ændres til følgende:

»Halvdelen af de til den enkelte Kirke nødvendige Midler søges skaffet fra København gennem de lokale Komitéer med Bidrag fra den københavnske Hjælpeindsamling, medens Amsudvalget søger at skaffe den anden Halvdel, der normalt regnes til 100,000 Kr. Hvad der indsamles i et Amt, gaar til dettes Kirke (jfr, dog § 12), men dersom to Amter i Fællesskab understøtter to Kirker, kan det enkelte Amt først lade sit Bidrag gaa udelukkende til sin særlige Kirke, naar der ialt af de to Amter er tegnet 200,000 Kr. (efter Fradrag af de i § 12 nævnte Andele), saa der er sikret 100,000 Kr. til hver af Kirkerne. Dersom to saadanne Amter ikke naar 200,000 Kr., afgør Bestyrelsen Beløbets Fordeling mellem Kirkerne.«

En Resolution, der anbefalede denne Ændring, vedtoges enstemmigt, og selve Ændringen vil derefter utvivlsomt blive vedtaget paa næste Bestyrelsesmøde.

Om Eftermiddagen var de fleste af de tilrejsende paa en Køretur til en Række, særligt af de nye Kirker, Frederiksholms, Enghave, Hans Egedes, Allehelgens og Hans Tavsens Kirker. Om Aftenen var der Altergang i Andreas Kirken, hvor Pastor *Bang* holdt Skriftetalen, hvorpaa Stævnet sluttede med frit Samvær om Kaffeborde i K. F. U. K., hvor Møderne holdtes. Her mærkedes paa mange Ord, der lød fra vor Venner paa Landet saavel som paa Stiftsprovst *Usings* Afslutning, at Pastor *Fangel* om Formiddagen havde udløst den almindelige Stemning, naar han sagde: »Vi har mærket, at Gud lader denne Bevægelse følges med en aandelig Bevægelse; det er Beseglingen paa, at Gud er glad ved den, vi kan derfor se med lyst Haab paa denne Opgave.«

P. Helweg-Larsen.

Lys og Skygge ved Tidens folkekirkelige Arbejdskaar.

Indledningsforedrag ved Repræsentantstævnet.

Provst Nyholms Foredrag.

Pastor Schack skrev kort før sin Død en Artikel: „Hvorledes kan Kirken genvinde Folkets Respekt?“ Han gaar altsaa ud fra, den har mistet denne Respekt, men det gælder i hvert Fald ikke de Egne af Landet, hvor jeg gennem 30 Aar har været Præst. Jeg har haft Lejlighed til paa nært Hold at se Menneskers stærke Vedhængen ved Folkekirken ved Frimenighedsdannelse; Ryslinge, Lemvig og Ringkøbing viser det samme, og det var endda Mennesker, som paa Forhaand havde udsondret sig i Valgmenigheder.

1. Blandt *Lyssiderne* nævner jeg først den store: *de mange Lejligheder til at faa Mennesker i Tale*. De allerfleste Hjem kommer Gang paa Gang i Berøring med Kirken, og det skyldes ikke blot Vedhængen ved gammel Skik, men med Respekt for den fra Fædrene nedarvede Folkekirke. Naar Forældre sender deres Børn til Præst, kommer de jævnlige selv med dem i Kirken, skønt de ellers ikke gaar der, og selv ukirkelige Mennesker foretrækker Kirkens Vielse. Maatte vi kun bruge disse Lejligheder, saa vi taler sandt og klart om Synd og Naade! Og hvem har saadanne Tilhørerskarer som Danmarks Præster — i hvert Fald paa Landet kommer vi praktisk talt til at tale nogle Gange til alle Mennesker.

2. Men jeg tror ikke, en Frikirke vilde give de samme Lejligheder, thi *Folkekirken holder paa Mennesker*. Man hører ikke blot hjemme i Sognet, men det er vor Kirke — og vor Præst. Det er ikke Præstens Kirke, ikke en særlig Retnings Kirke, men Sognets Kirke, og Præsten skal lukke den op for hvem der vil høre; det drager Mennesker ind i Interessen for Kirken. Folkekirken giver Adgang til videre Kredse end Frikirken, som ved sin Afgrænsethed ikke faar de ligegyldige i Tale.

3. *Folkekirken virker samlende*. Endnu har den sine Bekendelsesskrifter, sit Ritual og sit Præsteløfte — trods de mange Friheder, Præsterne tager sig med Gudstjenesten, saa den næppe er ens to Steder, hvor man kommer. Og den samler saare forskellige Mennesker og de meget forskellige kirkelige Retninger. Det vilde falde fra hinanden, om Folkekirken opløstes, med vore Frihedsbegreber og vor Trang til at faa sin egen Kanon og begynde for sig selv.

4. Dernæst har Folkekirken sine Kirker, sine Præstegaarde og sin Kapital, hvorved dens Medlemmer *anderledes er i Stand til at give til det frivillige Arbejde*. I Valg- og Frimenigheder bliver der næppe saa meget tilovers til, hvad der ligger udenfor de nærmeste Anliggender. Jeg ved, der er Frikirker, som ofrer store Summer til andet Arbejde, men mon den største Del af den dan-

ske Menighed ikke er spændt saadan for, at de frie Virksomheder nok skulde faa det at føle, om Folkekirken ophævedes.

5. Endelig vil jeg nævne den *Indflydelse paa Skolen*, som Folkekirken netop som Folkekirke endnu i nogen Maade har. Saa længe vi døber alle Børn, maa vi have nogen Garanti for deres Oplærelse i den kristelige Børnelærdom. Opgiver vi Folkekirken, ser jeg ikke, vi kan bevare denne Indflydelse.

Naar jeg nu skal tale om *Skyggesiderne*, synes jeg ikke, de er saa mørke, at de overskygger Lyssiderne.

1. Pastor Schack nævned i den omtalte Artikel, at Kirken af økonomiske Grunde maa staa med Hatten i Haanden overfor Folkeflertallet. Men jeg synes ikke, det passer. Kirkefolket har ikke gjort det og Folkekirken behøver ikke at gøre det. Og for Præsterne bliver Afhængigheden maaske større i en Frikirke. Det vil altid kunne siges, at vi gør vor Gerning, fordi vi er betalt derfor. Jeg har stundom tænkt, gid vi kunde være Telmagere som Paulus. Nu kunde de fleste Præster maaske ikke skaffe sig Føden, om de ophørte at være Præster; saa kan en og anden blive siddende, som føler, at han burde gaa, og det kan kaste Skygge over Folkekirken.

2. Hvis Præsterne er Tjenestemænd og ikke først og fremmest Herrens og Menighedens Tjenere, saa vil det kaste Skygge over Folkekirken.

3. Foruden den økonomiske, er der jo ogsaa *anden Afhængighed af det verdslige Styre*. Det er en Skyggeside, men hvor mørk den bliver, beror dels paa Kirken, dels paa dette Styre, og naar Staten har truet med at være nærgaaende, er dens Indgreb blevet afværgede eller den veg selv tilbage for dem. Endnu har vi al ønskelig Frihed til Ordets Forkyndelse og Sakramenternes Forvaltning, og saa længe vi har det, kan Afhængigheden af Staten ikke overskygge Lyssiderne ved Folkekirken.

4. Endelig er der hele *Vanemæssigheden*, der følger med Folkekirken, man har aldrig valgt at ville være der. Det er sikkert til Fortræd for mange, men der er noget, der hedder hellige Sædvaner, og er der en levende Forkyndelse indenfor Folkekirken, kan ogsaa Vanemæssigheden forvandles til en Lysside.

Kunde man gennemføre den fri Folkekirke, som der var Forslag om for nogle Aar siden, vilde man beholde Lyssiderne og undgaa Skyggesiderne, men jeg har ikke Tro dertil. Ophævedes Forholdet mellem Stat og Kirke, vilde vi ikke faa en fri Folkekirke, men snarere mange frie Menigheder. Saa kunde der forhaabentlig komme en eller rettere flere Sammenslutninger af disse. Men vi skal ikke selv søge ud i saadanne Forhold, men lade os nøde derud og føres af Menighedens Herre, i hans Time.

Pastor Drejøes Foredrag.

Det ligger i Sagens Natur, at Spørgsmaalet mellem det kirkelige og folkekirkelige maa komme stærkere frem i denne Del af Indledningsforedragene. Jeg har selv været Præst ovre paa Vest-

kysten, inden jeg kom til København, og jeg ved noget om, hvor stor Forskel der er mellem Jyder og Københavnerne. Det er meget vanskeligt at orientere sig, naar man kommer til København.

Hvad der i denne Forsamling vel især maa interessere er, tænker jeg, dette Spørgsmaal, hvorledes er Stillingen i et middelstort Sogn i København, hvor der en lille Sned Aar er gjort et Arbejde efter de almindelige Kirkefonds-Linier? Spørgsmaalet kan besvares saaledes: Der er nogen Forventning til Kirken, der er et religiøst Behov, som let søger sig Adgang andre Steder, men ogsaa ofte Længsel efter det, man forlod.

Hvordan leves nu Livet indenfor Menighedsrammerne? Jeg tror, det er et Særkende, at der er forøget Arbejdslyst og fornyet Mod. Arbejdet bærer Frugt: Der er, for at sige det igen, større Lydhørhed og større Aabenhed paa Grundlag af det Arbejde, der er gjort. —

Men vi er samlede her for at vinde større Klarhed og Vaagenhed, og jeg vil nu søge at give vore Gæster et Billede af vore Forhold.

1. Arbejdet stiller store Krav til den *samtalende Evne*. Vi træffer jo kun de enkelte Mennesker paa vore Kontorer, i Hjemmene og paa Gaden. Der stilles store Krav til os om at gribe Lejligheden til Samtale med Mennesker og Krav om at have Taalmodighed, saa Folk kan faa Tid til at blive stille og komme frem med, hvad de mener, hvilke Tanker de har gaaet og dannet sig. Det gælder ikke bare om at komme af med et Vidnesbyrd; ogsaa om — ikke mindst — at forstaa, hvad Folk har paa Hjerte.

En Mand kommer op til mig, fordi han skulde have et Barn i Kirke. Han var aabenbart lidt genert ved den Situation. Men jeg fik ham da til at sætte sig og saa siger jeg til ham: Har De før haft Barn i Kirke? — Nej, det havde han ikke. — Kommer De i Kirken? — Nej, det gjorde han da ikke. — Hvorfor vil De egentlig have Barnet døbt? spurgte jeg saa. — Han vidste ikke rigtig, hvad han skulde svare paa det, men endte med at sige, at Barnet skulde jo dog have et Navn. — Det kan det jo let faa, sagde jeg til ham, derfor behøver det ikke at komme i Kirke. Men er der slet ikke andet? Hvad mener De om Daaben? — Ja, sagde han, juridisk set, tror jeg, at Præsterne kan faa lagt mere ind i Daaben end den almindelige Mand. — Ja, det har De Ret i, sagde jeg. — Saa talte jeg til ham om Markus 10. Kapitel, hvor der fortælles om, at de førte de smaa Børn til Jesus, og jeg sagde til ham: Der er een Ting, De forstaa, De har givet Barnet Livet. — Ja, det forstod han. — Men hvis der nu er et evigt Liv, saa kan De ikke give Deres Barn det. Ved Daaben bringer vi Børnene til Gud og beder ham om at give dem Livet, det evige Liv. Nu i Morgen i Kirken, saa skal De høre efter, hvad der bliver læst, og De skal prøve at bede med. —

Dette fortæller jeg for at give et Indtryk af, hvordan alt Arbejde her i Kirken gaar frem over Samtalerne og ikke bare over Vidnesbyrdet.

Jeg vil sige det saadan: Vi er stadig i Pionerarbejdet, vi har stadig det profetiske Syn, at se Markerne hvide til Høst, men vi ser det ikke endnu.

Jeg tænker paa Landet derovre i Vestjylland. Engang stod der store Skove derovre; de blev begravet i Sand. Men hvert Aar kan man se Mennesker gaa derovre og plante nogle ganske smaa Planter — undertiden mislykkes det, saa maa der Efterplantning til, der gøres stadig Forsøg, og det gaar ganske langsomt. Men det vokser frem. En Dag er der Plantager at se, ganske lave. Vi, der ser Plantearbejdet her inde, vi tror paa, at Gud ser Skovene, at der i hans Øjne er Skove, hvor vi ser Stiklinger. — Saadan er det her i København.

2. *København er ved at løbe fra os.* Det er taabeligt at tale om, at vi ikke behøver flere Kirker. Det Arbejde, der gøres nu, skal gøres hurtigt og det skal gøres aandeligt. Vi kan nemlig ikke overkomme nu at faa Budskabet bragt til Mennesker om Guds levende Ord.

Ude i Filips Sogn bygges der nu Huse til over 1000 Mennesker, medens vi byggede Kirken, voksede der en Udby op med 2000 Mennesker — et kirkeligt Overdrev rundt om Kirken med Mennesker, der er ukultiverede kristeligt set som før Friis-Hansens Dage. Det er der, vi maa ud med vort Budskab om Gud.

Vi er jo i Øjeblikket tvungne til at være taknemmelige for Sekterne. For vi skal huske: vi er ikke Overbringeren, men een af Overbringerne af Budskabet. Vi har ude hos os romerske Katoliker, Frimission, Baptister, Frelsens Hær, Luthersk Mission, Bjørners og hvad de alle hedder. De har Forsamlingslokaler, der er lige saa store som den gamle Filips Kirke. Og de gør et dygtigt Arbejde — kulturelt og socialt staar de paa Højde med os. De lever af vor Afmagt, de tager det, vi ikke kan naa.

Og naar der saa tillige rokkes ved visse folkekirkelige Ting — ja, saa oplever vi det, at der gaar Svind i Konfirmanderne og i de kirkelige Vielser, mærkeligt nok ikke i Begravelserne.

3. *Vi er ikke i saa stærk Forbindelse med Massen.* — *Vi nøler med at tage det næste Skridt.* Som der blev sagt om en Præst: Ja, men han forstaar ikke Folket. —

Vi skal prøve at holde Vækkelsesmøder, vi skal komme den religiøse Uro i Møde, men vi møder ikke den religiøse Forvirring, den gaar uden om os. Vi skal søge at møde Angrebet paa Kristendommens fundamentale Ting.

Der høres ofte i disse Tider udtalt Triumf over, at man er færdig med Brandes. Det er aldeles misvisende og ganske hen i Vejret. Vi er ikke færdige med Brandes. Artikler som dem, Ditlev Nielsen skriver om Jesus, læses af ti Tusinder af Mennesker, og de læser dem med stor Interesse og tænker, at det passer altsaa slet ikke, hvad Kirken lærer. De kommer og siger til En: Har De læst i „Politiken“, hvad Kromann skriver, og Ditlev Nielsen, ja, der har ogsaa været nogle Præster, som har skrevet deri — hvad skal man egentlig mene om det altsammen? — Ja, jeg prøver at tale om det en Søndag i Filips Kirken, men derfor er vi lige vidt.

Paa min sidste Rejse var der en Mand, der kom til at udløse en Tanke for mig. Jeg havde gaaet derovre i Jylland og tænkt over dette: hvad er det egentlig, som er karakteristisk for København? En Dag viser denne Mand mig to Haandfulde Grus og siger: Kan De se Forskel paa disse to Haandfulde Grus? Nej, der var tilsyneladende slet ikke Forskel. Saa forklarede han mig: Det er Grus fra to forskellige Bunker — den ene Slags kan ikke hænge sammen i Støbning; det kommer af, at det er overtrukket med en Hinde af Syre. Den stammer fra nogle ganske smaa Rødder, der gaar dybt ned i Grusgraven og bevirker, at Gruset ikke kan hænge sammen. Saa var det Tanken klarede sig: det er saadan, København har det; vi ser ikke de døde Rødder, men de er der, og de trækker over os en usynlig Hinde af Skepsis, Tvivl, Kritik. — Vi møder (eller rettere: møder ikke) disse Mennesker med Prædiken, de skal mødes med Grunde og Modgrunde, paa lige Fod. Jeg tænker ikke mindst paa Eliten af den nye Middelstand, der er vokset op i Ly af Fagforeningerne, deres Førere og Presse taler endnu til 10,000, hvor vi skriver og taler til Snese.

4. Vi synes det er glædeligt med den større Aabenhed, men her maa vi ogsaa være klar over, at *de Mennesker*, der lever under vanskelige Livsforhold og *som har nogen religiøs Følelse, de søger ikke i særlig Grad til Kirken*, men lige saa meget til Sekterne og andre Steder hen, hvor der bydes dem noget. De kan ikke rumme meget. Vor Gudstjeneste bliver dem for tung. Det sekteriske er lettere tilgængeligt, og deres Hjerner er trætte. Der er livligt i de smaa Forsamlinger, selv om jeg savner den dybe Bønnens Fred i Kirken, som een sagde — ogsaa dette hører med til de folkekirkelige Problemer.

Naar vi nu sammenfatter disse forskellige Ting, jeg har fremført, maa vi sige: Gud ske Lov for de banede Veje. Det er sikkert, vi har i Grunden Brug for et frikirkeligt Arbejde herinde som Supplement til det, vi har. Jeg tror, det er noget af en Svaghed, at alt Arbejde her er blevet saa „kirkefondsk“. Stockholm har ingen Kirkesag som vores, men har sin Beskow. Men vi maa ikke glemme, at de forkekirkelige Veje er mere farbare nu og fører længere ud end før.

En Ting endnu: Daabsspørgsmaalet. Skal vi tænke paa en Vækkelse i København, saa, mener jeg, skal den komme over Baredaaben, over Hjemmene. Men det er et Taalmodighedsarbejde. Alt i alt: Den folkekirkelige Vej er fuld af Forjættelser, paa den er der udrettet noget. Der er udrettet det, at de Mennesker, som gaar i Kirke, det er ikke bare nogle pæne Folk, der vil synge Salmer og høre nogle Ord af Skriften, nej, det er de Mennesker, der vil leve og virke for Gud.

Jeg vil sige til Vennerne, som er kommet herind: Vi trænger til Jer. Vi trænger til Jeres Samarbejde, Jeres Forstaaelse. Vor Basis har vi her, ogsaa vort Rygstød, men Jer kan vi ikke undvære.

Københavns Kirkesag

og Menigheden.

Nr. 36.

Oktober. II.

1925.

Til Orientering.

I Anledning af Angrebene i Pressen.

Nu da Angrebene paa Kirkefondet i Social-Demokraten, Politiken og deres Aflæggere er indstillede efter at have været en rum Tid, og man kan overskue Stillingen, lægger man hurtigt Mærke til, at visse Anklager ideligt er blevet gentaget, varieret paa forskellig Maade. Det kan da maaske være nyttigt at tage disse Punkter op til Behandling, saa det Publikum, der ønsker at vide Besked om de faktiske Forhold, kan faa dette sit berettigede Ønske opfyldt.

I den noget forvirrede Tale, som er ført, navnlig i Social-Demokraten, er Kirkefondet og dets Anliggender atter og atter sammenblandet med Forhold paa Frederiksberg, hvor Kirkefondet slet ikke arbejder, og med Forhold ved Kristkirken, som heller ikke har med Kirkefondet at gøre, uden for saa vidt som, at den sydlige Del af Sognet er blevet udskilt som nyt Sogn om den af Kirkefondet og en lokal Komité opførte *Enghave* Kirke. Denne Sammenblanding skaber Uklarhed og gør Indtryk af at hænge sammen med personlige Interesser hos dem, der er Angrebene's Kilde. Paa disse Kirkefondets Arbejde uvedkommende Punkter agter jeg ikke at svare.

Derimod vil jeg gerne give nogle Oplysninger om de 5 Punkter, hvorom Angrebene samler sig: de nye Kirker, Præsteboligerne, Præsterne og deres Indsamlingsvirksomhed, Regnskaberne og Kirkefondets Organisation og Arbejdsmaade. — Altsaa først de nye Kirker.

De karakteriseres i Social-Demokraten d. 8. September som „Pragtbygninger med Taarne og Spir“, den 14. som „ny grimme Kirker“, den 18. som „Automobilgarager med forgyldte Kors paa Taget“ — Pragten samler sig altsaa om Korset — og om den nye Allehelgenskrypt i Sundby paastaas der i samme Nummer af Bladet, at „noget mere smagløst er aldrig set; den skamskænder hele Kvarteret“.

Set fra et Skønhedssynspunkt maa man vistnok sige, at Sandheden nærmest bliver noget midt imellem Udtalelserne

d. 8. og d. 18. September. Vi vil gerne bygge prydelige Kirker; men saa længe de ikke er fuldført, men staar der i deres halv-færdige Skikkelse, kan man ikke vente, at de skal fyldestgøre Fordringerne om Skønhed. Naar Allehelgens Kirke staar færdig, tænker jeg ikke, at man vil faa nogen Grund til at beklage sig.

Vi vil som sagt gerne bygge kønne Kirker, men ikke meget store eller pragtfulde. Thi Skønhedshensynet kan ikke blive det første for os. Hensynet til det praktiske, til Menighedsarbejdets Tarv og til det økonomiske vejer tungere. Grundtvigs Mindekirke, der nu rejser sig ude paa Bispebjerg, er et pragtfuldt Stykke Arkitektur, men den koster lige saa meget som en halv Snes af vore Kirker og maa lige saa meget ses under Synspunktet: et Monument, som under Synspunktet: en Kirke. Vore *færdige* Kirker er gennemgaende kønne og pryder det Kvarter, hvor de ligger.

En Indvending af betydeligere Vægt mod de nye Kirker er, at dette Kirkebyggeri er *antisocialt* set paa Bolignødens Baggrund.

Der er en virkelig *Brod* i dette. Ganske vist taber den noget af sin Evne til at saare, naar man tænker paa, at de københavnske Ejendomme er vurderet til 3 Milliarder, eller at der bruges ca. 400 Millioner Kroner til Boligbyggeri i disse Aar. Paa denne Baggrund svinder Omkostningerne ved Kirkebyggeriet ind til noget ubetydeligt. Men saa længe der er Mennesker iblandt os, som lever under Boligforhold, der nedbryder Hjemlivet og beforder al Slags Umoral, kan man ikke helt komme bort fra, at der ogsaa paa dette Felt er Brug for den kristne Menigheds Indsats. Heldigvis har da ogsaa Pastor Gade og Kirkens Korshær sat sig i Bevægelse for at faa noget udrettet i dette Forhold. Men man maa først og fremmest gøre sig det klart, at dette Boligbyggeri under Forhold, hvor privat Byggeri ikke kan forrente sig, i høj Grad er en *Samfundsopgave*, der bør varetages af Stat og Kommune og hverken kan eller skal løses ved privat Initiativ, som ikke paa nogen Maade magter den. Menigheden bør staa saaledes i den Sag, at dens Medlemmer ikke blot med Glæde bærer de Byrder og Skattepaalæg, som bliver nødvendige, hvis Opgaven skal løses, men ogsaa holder den offentlige Samvittighed vaagen paa dette Punkt, saa man ikke finder sig i, at der bydes Mennesker iblandt os saa usle Boligkaar som for Øjeblikket. Saa vil ingen med Rette kunne bebrejde den, at den varetager Kirkens Tarv og skaffer de Kirkebygninger til Veje, som er nødvendige for, at den kan gøre sin Gerning i Storbyens Befolkning.

En tredje Indvending er, at de nye Kirker er *overflødige*, idet man ved en fornuftig Omlægning af Sognene maa kunne undgaa Opførelsen af flere Kirker. Dertil er at bemærke, at

ogsaa Kirkefondet regner med den Mulighed, at Sognegrænserne i flere Tilfælde kan reguleres. Men dertil er der taget Hensyn, da Planerne om de nye Kirker blev lagt; og ingen af disse vil kunne undværes; de skyldes alle Byens stærke Vækst.

En fjerde Indvending er, at de nye Kirker betyder nye *Udgifter for Skatteyderne*. — Ikke til selve Kirkernes Drift; thi Reparationer, Vedligeholdelse, Lys og Varme bekostes af Menighederne og Kirkefondet; men til Lønninger for Præster og Kirkebetjening. Naar dette opgøres saaledes, at Skatteyderne i Løbet af Aarene vil komme af med en Ekstraskat paa mere end 4 Gange 4 Mill. Kr., beror det dog paa en fantastisk Misforstaaelse. Præster, Degne og Klokkerpenge lignes i København hvert Aar efter en fast Kvotient, der udgør 3,27 pr. skattepligtigt Medlem af Folkekirken, saaledes at det Beløb, hver enkelt betaler af Summen, retter sig efter Skatteevnen — de rige mere, de fattige mindre. Efterhaanden som Byen vokser, stiger altsaa det Beløb, der staar til Raadighed; og Loven forlanger, at der skal være 9000 Kr.s Overskud i Beløbet, før man maa oprette et nyt Sogn, hvis ikke Kommunalbestyrelsens Samtykke skal indhentes.

Tillægsligningen, der er Erstatning for de afløste Ofre og Accidentser, fastsættes hvert Aar i Forhold til, hvad der behøves til Lønninger. Den stiger altsaa med det Beløb, der udgør Lønningerne til Præster og Kirketjenere i det nye Sogn, i Reglen ca. 25,000 Kr. til 2 Præster, en Kordegn, en Graver, en Organist og 4 Kormedlemmer. Dette Beløb lignes ikke paa vedkommende Sogn, men fordeles paa alle Byens folkekirkelige Skatteydere. Da en Stigning paa mindst 9000 Kr. i de faste Afgifter var Betingelsen for, at et nyt Sogn kunde oprettes, kan man ikke uden videre sige, at alle de 25,000 Kr. som Tillægsligningen kræver, skyldes dette nye Sogns Oprettelse.

Naar der endelig gøres den Indvending, at de nye Kirker skyldes et *Magtbegær*, at Kirkefondet vil gøre sig til Herre over Byens Kirker, saa er dertil kun at svare, at om Motiver er det vanskeligt at diskutere. Hidtil har Kirkefondet og dets Mænd gjort deres Gerning under det Motto, at vi var her for at tjene. Derfor har vi bygget Kirkerne, da Folkekirkens Myndigheder ikke selv magtede at skaffe Bevillinger til deres Opførelse, vi har overladt Folkekirken dem til Brug, saa længe den bestaar, vi betaler selv Kirkedriften, vi underkaster os Menighedsraadenes Præstevalg og forbeholder os blot Ejendomsretten og Retten til at ansætte en Andenpræst, hvis den Menighed, der har hjemme i Kirken, ikke kan bruge nogen af de Præster, Menighedsraadet har indstillet og Ministeriet udnævnt. Og denne Ret har vi aldrig brugt. Alt dette peger dog ikke i Retning af Herskesyge.

Der har derfor ogsaa altid været et godt Forhold mellem Kirkefondets Mænd og Befolkningen; det viser sig ogsaa nu paa mange Maader under Indsamlingen til de nye Kirker.

Vore Præsteboliger.

Man anklager os for, at vi bygger Præsteboliger for Penge, der er givet til Kirker, at vi bygger dem for store og kostbare, ja at Kirkerne kun er Paaskud for at vi kan komme til at bygge flotte Boliger til Præster, som derved bliver afhængige af Kirkefondet. Ganske særligt rettes Angrebene mod Præsteboligen ved Timotheus Kirke.

Hvordan er saa de faktiske Forhold?

Der er ved Kirkefondets 28 Kirker ialt 8 Præsteboliger. Af disse er de tre ældste opført henholdsvis af Kirkefondet, Komiteen for Esajas Kirkens Opførelse og „Foreningen for smaa Kirkers Opførelse“ sammen med paagældende Kirker, Nathanaels Kirke (1899), Esajas Kirke (1903) og Frihavns Kirke (1905). Disse tre Boliger er opført for Laan, som forrentes gennem Præstens Husleje.

Først 1914 opføres den næste Præstebolig, idet Professor Nyrop indrettede Loftsetagen i Lutherkirkens Menighedshus til Bolig for Præsten. Tillige bor Graveren og Menighedens Diakonisse i Menighedshuset. Lutherkirken har et Laan paa 30,000 Kr. — et Beløb, der er langt større, end hvad Præsteboligen har kostet — som hovedsageligt forrentes af disse Lejligheders Lejeindtægt.

Under Bolignødens haarde Pres opføres saa de andre 4 Præsteboliger i de sidste Aar. Vi havde haft bitre Erfaringer om, hvilket Spild af Tid og Kraft det medfører, naar Præsten skal bo langt fra sit Sogn, i en hel anden Bydel og dog skal ud til Sognet mindst en og ofte flere Gange daglig. Derfor for ansaa vi det for fuldt forsvarligt at gøre to af de Menighedshuse, hvis Sale skulde indvies til midlertidige Kirker, saa meget større, at der ogsaa blev Plads til Præstebolig i dem. Det kan gøres forholdsvis billigt, da det kun drejer sig om at bygge lidt højere under samme Tag. Saaledes fik baade Hans Egedes Kirke og Enghave Kirke deres Præsteboliger, den første tillige en Graverbolig. For Hans Egedes Kirkens Vedkommende ordnedes det gennem et Laan i Østifternes Kreditforening; dette Laan paa 40,000 Kr. forrentes og amortiseres i Løbet af 60 Aar næsten fuldstændigt gennem Lejeindtægterne. For Enghave Kirkens Vedkommende er Pengene laant foreløbig i Kirkefondets Hjælpeindsamling. Dette Laan forrentes ved Lejeindtægten fra Præsteboligen. Paa lignende Maade er en ny Præstebolig i Filips Sogn projekteret. Tillige bliver saa de to selvstændige Præsteboliger, som er bygget i Kapernaums og Timotheus Sogne.

Præsteboligen i Kapernaums Sogn har kostet 34,785 Kr. De 20,000 Kr. er et 4 pCt. Laan i Stiftsmidlerne, i Gaver fra Sognet er indgaaet 3,785 Kr., Tilskud fra Kirkefondet 9000 Kr. plus et Laan paa 2000 Kr. Huslejen forrenter rigeligt Laanene. Til Gengæld for det økonomiske Offer, Kirkefondet her har ydet, har det faaet en Ejendom, der vurderes til 35,000 i Ejendomsskyld, og Sikkerhed for, at Sognepræsten har en passende og beskeden Bolig midt i Sognet.

Timotheus Præstebolig har kostet en Del mere: 58,000 Kr. Da den skal indgaa som Led i hele Kirkekomplekset, har man maattet anvende en Del mere paa dens ydre Skikkelse. 3000 Kr. er saaledes medgaaet til Trappegavle. Af de resterende 55,000 Kr. er de 20,000 Laan i Stiftsmidlerne, de 17,000 Laan af Kirkeindsamlingen, 6,800 Kr. er Andelsbeviser, overtagne af Folk i Sognet, 5000 er Tilskud fra Kirkefondet og 6200 Tilskud andetsteds fra. Huslejen — 2100 Kr. — forrenter for en væsentlig Del Laanene, som Kirkefondet overtog ifjor.

Vi indrømmer gerne, at denne Bygning er blevet dyrere, end vi ønsker, at en saadan skal være; men gør tillige opmærksom paa, at den indeholder to Lejligheder og er bygget i den meget dyre Periode. Og saa mener vi ogsaa, at det er noget værd, at vi faar et smukt, samlet Kirkekompleks og altid er sikre paa at have en god Bolig til Sognepræsten.

Antisocialt er dette Præsteboligbyggeri i hvert Fald ikke; thi derved frigøres i en vanskelig Boligperiode Lejligheder, som Præsterne ellers vilde lægge Beslag paa. Baade Hensynet til Menighedernes Tarv og Hensynet til Samfundets lægger et Lod i Vægtskaalen til Fordel for Opførelsen af Præsteboliger, ikke mindst naar de kan bygges for billige Laan, som Huslejen forrenter og afdrager.

Præsterne og deres Indsamlingsvirksomhed.

Anklagen gaar her ud paa, at Præsterne forsømmer deres smukkeste Opgave, at hjælpe syge, fattige og ulykkeligt stillede Medmennesker blot for at indsamle Penge. Til Husbesøg bliver der ikke Tid — ogsaa fordi deres Agitationsrejser ud over Landet optager dem saa meget. Resultatet er, at Kirkerne affolkes. I deres Iver for at indsamle til Kirker bruger Præsterne endogsaa Penge, der er givet til Sognets fattige og syge, til dette Formaal.

Den sidste Anklage støtter sig til eet eneste — misforstaaet — Faktum. En Næringsdrivende paa Vesterbro indleverede ved Juletid 1923 en Konvolut med 25 Kr. i til Pastor Aug. Andersen ved Eliaskirken. Præsten var ikke hjemme, da han kom med sin Gave, og hverken i eller udenpaa Konvolutten var det anført, hvortil Gaven var bestemt. Manden havde imidlertid et Par Gange før ved Juletid sendt Penge til

Menighedsplejen. Præsten bestemte sig til at anvende Pengene til Indsamlingen til den ny Enghave Kirke, hvortil Elias Menighed havde lovet at bidrage med 10,000 Kr. Da Manden nogle Dage senere kom op til Præsten, sagde Præsten til ham, at han havde tilladt sig at anvende hans Gave til dette Formaal. Manden gjorde ingen Indvendinger, men modtog tværtimod en Kvittering for, at han havde givet 25 Kr. til Enghave Kirke. 1½ Aar efter meddeler han en Bladredaktion, der angriber Kirkefondet, at han egentlig havde villet give sin Gave til de fattige, men turde ikke protestere mod Præstens Anvendelse af hans Penge. Kommentarer er formentlig overflødige. Dette ene Tilfælde generaliseres dernæst, som om det var en almindelig Sag, at Gaver til syge og fattige blev anvendt til at bygge Kirker for.

At Kirkerne affolkes, mærker man ikke meget til. Kirkegangen har ikke i mange Aar været bedre her i København, end den er for Øjeblikket.

At Præsterne forsømmer fattige og syge og i det hele Husbesøgene, er en Anklage, der virker ejendommeligt — ikke blot fordi den staar at læse i Social-Demokraten, men ogsaa fordi den er i Strid med den faktiske Virkelighed, som er den, at Præsternes Tid for en meget stor Del netop optages af denne Vandring fra Hjem til Hjem i Sognet.

Iøvrigt maa man glæde sig over den Værdsættelse af Præsternes Arbejde i Sognene, som den hele Betragtning rummer. Nu har vi i saa mange Aar hørt om, hvor lidt Præsters Gerning betød, at det virker befriende at faa at vide, at man forstaar at paaskønne noget af den.

At Præster, som skal have Kirker bygget i deres Sogn, maa anvende en Del af deres Tid og Kraft paa at faa Pengene dertil skaffet tilveje, er nogenlunde selvfølgeligt. Dog er det Lægfolket i Menighederne, der som oftest her trækker den tungeste Del af Læsset med at ordne disse Ting, netop fordi de forstaar, at Præsten skal bruge sin Tid til noget større. Som Hjelpeindsamlingen er organiseret, saaledes at hver Kirke har sit Amt ude i Landet, der støtter dens Opførelse, maa Præsterne i vedkommende Sogn af og til rejse ud til Amtet. Bortset fra Pengene gør det ogsaa sin Gavn ved at knytte Forbindelsen mellem Menigheden i Byen og paa Landet.

At Præsternes Nidkærhed for Indsamlingen særlig skulde paaskønnes ved rigelige Belønninger af afd. Grosserer Chr. P. Hansens Legat, stemmer ikke med Virkeligheden. Kirkefondet uddeler disse Penge uden andet Hensyn end til Trang. Størrelsen af det udbetalte Beløb varierer efter som Forretningens Overskud har været større eller mindre. I Aar har det været 60,000 Kr., hvoraf ca. Halvdelen er medgaaet til Lønning af ordinerede Medhjælpere, medens Resten er givet i

Tilskud til Præster, der trængte dertil. Den beskedne Løn slaar vanskeligt til over for de store Krav, der stilles, baade til Præstens Gæstfrihed og Hjælpsomhed over for dem, der beder om Støtte. Enhver, som har været Præst i et københavnsk Sogn, ved noget om, hvor ofte der appelleres til Præsternes gode Vilje og aabne Haand.

Kirkefondets Regnskaber.

De forlanges fremlagt, kritisk revideret af en statsautoriseret Revisor. Der paastaas, at Fondet raader over Millioner, men Regnskaberne ses aldrig. Der gives ikke Offentligheden behørig Besked om Pengenes Anvendelse. „Vi ser nogle skumle Kirkebygninger rejse sig, Byen fyldes med Kirkefondspræster, som kan lade haant om Menighedsraadene. Vi ser store Præsteboliger, rundelige Præstelegater, men ikke Regnskaber.“

Dertil er at bemærke, at Kirkefondets Aarsregnskab hvert Aar trykkes i mange Eksemplarer. Det sendes til forskellige Autoriteter, først og fremmest til Kirkeministeriet, men til lige til enhver interesseret, som ønsker at faa det tilsendt. Hovedsummerne i det offentliggøres hvert Aar efter Bestyrelsesmødet i Dagspressen og i Kirkefondets eget Blad, der udgaar i 22,000 Eksemplarer. Det revideres af Trafikkontrollør V. Busch og Revisor Aage Holm, som af Justitsministeriet er anerkendt som regnskabskyndig Tillidsmand. Hjælpeindsamlingens Regnskab, som i Aar foreligger for første Gang, og som er trykt i forrige Nr. af Kirkefondets Blad, er revideret af Fuldmægtig i Finansministeriet J. Toftegaard og Bankbogholder A. Hørlyck. De enkelte Kirkers Regnskaber revideres af Kontorchef i Magistraten Aug. Nielsen.

Det vil af ovenstaaende formentlig fremgaa, hvor uberettiget den Anklage er, at vi holder Regnskaberne tilbage. I en Tid, hvor der har været svindlet meget, er det let at vække Mistroen hos Mennesker. Men det er uværdigt at gøre det paa et Grundlag, som her foreligger.

Efter at et Eksemplar af vort Aarsregnskab var tilstillet Social-Demokratens Redaktion, kom der i Bladet følgende Kvittering: „Kirkefondets Regnskaber ses ikke af nogen statsautoriseret Revisor og indeholder ingen Specifikation. De balancerer med Millioner, indsamlet blandt Arbejdere og Middelstandsfolk, af hvilke en stor Del tror, at de har givet til de nødlidende. Hjælpeindsamlingen har selvstændigt Regnskab. Endelig har hver Kirke sit. Det vil tage en Menneskealder at naa til det Resultat, et Udvalg af Borgerrepræsentationen kom til ang. Kristkirkens Regnskaber — at man ikke kan finde ud af dem.“

Dertil er at bemærke, at de ønskede Specifikationer først

og fremmest er de enkelte Kirkers Regnskaber. Hovedposterne i disse vil findes i de Aarsberetninger, som disse Kirker hvert Aar udgiver. At Regnskabet balancerer med Millioener vil sige, at Kirkernes bogførte Værdi i Aarsregnskabet for 1923 er godt 3 Millioner Kroner; da hver ny Kirke betyder ny aarlige Udgifter til Drift, kan man ikke uden videre deraf slutte, at Kirkefondet er en velhavende Institution. Det modsatte er da ogsaa Tilfældet. Vi gaar ud af indeværende Regnskabsaar med et Underskud paa over 50,000 Kr.

At det skulde tage en Menneskealder at finde ud af vore Regnskaber, kan kun gælde, hvis den, der skal „finde ud“ af dem, ikke forstaar sig paa Tal. Regnskabskyndige vil kunne finde ud af dem i stor Hurtighed, da Regnskaberne er i udmærket Orden.

Kirkefondets Organisation og Arbejdsmaade.

Her angriber man særlig det frikirkelige Moment i Kirkefondet — og opfordrer ligefrem til, at Kirkefondet bør træde ud af Folkekirken og danne Frikirke, saafremt det ikke helt vil gaa op i det folkekirkelige. Da Socialdemokratiet har Frikirken paa sit Program, bliver man unægtelig lidt forbløffet over at møde en saa kras Statskirkelighed i dets førende Organs Betragtninger.

Hvad nu først Organisationen angaar, da har Kirkefondet Ret til at indvælge en Repræsentant i Kirkernes Overtilsyn, saaledes at dette bestaar af Biskop, Overpræsident og en af Kirkefondet valgt Repræsentant — for Tiden Professor H. Westergaard. Det vil dog næppe findes ubilligt, at Kirke-ejeren er repræsenteret i Kirkernes Overtilsyn. Dettets Magt er iøvrigt væsentlig indskrænket til at udnævne Kirketjenere og approbere Kirkernes Regulativer.

Den enkelte Kirkefondskirkes Bestyrelse bestaar af 5 Medlemmer, hvoraf de 3 er valgt af Menighedsraadet, de 2 af Kirkefondet (som Kirkeejere). Ogsaa Kirkebestyrelsens Magtomraade er ret indskrænket. Den vælger Kirkeværge og Kassierer, som fører Kirkens Regnskab; den indsender Budget for Kirkens kommende Regnskabsaar, og den foretager Indstilling til Overtilsynet, naar der skal udnævnes ny Kirketjenere ved Kirkerne.

Iøvrigt er det Menighedsraadene, som har Indflydelsen. De vælges i Kirkefondets Sogne ganske paa samme Maade som i andre Sogne. At Sogdenes kirkelige Vælgere kun møder frem i ringe Antal, er ikke noget, som er ejendommeligt for de Sogne, der har Kirkefondskirker. Det er en gammel Ret, at hver, som bygger en Kirke, har Lov til at vælge dens første Præster — se Lov om Menighedsraad § 33 Stk. 2. Men med denne Undtagelse har Menighedsraadet i Sogne, hvor

der er Kirkefondskirker, den samme Indflydelse paa Præstembedernes Besættelse som i Folkekirkens øvrige Sogne. Kun een Indrømmelse er der gjort Kirkefondet, nemlig den, at det til enhver Tid skal være berettiget til at forbeholde sig den halve Brug af Kirken til Fordel for en Valgmenighed, som med dets Tilslutning maatte ønskes stiftet, eller hvis der med Kirkefondets Tilslutning sker Ansættelse af en Andenpræst i Henhold til Lov om Menighedsraad af 30. Juni 1922 § 39. En lignende Ret til Brug af Kirkerne har iøvrigt enhver ansat Andenpræst ud over Landet. Ogsaa Kirkefondets Kirker kan paa Lovens Vilkaar bruges paa denne Maade. Denne Ret er aldrig blevet brugt, men staar blot som et Værn om Menighedslivet ved vore Kirker. Det kan aldrig blive uden præstelig Betjening; thi skulde Menighedsraadet vælge to Mænd til Præster ved Kirken, som ikke vilde eller kunde samarbejde med Menigheden, saa var der altid den Udvej aaben at ansætte en Andenpræst, hvis Løn saa maatte tilvejebringes ad privat Vej.

Der kan saaledes ikke med Rette hævdes, at Menighedsraadene intet har at sige i Sogne, hvor Kirkefondet arbejder. Der er blot taget Forholdsregel mod, at de farer hensynsløst frem mod den arbejdende Menighed i Sognet.

Kritiken af Kirkefondets Organisation munder ud i det mærkværdige Krav, at Biskoppen over Københavns Stift ikke maa være født Formand i Kirkefondet, hvad han har været lige fra Fondets Oprettelse. Man taler dunkle Ord om de Pligtkollisioner, en saadan Dobbeltstilling kan medføre. Og saa glemmer man, at Biskoppen netop sidder der som Garant for, at den frie Virksomheds Arbejde holder sig paa de folkekirkelige Linjer. Derfor har Ministeriet selv oprindeligt ønsket denne Bestemmelse indsat. Blev Bestemmelsen hævet, vilde Biskop Ostenfeld ganske sikkert blive indvalgt af Bestyrelsen som Formand. Og hvordan skulde man kunne formene en Biskop at lede en stor fri kirkelig Virksomhed, der udelukkende arbejder i hans eget Stift, hvis man da ikke vil degradere Biskopperne til at være ministerielle Kontorchefer? Deres Indflydelse beror mere paa deres Ledelse af Menighedens Arbejde end paa deres officielle Stilling. Hvorledes skulde saa Biskop Götzsche kunne sidde i Bestyrelsen for D. M. S.? Der kunde jo ogsaa tænkes Pligt-kollisioner. Ja, hvad kan i det hele taget ikke tænkes? Men nu har tre Biskopper siddet som Kirkefondets Formænd og hidtil ikke mærket til disse Vanskeligheder. Er det saa ikke bedst at lade Konstruktionerne fare?

Og saa endelig Kirkefondets Arbejdsmetode: Frivillighedens. Er den ikke netop den ønskelige? Er det ikke bedre end gennem Ligning at paatvinge Mennesker Ydelser til Formaal, der slet ikke interesserer dem? Det er en sikker Vej.

til at ægge Modstand og Vrede mod Kirken frem paa — at man bruger Kirkens Forbindelse med Staten til at gennemtvinge Opførelser af Kirker, som mange helst vil være fri for. Nej, lad os blive ved Frivillighedens Vej, hvis vi vil Folk og Menighed det bedste. Og lad os glæde os over, at vor gamle Folkekirke ikke er blevet en stramt uniformeret Anstalt for aandelig Tvang, men en Kirke, der rummer hele den frivillige Menigheds Arbejde uden at sprænges. Paa Spændingen mellem dette frivillige Menighedsarbejde og det folkekirkelige beror Livskraften i vor Kirke. Kan den ikke længere taale Frivilligheden, saa dør den i Statskirkelighed, bliver en Form uden Indhold.

Et Angreb som det, der nu er ført, slaar for Størstedelen tilbage paa Angriberne selv. Det er ogsaa sket her. Alligevel har det ogsaa for alle Kirkesagens Venner den Betydning, at vi tager vort Arbejde op til Revision og tænker det igenem. Og saa faar vi ny Anledning til at takke Gud, der saa underligt har ført vor Sag saaledes, at den ligger paa Linjer, vi helt kan være glade for, og som er lette at forsvare.

Charles Nielsen.

Samuels Kirkes Indvielse.

Søndag d. 6. September oprandt den Dag, som Samuels Menighed saa længe har set hen til med Forventning, da den af Arkitekt Schiøtz opførte kønne Kirkekrypt blev indviet til Kirke for Sognet.

Den store Præsteprocession udgik fra den Barak, som Nørrebros K.F.U.M.-Foreninger har rejst paa Grunden ved Siden af Kirken, og som var blevet indviet Søndagen forud. Den talte mange Præster ude fra Landet, som var kommet ind til Byen i Anledning af Hjælpeindsamlingens Repræsentantmøde, blandt andet Formændene for Indsamlingerne i Odense og Ribe Amt og Ulfborg-Hind Herreder, Provst Vahlentin, Pastor Engel Jensen og Pastor Fledelius, der ved Indvielsen læste de forordnede Stykker af den hellige Skrift. Og saa fhv. Biskop Wegener, der er Formand for Hjælpeindsamlingen i Maribo Amt, var i Processionen. Det anselige Kirkerum var tæt besat, da Processionen med Biskop Ostenfeld og den konstituerede Overpræsident, Dr. Kaper skred op gennem Midtergangen.

Efter at Indgangsbønnen var bedt og Salmen sunget, holdt Biskop Ostenfeld sin Indvielsestale, der følger nedenfor. Derpaa efter fandt Indvielsen Sted; Sognepræsten i Simeons Sogn, hvorfra Sognet er udskilt, Pastor Fr. Frandsen, og de tre ovenfor nævnte Præster læste Skriftordene, og Biskoppen foretog Indvielsen. Derefter prædikede Sognepræsten, Pastor

Bjerregaard, over Dagens Tekst. Hans Prædiken vil ligeledes findes i dette Nummer af Bladet. Han sluttede med Tak til alle, som havde hjulpet til, at Kirken kunde blive rejst. Den smukke Højtidelighed endte med Salmesang og Udgangsbøn ved Pastor S. Sørensen, Kirkens Andenpræst.

Maatte Velsignelsen fra det høje følge Arbejdet i Samuels Sogn i Dagen, der kommer!

Ch. N.

Ved Indvielsen af Samuelskirken den 6. Septbr. 1925.

Af Biskop, Dr. theol. H. Ostenfeld.

Og han kom til Nazareth, hvor han var opfødt, og gik efter sin Sædvane paa Sabbatsdagen ind i Synagogen og stod op for at forelæse. Og man gav ham Profeten Esajas' Bog, og da han slog Bogen op, fandt han det Sted, hvor der stod skrevet: »Herrens Aand er over mig, fordi han salvede mig til at forkynde Evangelium for fattige, han har sendt mig for at forkynde fangne, at de skulle lades løs, og blinde, at de skulle faa deres Syn, for at sætte plagede i Frihed, for at forkynde et Herrens Naadeaar.« Og han lukkede Bogen sammen og gav Tjeneren den igen og satte sig; og alles Øjne i Synagogen stirrede paa ham. Men han begyndte at sige til dem: »I Dag er dette Skriftord gaaet i Opfyldelse for eders Øren.« Og de berømmede ham alle og undrede sig over de livsalige Ord, som udgik af hans Mund, og de sagde: »Er dette ikke Josefs Søn?« Og han sagde til dem: »I ville sikkerlig sige mig dette Ordsprog: Læg! læg dig selv; gør ogsaa her i din Fædreneby saa store Ting, som vi have hørt ere skete i Kapernaum.« Men han sagde: »Sandelig siger jeg eder, at ingen Profet er anerkendt i sit Fædreland. Men jeg siger eder i Sandhed: Der var mange Enker i Israel i Elias's Dage, da Himmelen var lukket i tre Aar og seks Maaneder, den Gang der var en stor Hunger i hele Landet; og til ingen af dem blev Elias sendt uden til Sarepta ved Sidon til en Enke. Og der var mange spedalske i Israel paa Profeten Elisas Tid, og ingen af dem blev rensset, uden Syrerer Naman.« Og alle, som vare i Synagogen, blev fulde af Harm, da de hørte dette. Og de stode op og stødte ham ud af Byen og førte ham hen til Skrænten af det Bjerg, paa hvilket deres By var bygget, for at styrte ham ned. Men han gik igennem, midt imellem dem, og drog bort. (Luk. 4, 16—30.)

Den oplæste Tekst fortæller om Jesu første Besøg i Nazareth, efterat han havde begyndt sin Gerning at forkynde Guds Rige, indviet dertil ved Daaben af Johannes Døberen. I Nazareth var han vokset op som Barn og ung Mand. Og nu staar han overfor alle de kendte Ansigter. Han oplæser af Profeten Esajas et Ord, som er talt om den forventede Messias: „Herrens Aand er over mig, derfor salvede han mig til at forkynde Glædesbud for de fattige.“ Da han har sluttet Oplæsningen og lagt Bogrullen i Synagogetjenerens Haand, er

der dødsstille derinde, og alles Øjne er rettede paa ham. Han begynder at tale, og Lukas gengiver ganske kort hans Tales Indhold: „I Dag er disse Ord gaaet i Opfyldelse for eders Øren.“ Indtrykket af hans Tale er først Begejstring over de livsalige Ord, de hørte, men saa slaar det om, — Tvivlen melder sig med snusfornuftige Bemærkninger: „Han er jo dog kun Josefs Søn, som vi godt kender.“ Og Jesus forstaaer deres Tankegang, at de vil se kraftige Gerninger øvede i deres By, dem var de nok modtagelige for, men ham var de ikke modtagelige for. Og da han udfordrer dem, bliver Mængden ude af sig selv og vil føre ham ud for at nedstyrte ham fra Klippetinden. De fører ham af Sted, men da han er ført derud, vender han sig om, og den oprørte Skare deler sig. Paa hans Ansigt stod der skrevet med en Skrift, som endog den vilde Hob kunde læse, at han havde Fred, at han gik Guds Vej og var ikke alene. Han drager bort — men den, som tabte, var Nazareth. Han kom med saa rigt og stort et Budskab til dem, men de forlangte noget andet, og saa fik de intet.

Her kunde være meget at tale om, som jeg i Dag skal lade ligge. Jeg vil kun samle mig om to Ting.

Over den Tid, vi lever i, gaar der ligesom en religiøs Bølge, som man siger. Da vi, som nu er blevne ældre, var unge, var der vel ogsaa noget, som begejstrede og optog Sindene, men det var stort set kun Tanken om større Oplysning og om materielle Fremskridt. Slægten var betaget af de store Opfindelser, hvormed Naturkræfterne toges i Menneskets Tjeneste, og man havde en forbavsende stærk Tillid til Menneskers Godhed, som af sig selv vilde udfolde sig, naar Kaarene og Oplysningen blev bedre; var der end endnu mørke Punkter, saa nævnede man blot Ordet Udvikling; det var at give en Forskrivning paa Fremtiden.

Saaledes tænker man ikke mere, man har opdaget, at der maa andre og stærkere Kræfter til for at gøre Slægten bedre. Der spørges og der søges langt mere og dybere nu, den religiøse Trang er i Bevægelse. Men den religiøse Trang betyder egentlig ikke en Søgen efter Kristendom, den betyder en *Søgen bort fra den Usikkerhed* og det Tryk, som saa mange føler. Og saa søger man ogsaa til Kirke og Kristendom, og derfor ses der vel ogsaa med større Venlighed paa en Kirkes Indvielse end Tilfældet var for 30 Aar siden.

Men som i Nazareth den Gang er ogsaa Længslen i vor Slægt rettet mod *Kristi Virkninger* og *Kristendommens Virkninger* og ikke mod Kristendom og Kristus selv. Men det skal siges, at der *ikke findes nogen Virkning uden en Aarsag*. Og man kan ikke opnaa at faa Kristendommens Virkninger, uden at man vil tage mod Kristus selv. Det blev oplevet den Dag i Nazareth og er bleven oplevet mange Gange i Historiens Løb siden den Tid. Aandens Frugter er, siger Apostlen

Paulus: Kærlighed, Glæde, Fred, Langmodighed, Mildhed, Godhed, Trofasthed, Sagtmodighed, Afholdenhed" (Gal. 5,22). Disse Frugter længes man efter og savner saa stærkt i vort Samfund, men de kan ikke importeres paa egne Skibe eller fremdrives paa en selvvalgt Maade, de er Frugter af den Aand, som er Jesu Kristi Aand. Aanden vil vidne om Jesus Kristus selv som Synderes Frelser og Oprejser, han som vil føre os ind til at have hjemme hos vor Fader i Himlen. Derfor skal det siges, at hvert Kirkehus, som bygges, det rejses for at Kristi Menighed i det og ud fra det kan gøre sin Gerning, og det er at forkynde Jesus Kristus som Synderes Frelser og Oprejser, at saa ogsaa Virkningerne kan komme, men Virkningerne kommer aldrig, uden at han, som alene kan fremkalde dem, kommer først. Gud velsigne dette Hus, at her altid maa lyde en Forkyndelse, som peger hen mod ham selv, og anviser Lydighedens Vej, som fører til ham.

Men saa har jeg ogsaa et Ord at sige til Menigheden, som her skal have sit aandelige Hjemsted. Saavist som det er, at der aldrig kommer nogen Virkning, uden at Virkekraften, Aarsagen, er der, saavist er det ogsaa, at det som bydes i Kirken, og det som modtages som et Glædesbud fra Gud, skal *bevise sin Virkelighed ved, at det virker*, ved at der udgaar en Virkning fra det til at forandre Menneskers Sind og derigennem Menneskers Samfundsliv, at de ikke samler sig om sig selv og egne fromme Betragtninger, men omsætter det, som modtages af Gud, i virksom Broderkærlighed overfor hinanden indbyrdes, og overfor dem, som lever paa Livets Skyggeside, at man naar ud til dem med det, som kan bringe Lys og Lindring. Vi skal *ikke bevise Kristendommen*, den skal *bevise sig selv ved, at den virker*. Saaledes var det med vor Herre og Frelser, og alt hvad han talte, og hvad han virkede, det har han lagt i sin Menigheds Hænder. Gud velsigne den Menighed, som her vil samles, at den maa blive til en Velsignelse for det store Sogn, som skal høre til her.

Ja, det er det, som vi beder om ved denne Indvielsesfest, at her maa tales klart om, at Frugterne kan kun faaes, naar man har Træet og Roden, og at her maa vokse en Menighed op, som ikke alene bærer Blade ved Møder og Sammenkomster, men bærer Aandens Frugter — vor Fader til Ære og Glæde, Amen.

Prædiken ved Indvielsen af Samuels Kirke.

Luk. 10, 23—37.

Salige er de Øjne, som ser det. I ser! Det lyder som en Tekst, der er skrevet til en Festdag, f. Eks. til en Dag som denne. Idag er det nemlig en stor Festdag for os i Samuels Menighed, en større Festdag, end maaske lidt udenforstaaende kan forestille sig. Dog tvivler

vi ikke om, at alle vore Venner, der er kommet til Stede fra nær og fjern, ogsaa er i Stand til af Hjerter at tage Del i vor Festglæde. Vi priser os lykkelige, fordi vi ser, hvad vi nu ser, og oplever, hvad vi nu oplever. Og vore Hjerter takker, lover og priser Herren.

Men vor Tekst i Evangeliet i Dag har jo alligevel en anden historisk Oprindelse. Ordene er ikke blot skrevet for denne Festsdags Skyld. Der staar: Jesus vendte sig til Disciplene og sagde særlig til dem: Salige er de Øjne, som ser det, I ser. Og han føjede til: Thi jeg siger eder, at mange Profeter og Konger har villet se det, I ser, og har ikke set det, og høret det, I hører, og har ikke hørt det.

Hvad var nu det, som mange Profeter og Konger havde begæret at se, men som først Disciplenes Øjne saa? Hvad var det, Profeter og Konger havde længtes efter at opleve, men som først Disciplene oplevede? Svaret kan gives ganske kort: Jesus Kristus! Det var ham, der talte disse Ord til Disciplene. Det var ham selv. Ham havde de fromme længtes efter, stundom stærkt bevidst, stundom mere ubevidst, men altid havde han været de troendes Længsel og Haab. Men hvad Profeter og fromme Konger havde begæret at se, oplevede nu Disciplene, da Tidens Fylde var kommet. Jesus stod midt iblandt dem. Derfor: Salige er de Øjne, der ser det, I se.

Naar Ordene nu lyder til os i Dag: Salige er de Øjne, der ser det, I se, saa ved vi, at den tilstrækkelige Begrundelse for dette »Salige« ikke ligger i en eller anden Oplevelse, end ikke i en Fest som denne, nej Begrundelsen er evig den samme. Det er de Øjne, der ser Jesus, det er de Øjne og kun de Øjne, der i Sandhed kan prises salige. Det er ham, Menneskesjælene — bevidst eller ubevidst — længes efter — ogsaa nu. Og salige er de, der ser ham som deres Herre og Frelser.

Har du lært Jesus at kende som din Herre og Frelser, saa vil du bekende: Ikke min timelige Lykke, ikke min Ulykke, ikke min Medgang, ikke min Modgang, giver mit Liv dets Retning, og ikke paa dette eller hint bygger jeg min Fremtid og mit Haab, men alene paa min Frelser Jesus Kristus. Han er min Fremtid og mit Haab, han er min Lykke og min Salighed, saadan kender jeg ham nu — saadan skal jeg kende ham i al Evighed.

Jesus staar iblandt os ogsaa i Dag og siger til dem, der ser ham med Troens Øjne og kender ham ud fra Oplevelsens Virkelighed: Salige er de Øjne, der ser det, I ser. Thi mange Profeter og Konger har villet se det, I ser, og har ikke set det, og høret det, I hører, og har ikke hørt det.

Kender du Jesus paa denne Maade? Ellers bed om, at han vil tale sit »Effata«, som vi hørte om sidste Søndag, at dine Øren maa aabnes til at høre, og dine Øjne til at se ham som din Herre og Frelser, at dine Læber ogsaa kan komme til at prise Gud for hans Frelse i Jesus Kristus.

— — —

Vi holder Kirkeindvielse i Dag. Mange Slags Følelser besjæler os. Først en overstrømmende Følelse af Taknemlighed baade mod Gud og Mennesker. Men naar vi vender Blikket fremad, saa bliver det jo til Ønsker, til Begæringer og Bønner for det Arbejde, her skal gøres. Men hvis jeg skulde prøve at samle alt det under eet, og ikke blot som det nu former sig for min Sjæl, men som jeg ved, det lever i troende Venners Hjerter her i Menigheden, ja da kunde jeg samle alle Ønsker og Begæringer og Bønner i dette ene: At vi her maa se Jesus Kristus, og at Mennesker ved at se ham maa vinde Lykke og Salighed. — Alt afhænger i Virkeligheden af, om vi har Jesus Kristus iblandt os. I denne Sammenhæng er det underordnet, hvem der er Præster ved denne Kirke, om Menigheden udvortes set er fattig eller rig, hvorlænge denne Krypt skal bruges til Kirke, ja om vi er mange eller faa — det alene afgørende er, om Jesus er iblandt

os. Har vi ham i vor Midte, saa vil forøvrigt ogsaa Huset her i hans Time blive saa godt besøgt, saa vi ikke kan være her og derfor nødvendigvis maa bygge Kirken færdig. — Uden Jesus vil intet lykkes her i dette Kirkehus, med Jesus skal Gerningen lykkes. Derfor skal vor Bøn i Dag være: Kom Herre Jesus!

Jesus Kristus var de gamle Dages Længsel og Trang. Men han er ogsaa vore Dages dybeste Behov. Det, du trænger mest til, er, at dine Øjne maa se ham og blive salige. Ja, han er den, vi alle trænger til at se. Og her er det ikke som i Verden, at den enes Interesse er imod den andens, den enes Død den andens Brød. Men her er alles Liv Rigdom for alle. Du, jeg, vi alle trænger allermest til Jesus Kristus.

Vi lever i en Slægt, der har drevet det vidt i teknisk og videnskabelig Henseende. Men Nøden er ikke blevet mindre af den Grund. Der er mange Slags Nød i Verden. Der er paa sine Steder dyb økonomisk Elendighed, der er Arbejdsløshedens forfærdelige Svøbe (en Skændsel, at Mennesker ikke kan faa Lov at arbejde); der er Bolignødens Forbandelse (der er mange Mennesker her i Thorsgade, der lever under Forhold, der baade i hygiejnisk og moralsk Henseende er uværdige for Mennesker, men de har ingen Muligheder for at faa bedre Boliger). Og dog er der en Nød, der er endnu langt dybere. Bag ved alt dette ligger nemlig Tidens største Nød. Den er af moralsk og religiøs Art. — Saaledes var det paa Jesu Tid. Romeriget med dets høje Udvikling brød sammen, fordi det religiøse Liv opløstes, og fordi det sædelige og moralske Liv gik i Forraadnelse. — Vi har i Evangeliet i Dag Udtryk baade for det moralske og det religiøse Spørgsmaal. Det religiøse Spørgsmaal bliver til alle Tider dette: Hvorledes skal jeg faa et evigt Liv? og det moralske Spørgsmaal er: Hvem er min Næste? Hvem er min Broder? Spørgsmaalet om Næstekærlighed og Brodersind. —

Tidens Børn trænger til evigt Liv, og Verden trænger til Brodersindet, der gaar bort og gør ligesom den barmhjertige Samaritan.

Tidens moralske Nød er stor. De Magter, der raader i Verden, er jo Had, Misundelse, Egoisme og Mammondyrkelse. Vi trænger til at lære Næstekærligheden, Brodersindet. Jesus minder os i Evangeliet i Dag væsentlig om en Side heraf: Barmhjertigheden. Der vil altid være Brug for Barmhjertighed. Men Brodersindet har ogsaa en anden Side. Det vil skabe Retfærdighed. Derom minder Jesus os i Bjergprædiken. Uden jeres Retfærdighed overgaar de skriftkloges og Farisæernes, kommer I ingenlunde ind i Himmeriges Rige.

At det ogsaa gælder Retfærdighed, kom vel paa ny levende til os, da vi for nogen Tid siden læste om Forholdene i Kina, om hvorledes 5—6 Aars Børn misbruges i 12—13 Timer i Døgn i Fabrikker. Naar man hører herom, da forstaar man umiddelbart: Her skal ikke bygges Hospitaler, der kan opsamle de Vragstumper, der kommer ud fra dette Børnehelvede, men denne grænseløse Uretfærdighed mod Børnene er fordømt, den maa først og fremmest fjernes. — Og tro nu ikke, at det blot er Kina. Der er mange Forhold herhjemme, hvor der ikke blot er Brug for Barmhjertighed, men i lige saa høj Grad for Retfærdighed.

Jesus Kristus er Guds Barmhjertighed og Retfærdighed. Han alene kan raade Bod paa Tidens moralske Nød. Han er den barmhjertige Samaritan, men han er tillige Guds ubestikkelige Retfærdighed. Han er Lyset fra det høje. Han gav os et Eksempel og siger: Gaa hen og gør ligesaa. Han tænder den rette Ild i vore Hjerter og giver os Kraft til at vandre i hans Fodspor.

Gid Jesus Kristus altid maa være i denne Kirke som den, der tænder Ild i Menneskers Hjerter, Broderskabets hellige Ild, Retfærdighedens hellige Begejstring, som den, der prædiker for baade

troende og vantro om, hvorledes et Menneskeliv skal leves i Kærlighed, Retfærdighed og Sandhed, at her maa blive et Arnested for de Kræfter, der kan omdanne Verden og lægge Jorden under Herren og hans Kristus.

Det andet store Spørgsmaal, det religiøse, er Spørgsmaalet om at faa et evigt Liv, et evigt Liv ikke blot tænkt som noget fremtidigt, men ogsaa som en Virkelighed her. Der var Tider, hvor man mente at være færdig med det Spørgsmaal. For Tiden er der ikke saa lidt religiøs Søgen, ofte en underlig Famlen sig frem. Men bag ved det altsammen ligger dog vel Spørgsmaalet: Hvorledes faar jeg et evigt Liv? — Vi — i Guds Menighed — ved, hvad Svaret er. Ogsaa her er Svaret ganske kort: Jesus Kristus! Du finder ikke Gud, du vinder ikke det evige Liv uden igennem Jesus Kristus. — Jesus og Jesus alene er Vejen, Sandheden og Livet. Salige er de Øjne, der ser ham. Jesus alene kender Faderen og kan aabenbare os Faderen. »Den, der har set mig, har set Faderen.« Han alene kan i Sandhed sige: Jeg giver mine et evigt Liv.

Og det evige Liv giver han ikke til dem, der er ligegyldige, og heller ikke til dem, der er religiøst interesserede, men kun til dem, der er kommet derhen med sig selv, da de har faaet et nedbøjet Sind og et sønderknust Hjerte. Men hvor han møder det sønderknuste Hjerte, der kan han sige: Søn eller Datter, vær frimodig, dine Synder forlades dig. Gaa bort med Fred. Det er et saadant Liv, du trænger til, vi alle trænger til. Kun om det gælder det: Salige er de Øjne, der ser det, I se. —

Gid Jesus Kristus altid maa være lyslevende tilstede i denne Kirke for at give fattige Syndere nyt Liv, Syndernes Forladelse, Fred og Kraft. Det er Verdens dybeste Behov. Maatte Jesus Kristus saaledes være til Stede, hver Gang vi samles om Ordet, ved Døbefont og Nadverbord, at det maatte opleves: Salige er de Øjne, der ser det, I ser. — At mange maa bekende: Nu har vi set Jesus!

Men naar vor Bøn samler sig om dette ene: Kom, Herre Jesus, saa lad os betænke, at denne Bøn kan vi bede i fuldkommen Tillid til hans Ord og Forjættelser. Det staar ikke hen som et Problem, som et ubesvaret Spørgsmaal, som noget, først Tiden kan svare paa, nej, det staar urokkeligt fast: Jesus vil være midt iblandt os. Selve dette, at vi er her i Dag, er jo et Vidnesbyrd om, at han er i sin Menighed. At denne Bygning har kunnet rejse sig i Løbet af saa kort Tid, er jo et Vidnesbyrd om, at Jesus Kristus er i sin Menighed og med sin Menighed, et Vidnesbyrd om Liv og Broderfølelse og Offersind i den danske Menighed. Men at Jesus vil være iblandt os, grunder vi ikke blot paa vor Oplevelse af hans Nærværelse her indtil denne Stund, men først og sidst paa hans trofaste Forjættelse, at han vil være med sin Menighed alle Dage indtil Verdens Ende.

Ja, kom du, Herre Jesus, og vær du med din Menighed her, at det Ord bestandig maa faa ny Virkelighed iblandt os: Salige er de Øjne, der ser det, I ser. — Amen.

K. Bjerregaard.

Til Sognetillidsmændene.

De Kuponark, der for Fremtiden udsendes, har ikke paatrykt bestemt Aar. De kan derfor begynde fra et hvilket som helst Tidspunkt. Blot skal Tillidsmændene paa Hovedet notere, fra hvilket Tidspunkt den første Opkrævning regnes. Ønskes gamle Kuponark byttede med nye, indsendes disse til Kontoret med Anmodning om Bytning.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 37.

November.

1925.

Indvielsen af Alle Helgens Kirkekrypt.

De mange Begivenheder inden for Kirkesagen i dette Efteraar, baade de glædelige og de mindre glædelige — som dog nok i det lange Løb skal tjene til Fremgang for vort Arbejde — har ogsaa haft den Virkning, at Bladets Plads er blevet optaget saa stærkt, at vi først nu i November naar at give et Referat af Indvielsen af Alle Helgens Kirken, som fandt Sted den 13de September.

Det blev en god og festlig Dag baade for Menigheden i Allehelgens og Nathanaels Sogne og for alle os, der fik Lov til at være med.

Præsternes Procession med Biskop Ostenfeld og Dr. Kaper, den fungerende Overpræsident, i Spidsen udgik fra Kommuneskolen i Ungarnsgade. Biskop Wegener, Formanden for Hjælpeindsamlingens Amdsudvalg i Maribo Amt, som støtter Allehelgens Kirke, var kommet ind for at deltage i Indvielseshøjtideligheden.

Kryptens store og festlige Rum var fyldt, da Processionen gik op til Alteret. Kirkens Andenpræst, Pastor Hvidberg, bad Indgangsbeden. Efter Salmen holdt Biskop Ostenfeld sin Indvielsestale, som vil findes i dette Nummer af Bladet. Læsestykkerne til Indvielsen blev læst af Provst Fenger og Sognepræsterne Schneekloth, Lomholt Thomsen og Provst Schultz-Lorentzen. Efter Indvielsen holdt Sognepræsten, Pastor Ch. Nedermark, sin Prædiken over Dagens Tekst om de 10 spedalske og ham, der vendte tilbage for at give Gud Æren. Gudstjenesten sluttede med Bøn, Velsignelse og Salmesang, og Rummet tømtes langsomt.

Den Glæde, som laa over Gudstjenesten, gav sig ogsaa mange Udtryk ved en Fest i Kirken om Aftenen, hvor Sange og Taler skiftede, til det blev sent.

Ude fra set virker Krypten selvfølgelig ikke skønt; den ligger paa den aabne Mark og kan ses fra alle Sider; det er lettere at give en saadan Kirkekrypt et smukt Udseende, naar den — som f. Eks. ude ved Samuels Kirke — kun har een Facade, som saa kan gøres pyntelig. Men indvendig afgiver den et meget smukt og stort Kirkerum, hvis Kor kan afskilles ved et Tæppe, saaledes at Kirkerummet bliver een

stor Menighedssal; Kirkerummet afgiver Plads til godt 400 Mennesker. Det har rene, klare Linier og virker kønt og festligt.

Maatte Allehelgens Menighed faa Guds Velsignelse over sit Arbejde i Sognet! Saa vil det heller ikke vare længe, inden der kan tages fat paa Opførelsen af Kirken over Krypten.

Ch. N.

Ved Indvielsen af Alle Helgens Kirken den 13. September 1925.

Af Biskop, Dr. theol. H. Ostenfeld.

Phil. 1, 21: Det at leve er mig Kristus, og det at dø en Vinding.

Vi er samlede i Dag for at indvie Allehelgenskirken. Hvorledes lyder dette Navn for os, hvilke Tanker forbinder vi derved, naar vi giver en Kirke det Navn?

For de fleste er vel den første Tanke, som melder sig, at det minder noget om en katolsk Tankegang, idet Ordet »Helgen« jo i den katolske Kirke bruges hyppigere end hos os i den lutherske Kirke. Ved en Helgen forstaar den katolske Kirke et Menneske, som har ydet mere, end hvad Gud strengt taget forlanger af ham. Han har øvet overflødige gode Gerninger og kan derfor — ikke tilbedes, men — paakaldes af Mennesker, som er i Nød. Denne Tankegang med overskydende gode Gerninger er os fremmed, og vi kan ikke godkende den; men derfor skal vi ikke med det samme bortkaste al Tale om Helgener.

Hvad forstaar vi da ved en Helgen? Jeg kunde have Lyst til at give den korte Forklaring: En Helgen er et Menneske, som har lært den store Kunst at forene disse to: *at kunne leve og at kunne dø*. At forene disse to gælder det om for os Mennesker. *Hvad vil det saa sige at kunne leve?* Vi lever jo, vil man sige, og det gaar jo af sig selv. — Ja, det er sandt nok, at vi er sat ind i Livet og Tilværelsen; men det er ikke alle, som er sat ind i denne Tilværelse, der forstaar at leve. Der er kun altfor mange, hvis Liv ligner en Ruin, noget faldefærdigt, og der er saa mange, i hvem der ikke er Glæde ved Livet. Nogle lider Skibbrud paa de ydre Kaar, som er saa kummerlige, andre, hvis Kaar for Naboer at dømmes er gode, er alligevel slet ikke glade ved Livet, men føler det som en Byrde. Der er et Par Salmelinier, som det forekommer mig rigtig bestemt udtrykker, hvad det kommer an paa for ret at leve: :

I Trang at være uforsagt
og stræbe ret af al min Magt
min Næste godt at gøre.

Det er Udtrykket for, at jeg ret har nemmet, hvad det er at leve, at jeg kan være et frimodigt Menneske, ogsaa naar Byr-

derne er svære og Vejen saa trang, og at der fra mig kan udgaa en Virkning til Velsignelse for dem, som jeg har med at gøre, at jeg ikke bliver til Tynge for dem, jeg træffer paa og har mit Arbejde sammen med, men bliver dem til Gavn og Hjælp.

Og at kunne dø det er ikke resigneret at bøje Hovedet, give op og synke sammen, naar Livsfølelsen ikke er stærk mere. Nej, denne overfladiske Tale om Døden som en god gammel Ven og om »venlige Grav i din Skygge bor Fred« — den er ikke rigtig virkelighedspræget. Saa er der ganske anderledes Sandhed i Ordet om, at *Døden er en Fjende*. Men at kunne dø er da at *overvinde denne Fjende* og at kunne synge:

Død var du før,
nu er du Dør
til Himmeriges Rige.

Er Døden for mig en Hjemgang og en Indgang til vor Faders Hus med de mange Boliger, da er Sejren vundet, da har jeg lært den store Kunst at kunne dø.

Men disse to *hænger sammen*, at kunne leve og at kunne dø.

Der har været Tider ogsaa i den kristne Kirkes Historie, hvor Eftertrykket har været lagt saa stærkt paa den ene af disse to, at den anden ligesom er bleven skudt til Side, og det blev til Skade for Helheden; thi de betinger hinanden.

Der har været Tider, hvor Eftertrykket blev lagt saa afgjort paa det at kunne dø, det skulde man altid berede sig til og tænke paa. Og det var jo i og for sig rigtig nok, men man glemte saa let, at kun det var Vejen, som førte til Maalet, at man først lærte at leve, d. v. s. at anvende den Tid, man havde, til at gaa det første Skridt, det, som maatte og skulde tages, før man naede til Vejs Ende; man blev maaske noget mindre agtpaagivende overfor de mange smaa Ting, som hører til det at leve.

Andre Tider lagde Eftertrykket paa det at leve; men det blev ligesom fortonet, at det skal vi ikke blive ved med, men vi skulde gerne kunne »fare i Fred« og naa hjem til de evige Boliger, hvor Gud skal aftørre hver Taare af deres Øjne og Døden skal ikke være mere. Og tages Dødens Baggrund bort fra Livet mister det Dybde og Alvor.

At forene disse to, at kunne leve og at kunne dø, det var det, en Paulus kunde, og han udtrykker det i Ordet: »Det at leve er mig Kristus, og det at dø en Vinding.«

Det er nu ogsaa det, som Jesu Kristi Kirke her paa Jorden har at tilbyde Mennesker og oplære dem i. Kristi Kirke byder ikke paa nogen speciel Uddannelse paa Aandens eller Haandens Omraader, men det, som vi skal til allesammen: at leve vort Menneskeliv og at kunne dø med Frimodighed; her byder den Hjælpen, den afgørende Hjælp. Denne Opgave

skal Kirken løse ved at forkynde Kristus. Og hvorledes har han faaet et Navn, som er over alt Navn? *Han sejrede i det vanskelige Menneskeliv* ved altid at lade sig lede af Faderen i Himlen og altid have ham med sig, og *han sejrede i den vanskelige Død*; derfor er han oprejst fra de Døde og er nu med sine troende alle Dage indtil Verdens Ende, og gennem sin Menighed over han sin frelsende og oprejsende Gerning.

Derfor indvier vi Kirker, for at fra dem Budskabet om vor Frelser skal udgaa til en Slægt, som har saa svært ved at lære dette at kunne leve og at kunne dø, og dog ikke kan undvære at lære det.

Saa velsigne Gud Allehelgenskirken, at hans Gerning maa ske her og herudfra, at mange maa kunne lære at forene disse to, at kunne leve og at kunne dø, maa komme til først at stamme paa det, siden at tale rent: »Det at leve er mig Kristus, det at dø en Vinding.«

Bestyrelsesmødet i 1925.

Kirkefondets aarlige Bestyrelsesmøde fandt i Aar Sted Tirsdag den 27de og Onsdag den 28de Oktober og holdtes i Ansgarsalen i K. F. U. M. Det blev som sædvanlig ledet af Formanden, Biskop Ostfeld, der indledede det med Skriftlæsning og Bøn.

Biskoppen talte Mindeord over de to i Aarets Løb afdøde Bestyrelsesmedlemmer, Pastor *Albert Schack*, der i lang Tid var Medlem af Forretningsudvalget, og Fabrikant *Henrik Hansen*, Korsør, der ofte deltog i Ordskiftet ved Bestyrelsens Møder. Han bød dernæst de nyindvalgte Medlemmer i Bestyrelsen velkommen. Af disse var til Stede ved Mødet Biskopperne Fønnesbech-Wulff og Ludwigs, Sognepræst Th. Ingomar Petersen og Kontorchef i Nationalbanken I. G. la Cour, medens Amtsradsmedlem Joh. Nissen, Strandelhjørn, havde Forfald.

Biskoppen gav derefter Ordet til Forretningsudvalgets Formand, Professor Harald Westergaard, som aflagde Beretning om Aarets Begivenheder, idet han ogsaa særligt dvælede ved den Situation, der havde foreligget i Efteraaret og nødvendiggjort et Forsvar mod Angrebene.

Derefter gav Sekretæren, Pastor Charles Nielsen, en Oversigt over Kirkesagens Stilling i de københavnske Sogne, idet han dvælede ved det, der er naaet i Aarets Løb: 4 Kirkeindvielser (Hans Tavsens, Enghave, Samuels og Allehelgens), 2 Grundstensnedlæggelser (Blaagaards- og Taksigelseskirkens), Køb af 2 nye Kirkegrunde (i Timotheus og Sions Sogne), og hvilke Planer der laa for: Deling af to af de største Sogne (Sions og Sundby), Kirkeindvielse i Timotheus Sogn, hvor Kokolithkirken fra Blaagaards Sogn er op-

stillet som Filiakirke, samt Menighedshuse i Absalons Sogn (Korsarmen til den kommende Kirke), i Filips Sogn og Kingos Sogn.

Kirkefondets Kasserer, Kommandør Vøltz, fremlagde Regnskabet for 1924 og Budgettet for 1926; begge udviser betydelige Underskud, ligesom ogsaa det løbende Aar ser ud til at ende med et større Underskud. Kirkefondets Venner maa derfor sætte et Arbejde ind paa at komme Driftskassen til Hjælp. Iøvrigt henvises til Redegørelsen i nærværende Nummer af Bladet.

Beretning, Regnskab og Budget blev godkendt efter et godt og sagligt Ordskifte om Kirkefondets Stilling til Folkekirken.

I Bestyrelsen indvalgte efter Forretningsudvalgets Indstilling Præsterne P. Oldenburg og Svend Bøgh, Købmand Steengaard, Herning, og Kaptajn Gørtz, Helsingør.

Til Forretningsudvalget genvalgte Pastor N. Juhl, Kontorchef i Justitsministeriet L. N. Hvidt og Kontorchef i Magistraten T. v. Sivertsen.

Fordelingen af Grosserer Chr. P. Hansens Kirkefondslegat blev godkendt.

Der vedtoges forskellige Ændringer i Kirkefondets Statutter, dels nogle formelle, dels en reel Ændring, der muliggør, at *alle* Kirkefondets Menigheder bliver repræsenterede i Bestyrelsen, uanset deres Ofre til Kirkernes Drift.

Provst Helweg-Larsen aflagde Beretning om Hjelpeindsamlingens Arbejde. Ud over Landet er der nu tegnet ca. 1,900,000 Kr. til de nye Kirker i København. I København, hvor Arbejdet blev afbrudt ved Lockouten, er der tegnet ca. 500,000 Kr.

Efter at Stiftsprovst Ussing havde holdt et stærkt personligt Foredrag om Emnet: Hvorledes vinder vi bedre frem i Kirkens aandelige Arbejde herinde? — et Foredrag, som blev paahørt med lydhør Opmærksomhed — sluttede Biskop Ostenfeld Mødet med Bøn og Tak for det gode Møde.

Hos Mødets mange Deltagere var der almindelig Glæde over de to Dages Samvær og dets Udbytte.

Kirkefondets Aarsregnskab 1924.

Da Kirkefondets specificerede Regnskab for 1924 kan faas ved Henvendelse til Kirkefondets Kontor, skal her kun gives en kort Oversigt over de vigtigste Poster.

Kasse- og Driftsregnskabet.

Dette balancerer med Kr. 363,285.73, hvilket er Kr. 44,812.58 mere end i 1923. Det skal straks siges, at Indtæg-

terne ingenlunde er indgaaede med et tilsvarende Merbeløb. For større Overskueligheds Skyld er der i det efterføgende ikke medtaget Ører eller Tiere og Enere.

De største Indtægtskilder var:

Kirkekollekten paa St. Bededag Kr. 87.400, hvilket er Kr. 7.600 mindre end i 1923, indgaaet ved Møder, Bidrag og større Gaver Kr. 17.000 eller Kr. 1.800 mindre end i 1923, testamenteriske og andre ekstraordinære Gaver Kr. 18.600, Chr. P. Hansen og Hustrus Kirkefondslegat Kr. 60.000, er udelukkende anvendt til Lønning af de præsteviede Medhjælpere og Løntilskud til Præster, indsamlet af Menighederne ved 26 Kirkefondskirker Kr. 102,100 til deres Drift, Afdrag paa Laan Kr. 12.700.

Men for at faa Balance har endvidere maattet forbruges:

Kassebeholdningen pr. 1ste Januar 1924 Kr. 9.700, Girobeholdningen Kr. 800, Bankbeholdningen Kr. 23,300, af Indtægten i 1925 Kr. 19,600, tilsammen en Merudgift af Kr. 53,400.

At der har været en saa betydelig Merudgift, er saa meget mere beklageligt, som det ogsaa tegner til, at vi gaar ud af Aaret 1925 med et større Driftsunderskud, og at der for 1926 har maattet budgetteres et Underskud paa ca. Kr. 36,000.

De største Udgiftsposter var:

Tilskud til Opførelse af nye Kirker Kr. 46,500, Løn og Løntillæg til Præster Kr. 60,000, Pensioner og Forsikringer Kr. 7,300, Administration Kr. 21,100, Kirkefondets Blad Kr. 10,200, Renter af Prioritetslaan Kr. 13,400, Afdrag paa Prioritetslaan og andre Laan Kr. 27,400, Skatter og Afgifter Kr. 8,000, Køb af Grund Kr. 32,100, Kirkernes Drift og Vedligeholdelse Kr. 121,400, nemlig det Beløb paa Kr. 102,100 indsamlet af Menighederne ved Kirkefondskirkerne plus et Tilskud paa Kr. 19,000 fra Hovedkassen.

Status.

Status pr. 31te December 1924 stiller sig langt lysere end Kasse- og Driftsregnskabet, for saa vidt der er en Formueforøgelse paa Kr. 584,700, idet Kirkefondets Formue ved Udgangen af 1924 var Kr. 3,722,800 mod Kr. 3,138,200 ved Udgangen af 1923. Forøgelsen hidrører hovedsagelig fra, at der er tilkommet 3 nye Kirker, nemlig Filips, Hans Tavsens og Hans Egedes. Men paa et mindre Beløb nær er Formuen baandlagt i Bygninger og Grunde og kan derfor ikke frigøres.

En Hovedaarsag til de store Vanskeligheder paa Driften er utvivlsomt Kirkesagens store og lykkelige Vækst, efter at Kirkefondets Hjelpeindsamling er begyndt at virke, thi der ved forøges Udgifterne, der skal afholdes af Hovedkassen, saasom til Køb af nye Kirkegrunde og Tilskud til de unge, nye Menigheder i de første vanskelige Aar. Og Indtægterne har ikke holdt Skridt med Forøgelsen i Udgifterne.

Vi hviler dog trygt i, at den københavnske Kirkesags mange trofaste Venner i København og Landet over vedblivende vil vise os deres Tillid i Forvisningen om, at de Midler, de med saa stor Redebonhed har betroet os, forvaltes paa rette Maade under Bøn til Gud. Og tør vi saa ikke ogsaa nok regne med, at Kirkesagens Venner, naar de hører, hviike store Vanskeligheder Kirkefondets Hovedkasse er inde under, vil lade os tilflyde de nødvendige forøgede Midler til at komme igennem og ud af Vanskelighederne.

J. A. Vøhtz.

Grundstensnedlæggelsen til Advents- Kirken.

Samme Dag, som Allehelgens Kirken blev indviet — 13de September — blev Grundstenen lagt til Adventskirken i den vestlige Del af det store Solbjerg Sogn ude paa Frederiksberg. Kirkegrunden, som er skænket af Frederiksberg Kommune, ligger i Kvarteret ved Dalgas Boulevard, Syd for Peter Bangs Vej. Det bliver en ret stor Kirke med Plads til ca. 800 Mennesker. Den opføres efter Tegning af Arkitekterne Anton Frederiksen og Thomas Havning.

Grundstensnedlæggelsen overværedes af en meget stor Forsamling. Den blev foretaget af Biskop Ostfeld, som, efter at Provst Koch havde budt velkommen, talte ud fra Teksten i Phil. 1, 3—6: Jeg takker min Gud, saa ofte jeg kommer Eder i Hu, idet jeg altid i hver min Bøn beder for Eder alle med Glæde, for Eders Deltagelse i Evangeliet fra den første Dag indtil nu, forvisset om dette, at han, som begyndte en god Gerning i Eder, vil fuldføre den indtil vor Herres Jesu Kristi Dag.

Biskoppen udtalte: Det er med en egen Følelse, at jeg staar her i Dag for at lægge Grundstenen til Adventskirken. Jeg mindes den Dag for 29 Aar siden, da Provst Koch fra Glostrup lagde Grundstenen til Lukaskirken, og den Dag for 18 Aar siden, da Provst Glahn lagde Grundstenen til Solbjergkirken, og nu skal en ny Kirke rejses. Og jeg synes, at jeg kan give Udtryk for det, som rører sig i mig, i Apostelens Ord til den Menighed, som altid stod ham nærmest: »Jeg takker min Gud for Eder alle med Glæde.« Naar jeg ser omkring mig, saa ser jeg paa Ansigterne den Forventnings Glæde, som vi ældre følte, da vi var unge. Og saa er det første, jeg vil sige: Jeg takker Gud for Eder.

Men Apostelen havde noget bestemt at takke for: »nemlig Eders Deltagelse i Evangeliet fra den første Dag.« Det kunde ogsaa udtrykkes ved: »for Eders Villighed til at tjene vor Herre Jesus fra den første Dag.« Jeg synes, at Ordene passer; thi fra den første Dag, Menigheden i Solbjerg Sogn blev

til som Menighed, havde den Villighed til at tjene vor Herre Jesus i hans Brødre og Søstre — det store Sogn, der skulde hjælpes aandeligt og timeligt. Menigheden selv og dens forskellige Arbejder bærer Vidnesbyrd derom, saa jeg kan staa her med Glæde som Eders gamle Præst — for Eders Delta-gelse i Evangeliet. Og det er jo derfor, at vi er samlede her i Dag, for at Betingelserne for og Lejligheden til at tjene i Evangeliet kan blive bedre.

Men læg saa Mærke til, hvad Paulus føjer til: »forvisset om, at han, som begyndte en god Gerning i Eder, vil fuldføre den indtil Jesu Kristi Dag.« Han nøjes ikke med at udtale sin Glæde over dem og sin Tak til Gud for dem, thi han vidste, at det vilde være en skrøbelig Grundvold for hans lyse, stærke Haab, thi Mennesker kan blive trætte. Men den bærende Grund for hans Glæde og Haab er dette: det er Guds Gerning, og han bliver aldrig træt. — Han, som begyndte en god Gerning i Eder, vil fuldføre den indtil Jesu Kristi Dag.

Og saaledes vil vi staa i Dag i Lydighed overfor Gud og takkende ham, fordi han har ført Sagen saa vidt, og saa har vi den faste Tro til ham, som begynder, at han ogsaa vil fuldende — sit Navn til Ære. Amen.

Biskoppen nedlagde den første Sten med Ordet: »Han er trofast, som kaldte Eder, han skal ogsaa gøre det« (1. Thess. 5, 24).

Fuldmægtig Sihm nedlagde den anden Sten med Ordene fra Salomons Tempelindvielsesbøn: At dine Øjne maa være aabnede over dette Hus Nat og Dag, over dette Sted, om hvilket du har sagt: Mit Navn skal være der til at høre den Bøn, som din Tjener beder paa dette Sted (1. Kong. 8, 29).

Den tredje Sten lagdes af Pastor Ravn med Verset af Thordur Tomasson:

Mens Tidens Strømme skifter, paa Klippen fast du staa,
en Adventsbebuder, til Han kommer i det blaa,
som evig brudekrone vil sin Kirke,

og med Ordet: Herren skal fuldføre det for os; Herre, din Miskundhed varer evindeligt, opgiv ikke dine Hænders Gerninger (Salme 138, V. 8).

Med Bøn og Velsignelse sluttede Pastor Ravn den kønne Højtidelighed, ved hvilken Kirkens Korshærs Orkester medvirkede.

Vi, som staa i Kirkesagens Arbejde i København, ønsker Frederiksberg Kirkesag og Solbjerg Sogn til Lykke med den nye Fremgang, som hermed er begyndt. Ch. N.

Rettelse.

I Fortegnelsen over Indsamlingen St. Bededag er der indløbet en Fejl, som bedes undskyldt. Under Aalborg Stift skal der staa: Ø Hornum-Godthaab 0 — ikke 19,00. Buderup-Gravlev 19,00 — ikke 104,11. Aarstrup-Haverslev 104,11 — ikke 0.

Københavns Kirkesag og Menigheden.

Nr. 38.

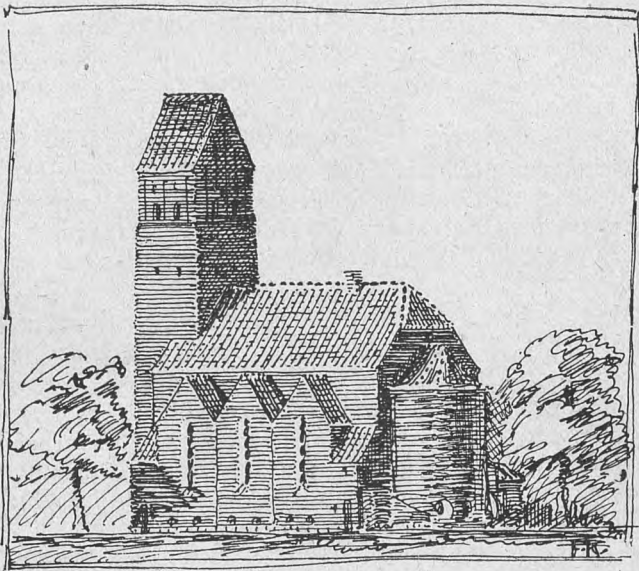
December.

1925.

Grundstensnedlæggelsen til Taksigelseskirken.

Efter næsten 7 Aars Forberedelse blev Grundstenen til Taksigelseskirken lagt d. 15. September i Aar.

Det var efter Vaabénstilstanden 11. Nov. 1918, at Forslaget om at bygge denne Kirke fremkom. De første Opraab udgik ved Juletid samme Aar. Tanken anbefalede sig til

Samvittighederne, og Bidragene strømmede ind, nogle store, men især mange smaa.

Ved Genforeningen med de sønderjyske Landsdele fik Indsamlingen ny Impuls, og ved Cirkulære af 16. Juni 1920 blev der givet Tilladelse til at optage Kollekt til Taksigelseskirken ved de Gudstjenester, der afholdtes i Anledning af

Genforeningen. Ogsaa fra de to danske Kirkesamfund i de Forenede Stater kom der Bidrag.

Ialt er indtil nu indgaaet ca. 280,000 Kr.

Desuden har Aldersro Sogn indsamlet godt 36,000 Kr. og en toaarig Sogneindsamling ventes at ville give ca. 24,000 Kr. Kirkefondet har skænket 30,000 Kr., Halvdelen af, hvad Kirkegrunden har kostet.

Vi mangler endnu ca. 60,000 Kr. Men vi tror, at der endnu er mange Mennesker i vort Folk, som gerne vil mure en Sten ind i den Kirke gennem deres Bidrag.

Selve Grundstensnedlæggelsen fandt Sted Tirsdag d. 15. Septbr. Det var en Regnvejrsdag, men det var Opholdsvej, saalænge Højtideligheden stod paa. En stor Skare indbudne samledes nede i Udgravningen og en endnu meget større Skare fra Sognet stod oppe omkring den.

Efter at vi havde sunget „*Love den Herre, den mægtige Konge med Ære*“, bød Forretningsudvalgets Formand, Pastor Charles Nielsen, Velkommen, fortalte Kirkeplanens Historie og oplæste det Grundstensdokument, som blev indmuret i Kryptkirkens Korvæg, lige under Alterpladsen.

Vi sang derefter Salmen: „*Forgæves er vor Kraft og Kunst, hvis Gud den ej betrygger*“, saaledes at der blev muret en Sten ind over Dokumentets Plads mellem hvert af Salmens Vers. Biskop Ostenfeld nedlagde den første Sten, efter at han havde talt. Hans Tekst var Salme 118, Vers 1: *Priser Herren, thi han er god; thi hans Miskundhed varer evindelig.*

Biskoppen udtalte: „*Saaledes lyder Begyndelsen til en af Israels herligste Lovsange, det er Omkvædet, som gentages i den, og med de samme Ord slutter Festsangen, i hvilken Israels Menighed udsynger det, som bor i den af Glæde og Tak.*

Med et bedre Ord kan vi ikke skride til at nedlægge Grundstenen til Taksigelseskirken. Det er et godt Navn for en Kirke.

Enhver Kirke bør være en Taksigelseskirke. Thi det er Grundloven i Budskabet, som Kirken har at overbringe, at det første er ikke at yde og præstere noget overfor Gud, at staa overfor et Krav fra Guds Side. Det første fra Guds Side er hans Gave til os, og dertil svarer, at det første fra vor Side bliver at modtage hans Gave med Taksigelse.

Og det største i Guds Gave til os er ikke, at han rækker os en Almisse eller en Smule Opmuntring, men det største i hans usigelige Gave er, at han giver os sig selv. Han har givet os sig selv i sin enbaarne Søn. Og dertil svarer, at Taksigelsen ikke bliver en Tak for saa at sige en tilfældig Gave, men bliver Taksigelsen og Lovprisningen for ham selv. Og de enkelte Gaver og Opmuntringer, vi faar af ham, skal hjælpe

os i Gang med at takke ham, fordi vi har faaet ham selv til vor Frelses Gud.

Naar denne Kirke skal have Navnet Taksigelseskirken, saa er det i Ihukommelse af Guds Godhed mod vort Land og Folk i en haard Tid, hvor saa mange Folk har lidt Nød; det er for at minde os om, at for denne Bevarelse skylder vi Gud Tak; for at sætte Guds Menighed i Gang med at sige Tak for Guds usigelige Gave, skal Kirken med Taksigelsesnavnet staa der. Thi naar vi takker Gud af hele vort Hjerte, da er vi ret stillede overfor ham. Han velsigne dette Kirkehus, hvis Grundvold vi lægger i Dag, til at bære sit Navn med Ære! Amen."

Efter at Biskoppen havde nedlagt den første Sten, lagde Pastor Charles Nielsen den anden med Ordet: „Dersom Herren ikke bygger Huset, da arbejder de forgæves, som bygger derpaa. Dersom Herren ikke bevarer Staden, da vaager Vægteren forgæves“, og med Bønnen: Herre, velsign og bevar Danmark! og Pastor Biering Sørensen den tredje med en kort Tale over Paulus' Ord: Hellere Taksigelse! — Pastor Brasen sluttede med Bøn, og da Salmen „Tak for al Din Fødsels Glæde“ var sunget, skiltes den store Forsamling.

Nu da disse Linjer skrives, er Murene allerede højt oppe, og vi haaber, at Kirken skal være under Tag senest i Februar.

Saa beder vi blot om, at alle, som endnu ikke har givet deres Bidrag til den danske Menigheds Taksigelseskirke, vil indsende det til Kassereren, Hr. Grosserer O. O. Barfod, Nøras Vej 25, Charlottenlund, eller til Kirkefondets Kontor, Vendersgade 28, København K.

Om Udholdenhed.

*Tale ved Hjælpeindsamlingens Møde med københavnske
Medarbejdere den 2. September 1925.
Af Kontorchef J. G. la COUR.*

Den Lignelse, der handler om at have nok til at fuldføre, den om at bygge Taarnet men først beregne Omkostningerne, den sagde vor Herre Jesus som en Advarsel. Advarsel mod Letsindighed, mod Lyrik, og som en Henstilling til os om at bruge ogsaa indenfor vort Arbejde i Guds Rige vor sunde Fornuft og derfor ikke begynde, hvis vi ikke kan fuldføre, for gør vi det, saa bliver vi til Spot med Rette, og saa bliver Han og Hans hellige Navn til Spot, naar vi ikke fuldfører, efter at vi har begyndt.

De ved jo nu, hvorfor vi har begyndt, og De forstaar ogsaa nok, at da vi begyndte, var det ikke udfra Beregninger over menneskelig Sandsynlighed for at det kunde føres igennem, det var ikke Statistik over Kirkefolkets Antal og Ydeevne og Villighed til at give, Beregningerne blev grundet paa, men paa at Han, som er Herren, vilde arbejde med og velsigne til Fuldførelse, der blev regnet med Ham, som er rig nok for alle dem, som paakalde Ham, at Han havde det behov, og hans Venner derfor vilde fremsende, hvad der var

nødvendigt, og denne Beregning har hidtil slaaet til, Hans Venner har lovet at give og lovet saadan, at det slet ikke er letsindigt at vente Taarnet fuldført, at det slet ikke behøver at gaa saadan, at Folk skal om denne Gerning faa Anledning til at sige: disse Mennesker begyndte at bygge, men kunde ikke fuldføre, og spotte os — og spotte Ham, for det er jo der, Spotten vil ende og sætte sig fast, hvis vi ikke kan fuldføre.

Men mellem Kirkefolkets Løfter om at give og Taarnets Fuldførelse ligger der et Arbejde, en Tjeneste, som har sin store Betydning, sin afgørende Betydning for Taarnets Fuldførelse: den at samle Gaverne sammen, saa at al Villighed til at give bliver udnyttet, og alle Gaver naar frem til at gøre Gavn og intet forkommes — den Tjeneste, som alle vi fra Formanden i Bestyrelsen til Indsamleren i den mindste Kreds er fælles om, den at bygge Taarnet, og af vor Troskab, vor Udholdenhed afhænger det, om Sagen skal blive ført igennem, det er os, der bygger, det er os, de ser paa, og det er os, der er Skyld i, at Hans Navn bliver bespottet, om ikke Taarnet bliver fuldført.

For de derudenfor de venter, at det skal blive fuldført; de som ved denne Sags Fremkomst fik en Oplussen af deres gamle Had, erklærede i Resignation: de naar det, de Kristne. Det var deres Erfaring fra Kirkesagens første Dage, at det kunde ikke nytte at stampe mod Braadden, den Galskab at bygge Kirker og arbejde for Guds Rige lader sig ikke standse. Det bliver derfor til Hans Navns Skam, som har sagt: »Mig er given al Magt i Himlen og paa Jorden«, om dette, som er begyndt, ikke bliver ført igennem, saa de udenfor skal tænke, at Han har ikke mere den samme Magt, som Han havde før. Vi Kristne i vore Dage vi taler endnu de store Ord fra de gamle Dage, men Tiden kan ikke nøjes med Ord, den maa se Handling, Offer, se Virkeliggørelse af den Kærlighed, som er kommen for at opsøge og frelse det, som gaar fortabt. Kirkesagen er denne Kærligheds Mindstemaal, nu har Kirkefolket Landet over og her i Byen sat sig for at føre Kirkesagen igennem, men Gennemførelsen afhænger af os, som har taget os en Tjeneste paa i denne Sag, af vor Udholdenhed.

Udholdenhed det er det, at alt Arbejde, ogsaa det sidste Stykke Arbejde, bliver gjort med samme Iver, samme Omhu, samme Glæde som det første. Denne Udholdenhed er det vidunderlige i Verden. Livet i Verden er slidsomt, Livet i Verden maa slaa af paa Idealerne, Livet i Verden fortærer Illusionerne; der bliver begyndt saa mange gode Ting i Verden og i det enkelte Menneske, men de bliver saa sjældent fuldførte; Modstanden er for stærk. Verden kan ikke præstere den Udholdenhed, den véd der skal »Changement« til, »Forandring fryder«, man maa nøjes med at naa noget og ikke være fordringsfuld og ville naa alt, komme helt igennem. Verden kan ikke give den Udholdenhed, som er lige frisk, naar Gerningen er gjort, som da den begyndte, men vi Kristne skulde kunne have den, hos os skulde der ikke være ufuldendte Begyndelser, halve Foranstaltninger, bristede Idealers. Vi har en Herre, som alting mægter, ogsaa det vidunderlige at vi forer igennem, at vi holder ud, at vi i Hans Gerning bliver yngre med Aarene, bliver dygtigere, bliver stærkere til al god Gerning, til Udholdenhed. Skal det gaa med denne Gerning, Kirkefondets Hjelpeindsamling, som det gaar ude i Verden, at vi faar gjort noget og sætter os hen og synger Lovsange til den ædle Middelmaadighed, saadan som man sædvanligvis maa i Verden, saa er Skylden ikke Hans, skønt Skammen bliver Hans, men Skylden er vor. Vi Kristne behøver ikke at lovsynge Middelmaadigheden, vi behøver ikke at resignere og lovprise det halvfærdige, det omtrentlige som det, der var Maalet, vi har en Herre, som kan give og giver gerne sine Tjenere Udholdenhed.

Det synes mig, man ikke kan kende det Billede af vor Herre Jesus, som findes i det Ny Testamente, uden at blive opmærksom paa, at der over al dets Herlighed er et Drag af Vemod, et vemodigt Drag, stammende fra det, at Han fik med saa mange at gøre, som begyndte, men ikke fuldførte, som holdt ud til en Tid og saa faldt fra, fordi denne Verden blev dem for stærk, saa de forlod Ham. Han saa som ingen anden alle de rige Muligheder og hvordan de visnede næsten alle, det blev kun den lille Flok, der naaede igenem, og Han saa ogsaa, hvor trangt Hans Kirkes Levnedsløb skulde blive, fordi Hans Menighed vilde komme tilkort og ikke føre igenem, hvad den begyndte, vilde nøjes med det omtrentlige i Stedet for det fuldførte, bøje af for Verden og stille sig lige med Verden i Stedet for at holde sig til Ham, holde ud — og sejre. Og paa den anden Side var der noget, der vakte Hans Glæde i de Dage, da Han vandrede hernede, saa var det den Tro, som ikke bøjede af for Hindringerne, den Tro, som i sine smaa Forhold gjorde Alvor af det, der for Ham var den store Sandhed: Intet kan være umuligt for Gud. Da Han den sidste Aften vilde sige et rosende Ord om sine Disciple, var det det, Han roste dem for, at de havde holdt ud med Ham under alle Hans Prøvelser. Derfor hører det sikkert til det, der nu glæder Ham, naar Han ser sine Disciple holde ud, og det er jo ved Udholdenhed, Han fører sin Gerning igennem hos os, og der er ingen Gerning for Ham, der er saa ringe, at den ikke skulde kræve Udholdenhed, og der er ingen Gerning, der er saa ringe, at Han ikke skulde ville hjælpe den, der staar deri, til Udholdenhed. For det er jo det, der er Hemmeligheden ved de kristnes Gerninger, at de bliver gjort ved at blive gjort af Hjertet som »for Herren«, og naar de lykkes, er det kun, fordi de blev gjort Dag for Dag for Hans Ansigt med Ham som Herre. Vi har ligesaa lidt som Verden Kraften i os selv til at holde ud, til at sejre, den kan vi kun faa hos Ham, som ene har sejret, og vil vi ikke hente Kraften dér, saa gaar det ogsaa i Staa med denne vor Gerning, eller det, der bliver gjort, bliver ringere end det, der skulde have været gjort. Et frivilligt Arbejde er frivilligt, indtil man har taget sig det paa, men ikke længere — den Sandhed fik jeg hørt i min Ungdom, og den er jo for ærekære Mennesker en uomstødelig Sandhed, og det er godt stadig at bringe i sin Erindring, at har man taget sig en Gerning paa, en frivillig Gerning, som man ikke faar Vederlag for, saa er man fra det Øjeblik, man har taget sig det paa, forpligtet til at gøre det ligesaa samvittighedsfuldt, ligesaa stadigt, ligesaa udholdende som den Gerning, af hvilken man har sit Levebrød; men med den Gerning, man frivillig har taget sig paa, har det sig jo ikke som med den Bestilling, man er i, at hvis man bliver forsømmelig, saa kommer Reaktionen enten i Bebrejdelser eller, hvis det er grove Forsømmelser, i Afskedigelse, og derfor sker det saa tidt, at frivilligt Arbejde bliver forsømt, og den, der forsømmer det, synes ikke, han er Mindremand for det. Og saaledes kan det ogsaa komme til at gaa i denne Gerning, hvis det Arbejde, vi har taget os paa, skal holdes i Gang alene ved den Ærekærhed, som er i os, vi er alle svage, og der er saa meget, der vil faa den første Begejstring til at dø hen, og der kommer saa mange Undskyldninger op for Forsømmelserne, først for de smaa og saa for de store. Der er kun een Kilde til stadig Begejstring, og det er Ham selv, vor Herre Jesus Kristus. Skal dette Arbejde lykkes, saaledes at alle de, der ser derpaa, ikke skal spotte, men undres over, hvor de Mennesker fik Kraften til at holde ud, saa maa hver eneste af os hver Dag tage sin Andel i Gerningen, stor eller lille, ind for Hans Ansigt, som er Gerningens Herre, og bede Ham forny os i Forsættet, Lysten, Kraften, forny os i Aanden, i Begejstringen, i Udholdenhed.

Guds Medarbejdere — naar vi siger det stille og til indbyrdes

Opmuntring, saa har vel ogsaa vi, som arbejder med i Kirkefondets Hjelpeindsamling, Lov til at regne os med til dem, for det er jo det, vi sigter paa; ikke Kirkebygningerne som saadanne, men Kirkebygningerne som Middel for Evangeliets Forkyndelse for alle Folk i denne store By. Men være Guds Medarbejdere og saa gøre Gerningen modvilligt, ustadigt, forsømmeligt, det er en Umulighed, det er en Selvmodsigelse, og saa alligevel har vi Kristne gjort og staar i Fare for at gøre saa meget af det, vi kalder Guds Gerning og overfor Verden proklamerer som Guds Gerning paa saadan Maade, at det maa blive til Hans Navns Skam; ialtfald faar Verden ikke det Indtryk, at her arbejder Gud, gøres Guds Gerning; for vor Skyld forhaanes Guds Navn blandt Hedningerne, og Hans Navn forhaanes, naar Verden faar det Indtryk, at med Ham og Hans Rige og Hans Gerning forholder det sig anderledes end med Verden og dens Ting, i Guds Rige skal de store Ting kunne udrettes uden Udholdenhed, uden Betaling af Omkostninger, dér kan der virkes ved Pjat, for det er Pjat at kalde det Guds Gerning, som man gør modvilligt, ustadigt, forsømmeligt, om det ikke er noget meget værre. Der er mange Øjne rettede paa dette Stykke Arbejde, om vi faar det gjort; for hvert Stykke af Guds Gerning, der bliver gjort, bliver hans Navn virkeliggjort for Verden, og der er mange, hvis Sjæle længes derimod.

Derfor, for Gerningens Skyld og for Navnets Skyld skulde gerne det, som vi har begyndt, føres igennem og Maalet naaes; men er det ikke, som vi trænger til virkelig at gøre os klart, at det *behøver ikke* at gaa saadan, at vi ikke fører det igennem, at Hans Mening var, at vi skulde bygge Taarnet og beregne og betale Omkostningerne, og Omkostningerne er Udholdenhed. Hvor den er der, naaes Maalet, der bliver Taarnet bygget til Hans Navns Ære, den Herres Ære, der magtede at føre sin Gerning igennem selv med saadanne Tjenere som vi. Lad os bede Ham om Udholdenhed.

Oh Jesus, om jeg kunde,
 hvad jeg saa gerne vil:
 Dig ære nogenlunde —
 Hjælp Du mig selv derti!
 Amen.

Fredens Kirkes 25 Aars Fest.

I disse Aar indtræffer Jubilæerne for Kirkefondets ældre Kirker. 18. November i Aar var det 25 Aar siden, at Fredens Kirke i Ryesgade blev indviet af Biskop Rørdam. Det var det gamle Danselokale »Sortedamslund«, som blev købt af Kirkefondet og ombygget saaledes af Arkitekt Knudsen, at det blev en meget smuk og stilren Kirkesal, hvis fornemmeligste Prydelse blev Billedhugger Hassels store, skønne Krucifix med den døende Kristus.

I Anledning af 25 Aars Dagen holdtes der Festgudstjeneste Søndag d. 15., hvor Biskop Ostenfeld prædikede til Højmesse, og Kirkens Præster, Pastor A. Nørfelt og Pastor A. M. Olsen til Aften-gudstjeneste. I Festugen holdtes der tillige Gudstjenester ved Kirkens forhenværende Præster A. Nyborg, K. Tonsgaard, E. Ege og af Stiftsprovst Ussing. — Om Aftenen d. 18. Nov. samledes Menighedén og indbudte Gæster til en Fest i Menighedssalen, hvor Pastor Nørfelt bød Velkommen og Pastor Nyborg, Kirkens første Præst, fremdrog Minderne. Pastor Charles Nielsen bragte Tak og Hilsen fra Kirkefondet og fremdrog Begivenheder af Fredens Menigheds Historie. Pastor Nørfelt talte derefter paa Kirkens Vegne, Pastor

A. M. Olsen paa Menighedssamfundets. Da Kaffen var drukket, blev der talt og bragt Hilsener af Præsterne Fibiger, Holt, Ege og af Professor Westergaard, som kom til Stede; desuden af forskellige Menighedsrepræsentanter og af Organist Jørgensen, der holdt Jubilæum sammen med Kirken, af Kordegn Evensen og Graver Strøby. Det blev sent, før Mejeribestyrer Andersen, en af de første 7, som Pastor Nyborg samlede til Menighedsmøde, kunde slutte den vellykkede Fest med Bøn og Tak til Gud.

Henry Ussing: Tidens Trang — Guds Kraft — Menighedens Ansvar.

Vi vil gerne henlede Opmærksomheden paa Stiftsprovst Ussings 3 Foredrag, holdt i Bethesda i Marts 1925 i Anledning af, at den københavnske Hjælpeindsamling tog sin Begyndelse. De foreligger nu i Bogform, udgivne af Hjælpeindsamlingen i Kommission hos G. E. C. Gad (50 Øre). Det er en lille Bog, men med et vægtigt Indhold. Den kaster Strejflys over Tiden og over Kirkesagens Udvikling og Stilling i Øjeblikket, understreger de store Muligheder, der er, naar Troens Kraft faar Lov til at virke, og Menighedens Ansvar som Mellemed mellem Guds Kraft og Tidens Trang. Ingen vil fortryde at fordybe sig i denne lille Bog. Den har Bud til alle i Menigheden, men mest til dem, der føler sig knyttet til Kirkesagens Arbejde.

— — —

Kirkefondets lille Piece: »Kampen om Kirkesagen« er nu udkommet i Bogform hos Lohse.

Udtrukne Obligationer.

Ved den aarlige Udtrækning blev følgende Nr. udtrukne: *Laan af 1900*: Nr. 10, Nr. 65 og Nr. 86. *Andelsbeviser i Timotheus Præstebolig*: Nr. 77, Nr. 79, Nr. 80, Nr. 53 og Nr. 65.

Testamentarisk Gave.

I Arv efter Enkefru Charlotte Petersen, født Hammer, har vi — efter en Rentenydendes Død — haft den Glæde at modtage 1665 Kr. 42 Øre.

Bidraglister.

Juni Maaned 1925.

Professor Westergaard 25. XXX 200. Ved Stiftsprovst Ussing: 7. Maj 20. Offerdag i Faardrup Kirke 10. Grosserer C. Delbanco, Stockholm 35. B. Wulff 395. S. og H. 15. Enkebaronesse Bille Brahe 50. Under Mrk. »Lilly« Kr. 2,000 i Østifternes Kreditfor. Obligationer. B. 5. Fru Overlæge Oldenburg 20. I. C. Nielsen 10. P. F. 2. Ind-

samlet ved de Ferslewske Blade 105. Kaptajn Wittrup 100 i 5 Stk. Obligationer i Vestindisk Comp. Ved Pastor Rasmussen: Møde paa Sejerø 100,75.

Aarsbidrag: Skoleinspektør Bauer 2. Frk. A. L. Jantzen 5. Fru Marie Wright 5. Fru J. Asmussen 10. J. B. 15.

Halvaarsbidrag: Frk. Agnes Langhoff, Rungsted 50. Dr. med. C. U. Maaløe 25. H. og M. K. 10.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til Taksigelseskirken: Hr. Christoffersen 5. Cornelia 5. A. M. 10. Frk. Laura Jensen 25.

Ialt 3,261 Kr. 05 Øre.

Juli Maaned 1925.

Ved Sognepræst Oldenburg: fh. Lods Jensen 3,35. Sognepræst A. S. Laursen, Borup 10. Ved Sindal Nielsen, Sønderborg 10. Ved Chr. Borresholt, Kvissel: fra Samfundet i Aasted 33,15. Th. Petersen, Borup 100.

Halvaarsbidrag: D. L. 5.

Særlige Gaver: Til Taksigelseskirken: C. M. J. 10. Bønnen 100.
Ialt 271 Kr. 50 Øre.

August Maaned 1925.

S. A. 10. N. J. Rasmussen, Ballerup 20. V. G. 50.

Særlige Gaver: Til Ansgar Kirken: Sognepræst Møller, Skorup 10.
Ialt 90 Kr.

September Maaned 1925.

X 10. A. G. 3. M. og E. 25. Pastor Boman 5. Indsamlet af Pastor Rasmussen i Sønderho 30.

Aarsbidrag: Fru Grønbech 15.

Særlige Gaver: Til Taksigelseskirken: H. E. 25. V. og P. R. K. 500. I Jesu Navn 15. Frk. A. L. Jantzen 10. C. H. 10.

Desuden er der ved Vekselerer Nannestad indgaaet i Gaver i Anledning af *Enghave Kirkens Indvielse* 280.

Ialt 928 Kr.

Oktober Maaned 1925.

L. H. 50. Pastor M. P. Brøndum 500. Ved Pastor Ch. Nielsen: Enkefru Larsen og Sønner 22,50. Indsamlet ved Berlingske Tidende 20. Fru Math. Ravens, Odense 120. Soldatermissionær Carstensen, Holbæk 10. Ved Pastor Holger Petersen, Fredericia: En unævnt 50. Fru Mathilde Grønnet Petersen og Docter Lilliendahl Petersen, Køge 12. Ved Hr. M. Klarelund fra Venner i Givskud 25,35. Sygeplejerske Frk. Jørgine Petersen 5.

Møder: Ved Pastor Ch. Nielsen i Gimlinge 44. Ved Pastor Rasmussen i Troldhede 51,60. Sdr. Felding 67,75. Karstoft 13,35. Ringebøbing 84,65.

Aarsbidrag: Manufakturhandler Krarup 20. Fru Rasmussen 10. Frk. C. Wesche 5. Fru S. Høeg 10. Frk. Gørtz 10. Fru Saxo Larsen, Skelskør 10.

Halvaarsbidrag: Kontorchef Sivertsen 25. Lektor Balslev 2,50. Professor Torm 3. Direktor Bülow 12,50. Enkefru Friis 3. Boghandler Gade Svendsen 5. Frk. Wegener 2.

Kvartaarsbidrag: Glarmester Hansen 1,30.

Særlige Gaver: Til Taksigelseskirken: Past. emer. Holm 10. Frk. Haagensen 12. Beregner Holm 100.

Ialt 1317 Kr. 50 Øre.

Udgivet af »Det københavnske Kirkefond«. Redigeret af Pastor Ch. Nielsen

